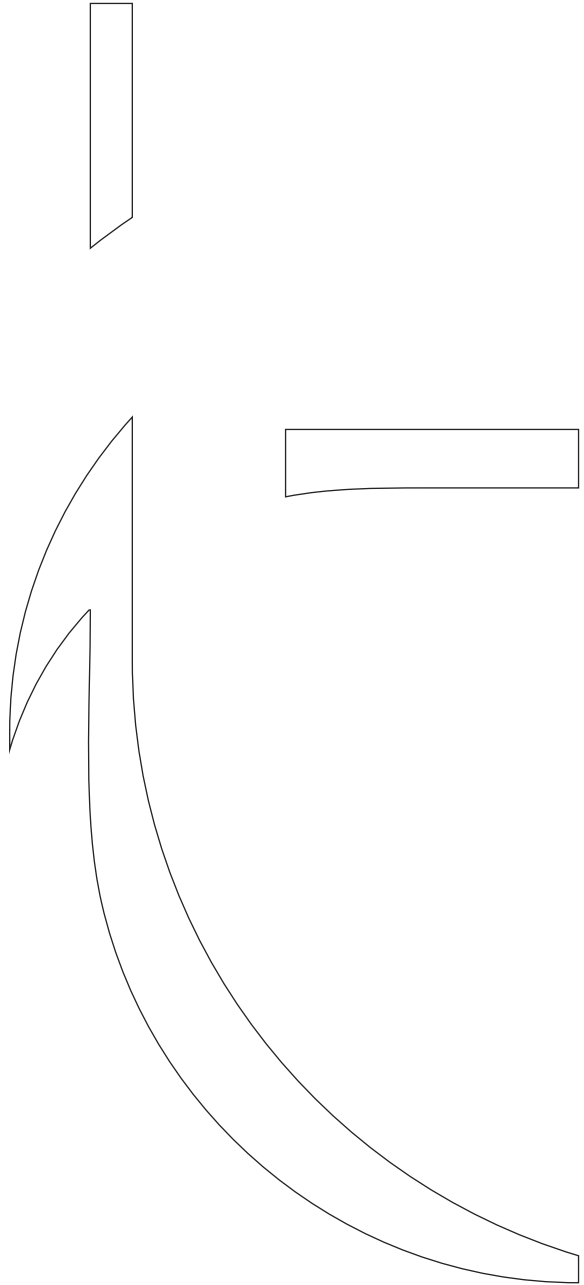

ART LINES

KÉP-TÁR XX.

WEHNER TIBOR:

EMLÉKJELEK, MŰALKOTÁSOK

2022.4.

TATABÁNYA

Wehner Tibor

EMLÉKJELEK, MŰALKOTÁSOK

Emlékművek,
emlékszobrok,
díszítőszobrok,
épületplasztikák,
szakrális emlékek,
síremlékek,
muráliák Tatabányán

Tatabánya | 2022

© Wehner Tibor

Kiadja a Kernstok Károly Művészeti Alapítvány

Tatabánya Város Önkormányzata támogatásával

TARTALOM | BEVEZETŐ

6 Egy város, Tatabánya monumentális emlékjelei és műalkotásai

MŰVEK JEGYZÉKE

21 Tatabánya monumentális emlékjeleinek és műalkotásainak jegyzéke az alkotók betűrendjében

MŰLAPOK

31 Emlékművek
95 Emlékszobrok
127 Díszítőszobrok, épületplasztikák
157 Szakrális emlékek, síremlékek
171 Muráliák
181 Egykor (vagy sohasem) állt emlékek

KISLEXIKON

207 Tatabánya monumentális emlékjelei és műalkotásai által megjelenített
kiemelkedő személyek kislexikona
217 Tatabánya monumentális emlékjelei és műalkotásai alkotóinak kislexikona

MŰVÉSZNÉVMUTATÓ

326 Tatabánya monumentális emlékjeleinek és műalkotásainak alkotói
328 A tatabányai fémszobrász alkotótelepek alkotói a Szabadtéri Bányászati
Múzeumban (1997–2018)

TEMATIKAI MUTATÓ

333 Tatabánya monumentális emlékjeleinek és műalkotásainak tematikai jegyzéke
[emlékművek, emlékszobrok, díszítőszobrok, épületplasztikák, szakrális emlékek,
síremlékek, muráliák, egykor (vagy sohasem) állt emlékek]

BIBLIOGRÁFIA

343 Tatabánya monumentális emlékjeleinek és műalkotásainak irodalma

BEVEZETŐ | EGY VÁROS, TATABÁNYA MONUMENTÁLIS EMLÉKJELEI ÉS MŰALKOTÁSAI

„A szocialista város kifejezés ideológiai fogalomként született, ekképpen értelmezése mindvégig szorosan összefonódott a szocialista rendszer öndefiníciójával és önreflexiójával. A klasszikus sztálinista időszakban, amikor a rendszer belső koherenciája is maximálisan erős volt, a szocialista város mibenlétéről alkotott elképzelések is szigorú, szinte merev rendszert alkottak. A kommunista rendszer egészének országonként és periódusonként is eltérő mélységű átalakulásával párhuzamosan a szocialista város értelmezése is többszölamúvá vált, ugyanakkor megkezdődött a fogalom egyfajta kiüresedése is.¹

Tatabánya szobrairól az elmúlt évtizedekben három kiadvány jelent meg: 1977-ben a *Tatabányai szobrok*² és 1985-ben a Freund Sándor által szerkesztett *Köztéri alkotások Tatabányán* című katalógus³, majd 2008-ban a Takácsné Csente Julianna által jegyzett *Szobrok városa Tatabánya* című könyvecske.⁴ Az első két kiadványt Tatabánya Város Tanácsa VB. Művelődésügyi Osztálya adta közre, és mindkettőt meglehetősen érdekes, szelektív szerkesztői szemlélet jellemzi: ezek az összefoglalások – természetesen a megkerülhetetlen *Turul* mellett – csupán az 1950-es évek óta a feldolgozások megjelenéséig elhelyezett köztéri alkotásokat veszik számba, és nagyvonalúan megfelelnek az elődtelepülések korábban emelt és ma is álló első világháborús emlékműveiről, és ugyanígy a szakrális emlékekről is. De számos más hiányosság is felróható ennek a két kiadványnak: megannyi köz- vagy lakóépületet díszítő dombormű, valamint közösségi rendeltetésű belső térben – iskolákban, művelődési intézményekben, színházakban – elhelyezett kompozíció hiányzik az áttekintésből, és mindezen túlmenően rengeteg pontatlanság, elírás, tévedés, adathiány és -tévesztés miatt is igencsak zavarosnak ítéltetők Tatabánya eme köztéri szoborleltárai. A korra jellemző már e kiadványok bevezetőinek semmit mondása is. Az 1977-es katalógus előszavában arról olvashatunk egy ismeretlen szerző okfejtésében, hogy „Formába zárt tér – mindössze ennyinek tűnik egy szobor, egy térplasztika. Mégis mennyivel több ennél – a művészet alkotása, és arra hivatott, hogy szebbé tegye életünket, harmóniát teremtsen, közvetítő legyen az ember és a természet, az ember és a való világ, az ember és a környezet, sőt az ember és ember között. Hogy kiteljesítse, gazdagítsa mindazt, amit a világról tudunk, megtanítsón látni és meglátni mindazt, ami a természetben, az emberben, a való világban igaz, megfoghatóan és átélhetőn szép.”⁵ Az 1985-ben közreadott, újabb kiadvány bevezetőjének szerzője ugyancsak ismeretlen maradt, és ugyancsak frázisokat, közhelyeket sorol: „Tatabánya. Bányászváros, sokarcú város. Még ma

is őrzi a múlt örökségét, magában hordozza a régi és az új ellentmondásait. Mert épül, s szépül városunk. E kettősségről, a történelemről, s a jelen mindennapjairól, az emberek értelem- és érzelevilágáról tanúskodnak Tatabánya műalkotásai is. ... Új emlékművek, szobrok, térplasztikák jelentek meg köztereinken, parkjainkban, intézményeink előtt és belső udvarain. Szinte észrevétlenül szoktunk hozzájuk, szívünkhöz nőttek. Bármerre megyünk a városban, találkozhatunk velük. Ha nem lennének, hiányoznának, mindennapjaink lennének szegényebbek.”⁶ Nos, ennél azért a köztéri objektumok, a köztéri emlékjelek, a monumentális műalkotások jelenségvilága azért kissé összetettebb és bonyolultabb.

Takácsné Csente Julianna 2007-ben megjelent gyűjteménye ugyan már szélesebb körű áttekintést ad, mint a Tatabánya Városi Tanács által kiadott szoborkatalógusok, de itt is vannak jócskán hiányok, és az igencsak súlyosnak ítélnélhető elírások, valamint a hibás vagy hiányos adatközlések, a semmitmondó, fellengzős műleírások alapjaiban kérdőjelezik meg a kiadvány hitelességét. Mindhárom áttekintés meglehetősen sajátos, a város (idegenek számára kiismerhetetlen) földrajzi körzetei szerinti, illetve teljesen követhetetlen rendszerben (?) veszi számba a tatabányai köztéri objektumokat és a középületekben otthonra lelt, a maradandóság igényével elhelyezett szobrászati (és esetenként iparművészeti) alkotásokat, így elmondható, hogy régen megérett az idő egy új, a korábbiak hibáin túllépő, a teljesség igényével összeállított, precizításra törekvő szoborleltár – illetve monumentális műalkotás-nyilvántartás és leírás – közreadásának. (Számos magyarországi település köztéri szoborkatalógusa született meg az elmúlt években-évtizedekben: Budapest 1985, 1987, 1998; Balassagyarmat 2006; Balatonfüred 2005; Dombóvár 1996; Dunaújváros 1999; Esztergom 2001; Győr 2001, 2006; Gyula 1988; Hódmezővásárhely 1977, 2002; Kaposvár 1978; Kazincbarcika 1974; Kiskunhalas 2002; Nagykanizsa 2007; Nyíregyháza 2002; Oroszlány 1989, 2000; Pécs 1982; 2014; Sáropatak 1997; Szeged 1993, 2018; Székesfehérvár 1995, 2004, 2016; Szentendre 2020; Szombathely 1988; Tata 1980, 2016; Zalaegerszeg 2001 stb. különböző rendszerezésű, eltérő színvonalú, más és más szakmai nivójú köztéri szobor-adattárára hivatkozhatunk.)

Természetesen, miként a magyarországi települések emlékanyaga, Tatabánya közösségi rendeltetésű emlékjeleinek és műalkotásainak esetében sem csupán a hiányok, a pontatlanságok és a rendszertelenség, valamint a rohamosan múlt idő miatt aktuális egy új szobor-kalauz kiadása: az 1989–1990-es rendszerváltás e város közterein, monumentális emlékanyagában is súlyos nyomokat hagyott – illetve csaknem nyomtalanul tüntetett el bizonyos esetekben városrészeket uraló, a városképet karakterizáló objektumokat –, s mindemellett az évek múlásával újabb és újabb alkotásokkal gyarapodott (és újabb és újabb alkotásokkal lett szegényebb) a Komárom-Esztergom megyei közigazgatási székhely köztéri együttese. Míg 1989–1990 előtt szigorú engedélyeztetési procedura, hatósági szabályozás – a budapesti Képző- és Iparművészeti Lektorátus, és politikai jellegű emlékművek esetében az országos és a helyi illetékes MSZMP-szerv – jóváhagyása, zsűrije által szabályozott hivatalos engedélyezési eljárás során, a tanácsai szervek koordinálásával kerültek köztérre és középületbe a monumentális emlékjelek és műalkotások, az új időszámítás szerint már bármi megtörténhet a nyilvános tereken: immár a város önkormányzatának (az adott köztér „telektulajdonosának”) engedélye alapján, a lektorátusi elutasító szakvélemény ellenére, vagy annak teljes mellőzésével is számos köztéri objektum megvalósulhat és

megvalósulhatott. Ebből az aspektusból vizsgálva elmondható, hogy Tatabánya kitüntetett jelentőségű helyszín a különböző funkciójú fafaragványok szabad elhelyezése és felavatása terén, amely „művek” aztán az időjárási viszontagságok miatt sok esetben meglehetősen gyorsan problémákat indukálnak. Míg korábban a diktatórikus művészetpolitika, most a korlátozatlan demokrácia sújtja ezt a művészeti (?) ágazatot: sok esetben szakmai jóváhagyás nélkül kapnak közteret a különböző emlékkőrző, vagy a valamifajta művészi (önkifejezési) szándékot tükröztető objektumok, és ez egyszersmind maga után vonja azt is, hogy nem születhet meg az alkotás szakszerű dokumentációja sem. Így néhány év elmúltával már rekonstruálhatatlan, ki volt az adott emlék alkotója, ki állíttatta, és milyen szándékok megtestesítőjeként valósult meg. Ez egyébiránt nem csupán tatabányai probléma: a köztéri, monumentális emlékeken a legritkább esetben jelenik meg az alkotó, a művész neve, a mű megszületésének évszáma és legfőként az objektum megnevezése; hogy kinek, milyen eseményre, történelmi fordulatra emlékeztetően állították. Ezekre a kérdésekre a motívumok, a szimbolizációs metódusok alapján sokszor a szakemberek sem tudnak egyértelmű válaszokat adni, míg a nagyközönség körében még nagyobb az értelmezési zavar. Mindennek ellenére azt feltételezhetnénk, hogy a köztéren, a közösségi térben elhelyezett objektumok körében a kutatók viszonylag könnyen tájékozódhatnak. Ennek ellentmond, hogy számos esetben, így Tatabányán is fel-felbukkannak évtizedekig az ismeretlenségben rejtőző alkotások, vagy hogy hosszú kutatómunkát követően derül csak fény egy-egy mű valóságos alkotójára. De áruklódó jel az is, hogy a tatabányai köztéri emléktárgylistájában meglehetősen sok az „Ismeretlen alkotó” megnevezés.

A köztéri, közösségi célú alkotások felállításának megfelelő jogi szabályozása mellett a másik fontos tényező az anyagi feltételek megteremtése. Az 1945 után Magyarországon kiépülő szocialista adminisztráció e téren is – felismerve e művészeti ágazat hallatlan nagy propagandisztikus jelentőségét – a maga képére formálta a rendszer működését, kidolgozta, bevezette és működtette az ún. 2 ezrelékes támogatási metódust. „A központi támogatási rendszer kezdetére az Országos Tervhivatalnak egy 1952. évi utasítása utal, amely az építési beruházások keretösszegéből 0,5 %-ot különít el a művészeti alkotások megvalósítására, és szabályozza a művészeti beruházás szakmai és pénzügyi lebonyolítását. Ezt követően évente, két évente jelennek meg különböző szintű jogszabályok, amely a kérdés fontosságát mutatja. Az Országos Tervhivatal elnökének és a Népművelési Miniszternek 1954. évi együttes utasítása a képzőművészeti alkotások céljaira biztosított keret felhasználásáról az építési keretösszeg 2 ezrelékének zárolt beruházási hitelként való megnyitását rendeli. Feltételezhető, hogy innen származik a 2 ezrelék és a zárolt kifejezés. ... A képzőművészeti beruházásokra a fenti rendeletekkel biztosított központi keretösszeg 1954 és 1958 között 8-11 millió forint, 1959-től 14-15 millió, 1963-tól a Várberuházásnak köszönhetően 20 millió.”⁷ E forrásokból, e támogatási rendszer működtetése révén születtek meg az 1970-es évekig Tatabánya monumentális alkotásai is, majd a metódus fokozatos elhalását követően a Képző- és Iparművészeti Lektorátushoz beadott igények kedvező elbírálása esetén gazdagodhatott új művekkel a település. Az 1989–1990-es fordulat után különböző pályázati alapoktól elnyert anyagi támogatások lehetőségeit aknázhatták ki a magyarországi települések, míg megjelentek az adományokból, alapítványi forrásokból, egyes esetekben közadakozásból megvalósított emlékmű- és

szoborállítások is. (E sorok írójának azon szakmai javaslatát, hogy emlékmű-jellegű objektumokat kizárólag közadakozás révén lehessen megvalósítani – és ezáltal valóban érvényesüljön a közösségi érdek és jelleg –, mindmáig mellőzték a különböző szakmai fórumokon.)

E kiadvány a korábbi áttekintésekhez, tatabányai emlékmű- és szoborkatalógusokhoz viszonyítva számos alkotás esetében első közlésnek minősíthető: a városban kevesen tudják, hogy az egyik úJVárosi óvodában a XX. századi magyar szobrászat meghatározó jelentőségű mestere, Ferenczy Béni által megmintázott kerámia-dombormű díszíti a belső teret 1957 óta. Erről a felfedezésről az *Új Forrás* című folyóirat egyik közleményében olvashattunk.⁸ Ferenczy Béni szobrászművész műveinek jegyzékében⁹ és a művészről szóló szakirodalomban sem dokumentált az az egyik Tatabánya-úJVárosi óvoda – jellegzetes, a korszak szocreál építészeti törekvéseinek szellemében emelt épület – belső terében, a földszinti előcsarnok bejárattal szemben húzódó falán elhelyezett mázas kerámia-falikép, amely kisgyermekeket jelenít meg. A dombormű Ferenczy Béni megpróbáltatásokkal terhes ötvenes évekbeli alkotóperiódusában készült. A művészt 1949-ben elbocsátották a Magyar Képzőművészeti Főiskoláról, és az ekkor megformált, a szocreál külsődleges, propagandisztikus művészeti elveinek gyökeresen ellentmondó *Petőfi*-szobrát is értetlenség fogadta, folyamatos támadások érték. A művészeti közélet periferiájára kényszerített mester érmekeket és könyvillusztrációkat alkotott ezekben az években, néhány egyházi megbízást teljesített, és 1953-ban hosszabb látogatást tett a hódmezővásárhelyi majolikagyárban,¹⁰ ahol vázákat, tányérokat, edényeket készített. A tatabányai munkára a lektorátusi nyilvántartás szerint 1955-ben kapott megbízást, és feltehetően még az 1956 őszén bekövetkezett súlyos betegsége előtt, minden bizonnyal a vásárhelyi kerámiagyárban készült el az alkotás, amely aztán 1957-ben került helyére.¹¹ A mű keletkezéstörténetéről nincsenek pontos adataink, de a 80x220 centiméteres, kék, fehér és sárga színű, a három álló és három ülő gyermekfigurát megjelenítő alkotás pontosan beilleszthető a művész kisgyermekeket megidéző, finoman megmintázott plasztikáinak, domborműveinek és érmeinek körébe. E tatabányai mű azért is különleges alkotás, mert az iskolateremtő mester munkásságának összefoglalásaiban, a monumentális alkotások nem éppen terjedelmes felsorolásaiban sem szerepel ez az évtizedekig rejtetten maradt kompozíció.

Csak évtizedek múltán derült fény arra is, hogy a Huba vezér úti lakóház homlokzatán elhelyezett két dombormű Gádor Magda szobrászművész műhelyében készült. A Képző- és Iparművészeti Lektorátus karton-nyilvántartásában szereplő adatok szerint Gádor Magda szobrászművész 1956-ban az Építésügyi Minisztérium Lakásépítési Igazgatóságától két terrakotta domborműre kapott megbízást,¹² amelyet egy évvel később helyeztek el a tatabányai Szolgáltató Épületen az építők, de a szobrász személyesen nem járt Tatabányán, nem vett részt a mű applikálásában.¹³ A domborművek ma is eredeti helyükön, a Huba vezér út 8. és 12. számú lakóépület homlokzatán, a bejárati kapuk feletti falmezőben láthatók: egy anya gyermekkel, és egy nőalakot gyermekkel és kecskével ábrázoló kompozíció. A két mű klasszikus plasztikai eszközökkel élő, kiegyensúlyozott, harmonikus megformálása, az ötvenes évek propagandisztikus szólamaitól kellő távolságot tartó, végső soron a stíluskorszak hanyatló, elgyengülő ágában született alkotás. Nem jellemezhető ezen ismérvekkel az egykori Mező Imre (ma Móra Ferenc) Általános Iskola bejárata

fölötti, három azonos méretű táblára tagolt, a bejárat oszlopsora mögé komponált domborműegyüttes: ez a kisdobos- és úttörőélet, illetve a tanulóifjúság családi jeleneteit megjelenítő, a szocreál eleven szellemiségét mereven sugárzó, propagandisztikus hangvételi mű. A programadó és az alkotó – feltehetően Bolgár Judit szobrászművész – mindhárom táblán kizárólag az alakokra koncentrált: nincs környezeti jelzés, csak a megjelenített gyermekek és felnőttek által közvetített gesztusok és cselekvések, kapcsolatok és viszonyok tolmácsolják és hirdetik a felhőtlen gyermekkor szépségeit. A négyzetes táblákra komponált, mészkőbe faragott együtteshez hasonló művek e korszakban Dunaújvárosban és Kazincbarcikán is készültek: munkajeleneteket, a családi élet pillanatait, az új élet gyönyörűségeit megjelenítő homlokzati domborművek, plasztikus erkély-mellvédek kerültek ki többek között Mikus Sándor, Madarassy Walter, Dabóczi Mihály, Gyenes Tamás és Csúcs Ferenc műhelyéből.¹⁴ E műcsoporthoz kapcsolható a tatabányai Cementgyár irodaháza domborműsorozata, amelynek alkotója Sóváry János szobrászművész volt: a terrakotta-domborműegyüttes két, egymás fölötti, egymástól ablakokkal elválasztott, sorban elhelyezett négy-négy táblából épül fel, amely a szocreál tematika jellegzetes jeleneit tárja az épülethez közeledő elé. Az együttest a lendületes, lázas munkavégzés: a bányászat, a kohászat uralja, de értelmezési kísérletünk szerint megjelennek itt a tervezők és a munkasikereket koszorúval köszöntő vezetők is. Mindmáig az ismeretlenségben rejtőzik a Megyei Rendőrfőkapitányság-székház épülethomlokzat-domborműve alkotójának személye: a bejárat feletti falmezőben didaktikus munkás-rendőr domborműkettős ékesíti az egykori főbejárat feletti falmezőt. A rendőr-munkás barátságot egy rendkívül szemléletes jelenetbe sűríti itt a szobrász: a jóságos rendőr egy könyvet ad át a munkásnak, vagy fordítva. Ugyanígy ismeretlen alkotók, feltehetően keramikusok munkái azok a kerámia-domborművek, amelyek erkély-mellvédekként valósultak meg Újvárosban az Előd vezér út 1-11., Huba vezér út 8-10., a Győri út 10-16., 34-36., és az Ond vezér út 2-6. számú épületeken. A néptáncjelenetet, a bányászok frontfejtését és a családi jelenetet ábrázoló kompozíciók mellett bányász-címerek ékesítik és színesítik az újvárosi városnegyed fő- és mellékútvonalakra néző homlokzatait. Ezen művek alkotóit, keletkezéstörténetét a további kutatás tisztázhatja: talán az építészeti tervek áttanulmányozása fényt deríthet a hiányokra.

A tatabányai elődtelepülések I. világháborús emlékműveinek alkotói körét vizsgálva hosszú kutatómunka során sem akadtunk a korábban megjelent kiadványokban szerepelő Gyertyán Jenő nevére és működésére, mígnem fény derült arra, hogy az alkotó valójában Gyergyák Jenő egykori szombathelyi kőfaragó és szobrász, míg szakirodalmi hivatkozások igazolják, hogy a Schrotta Jánosnak tulajdonított, a Népház mellett álló emlékmű alkotója valójában a budapesti *Anonymus*-szobor művésze, Ligeti Miklós.¹⁵ Természetesen minden szakmai igyekezetünk és szorgoskodásunk ellenére maradtak bizonytalanságok, homályos pontok, tisztázatlanságok is: számos esetben nem tudtuk megállapítani egy-egy mű felállításának pontos évszámát, és van olyan alkotás is, amelynek szerzőségében bizonytalanok vagyunk, vagy amelyek esetében homályban tapogatózunk. De a bizonytalanságok mellett dokumentáltuk az egykor köztéren állt, ma már nem fellelhető köztéri objektumokat is, illetve követtük – megpróbáltuk követni – az eredeti helyükről áthelyezett művek sorsának alakulását. Egy 1932-es hírlapi tudósítás nyomán rekonstruálható, hogy az elődtelepülések I. világháború hőseire és áldozataira emlékező, ma is álló mementói mellett volt egy 1945

után lebontott és elkallódott alkotás is: „Hősi emlékmű leleplezése a Tatabányai Tisztikaszinóban. A Tatabányai Bányatisztviselő Kaszinó meleg ünnepség keretében leplezte le a világháborúban hősi halált halt három kaszinó tagjának Gebe Lajos, Kreutzer Lajos és Hafner Aladár bányamérnököknek emlékművét a tisztikaszinó épületében. Réhling Konrád m. kir. bányaiügyi főtanácsos, bányagazgató elnökletével megtartott közgyűlésen az emlékmű előtt Leskó Béla bányafőfelügyelő, a kaszinó ügyvezető alelnöke áldozott kegyeletes szavakkal a hősi halált halt tagtársak emlékének. A kaszinó épület előcsarnokának falában elhelyezett figurális tárgyú emlékművet Bokor Róbert bányatisztviselő terve után Schrotta Frigyes (Schrotta János Frigyes – a szerk.) budapesti szobrászművész faragta fehér márványba.”¹⁶ (Mindemellett egy, az *Élet és Irodalomban* 1984-ben közölt glossza emlékeztet arra, hogy az 1980-ban a Turul-hegyre telepített, kiállítótoronyként is funkcionáló bányászati felvonó-tornyot is feltehetően emlékműként állították. A tornyon elhelyezett felirat szerint: „Tisztelettel a tatabányai szénbányászoknak és a munka frontján elhunyt hősöknek – Városi Tanács, Hazafias Népfront Városi Bizottsága, Tatabányai Szénbányák 1980.”)¹⁷

Tatabánya elődtelepüléseinek krónikájában, és az 1947-ben várossá, majd 1950-ben megyeszékhellyé nyilvánított Tatabánya történetében a szobrokat, az emlékműveket vizsgálva is megjelölhetők korszakok, uralkodó törekvések által körvonalazódó tendenciák, csomópontok: például az országos törekvésekkel párhuzamban készültek el az I. világháborús emlékművek, majd egy-egy időszakban, így a II. világháború után következett a középületek domborművekkel való ékesítése, ezt követően a politikai jellegű emlékművek létesítésének hulláma, a munkás-szobrok telepítése, a díszítőszobrok térnyerése, a mellszobor-invázió, a fafaragók-faszobrászok munkáinak elszaporodása, egy-egy autonóm mű Tatabányára telepítése, egy-egy szobrászművész köztéri munkásságának (pl. Péterfy László) városi kultiválása, stb., stb. A tendenciákat a kiadvány felépítésével, illetve szerkesztésével is megpróbáltuk megrajzolni: a művek formai-tematikai, illetve funkcionális kategóriái szerint csoportosítottuk az emlékanyagot, és ezen belül az időrend volt a rendezőelv. Így önálló egységet alkotnak az emlékművek, illetve az emlékmű-jellegű, politikai árnyaltságú, a történelmi sorsfordulókra emlékeztető és történeti vonatkozású köztéri objektumok, önálló csoportba kerültek az emlékszobrok – az egészalakos portrék és a mellszobrok –, jól elkülönül a többitől az ún. díszítőszobrok és az épületplasztikák kategóriája, és teljesen különálló egységként kapcsolódnak egymáshoz a szakrális jellegű, valamint a murális emlékek. Az általánosságok szintjén megállapítható, hogy – a település történetéből eredően – nincsenek XIX. századi és a XX. század első felének monumentális törekvéseit jellemző művek, műegyüttesek Tatabányán.

E városban nincsenek barokk szent-szobrok, nincs szentháromság-oszlop a főtéren, nincsenek XIX. századi épületdíszek, a hely kimagasló személyiségeit megformáló historizáló emlékszobrok. A hajdani bányásztelepüléseken, majd bányászvárosban – miként az élet minden területén – a monumentális, a köztéri szférában is égetően hiányzik a tradíció, a múlt. Később, a II. világháború lezárulása után Tatabányán is – korábban, a rendszerváltás előtt és az azóta eltelt két évtizedben – érvényesültek az országosan regisztrálható általános tendenciák: a köztér elsődlegesen emlékmű-befogadó közeg és a közelmúlt vagy a régmúlt korok kiemelkedő személyiségeinek megjelenítését, emléküik megidézését szolgáló olyan tér, amelyet az adott rendszer uralkodóvá avatott ideológiája, eszmerendszere és szemlélete rendez be objektumokkal. A múltra hivatkozva a jelen, az aktuális

rendszer mindig önnön emlékműveit teremti meg. (Árulkodó jelenség: egy-egy új köztéri objektum felavatásakor a kommunikációs csatornák, a képes és az írott beszámolók minden, az avatás során szereplő személyiségről hírt adnak – ki mondott beszédet, ki helyezett el koszorút, ki volt a védnök, ki jelent meg, ki adott támogatást, stb. –, de a mű alkotójáról, a szobrászról általában mindig megfelelnek.) Megvonható az országosan jellemző konzekvencia: a szobrászat, az esztétikai kérdésfelvetésekkel foglalatoskodó szoborművek, az autonóm plasztikai kompozíciók számára alig-alig nyílik tér és lehetőség Magyarország közösségi fórumain: e művek megalkotására általában sem anyagi források, sem megrendelői indíttatások nincsenek. És ez mind a múlt, mind a jelenre érvényes megállapítás.

Tatabánya emlékműveinek, emlékjeleinek, szoborműveinek összességét vizsgálva elmondható, hogy a magyar köztéri szobrászat tipikus művei valósultak meg ebben a városban is, bár az egyes szoborállítási eszményeket oly szemléletesen hordozó, az egyes korszakok jellegzetességeit oly „plasztikusan” tükröztető, a nagy átlagba süllyedő objektumok mellett van néhány különálló, kiemelkedő jelentőségű, korszakjelző, vagy legalábbis érdekesítő alkotás is. Így mindenekelőtt a város fölé magasodó hegyet megkoronázó *Turul*, amely a rendszerváltást követő években lezajlott, súlyos konfliktusokkal terhelt és kísért rekonstrukció során nyerte el új, mai, korántsem megnyugtató művészi kivitelű és minőségű formáját. (Számos más szakmai probléma mellett a „tojócső” elemének alkalmazása és a tollak furcsa megmintázása volt az elsődleges oka annak, hogy napjainkig sem készülhetett el a rekonstrukció lezárását és átvételét igazoló átvételi jegyzőkönyv.) Ugyancsak nehéz sorsa volt a Melocco Miklós-alkotta *Ady: A halottak élén* című alkotásnak, amely a XX. századi magyar köztéri szobrászat egyik emblemikus, művészettörténeti súlyú kompozíciójaként – több tatabányai helyszínen kalandozva, többszöri szétverés-megcsonkítás, majd újrifaragás után – igencsak nehezen találta meg véglegesnek tűnő helyét az Üzleti Tudományok Főiskolájának épülete előtti parkban. Nem kísérte szerencse viszont a kitűnő szobrász Vilt Tibor egyik utolsó monumentális alkotásának sorsát: A Közművelődés Háza előtti tágas térségre tervezett rendhagyó bányász-emlékmű – és erre nincs ésszerű magyarázat – ma is méltatlanul mellőzötteen, Tatabánya múzeumának raktárában pihen. A város egyik első elvont nyelvezetű emlékműve, a Segesdi György által megformált, 1972 óta a Komárom Megyei Tanács, illetve a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat épülete előtt felállított *A szabadság lángja* című kompozíció önnön korszerű szemléletét tompítva már eredeti formájában is igencsak kisméretű, „bátortalan léptékben” valósult meg, s aztán a megmagyarázhatatlan építészeti koncepcióval a városközpontban újonnan felépített bankszékház teljesen kioltotta a mű hajdani hatóterét, megsemmisítette eredeti szobor-közegét. És korántsem mellékes tényező, hogy volt egy másik, fontos, alig-alig ismert elvont nyelvezetű munka is Tatabányán: az egykori Oktatási Igazgatóság aulájában 1972-ben helyezték el a nagyívű életművet építő szentendrei mester, Deim Pál finoman modellált frízét, amelynek sorsa az épület átformálása során vélhetően a megsemmisítés lett. Fontos adalék, hogy a 2010-es években kezdeményezés indult a város 1848/49-es szabadságharcra emlékező, méltó március 15-re emlékeztető emlékművének létesítésére, de a Török Richárd *Petőfi-síremlékének* megvalósítását támogató indítványokra nem volt fogadóképes a megyeszékhely vezetése. E mű Tatabánya viszonylatában Tóth

Dávid 1848-as bánhidai emlékművének 2016-os felavatása révén elvesztette aktualitását, de azért adódhat még egy esély: e nagyvárosnak mindeddig nincs még méltó Petőfi-szobra. A hiányok, a problémák mellett természetesen vannak üdítő jelenségek is: ezt jelzi pl. Marosits István anyaghasználata és szimbolikája, elvont fogalmazása révén ma is korszerű Béke parki bányásmártír emlékműve, Szunyogh László Millenniumi Emlékparkban álló rendhagyó napóra-kompozíciója vagy Nausch Géza monumentális, a sablonos megoldásokat messze elkerülő bánhidai *II. világháborús emlékműve*.

Már az 1970-es években megfigyelhető jelenség volt az újbárai városközpont aggasztó „szoborsűrűsége”: a tatabányai köztéri alkotások nagy hányada egy néhány perc alatt bejárható, központi területre összpontosult úgy, hogy a művek már akkor is egymás hatóterét sértették. Ez a helyzet a későbbi évtizedekben tovább súlyosbodott, újabb és újabb emlékművek és portrészobrok „letek otthonra” a városközpontban – a volt Komárom-Esztergom Megyei Tanács-székházzal és a József Attila Megyei és Városi Könyvtárral közrefogott, Béke parkká minősített térség és környezete a közelmúlt történései során emlékművekkel és szobrokkal zsúfolt városi közeggé alakult (látványosan összeütközésbe kerül itt Marosits István bányásmártír emlékművének, Péterfy László *56-os emlékművének* és *Gróf Esterházy János* portréemlékművének hatótere) –, s ezzel párhuzamosan a hatalmas kiterjedésű település többi negyede alig-alig gyarapodott közösségi rendeltetésű alkotásokkal. A közelmúlt történései során is e tendenciának lehettünk tanúi, és a közeljövő tervei is elsősorban a városközpont szobrokkal, emlékművekkel való gyarapítását célozta meg: a Györfi Sándor műhelyében készült *Árpád-szobor* a település múltbéli, a legendák körébe utalt történetéhez kapcsolódó, megint csak az emlékművek kategóriájába sorolható alkotásként illeszkedik egy meglehetősen vegyes, esetlegesen szerveződő köztéri összképbe.

A szobrászati térfoglalás meglehetősen erőtlen volt, tulajdonképpen meg sem indult az ún. ötvenes években Tatabányán, így félbe se maradhatott: e szférában csak tétova kezdeményezések indultak, a kibontakozásra, nagyobb számú mű megvalósulására a hatvanas és a hetvenes évekig kellett várni. Mint oly sok magyarországi városban az 1945-öt követő időszakban, 1948-ban Tatabányán is felavatták a szovjet hősi emlékművet: a csillaggal ékesített obeliszk az új város első köztéri, plasztikai értékeket nélkülöző architektonikus emlékeként a Népház előtti park lejtős térségén emelkedett. (Az emlékmű egykori fennállásáról ma már csak néhány fotó tudósít, lebontásának pontos időpontja nem ismeretes.) Mint fentebb már hivatkoztunk rá, fellapozva Tatabánya szoborkatalógusait nemcsak az ezen, időközben lebontott szovjet hősi emlékműre vonatkozó hivatkozásokat keressük hiába, hanem számos más, időközben megvalósult vagy eltűnt emléket is. E katalógusok szerint – a valóságnak és a szórványos történéseknek csaknem megfelelően – az ún. ötvenes évek szoborállítási krónikája is meglehetősen szegényes: a nyilvántartások szerint 1947 és 1956 között csupán egyetlen mű, a bánhidai erőmű, az OVIT, az Országos Villamos és Távhvezeték Vállalat épületének homlokzata elé helyezett, Kamotsay István által alkotott *Szerelőmunkás*-szobor valósulhatott meg. A pályája során számos köztéri kompozíciót készítő, 1947 óta a budapesti Százados úti Művésztelepen dolgozó szobrász első monumentális alkotása volt a bánhidai *Szerelőmunkás*, akinek később, 1956-ban az almásfüzítői Timföldgyár-sporttelepen a *Sportoló nő*, 1962-ben a tatabányai szanatórium mellett az *Ülő nő* című szobrát állították fel. A bánhidai alkotásról érdekesen emlékezik

meg a közelmúltban megjelent Kamotsay-monográfia: Tusnády Gábor visszaemlékezése szerint „egy villanyszerelő teljes menetkészültségben állt modelt a szobrásznak, akit munka közben megkínált falusi kolbással.”¹⁸ A lektorátusi nyilvántartásokban fellelhető karton csak arról tudósít, hogy az alumíniumból készült mű 1951-ben került helyére a kor „művészetpolitikai” elveinek szellemében: egy-egy gyár homlokzatán, bejáratánál azon munkástípus szobrának kellett ekkor állnia, amely vagy aki a gyárban dolgozik.¹⁹ És természetesen a műnek munkára és teljesítményre ösztönző hatással magabiztos, tudatos, optimizmust sugárzó hőst kellett megformálnia. A szobrászi kifejezés ezekben az években csakis közérthető, áttételektől és bonyolult szimbolikus utalásoktól mentes lehetett. Ez a Kamotsay-alkotás – amelyen külön figyelmet érdemel az öltözék részletgazdag és valóságghű, precíz kidolgozása – a korszak budapesti Népstadion-szoborgalériája által reprezentált vegytiszta, közérthető, mozgósító szocreál-szellemiség megtestesítője. A művet eredeti helyéről 1978-ban mozdították el, s ma az erőmű kertjében, térbe helyezve, a telep kerítése mögött, a járószintre helyezve, eredeti funkciójától megfosztottan áll, és sajnos a kerítés és az autóbusz-megálló miatt zavartalanul már nem szemlélhető meg. A másik, a nyilvántartásokban nem szereplő szobor napjainkban már ugyancsak nem áll helyén: Alusán Tódor *Kőbányász*-szobra eredetileg a kőbánya bejárata mellett, magas kőtalapzaton állt – egy korabeli fotó szerint a talapzatot Kossuth-címert ábrázoló dombormű díszítette²⁰ –, s eredeti posztamense nélkül 1990 óta a Szabadtéri Bányászati Múzeum kertjében fogadja a látogatókat. Az 1910-es években született alkotó cementgyári fizikai munkás és a Bányász Képzőművészeti Szabadiskola tagja, oktatási felkelőse volt, aki amatőr művészként rendszeresen szerepelt a szabadiskola kiállításain.²¹ A *Kőbányász* 1947-ben készült (egyes feljegyzések szerint Fiber Péter kőbányászárról), s a 180 cm magas, alumíniumötvözetből készült kompozíció félméztelen, terpeszben álló, lába előtt két kezében kalapácsot tartó, szigorúan és magabiztosan, vagy talán dacosan előre, a messzi távolba tekintő bajuszos alakot jelenít meg. Alusán Tódor szobrában sajátosan, a hely és az idő szellemiségét is megcsillantva keverednek a szocialista realista és az amatőr alkotói indíttatások, a valóságúságra törő és a naivitással átszőtt művészi kezdeményezések.

Kamotsay István és Alusán Tódor nagyméretű, köztéri funkciót szolgáló szobrászati kompozícióját majd csak az ötvenes évtized végén követik újabb köztéri művek a bányászvárosban: portrék, díszítőszobrok, emlékművek, körplasztikák és domborművek. Tatabánya nem osztozhatott a korszak szocialista városainak sorsában: Dunaújváros vagy Kazincbarcika sokkal több támogatást, s így szobrot, domborművet kapott ezekben az években, mint a bányászváros.²² (Érdekes, hogy a város arculatát meghatározó szénbányászat, az emblematisztikus jelentőségű szénbányász-alak számára sem nyílt emlékkállítási, megjelenítési lehetőség Tatabányán. A két munkásfigura, a *Szerelőmunkás* és a *Kőbányász* mellett különös sorsú, szélesebb körben ismeretlen épületplasztika-együttessel azonban büszkélkedhet Tatabánya: jóllehet ezeket a műveket sem veszi számba a két tatabányai szoborkatalógus, és a köztéri alkotásokkal foglalkozó tanulmányokban, újságcikkekben sem akadhatunk nyomukra. Általában nem lelhetőek meg a létrejöttüket kísérő dokumentumok sem. Vagyis Tatabányának van mit pótolnia: a város (és elődtelepüléseinek) alig több mint száz éves szobortörténete meglehetősen furcsán szerveződő, egyhangú és hiányos kollekciót hagyományozott a jelen- és utókorra, állított a közösségi terekbe. A kurrens

történeti és politikai emlékművek (első világháborús, szovjet hősi, felszabadulási, munkásmozgalmi, 1848-as, II. világháborús, 1956-os monumentumok), a bányászattal összefüggő eseménytörténetet idéző mementók, az egykori munkásmozgalmi hősök és a városhoz kötődő kiemelkedő személyiségek portréi, valamint a díszítőszobrok mellett csak elenyésző számban lelhetők meg az ötvennél alig nagyobb számú együttesben a magyar történelemhez és kultúrához, legjelesebb alakjaihoz (és az életművük által hordozott szellemiséghez, jelentéskörökhöz) kapcsolódó monumentális művek. A bánhidai csata legendáját őrző, Donáth Gyula által alkotott 1896-os (1907-ben felavatott) Turul-emlékmű alatt, ebben a helyi alkotók és a kortárs magyar művészet nagy és kismestereinek alkotásaiból körvonalazódó műcsoportban csak a Kiss Kovács Gyula által megformált *Hunyadi János*-mellszobor (1960), a Melocco Miklós műhelyében készült, a tatabányai fennállása során számos viszontagságot megélt *Ady: A halottak élén* című kompozíció (1976), a Péterfy László által tervezett és kivitelezett *Millenniumi* (2000) és *1956-os emlékmű* (2004), a Tóth Béla-alkotta *Gróf Esterházy József* (2001) lovas szobor, Varkoly László *Szent István*-mellszobra (2006) és a Péterfy László műhelyében megformált *Gróf Eszterházy János*-portréemlékmű (2008) illeszthető a magyar műltra hivatkozó, a nemzeti tudatot élesztő és ébren tartó alkotások sorába. Tanulságos lehet ebből a szempontból a kötetben összegyűjtött tatabányai emlékjelek és műalkotások által megjelenítettek kislexikonát tanulmányozni: kik szerepelnek benne köztéren megidézetteként és kik hiányoznak a város köztéri műegyütteséből. Elgondolkodtató, hogy számos magyarországi nagyvárossal ellentétben Tatabányának miért nincs Kossuth Lajos-, Deák Ferenc-, Petőfi Sándor- (!), József Attila-, Bartók Béla-szobra. Érthetetlen mindez, még akkor is, ha a tatabányai szoboregyüttest úgy vizsgáljuk, mint egy várostörténetbe illeszkedő ideológiai és szemléleti zárványt: a szocialista bányásztelepülés négy évtizedének jellegzetes, ellentmondásos összetevői által meghatározott olyan konglomerátumot, amely 1989–1990 után egy meglehetősen vegyes, összehangolatlan, esetlegesen szerveződő újabb együttesrel bővült. A különböző emlékkállítási szándékokat tükröztető kezdeményezések tanúi, hogy már 1994-ben emlékparkká minősítették a felsőgallai zsidó temetőt, s hogy 2014-ben megújult a Bánhidai Szoborpark, amelynek célja az volt, hogy igazi közösségi térré alakítsák Bánhida központi részét, ahol találkozni tudnak egymással az itt élők a korábban is itt állt, és az időközben ide telepített szobrok és emlékművek körében. A város által 2016-ban meghirdetett Jó Szerencsét! Emlékév keretében bányászati emlékhelyek kialakítására írt ki pályázatot Tatabánya önkormányzata, s feltehetően ebből született az a mellszobrokat felsorakoztató szobor-galéria, amelynek alkotásai a tatabányai bányászat egykori vezető személyiségeit, kiváló szakembereit megjelenítve a Népház parkjának kis tava mellett köszöntik az arra járókat. A szoborgaléria alkotói sorában olyan, a jelenkori portrészobrászat kiváló képviselőinek alkotásai sorakoznak, mint Böjte Horváth István, Menasági Péter, Tóth Dávid.

Elgondolkodtató, szomorú jelenség, hogy Tatabánya emlékjeleinek és műalkotásainak számbavétele során a műformák, a műfajok kategóriáit egy veszteségeket rögzítő nyilvántartással kellett lezárunk. Az *Egykor (vagy sohasem) állt emlékek*-fejezetcím alatt csaknem negyven alkotást kellett regisztrálnunk, amelyek közül számos emlék érthetetlen módon és nyomtalanul tűnt el. Mindez természetesen összefügg az 1989–1990-es rendszerváltással is, amelynek következményeként lebontották, eltüntették a köz tereiről a múlt rendszer

eszményeit hirdető, szellemét reprezentáló, példaképeit propagáló emlékműveket és alkotásokat, bár a higgadt, logikus megoldást választva az illetékeseknek ezeket a műveket a korszak tanúiként a város múzeumának gyűjteményébe kellett volna visszavonultatniuk. A veszteségek sorában nyilvántartott emlékek és alkotások hosszú sorának, a magyar művészet legjelentősebb alkotói (Deim Pál, Farkas Ádám, Megyeri Barna, Vilt Tibor) kompozícióinak eltűnése fájdalmas és megmagyarázhatatlan. Különösen furcsa jelenség, hogy a tatabányai bányászat központi irodaházának teljes, egykor közösségi rendeltetéssel (és közösségi anyagi források felhasználásával) megalkotott, az adott épületbe komponált műegyüttese tűnt el látóköryünköl, de a magyar textilművészetért rajongók is hiába keresnék ma már a tatabányai születésű kitűnő művész, Droppa Judit azon tértexlité, amely egykor a bányidai Családi Intézet belső terét díszítette.

Az 1970-es években megalakult, majd nyaranta vissza-visszatérő faszobrász-alkotótelep fafaragóinak laktól csillogó, vagy megfeketedő, korhadásnak indult munkái lépten-nyomon ránk köszöntenek a városban – végső soron ez is egy galéria –, de az 1997-ben indult, ez idáig tizenhat idényt megélt, Lois Viktor szobrászművész által szervezett KÉP-ZE-LET fém-szobrászati alkotótelep munkái mindmáig nem léphettek ki műhely-közegükből: a legfrissebb szobrászati törekvések szellemében készült, a jelenkori magyar képzőművészet progresszív alkotóinak szobrai és fémkonstrukciói – valamint újabban kőszobrai – a bányidai Vágóhíd utcai Szabadtéri Bányászati Múzeum parkjában állnak. A KÉP-ZE-LET-kollekciót és a város közterein elhelyezett együttes műveit összehasonlítva pontosan körvonalazódhat: mivel foglalkozik a korral együttlélegző szobrászművészet és mivel foglalatoskodik az önmagának emlékművet állító hivatalos adminisztráció által adott megbízásokat teljesítő szobrászok (sok esetben iparosok) csapata. Szembetűnő a kontraszt Györfi Sándor *Árpád*-emlékműve és Lois Viktor *Turul*-parafrázisa között. És míg a város egy letűnt korban megbízásokkal halmozta el az itt élő és innen elszármazott mestereket – Bondor Istvánra, Brém Ferencre gondolhatunk, akiknek számos mellszobra, portrédomborműve otthonra lelhetett Tatabányán –, addig az új idők már nem nagyon kedveznek a szűkebb, a saját hazájukban dolgozó próféta-művészeknek: bár B. Hegyi László, Nausch Géza, Szunyogh László, Varkoly László teljesíthetett egy-egy megbízást, a modern szobrászat egyik legeredetibb munkákat alkotó művészeinek, a nemzetközi fórumokon is elismeréseket arató Lois Vikornak mindmáig nem nyílt meg talpalatnyi tér sem a tatabányai köztereken.

Tatabánya egymástól elszakadó műfaji egységekre tagolt emlékjeleinek és műalkotásainak együttese a XX. század, illetve az új évszázad magunk mögött hagyott első két évtizede magyar történelmének és a város történetének tükre. Megannyi súlyos történeti, társadalmi, művészetszociológiai következtetést vonhatunk le e tükrörről és e tükröztetésről. Valamifajta művészettörténeti, esztétikai összegzés szubjektív árnyaltságú kísérlete nyomán megállapíthatjuk, hogy a jellemzően konvencionális (vagy sablonos) alkotások között fel-felbukkan egy-egy kiemelkedő művészi színvonalú, a közelmúlt évtizedek magyar művészetének történetében is jelentősnek ítéltető, más és más tényezők miatt fontos műalkotás. E szűk leltárban Ferenczy Béni *Gyerekek* című kerámiadomborműve, Deim Pál *Dekoratív fríze*, Farkas Ádám *Plasztikája*, Melocco Miklós *Ady: A halottak élén* című szobra, Barabás Márton *Tatabányai pannója* és Lois Viktor *Turul-családja* regisztrálható. (Szomorú tény, hogy Deim Pál és Farkas Ádám művének sorsa ismeretlen – feltehetően megsemmisültek

vagy elkallódtak –, Ferenczy Béni alkotása egy óvodabelsőben kissé el van zárva a nyilvánosságtól, amiként Lois Viktor munkái a múzeumi parkban sem bontakoztathatják ki hatóterüket a méltó környezet, szintér hiányában, és Melocco Miklós *Ady*-szobrának a vandálok nem kegyelmeznek: újra meg újra összetörik. Csak Barabás Márton nagyszabású pannója dacol sértetlenül, változatlan fényében a múltó évekkel és évtizedekkel a Vértess Agora aulájában.) A tatabányai köztéri műalkotások együttesében méltán az egyik legkiemelkedőbb minőségű, legjelentősebbnek ítéltető mű Melocco Miklós *Ady*-szobra, ezért bemutatására fontos kicsit bővebben is kitérni. A XX. század utolsó harmadának egyik nagyon fontos szobrászati életművét megteremtő Melocco Miklós expresszív-realista munkásságában kulcsfontosságú jelentőségű *Ady* Endre alakjának megjelenítése, illetve az *Ady* alakja és költészete által sűrítendő tartalmi mondanók megfogalmazása és kifejezése. Az 1970-es évek derekán, 1976-ban és 1977-ben Melocco Miklósnak – a költő születésének 100. évfordulóját évekkel korábban megelőző, majd azzal egyúttangzó, a megrendelő, a szoborállítók által is koordinált – szobrászati programja szellemében Tatabányán, a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum belső terében, Debrecenben és Pécsen valósult meg *Ady* Endre alakját és költészetét idéző műve. A korábbi korszak műveire jellemző tragikus pátoz, a forradalmi aktivitás és izzás helyett Melocco Miklós Tatabányán a fáradt, kiégett, halálára készülő *Ady*-t, a Petőfi Irodalmi Múzeumban egy szürreális költői látomás főszereplőjét, Debrecenben az önnön halálával szembesülő költőt, míg Pécsen a halálba emelkedő, a halotti maszkja által éltetett lírikust állította elé. A Tatabányán és Pécsen kőbe faragott, Budapesten gipszbe, majd az épületben áthelyezve és újjáalakítva poliésztergyantába öntött, Debrecenben bronzba foglalt szobor megalkotása során a művész nemcsak a szobrászi szemlélet, hanem a komponálás, a formarend és formakezelés, a környezetbe illesztés terén is megannyi novummal élt: a posztamens elhagyásával, a csoportkompozíció új értelmezésével, a plasztikai konfliktus abszurdításának megteremtésével, a halotti maszk kompozícióba helyezésével, a földfelszín aktív szoborelemmé avatásával. Az *Ady: A halottak élén* című, Tatabányán, egy ligetes park kis tavának félszigetén 1976-ban felállított mű gipszváltozata *Új Művek* címmel az 1971-ben a Múcsarnokban rendezett kiállításon szerepelt először a nyilvánosság előtt. A megvalósított mű anyaga süttői mészkő és öntöttvas. A tatabányai *Ady*-szobor ihletője az az utolsók között exponált fotográfia, amelyet Emil Isac 1918-ban készített a Csucsán időző nagybeteg költőről. A fényképfelvételen, amiként a szobron is, *Ady* elnyújtott testhelyzetben, hosszú kabátba burkolózva egy padon ül, s a homlokát árnyékoló kalap karimája alatt komor arckifejezéssel tekint maga elé. A szobrász a költő jobb vállát a pad támlarészeire erőteljesen feltámasztott helyzetűvé, karját tragikusan lógóvá alakította, és arcából a kalap karimája alatt kissé nyitott szájjal, nagy pszichológiai mélységet kibontó, szembenéző képmást formált. Az *Ady*-arckép megformálásában jelen van a költő valóságos képmása, de a portré általánosít is: az arc átszellemültsége, fáradtsága, már-már üressége a tragikus, az egyéni sorson túlmutató motívumok feltárásának, az idegenné lett világ kifejezésének, az egyén kilátástalanná vált helyzetének, állapot-tükröztetésének plasztikai színtere. Az alakformálásban is izgalmas egységben jelentkezik a megörökítés és az általános érvényű mondanó kifejezésének momentuma. Egyrészt felmerül a valóságos emlékkép – a fennmaradt *Ady*-fotográfia –, másrészt ebből az emlékképből Melocco Miklós leleményes

átírása révén egy monumentális hatású, dekoratív körvonalakkal határolt tömb alakul. A test súlyos redőkkel hullámzó kabáttal burkolt, a megmunkálás, a felületképzés harmonikusan alkalmazkodik a kő anyagához, s hordozza, sejteti a gyenge, törékeny, beteg költő-testet.

Áttekintésünkben az objektumokat és a műveket a monumentális műformák rendszerébe foglaltuk – az emlékművek, a portréemlékművek és portrék, a díszítő jellegű kompozíciók, az épületplasztikák, a szakrális emlékek és a síremlékek, valamint a muráliák: a falképek, a pannók, a textil és a kerámia faliképek kategóriájába soroltuk –, és időrendben adjuk közre, mindenütt feltüntetve a technikai jellemzőket és lehetőség szerint a méretet, valamint körvonalazzuk az adott műalkotás történeti vonatkozásait is. Külön fejezetben tekintjük át az egykor állt, vagy elkészült, de fel nem állított, raktárban maradt alkotásokat. Az egyes műcsoportok a keletkezés időrendje szerint közreadott alkotásainak adatközléseit és fotóit követően e kiadványban olvasható a művek által megjelenítettek névsora és rövid életrajza, valamint a város köztéri emlékjelei és monumentális művei alkotóinak részletes életrajza, illetve a város köztéri objektumait, szobrászatát tárgyaló szakirodalom bibliográfiája is. Így szándékaink szerint az érdeklődők tágabb körben is tájékozódhatnak a város emlékjeleiről és szobrairól, és a városhatárokon túli szobrászati, illetve köztéri történetésekről. E meglehetősen nagy, szerteágazó ismeretanyag közreadásának lehetőségét Tatabánya Megyei Jogú Város Önkormányzatának nagyvonalú támogatása mellett a kiadvány munkatársai teremttették meg: Virág Jenő szerkesztő, Horváth Géza és Nász János könyvtárosok, a József Attila Megyei és Városi Könyvtár kitűnő munkatársai, és a város jelenségvilágát évtizedek óta dokumentáló jeles fotóművészek: Dallos István, Nagyné Horváth Eszter, Szamódy Zsolt és Tarjáni Antal. Mindannyiuk segítségét ezúton köszönöm meg. Kiadványunkat azzal a reménnyel adjuk közre, hogy alapot teremthet, lehetőséget nyithat egy olyan tatabányai köztéri koncepció kidolgozására, amely garantálja emlékjeleinek és műalkotásainak, értékeinek megőrzését, és amely célkitűzéseinek megvalósítása révén az elkövetkező évtizedekben a város arculatát, szellemiségét formálhatja és gazdagíthatja.

Jegyzetek:

1. Germuska Pál: *Indusztria bűvöletében. Fejlesztés-politika és a szocialista városok*. Budapest, 2004. 56-os Intézet. 20. p.
2. *Tatabányai szobrok*. Tatabánya, 1977. Tatabánya Város Tanácsa VB. Művelődésügyi Osztálya.
3. Freund Sándor (szerk.): *Köztéri alkotások Tatabányán*. Tatabánya, 1985. Tatabányai Városi Tanács VB.
4. Takácsné Csente Júlia: *Szobrok városa Tatabánya*. Tatabánya, 2008.
5. *Tatabányai szobrok*. Tatabánya, 1977. Tatabánya Város Tanácsa VB. Művelődésügyi Osztálya.
6. Freund Sándor (szerk.): *Köztéri alkotások Tatabányán*. Tatabánya, 1985. Tatabányai Városi Tanács VB.
7. Keszthelyi Ferencné: A rendszerváltoztatás utáni köztéri szoborállítás gyakorlata, a pénzügyi kérdések és a zsűrizés. *Symposion* 2003. 40–49. p.
8. Wehner Tibor: A Turul alatt. *Új Forrás* 2013(7)12–19. p.
9. Ferenczy Béni: *Írás és kép*. Budapest, 1961. Magvető Kiadó. 255–263. p.
10. Genthon István: *Ferenczy Béni*. In. Ferenczy Béni: *Írás és kép*. Budapest, 1961. Magvető Kiadó. 253. p.
11. Ferenczy Béni tatabányai kerámia-faliképéről iratok a Képző- és Iparművészeti Lektorátus adattárában.
12. Gádor Magda domborműveiről iratok a Képző- és Iparművészeti Lektorátus adattárában.
13. A művész személyes közlése.
14. Várnai Gyula–Gyöngyössy Csaba: *Dunaújváros köztéri szobrai*. Székesfehérvár, 1999. Ma Kiadó. *Kazincbarcika a szobrok városa*. Kazincbarcika, 1973.
15. Hősök emléke. Tatabányán szeptember 5-én leplezik le Ligeti Miklós hősi emlékművét, amely Körmendi Frim műtermében készült. *Nemzeti Újság* 1926. augusztus 31.
16. Hősi emlékmű leleplezése a Tatabányai Tisztkaszinóban. *Esztergom* 1932. december 21.
17. -súlyok-: Mű-emlékmű. *Élet és Irodalom* 1984. november 30.
18. *Kamotsay István*. Hódmezővásárhely, 2005. 38. p.
19. Kamotsay István Szerelőmunkás-szobráról iratok a Képző- és Iparművészeti Lektorátus adattárában.
20. Alusán Tódor Kőbányász-szobráról ismeretlen fotós felvétele a szerző tulajdonában.
21. *Tatabánya képzőművészetének 25 éve*. Tatabánya, 1972. (Katalógus, bev. Englerth Miklós.)
22. Várnai Gyula–Gyöngyössy Csaba: *Dunaújváros köztéri szobrai*. Székesfehérvár, 1999. Ma Kiadó. *Kazincbarcika a szobrok városa*. Kazincbarcika, 1973.

MŰVEK JEGYZÉKE | TATABÁNYA MONUMENTÁLIS EMLÉKJELEINEK ÉS MŰALKOTÁSAINAK JEGYZÉKE AZ ALKOTÓK BETŰRENDJÉBEN

- Ács József: *Alexander Graham Bell* 1965 – Tatabányai Ipari Park, Artesyn Gyáregység (A Budapest XI., Fehérvári út 70. alatti BHG-ből 1990-ben Tatabányára áthelyezve)
- Alusán Tódor: *Kőbányász* 1947 körül – Kőbánya (1990-ben áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)
- Asszonyi Tamás: *Díszkút* 1978 – Dózsakert, Vadász utca, Üzletközpont (2000 körül lebontva, azóta a Táncsics Mihály úti Szociális Foglalkoztató telephelyén)
- Asztalos Zoltán–Gengeliczky László–M. Nagy József–Kis Károly:
Városi emlékoszlop 2018 – Óváros, Szent Borbála út és Béke utca találkozása
- B. Hegyi László: *Bányász Kegyeleti Emlékmű* 1997 – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Óvárosi Kegyeleti Park
- B. Hegyi László: *Delfinek* 1987 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) (2004-ben áthelyezve a Városházával szembeni parkba)
- B. Hegyi László: *Az örök szerelem kútja* 1994 – Újváros, Fő tér (áthelyezve a Szent Borbála térre)
- B. Hegyi László: *Tűzvész* 1999 – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság
- Barabás Márton: *A Közművelődés Háza díszítőfestése* 1993-1994 – Újváros, Fő tér (ma Szent Borbála tér), A Közművelődés Háza (2010 után az épület átépítése során megsemmisült)
- Barabás Márton: *Tatabányai pannó* 1994 – Újváros, Fő tér (ma Szent Borbála tér), A Közművelődés Háza (ma Vértes Agora)
- Barta Lajos: *Fürdőzők* 1960 – Kertváros, Néphadsereg út (ma Hadsereg út) – Alkotmány utca
- Barta Lajos: *Pelikánok* 1961 – Óváros, Ságvári Endre út 22. (ma Szent Borbála út 16.)
- Barta Lajos: *Fiú kutyával* 1961 – Óváros, Ságvári Endre út 22. (ma Szent Borbála út 16.)
- Béres Tamás–Zombori Gergely: *Bányamanó* 2004 – Kertváros, Szent György utca
- Bolgár Judit (?): *Zenélő gyermekek (Olvasó család, Tanuló gyermekek ?)* 1952 – Újváros, Esztergomi utca 6., Mező Imre (ma Móra Ferenc) Általános Iskola
- Bondor István: *Sziklai Sándor* 1960 – Kertváros, Sziklai Sándor Általános Iskola (sorsa ismeretlen)
- Bondor István: *Ságvári Endre-emléktábla* 1967 – Óváros, Ótelep utca 3., Ságvári Endre Általános Iskola (ma Óvárosi Iskola)
- Bondor István: *Kaszás István* 1975 – Tatabányai Szénbányák Szakszervezet (áthelyezve Kertváros, a Kertvárosi Művelődési Házba, majd lebontva, jelenleg sorsa ismeretlen)
- Bondor István: *Dr. Vitális István* 1981 – Nagyegyházi Bányaüzem (1992-ben áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)
- Bondor István: *Verebély László* 1983 – Erőműi lakótelep, Erőmű tér

- Bondor István: *Bokányi Dezső* 1984 – Újváros, Komáromi út, KOMÉP Vállalat székháza (1990 után lebontva, áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)
- Bondor István: *Kodály Zoltán* 1985 – Újváros, Kodály Zoltán tér, Kodály Zoltán Általános Iskola
- Böjte Horváth István: *Rehling Konrád* 2018 – Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány
- Brém Ferenc: *József Attila* 1967 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), József Attila Megyei Könyvtár (lebontva, sorsa ismeretlen)
- Brém Ferenc: *Óvónő* 1975 – Újváros, Midlothian tér (ma Záray Márta pihenőpark), (Mártírok útja 44.) Újvárosi Klubkönyvtár
- Brém Ferenc: *Vízbelépő fiú* 1977 – Újváros, Komáromi út 36., (ma Nagy Imre tér), (egykori Turul Filmszínház parkja)
- Brém Ferenc: *Váci Mihály-emléktábla* 1980 – Dózsakert, Dózsakert utca 17., Dózsakerti Váci Mihály Általános Iskola
- Brém Ferenc: *Bánki Donát-emléktábla* 1984 – Dózsakert, Réti út 1-5., Bánki Donát Szakközépiskola (ma Bánki Donát–Pécs Antal Technikum)
- Brém Ferenc: *Meleg közelében (Zsuzsi)* 1985 – Újváros, Győri út 23., Távhőszolgáltató Vállalat (lebontva, áthelyezve a Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)
- Brém Ferenc: *Bárdos László-emléktábla* 1988 – Óváros, Gál István lakótelep 701., Bárdos László Gimnázium
- Brém Ferenc: *Lenin* – Újváros, Schönherz Zoltán út 57., MSZMP Komárom megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)
- Brém Ferenc: *Bányászat* – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva sorsa ismeretlen)
- Brunner András: *Reformáció-emlékoszlop* 2017 – Bánhida, Jókai utca 81., Evangélikus templom kertje
- Búza Barna: *Anya gyermekével* 1961 – Óváros, Semmelweis utca 1., Komárom Megyei Tanács Kórháza (2010-ben áthelyezve a Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórházba)
- Búza Barna: *Bányász* 1961 – Óváros, Semmelweis utca 1., Komárom Megyei Tanács Kórháza (2010-ben áthelyezve a Dózsakert, Dózsa György út 77.; Szent Borbála Kórházba)
- Búza Barna: *Tóth-Bucsoki István* 1972 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) (2018-ban lebontva, áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)
- Cyránski Mária: *Álló leány – Ifjúság* 1966 – Újváros, Komáromi út 4., 314 sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet és Kollégium (Komárom-Esztergom Megyei Bíróság) (áthelyezve Sárberék, Pilinszky János utca 3., Fellner Jakab Középfokú Iskola kertje)
- Cs. Kiss Ernő: *Aradi vértanúk emlékműve* 1996 – Újváros, Aradi vértanúk tere
- Cs. Kiss Ernő: *Katyn-Szomolenszk áldozatainak emlékére* 2010 – Újváros, Aradi vértanúk tere
- Csikszentmihályi Róbert: *Napórás kút* 1980 – Dózsakert, Dózsa György út, Kollégium (ma Réti út 1-5., Bánki Donát Szakközépiskola)
- Csikvári Péter: *Szobor* – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)

- Deim Pál: *Dekoratív fríz* 1972 – Újváros, Schönherz Zoltán utca 57., (ma Studium tér 1.), MSZMP Komárom megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága (ma Edutus Alkalmazott Tudományok Egyeteme) (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)
- Donáth Gyula: *Turul* 1907 – Kő-hegy
- Droppa Judit: *Textilkompozíció* 1979 – Bánhida, Kossuth Lajos utca 2., Családi Intézet (sorsa ismeretlen)
- Eőry Miklós: *Kerámia falburkolat* 1968 – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)
- Erdey Dezső: *Bakugrók* 1961 – Felsőgalla, Füzes utca 40., Péch Antal Bányaiipari Technikum Kollégiuma (1998-ban áthelyezve Felsőgalla, Széchenyi út 20. a Péch Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium előkertje /Tatabányai Szakképzési Centrum Bánki Donát–Péch Antal Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája/)
- Farkas Ádám: *Plasztika* 1981 – Dózsakert, Dózsa György út 58., Gyermekintézményi Központ (ma Bánki Donát–Péch Antal Technikum, A épület) (a 2010-es évek második fele óta sorsa ismeretlen)
- Farkas Aladár: *Testvérek (Fiú gyermekkel)* 1961 – Óváros, Cseri Strand, (ma Gyémánt Fürdő) (az 1990-es évek óta sorsa ismeretlen)
- Ferenczy Béni: *Gyermekek* 1957 – Újváros, Esztergomi utca 8., Újvárosi Óvoda (Micimackó Óvoda)
- Gaál Tamás: *II. Rákóczi Ferenc* 2005 – Dózsakert, II. Rákóczi Ferenc tér
- Gádor Magda: *Anya gyermekével* 1957 – Újváros, Huba vezér út 12., Szolgáltató épület
- Gádor Magda: *Anya gyermekkel és kecskével (Bárányetetés)* 1957 – Újváros, Huba vezér út 8.,
- Gálócsy Edit: *Kerámiaplasztika (Virágok)* 1984 – Dózsakert, Gyógyszertár belső udvar (2012-ben áthelyezve a Turul Óvodába)
- Gáti Gábor: *Csikó* 1965 – Újváros, Schönherz Zoltán út (ma Kós Károly utca) 2., Óvoda (ma Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény)
- Geiger Péter: *Zsinagóga-emlékmű* 2005 – Felsőgalla, Gábor Áron utca – Szent János utca
- Gengeliczky László–M. Nagy József: *Életfa; Kétarcú* 1998 – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út (részben lebontva))
- Gengeliczky László–M. Nagy József: *Földanya* 2004 – Sárberek
- Gengeliczky László–M. Nagy József: *Szent István-emlékplasztika* 2013 – Dózsakert, Millenniumi Lakópark
- Gorka Livia: *Sejt nagytő alatt* 1983 – Dózsakert, Dózsa György út 77., Komárom Megyei Tanács Kórháza (ma Szent Borbála Kórház)
- Görömbey Imre: *Az I. világháború hőseinek emlékműve* 1927 – Bánhida, Kossuth Lajos utca 106., (egykori Községháza), Bánhidai Szoborpark
- Grantner Jenő: *Ülő nő* 1959 – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út)
- Gyergyák Jenő: *Az I. világháború hőseinek emlékműve* 1927 – Alsógalla, Táncsics Mihály út, Szent Gál római katolikus templom előtt
- Györfi Sándor: *Árpád-emlékmű (Árpád fejedelem)* 2012 – Újváros, Fő tér
- Györfi Sándor: *Szende Lajos* 2018 – Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány
- Hajdu László: *Cégér, vízköpő* 1984 – Dózsakert, Réti út 36., Turul patika (lebontva, sorsa ismeretlen)

Huszár Imre: *Fekvő nő* 1964 – Óváros, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő)

Ismeretlen alkotó: *Aknatorony, Ranzinger Vince kilátó* 1980 – Kő-hegy

Ismeretlen alkotó: *Emlékkereszt az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére* 2021 – Kő-hegy, Nagy Szédítő Szikla

Ismeretlen alkotó: *Emlékoszlop a békéért* 1986 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) (Centrum Áruház előtti park) (lebontva, sorsa ismeretlen)

Ismeretlen alkotó: *Erdei emlékoszlop vadászbaleset emlékére* 1838 – Dózsakert, Erdész utca, az Erdészgazdaság irodaépületének kertje (1980-as években a várgesztesi erdőből áthelyezve, majd a 2010-es évek második felében visszaállítva Várgesztesen az Önkormányzat épülete elé)

Ismeretlen alkotó: *Felszabadulási emlékmű, ill. „szovjet hősi emlékfal”* 1970 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) (1990-ben megszüntetve, 1991-ben ötnyelvű felirattal és kereszt-szimbólummal újraavatva, majd 2000-ben Péterfy László *Millenniumi emlékművévé* átalakítva)

Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Bánhida, Síkvölgyi temető, 1-es kapu

Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Bánhida, Gellért tér, Római katolikus templom melletti sírkert

Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Bánhida, Berecska utca, Újbánhidai temető

Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Kertváros, Szent Erzsébet utca, Kertvárosi Árpád-házi Szent Erzsébet templom

Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Johan Fogl 1842 – Felsőgalla, Szabadság tér, Felsőgallai temető

Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Kiprich József 1902 – Óváros, Újtelepi temető

Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Mathias Varga 1899 – Felsőgalla, Szent István út 112. előtt

Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* 1894 – Felsőgalla, Szabadkai utca-Sportpálya utca

Ismeretlen alkotó: *Holokauszt emlékmű* 1996, 2004 – Felsőgalla, Zsidó temető, Holokauszt Emlékpark

Ismeretlen alkotó: *Jó szerencsét bányász emlékmű* 2017 – Alsógalla, Táncsics Mihály út 61.

Ismeretlen alkotó: *Kálvária-kereszt* 1890 – Alsógalla, Kálvária

Ismeretlen alkotó: *A Községháza timpanonjának címer-domborműve* 1920-as évek – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), volt Községháza, később Postahivatal

Ismeretlen alkotó: *Rendőr és munkás* 1950 körül – Újváros, Komáromi út 2., Komárom (ma Komárom-Esztergom) megyei Rendőr-főkapitányság

Ismeretlen alkotó: *Árpád-házi Szent Erzsébet-emlékszobor* – Alsógalla, Táncsics Mihály út 1/a.

Ismeretlen alkotó: *Szent Flórián* – Felsőgalla, Szent István út 5.

Ismeretlen alkotó: *Szovjet hősi emlékmű* 1946 – Bánhida, Berecska utca, Újbánhidai temető

Ismeretlen alkotó: *Szovjet hősi emlékmű* 1948 – Óváros, Tóth-Bucsoki út 5. (ma Népház utca), Népház (az 1970-es években lebontva)

Ismeretlen alkotó: *Szűz Mária* – Alsógalla, Táncsics Mihály út 2.

Ismeretlen alkotó: *Zsemle Pál-mészárszék kapudombormű* 1920 körül – Bánhida, Teleki László utca 1., Károlyi sarok

- Ismeretlen alkotó: *A II. világháború áldozatainak emlékfala* 1993 – Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark
- Ismeretlen alkotó: *A II. világháború hősi halottainak emlékműve* 2000 – Óváros, Újtelepi temető
- Ismeretlen alkotók: *Erkélymellvédek (bányász-címerek, bányászélet- és munkajelenetek)* 1950 körül – Újváros, Győri út 10-16.; 34-36.; Huba vezér út 8-10.; Előd vezér út 1-11.; Ond vezér út 2-6.
- Kalló Viktor: *Lenin* 1970 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)
- Kamotsay István: *Szerelőmunkás* 1951 – Bánhida, Környei út 38., 2. sz. Bánhidai Erőmű (ma Országos Villamostávvezeték Zrt.), (1978-ban az épülethomlokzatról áthelyezve az épület kertjébe)
- Kamotsay István: *Ülő nő* 1962 – Újváros, Szanatórium utca, Komárom Megyei Kórház TBC szanatóriuma (ma Szent Borbála Kórház)
- Kanalas Sándor naiv fafaragó mester: *Bánhidai parasztcsalád* 2018 – Bánhida, Kossuth Lajos utca
- Kanalas Sándor naiv fafaragó mester: *Árpád-házi Szent Margit* 2019 – Újváros, Botond utca 1., Szent Margit Katolikus Általános Iskola udvara
- Kárpáti Anna: *Úszónő* 1963 – Óváros, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő)
- Kerti Károly: *Faintarzia* 1974 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (ma Városháza)
- Kiss Kovács Gyula: *Hunyadi János* 1960 – Újváros, Hunyadi tér
- Kóthay Ernő: *Tavaszi* 1974 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (ma Városháza)
- Krajcsi-rovits Henrik: *Víz alatti világ* 1969 – Óváros, Semmelweis út 9., Bányászfürdő (ma Szent Borbála Kórház és Rendelőintézet)
- Krasznai (Krausz) Lajos: *Stáció-domborművek* – Alsógalla, Kálvária
- Kucs Béla: *Ülő nő (Könyvet tartó nő)* 1964 – Újváros, Felszabadulás tér 2., (ma Fő tér) József Attila Megyei Könyvtár (József Attila Megyei és Városi Könyvtár)
- Kungl György: *Szobor gyerekeknek* 1980 körül – Kertváros, Építők útja, Gyermekvédelmi Intézmény (ma Nefelejcs Ápolási Intézet)
- Lajos József: *Sütkérező mackó* 1964 – Újváros, Felszabadulás tér 2., (ma Fő tér), József Attila Megyei Könyvtár belső udvara (lebontva, jelenleg raktárban)
- Lajos József: *Sárkánycsikó* 1974 – Újváros, Köztársaság útja 13., V. sz. Óvoda (Szivárvány Óvoda) (lebontva, sorsa ismeretlen)
- Ligeti Miklós: *Az I. világháború hőseinek emlékműve* 1926 – Óváros, Néppark (Népház-liget)
- Lisztes István: *Lenin* 1976 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)
- M. Nagy József: *Lány a szélben* 1998 – Kertváros, Hadsereg út 98., Bányász Művelődési Otthon
- M. Nagy József-Gengeliczy László: *Millenniumi emlékoszlop* 2000 – Újváros, Köztársaság útja, Millenniumi Emlékpark
- M. Nagy József: *Schalkhammer Antal emlékhelye* 2003 – Óváros, Újtelepi temető

M. Nagy József: *Szent Borbála* 2017 – volt XIV-es (Szent István) akna

Majoros Hedvig és Majoros János: *Faliképek* 1959 – Kertváros, Néphadsereg út (ma Hadsereg út) 111., Kölcsey Ferenc Általános Iskola földszint, I. emelet,

Makrisz Agamemnon: *Kolumbárium-dombormű* 1974 – Óváros, Újtelepi temető

Marosán László: *Dombormű* 1964 – Újváros, I. sz. Üzletház (nem helyezték el)

Marosits István: *1944-es bányásmártírok emlékműve (Munkásmozgalmi mártír emlékmű)* 1975 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), Béke park

Marton László: *Merengő* 1980 – Dózsakert, Dózsa György út 77., Komárom Megyei Kórház (ma Szent Borbála Kórház)

Megyeri Barna: *Plasztika* 1958 – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)

Melocco Miklós: *Ady: A halottak élén* 1976 – Óváros, Néppark, (áthelyezve: 1986 Újváros, újvárosi városközpont; 1997 Újváros, Studium tér, Üzleti Tudományok Főiskolája) (ma Edutus Alkalmazott Tudományok Egyeteme)

Menasági Péter: *Dr. Szabó Ignác* 2018 – Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány

Mészáros Mihály: *Ságvári Endre* 1969 – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála) út, Üzletház (a 2010-es években lebontva, áthelyezve Bánhida, Vágóhid utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)

Móser Ernő: *„Engedjétek hozzám a gyermekeket”* 1991 – Bánhida, Árpád-házi Szent Erzsébet tér 1., Bánhida, Szent Erzsébet Óvoda

Móser Ernő: *Bányászok* 2015 – Óváros, Május 1 park

Móser Ernő: *Stációk* – Felsőgalla, Kálvária-hegy

Nagy István János: *Puputeve* 1978 – Újváros, Kodály Zoltán tér 1., V. számú Általános Iskola (ma Kodály Zoltán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), (Kodály Zoltán Óvoda)

Nagy Kovács Mária: *Anya gyermekkel* 1961 – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út) 33.

Nagy Kovács Mária: *Őzek* 1961 – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út) 4/a.

Nausch Géza: *A II. világháború áldozatainak emlékműve* 1997 – Bánhida, Kossuth Lajos utca–Bajcsy-Zsilinszky út

Nausch Géza: *Lenin* – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)

Némethy László: *Szent István* 1934 körül – Tatabánya, VI. telepi római katolikus templom (a lebontott templomból 1998-ben áthelyezve a Felsőgalla, Szent István utca 1. lakóházra)

Nyíró Gyula: *Puskin* 1973 – Bánhida, Kossuth Lajos utca 4., Puskin Művelődési Ház előtti park

Paulikovics Iván: *Nagy Imre* 2006 – Újváros, Nagy Imre tér (egykori Turul mozi parkja)

id. Pál Mihály: *A család, Bányász, Marx-Engels-Lenin*; majd a helyén: *Tatabánya város címer* 1961 – Óváros, Május 1 park, Szabadtéri Színpad (2014-ben lebontva, a töredékek a város múzeumában)

Péterfy László: *Virágültető leány* 1977 – Óváros, Május 1 park, Nyugdíjas Panzió (Óvárosi Öregek Háza)

- Péterfy László: *Szent Borbála* 1994 – Újváros, Szent Borbála tér
- Péterfy László: *Szent Borbála* 1995 – Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórház
- Péterfy László: *Magyar Életfa (Millenniumi emlékmű)* 2000 – Újváros, Fő tér
- Péterfy László: *Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékműve* 2004 – Újváros, Fő tér, Béke park
- Péterfy László: *Dr. Gál István* 2006 – Óváros, Vértanúk tere
- Péterfy László: *Gróf Esterházy János* 2008 – Újváros, Fő tér, Béke park
- Péterfy László: *Kós Károly-emléktábla* 2009 – Újváros, Kós Károly utca 17., KPVDSZ Művelődési Ház
- Péterfy László: *Árpád-házi Szent Margit* 2010 – Újváros, Botond utca 1., Szent Margit Katolikus Általános Iskola
- Pózner Gábor: *Mikes Kelemen* 2015 – Óváros, Béke út 8., Mikes Kelemen Felnőtt és Ifjúsági Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola
- Pózner Gábor: *Mikes Kelemen-emléktábla* 2015 – Óváros, Béke út 8., Mikes Kelemen Felnőtt és Ifjúsági Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola
- Pózner Gábor: *Nagy László-emléktábla* 2019 – Bánhida, Árpád-házi Szent Erzsébet tér 1., Bánhidai Szent Erzsébet Óvoda
- Pozsgay Gyula: *Az 1978. február 16-i sújtólégrobbanás áldozatainak emlékműve* – Óváros, Újtelepi temető
- R. Kiss Lenke: *Olvasó lányok* 1961 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér)
- Reischl Károly (Szörényi Reischl Károly) (?): *Szent Imre* 1924 – Óváros, Újtemplom előtti tér (1990 óta Óváros, Szent István római katolikus templom mellett)
- Salló István: *Dózsa György-emléktábla* 1986 – Dózsakert, Vadász utca 24., Dózsa György Sportiskolai Általános Iskola
- Salló István: *Fieba József plébános-emlékoszlop* 1989 – Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark
- Salló István: *Pro Patria 1956-os emlékoszlop* 1990 – Újváros, Fő tér, Béke park, (2003-ig, majd áthelyezve, 2007 óta Óváros, Újtelepi temető)
- Salló István: *Három kopjafa* 1985 – Bánhida, Síkvölgyi temető
- Salló István: *Dr. Vas László* 1989 – Óváros, Cseri utca 35., Vas László Egészségügyi Szak-középiskola (ma Kossuth Lajos Közgazdasági és Humán Szakközépiskola, B. épület)
- Salló István: *Az 1848-49-es szabadságharc bánhidai hőseinek emlékműve* 1989 – Bánhida, Kossuth Lajos utca 85. (a 2010-es évek közepén áthelyezve a Síkvölgyi temetőbe)
- Salló István: *Móra Ferenc-emléktábla* 1992 – Újváros, Esztergomi utca 6., Móra Ferenc (volt Mező Imre) Általános Iskola
- Salló István: *Az aradi vértanúk emlékoszlópa* – Újváros, Köztársaság útja 44/b., Herman Ottó Általános Iskola
- Salló István: *József Attila-emléktábla* – Óváros, Béke utca 1., József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
- Salló István: *Kölcsey Ferenc-emléktábla* – Kertváros, Hadsereg utca 111., Kölcsey Ferenc Általános Iskola
- Schrotta Frigyes (Schrotta János Frigyes): *Hósi emlékmű* 1932 – Óváros, Tóth-Bucsoki út, (ma Népház utca), Tatabányai Tisztikaszínó (Tulipános-ház) (lebontva, sorsa ismeretlen)

Segesdi György: *A szabadság lángja* 1972 – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér)

Sipos Imre: *Millenniumi emlékoszlop* 2001 – Bánhida, Kossuth Lajos utca 4., Puskin Művelődési Ház előtti park

Sipos Imre (Budai Imre és Kontra Ákos közreműködésével): *Emlékoszlop Bánhida művészeiért* 2016 – Bánhida, Árpád utca 1., Református templom melletti park

Sóváry János: *Homlokzati domborművek* 1955 körül – Óváros, Cementgyár út 1., Cement- és Mészművek Tatabányai Gyára, Irodaház (Munkásszálló)

Szabó György: *Jászai Mari* 2000 – Óváros, Tóth-Bucsoki út (ma Népház utca) 5., Jászai Mari Színház, Népház

ifj. Szabó István: *Váci Mihály* 2002 – Dózsakert, Dózsakert utca 17., Dózsakerti Váci Mihály Általános Iskola

Szám János: *Mesterségek fája* 1998 – Felsőgalla, Baross Gábor utca–Szent István utca

Szám János: *Szent Flórián* 1998 – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság

Szám János: *Tűzoltás-jelenetek* – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság

Szám János: *Széchenyi István* 2005 – Felsőgalla, Szent István utca 51-53., Széchenyi István Általános Iskola

Szám János: *Felsőgalla címere* – Felsőgalla, Szent István utca 51-53., Széchenyi István Általános Iskola

Széri-Varga Géza: *Erkel Ferenc* 2010 – Újváros, Fő tér 34., Erkel Ferenc Zeneiskola

id. Szilágyi László: *Dombormű* 1963 – Újváros, II. sz. Üzletház (elkészült, de nem helyezték el)

Szunyogh László: *Millenniumi napóra* 2001 – Újváros, Csónakázó-tó szigete, Millenniumi Emlékpark

Szunyogh László: *Makk Béla plébános* 2006 – Bánhida, Gellért tér, Római katolikus templom

Tar István: *Bányász mártír emlékmű* 1969 – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza előtt

Tóth Béla: *Galánthai gróf Eszterházy József Antal* 2001 – Bánhida, Károlyi-sarok

Tóth Dávid: *Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékműve* 2016 – Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark

Tóth Dávid: *Királdi Herz Zsigmond* 2017 – Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány

Tóth Dávid: *Földi Imre-síremlék* 2019 – Bánhida, Síkvölgyi temető

Varga Imre: *Orpheusz és Euridiké* 1980 – Óváros, Tóth-Bucsoki út 5., Népház (Jászai Mari Színház) (az épület 2007–2009-es rekonstrukciója után lebontva, sorsa ismeretlen)

Varga Imre: *dr. Gál István-emléktábla* 1987 – Óváros, Gál István lakótelep 535.

Varga László (Szöllősy Ottóval): *Szent István-emléktábla* 1992 – Alsógalla, Bem József utca 6., Szent István templom

Varkoly László: *Szent István* 2006 – Felsőgalla, Szent István út 50-52., Széchenyi István Általános Iskolával szembeni tér

Varkoly László: *Ivókút békával* – Felsőgalla, Szent István út 51-53., Felsőgallai Német Nemzetiségi Óvoda

Veszprémi Imre: *Puskás Tivadar* 1964 – Tatabányai Ipari Park, Artesyn Gyáregység (A Budapest XI., Fehérvári út 70., BHG-ből 1990-ben Tatabányára áthelyezve)

- Vígh Tamás: *Lenin* 1976 (Molnár Péter építésszel) – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér)
(1990-ben lebontva, azóta a Táncsics Mihály úti Szociális Foglalkoztató telephelyén,
az architektúra gömb-plasztikája áthelyezve Felsőgalla, Széchenyi út 20., a Péch Antal
Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium előkertjébe /Tatabányai Szakképzési Centrum
Bánki Donát–Péch Antal Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája/)
- Vígh Tamás: *Lenin-szobor* 1976 gömb plasztikája – Az 1990-es évekig az újvárosi Felsza-
badulás téren állt szobor architektúrájának eleme – Felsőgalla, Széchenyi út 20., a Péch
Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium előkertje /Tatabányai Szakképzési
Centrum Bánki Donát–Péch Antal Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája/
- Vilt Tibor: *Bányász-emlékmű* 1986 – Újváros, Fő tér, A Közművelődés Háza (elkészült, de
nem került elhelyezésre, Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)
- Zámbó Kornél: *Hippokratész* 1998 – Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kór-
ház
- Zámbó Kornél: *Elefántos mesekép* 1998 – Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála
Kórház, Gyermekosztály
- Zsákodi Csiszér János: *Az I. világháború hőseinek emlékműve* 1929 – Felsőgalla, Szabadság tér

MŰLAPOK | EMLÉKMŰVEK

Donáth Gyula

Turul 1907

Kő-hegy

terméskő talapzat, rézlemezdomborítás, kb. 700 cm; a madárszárnyak fesztávolsága 1475 cm

A talapzat első oldalán elhelyezett márványtábla felirata:

A MILLENNIUM EMLÉKÉRE ÁLLÍTTATTA
KOMÁROM VÁRMEGYE ÉS KOMÁROM
SZABAD KIRÁLYI VÁROS KÖZÖNSÉGE
KÉSZÍTETTE:
DONÁTH GYULA 1850–1909 SZOBRÁSZ
FELAVATTÁK
1907-BEN ÁRPÁD FEJEDELEM HALÁLÁNAK
1000 ÉVES ÉVFORDULÓJÁN
FELÚJÍTTATTA 1992-BEN
TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
KÉSZÍTETTE: MADARASSY WALTER

1982-ben az *Új Forrás* című folyóiratban közölt áttekintésében Kulcsár Emil az alábbiakban foglalta össze a *Turul*-emlékmű történetét: „A múlt század végén az ország a honfoglalás 1000. évfordulójának megünneplésére készült. Az állam – az ország különböző pontjain – 35 000 Ft-os költséggel hét emlékművet állíttatott fel. Az ünneplésből Komárom vármegye sem akart kimaradni, és Kisfaludy Mihály környei igazgató-tanító, községi jegyző a *Komáromi Lapok* 1895. évi 40. számában (október 12-én) 'Bánhida és az ezeréves ország' címmel írt cikket, amelyben azt javasolta, hogy állítsanak szobrot a bánhidai csata emlékére. Az 1895. december 12-én megtartott megyei közgyűlésen is hangot adott javaslatának. Sárközy Aurél császári-királyi kamarás, megyei főispán a javaslatnak helyt adott és a Turul Bizottság felállítását engedélyezte. A Turul Bizottság az Országos Emlékbizottságot beadvánnyal kereste meg, hogy a Bánhidán felállítandó emlékmű anyagi fedezetét központilag biztosítsák. A kérést – kellő pénz híján – udvariasan elutasították. Bánhida község határának

1309 holdját akkoriban gróf Esterházy Miklós József birtokolta, és a bánhidai Kő-hegy magaslatán lévő területet ingyen ajánlotta fel az emlékmű felállítására. A terület tehát biztosítva volt. A Turul Bizottság azonban látván, hogy: 'Saját erőnkre nehezől a gyönyörű eszme megvalósítása', felhívással fordult a vármegye lakosaihoz, hogy adakozásra bírja őket. A vármegye négy járása: a tatai, a gesztesi, a csallóközi és az udvardi járás községei összesen 1998 Ft-ot adtak a kiküldött gyűjtőívekre. A magánadakozásokban befolyt összeg pedig 3678 Ft és 30 krajcárt tett ki. A Turul Bizottság Donáth Gyula (1850–1909) ekkoriban országosan ismert és népszerű szobrászművészt bízta meg a szobor mintájának elkészítésével. A művész 4900 Ft tiszteletdíjat kért. A vármegye millenáris közgyűlésen 1896. május 11-én úgy határoztak, hogy a Turul Bizottság május 23-án a Turulmadár helyének pontos kijelölése végett utazzon Bánhidára. A 'területbejáráson' Sárközy Aurél főispán, Ghyczy Dénes alispán, Erdélyi Gábor főjegyző, Tuba János és Horváth Géza országgyűlési képviselők, Rudnay Alajos bánhidai katolikus esperesplébános, Feszty Árpád festőművész, Donáth Gyula szobrászművész és még több közéleti személyiség vett részt. A Kő-hegy fennsíkját egyöntetűen alkalmasnak találták. Donáth Gyula a szobor mintáját szeptember közepére készítette el. A Turul Bizottság nevében a szakértők (Lala György (?), Bezeredy Gyula és Róna József szobrászművészek) kitűnőnek ítélték meg az alkotást. A szobor vörösrézbe történő öntésével a Zellerin Rt.-t bízták meg. A munkát a Zellerin Rt. kezdetben 5800 Ft-ért, később a különféle pótlólagos munkákat is fölszámítva 6493 Ft-ért vállalta el. A kikötött összeget a vármegye jóvá is hagyta. (Összehasonlításképpen, ebben az időben 1 mázsa kőszén 1 forint 20 krajcárba került.) A szobor nagy mintáját Donáth Gyula már decemberben elkészítette, de az öntési munkálatokat a Zellerin gyár még 1897 januárjában sem kezdte meg, mivel a nagymintát a művésztől a megyei bizottság pénzügyi problémák miatt nem vette át.

A hiányzó pénz előteremtésére újabb felhívásokat bocsátottak ki. Az adakozást a megye lakói most sem tagadták meg. ... A Turul Bizottság többször is ülésezett, és végül az a döntés született, hogy a Donáth Gyula által elkészített szobor nagymintáját át kell venni. (Az átvételen a vármegye megbízásából Sárközy Aurél főispán, Tuba János országgyűlési képviselő és Feszty Lajos, továbbá a szakértőként felkért Feszty Árpád festőművész, Róna József szobrászművész és a technikai szakértő Czekulius Aurél műszaki tanácsos voltak jelen.) Az átvételi bizottság egybehangzó véleménye az volt, hogy a millenniumi emlékművek között ez lesz a legszebb. A Zellerin gyár megbízottai – az átvétel után – vállalták, hogy az öntési munkálatokat négy hónap alatt elvégzik. ... 1898 májusában a Turul emlékmű egyes részeit darabokban szállították a hegyre, ami – a terepviszonyok miatt – rendkívüli munkának bizonyult. Az emlékmű egyes darabjainak fölvontatására a bánhidai, az alsógallai és a szőlősi gazdák, továbbá Práger és Wilhelm tagyosi bérlők adtak kocsikat és lovakat. A munkálatokat Szabó Zsigmond útmester irányította, és 1898 júliusában (hatalmas vasszerkezeten ugyan) de már a helyén állt a szobor. A munka utolsó fázisaként 1898. augusztus 13-án az aranyozott korona és az Árpád-kard is a helyére került. Az 1898. december 30-án megtartott megyei közgyűlésen a főispán – a Turul Bizottság nevében – jelentést tett a vármegye küldötteinek a Turul-emlékmű munkálatainak állásáról. Az emlékmű hivatalos átadása azonban még a századfordulón sem történt meg, kesereg is miatta a korabeli cikkíró: 'Pogány ez a szobor mint egy újszülött, aki még nincs megkeresztelve.' Végül aztán 1907. október 9-én (Árpád fejedelem halálának 1000. évfordulóján) rendeztek ünnepélyt a bánhidai Turul emlékműnél."

Az 1907-ben felavatott szobor – több helyreállítást, felújítást, így a világháborús sérülések, majd a később keletkezett hiányok 1958-as javítását és pótlását követően – 1990. március 25-ig állt a helyén. Ekkor a statikai problémák miatt az önkormányzat határozatot hozott felújításának szükségességéről, amelynek bonyodalmaktól sem mentes (plasztikai hiányosságokkal és „tojócső”-toldalékkal terhelt) végrehajtása és befejezése után Göncz Árpád köztársasági elnök 1992. november 29-én avatta fel újra a Kő-hegy ormán magasodó hatalmas emlékművet. 1996-ban a Polgári Tatabányáért Alapítvány kezdeményezésére és támogatásával az emlékmű talapzatára emléktáblát helyeztek a hét vezér tiszteletére. A tatabányai önkormányzat 2016. április 19-én határozatot hozott arról, hogy történelmi emlékhellyé nyilvánítja a Turult, és pályázatot írt ki a Gerecse Kapuja Látogató Központ létesítésére.

Az emlékmű mellett márvány posztamensen elhelyezett bronztábla felirata:

TÖRTÉNELMI EMLÉKHELY
TATABÁNYA, TURUL EMLÉKMŰ

A MAGYARSÁG MITOLÓGIKUS MADARÁT
ÁBRÁZOLÓ SZOBOR A HONFOGLALÁS EZREDIK
ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL FELÁLLÍTOTT
MILLENNIUMI EMLÉKMŰVEK EGYIKE. AZ EURÓPA
EGYIK LEGNAGYOBB MADÁRÁBRÁZOLÁSAKÉNT IS
ISMERT BRONZSZOBROT, DONÁTH GYULA
ALKOTÁSÁT A KRÓNIKAHAGYOMÁNYBAN 907-RE
DATÁLT BÁNHIDAI CSATA EZREDIK ÉVFORDULÓJÁN,
1907-BEN AVATTÁK FEL.

HISTORIC MEMORIAL
TATABÁNYA, TURUL MEMORIAL

PORTRAYING THE NATION'S MYTHOLOGICAL
BIRD IS ONE OF MANY MEMORIALS CELEBRATING
THE MILLENNIUM OF THE MAGYARS' CONQUEST
OF THE CARPATHIAN BASIN. ONE OF THE
LARGEST BIRD SCULPTURES IN EUROPE,
GYULA DONÁTH'S BRONZE WORK WAS
UNVEILED IN 1907 ON THE THOUSANDTH
ANNIVERSARY OF THE BATTLE OF BÁNHIDA,
WHICH, IN THE TRADITION OF THE CHRONICLES,
WAS FOUGHT IN 907.

NEMZETI ÖRÖKSÉG INTÉZETE NATIONAL HERITAGE INSTITUTE

Gyergyák Jenő

Az I. világháború hőseinek emlékműve 1927

Alsógalla, Táncsics Mihály út, Szent Gál római katolikus templom előtt
mészkő, 400 cm

Az első világháború hőseire emlékező tábla felirata:

AZ 1914–1918-AS
VILÁGHÁBORÚBAN ELESETT
HŐSEINKNEK

FRANCZ ISTVÁN
FRANK GYÖRGY
GÖGER JÁNOS
GRÓF KÁROLY
GYURKOVICS ANDRÁS
HORVÁTH LÁSZLÓ
HOVANYEC ZSIGMOND
HUBERT GÁSPÁR
JÄGER JÓZSEF
KIPRICH JÁNOS
KLAUSZ JÓZSEF
KLAUSZ JÓZSEF (KÖRNYEI)
KNITZKY LAJOS
KÖNIG ANTAL
NEUBAUER JÓZSEF
NEUKUM FERENC
PRINCZ FERENC
REINHARDT JÁNOS
VACHTER JÁNOS

ALSÓ-GALLA KÖZSÉG
1927

A második világháború hőseire és áldozataira emlékező tábla felirata:

A II. VILÁGHÁBORÚ (1940–1945) HŐSEINEK
ÉS ÁLDOZATAINAK ÖRÖK EMLÉKÜL

AMSCHL GYÖRGY
ANDORFER GYÖRGY
ANDORFER ISTVÁN

KLAUSZ GYULA
KLAUSZ PÁL
KOLECZ JÁNOS

AUERHAMMER MIHÁLY	KRÉGL JÁNOS
BÉRCES (BUNGHARDT) JÓZSEF	MAGER JÁNOS
BERTA ISTVÁN	METZLER JÓZSEF
BUNGHARDT JÁNOS	PERJÉS EMIL
FOGASI DÁNIEL	PRIBUL KÁROLY
FÖLDI (FRANCZ) ISTVÁN	RAÁB ANTAL
FRANCZ JÁNOS	SÁNDORFI JÓZSEF
FRANK GYÖRGY	SCÄHFFER JÁNOS
FRANK PÁL	SCÄHFFER JÓZSEF
HERMANN ANDRÁS	SCHLÉGL ANDRÁS
HOFFMANN JÁNOS	SCHLÉGL JÁNOS
HUBERT GYÖRGY	STIFTINGER SEBESTYÉN
HUBERT JÓZSEF	STUBER JÓZSEF
IZING FERENC	WERNSDÖRFER ÁDÁM
KINEFNER MIHÁLY	WÉBER JÓZSEF

ALSÓGALLA 1990

1926-ban merült fel az I. világháború hőseire és áldozataira emlékező monumentum állításának gondolata, ekkor a községi testület a közadakozásból összegyűlt pénzhez a költségvetéséből is megszavazott egy jelentősebb összeget. A község pályázatára három művész terve érkezett, amelyek közül a legolcsóbb alkotója, a szombathelyi kőfaragó-szobrász Gyergyák Jenő tervére esett a választásuk. Kiss Vendel, a Tatabánya és elődtelepülései hősi emlékműveinek történetét áttekintő, a Tatabányai Múzeum 2016-os évkönyvében megjelent tanulmányában idézte a korabeli községi jegyzőkönyveket, amelyekben az olvasható, hogy a katolikus hitközség „Gyergyák Jenő hősi szobor tervét 'kivitelre kiválóan alkalmasnak találta, különösen azon oknál fogva, mert a szobornál a vallási jelleg célszerűen kidomborodik...' Ez az egyháznak azért is fontos volt, mert a község lakossága és a hősi halottak is kivétel nélkül katolikusok voltak, és 'az emlékmű a katolikus templom előtti téren helyeztetik el.' ... Az 1927. szeptember 6-i ülésen a testület már az avatási ünnepség előkészületeiről tárgyalt. 1927. szeptember 18-át jelölték ki, és az avatást összekötötték két másik eseménnyel: a községháza felavatásával és a leventezászló szentelési ünnepségével.” E határozat szellemében az alsógallai Szent Gál templom előtt 1927. szeptember 28-án avatták fel az I. világháború bányászai hőseinek emlékművét – száz alsógallai vett részt a háborúban és közülük tizenkilencen estek el –, amelyre az új Községháza átadása után került sor. „... a nemzeti zászlókkal fellobogózt az épületből a Szent Gál templomba vonultak a községi és a megyei előljárók. Itt ünnepi istentiszteletre került sor, majd leventezászlókat szenteltek fel. Ezt követően, még a délelőtt folyamán leplezték le a szobrot. Csébits Ignác alsógallai plébános beszéde szerint: (a község lakói) 'büszkeséggel és szeretettel ápolják a 19 elesett hős emlékét...' Beszédet mondott még Kocsán Károly országgyűlési képviselő és Palkovics László megyei alispán, aki e testület nevében koszorúzott. A Honvédelmi Minisztérium nevében Végh Kálmán helyezte el a megemlékezés virágait. A koszorúzásból kivette a részét a vitézi szék is, melynek

nevében a tóvárosi helyőrség emelte az aktus ünnepélyességét. A Mák Rt. bányagazgatósága, a helyi katolikus egyház, a község vezetése, a Kereskedők és Iparosok Köre, a Gazdakör képviselői, a Hadiözvegyek-árvák-rokkantak egyesületének megjelent tagjai mind ott voltak az emlékmű leleplezésénél, és ők is virággal borították azt.”

Az emlékművet 1997. augusztus 15-én újraavatták. Időközben 1990-ben került fel az emlékműre a II. világháború hőseinek és áldozatainak emléktáblája. A mészkőbe faragott kompozíció egy korpusz előtt, illetve alatt jelenik meg: álló, puskájára támaszkodó katonalak fordul az áldozatok neveit hordozó emléktábla felé.

Ligeti Miklós

Az I. világháború hőseinek emlékműve 1926

Óváros, Néppark (Népház-liget)
mészkő, kb. 800 cm

Felirat a talapzaton álló oszlopon:

1914–1918

Felirat a talapzaton:

TATABÁNYA
HŐSEI
EMLÉKÉNEK

A talapzaton, három oldalon a hősök nevei:

	GEBE LAJOS	
	HAFFNER ALADÁR	
	KREUTZER LAJOS	
ANTRETTTER FERENCZ	CZOMBÁL IMRE	HOLCZINGER JÓZSEF
BALCSIK PÁL	CZOMBÁL ISTVÁN	HRICHORCZYK BALÁZS
BÁRÁNY JÁNOS	DOLNICZKI ANTAL	KÁCSA ISTVÁN
BELÁK JÁNOS	GUNYITS ANDRÁS	KIACZ ISTVÁN
BÍRÓ GERGELY	GYÖRIK JÁNOS	KIRSCHNER JÓZSEF
BRIZSNYIK MIHÁLY	GYUK JÁNOS	KNAPP FERENCZ
BRÜCKL FERENCZ	HAJAS GÁBOR	KOCH JÁNOS
CZITA ISTVÁN	HODOP ANTAL	KONOSZIL JÁNOS
		KOVÁCS FERENCZ
		KOVÁCS ISTVÁN

KOVÁCS KÁROLY
KÖBERLEIN MÁTYÁS
LAUTSCH FERENCZ
LÁBADI FERENCZ
LEVICZKI KÁROLY
LŐRINCZI GERGELY
MAGYAR ISTVÁN
MAJOR BÁLINT
MAJTÁNY MIHÁLY
MIHÁLY GYÖRGY
MURA JÓZSEF
NAGY ISTVÁN

NEMES FERENCZ
NIKODÉMUSZ ANDRÁS
PONGRÁCZ JÓZSEF
PRELOZSNYIK ISTVÁN
RIEGER JÁNOS
ROMOCSA KÁROLY
SOSZTEK LAJOS
SPIELER JÓZSEF
STEMMER JÓZSEF
SCHERLEIN REZSŐ
SCHMIED ISTVÁN

SZÁNTÓ JÁNOS
SZIRÁKI FERENCZ
TALABÉR IMRE
TÓTH GYÖRGY
VAJLIK FERENCZ
VALKÓ JÁNOS
VÖRÖS GYULA
ZSIBORÁCS KÁROLY

Az emlékmű (amelyet a korábbi tatabányai szoborkatalógusok tévesen Schrotta János alkotásának tulajdonítanak) 1926. szeptember 5-i avatásáról részletesen beszámolt az *Új Nemzedék* című lap 1926. évi szeptember 7-i száma *József királyi herceg vasárnap a tatabányai hősök emlékéért leplezte le* címmel. „Tatabányán szép ünnepség keretében leplezték le a helység 64 hősi halottjának állított emlékművet. Az ünnepségnek különös díszet adott, hogy megjelent azon József királyi herceg tábornagy is, aki lendületes beszédet mondott. Reggel 9 óra 45 perckor érkezett Tatabányára automobilon a királyi herceg. Pintér százados, parancsőrtsízt kísérte. Az automobil a harmadik számú akna előtt állt meg, ahol a királyi herceg fogadására megjelentek a vármegye előkelőségei, a bányatelep vezetői, a községi képviselőtestület tagjai és a munkásság képviselői. A királyi herceget itt Palkovits László alispán, Vida Jenő vezérigazgató, Borza Ferenc községi főjegyző és Héder Károly bányamunkás üdvözölte. Az üdvözlésekre keresetlen szavakkal válaszolt a királyi herceg, aki örömét fejezte ki, hogy Tatabányára jöhetett. A társaság ezután a római katolikus templomba ment, ahol ünnepi szentmisén vett részt. Mise után az előkelőségek a parkba vonultak, ahol már nagy közönség vette körül a hősi emlékművet. A község bírása ezután felkérte a királyi herceget az emlékmű leleplezésére. ... A zúgó éljenzéssel fogadott beszéd után lehullt a lepel a szoborról és a királyi herceg letette koszorúját a talapzatra.” Kiss Vendel, a tatabányai, illetve az elődközségekben állított hősi emlékművek történetét feldolgozó, a Tatabányai Múzeum 2016-os évkönyvében közreadott tanulmányában a települések ezen elsőként felavatott monumentuma kapcsán megállapította, hogy az emlékmű felállításának előzményeiről, kezdeményezőiről mindeddig nincsenek ismereteink, és valószínűsítette, hogy a Magyar Általános Köszénbánya Részvénytársulat jelentős anyagi támogatásával készült el a terv és valósult meg a mű. „A bányatársaság reprezentatív gesztusa volt ez, demonstratív jelzése annak, hogy a társulat és a bányászok is részei a konzervatív nemzeti konszenzusnak a nemzet háborús áldozatával kapcsolatban.” – szögezte le Kiss Vendel. Az emlékművet – a lépcsőzetesen kiképzett talapzaton álló hengeres oszlopon ülő turul madár szobrát, alatta, az oszlop mellett egy férfi, egy kislány és egy kisleány alakjával, kezükben koszorúval és virágcsokrokkal – 2006-ban, majd 2017-ben is felújították.

Görömbey Imre

Az I. világháború hőseinek emlékműve 1927

Bánhida, Kossuth Lajos utca 106., (egykori Községháza), Bánhidai Szoborpark
mészkő talapzat, bronz, kb. 300 cm; 250 cm

Az emlékmű talapzatának felirata az előoldalon:

AZ
1914–1918
VILÁGHÁBORÚBAN
ELESETT HŐSEINEK
EMLÉKÉRE EMELTE
BÁNHIDA HÁLÁS KÖZÖNSÉGE

Az emlékmű talapzatára utólagosan elhelyezett felirat az első oldalon:

A TRIANONI BÉKEDIKTÁTUM VESZTESEI
ÉS ÁLDOZATAI EMLÉKÉRE
1920. JÚNIUS 4.

Az emlékmű talapzatának bal oldalán elhelyezett tábla felirata:

BAKONYI SÁNDOR	HLOGYIK JÁNOS
BAUER JÓZSEF	HLOGYIK JÓZSEF
BÉRES IMRE	HOLCHACKER ISTVÁN
BODA JÓZSEF	HOLCHACKER JÁNOS
BODA ISTVÁN	IZING JÁNOS
FIRK ANTAL	IZING JÓZSEF
FORISEK FERENC	JÁKI VENDEL
FORISEK JÁNOS	JARCSÓ JÁNOS
GÁSPÁR MIHÁLY	JUNGER GÁBOR
GAJÁRSZKI JÓZSEF	JUNGER JÓZSEF
GRENCÓ MIHÁLY	JUNGER PÉTER
GYÖRIK JÁNOS	KECSKEMÉTI JÁNOS
HARASTA ISTVÁN	KRUPÁNSZKI ISTVÁN
HARASTA MIHÁLY	KRUPÁNSZKI MIHÁLY
HLOGYIK JÁNOS	

Az emlékmű talapzatának hátsó oldalán elhelyezett tábla felirata:

LÓCZKI JÓZSEF
LOIS JÓZSEF
LUTRING ISTVÁN
LUTRING KÁLMÁN
MONOS JÁNOS
ŐRI JÁNOS
PETIN JÁNOS
PINTÉR ISTVÁN
POLACSEK IMRE
POSCHPISEK MIHÁLY

PRUzsina MIHÁLY
SMUDLA JÓZSEF
SMUDLA MIHÁLY
SCHILLER ANTAL
SCHLÉGL JÁNOS
SZABÓ ISTVÁN
SZABÓ SIMON
SZLIS JÓZSEF
SZMISEK JÓZSEF
SZNOPEK MIKLÓS

SZTAVINOVSZKI JÁNOS
TÓBIÁS KÁROLY
VAJGER JÁNOS
VAJNORÁK JÓZSEF
VARGA ANDRÁS
VERES JÓZSEF
ZÁBRÁCZKI FERENC
ZÁBRÁCZKI ISTVÁN

Az emlékmű talapzatának hátsó oldalán
elhelyezett tábla felirata:

1941–
ÁCS JÁNOS
IFJ. BALÁZS JÁNOS
PEREDI JÁNOS
SZENCZI JÓZSEF
SZMISEK FERENC

Az emlékműállítás terve a Bánhida községet vezető testület jegyzőkönyve szerint 1924-ben merült fel, amelyet hosszú előkészítő szakasz követett: 1926-ban már egy nagyobb összeget is előirányoztak megvalósítására. Ekkor jelölték ki az emlékmű helyét is az új Községháza előtti téren, majd a művészek ajánlatai közül Görömbey Imre szobrászművész tervét fogadták el. Az engedélyezési eljárásokat követően az emlékművet hatvankét bánhidai hősi halott emlékére 1927-ben állították fel. Miután Nausch Géza tatabányai ötvös- és szobrászművész az alkotást restaurálta, 1999. október 29-én avatták újra. Avatóbeszédet ekkor dr. Ravasz Éva, a Városi Levéltár igazgatója mondott. Mészki talapzaton terpeszben álló, kezében puskát tartó katonalak bronz szobra áll a hajdani Községháza előtti, napjainkban már Bánhidai Szoborparknak nevezett térségen. A talapzat első oldalán domborművű Kossuth-címer, kétoldalt és a hátsó oldalon feliratos táblák.

Zsákodi Csiszér János

Az I. világháború hőseinek emlékműve 1929

Felsőgalla, Szabadság tér
mészkő, bronz, kb. 800 cm

Felirat a posztamensen, a madár-kompozíció alatt:

1914–1918
A VILÁGHÁBORÚBAN A HAZÁÉRT
HŐSI HALÁLT HALT FIAINAK
DICSŐ EMLÉKÉRE EMELTETTE
E SZOBROT FELSŐGALLA
NAGYKÖZSÉG KÖZÖNSÉGE
SOHA EL NEM MÚLÓ KEGYELETE
JELÉÜL.

1939–1945
„ÉS MERT ILYENEK AZ APÁK
ÉS ILYENEK A FIÚK
ÖRÖK A MAGYAR!”

Felirat a posztamensen az álló katona alakja alatt:

FÖL A VÉGEKRE! FÖL A HATÁRRA!
A MAGYAR RÖGNEK VÉR AZ ADÓJA
ÉS VÉR AZ ÁRA!

Felirat a posztamens hátsó oldalán:

AUSMANN FERENC	CSÁTI JÁNOS	GEORGI MÁTYÁS	HIDEG GYULA
BABUSKOFF ANTAL	ECK SÁNDOR	GERECS ISTVÁN	HIRT ISTVÁN
BEER IGNÁC	EICHKERN ANTAL	GERLACH FERENC	HOFFMANN JAKAB
BERKES ISTVÁN	EICHKERN JÓZSEF	GRIMPLINI ADOLF	HORNYÁK IMRE
BERKI LÁSZLÓ		HARNOS ALAJOS	HORVÁTH DÁNIEL
BORI VINCE	FARKAS ANDRÁS	HEINCZ JÁNOS	HORVÁTH GYULA
BORONCSOK JÁNOS	FELDMANN GYÖRGY	HERGESSZEL VILMOS	HORVÁTH JÁNOS
BÖTE PÁL	FERENCZI GYÖRGY	HETZMANN FERENC	HORVÁTH JÓZSEF
BURIÁN ISTVÁN	FINK JÁNOS	HETZMANN JÁNOS	HORVÁTH SÁUMEL
CSÁNYI ISTVÁN	FREUND JÁNOS	HETZMANN ANDRÁS	HOZTAFI JÁNOS
	FARKAS FERENC		

HÜMMEL FERENC
JÁGER IMRE
JELINEK ANTAL
KISS GÉZA
KLEIN MÁTYÁS
KLEMPA FERENC
KOC SIS SÁNDOR
KOLORÉDI MÁRTON
KÖPE SÁNDOR
KÖRMENDI ISTVÁN
KRAUSZ GYULA
KUNGL JÓZSEF

KURILA KÁROLY
LÉVAI GYÖRGY
LIPP JÁNOS
LŐRINCZ ANDRÁS
LUKÁCS JÁNOS
LUSZTIG ANDRÁS
MAJERIK JÓZSEF
MALINA MÁRTON
MEINDL MIHÁLY
MOKÁNY JÓZSEF
MOLNOS ISTVÁN
MOZER JAKAB

MURAKÖZY LAJOS
NEDERMANN JÓZSEF
NÉMETH GYÖRGY
NÉMETH MIHÁLY
NOBEL ERNŐ
OBERTHALLER MERÁN FERENC
OLBRICHT GUSZTÁV
ORBÁN VINCE
PÁMMER GYULA
PETROVICS ISTVÁN
POSVANC BALÁZS
PÖLTL JÓZSEF

PIEGELBAUER GYÖRGY
PIEGELBAUER JÁNOS
RADÓ FERENC
RAMBOLD JÁNOS
REZSNYÁK IMRE
SÁMPÁR JÁNOS
SÁRKÖZI SÁNDOR
SCHALKHAMMER ANTAL
SCHEIRICH JÓZSEF
SCHLIESZ FERENC
SCHMIDÁL ISTVÁN
SCHOLL FERENC

STANDT ISTVÁN
STAUB ANDRÁS
STRASSENREITER GYULA
SUNDER JÁNOS
SZELMANN JÁNOS
SZER JÓZSEF
SZÉLES GÁBOR
SZÉPLÁBI EMIL
SZOKOL ANDRÁS
SZŐKE FERENC
TARR ISTVÁN
TÓTH KÁLMÁN

TŐZSÉR IGNÁC
TREMME ANTAL
WALCZ JÓZSEF
WALCZ JÓZSEF
WÖLCZ JÓZSEF
WESSZELY IGNÁC
WIMMER FERENC
WOLM FERENC
ZICHÓ FERENC
ZORGA JÁNOS
LÁSZLÓ MIHÁLY
MER CZ JAKAB

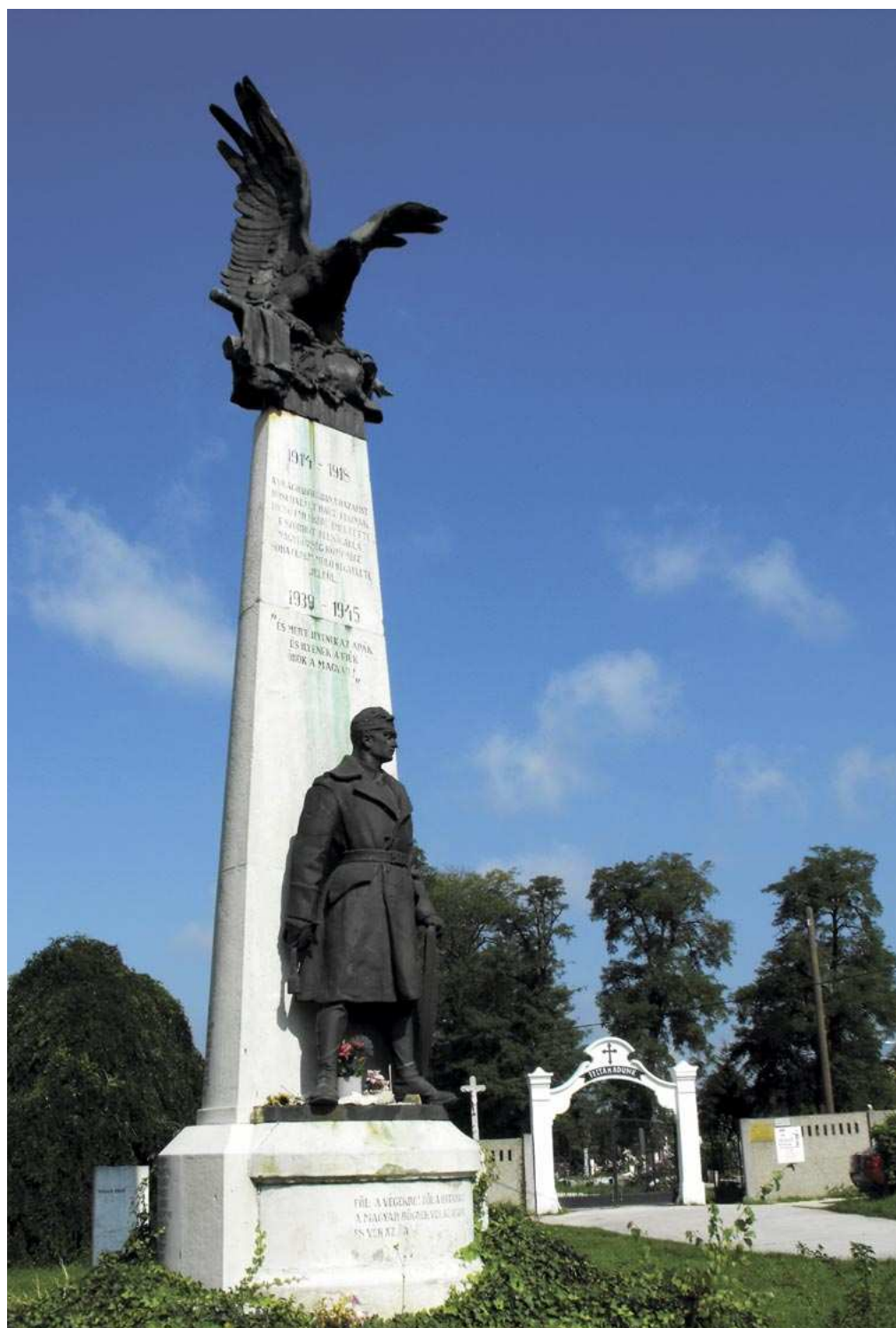
Felirat az emlékmű mögött elhelyezett öt sztélén:

II. VILÁGHÁBORUS HALOTTAINK EMLÉKÉRE

AMBRUS PÉTER
AUERBACH JÓZSEF
AGRES FERENC
BARNAFI JÓZSEF
BAKONYI JÓZSEF
BAGI JÁNOS
BAUER ISTVÁN
BAUMGARTNER SIMON
BEER ANTAL
BODA ZOLTÁN
BOGNÁR SÁNDOR

FALUSI HENRIK
FELKER JÁNOS
FELDMÜLLER MIHÁLY
FINK JÁNOS
FINK JÓZSEF
FLECKENSTEIN ANDRÁS
FLECKENSTEIN MIHÁLY
FRANK JÁNOS
FRITZ JÁNOS
GARÁN BÉLA
GAVRI JÁNOS

JELI SEBŐ
JUHÁSZ SÁNDOR
JURIDA FERENC
KAPTAI JÁNOS
KELEPITZ EMIL
KELTAI JÓZSEF
KIRIPOLSZKI JÓZSEF
KOVÁCS BÉLA
KREMMER JÁNOS
KÖRMENDI GYÖRGY
KUBÁT JÓZSEF

BOKROS JÓZSEF
BORS PÁL
BOROS ANDRÁS
BRÁZS JÓZSEF
BUZÁL PÉTER
CZINK JÁNOS
DARMSTÄDTER GÁSPÁR
DICSŐ FERENC
DREXLER JÁNOS
ECK JÁNOS
ERBESZKORN BÉLA
ERBESZKORN IGNÁC
EISEMANN ANTAL
FAIL MÁRTON
CSIRI ISTVÁN
CSONKA KISS JÁNOS
GUDICS JÓZSEF

GERGELY JENŐ
GERGELY LÁSZLÓ
GEORGI FERENC
GEORGI JÁNOS
GEORGI MÁRTON
GEORGI JÓZSEF
HAMBURGER GYÖRGY
HERBERT JÓZSEF
HEITZMANN FERENC
HETZMANN JÓZSEF
HORVÁTH FERENC
HORVÁTH ANTAL
HORVÁTH FERENC
HORVÁTH JENŐ
JABLONKAI KÁROLY
BARTAL SÁNDOR
BRUNNER AMBRUS
EIGNER PÉTER
FRÜHWIRT GYŐZŐ

LENDVAI HENRIK
LECHNER JÁNOS
LOBENWEIN JÁNOS
LOCKER IGNÁC
MÓRÉ FERENC
NAGY SÁNDOR
VÉGH MIKLÓS

NAUSCH RUDOLF
NÁDASI ERNŐ
NÉMETH IMRE
NÉMETH SÁNDOR
OTT GYULA
ÖTVÖS GÉZA
PÁL FERENC
PÁL ISTVÁN
PEREDI JÁNOS
PILMANN FERENC
PILMANN JÁNOS
PREIL JÁNOS
RAJ LAJOS
REMÉNYI JÓZSEF
RETYE JÁNOS
ROTH JÓZSEF
SÁNTA BÉLA
SÁNTA GYULA
SÁGI FERENC
SCHMIDTMAJER JÁNOS
SCHMIDTMAJER JÁNOS
SEREGI STRAUB JÁNOS
SIMON EDE

SZABÓ GYULA
SZABÓ MIHÁLY
SZABÓ FERENC
SZABÓ ISTVÁN
SZALÓKI LAJOS
SZÁM GÁSPÁR
SZÁM FERENC
SZEEWALD BÉLA
SZEILER LAJOS
SZERDAHELYI JÁNOS
SZÉPLÁBI ANTAL
SZILI FERENC
SZONN JÁNOS
SZUROMI MÁTYÁS
TIHANYI ANTAL
TINGNISZ FERENC
TREMME JÓZSEF
TREMME FERENC
THEIL JÓZSEF
TROLL JÁNOS
UNGER FERENC
VARGA FERENC
VARGA SÁNDOR

SOMLÓI JÓZSEF
STEIN JÁNOS
SKOFLEK JÁNOS
HETZMANN SÁNDOR
LABANCZ PÁL
SAMPÁR IMRE
SZAUER FERENC

VOJVODA JÓZSEF
WINKLER JÓZSEF
WÜNSCH JÓZSEF
BERGMANN ERNŐ
KOVÁCS DEZSŐ
MACSOTAI LAJOS

Az emlékmű 1929. június 30-án készen állt. Az alkotás felállításának előzményeiről kevés ismeretünk van, de feltételezhető, hogy miként az óvárosi háborús emlékmű esetében, itt is a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat anyagi támogatásával valósult meg az emlékmű. Az avatóünnepségen József főherceg mondott beszédet, és megjelentek a bányavállalat és a vármegyei közigazgatás vezetői. Kiss Vendelnek, a Tatabánya és elődtelepülései hősi emlékműveinek történetét feldolgozó, a Tatabányai Múzeum 2016-os évkönyvében közreadott tanulmányában közölt leírása szerint „A ... felsőgallai emlékműnél is összetett szimbolikájú és mondanivalójú alkotásról beszélhetünk, bár itt a művészi megvalósítás kevésbé finom, a mondanivaló sokkal közérthetőbb és direktebb. Az alkotó Zsákodi Csiszér János egy bekötött fejű, egyik kezében kivont kardot tartó, másik kezével egy kettős kereszttel díszített pajzsra támaszkodó honvédet ábrázol, bronzból, életnagyságnál nagyobb méretben. Az alak nagyon kifejező, sebesülése ellenére sem tűnik gyengének, erőtlennek, szétvetett lábakkal áll, enyhén lehajtott fejjel, de harcra készen. A honvéd mögött oszlop, tetején kiterjesztett szárnyú sassal, amely karmai közt lobogót tart. Manapság sokan turult emlegetnek a hősi emlékműveken szereplő madáralakok kapcsán. A katonai dicsőség megjelenítésére az európai kultúrában azonban nagyon régóta használják a sast magában, kardokkal vagy lobogóval, haditőrfeummal együtt. ... A felsőgallai emlékmű nem a gyász emlékműve, hanem a helytállás és mozgósítás. A kép és a szöveg egymást erősíti. A honvéd Zsákodi megfogalmazásában a hon szilárd, tántoríthatatlan védelmezőjeként szerepel. A kard és a pajzs mint ikonográfiai elemek, attribútumok Szent György védelmező alakját idézik fel a szemlélőben.” Az emlékművet 1979-ben újították fel. Az öt elemből álló, a II. világháború áldozatainak névsorát hordozó feliratos táblák 1992-ben készültek el, Dall’Asta Arnold kőfaragó mester kivitelezésében.

Ismeretlen alkotó

Szovjet hősi emlékmű 1946

Bánhida, Berecska utca, Újbánhidai temető
műkő, kb. 400 cm

A vésett betűkkel írt magyar nyelvű felirat:

ÖRÖK DICSŐSÉG A VÖRÖS HADSEREG
VITÉZ KATONÁINAK AKIK AZ
EURÓPAI SZABADSÁG ÉS FÜGGETLENSÉG
KIVÍVÁSÁÉRT ÉLETÜKET ÁLDOZTÁK
BÁNHIDA KÖZSÉG LAKÓSÁGA

A később elhelyezett márványtábla felirata:

A MAGYAR NÉP
SZABADSÁGÁÉRT
ÉLETÜKET ÁLDOZÓ
SZOVJET KATONÁK
EMLÉKÉRE

Csúcsán fém vörös csillaggal, felső részén sarlóval és kalapáccsal díszített obeliszk, homlokfalán cirill és magyar nyelvű felirattal és a lábazon később elhelyezett, márványtáblára írt felirattal. A második világháború lezárulását követően országsszerte viszonylag egyszerű, általában építészeti jellegű emlékműveket, emlékoszlopokat, obeliszkeket emeltek a köztereken és a temetőkben a harcok során meghalt szovjet katonák emlékére, illetve temetkezési helyüket megjelölve.

Tar István

Bányász mártír emlékmű 1969

Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza előtt
mészkő, 400 cm

Az eredeti felirat domború betűkkel a talapzaton:

EMLÉKEZÉSÜL
AZOKNAK A HŐS BÁNYÁSZOKNAK AKIK
1919 SZEPTEMBER 6-ÁN AZ ELNYOMÁS ELLENI
HARCBA CSENDŐRSORTÚZ KÖVETKEZTÉBEN
EZEN A HELYEN MÁRTÍRHALÁLT HALTAK
E HŐSÖK PÉLDÁJA LELKESÍTSEN BENNÜNKET
SZABAD HAZÁNK VÉDELMEBEN A SZOCIA-
LIZMUS ÉPÍTÉSÉÉRT VÍVOTT HARCBA
1969 SZEPTEMBER

Napjainkban a felirat vésett betűkkel a talapzaton:

EMLÉKEZETÜL AZOKNAK A
BÁNYÁSZOKNAK, AKIK A TATABÁNYAI
SZÉN-BÁNYÁSZATÉRT ÁLDOZTÁK
ÉLETÜKET.

1917-ben a bányászok sztrájkjal elérték, hogy a 12 órás munkaidejüket csökkentsék 8 órára. Két év múlva, 1919-ben ezt vissza akarták vonni, így a bányászok fellázadtak és ismét utcára vonultak. A csendőrség, hogy megállítsa a felkelést, a tömegbe lőtt, és ezzel hét bányász halálát okozta. Ennek emlékére ünneplik 1951 óta országszerte minden évben szeptember 4-én a Bányásznapot. A stilizált, jobb kezében magasra tartott bányáslámpával megjelenített bányász-alak domborművével megformált *Bányász mártír emlékművet* 1969. szeptember 6-án, a Bányásznap ünnepségsorozata keretében avatták fel a Tatabányai Szénbányák székháza előtti téren. A *Dolgozók Lapja* című napilap 1969. szeptember

7-i számában jelent meg Nagy Tamás az emlékműről és alkotójáról írt cikke, amelyben a szerző megállapítja: „A sziklatömbből kiemelkedő, a bányáslámpát magasba emelő alak – ha megformálásában első pillantásra nyersen és meghökkentően is hat – méltó emlék. A magasra tartott bányáslámpa beszédes szimbóluma annak, amit a csendőrsortűz áldozatainak példája számunkra és majd a későbbi idők számára mond. ... Amikor Tar István ez év tavaszán megbízást kapott az emlékmű elkészítésére, több alkalommal utazott Tatabányára, s Láng József építésszel együtt tanulmányozta, hogy az emlékmű felállításának helye, a tér most és a későbbi rendezés során milyen kompozíciót enged meg, milyenek a tér arányai, s milyen megoldású szobor illeszkedik a legjobban a tér képébe. Csak ezután született meg az emlékmű végleges formája, amely relief, s ugyanakkor térplasztika is. A sziklatömb, amelyből a bányász alakja kiemelkedik, támasztékot és egyben mondanivalót is ad a figurának. A megoldás megnyerte a szakmai zsűri tagjainak tetszését, s találkozott a megrendelők elképzelésével is.” Az emlékművet – amely felavatásakor még csak egy gipszben megformált modell volt, és a kőbe faragott változat egy évvel később készült el – Simon Antal, a Bányász Szakszervezet főtitkára leplezte le.

Segesdi György

A szabadság lángja 1972

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér)
krómacél, 1000 cm

A *Dolgozók Lapja* című napilap 1970. március 5-i számában jelent meg a *Két érdekes műalkotás Tatabányán* című hír: „Ebben az évben készül el Tatabánya felszabadulási emlékműve, amelyet a főter ma még rendezetlen részén állítanak fel. Addig a környezetet is megfelelően kialakítják. A városi tanács előtti tér két lépcsőjének találkozásánál állítják fel a másik emlékművet, a szabadságot jelképező 10 méter magas, krómacélból készülő műalkotást. Mindkét létesítmény a városban addig látható képzőművészeti és építészeti alkotásoktól eltérő kifejezés-módot testesít meg.”

Segesdi György megvalósított alkotásának előzménye a Képző- és Iparművészeti Lektorátus által 1967-ben kiírt meghívásos pályázat volt, amelyen Kalló Viktor, Kamotsay István, Marton László és Várady Sándor szobrászművész, majd a Komárom megyei párt és tanácsi szervek funkcionáriusainak reklamálására meghívott Bondor István és Brém Ferenc szobrászművész vett részt. „A szaklektorok egyetértettek abban, hogy a pályázat anyaga nem éri el a megvalósíthatóság színvonalát” – állapította meg a pályaterveket mérlegelő zsűri-bizottság, és ennek a minősítésnek a szellemében a pályadíjakat sem osztották ki. Miután az 1968-ban lezajlott, Brém Ferenc, Kalló Viktor és Várady Sándor közreműködésével lebonyolított második pályázati forduló sem hozott eredményt, úgy döntöttek, hogy a mű megvalósítására egyenes megbízást adnak Segesdi György szobrászművésznek, aki hosszan elnyúló, négy éves, több zsűri-fordulóval kísért folyamat lezárásaként alkothatta meg az emlékművet. Tatabánya várossá nyilvánításának 25. évfordulóján, 1972. november 13-án volt az avatóünnepség, amelyen Nagy István, a Városi Tanács elnökhelyettese mondott avatóbeszédet. Az alkotó, Segesdi György szobrászművész – aki számos köztéri szobrot, emlékművet alkotott országszerte, és új megoldásokat kereső, kísérletező alkotóként a hegesztett krómacél-szobrok egyik első magyarországi alkalmazója volt – így nyilatkozott kompozíciójáról: „Lassan 10 éve, hogy ismerkedem a krómnikkel acéllal, mely érzésem, tapasztalatom szerint kitűnően alkalmas nagyobb méretű térplasztikák készítésére. A tatabányai alkotás tervén közel három éve

kezdttem először dolgozni, közben abba is hagytam, egyébbel foglalkoztam. Az eredeti modellen némiképp változtattam – a város vezetőivel és a Képzőművészeti Alap szakembereivel való megbeszélések alapján –, de a kompozíció lényegében megmaradt. Az elképzelésem szerint egy felfelé ívelő-csavarodó szimbolikus lángot készítettem. Úgy hiszem, érezhető, hogy a lendületre törekedtem. A térplasztika a műtermemben készült, s minden munkát magam végeztem (vágás, hajlítás, polírozás, stb.), kisebb segítséggel.” A horizontális hangsúlyú építészeti környezet monotonitását Segesdi György egy éles, vertikális hangsúlyú kompozícióval törte meg, oldotta fel. A függőleges tengelyre szerkesztett két lemezspirál megcsavarodik, fordulatokat tesz, egymással találkozva meg-megpihen az újabb elválás-fellendülés előtt, hogy aztán az ívek a csúcscrészben találkozhassanak, egyesülhessenek. A mű a dinamikus erővonalak indukálódásának, a lendületes, megállíthatatlan magasba törés szobrászati példázata, de ugyanakkor konkrét képzeteinkhez is köthető az elvont kifejezés: mintha lángok csapnának fel, mintha zászlókat lobogtatna a szél: e befogadói benyomásokot erősítheti, hogy a krómacél a rá vetülő fényt mindig más, új és új látványt élesztve tükrözteti vissza. A tatabányai *A Szabadság lángja* azon, a hatvanas-hetvenes évtizedfordulótól egyre nagyobb számban megvalósuló köztéri alkotások sorába illeszkedik, amelyek szakítanak az emlékműszobrászat konvencióival, s nem csak ábrázolnak, nem csak mesélnek, hanem az absztrakt megjelenítés eszközei és lehetőségei révén tágabb tartalmak, univerzálisabb mondandók megfogalmazására, s egyszersmind – az új anyag, a krómacél a más fémszobrokétól eltérő adottságait, hatáskeltését, effektusait kiaknázva – izgalmas, sokrétű formarendszerek megteremtésére vállalkoznak. Az eredetileg a Komárom Megyei Tanács székháza előtti tágas térségre állított felszabadulási emlékmű-funkciójú kompozíció mellé később egy új Fő téri üzletház, illetve banképületet emeltek, és ezzel jelentősen megváltoztatták a mű környezetét, átalakították, beszűkítették hatóterét.

Marosits István

1944-es bányászmártírok emlékműve (Munkásmozgalmi mártír emlékmű) 1975

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), Béke park
bazaltbeton, mészkö, 580 cm

Az emlékmű mellé helyezett tábla felirata:

EMLÉKÜL
A FASIZMUS ÁLDOZATAINAK
TISZTELETÉRE
A MEASZ MEGYEI ÉS VÁROSI
SZERVEZETE
1994 MÁJUS 9

Tatabánya Város Tanácsa és a Tatabányai Szénbányák azoknak az emlékére állította az emlékművet, akik „életüket áldozták a fasiszta elnyomás elleni harcban, mártírhaltak eszméikért”. Az emlékművet 1975. szeptember 7-én Szunyogh László, az MSZMP városi bizottságának első titkára avatta fel. Marosits István emlékműve megformálása során szakított a sablonokkal, túllépett a hagyományos, figurális emlékműtípus jól ismert változatain: elvont nyelvezetű, ám mégis közérthető, átélhető kompozíciót tervezett. A három, magasba emelkedő, monumentális, durva felületűvé megmunkált bazaltbeton hasábforma erőt és szilárdságot sugároz, ugyanakkor a tömbök felső lezárása a csonkaság és a fájdalom érzetét kelti. A mű keletkezéstörténetéről a művész az *Új Forrás* című folyóirat 1976. évi 1. számában közölt beszélgetésben vallott: „Kerestem a legjobb megoldást. Aztán 1974. októberében három tervet mutattam be. Mintát nem készítettem. Éppen elegendő volt már a sok kancsal dologból, hogy kicsiben elkészítem a tervet, arra várva, hogy egyszer talán majd megnő. A terv elfogadása után leköltöztem a váci zsinagógába. Egy óra alvás a farostlemezből készült ágyon, öt-hat óra mintázás. Aztán megint alvás és megint mintázás. 80 mázsa agyagból, 2,5 köbméter fából és körülbelül 30 000 szögéből elkészítettem a gipszintát 1:1 méretben. Miután a zsűri elfogadta, hozzáfogtam a negatívok elkészítéséhez. Egy-egy negatív súlya 2,2 tonna volt. A negatívokat több darabra szedtük szét és csörlők, emelők segítségével hoztuk ki a zsinagóga épületéből. A betonba öntést már itt végeztük a helyszínen.” A szobrász jelképteremtése, kifejezése egyértelmű és összetett: a közelmúlt, a XX. század tragikus harcaira, küzdelmeire utal, a megszakadt történetekre, sorsokra hivatkozik. A kompozíció szobrászi terének sűrítésében és kibontakoztatásában fontos szerepet kap a mű közvetlen környezetének kialakítása. A felmagasodó tömböket kis földhajlatok övezik, amelyek belső falának kőborításán a mártírok bevéssett nevei olvashatók. Ide, mintegy a mű közvetlen hatóterébe lépve a mű befogadója azonosulásra és együttérzésre kényszerül: gyötrelmes egyéni sorsokkal és történelemmé nemesedett célokkal szembesül.

A mű keletkezésekor szokatlannak ítéltető anyaghasználatról, a beton alkalmazásáról Jenkei János újságíró a *Dolgozók Lapja* 1983. augusztus 27-i számában az egyik kritikus megítélést idézte: „Mint minden modern szobrász, ő is sorra próbálja csaknem valamennyi, a környezetében fellelhető anyagot, megtudni, melyik mire, hogyan használható ... aztán az egyikbe beleszeret. Ahogy Borsos Miklós a követ, vagy Segesdi György a krómaccelt, Marosits a betont választja ellenfelül, hogy aztán az anyag természetétől nem idegen, de mégis szokatlan formába kényszerítse. A beton – vallja – eleve meghatározza századunk építészét. Természetes, hogy kiszolgálja majd a társzművészeteket is. Azért a jövő idő, mert néhány kísérlettől eltekintve, eddig a szobrászok közül még senki sem vállalkozott arra, hogy teljes életművét ennek az anyagnak szentelje...”

Pozsgay Gyula

Az 1978. február 16-i sújtólégrobbanás áldozatainak emlékműve

Óváros, Újtelepi temető
bazalt

Ismeretlen alkotó

Aknatorony, Ranzinger Vince kilátó 1980

Kő-hegy
vas

Az aknatorony-kilátót és emlékművet emléktáblával jelölték meg, amelynek felirata:

TISZTELETTEL A TATABÁNYAI SZÉN BÁNYÁSZOKNAK ÉS A MUNKA FRONTJÁN
ELHUNYT HŐSÖKNEK. VÁROSI TANÁCS, HAZAFIAS NÉPFRENT VÁROSI BIZOTTSÁGA,
TATABÁNYAI SZÉN BÁNYÁK, 1980.

Az aknatorony-kilátó mellett elhelyezett emlékkő és emléktáblájának felirata:

RANZINGER VINCE

1856–1933

BÁNYAMÉRNÖK, A MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT TATABÁNYAI BÁNYAIGAZGATÓJA
NEVÉHEZ SZÁMOS MŰSZAKI MEGOLDÁS, ÍGY AZ
ISZAPOLÁSOS FEJTÉSI TECHNOLÓGIA BEVEZETÉSE
FŰZŐDIK, AMELYEK MEGALAPOZTÁK A TATABÁNYAI
SZÉNBÁNYÁSZAT FEJLŐDÉSÉT.

RANZINGER VINCE

KILÁTÓ

A TATABÁNYAI BÁNYÁSZKODÁS EMLÉKÉRE

FELÚJÍTTATTA

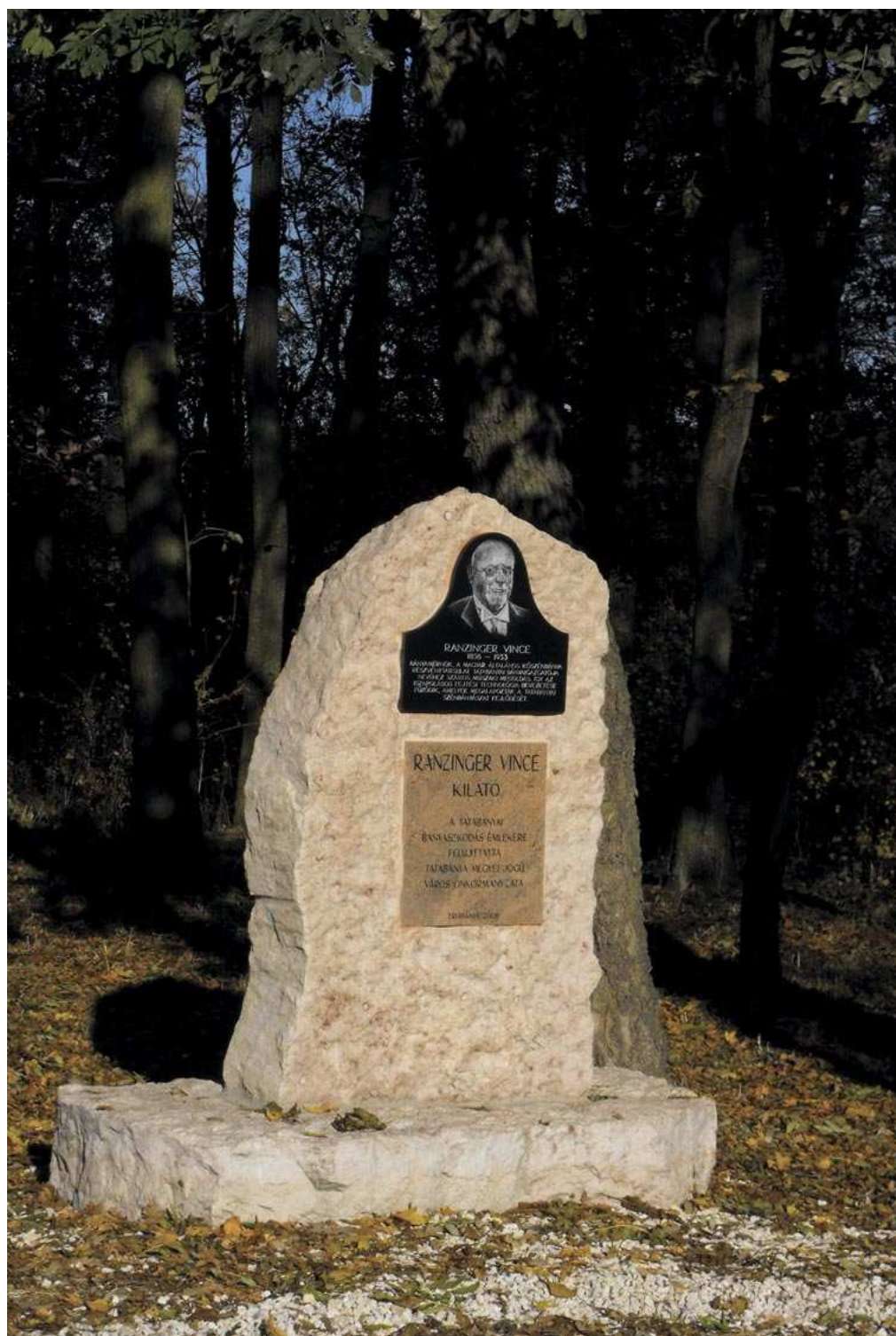
TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ

VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

TATABÁNYA 2008

1980. szeptember 5-én a 30. magyar Bányásznapi alkalmából „Délután avatták fel a város fölött magasodó aknatorony-kilátót és a lábánál elhelyezett emlékművet is. ... A kis ünnepségen képviseltették magukat azoknak az üzemeknek, szocialista brigádoknak képviselői is, akik társadalmi munkával ugyancsak hozzájárultak a Bányász-kilátó felállításához. Sárközy Géza, a városi tanács elnöke avató beszédében utalt a bányászat és a megyeszékhely erős összefonódására, a múltat és a jövőt is meghatározó széntermelés fontosságára. A munkások hősiess helytállására is emlékeztet ez a torony, amely néhány éve még a XII/a akna bányászait szolgálta. Ebben az aknában, és a más munkahelyeken az életüket is feláldozó embereknek állít emléket a kilátó tövében elhelyezett vörös mészkőtömb.” – emlékezett meg az aknatorony-kilátó és emlékmű avatásáról a *Dolgozók Lapja* 1980. szeptember 6-i száma.

Az 1984. november 30-i *Élet és Irodalomban* -súlyok- aláírással glossza jelent meg az aknatoronyról, s a szerző e felirat kapcsán fogalmazta meg gondolatait: „Hogy kik állították, azt pontosan megtudtuk. De hogy miért? Mire emlékeztet? A munka frontján elesett hősök kik voltak, hányan voltak, mikor, és miért hunytak el...? Itthon utánanéztem. A torony: felvonó. Ilyenen (vagy épp ezen?) mentek le a föld alá a bányászok. És ezen (vagy ilyenén?) hozták fel őket halottként. 1978. február 16-án a tatabányai keleti II-es üzem XII/A aknájában sújtólég-robbanás következtében meghalt 28 bányász – *csak ez* maradt le az emlékműről. Mennyire igaza volt Gorkijnak, amikor azt mondta: Csak az történt meg, amit megírtak. Mert mi lenne, ha helyszínek, dátumok és a halottak száma (nevek) nélkül állnának az emlékművek? Ha csak úgy általában emlékeznénk ezernyolcszáznegyvennyolc és ezerkilencszáznegyvenöt tavaszára? Ha lényegtelen lenne, mi történt Mohácsnál, Waterloonál, Borogyinóban, Aradon, Auschwitzban? *Véletlen baleset* ez a tábla? Jó lenne azt hinni, hogy az emlékmű szövegének megírásával olyan valakit bíztak meg, aki valóban nem tudta, mi történt...”

A felújított aknatornyot 2008. szeptember 7-én avatták fel újra, amely ekkortól viseli Ranzinger Vince bányamérnök (1856–1933), a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat (MÁK Rt) egykori első tatabányai bányaigazgatójának nevét.

A kilátó a bányászati emlékhelyek 17 állomását összekötő Tatabányai Bányaút utolsó objektuma.

Salló István

*Az 1848–49-es
szabadságharc bánhidai
hőseinek emlékműve* 1989

Bánhida, Kossuth Lajos utca 85.
(a 2010-es évek közepén áthelyezve
a Síkvölgyi temetőbe)
mészkő, kb. 200 cm

Az emlékmű felirata:

AZ 1848–49-ES
SZABADSÁGHARCBAN
ELESETT
BÁNHIDAI
HŐSÖK EMLÉKÉRE
ÁLLÍTOTTA BÁNHIDA LAKOSSÁGA
1989

A Kossuth-címerrel díszített rusztikus kőtömb középső és alsó részén jelenik meg a feliratos mező.

Salló István

*Pro Patria 1956-os
emlékoszlop 1990*

Újváros, Fő tér, Béke park, (2003-ig, majd
áthelyezve, 2007 óta Óváros, Újtelepi temető)
fa, kb. 300 cm

Az emlékoszlop felirata:

PRO PATRIA
1956

Az emlékoszlop előtt utólagosan lefektetett
márványtábla felirata:

ELHUNYT
1956-OS TÁRSAINK
EMLÉKÉRE

ÁLLÍTTATTA A TÖRTÉNELMI
IGAZSÁGTÉTEL BIZOTTSÁG
TATABÁNYAI SZERVEZETE
2004

Kossuth-címerrel ékesített, a Történelmi Igazságtétel Bizottság tatabányai szervezete
által állított kopjafa.

Ismeretlen alkotó

A II. világháború áldozatainak emlékfala 1993

Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark
terméskő, mészkő, kb. 180 × 400 cm

Az emlékfal felirata a felső részen:

A II. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAINAK EMLÉKÉRE 1993

Az emlékfalon elhelyezett mészkötlák felirata:

ALMÁSI FERENC
 ALMÁSI JÁNOS
 ALTMANN JÁNOS
 ANDERLA JÁNOS
 ÁCS ISTVÁN
 ÁCSI JÁNOS
 BALÁZS LAJOS
 BARASSO IMRE
 DR. BECSI PÁL
 BENKOVICS KATALIN
 BIHARI MIHÁLY
 BIRÓ ISTVÁN
 BIRÓ JÓZSEF
 BODA ISTVÁN
 BOLVÁRI EDE
 BORI JÁNOS
 CZERMANN ENDRÉNÉ
 CSAPUCHA JÓZSEF
 CSÁNÓ ELEMÉR
 CSÁKVÁRI IMRE
 CSÁKVÁRI MÁRTON
 CSISZÁR MIKLÓS
 CSIZSEK FERENC

HARASZTI IMRE
 HAVELDA JÁNOS
 HEIZER BÉLA
 HEIZER GÉZA
 HERINGER JÁNOS
 HLAVATI JÁNOS
 HLOGYIK FERENC
 HLOGYIK JÁNOS
 HORN JÓZSEF
 HORNÁK ISTVÁN
 HORVÁTH LÁSZLÓ
 HOSSZÚ JÁNOS
 IRÓ LÁSZLÓ B.
 IZING ISTVÁN
 IZING PÁL
 KARKUS GYULA

CSIZSEK SIMON
 CSONKA JÁNOS
 DÁVID GYULA
 DROZSNYÁK VILMOSNÉ
 ELEK JÁNOS
 FIRK ANTAL
 FLAJS FERENC
 FOLTÁN ISTVÁN
 FORISEK LAJOS
 FORTÁG ANTAL
 FRANK JÁNOS
 FRIGYES LAJOS
 FRISS BÉLA
 FRISS LŐRINCNÉ
 GAJÁRSZKI JÓZSEF
 GAJÁRSZKI JÓZSEF
 GALGÁN JÁNOS
 GEMAJDESITZ JÓZSEF
 GYÖNKI ANTAL
 GYÖRGY MIHÁLY
 HALIR VILMOS
 HARASTA FERENC
 HARASTA IMRE
 HARASTA LAJOS

KUKUDA SIMON
 LABANC MIHÁLY
 LŐVEI TIBOR
 LUTRING JÓZSEF
 MÉSZÁROS GYÖRGY
 MONOK JÁNOS
 MONOK JÁNOSNÉ
 MONOK ÉVA
 MONOSTORI BÉLA
 MORAVCSIK JÓZSEF
 MORAVCSIK JÓZSEF
 B. NAGY JÓZSEF
 NAGY SÁNDOR
 NAGY JÓZSEF
 NAGY LAJOS
 NAGY SIMON

KEMÉNY ISTVÁN
KISVÁRI FERENC
KLEMM VILMOS
KOROM BÁLINT
KOVÁCS JÁNOS
KOVÁCS SÁNDOR
KRUPÁNSZKY IMRE
KUBINGER JÁNOS

POLÁK ISTVÁN
POLÁK SIMON
POPOVICS SÁNDOR
POSZPISEK JÁNOS
ROMÁN LÁSZLÓ
ROVNI ISTVÁN
ROZMANN GYULA
ROZMANN VILMOS
SEBESTYÉN ISTVÁN
SIMON FERENC
IFJ. SIMON ISTVÁN
SKRINYÁR MIHÁLY
SKRINYÁR MIHÁLY
SKRINYÁR SIMON

OCSKAI LAJOS
PAFKA IMRE
PALLAG KÁROLY
PÁSZTOR JÁNOS
PÁSZTOR MIHÁLY
PEREDI JÁNOS
POLÁK FERENC

SZENCZI JÓZSEF
SZÉPLAKI LAJOS
SZINAK ISTVÁN
SZLANA FERENC
SZLIS ERZSÉBET
SZMISEK FERENC
TAKÁCS JÓZSEF
TARCSA ISTVÁN
TAUSCH ANTAL
TÓBIÁS BÉLA
TÓTH JÁNOS
TÓTH JÓZSEF
TREBISOVSZKI KÁROLY
TROLL JÓZSEF

SKROVÁN IMRE
SMUDLA FERENCNÉ
SOMLÓI JÓZSEF
SOMOGYI ISTVÁN
SOMOGYI JÁNOS
SÓSKUTI SÁNDOR
SZABÓ LAJOS
SZEBENI FERENC
SZEDLÁK LAJOS
SZEILER JÁNOS

VAJGER MIHÁLY
VARGA FERENC
VARGA JÓZSEF
VÁMOSI PÁL
VÖLGYES MIHÁLY
VÖRÖS JÁNOS
ZÁBRÁCSKI GÉZA
ZSIGÁRDI MIKLÓS

Íves kiképzésű, terméskőből emelt falon megjelenő, az áldozatok neveit hordozó mész-kőtáblák.

Nausch Géza

A II. világháború áldozatainak emlékműve 1997

Bánhida, Kossuth Lajos utca–Bajcsy-Zsilinszky út
bronz, mész-kő, 600 cm; 750 cm

A kompozíció mész-kő-talapzatának felirata:

A VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAINAK EMLÉKÉRE

A mész-kő-talapzat felső felületén domború betűkkel a hősök és áldozatok nevei sorakoznak, de nem olvashatók.

Tatabánya Város Polgármesteri Hivatala felkérésére a Képző- és Iparművészeti Lektorátus 1992 októberében meghívásos pályázatot írt ki a II. világháború áldozatai emlékművének megvalósítására, amelyre négy tatabányai képzőművész: Bondor István, Nausch Géza és Szunyogh László szobrászművész és B. Hegyi László keramikusművész kapott meghívást. Az emlékműállítási szándék ahhoz a folyamathoz kapcsolódott, amely a II. világháborúra hivatkozó, a magyar hősök és áldozatok emlékét őrző monumentumok korábbi, a szocializmus évtizedeiben érvényes állítási tilalmának rendszerváltással való feloldása következtében országosan kibontakozhatott. A pályaműveket bíráló zsűri 1993 januárjában úgy döntött, hogy a bánhidai városrészben Nausch Géza, a városban tevékenykedő ötvös- és szobrászművész tervét ajánlja megvalósításra, a tervezett mű anyagának módosításával: az öntöttvas helyett bronzba öntött kompozícióként. Miután a tatabányai önkormányzat a lakosság véleményét kérte, s a lakossági szavazás Bondor István terve mellett foglalt állást, 1993-ban három, újabb és újabb módosításokat javasoló zsűri-fordulóban szakvéleményezte a bizottság a katona-alakot megjelenítő, tervezett Bondor-kompozíciót, amely a módosításokat követően sem ígérkezett realizálhatónak. Ezért 1994-ben az eredeti, az első zsűri-döntés

értelmében Nausch Géza szobrászművész kapott kivitelezési megbízást, s 1997 novemberének első napjaiban felavathatták az alkotást. Sajnos az ezredfordulót követően a két leszúrt, rusztikus, két részre tört mészkő-talapzat részébe állított, sírkeresztekre is emlékeztető kard-kompozíció környezete – a közlekedési útvonalak kialakításának módosításával – megváltozott, hatótere beszűkült, illetve zavarossá vált.

Cs. Kiss Ernő

Aradi vértanúk emlékműve 1996

Újváros, Aradi vértanúk tere

fa, 13 × kb. 200–250 cm; 400 cm

A középső, Batthyány Lajos emlékére állított kopjafa első oldalának felirata:

GRÓF
BATTHYÁNY
LAJOS
AZ ELSŐ
MAGYAR
MINISZTERELNÖK
ÉS A
TIZENHÁROM
ARADI VÉRTANÚ
EMLÉKÉRE

AZ
EMLÉKMŰVET
ÁLLÍTOTTA:
A POLGÁRI
TATABÁNYÁÉRT
ALAPÍTVÁNY

A hátsó oldal felirata:

„SZÉP KIS
DEPUTÁCIÓ
MEGY AZ
ÚRISTENHEZ
HOGY
A MAGYAROK
ÜGYÉT
KÉPVISELJE”

POELTENBERG ERNŐ

1996

A tizenhárom aradi tábornok kopjafáján a névfelirat és egy-egy rövid idézet olvasható.

1996. október 6-án avatták fel az önkormányzat által a teret emlékparkká nyilvánító döntését követően a Polgári Tatabányáért Alapítvány kezdeményezésére és szervezésében megvalósult alkotást. A *24 Óra* 1996. október 7-i számának tudósítása szerint „A székelyföldről származó tatai művész, Cs. Kiss Ernő véste ki az aradi hősök és a velük egy napon Pesten kivégzett miniszterelnök, gróf Batthyány Lajos emlékoszlopát. A példásan rendbe hozott téren tizennégy tölgyfából faragott monumentális emlékoszlop emelkedik, félkör alakban, mely jelentős társadalmi összefogással készült.” Az 1996. október 11-én megjelent *Itthon* című lap tudósítója pontos leírást adott a megvalósult emlékműről: „Az aradi tábornokokat jelképező, félkörben elhelyezkedő 13 kopjafa mindegyike – a nemzeti összefogást jelképezve – a középpontban álló főoszlop felé fordul, amelyet gróf Batthyány Lajos, az első magyar miniszterelnök emlékére állítottak. A kopjafák Cs. Kiss Ernő, Tatán élő, Erdélyből származó fafaragó alkotásai. Kialakításuknál a művész felhasználta az 1890-ben Aradon felavatott és Trianon után lebontott emlékmű szimbólumait is, ilyen például a főoszlopon látható kard. Az oszlopok egy-egy tábornok nevét és mondását, vagy levélben fennmaradt gondolatát hordozzák, valamint egy, az adott személyre jellemző tárgyat.”

Ismeretlen alkotó

Holokauszt emlékmű 1996, 2004

Felsőgalla, Zsidó temető, Holokauszt Emlékpark
mészkő, márvány, kb. 200 cm

A három fekete, felső részén íves záródású márványtábla felirata:

(bal oldal)

ABROMOVITS GYULÁNÉ
DEUTSCH BÉLÁNÉ
DEUTSCH TIBOR
ALTMANN
ALTMANNÉ
ALTMANN MAGDA
ALTMANN – FIÚ
BANDA LAJOSNÉ
BANDA GERTRÚD
BANDA – FIÚ
BARNÁ MIKLÓS
BARNÁ MIKLÓSNÉ
BARNÁ ALÍZ DR.
BERÉNYI OSZKÁR
BERGER

FÉDERER SÁMUEL
FOGL IZIDORNÉ
ANDOR
LUCA
FLEICHMANN ÁRMIN
ÁRMINNÉ
ARANKA
ERZSÉBET
FRIEDMANN JÓZSEFNÉ
FRIEM JÓZSEFNÉ
ZSUZSANNA
FRISCHMANN LIPÓT
FÜZES GÁBOR
GÁBORNÉ
FÜZES JÁNOS

BERGERNÉ
 BERGER ÉVA
 BLUMM SÁMUELNÉ
 BLUMM MIKLÓS
 BLUMM LÁSZLÓ
 BOKOR RÓBERTNÉ
 BRAUN MÓR
 BRAUN MÓRNÉ
 BÍRÓ JÓZSEFNÉ
 BÍRÓ ISTVÁN
 BREUER PÁLNÉ
 BREUER GÁBOR
 BRUCK MIKSA
 BRUCK MIKSÁNÉ
 ERZSÉBET
 GIZELLA
 IRÉN
 DARVAS EDE
 EDÉNÉ
 IMRE
 DEMÉNYI FERENCNÉ
 CSIBI
 DRABON BÉLÁNÉ
 DUKÁSZ GYULA
 ELEFÁNT-CSALÁD

GABOS GÁBOR
 GÁRDOS MIKSÁNÉ
 ÉVA
 GELD IZSÓ
 IZSÓNÉ
 MIKLÓS
 DR. GIMES JENŐ
 TAMÁS
 GOLDBERG MÁRTON
 MÁRTONNÉ
 LÁSZLÓ
 GRÜNFELD
 GRÜNFELD IRÉN
 HEITLINGER LÁSZLÓ
 HIMLAUER ALBERTNÉ
 ETELKA
 HIRSCHLER IMRÉNÉ
 JÓZSEF
 FERENC
 HORVÁTH SÁNDOR
 JURÁNYI ERNŐNÉ
 KARDOS MENYHÉRT
 MENYHÉRTNÉ
 GUTLOHN LÁSZLÓ
 KASSER LIPÓT
 LIPÓTNÉ

(középső)

TATABÁNYAI MÁRTÍROK

KATZ JAKAB
 KATZ SÁNDORNÉ
 KÁLMÁN IMRE
 IMRÉNÉ
 MAGDA
 KÁLDOR ANDOR
 ANDORNÉ
 ÉVA
 KÁLMÁN JÓZSEF
 KÁLMÁN MIKSA
 MIKSÁNÉ
 ANDOR

LANDAU JÓZSEF
 JÓZSEFNÉ
 TIBOR
 DR. LÁZÁR IMRE
 IMRÉNÉ
 JÓZSEF
 GÁBOR
 LUSTI
 LUSZTIG FERENC
 FERENCNÉ
 LUSZTIG LAJOSNÉ
 LUSZTIG JENŐ

KELLNER LIPÓTNÉ
FELDMÁR ERNŐ
ARANKA

KISS BÉLA

BÉLÁNÉ

KLAPFER DEZSŐNÉ

MARIANNA

DR. KLIGENBERG JÓZSEF

JÓZSEFNÉ

KOHN MÁRTONNÉ

LÁSZLÓ

KORNHAUSER JÓZSEF

JÓZSEFNÉ

LÁNY

KRAFT SALAMON

KRAUSZ

KRAUSZNÉ

KRAUSZ ANDOR

KRAUSZ MÓR

MÓRNÉ

TIBOR

KREINER KÁROLYNÉ ÉS TAMÁS PÉTER

DEUTSCHLÄNDER ZSIGMOND

ZSIGMONDNÉ

LÁSZLÓ

SÁNDOR

MANDL MIKLÓS

MIKLÓSNÉ

NOBEL MIKLÓS

ERNŐ

BÁNYAI ANDORNÉ

NOBEL MIKLÓS

LAJOS

IMRE

NOBEL SÁNDOR

VILMA

ÖTVÖS-CSALÁD

FEKETE ISTVÁNNÉ

REICH GÁBOR

REICHENBERG SÁMUELNÉ

LÁSZLÓ MIKLÓS

REISZ DEZSŐ

DEZSŐNÉ

MEGÖLTÉ ŐKET A GYŰLÖLET

EMLÉKEZZEN A SZERETET

KÉSZÜLT 1996-BAN

KREINER MIKLÓS ADOMÁNYÁNAK SEGÍTSÉGÉVEL

(jobb oldal)

REISZFELD

REISZFELDNÉ

LAJOS

RÉVÉSZ GYULA

GYULÁNÉ

ISTVÁN

ROSENBAUM IGNÁC

IGNÁCNÉ

LÁSZLÓNÉ

JUDIT

SEBŐ LAJOS

LAJOSNÉ

MAGDA

KÁLMÁN

SEBŐ LAJOS

LAJOSNÉ

ÉVA

SIMKÓ VILMOS

VILMOSNÉ

SCHLESINGER MÓRNÉ

SINGER ERNŐ

ERNŐNÉ

GYENES ISTVÁN

ISTVÁNNÉ

SINGER IRÉN

SÁNDOR

LÁSZLÓ

LÁSZLÓNÉ

SÁNDOR

SÁNDORNÉ

MIKSA LÁSZLÓ

SONTAG ERNŐ

SPIEGEL SAMUNÉ

DR. SPIEGEL IMRE

IMRÉNÉ

SPIELMANN FERENCNÉ

ERZSÉBET

STERN DEZSŐNÉ

MIKLÓS

JÓZSEF

STEINBERGER JENŐ

JENŐNÉ

KLÁRA

STRUMPF ISTVÁNNÉ

SCHILLER ELEMÉR

ELEMÉRNÉ

SCHMIDEK DEZSŐ

DEZSŐNÉ

MACA

SCHMIDEK LIPÓT

LIPÓTNÉ

GYÖRGY

SZÉKELY ANDRÁS

SZMUCK MANÓNÉ

ÁGNES

VARGA PÁLNÉ

ZSUZSANNA

VÉRTES NÁNDOR

NÁNDORNÉ

ÉVA

WEISZ D. DEZSŐ

DEZSŐNÉ

PÁL

WEISZ IGNÁCNÉ

GYÖRGYI

WEISZ WOLF FARKAS

JENŐ

JÓZSEF

JÓZSEFNÉ

GYÖRGY

WEISZ SÁNDOR

SÁNDORNÉ

GYÖRGY

WILLNER JENŐ

JENŐNÉ

WOLFGANG FERENC

RONA KÁLMÁNNÉ

PADOS FERENCNÉ

LUSZTIG MIKSA

Az emlékmű hátoldalán elhelyezett emléktábla felirata:

MÁRTÍRJAINK
AKIK FELSŐGALLÁN VESZTETTÉK ÉLETÜKET
1944. OKTÓBER 17-ÉN

BÁNYAI REZSŐ	MU. SZOLG.	54 ÉVES
FETTMANN JENŐ	MU. SZOLG.	22 ÉVES
TANNENBAUM MIKSA	MU. SZOLG.	25 ÉVES
KRUCZ ELEMÉR	MU. SZOLG.	22 ÉVES
NAGY LAJOS	MU. SZOLG.	46 ÉVES
WEISZ MIKLÓS	MU. SZOLG.	46 ÉVES
BÜCHLER IMRE	MU. SZOLG.	44 ÉVES

1996 augusztusában a felsőgallai helyreállított zsidó temetőben Kreiner Miklós, a vészkorszak túlélője kezdeményezésére és anyagi támogatásával emlékművet állítottak: három, felső részén íves záródású fekete márványtáblára vésték az áldozatok neveit. Az emlékművet a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége nevében Lazarovich Ernő, a Hit Gyülekezete nevében Ruff Tibor lelkes avatta fel.

Az emlékpark bejáratánál elhelyezett, a hétágú gyertyatartó stilizált jelével ékesített márványtábla felirata:

A HOLOKAUSZT MÁRTÍRJAINAK
ÉS A MODERN IZRAELT ÉRŐ TERROR
ÁLDOZATAINAK EMLÉKÉRE

...viaskodnak ellened, de nem
 győzhetnek meg téged, mert
 én veled vagyok azt mondja
 az Úr!
 Jeremiás 15.20.

ÁLLÍTOTTA A SOÁH 60. ÉVFORDULÓJÁRA A
 TATABÁNYAI VAN REMÉNYSÉG KLUB ÉS A HIT
 GYŰLEKEZETE

Holokauszt Emlékpark, Izraelita Temető 2004. 05. 23.

B. Hegyi László

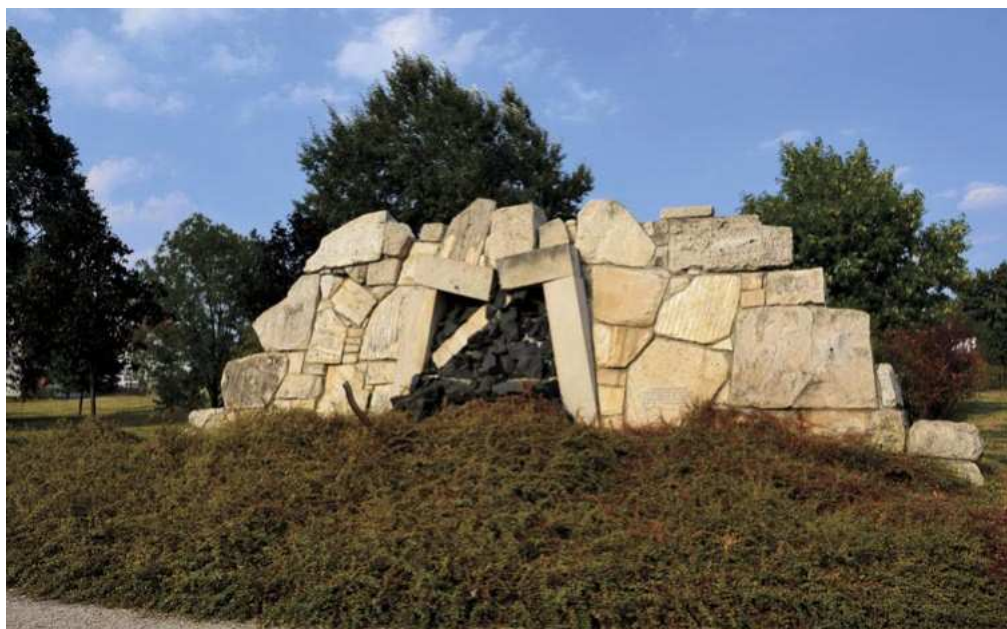
Bányász Kegyeleti Emlékmű 1997

Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Óvárosi Kegyeleti Park
 andezit, acél, mészkö, kb. 1400 × 600 cm, valamint 8 × 200 × 150 cm

Az emlékmű felirata:

A TATABÁNYAI BÁNYÁSZKODÁS
 SORÁN BÁNYASZERENCSETLENSÉGBEN
 ELHUNYT MUNKATÁRSAINK EMLÉKÉRE
 A VÁROSALAPÍTÁS 50. ÉVFORDULÓJÁN
 ÁLLÍTOTTÁK A TATABÁNYAI BÁNYÁSZOK
 1997-BEN

1997. augusztus 16-án, Tatabánya várossá nyilvánításának 50. évfordulóján avatták fel az egykori ótelepi temető helyén, az Óvárosi Kegyeleti Parkban álló *Bányász Kegyeleti Emlékművet*, amelyről a *Magyar Nemzet* című napilap 1997. augusztus 18-i száma adott hírt: „Bányászemlékművet avattak szombaton Tatabányán magánszemélyek kezdeményezésére, közadakozásból azoknak a bányászoknak a tiszteletére, akik az elmúlt száz esztendőben munka közben veszítették életüket a medence aknáiban. B. Hegyi László szobrászművész alkotása egy összeomlott vágatot szimbolizál. A hősi halált halt 569 bányász nevét nyolc emléktáblára vésték fel.” A Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány, az OMBKE Tatabányai Szervezete és a BDSZSZ Tatabányai Szövetsége kezdeményezésére állított emlékmű avatóünnepségén beszédet mondott Csics Gyula, a VÉRT Rt. osztályvezetője, Kelényi István művészettörténész és Bencsik János polgármester. Avatóbeszédében Csics Gyula elmondta: „A nyolc hatalmas kőtáblán megörökítettük minden olyan bányász nevét, aki a száz év alatt bármilyen körülmények között munkája közben életét vesztette. Nemcsak a nagy tömegszerencsétlenségek áldozatai vannak felsorolva, hanem azok is, akik akár a bányában, akár a külszínen egy véletlen balesetben haltak

meg... 569 társunknak állítunk emléket, de rajtuk keresztül az egész tatabányai bányászatnak, hogy az utódok is emlékezzenek arra, hogy ezt a várost sok áldozattal a bányászat hozta létre, és ezt ne felejtsek el a városban akkor sem, ha már más iparágak jelentik a legfőbb kereseti forrást. Legyen akkor is büszke arra a város, hogy bányászváros!”

A nyolc kőtábla felirata:

1895 SCHUSTER JÓZSEF

TRAMITA JÁNOS

1898 KOSOLE JAKAB

ZAVISLAK ANTAL

1899 BANYIK JÓZSEF

FINC ANTAL

HOVORKA ANTAL

HUDÁK JÁNOS

LEN ISTVÁN

KEINDL FERENC

SZNAPEK ÁGOSTON

ZAGSEK SZANISZLÓ

1900 KUJAR JÁNOS

LÁZÁR JÓZSEF

1901 BLATNIK BÁLINT

BODAI SÁNDOR

GAJDA JAKAB

1914 KOVÁCS GYÖRGY

MORANGA JÓZSEF

PECK JAKAB

SZEŐKE SÁNDOR

1915 BELLÁK SÁNDOR

NÉMETH GYULA

SCHLOSSER JÓZSEF

TOMANN PÉTER

VADLEK GYÖRGY

1916 FUCIK CYÍRIL

KOHL JÁNOS

LUTTENBERGER JÁNOS

RAJ BURAJ JÓZSEF

1917 DEGENFELLNER JÓZSEF

SZAMOLEJ MÁTYÁS

1918 NOVÁK PÉTER

1919 VELKA JÁNOS

- LUKÁCS GYÖRGY ISTVÁN
 MANDEL ISTVÁN
 TAKÁCS JÁNOS
 TÓTH ISTVÁN
 ZAPLOTNIK VINCE
 1902 FLORKIEVICZ JÓZSEF
 HORVÁTH JAKAB
 1903 WOLCZYK ZSIGMOND
 WSOLAK ANDRÁS
 1905 RUSKA FERENC
 SCHUDLER VINCE
 SUDALSZ JÁNOS
 1908 NAGY GYULA
 1910 BUTRYJ VAZUL
 HOLUBEK ADOLF
 1911 KORB SÁNDOR
 1912 CZIBULA REZSŐ
 PURSCHE JÓZSEF
 TRUPP JÓZSEF
 1913 MUNKÁCSI JÁNOS
 PRUNER ISTVÁN
 VADÁSZ FERENC
 VALICZKÓ GÁBOR

 1929 BENKOVICS JÁNOS
 FOGARASI ANDRÁS
 HERBERT JÓZSEF
 PADOS IMRE
 TÓTH MÁTÉ
 1931 DECSIK FERENC
 KORZOVÁN KÁROLY
 ZIMMERMANN MIHÁLY
 1932 BARANYI EDE
 1933 MURA MÉSZÁROS GÁBOR
 SZLAPÁK IMRE
 ULLMANN LUKÁCS PÉTER
 1935 DÖRER JÁNOS
 FUSCH IGNÁC
 IFJ. GROSZ ISTVÁN
 KATONA JÓZSEF
 KUBINGER JÁNOS
 PÓCZA SÁNDOR
 SCHMIED JÓZSEF

 1920 ARIAER FERENC
 VISZIGEL ISTVÁN
 1921 KOHL FERENC
 NAGY VENDEL
 NEIBLING FERENC
 TÓTH SÁNDOR
 1922 FACZÁN JÁNOS
 KACSIR ISTVÁN
 1924 BAHUL MÁRTON
 KRAUTH FERENC
 SCHNEIDER JÁNOS
 SZÉNI JÁNOS
 1925 DELI GÉZA
 GALLOVITS JÁNOS
 GALLOVICH JÓZSEF
 VÍGH ISTVÁN
 1926 PRASZT FERENC
 VEJLIK GÉZA
 1927 HLINKA JÁNOS
 1928 MELKA JÓZSEF
 NÉMETH JÁNOS
 RITECZ JÁNOS

 1941 BÁNFI ANTAL
 KUNCZ ANTAL
 SUVADA ISTVÁN
 1942 KALÁTH KÁROLY
 KARCSÓ JÁNOS
 SZALNI MIHÁLY
 1943 FRIDRICH BÉLA
 ILLÉS MIHÁLY
 KOLTAVÁRI KÁROLY
 KORDA GYŐZŐ
 MOLNÁR ISTVÁN
 POCH MIHÁLY
 RÓZSA JÓZSEF
 1944 ARNOCZKI PÁL
 BIHARI FERENC
 CZIGÁNY FERENC
 CZIKORA ISTVÁN
 ERŐS LAJOS
 FERGETE JÁNOS

1936 NEUKUM JÓZSEF
1937 HANDIER ISTVÁN
HARASTA MIKLÓS
IRÓ JÁNOS
MOLNÁR ISTVÁN
ÓNODI LÁSZLÓ
1938 NAGY KÁROLY
NÉMETH JÓZSEF
1939 DVORSZKI FERENC
PANCICS ANDRÁS
PAP ISTVÁN
SLEVENSZKI JENŐ
SLEZÁK JÓZSEF
STREBELI PÁL
TÓTH JÓZSEF
1940 BOGNÁR ANTAL
DEL FAVERO JÓZSEF
KOVÁCS MIHÁLY
MIKÓ SÁNDOR
SZÜCS JÓZSEF
VARGA FERENC

1948 ÁRVAI ISTVÁN
BARÁT JÓZSEF
BAZSA MÁRTON
DEZOMITS ANDRÁS
HERTZMANN JÁNOS
KARABÁS LAJOS
KOSITZKY JÓZSEF
LENGYEL IMRE
MEZŐSÉGI MÁTYÁS
PETROVITZ IMRE
SASVÁRI MÁRTON
SZÜR FERENC
1949 BALOGH ISTVÁN
BALOGH SÁNDOR
BENKŐ FERENC
GACSI BÉLA
MAJOR JÁNOS
MOHÁCSI JÁNOS
POLGÁRFI JÓZSEF
TUSKA ISTVÁN
VECSEDI ANDRÁS

FORISEK JÁNOS
MOLNÁR ISTVÁN
MRÁZ ISTVÁN
NAGY LAJOS
PÓCS GYULA
SOPRONI JÓZSEF
TÓTH FERENC
1945 FAKL ISTVÁN
GERLEI ISTVÁN
MEZŐ JÓZSEF
1946 BERINGER ANTAL
LELKES JÁNOS
SKROVÁN JÓZSEF
1947 BIKÁ JÁNOS
BOROS SÁNDOR
KONDOROSI LÁSZLÓ
LEINER JÓZSEF
NÉMETH FERENC
PANTYA JÁNOS
SKROVÁN ISTVÁN

1950 FOJTH IMRE
FRANZ ANTAL
GIBER JÓZSEF
HALÁSZ JÓZSEF
HALÁSZLAKI LAJOS
HERMANN NÁNDOR
HRUTKA JÓZSEF
IMELI LAJOS
IZING MIHÁLY
JÁGER IMRE
JÓZSA ISTVÁN
JUHÁSZ ANTAL
JUHÁSZ MIKLÓS
JUHÁSZ ZOLTÁN
KARNUTS JÁNOS
KECSKÉS ISTVÁN
KIRÁLY FERENC
KIRÁLY JÁNOS
KIPRICH SIMON
KORPICS ISTVÁN
KOLUMBÁN ISTVÁN

1950 ÁDÁM JÓZSEF
BALOGH ISTVÁN
BERTA ISTVÁN
BIMBA DEZSŐ
BODA JÓZSEF
BODA MIHÁLY
BOGNÁR ZSIGMOND
BROZOVSKAI ILONA
BUNGHARDT MIHÁLY
CZINDER FERENC
CSERNYEI JÁNOS
CSIZEK MIHÁLY
CSORDÁS JÁNOS
DIDIA ISTVÁN
DOBEK JÓZSEF
DUMANSZKY ISTVÁN
FÁBIÁN PÉTER
FEKETE ISTVÁN

KOVÁCS PÁL
KÖRMENDI JÁNOS
KRIBUSZ ANTAL
KRUPÁNSZKI IMRE
KRUPÁNSZKI JÁNOS
KUCSEBA KÁROLY
KUKUDA JÁNOS
KURENT FERENC
LENGYEL JÓZSEF
LIBÉNYI ISTVÁN
LIND MÁRTON
LOIS ANTAL
LUGOSI JÁNOS
MAJOR KÁROLY
MAJOVI ANTAL
MEZŐSÉGI VENCEL
MIHALCSIK MÁRIA

1950 NEUSCHL ANTAL
ORAVECZ VINCE
PÁZSIT ANDRÁS
PEKÁR GYÖRGY
PISZKER JÁNOS
PLUHÁR JÓZSEF
REDL MIKLÓS
SALANKI GYULA
SCHLOSSER JÁNOS
SCHLOSSER JÓZSEF
SCHRUFF LÁSZLÓ
SCHRUFF FERENC
SKRINYÁR JÓZSEF
SOMHEGYI JÓZSEF
STIRBACH MIHÁLY
SZABÓ ANTAL
SZABÓ JÁNOS
SZÁM FERENC
SZMILEK JÓZSEF
TERNOVETZ ISTVÁN
TÓBIÁS JÁNOS
TOLDI LAJOS
TÓTH J. MIHÁLY
TÖRÖK JÁNOS

1952 EGYEG LAJOS
FODOR JÓZSEF
GÁBOR NÁNDOR
GÁL DEZSŐ
GRAST FERENC
HARTMANN JÁNOS
HEGEDŰS FERENC
KEREKES FERENC
KINCSES MIHÁLY
KÓBÁNYAI JÓZSEF
MAJTAN JÓZSEF
MERTZ ANTAL
MERTZ GYÖRGY
POSCHPISEK MIHÁLYNÉ
SZEREMLEI ANDRÁS

1953 BENYÓCS FERENC
BERTA JÓZSEF
BOROS MIKLÓS
BUBLOVICS ANTAL
BUKOVSKAI JÁNOS
CÉH GYÖRGY
FECZISIN SÁNDOR
GYUK DÖMÖTÖR
HÖFLINGER JÓZSEF

UGLOVICS ANTAL
VAJGER MIHÁLY
VASS SÁNDOR
WINKLER MÁRTON
ZÁBRÁCSKI ISTVÁN
ZÁBRÁCSKI JÓZSEF
ZÁBRÁCSKI LAJOS
ZIGÓ SÁNDOR

1951 BÚR PÁL
CZEKE JÓZSEF
DEMETER GYULA
PATERA JÁNOS
SOLYMOS JÁNOS
SZENTE MIHÁLY
SZÉKELY FERENC
SZABÓ MIHÁLYNÉ
SZEMERÉDI MIHÁLY
VARNYÚ JÁNOS
VAGUSZ JÓZSEF
WINDISCHMANN MIHÁLY

1954 ÁCS JÓZSEF
ERL JÓZSEF
GAJÁRSZKI JÓZSEF
GYÜRÜ LÁSZLÓ
HORVÁTH TIBOR
MARCONA FERENC
MIZSEI ISTVÁN
PRUZSINA MIHÁLY
RIPPERT JÓZSEF
SZENTGYÖRGYVÁRI LAJOS
VARGA ISTVÁN
VERES JÓZSEF

1955 ALTHÖFNER KÁROLY
BISCHOF SEBESTYÉN
BOKOR ISTVÁN
BUCHTA JÁNOS
CZINGER ISTVÁN
ERDEI JÁNOS
ERDÉSZ TIBOR
FRANCK ISTVÁN
HABAKUSZ KÁROLY
HONTI DEZSŐ

HRUBY JÓZSEF
HUMINSZKI JÓZSEF
JELI JÓZSEF
KALAFUSZ ISTVÁN
KAZINCZI ÁRPÁD
KISS RUDOLF
KRUPÁNSZKI JÁNOS
LÁNG ANDRÁS
MÓRO CZ IGNÁC
NÉMETH GYULA
NOVOTNI SÁNDOR
IFJ. PILIS ISTVÁN
SRAMÓ JÁNOS
SZABÓ JÓZSEF
SZABÓ LAJOS

1956 HUSZTI MIHÁLY
KÁTAI JÓZSEF
KISS LAJOS
KOVÁCS LAJOS
KRAJ CZÁR JÁNOS
KUCZKA PÉTER
LIEZER ANDRÁS
MAJSAI ANDRÁS
NÉMETH LAJOS
ORCSIK FERENC
PÁPAI JÓZSEF
SZALAI LÁSZLÓ
VASADI BÉLA
VÉGH SÁNDOR
VÉKONY LÁSZLÓ
VIGH MIKLÓS
VITEK ISTVÁN
WIBORNY JÓZSEF

1957 GYURANECZ JÓZSEF
KREISZ JÁNOS
OROSZ GYÖRGY
STERHARDT JÁNOS
TORMA PÁL
TÓTH LÁSZLÓ

1958 KOSTYÁLI ELEMÉR
KRUPPA JÓZSEF
LENGYEL ERNŐ

HORACSEK FERENC
 KECSKÉS PÁL
 KELEMEN JÓZSEF
 KOPACZ JÁNOS
 MÁRKUS BARNA
 SZARKA SÁNDOR
 VARGA MARGIT
 1956 BUZGÓ ISTVÁN
 FÁBIÁN LAJOS
 HUSZ KÁROLY

1960 BARTA JÓZSEF
 HAUZER JÓZSEF
 KRAKÓ FERENC
 LADISZLAI GYÖRGY
 MOLNÁR SÁNDOR
 PUZSONYI LÁSZLÓ
 VÁRADI ALBERT
 1961 BAMULI JÓZSEF
 GRÁCZER JÓZSEF
 HORVÁTH ISTVÁN
 ISTENES ISTVÁN
 LELKES LÁSZLÓ
 LIKÁR ANDRÁS
 MOLNÁR ISTVÁN
 PEKÁR LÁSZLÓ
 SZOLNOKI LÁSZLÓ
 TAKÁCS LÁSZLÓ
 TÓTH SÁNDOR
 VERESZKI ISTVÁN

1962 ERB BÉLA
 KÁLMÁN JÓZSEF
 LEDNICZKI JÁNOS
 NÉMETH KÁROLY
 PÁSZTOR MIKLÓS
 PLUHÁR GÁSPÁR
 PÓCZOS GYULA
 PRECZINGER LAJOS
 PROHÁSZKA GYULA
 SCHMIDT FERENC
 SZÉP MIHÁLY
 TÓTH BÉLA
 VOGA BÉLA

PINTÉR JÁNOS
 TÓTH LAJOS
 1959 CEROVSEK JÓZSEF
 ILLÉS ANTAL
 KUCSERA FERENC
 LENCZ ANTAL
 TÓTH JÓZSEF
 VALKÓ LAJOS
 VARJÚ JÁNOS

1963 GYÓTH MIHÁLY
 HÓDÓS JÓZSEF
 JENEI MIKLÓS
 JUHÁSZ JÁNOS
 KARDOS JÓZSEF
 KASZÁS GYŐZŐ
 KIRÁLY ISTVÁN
 KOSIBA SÁNDOR
 KOVÁCS ISTVÁN
 KÖVES SÁNDOR
 LUKÁCS PÉTER
 PAPP BÉLA
 PAPP LÁSZLÓ
 PÖRCZ SZILVESZTER
 RÁCZ JÁNOS
 SIPOS JÓZSEF
 SCHLÉGL MIHÁLY
 SZABÓ ISTVÁN
 SZEIBERT LAJOS
 TAKÁCS MIHÁLY
 TOLDI JÓZSEF
 VÁCI JÓZSEF
 VÁGÓ JÁNOS
 VIDICS JÁNOS
 WERLI MIHÁLY
 ZABOJNYIK ISTVÁN
 1964 BENCZE BÉLA
 JUHÁSZ BÁLINT
 JUHÁSZ VINCE
 KALMÁR SÁNDOR
 MISÁK JÓZSEF
 TAKÁCS ISTVÁN

1963 BARS JÁNOS
BIRÓ GYULA
BODA ANTAL
BUSA BÉLA
CSÁGOLA ISTVÁN
FISCHER FERENC
SZÉKELY JÁNOS

1966 BODRI ERNŐ
STUMF LÁSZLÓ
1967 CSAPLÁR JÁNOS
CSESZÁR ISTVÁN
HALÁSZ JÁNOS
SZALAI JÁNOS
1968 LOBENWEIN JÓZSEF
MAYER ISTVÁN
PAPP ZSIGMOND
PORST GYÖRGY
1969 CZEINER TIBOR
DOBRONICS GYULA
FAZEKAS LÁSZLÓ
PÉNYI GYÖRGY
PÁNTI SÁNDOR
1970 HOLICSKA TAMÁS
JOTOPOLISZ TAMÁS
LIEBLEIN ANTAL
RIEDER JÁNOS
1971 BUZÁL JÓZSEF
FALU LÁSZLÓ
GROSCH FLÓRIÁN
MESTYÁN IMRE
RÁCZ ISTVÁN
SCHULTZ JÓZSEF
TÓTH SÁNDOR
1972 FÁBIÁN TIBOR
MAGYAR ANDRÁS
NASZÁLY JÁNOS
SOPRONI JÁNOS
TÖRÖK MIHÁLY
1973 KASZÁS ISTVÁN
KISS LÁSZLÓ
RÁCZ JÁNOS

1965 GARBACZ JÁNOS
GORDOS ISTVÁN
KARDOS MIHÁLY
PEKA FERENC
PÓTA LÁSZLÓ
SZABÓ ANDRÁS

1975 ID. BEDERNYÁK ISTVÁN
CSONDOR JÓZSEF
KRUPPA FERENC
NAGY ISTVÁN
CSENDES JÓZSEF
FÁBIÁN LAJOS
SÁTOR JÓZSEF
1977 CSAPLÁR ZOLTÁN
MÉRI SÁNDOR
NAGY JÁNOS
ÚJVÁRI VINCE
1978 AKNAI IMRE
ANTAL GYULA
BERECZ PÉTER
BERÉNYI ISTVÁN
BORBÉLY JÓZSEF
CZICZLAVICZ JÁNOS
CSÍK JÁNOS
FARKAS LÁSZLÓ
FÁBIÁN JÓZSEF
FEHÉR GYULA
FORTÁGH LAJOS
FÖLDI GÁBOR
HARMATI MIHÁLY
HORVÁTH GÉZA
KISS SÁNDOR
KOVÁCS LÁSZLÓ
LAJTAI ISTVÁN
LIPTÁK LÁSZLÓ
MARTUS MIHÁLY
MUDRI SÁNDOR
NAGY IMRE
ORBÁN LAJOS
PIROSKA PÁL

SISKA GYULA
TÓTH JÁNOS
1974 ZABOJNYIK TIBOR

1979 ÁDÁM ISTVÁN
BRANDL JÓZSEF
NOVÁKI FERENC
KAJTÁR BALÁZS
PESZLEN GYÖRGY
SKOFLEK JÁNOS
TÓTH ISTVÁN
TÓTH JÓZSEF
ZUGGÓ JÁNOS

1980 LÁZÁR KÁROLY

1981 BORKA JÓZSEF
DANKÓ SÁNDOR
PANYI LEVENTE
RUSZ LÁSZLÓ

1982 TÓTH TAMÁS
IFJ. ULBRICH LÁSZLÓ

1983 HERING LÁSZLÓ
MARGITTAI ANTAL

SÓGORKA FERENC
SZEGEDI JÓZSEF
TÓTH FERENC
VIRIZLAI LÁSZLÓ

1924 BARZSA JÓZSEF

1925 KRÁLL IMRE

1975 FEKETE LAJOS

1896 RICS MÁNN MÁTYÁS

1918 DILINKÓ GÁBOR

1922 KLUBER KÁROLY

NEUZL FERENC

1928 KRÁLL JÁNOS

1945 MÉSZÁROS ISTVÁN

1952 TROLL FERENC

1984 ENGLER ISTVÁN
 ORSÓ MIKLÓS
 SZANI ERNŐ
 1985 KOVÁCS JÁNOS
 PALAKOVICS JÁNOS
 1986 RADÓ DEZSŐ
 TÉGLÁS SÁNDOR
 SOÓS JÁNOS
 1988 GÁL GÉZA
 TÉGI TIBOR
 1989 IFJ. NAGY JÓZSEF
 1991 CSERHALMI ÁRPÁD
 1993 OROSZ GYULA 1894–2004

M. Nagy József–Gengeliczky László

Millenniumi emlékoszlop 2000

Újváros, Köztársaság útja, Millenniumi Emlékpark
 beton, fa, kb. 40 cm; 400 cm

Az emlékoszlop előtt elhelyezett emléktábla felirata:

896 HONFOGLALÁS

1000 ISTVÁN KIRÁLY

AZ ÁLLAMALAPÍTÁS

MILLENNIUMA

TISZTELETÉRE

A 2000. ÉVBEN

ÁLLÍTTATTÁK

A TÉRSÉG ÖNKORMÁNYZATAI:

TATABÁNYA

HÉREG, KÖRNYE, SZOMOR, TARJÁN

VÁRGESZTES, VÉRTESSOMLÓ, VÉRTESSZŐLŐS

GYERMELY

Az emlékoszlop ívesen elhelyezett zászlórudak között magasodik.

Péterfy László

Magyar Életfa (Millenniumi emlékmű) 2000

Újváros, Fő tér
krómacél, mészkő

A mészkőfalba illesztett, az emlékmű bal oldalán elhelyezett tábla vésett betűkkel írt felirata:

AZ ÁLLAMALAPÍTÁS MILLENNIUMÁNAK
TISZTELETÉRE ÁLLÍTOTTA
TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA
2000. SZEPTEMBER 02.

A második ezredfordulón lezajlott országos ünnepi megemlékezések keretében, illetve a Magyar Millennium Kormánybiztos Hivatala által koordinált pályázat támogatása eredményeként valósulhatott meg Péterfy László szobrászművész – több más tatabányai szobor alkotójának – *Magyar Életfa* című *Millenniumi emlékműve* a város központjában, a korábban itt állt felszabadulási emlékfal helyén. Az emlékművet 2000. szeptember 2-án avatták fel. Avatóbeszédet Szalay Gábor országgyűlési képviselő, Bencsik János polgármester, és Szász Jenő, a testvérváros Székelyudvarhely polgármestere mondott. Mint a *24 Óra* című napilap 2000. szeptember 4-i számában olvasható, „Szalay Gábor országgyűlési képviselő beszédében azt emelte ki, hogy tíz esztendeje, a rendszerváltáskor eltűnt innen az idegen ideológia és politikai hatalom jelképe, de hiányzott valami a térről. Most végre sikerült múltunkat, sorsunkat, történelmünket méltóan bemutató emlékművet állítani. Az életfa egyetemes szimbólum, az egyéni sorsot és a tágabb közösségek, nemzedékek életét, egymásra épülését jelképezi. Péterfy László szobrászművész megkapó szépségű, szimbolikus erejű alkotásán a keletről érkező szarvasok agancsai alakulnak át gyökerekké,

az ebből kinövő fa ágai és levelei a Kárpát-medence vízrajzi térképét formálva mutatják be, hol éltek és hol élnek ma is magyarok. Az életfa nem veszteségeink emlékműve, hanem létezésünk, fennmaradásunk, függetlenségünk örömét, tényét jelképezi.” Az életfa ágai és levelei az egykori Nagy-Magyarország térképének kontúrjait rajzolják meg, amiként a szobrász is megvallotta egy beszélgetésben: „Az ezeréves Magyarország gondolatát kellett itt valamilyen módon képből, kompozícióban megjeleníteni. Magyarország, a Kárpát-medence vízrajzi térképét rejtje ez a csillogó lombkoronájú, rozsdamentes acélból készült fa. A Duna, Tisza, Maros, Dráva alkotja a fa törzsét, a levelek pedig a Kárpát-medencében élő magyarságot jelképezik. Adott volt egy régi emlékmű kőfala is, új motívummal a mélyre ágyazódó gyökerek kerültek ide. Jobb oldalon egy szarvascsapat ősi stilizált rajza bővíti a kompozíciót. Keletről jöttünk, az Altájon keresztül, szarvasok nyomában...”

Ismeretlen alkotó

A II. világháború hősi halottainak emlékműve 2000

Óváros, Újtelepi temető

mészkő, márvány, kb. 100 cm; 150 cm

Az emlékmű első oldalának felirata:

A II.
VILÁGHÁBORÚ
HŐSI
HALOTTAI
EMLÉKÉRE

ÁLLÍTTATTA:
TATABÁNYA
MEGYEI JOGÚ
VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA
2000. NOVEMBER

Az emlékmű bal és jobb oldalának felirata:

ALTMANN JÁNOS
ALMÁSI JÁNOS
BÁRCZI GYÖRGY
BARTA PÁL
BELSŐ JÓZSEF
BERTA ISTVÁN
BOLVÁRI EDE
BURG KERESZTÉLY
CSUKA LÁSZLÓ
FEJES LAJOS
FLÓRIÁN LAJOS
GÁTI GYULA
GRESS ZSIGMOND
HORVÁTH GÁSPÁR
HORVÁTH JÓZSEF
HORVÁTH KÁROLY
HÁGEL JÁNOS
IMRE FERENC
KIRSCHNER JÁNOS
KOVÁCS ENDRE
LÁDI IMRE
LENGYEL ISTVÁN
LŐRINCZI KÁROLY
LŐRINSZKY KÁROLY
MEGGYESI IMRE
DROZSDJÁK ANDRÁS
ROMICH JÁNOS
ZÁRAY GÉZA

OLÁH SÁNDOR
MÉSZÁROS LŐRINC
MOLNÁR FERENC
MONOSTORI ANTAL
OBERMAYER LAJOS
OLÁH FERENC
PALLAG KÁROLY
PAPP FERENC
PERGER BÉLA
PÉRI ÁDÁM
PETROVICS ISTVÁN
REZSNYÁK KÁROLY
RUSKA KÁROLY
SCHMIDT ISTVÁN
SIVINGER JÁNOS
SOMOGYI ISTVÁN
SONTÁG ERNŐ
STIFTINGER SEBESTYÉN
STRÓBL JÁNOS
SZABÓ SÁNDOR
SZEILER JÁNOS
SZÉKELY ANDRÁS
TAUSCH ANTAL
VOGL ANDOR
WÉBER JÓZSEF
ZEKE ISTVÁN
SZAUTER KÁROLY
ZSIGRI JÁNOS

Íves kiképzésű, virágtartó elemekből összeállított talapzaton fekete márványhasáb, feliratokkal.

Sipos Imre

Millenniumi emlékoszlop 2001

Bánhida, Kossuth Lajos utca 4., Puskin Művelődési Ház előtti park
fa, kb. 400 cm

Az emlékoszlop felső részén, az oszlopot lezáró gömb körül futó felirat:

MILLENNIUM MILLENNIUM

Az oszlop első és hátsó oldalán a Szent István-monogram domborművű ábrázolása jelenik meg.

Az országos millenniumi megemlékezések sorához kapcsolódva a művelődési ház előtti tér kialakításával és átadásával együtt az emlékoszlopot 2001. augusztus 20-án avatták fel. Az ünnepségen Nagy László prépost mondott beszédet, a teret Bencsik János polgármester avatta fel.

Péterfy László

Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékműve 2004

Újváros, Fő tér, Béke park
bronz, beton, műkő, kb. 700 cm

Felirat az emlékmű kapuja és alakjai alatt emelkedő kis dombot övező mészkőborítás homlokzati részén:

IN MEMORIAM
1956

Felirat az emlékmű kapuja és alakjai alatt emelkedő kis domb hátsó oldalán
elhelyezett mészkőtáblán:

„...MEGHASADT AZ ÉGBOLT,
MERT EGY NÉP AZT MONDTA: ELÉG VOLT”
MÁRAI

EMLÉKEZÜNK
AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC
HŐSEIRE

EMLÉKEZÜNK
A TATABÁNYAI FORRADALMÁROKRA

EMLÉKEZÜNK
A HAZÁNKBAN KIVÉGZETT ÉS BEBÖRTÖNZÖTT
BÁNYÁSZ TÁRSAINKRA

EMLÉKEZÜNK
A TATABÁNYAI BÁNYÁKBAN
KÉNYSZERMUNKÁT VÉGZETT
POLITIKAI FOGLYOKRA

EMLÉKEZÜNK
A FOGLYOK SZENVEDÉSEIT ENYHÍTŐ
BÁNYÁSZOKRA

Felirat az emlékmű kapuja és alakjai alatt emelkedő kis domb oldalán elhelyezett mészkő-
táblán:

AZ EMLÉKMŰBE ÉPÍTETT KAPU
ELŐSZÖR A SÍKVÖLGYI AKNA
BEJÁRATA VOLT

KÉSŐBB A POLITIKAI FOGLYOK ÚTJA EZEN KERESZTÜL
VEZETETT A RABTÁBORBÓL
A BÁNYÁBA
AZ EREDETI KAPU E HELYEN
TANÚSKODIK A MÚLTÓRÓL

AZ EMLÉKMŰVET ÁLLÍTOTTA
A SZENT BORBÁLA ALAPÍTVÁNY
2008

AZ EMLÉKMŰ ALKOTÓJA
PÉTERFY LÁSZLÓ
SZOBRÁSZMŰVÉSZ

Felirat a kapuépítményen:

JÓSZERENCSET!

Az 1989-90-es rendszerváltás teremtette meg a lehetőséget, hogy az 1956-os forradalom és szabadságharc megkaphassa és elfoglalhassa méltó, történelmi jelentőségű helyét a magyar emlékezetben. E szellemi átalakulás jegyében országszerte létesültek az elbukott 1956-os forradalmi és szabadságküzdelmekre hivatkozó, jelentőségét hangsúlyozó, emlékét idéző monumentumok. E folyamat részeként valósult meg Tatabánya központi 1956-os emlékműve is. A Szent Borbála Alapítvány kezdeményezésére és támogatásával állított *Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékművének* három, zászlóval menetelő fiatal bronzalakja fölött, illetve mögött a síkvölgyi aknáról áthelyezett akna kapu – amelyet az 1950-es években ide deportált, itt dolgozó rabok kapcsán Rab kapunak neveztek – építménye magasodik. Az emlékművet 2004. október 21-én avatták fel. A számos tatabányai szobor alkotója, Péterfy László által tervezett és kivitelezett kompozíció felavatásáról a *24 Óra* című napilap a 2004. október 22. számának címlapján így emlékezett meg: „Háromalakos bronzszobrot avattak tegnap este a Szent Borbála Alapítvány jóvoltából a tatabányai Béke parkban. Az alkotás Péterfy László szobrászművész munkája, a mellette álló bányakaput az Síkvölgyi aknáról hozták. Az ünnepségen mintegy négyszáz fős tömeg tapsa köszöntötte az 1956-os forradalom még élő hőseit. A megemlékezés vendége volt Pokorni Zoltán, a Fidesz-MPSZ alelnöke.”

Geiger Péter

Zsinagóga-emlékmű 2005

Felsőgalla, Gábor Áron utca-Szent János utca
márvány, 120 cm

1945-ben bombatalálatot kapott, majd 1947-ben lebontották az 1930-ban emelt felsőgallai zsinagógát, amelyet Székely Jenő, a MÁK Rt. főépítészének tervei szerint a hajdani Edison mozival szemben emeltek. A zsidó imaház egykori helyét megjelölő emlékművet – amelyet Pleier Tamás és Fenyvesi Béla önkormányzati képviselők kezdeményezésére állítottak – Davidovics László rabbijelölt avatta fel 2005. július 3-án, a vészkorszak 60. évfordulóján. A márványból faragott, stilizált, előredőlő alakot megjelenítő kompozíció Geiger Péter tatabányai képzőművész, a Bárdos László Gimnázium művészettörténet tanára alkotása.

Cs. Kiss Ernő

Katyn-Szmolenszk áldozatainak emlékére 2010

Újváros, Aradi vértanúk tere
fa, 400 cm

Felirat az emlékoszlop első oldalán:

EMLÉKEZÜNK
A KATYNBAN
MÁRTÍRHALÁLT HALT
HUSZONKÉTEZER
LENGYEL HAZAFIRA
1940
L. KACZYNSKI
ÁLLAMELNÖKRE ÉS
TÁRSAIRA AKIK ÉLETÉT
ÚTBAN KATYN FELÉ
REPÜLŐBALESET
OLTOTTA KI
2010
KATYN
PAMIĘCI 22 TYSIĘCY
POLSKICH
MĘCZENINIKÓW
ZAMORDOWANYCH
W1940 r.W
KATYNIU.
ORAZ OFIAR POLSKIEJ
KATASTROFI
LOTNICZEJ POD
SMOLENSKIEM
W 2010r.

Felirat az emlékoszlop hátsó oldalán:

AZ
EMLÉKOSZLOPOT
ÁLLÍTOTTA
A TATABÁNYAI LEENGYEL
KISEBBSÉGI
ÖNKORMÁNYZAT
A VÉDEGYLET
TATABÁNYA
SEGÍTSÉGÉVEL

Az emlékoszlopot – a téren álló *Aradi vértanúk emlékműve* mellett – az 1940-ben Katynban mártírhálált halt huszonnégyezer lengyel hazafira, valamint a közelmúltban repülőszerecsétlenség áldozatává vált Lech Kaczynski államelnökre és társaira emlékezve, 2010. augusztus 1-én, a varsói felkelés 66. évfordulója alkalmából avatták fel. Az emlékoszlopot felül egy katonasapka plasztikája zárja le, alatta kereszt és a lengyel címer domborműve. Az emlékmű első oldalának alsó részén magyar és lengyel nyelvű felirat olvasható.

Györfi Sándor

Árpád-emlékmű (Árpád fejedelem) 2012

Újváros, Fő tér

márvány talapzat, bronz, 180 cm; 200 cm

A bronz főalak alatt középen felirat:

ÁRPÁD

FEJEDELEM

A talapzatra felfutó márványlapok felirata:

ÁLMOS

ELŐD

OND

KOND

TAS

HUBA

TÖHÖTÖM

ÁLMOS márványlapjának felirata:

I. sz. 896

HONFOGLALÓ TÖRZSEK

TARJÁN

JENŐ

KÉR

KESZI

NYÉK

MEGYER

KÜRTGYARMAT

A tatabányai városközpont felújításával összhangban állították fel Árpád fejedelem emlékművét. A mű a Képző- és Iparművészeti Lektorátus által koordinált meghívásos pályázat keretében a tatabányai városi önkormányzat anyagi támogatásával valósult meg. A pályázaton való

részvételre felkért öt művész közül négy jelentkezett pályaművel – Györfi Sándor, Menasági Péter, Rieger Tibor és Tóth Béla (Tóth Dávid közreműködésével) –, és a pályázatot szakvéleményező szakmai testület Rieger Tibor szobrászművész tervét jelölte meg pályázatnyertes, megvalósítható alkotásként. Tatabánya város önkormányzatának illetékesei a szakvéleményben másodlagosan megjelölt terv alkotóját, Györfi Sándor szobrászművészt kérték fel a mű kivitelezésére. Györfi Sándor szobrászművész szerint a hét törzs vezéreit jelképező zöld gránitszikla és gránitsávok a pajzsra emelés szimbólumai, amely fölél Árpád fejedelem alakja magasodik, aki a hüvelyébe visszatolt kardjával békét és barátságot ajánl Európának. A nagyszabású ünnepség keretében 2012. augusztus 26-án leleplezett szobornál dr. Völner Pál államtitkár és Schmidt Csaba polgármester mondott avatóbeszédet.

Tóth Dávid

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékműve 2016

Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark
mészkő, bronz, 400 cm

Felirat a földre helyezett kőtáblán:

AZ 1848/49-ES FORRADALOM
ÉS SZABADSÁGHARC EMLÉKMŰVE

ÁLLÍTTATTA:
TATABÁNYA M. J. V.
ÖNKORMÁNYZATA
2016-BAN

Szobrász: Tóth Dávid

A város önkormányzata által kiírt pályázat pályázatnyertes terveként valósult meg Tóth Dávid szobrászművész alkotása, amelyet a pákozdi csata évfordulóján Schmidt Csaba polgármester avatóbeszédével avattak fel 2016. szeptember 29-én. A polgármester avatóbeszédében hangsúlyozta: „Amikor másfél évvel ezelőtt a március 15-i ünnepségen megfogalmazódott, hogy egy új emlékművet állítsunk a forradalom hőseinek, mindenki egyetértett abban, hogy e szobornak nem lehet más helye, mint itt, a bánhidai szoborkertben, ezzel is elismerve azt az összefogást, amelyet a bánhidaiak mutattak, amikor több mint húsz éve a szabadságharc katonái előtt emléket állítottak.” A szobrot – amely egy „lábakon álló”, kőbe faragott kompozícióként valósult meg, amelyen egy kéz által tartott nagy méretű kokárda középső nyílásán keresztül kivont karddal vágózó kis bronz lovasok jelennek meg – az arányok megváltoztatása, a hatalmas kokárda és a parányi lovasok avatja különleges kompozícióvá. Az emlékművet leleplezése után Gedő Attila atya és Hamar László református lelkész áldotta meg.

Brunner András

Reformáció-emlékoszlop 2017

Bánhida, Jókai utca 81.,
Evangelikus templom kertje
fa, 120 cm

Ismeretlen alkotó

Jó szerencsét bányász emlékmű 2017

Alsógalla, Táncsics Mihály út 61.
mészkő, vas, 400 cm

Az emlékmű felirata:

JÓ SZERENCSET
BÁNYÁSZAINK EMLÉKÉRE
GLÜCK AUF!

A posztamensre helyezett tábla felirata:

ÁLLÍTTATTA ALSÓGALLA BARÁTI
EGYESÜLET 2017

Meghajló fém támpillér-pár alatt bányászkalapács-emblémával díszített, feliratos mészkőtömb, a bal oldalon bányász-csákkal.

**Asztalos Zoltán–Gengeliczky László–
M. Nagy József–Kis Károly**

Városi emlékoszlop 2018

Óváros, Szent Borbála út és Béke utca találkozása

fa, kb. 400 cm

Felső részén egy kör alakú, bányász-kalapácsok domborművével díszített elemmel lezárt oszlop, amelyhez négy oldalán a tatabányai városrészeket szimbolizáló, egy-egy szárnszerű elem illeszkedik.

Ismeretlen alkotó

*Emlékkereszt az 52.
Nemzetközi Eucharisztikus
Kongresszus tiszteletére 2021*

Kő-hegy, Nagy Szédítő Szikla
fa, 400 cm

21 állami erdőgazdaság országszerte 21 emlékkeresztet állított fel az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére. A Vérteserdő Zrt és a Turul-Pack Zrt által felállított emlékkeresztet 2021. szeptember 13-án a Turul-emlékmű közelében, a Kő-hegyen avatta fel Zambó Péter államtitkár, Soltész Miklós államtitkár, dr. Kozma Ákos, az Alapvető Jogok Biztosa, Bencsik János országgyűlési képviselő és Gerendai Sándor esperes.

Salló István

Az aradi vértanúk emlékoszlopa

Újváros, Köztársaság útja 44/b., Herman Ottó Általános Iskola
fa, kb. 300 cm

Az emlékoszlop vésett betűkkel írt felirata:

ARAD

1849. OKTÓBER 6.

AULICH

LAJOS

DAMJANICH

JÁNOS

DESSEWFFY

ARISZTID

KISS

ERNŐ

KNEZICH

KÁROLY

LAHNER

GYÖRGY

LÁZÁR

VILMOS

LEININGEN-

WESTERBURG

KÁROLY

NAGY-SÁNDOR

JÓZSEF

PÖLTENBERG

ERNŐ

SCHWEIDEL

JÓZSEF

TÖRÖK

IGNÁC

VÉCSEY

KÁROLY

II. RAKÓCZI FERENC
1676 - 1735

MŰLAPOK | EMLÉKSZOBROK

Némethy László*Szent István* 1934 körül

Tatabánya, VI. telepi római katolikus templom (a lebontott templomból 1998-ben áthelyezve a Felsőgalla, Szent István utca 1. lakóházra)
 mészkő dombormű, 40 x 40 cm

A dombormű mellett elhelyezett emléktábla felirata:

SZENT ISTVÁN
 970?-1038
 A MAGYAROK ELSŐ KIRÁLYA
 KRISZTUS SZENT HITVALLÓJA

AZ EGYSÉGES ÁLLAMI ÉS EGYHÁZI
 SZERVEZET MEGTEREMTŐJE.
 A TEMPLOMÉPÍTŐ ÉS TÖRVÉNYALKOTÓ
 URALKODÓ EMLÉKÉRE ÁLLÍTOTTA
 FELSŐGALLAI POLGÁRI TATABÁNYÁÉRT
 BARÁTI KÖR ALAPÍTVÁNY

Jobbra forduló, koronás Szent István-portré.

Kiss Kovács Gyula*Hunyadi János* 1960

Újváros, Hunyadi tér
 mészkő posztamens, bronz, 180 cm; 70 cm

A posztamens felirata:

HUNYADI

A magyar történelem kiemelkedő személyiségei sorában Tatabányán az egyik legkorábban állított emlékszobor. A magas talapzatra helyezett bronz mellszobor vállig érő hajú, bajuszos, páncélt viselő alakként idézi meg Hunyadi Jánost.

Bondor István

Ságvári Endre-emléktábla 1967

Óváros, Ótelep utca 3., Ságvári Endre Általános Iskola (ma Óvárosi Iskola)
vörös mészkő dombormű, 130 x 75 cm

A dombormű alsó sávjában felirat:

SÁGVÁRI ENDRE
1913–1944

Az iskola oldalfolyosóján szembeforduló középkorú, szemüveges férfi portréját megjelenítő mélydombormű.

Nyíró Gyula

Puskin 1973

Bánhida, Kossuth Lajos utca 4., Puskin Művelődési Ház előtti park
mészkő posztamens, mészkő,
120 cm; 70 cm

Felirat a posztamensen:

PUSKIN

Középkorú, szakállas, dús göndör hajú, előretekinő férfi portréja.

Melocco Miklós

Ady: A halottak élén 1976

Óváros, Néppark (áthelyezve: 1986 Újváros, újvárosi városközpont); 1997 Újváros, Studium tér, Üzleti Tudományok Főiskolája (ma: Edutus Alkalmazott Tudományok Egyeteme)
mészkő, vas, 180 cm

A XX. századi magyar szobrászat egyik jelentős, kiemelkedő életművet teremtett mestere, Melocco Miklós szobrászművész eme *Ady*-szobrát 1976. október 29-én avatták fel az óvárosi Népparkban, megkapóan szép, bensőséges atmoszférájú természeti környezetben: a kis tóba nyúló félsziget szomorúfűz fája alatt. A mű modellje, bronzból készült kisplasztika-változata Melocco Miklós a költőt megjelenítő szoborsorozatának egyik kiemelten hangsúlyos alkotásaként 1972-ben készült el. A magyar emlékműszobrászat konvencióit meghaladó monumentális mű több elhelyezési terv kezdeményezését és meghiúsulását követően 1976-ban Tatabányán kerülhetett közösségi térbe: a korábban magas talapzatra helyezett, kiemelt példaként állított hérosz (politikus, költő, író, tudós, zenész stb.) az 1970-es években fokozatosan a hétköznapiak szférájába, a járószintre ereszkedik, a köznapok hőse, szerény szereplője lesz. A változás illusztrálására Csorba Géza szobrászművész 1960-ban, a budapesti Liszt Ferenc téren állított kompozíciójára hivatkozhatunk: míg Csorba Géza a viharral küzdő, a harcot vállaló költőt magas posztamensre emelve állítja elének erőteljesen kilépő testhelyzetben megragadva, addig Melocco Miklós láttatásában

a fáradt, kiégett, maga elé révedő, mindenről lemondó, a „halottak élén” megjelenő költő ölt testet a művet és befogadó terét harmonikusan egységbe foglaló környezetben. A valóságos, vasból megformált kerti padon fekvő alak fehér mésztkő kompozíciója alkotói szemlélete s formai megoldásai révén is a XX. század utolsó harmada magyar művészetének egyik kiemelkedő jelentőségű, meghatározó alkotása, amely a barbár szoborrongálások következtében csak rövid ideig állhatott eredeti helyén: egy városközponti kitérővel, újabb és újabb helyreállítása után negyedszázada a Studium téren lelt véglegesen otthonra.

Brém Ferenc

Váci Mihály- emléktábla 1980

Dózsakert, Dózsakert utca 17., Dózsakerti Váci Mihály Általános Iskola
mésztkő, rézlemezdomborítás, 50×36 cm

A dombormű felirata:

VÁCI MIHÁLY

(2002-ben ugyanebben az iskolában, az emléktáblától néhány méterre helyezték el ifj. Szabó István szobrászművész bronzba öntött Váci Mihály-portrészobrát.)

Bondor István

Verebély László 1983

Erőműi lakótelep, Erőmű tér
mészkő posztamens, mészkő,
120 cm; 70 cm

A posztamens felirata:

VEREBÉLY LÁSZLÓ
1883–1959
OKLEVELES VILLAMOS-
MÉRNÖK, MŰEGYETEMI
NYILV. R. TANÁR, KOSSUTH-
DÍJAS AKADÉMIKUS

Verebély László, az erős szálakkal Tatabányához – Bánhidához, a bánhidai erőműhöz –, illetve Komárom megyéhez kötődő akadémikus, műszaki egyetemi tanár emlékszobrát, az évtizedeken át a megyeszékhelyen dolgozó szobrászművész, Bondor István mészkőbe faragott alkotását 1983-ban avatták fel az Erőműi lakótelepen. A mellszobrot – Verebély László születésének századik évfordulóján – 1983. augusztus 26-án Ravasz Éva, a tatabányai Városi Tanács elnökhelyettese leplezte el. Emlékbeszédet Harasta László, a Tatabányai Hőerőmű Vállalat igazgatója mondott.

Bondor István

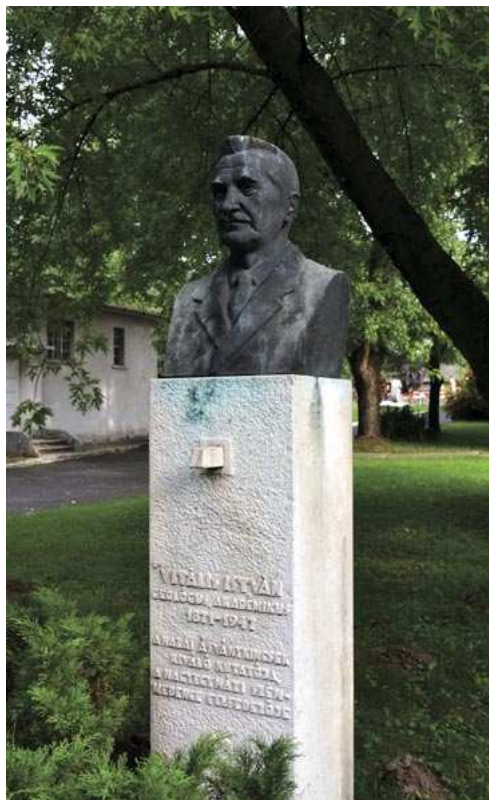
dr. Vitális István 1981

Nagyegyházi Bányauzem (1992-ben áthelyezve Bánhida, Vágóhid utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)
mészkő posztamens, bronz, 120 cm; 62 cm

A posztamens első oldalának felirata:

DR. VITÁLIS ISTVÁN
GEOLÓGUS, AKADÉMIKUS
1871–1947
A HAZAI ÁSVÁNYKINCSEK
KIVÁLÓ KUTATÓJA, A NAGYEGYHÁZI SZÉN-
MEDENCE FELFEDEZŐJE

A 31. Bányásznapon, 1981. szeptember 4-én, nagyszabású ünnepség keretében avatták fel dr. Vitális István geológus, mérnök, akadémikus, egyetemi tanár, a nagygyházi szénmedence felfedezőjének portrészobrát, születése 110. évfordulója alkalmából. Dr. Hámor Géza, a Magyar Állami Földtani Intézet igazgatója, a Magyarhoni Földtani Társulat társelnöke tartott emlékbeszédet, majd felszólalt dr. Gerber Pál, a Tatabányai Szénbányák főgeológusa, és Petrassy István, a vállalat távlati fejlesztési főosztályának vezetője. A Bondor István, tatabányai szobrász által megformált szobrot Solymos András, a Tatabányai Szénbányák vezérigazgató-helyettese leplezte le. A szoboravató alkalmából a Magyar Posta dr. Vitális István arcképével díszített bélyeget jelentetett meg, és Kóbor Sándor a tudós arcképét megjelenítő bronzérme is elkészült. A mészkkő posztamensen álló bronz portré szembeforduló, idős, bajszos, zakót és nyakkendőt viselő alakként jeleníti meg Vitális Istvánt.

Brém Ferenc

Bánki Donát-emléktábla 1984

Dózsakert, Réti út 1-5., Bánki Donát Szakközépiskola
(ma Bánki Donát-Péchy Antal Technikum)
mészkkő, rézlemezdomborítás, 60x40 cm

A emléktábla felirata:

BÁNKI DONÁT
1859–1922

Az emléktábla alatt elhelyezett tábla felirata:

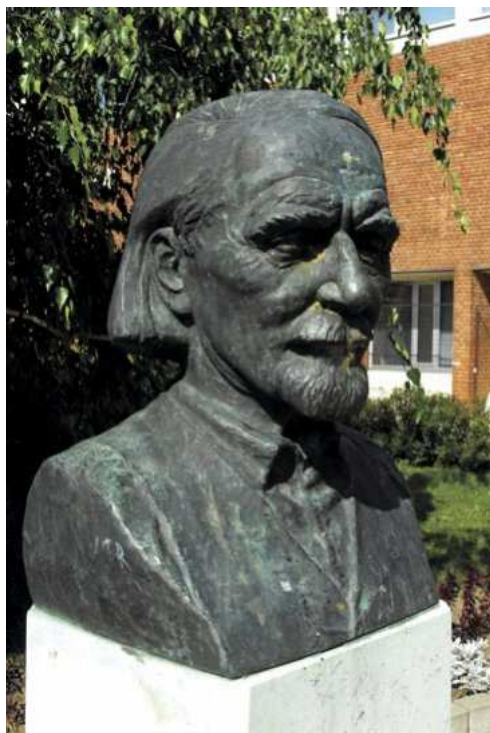
A NAGY MAGYAR
GÉPÉSZMÉRNÖK, A KARBURÁTOR,
A BÁNKI-CONKA-MOTOR,

A VÍZBEFECSKENDEZÉSES
BÁNKI-MOTOR,
A BÁNKI-VÍZTURBINA
FELTALÁLÓJA,
KIVÁLÓ GÉPKONSTRUKTŐR ÉS
VILÁGHÍRŰ PROFESSZOR
SZÜLETÉSÉNEK
125. ÉVFORDULÓJÁN
EMLÉKEZETT MEG RÓLA
A NÉVADÓ ÜNNEPSÉGEN

A TATABÁNYAI BÁNKI DONÁT
SZAKKÖZÉPISKOLA

1984/85. TANÉV

Az épület előcsarnokának falán elhelyezett
domborműves emléktábla. Balra forduló,
szakállas-bajuszos idős férfi portréja.

Bondor István

Kodály Zoltán 1985

Újváros, Kodály tér, Kodály Zoltán Általános
Iskola

mészkö posztamens, bronz, 120 cm; 70 cm

A posztamens felirata:

KODÁLY
1882–1967

A Kodály Zoltán Általános Iskola bejárata
előtt mészkö posztamensen áll a magyar
zeneszerző és zenepedagógus előre tekintő,
bronzba öntött portréja.

Salló István

Dózsa György-emléktábla 1986

Dózsakert, Vadász utca 24.,
Dózsa György Sportiskolai Általános Iskola
fadombormű, 60x30 cm

A dombormű felirata:

1514
DÓZSA

A Salló István által adományozott, az iskola névadójára emlékező domborművet 1986. október 1-én avatták fel. Avatóbeszédet Rozsnyóiné Kovács Mária tanulmányi felügyelő mondott. A bal oldalon kiemelt Dózsa-portré mellett jobbra egy kezében kiegyenesített kaszát tartó félalak jelenik meg.

Varga Imre

dr. Gál István-emléktábla 1987

Óváros, Gál István lakótelep 535.

bronz dombormű, 75 × 40 cm

A portrédombormű felirata:

dr. GÁL ISTVÁN
1917–1979

A TATABÁNYAI SZÉN BÁNYÁK KOSSUTH-
DÍJAS VEZÉRIGAZGATÓJA, A VÁROS DÍSZ-
POLGÁRA SZÜLETÉSENEK 70. ÉVFOR-
DULÓJÁRA ÁLLÍTTATTA

A VÁROS LAKOSSÁGA, A TATABÁNYAI SZÉN-
BÁNYÁK, AZ IPARI MINISZTERIUM

A szemüveges, középkorú, szembeforduló férfit ábrázoló domborműves emléktáblát – amelyet a XX. század harmadik harmadának legtöbbet

foglalkoztatott szobrászművésze, Varga Imre formált meg – dr. Gál István mérnök-közgazdász, 1953-tól az 1979-ben bekövetkezett haláláig a Tatabányai Szénbányák vezérigazgatója születésének hetvenedik évfordulóján helyezték el az Ipari Minisztérium, Tatabánya Megyei Jogú Város Tanácsa és a Tatabányai Szénbányák kezdeményezésére és közreműködésével. Felavatásán, 1987. április 25-én Antalóczy Albert, az MSZMP Központi Bizottság titkára, a megyei pártbizottság első titkára mondott avatóbeszédet. (Gál István portréját, Péterfy László szobrászművész alkotását két évtizeddel később, 2006-ban állították fel az óvárosi Vértanúk terén.)

Brém Ferenc

Bárdos László-emléktábla 1988

Óváros, Gál István lakótelep 701., Bárdos László Gimnázium
bronz dombormű, 70×50 cm

Az emléktábla felirata:

BÁRDOS LÁSZLÓ
1909–1963

A gimnázium főbejárata melletti, jobb oldali falon bronzba öntött, szembeforduló közepkorú férfi portréját a pedagógus, helytörténész, könyvtáros Bárdos Lászlót megjelenítő domborműves emléktábla.

Salló István

Fieba József plébános-emlékoszlop 1989

Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark
fa, 300 cm

Az emlékoszlop vésett betűkkel írt felirata:

AZ
1848-49-ES
SZABADSÁGHARC
LEVERÉSE
UTÁN
BÖRTÖNT
SZENVEDETT
BÁNHIDAI
R. K.
PLÉBÁNOS
FIEBA
JÓZSEF
EMLÉKÉRE

Állíttatta a Bánhidai Barátok Köre számos bánhidai szervezet, vállalkozás és magánszemély támogatásával. Felavatták 1989. szeptember 29-én, avatóbeszédet Ortutay András, a Megyei Levéltár igazgatója mondott.

Salló István

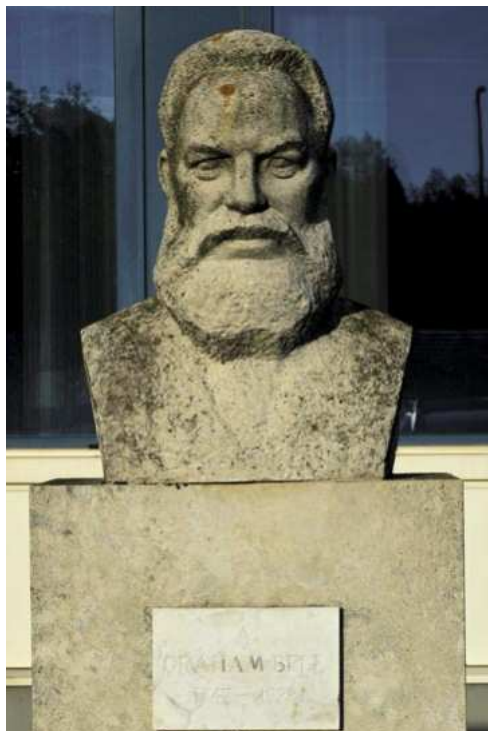
Dr. Vas László-emléktábla 1989

Óváros, Cseri utca 35., Vas László Egészségügyi Szakközépiskola (ma Kossuth Lajos Közgazdasági és Humán Szakközépiskola, B. épület)
fa dombormű, 70x30 cm

Ács József

Alexander Graham Bell 1965

Tatabányai Ipari Park, Artesyn Gyáregység
(A Budapest XI., Fehérvári út 70. alatti
BHG-ből 1990-ben Tatabányára áthelyezve)
mészkő, 70 cm

Veszprémi Imre

Puskás Tivadar 1964

Tatabányai Ipari Park, Artesyn Gyáregység
(A Budapest XI., Fehérvári út 70. alatti BHG-
ből 1990-ben Tatabányára áthelyezve)
mészkő, 50 cm

Salló István

Móra Ferenc-emléktábla 1992

Újváros, Esztergomi utca 6., Móra Ferenc
(volt Mező Imre) Általános Iskola
fa dombormű, 140 × 70 cm

Az emléktábla alsó sávjában felirat:

MÓRA FERENC
1879. VII. 17. – 1934. II. 8.

Az iskola földszinti folyosójának falán elhelyezett emléktábla, amelyen az író jobbra forduló portréja jelenik meg, mellette könyvekkel.

Varga László (Szöllősy Ottóval)

Szent István-emléktábla 1992

Alsógalla, Bem József utca 6.,
Szent István templom
mészkő, bronz dombormű,
kb. 200 × 100 cm

Az emléktábla felirata:

SZENT ISTVÁN
APOSTOLI KIRÁLYUNKNAK
SZENTELT TEMPLOMUNK
FENNÁLLÁSÁNAK 50.
ÉVFORDULÓJÁRA
ALSÓGALLAI EGYHÁZKÖZSÉG
1992.

A templombejárat mellett, a jobb oldali falon mészkőtáblára applikált bronz dombormű, amelyen kettős boltív alatt két alak jelenik meg: a jobb oldalon a hosszú köpenyes Szent István.

Szabó György

Jászai Mari 2000

Óváros, Tóth-Bucsoki út (ma Népház utca) 5.,
Jászai Mari Színház, Népház
márvány, bronz, 170 cm

A második ezredfordulón lezajlott országos ünnepi megemlékezések keretében, illetve a Magyar Millennium Kormánybiztos Hivatala által koordinált pályázat támogatása eredményeként valósulhatott meg a tatabányai színház névadójának, Jászai Mari (1850–1926) egészalakos bronzszobra a Népház, illetve a Jászai Mari Színház előcsarnokában. A 2000. február 24-én megrendezett szoboravatón Zubornyák Zoltán, a Jászai Mari Színház igazgatója ismertette a Szoborkönyvben is megörökített támogató intézmények (Millenniumi Kormánybiztos, Tatabánya Önkormányzata, alapítványok, cégek), valamint magánszemélyek névsorát és köszönte meg támogatásukat, majd Nemeskürty István kormánybiztos mondott avatóbeszédet. Ezután emlékkiállítás nyitottak Jászai Mari életéről és munkásságáról. A Magyar Posta bélyegsorozatot adott ki a nagy színésznő születési évfordulója alkalmából.

A szobor alkotói folyamatáról így nyilatkozott a művész: „Amikor agyagba mintáztam elképzelésemet, háromszor kellett újraformálni a szobrot, amire megtaláltam az igazit. Ezt fogadta el végül is a zsűri. Karjainak mozdulatában lelki, szellemi nyitottságát szerettem volna megjeleníteni. Mély tónusúnak éreztem az arcát, a korabeli fotók is ezt mutatják, hiszen elsősorban a tragikus szerepek álltak igazán közel hozzá. Fantasztikusan kemény alkat volt, nagy akaraterővel egész életében tanult...” Az előcsarnokból nyíló három oldalról zárt térbe három lépcső vezet fel, ahol mintegy színpadon áll a fehér márványból faragott két féloszloppal és két oszloppal övezett, szembeforduló, kissé széttárt karokkal megjelenített bronzalak.

Tóth Béla

Galánthai gróf Eszterházy József Antal 2001

Bánhida, Károlyi-sarok
mészkő és terméskő alapzat,
bronz, 300 cm; 300 cm

Felirat a talapzaton:

GALÁNTAI
GRÓF
ESZTERHÁZY
JÓZSEF ANTAL
1682–1748

Felirat a talapzaton, hátul:

A MILLENNIUM TISZTELETÉRE
ÁLLÍTTATTA TATABÁNYA VÁROS
A MAGYAR MILLENNIUM
KORMÁNYBIZTOS HIVATALA
TÁMOGATÁSÁVAL
2001

A szlovákok és svábok tatabányai elődtelepülésekre telepítésében fontos szerepet játszó személyiség szobra a második ezredfordulón lezajlott országos ünnepi megemlékezések keretében, a város hozzájárulásával, illetve a Magyar Millennium Kormánybiztos Hivatala által koordinált pályázat támogatása eredményeként valósulhatott meg. A mű alkotója az országszerte több lovas-kompozíciót (Gyula, Budapest, Tata) alkotó, Tóth Béla szobrászművész volt. A művész a *24 Óra* című napilap 2001. szeptember 1-i számában közölt riportban elmondta: „A szobrot először a városháza mögé, aztán a bánhidai templom elé

tervezték. A képviselők a Károlyi-sarok mellett döntöttek. Majdnem sírva fakadtam, amikor megláttam a közeli benzinkutat. Az ott nem tér, hanem térség, a nagy bronzszobor ólomkatonaként veszik el. Azért tettük a füves terület legszélére, hogy közelebb kerüljön a járókelőkhöz. Feltöltöttünk földdel kör alakban egy területet, most olyan, mint egy színpad. Így jelentősebbé válik a figura. A szobor mögött terveztünk egy növényi térfalat, az szűkíti majd a teret.” Az emlékművet dr. Zahar József professzor, dr. Németh Imre, az önkormányzat kisebbségi bizottságának elnöke és Bencsik János polgármester avatta fel 2001. szeptember 1-én.

ifj. Szabó István

Váci Mihály 2002

Dózsakert, Dózsakert utca 17., Dózsakerti
Váci Mihály Általános Iskola
mészkő posztamens, bronz, 120 cm; 50 cm

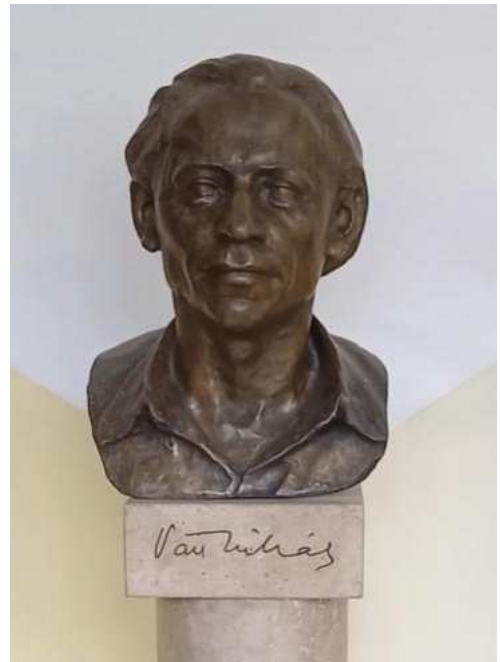
Felirat a posztamensen:

Váci Mihály

A szobor felett a falon felirat:

„HASZNÁLNI AKARTAM,
NEM TÜNDÖKÖLNI”

Az iskola névadójának, a második világháború utáni szocialista korszak ünnevelt költőjének mellszobrát – amelynek alkotója a monumentális, köztéri szobrászat ágazatának sokat foglalkoztatott művésze, ifj. Szabó István szobrászművész – 2002. április 19-én avatták fel. A középkorú, szembeforduló férfiként megidézett költő portréját a szobor megvalósításának kezdeményezője, Schalkhammer Antal országgyűlési képviselő és a város polgármestere, Bencsik János leplezte le.
(Az iskola folyosóján 1980-ban helyezték el a Brém Ferenc tatabányai szobrász által készített, Váci Mihály-portrét megjelenítő rézlemezdomborítást.)

Gaál Tamás

II. Rákóczi Ferenc 2005

Dózsakert, II. Rákóczi Ferenc tér
mészkő posztamens, bronz, 120 cm; 60 cm

A posztamens felirata:

II. RÁKÓCZI FERENC
1676–1735

A Rákóczi-szabadságharc 300. évfordulója alkalmából, a Dózsakertért Alapítvány kezdeményezésére, a város önkormányzatának anyagi támogatásával állították fel a II. Rákóczi Ferencet ábrázoló mellszobrot, amely az ekkor a fejedelemtől elnevezett dózsakerti központi téren, a városrész első történelmi személyiségre emlékeztető köztéri alkotásaként valósult meg. Felavatták 2005. szeptember 23-án. Avatóbeszédet Bencsik János polgármester, Partali László önkormányzati képviselő és Katona Tamás történész mondott.

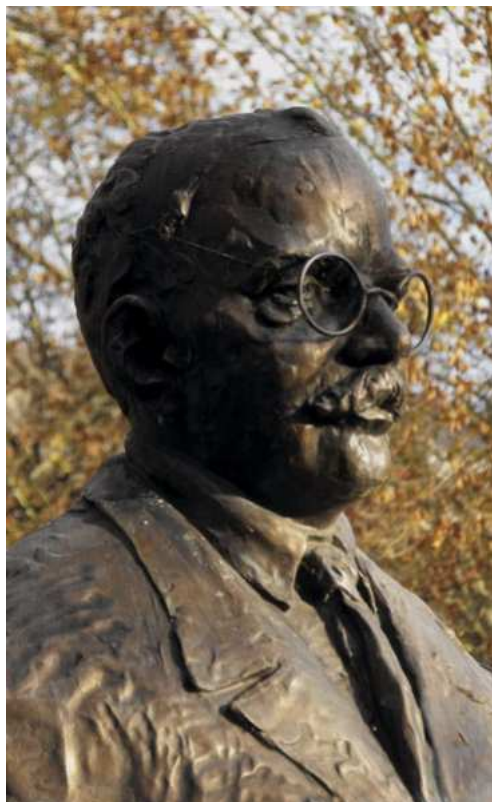
A dózsakerti lakónegyedbe – ahonnan az ezredfordulóra rejtélyes körülmények között eltűnt Asszonyi Tamás 1978-ban elhelyezett mészkő-csobogója – hagyományos eszközökkel megvalósított műalkotást, egy mészkőlapokból épített posztamensre helyezett, a tradicionális műforma szabályai szerint interpretált szoborportrét állított Tatabánya városa. E II. Rákóczi Ferenc-szobor nem a Mányoki Ádám 1712-ben Gdańskban festett, történelmi festészetünk, illetve arcképfestészetünk kiemelkedő alkotásaként számon tartott, fátyolos átmenetekkel, mély kolorittal árnyalt, főúri ruhában ábrázolt, méltóságteljes, egyszerre határozott és nyugodt fejedelem-képét idézi, hanem inkább a mesternek azt az 1707-ben alkotott, kevésbé ismert kompozícióját, amelyen Rákóczi páncélos fejedelmi díszben jelenik meg. Gaál Tamás agyagba mintázott, majd bronzba öntött portréja a páncélos, páncélja fölött gazdagon redőzött palástot viselő, komoly középkorú férfiút jeleníti meg, aki hosszú, vállára omló hajjal keretezett fejét kissé jobbra fordítva tekint a távolba. Céltudatos, megfontolt, erőt sugárzó, a történelmi súlyokat biztosan hordozó, nagy feladatokat vállaló személyiség képmásával szembesülhetnek a műélvezők a tatabányai Dózsakertben. Karakteres alakformálás, a plasztikai eszközök magabiztos kezelése, a mozgalmas és nyugodt modellálás érzékeny egyensúlya jellemzi a kompozíciót: a művész a klasszikus portrészobrászati hagyományokhoz erős szálakkal kötődő modern, de nem rendhagyó alkotással állított emléket a magyar történelem kimagasló alakjának.

Szám János*Széchenyi István 2005*

Felsőgalla, Szent István utca 51-53.,
Széchenyi István Általános Iskola
mészkő posztamens, fa, 150 cm; 50 cm

Az első emeletre vezető lépcső fordulójában
mészkő posztamensen áll Széchenyi István
fába faragott mellszobra.

Paulikovics Iván*Nagy Imre 2006*

Újváros, Nagy Imre tér (egykori Turul mozi
parkja)
mészkő posztamens, bronz, 190 cm; 72 cm

A mű előtt, az alacsonyan elhelyezett már-
ványtábla felirata:

NAGY IMRE TÉR

NAGY IMRE

1896-1958

MINISZTERELNÖK

AZ 1956-OS FORRADALOM ÉS
SZABADSÁGHARC MÁRTÍRJA

A SZOBROT TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ
VÁROS

ÖNKORMÁNYZATA ÁLLÍTTATTA
KÉSZÍTETTE PAULIKOVICS IVÁN
2007

A *24 Óra* című napilap 2006. október 24-i száma *Méltóságteljes megemlékezések* címmel számolt be az előző napon, az 1956-os forradalom kitörésének ötvenedik évfordulóján megrendezett, az egykori magyar miniszterelnök, Nagy Imre (1896–1958) tatabányai szobrának felavatásról: „Szombaton különleges alkalomra gyülekeztek össze a megemlékezők a Turul mozi parkjába, Nagy Imre egykori miniszterelnök szobrának leleplezésére. Az alkotás elkészültét Jóna Imre és Takács Péter önkormányzati képviselő kezdeményezte. A közgyűlés kétmillió forintot szavazott meg a mártír miniszterelnök mellszobrának elkészítésére. Az előkészítő bizottság a Képző- és Iparművészeti Lektorátussal együttműködve Paulikovics Iván szobrászművészt kérte fel a bronzszobor megalkotására. A mártír miniszterelnök szobrának avatásán részt vettek az ünneplők soraiban a város önkormányzati képviselői is. Beszédet mondott Bencsik János, Nagy Imre életútját dr. Gecsényi Lajos, a Magyar Országos Levéltár főigazgatója, a Nagy Imre Alapítvány kuratóriumi tagja ismertette. Az ünnepségen közreműködött Meleg Gábor előadóművész, klarinétduettet adott elő idősebb és ifjabb Ludányi Tamás. A szobor leleplezése után Jánosi Katalin, Nagy Imre unokája köszöntö meg családjá nevében Tatabánya lakosságának a szoborállítást és az ötvenedik évfordulóhoz méltó megemlékezést.” (Érdekes eltérés, hogy a 2006-ban felállított szobor avatási évszámaként az emléktáblán 2007 szerepel.) Az egymástól középen elváló két mészke hasázból álló, magas posztamensen nyugszik a szembeforduló, kerek drótkeretes szemüveges, bajszos, idős, zakót és nyakkendőt viselő alakként megidézett, Nagy Imrét megjelenítő portré.

Péterfy László

Dr. Gál István 2006

Óváros, Vértanúk tere

mészke posztamens, bronz, 160 cm; 80 cm

A mészke posztamens felirata:

Dr
GÁL ISTVÁN
1917–79

A mészke posztamens felirata hátul:

SZÉNBÁNYÁK
VÁLLALAT
IGAZGATÓJA
1953–79
PÉTERFY LÁSZLÓ
ALKOTÁSA

ÁLLÍTOTTA
BÁNYÁSZ SZAKSZERVEZET
SZENT BORBÁLA ALAPÍTVÁNY
2006

dr. Gál István (1917–1979) mérnök-közgazdász 1953-tól az 1979-ben bekövetkezett haláláig a Tatabányai Szénbányák vezérigazgatója volt. A Kossuth-díjas, Tatabánya díszpolgára-címmel kitüntetett szakember jelentős munkát végzett a szénvagyon feltárása és növelése, valamint a széndúsítás és az iszapolás eljárásának korszerűsítése terén kifejtett tevékenységével. A város 1945 utáni történetében kiemelkedő szerepet vállaló szakember portrészobrát – az 1987-ben elhelyezett óvárosi, Varga Imre szobrászművész által alkotott domborműves emléktáblát követően – 2006. szeptember 1-jén, a tatabányai bányászat 110. évfordulóján, a Bányásznapon dr. Kapoly László leplezte le. A szembeforduló, középkorú, szemüveges, zakót és nyakkendőt viselő férfiút megjelenítő mellszobrot a Bányász Szakszervezet Szent Borbála Alapítványa állíttatta.

Szunyogh László

Makk Béla plébános 2006

Bánhida, Gellért tér, Római katolikus templom
mészkő posztamens, bronz, 120 cm; 80 cm

A mésző talapzaton felirat:

MAKK BÉLA
1890–1955

SAN
GVIS

MAR
TYR
UM

SEM
EN

CHRI
STI
ANO
RUM

Nagy László címzetes prépost, plébános kezdeményezésére, a város támogatásával, tizennégy önkormányzati képviselő hozzájárulásával, magánadományokból valósult meg az az alkotás, amely Makk Béla (1890–1955) plébánosnak állít emléket, aki 1921 és 1951 között teljesített szolgálatot a bánhidai római katolikus templomban. A papi reverendába öltözött, bal kezében az *Evangelium* című, általa szerkesztett kiadványt tartó középkorú férfiú mellsobrát 2006. november 5-én Bencsik János polgármester avatta fel. A *24 Óra* című napilap 2006. november 6-i számában megjelent tudósításban így emlékeztek meg a szoboravatóról: „A megemlékezésen zsúfolásig megtelt a bánhidai római katolikus templom a szombati szentmisén. A helybeliek szemében fontos esemény volt Makk Béla egykori szobrának felavatása. ... Szunyogh László helybeli szobrászt bízta meg a kompozíció elkészítésével. Különös egybeesés, hogy a művész 1956-ban született. A misét követő avatón Bencsik János tatabányai polgármester mondott köszöntőt. Hangsúlyozta: emlékezzünk, adjunk hálát Makk Béla tevékenységének. Köszönet illeti a helybelieket, akik befogadták, megszerették és tisztelték a más vidékről 1917-ben ide származó plébánost. Aki ismerték, ma is vallják: rendkívül nagy tudású, mély hittel megáldott pap volt az akkori egyházközség vezetője. Makk Béla elszenvedte az önkényuralom túlkapásait. 1951-ben letartóztatták koholt vádak alapján, családját meghurcolták, ő magánzárkában szenvedett 1953-ig. A szenvedések megviselték, 1955-ben hunyt el. Ma is példaképe az utókornak.”

Varkoly László

Szent István 2006

Felsőgalla, Szent István út 50-52., Széchenyi István Általános Iskolával szembeni tér
mészkő posztamens, bronz, 240 cm; 100 cm

Felirat a posztamensen elől:

SZENT ISTVÁN

Felirat a posztamensen hátul:

VARKOLY LÁSZLÓ
2006

Magyarország Szent Istvánt ábrázoló emlékműveinek és szobrainak gazdag együttese a második ezredfordulón, az országos keretek között koordinált millenniumi emlékünnepek során több mint száz, államalapító királyunkat megjelenítő lovas szoborral, egészalakos kompozícióval, vagy mellszoborral gazdagodott. A tatabányai *Szent István*-szobrot e sorozat lezárulása után évekkel, az államalapítás ünnepe alkalmából Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke avatta fel 2006. augusztus 18-án, majd Simon Péter plébános áldotta meg. A tradicionális megformálású mellszobor alkotója az 1985 óta Tatabányán élő, progresszív

szellemű, rendhagyó munkákat készítő Varkoly László festő- és szobrászművész. A mű Lévai Ferenc alpolgármester és Fenekes Károly önkormányzati képviselő kezdeményezésére és képviselői keretének támogatásával, valamint a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma pályázati forrásainak felhasználásával valósult meg.

Péterfy László

Gróf Esterházy János 2008

Újváros, Fő tér, Béke park
bronz, mészkő, 220 cm

A mészkőtömb első oldalának vésett,
aranyozott betűkkel írt felirata:

GR
ESTERHÁZY
JÁNOS

A mészkőtömb oldalának vésett, aranyozott
betűkkel írt felirata:

AZ EMLÉKMŰ HIRDETI
A HELYTÁLLÁSÁÉRT
AZ ÜLDÖZÖTTEK SEGÍTÉSÉÉRT
MÁRTÍRHALÁLT HALT
FELVIDÉKI MAGYAR
ÖRÖKSÉGÉT
2008

A mészkőtömb hátsó felének vésett, aranyozott betűkkel írt felirata:

„CSAK AZ A NEMZET VESZHET EL, AMELY ÖNKÉNT MOND
LE VALAMELY JOGÁRÓL” ESTERHÁZY JÁNOS
ALKOTÓ: PÉTERFY LÁSZLÓ SZOBRASZMŰVÉSZ
ÁLLÍTOTTA: MAGYAR NEMZETŐRSÉG KEM EGYESÜLETE
MEGVALÓSÍTOTTA: VÉDEGYLET TATABÁNYA

A Védegylet kezdeményezésére emelt portréemlékművet 2008. október 5-én avatták fel. Avatóbeszédet Duray Miklós, a szlovák parlament tagja, Martényi Árpád, az Esterházy János Emlékbizottság elnöke, Patrubány Miklós, a Magyarok Világszövetségének elnöke és Sándor Tamás holokauszt túlélő mondott, majd a szobrot Duray Miklós és dr. Petrássy Miklós, a szoborállítást kezdeményező Védegylet frakcióvezetője leplezte le. A mészkőtömb

mellett és előtt álló bronz alakként megjelenített mártír magyar politikust hosszú kabátban, középkorú, bajszos, határozottan maga elé tekintő férfiúként formálta meg a Tatabánya köztéri szobrászatában számos feladatot vállaló és megvalósító szobrász. Az emlékmű annak a felvidéki politikusnak állít emléket, aki a második világháború idején egyedüliként nem szavazta meg a zsidótörvényt, és segédkezett az üldözöttek megmentésében. Letartóztatása után átadták a Szovjetuniónak, ahol tíz év kényszermunka után halálra ítélték. 1949-ben elnöki kegyelemben részesült, amely ítélet életfogytiglani börtönbüntetéssel járt együtt. 1957-ben a börtönben hunyt el. A Szlovákiában háborús bűnösnek nyilvántartott Esterházy Jánosnak a tatabányai volt az első köztéri szobra Magyarországon.

Péterfy László

Kós Károly-emléktábla 2009

Újváros, Kós Károly utca 17., KPVDSZ Művelődési Ház
bronz dombormű, 50 × 60 cm; 30 × 60 cm

A dombormű felső részének felirata:

KÓS KÁROLY

A dombormű alsó részének felirata:

ERDÉLYI ÉPÍTÉSZ, ÍRÓ
1883–1977
„KŐBŐL, FÁBÓL HÁZAT...
IGÉKBŐL VÁRAT”
KÁNYÁDI

A KPVDSZ Művelődési Ház kezdeményezésére, a terület önkormányzati képviselőjének anyagi támogatásával megvalósított, a korszakos jelentőségű erdélyi építész és író, az erdélyi magyarság egyik vezéralakját és emlékét megidéző domborművet 2009. december 16-án avatták fel. Avatóbeszédet dr. Petrássy Miklós önkormányzati képviselő

mondott. (A dombormű másik példányát egy évvel korábban, 2008-ban Piliscsabán, a Kenderesi út-Fényesliget sétány sarkán álló épület homlokzatán helyezték el.) A művelődési intézmény bejárata mellett a bal oldalon, a klinkertégla-falon két, egymástól különállón elhelyezett tábla révén jelenik meg a dombormű: a felsőn a névfelirat mellett Kós Károly kalapos, nagy bajszú, kissé balra forduló portréja, míg az alsón az életművére utaló információ és Kányádi Sándor költő versének részlete olvasható.

Széri-Varga Géza

Erkel Ferenc 2010

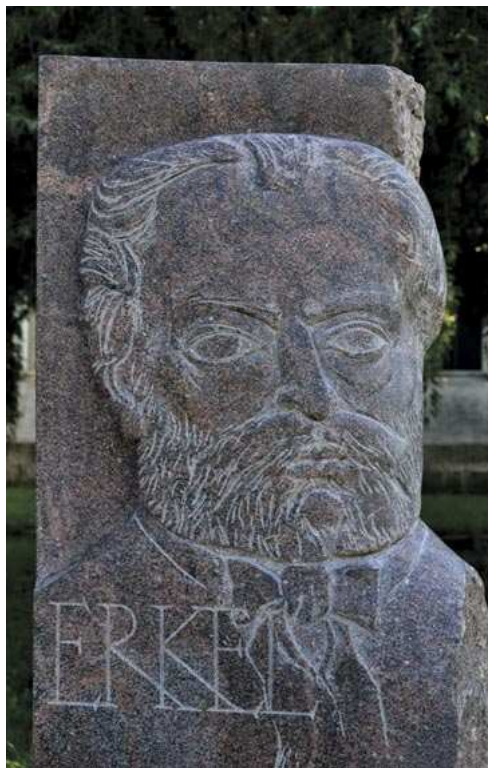
Újváros, Fő tér 34., Erkel Ferenc Zeneiskola
gránit, 160 × 40 × 18 cm

A portrédombormű alatt elhelyezett felirat:

ERKEL

A posztamens első oldalának felirata:

ERKEL FERENC
(GYULA, 1810 – BUDAPEST, 1893)

A XIX. SZÁZADI ZENEKULTÚRA VEZETŐ EGYÉNISÉGE, A VERBUNKOS MUZSIKÁRA ÉPÜ-
LŐ MAGYAR NEMZETI OPERA MEGTEREMTŐJE, ZENESZERZŐ, KARMESTER, ZONGORA-
MŰVÉSZ ÉS
KIVÁLÓ PEDAGÓGUS
EGYSZEMÉLYBEN. NEMZETI HIMNUSZUNK ZENESZERZŐJE.
ERKEL FERENC SZOBRÁT A TATABÁNYAI ERKEL FERENC ZENEISKOLA
60 ÉVES FENNÁLLÁSA TISZTELETÉRE
ÁLLÍTTATTA MAKLÁRY-SZALONTAI CSABA, TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ
VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐJE
TATABÁNYA 2010

A tatabányai zeneiskola, a 60 éve működő intézmény 200 éve született névadója, Erkel Ferenc zeneszerző emléksobrának megvalósítását Maklár-Szalontai Csaba volt önkormányzati képviselő a képviselői keretéből finanszírozta. A 2010. november 26-án tartott szoboravató alkalmával bemutatták a zeneiskola életéről készült filmet, Erkel Tibor, a zeneszerző leszármazottja tartott előadást, és hangversenyt is rendeztek. A tatabányai zeneiskola névadójának portréja – Erkel Ferenc szakállas, szembeforduló arcképe – egy kőhasáb első oldalán kirajzolódó dombormű.

Gengeliczy László–M. Nagy József

Szent István-émlékplasztika 2013

Dózsakert, Millenniumi Lakópark
fa, változó méret

A bányász fafaragó táborban készült alkotás a Szent István-monogram, a nagyszentmiklósi kincs csodaszarvas-motívuma és a szent korona domborművével emlékeztet Szent Istvánra és az államalapításra. Az alkotást Bencsik János polgármester avatta fel, és Nagy László bányászati plébános szentelte fel 2013. december 20-án.

Póznér Gábor

Mikes Kelemen 2015

Óváros, Béke út 8., Mikes Kelemen Felnőtt és Ifjúsági Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola
terrakotta, 50 cm

A Mikes Iskola 50. születésnapján, 2015. május 27-én avatták fel az iskola belső terében elhelyezett, terrakotta portrészobrot, Póznér Gábor szobrászművész alkotását, aki az intézmény másik épületében egy Mikes Kelemenre emlékeztető emléktáblát is készített. A portrét dr. Kancz Csaba kormány megbízott és Pallos János főigazgató avatta fel.

Pózner Gábor

Mikes Kelemen- emléktábla 2015

Óváros, Béke út 8., Mikes Kelemen Felnőtt és Ifjúsági
Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola
terrakotta dombormű, 62 × 38 cm

A dombormű alatt fémtáblán felirat:

MIKES KELEMEN

Az álló téglalap formátumú domborművön szem-
beforduló férfiképmás jelenik meg.

Sipos Imre (Budai Imre és Kontra Ákos közreműködésével)

Emlékoszlop Bánhida művészeiért 2016

Bánhida, Árpád utca 1.,
Református templom melletti park
fa, 400 cm

Az emlékoszlopra helyezett
fémtáblák felirata:

SIPOS IMRE
(1941–2015)
adományozó

SALLÓ ISTVÁN szobrászművész
(1932–2003)
1978-tól élt és alkotott maradandót
Bánhidán

NAGY LÁSZLÓ c. prépost
(1934–2014)
az utolsó percig szolgálta Istent
és a város hívő közösségét

Sipos Imre faragó kezdeményezésére, a 2015-ben elhunyt alkotó utolsó alkotásaként 2016. május 30-án avatták fel a tatabányai önkormányzat anyagi támogatásával, Budai Imre és Kontra Ákos közreműködésével készült emlékoszlopot, amely Bánhida művészei és értelmiségi emléke előtt tiszteleg. Az emlékoszlopra a kiemelkedő jelentőségű személyek neveit hordozó réztáblák kerültek: Sipos Imréé mellett Salló István (1932–2003) faszobrászé és Nagy László (1934–2014) címzetes préposté.

Tóth Dávid

Királdi Herz Zsigmond 2017

Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány
mészkő posztamens, bronz, 160 cm; 70 cm

A talapzat felirata elől:

KIRÁLDI
HERZ
ZSIGMOND

1856–1903

A
MÁK RT.
ALAPÍTÓJA

A talapzat felirata hátul:

ALKOTÓ:
TÓTH
DÁVID

ÁLLÍTTATTA
AZ AGC GLASS
HUNGARY KFT.
FELAJÁNLÁSÁBÓL
TATABÁNYA M.J.V.
ÖNKORMÁNYZATA
2017.

Hengeres, alsó részén geometrikus vésett motívummal díszített mészkő posztamensen balra forduló, bajszos férfi szobra. A MÁK RT. alapítójának mellszobrát 2017. december 4-én avatták fel a város képviselőtestülete szoborpark kialakítását célzó 2014-es határozata értelmében.

Böjte Horváth István

Rehling Konrád 2018

Óváros Népház, Ligeti-tó sétány
mészkő posztamens, bronz, 120 cm; 70 cm

Felirat a talapzaton elől:

REHLING KONRÁD
1874–1957
A MÁK RT.
utolsó vezérigazgatója

Felirat a talapzaton hátul:

Alkotó:
Böjte Horváth István
Állíttatta:
GEOTECH Kft.
felajánlásából
Tatabánya M. J. V.
Önkormányzata
2018

A mészkő talapzaton álló, szembeforduló férfi alakját megformáló mellszobrot 2018. február 14-én avatták fel. (2014 szeptemberében döntött a város képviselőtestülete arról, hogy a Népház-liget rehabilitációja keretében szoborparkot alakítanak ki, amelyben a bányászat meghatározó személyiségeinek mellszobrait helyezik el.)

Györfi Sándor

Szende Lajos 2018

Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány
mészkő posztamens, bronz, 180 cm; 90 cm

A mellszobrot 2018. március 5-én dr. Kancz Csaba kormány megbízott leplezte le. Mészkő talapzaton – amelyen egy bronz bányáslámpa függ – balra forduló, szemüveges, bajuszos férfi alakja.

A talapzat felirata elől:

SZENDE LAJOS
1866–1914
A MÁK RT. VEZÉRIGAZGATÓJA

A talapzat felirata hátul:

ÁLLÍTTATTA:
A KÖLYÖK KFT. FELAJÁNLÁSÁBÓL
TATABÁNYA
MEGYEI JOGÚ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA
ALKOTÓ: GYÖRFI SÁNDOR
2018

Menasági Péter

Dr. Szabó Ignác 2018

Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány
mészkő posztamens, bronz, 180 cm; 70 cm

A talapzat felirata elől:

DR. SZABÓ IGNÁC
1868–1945
A MÁK RT. FŐORVOSA

A talapzat felirata hátul:

Alkotó:
Menasági Péter

Állíttatta:
Motor-Classic Zrt.
Extreme Park Környezetépítő Kft.
felajánlásából
Tatabánya M.J.V.
Önkormányzata. Felavatták
2018. március 21-én.

Hasáb alakú mészkő posztamensen maga elé tekintő, szemüveges, bajuszos férfi mellszobra.

Pózner Gábor

Nagy László-emléktábla 2019

Bánhida, Árpád-házi Szent Erzsébet tér 1.,
Bánhidai Szent Erzsébet Óvoda
márvány, bronz dombormű, 80 × 40 cm

A domborműves emléktábla felirata:

ALAPÍTÓNK
NAGY LÁSZLÓ ATYA
EMLEKÉRE

Salló István

József Attila-emléktábla

Óváros, Béke utca 1., József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
fa dombormű, 106 × 75 cm; 78 × 96 cm

A portrédomborműves tábla felirata:

JÓZSEF ATTILA
1905–1937

A szöveges tábla felirata:

IGAZÁN
CSAK ITT MOSOLYOGHATSZ, ITT SÍRHATSZ
MAGADDAL IS CSAK ITT BÍRHATSZ
ÓH LÉLEK! EZ A HAZÁM

Az iskola folyosóján szorosan egymás mellett két domborművű, egy álló és egy fekvő téglalap formátumú fatábla függ: az egyikben a költő portréja jelenik meg, a másikon szövegszalagokban elhelyezett, az Elégia című verset lezáró idézet olvasható.

Salló István

Kölcsey Ferenc-emléktábla

Kertváros, Hadsereg utca 111. Kölcsey Ferenc
Általános Iskola
fa dombormű, 70 x 40 cm

Az emléktábla felirata:

1790–1838

SZÁND MEG ISTEN A MAGYART,
KIT VÉSZEK HÁNYÁNAK,
NYÚJTS FELÉJE VÉDŐ KART
TENGERÉN KÍNJÁNAK.
KÖLCSEY FERENC

Az iskola előcsarnokának falán elhelyezett emléktáblán a kezében tollat tartó Kölcsey Ferenc portréja jelenik meg.

MŰLAPOK | DÍSZÍTŐSZOBROK, ÉPÜLETPLASZTIKÁK

Ismeretlen alkotó

Zsemle Pál-mészárszék kapudombormű 1920 körül

Bánhida, Teleki László utca 1., Károlyi sarok
műkő dombormű, kb. 150 × 400 cm

A dombormű felirata:

vitéz ZSEMLE PÁL

A saroképület bejárata fölött bal oldalon egy disznó, a jobb oldalon egy birka között, tölgyfa lombok által övezve bikát a szarvánál megfékező fiatal férfi jelenete.

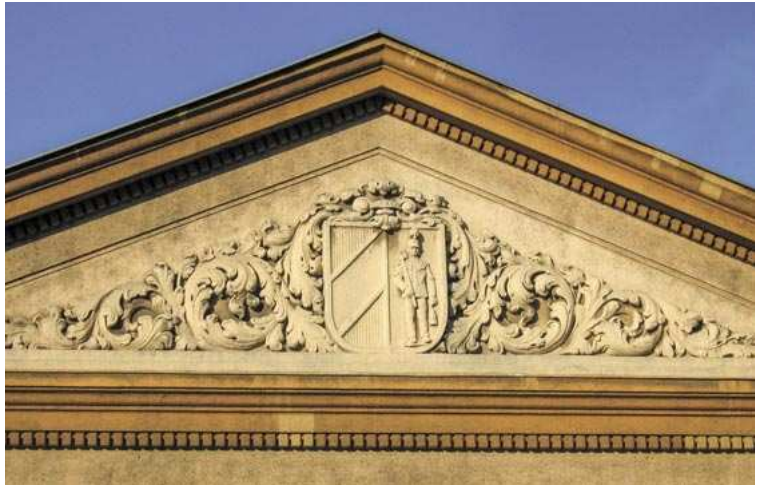

Ismeretlen alkotó

A Községháza timpanonjának címer-domborműve 1920-as évek

Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út)
mészkő dombormű

Az 1920-as években épített, egykori Községháza timpanonjában lombmotívumokkal övezett, egy bányászalakat megjelenítő címerpajzs.

Alusán Tódor

Kőbányász 1947

Kőbánya (1990-ben áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)
alumínium, 160 cm

Alusán Tódor amatőr szobrász (1913–1994) *Kőbányász* című, egy félmeztelen, kalapácsra támaszkodó középkorú, izmos férfi egészalakos szobrát 1947-ben állították fel a kőbánya bejáratához, ahonnan 1990-ben helyezték át a Szabadtéri Bányászati Múzeum parkjába.

Ismeretlen alkotó

Rendőr és munkás 1950 körül

Újváros, Komáromi út 2., Komárom
(ma Komárom-Esztergom) megyei
Rendőr-főkapitányság
mészkő dombormű, kb. 200 × 200 cm

A szocialista realista művészeti törekvésekre jellemző tematika és tipikus ábrázolásmód jegyében az épület homlokzatán, az eredeti főbejárat fölötti falon nyolcszögű mezőbe foglalt domborművön egy ülő munkásnak az álló, tányérsapkát viselő, egyenruhás alak – a tanulás, a tudás fontosságát hirdetve – könyvet ad át.

Ismeretlen alkotók

Erkélymellvédek (bányász-címerek, bányászélet- és munkajelenetek) 1950 körül

Újváros, Győri út 10-16.; 34-36.; Huba vezér út 8-10.; Előd vezér út 1-11.; Ond vezér út 2-6.
mázás kerámia domborművek, változó mé-
retek

Feliratok:

BORT BÚZÁT BÉKESSÉGET
JÓ SZERENCSE

1949-ben a Népgazdasági Tanács határozatot hozott Tatabánya-Újváros elnevezéssel új lakótelep építéséről a Tatabánya-Alsó vasútállomás és Gerecse hegység közötti területen, majd 1950-ben általános rendezési terv készült Tatabánya város fejlesztéséről. Az újvárosi településrész első négyszintes lakóépületeivel párhuzamosan iskolák, óvodák, bölcsődék és más közintézmények is megvalósultak, amelyek tervezői munkájában Károlyi Antal és Visontai Miklós építészek vállaltak főszerepet. Az első lakóház-tömb első emeleti erkélyeinek mellvédjéül színes mázas kerámia domborművek készültek – alkotójuk neve mindez ideig az ismeretlenségben lappang –, melyek a szocialista realista művészet szellemiségét és témáit – család, néptáncosok, bányászok – és ábrázolásmódját reprezentálják.

Kamotsay István

Szerelőmunkás 1951

Bánhida, Környei út 38., 2. sz.
Bánhidai Erőmű (ma Országos
Villamostávvezeték Zrt.)

(1978-ban az épülethomlokzatról
áthelyezve az épület kertjébe)
festett alumínium, kb. 300 cm

Az ötvenes évek szocialista realista propaganda-művészetének gyakorlata volt, hogy az egyes frissen emelt létesítmények elé, illetve homlokzatára olyan szobrokat helyeztek, amelyek az adott épületben zajló tevékenységet szimbolizálták, vagy direkt formában, közérthetően jelenítették meg azt. Így a kohászati üzemek elé kohász-szobrok, az iskolák homlokzatára a tanulás fontosságára figyelmeztető domborművek, a sportpályák bejáratához egészséges, fiatal sportolókat megidéző kompozíciók, stb. kerültek.

E szellemben készült a Bánhidai Erőmű *Szerelőmunkás*-szobra is: az üzem emblémája gyanánt egy tetterre kész, magabiztos, fiatal villanszerelő szobor-alakja ékesítette az épület homlokzatát, ahonnan 1978-ban leemelték, és a kertben helyezték el.

Bolgár Judit (?)

Zenélő gyermekek (Olvasó család, Tanuló gyermekek ?)

1952

Újváros, Esztergomi utca 6., Mező Imre (ma Móra Ferenc) Általános Iskola
mésző, 3 × 150 × 150 cm

A szocialista realista művészet eklatáns megnyilvánulásaként minősíthető három dombormű az iskola oszlopokkal tagolt bejárata feletti falat díszíti.

Sóváry János

Homlokzati domborművek 1955 körül

Óváros, Cementgyár utca 1., Cement- és Mészművek Tatabányai Gyára, Irodaház (Munkásszálló)

terakotta domborművek, 8 × 120 × 120 cm

Magyarországon az 1950-es években alakult ki a köztéri, monumentális műalkotások létrehozását célzó támogatási rendszer, amelynek eredményeként az állami beruházások, az építkezések során országszerte – első sorban az épületekhez kapcsolódó, az épületek közvetlen külső és belső terébe kerülő – művészeti alkotások valósulhattak meg. Ez a szabályozás nyitotta meg a lehetőséget a tatabányai középületek – így iskolák – és lakóépületek domborművekkel való díszítésére is, és így valósulhatott meg a Cement- és Mészművek Tatabányai Gyára Irodaházának homlokzati, domborművekkel való ékesítése is. A háromszintes épület jobb oldalán nyíló, oszlopokkal tagolt bejárata felett két, egymástól ablakokkal elválasztott sorban négy-négy mezőbe rendezett domborműsorozat került. A két-három alakos kompozíciók a szocialista realista ábrázolás szellemében bányász munkajeleneteket ábrázolnak.

Gádor Magda

Anya gyermekével 1957

Újváros, Huba vezér út 12.,
terrakotta dombormű, kb. 100 × 200 cm

A fekvő téglalap formátumú dombormű egy anya-gyermek-jelenet kompozíciója: a lehajló, kontyos nőalak az előtte álló gyermek lábát egy drapériával törli meg. Az alkotás a művész *Anya gyermekkel és kecskével (Báránytetés)* című, a szomszédos kapubejáró fölött elhelyezett domborművének párdarabja.

Gádor Magda

*Anya gyermekkel és kecskével
(Báránytetetés)* 1957

Újváros, Huba vezér út 8.,
terrakotta dombormű, kb. 100 × 200 cm

A fekvő téglalap formátumú dombormű egy tálból kis bárányt etető, lehajló, lófarkas nőalak és az előtte álló kisleány kompozíciója. Az alkotás a művész *Anya gyermekkel* című, a szomszédos kapubejáró fölött elhelyezett domborművének párdarabja.

Grantner Jenő

Ülő nő 1959

Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út)
bronz, 150 cm

Terméskő talapzatra helyezett ülő nő-kompozíció: a fiatal, aktban ábrázolt nőalak jobb lábát kinyújtva, bal kezét a lába térdének tájékán tartva, kissé balra fordulva a távolba tekint.

Barta Lajos

Fürdőzők 1960

Kertváros, Néphadsereg út (ma Hadsereg út) – Alkotmány utca
mészkő, 120 cm

A két útvonal találkozásánál elterülő parkban alacsony talapzaton ülő, három köpenyes, egymással beszélgető fiú szobra.

Barta Lajos

Pelikánok 1961

Óváros, Ságvári Endre út 22. (ma Szent Borbála út 16.)
mészkő dombormű, kb. 150 cm

A tondó formába komponált domborművön két, oldalnézetbe ábrázolt, egymás felé forduló pelikán jelenik meg.

Barta Lajos

Fiú kutyával 1961

Óváros, Ságvári Endre út 22. (ma Szent Borbála út 16.)
mészkő dombormű, kb. 150 cm

Tondó formába komponált dombormű-jelenet: oldalnézetben, aktban ábrázolt, felhúzott térdekkel ülő fiatal fiú egy előtte ülő kutyának furulyázik.

Búza Barna

Anya gyermekével 1961

Óváros, Semmelweis utca 1., Komárom Megyei Tanács Kórháza (2010-ben áthelyezve a Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórházba)
mészkő, 180 cm

Az 1912-ben épült Bányakórház épületéhez az 1950-es években emelt bejárati előcsarnok homlokzatára helyezett szobrokat (*Anya gyermekével*, *Bányász*) a Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány támogatásával restaurálták és 2010-ben helyezték át a Szent Borbála Kórházba. Az álló, szembeforduló nőalak fejkendőben, ápolónői viseletben a jobb kezén tartja a kisgyermeket, így feltehetően nem anya-gyermek ábrázolásról van szó, hanem az ápolói foglalkozás, a gyógyítás hivatásának megjelenítéséről. Az új környezetben a két mű a szabad térbe, mintegy 100 cm magas posztamensre került.

Búza Barna

Bányász 1961

Óváros, Semmelweis utca 1., Komárom Megyei Tanács Kórháza (2010-ben áthelyezve a Dózsakertbe, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórházba)
mészkő, 180 cm

Az 1912-ben épült Bányakórház épületéhez az 1950-es években emelt bejárati előcsarnok homlokzatára helyezett szobrokat (*Bányász, Anya gyermekével*) a Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány támogatásával restaurálták és 2010-ben helyezték át a Szent Borbála Kórházba. Az álló, félmeztelenül ábrázolt fiatal bányász jobb kezében lábához támasztott csákányt, bal kezében bányáslámpát tart. Az új környezetben a két mű a szabad térbe, mintegy 100 cm magas posztamensre került.

Erdey Dezső

Bakugrók 1961

Felsőgalla, Füzes utca 40., Péch Antal Bányaiipari Technikum Kollégiuma
(1998-ban áthelyezve Felsőgalla, Széchenyi út 20., a Péch Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium előkertjébe /Tatabányai Szakképzési Centrum Bánki Donát-Péch Antal Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája/)
alumínium, 180 cm

Nagy Kovács Mária

Anya gyermekkel 1961

Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út) 22.

mészkő dombormű, kb. 200 x 200 cm

Négyzetes mészkő dombormű a lakóház oldalfalán, amelyen egy fiatal, felhúzott térddel ülő nőalak a jobbról felé közeledő kisgyermek felé fordul.

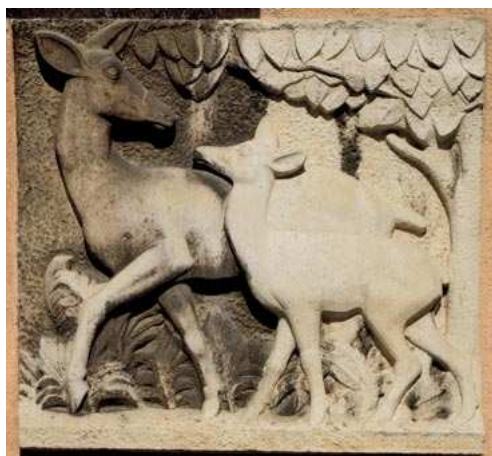
Nagy Kovács Mária

Őzek 1961

Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út) 4/a.

mészkő dombormű, kb. 200 × 200 cm

Egy lakóház oldalhomlokzatára applikált mészkő dombormű, amelyen a jobb oldali fa lombjai alatt két balra forduló, lépegető őzgidájához visszaforduló suta jelenik meg.

R. Kiss Lenke

Olvasó lányok 1961

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér)
alumínium, 160 cm

A Tatabánya-újvárosi városközpontban R. Kiss Lenke szobrászművész 1961-ben felállított szimbolikus tartalmú díszítő jellegű kompozíciójáról Jenkei János újságíró a tatabányai szobrokat leíró, a *Dolgozók Lapja* hasábjain 1983-ban közreadott sorozatában állapította meg: „Az *Olvasó lányok* ... kecskék, könnyedek – ebben nagy szerepe van annak is, hogy a művész nem padra ültette

őket, hanem négy támasztó ívvel emelte el őket a földtől. Ez az ív a fiatal, ruganyosan feszülő testek ívét követi – vagy megfordítva, a lányok póza alkalmazkodik az adott alaphoz. Mindegy, mert minden megközelítésben azt érezzük, hogy R. Kiss Lenke az ifjúság dinamizmusát képes érzékeltetni – a figyelemkeltésével ezt belénk (akár, ha csak visszfényként is) átragyogtatni. ... A kamaszlányok ábrázolása lenyűgözően szép. Miért nem irritálja szexuálisan a kamaszfiúkat? A művész ugyanis egyrészt olyan szituációt teremtett, amikor a két lány egymásra, és a könyvre koncentrálnak, tehát a tudásra összpontosítva nézik-látják a világot is maguk körül. Még jellemzőbb e tekintetben az, hogy a szobrász a majdnem akt-hatású figuráit – felöltöztette. A világ legtermészetesebb módján ülnek az iskola sarkánál, ugyanazt a könyvet búvárolják ... Közepesen stilizált alakokat készített a szobrász: az idők végezetéig jelképei lehetnek a mindig újabb, fiatal generációnak, a tudásszomjnak, de természetes könnyedségük láttán azon sem lepődnek meg, ha felkelnének, és kecses tartással elsétálnának a Turul mozi felé...”

Kamotsay István

Ülő nő 1962

Újváros, Szanatórium utca, Komárom Megyei
Kórház TBC szanatóriuma (ma Szent Borbála
Kórház)
mészkő, 250 cm

Egy kubuson ülő, balra forduló, a távolba tekintő, bal kezében virágot tartó fiatal nő szobra.

Kárpáti Anna

Úszónő 1963

Óváros, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő)
mészkő posztamens, alumínium, 100 cm;
200 cm

Fiatal, aktban ábrázolt, alacsony mészkő posztamensen álló nőalak, aki kezeit kissé széttárva tartja, mintha egy úszóverseny rajtkövén állna. A díszítő jellegű szobrok felállítása terén a múlt század hatvanas és hetvenes éveiben bevált gyakorlat volt olyan műalkotások elhelyezése, amely az adott környezettel összhangban van, a helyszínt jellemzi. Amiként itt is: az uszodákban, a strandokon, bejárataik körül úszókat, strandolókat – fiatal, heverő nőket, üldögélő fiúkat – megjelenítő alkotásokat állítottak.

Huszár Imre

Fekvő nő 1964

Óváros, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő)
mészkő, 120 cm

1960-ban a Tatabányai Szénbányászati Tröszt megbízásából pályázatot írt ki a Képzőművészeti Alap Lektorátusi Osztálya a tatabányai strand szobrászati díszítésére, amelyre Bányai József, Laczkovits Alice és ifj. Pál Mihály szobrászművész kapott felkérést. Miután a pályázat sikertelen volt –

„a tervek közül egy sem felelt meg a kívánt követelményeknek” – a megbízók 1962-ben úgy döntöttek, hogy a mű megvalósítására egy gyakorlott szobrászművésznek, Huszár Imrének adnak megbízást. A művész 1962 januárjára elkészítette tervét, amelyet a zsűri – Cifka Péter szaklektor, Mikus Sándor és Ungvári Lajos szobrászművész – kivitelezésre alkalmasnak minősített. A művész kissé nagyobbra, és az eredetitől eltérő, módosított helyszínre tervezte alkotását, amelynek harashti mészkőbe faragott, kivitelezett változatát 1964-ben helyezték véglegesnek szánt helyére. A bal könyökére támaszkodó, jobb kezével felhúzott térdét tartó, balra forduló, aktban ábrázolt fiatal nőalak ölet drapéria takarja.

Kucs Béla

Ülő nő (Könyvet tartó nő) 1964

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) 2.,
József Attila Megyei Könyvtár (ma József
Attila Megyei és Városi Könyvtár)
mészkő posztamens, mészkő, 60 cm; 160 cm

Jenkei János, a *Dolgozók Lapja* újságírója, a lap 1983. augusztus 6-i számában megjelent szoborelemzésében a korra jellemző hangvétellel és következtetésekkel mutatja be az 1950-60-as évek sokat foglalkoztatott, dorogi bányászból művésszé lett Kucs Béla szobrászművész szimbolikus tartalmakkal felruházott díszítő kompozícióját: „Az egyenes tartású, tekintetével valahová a távolba merengő alak kezében összecukott könyvet

tart. Láthatóan elolvasta már, s most az élményeken tűnődik. Ölébe ejtve a keze, terpesztett térdein kifeszül a szoknya, lábfejei szinte összezárva. A belső ernyedtséget érzékelteti a szobor, az egyenes gerinc, a feszesen tartott felsőtest pedig egy életformát tükröz. Kucs Béla szakavatottan, szerencsés kézzel örökítette meg harashti mészkőből készített szobrán azt az embert, akit az élet napi nyűgei-terhei-gondjai sem hajlítottak meg derékban, tehát a jelek szerint a munkásnők mindennapjait éli, ugyanakkor először talán lopva, később már tudatosan sok dolga végeztével még könyvet is vett a kezébe. Ezt a szimbolikus értelmet és tartalmat nem nehéz kiolvasni a szoborból. ... Az *Ülő nő* nyugalma, távolra és befelé egyaránt 'messze'-látása az avatásakor ugyancsak modern hatást keltett a megyei könyvtár előtt nem anakronisztikus, hanem nagyon is emberi, mint az a kemény munka, amivel kivésték a kőtömbből ezt a figurát.”

Gáti Gábor

Csikó 1965

Újváros, Schönherz Zoltán út (ma Kós Károly utca) 2.,
Óvoda (ma Református Egységes
Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény)
mészkő posztamens, alumínium, 20 cm; 180 cm

Az intézmény udvarán az óvodai játékok között álló, alumíniumba öntött csikó-szobor.
(A farok-rész utólagos toldás.)

Cyránski Mária

Álló leány – Ifjúság 1966

Újváros, Komáromi út 4., 314 sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet és Kollégium (majd Komárom-Esztergom Megyei Bíróság) (áthelyezve Sárberék, Pilinszky János utca 3., Fellner Jakab Középfokú Iskola kertjébe) mészkö posztamens, mészkö, 80 cm; 220 cm

Hosszú, redőzött ruhában álló, két kezét a feje fölött tartó fiatal lányalak szobra.

Brém Ferenc

Vízbelépő fiú 1977

Újváros, Komáromi út 36., (ma Nagy Imre tér), (az egykori Turul Filmszínház parkja) bronz, 200 cm

Egy ma már használaton kívüli, elhanyagolt vízmedence partján lépő testhelyzetben álló, kezeit egyensúlyozva széttáró, aktban ábrázolt fiatal fiú bronzalakja.

Brém Ferenc

Óvónő 1975

Újváros, Midlothian tér (ma Záray Márta pihenőpark), (Mártírok útja 44.) Újvárosi Klubkönyvtár
mészkő, kb. 300 cm

Egy terméskővel kirakott medence mellett kőposztamensen ül, bal kezében labdát tart, jobb kezét óvón felemeli a fiatal nőalak: az újvárosi egykori Midlothian (Komárom megye egykori skóciai testvérmegyéje) tér parkjában, az Újvárosi Klubkönyvtár épülete előtt állították fel a munkásságát Tatabányán kiteljesítő szobrászművész, Brém Ferenc mészkőbe faragott díszítőszobrát. A nőalak hamvas, fiatal arcát mosoly formálja derűssé, az egyenes testtartás biztonságot sugároz, a telt idomokat borító drapéria, az uralkodó domború formák harmóniát, nyugalmat sugároznak. Brém Ferenc e szobra a magyar szobrászat klasszikus eszményeket követő hagyományához kapcsolódó ágának továbbvivője: Medgyessy Ferenc és Ferenczy Béni szép-kultuszt éltető női figuráinak rokona. Az *Óvónő*-szoborral azonban a szobrász nem csupán egy önmagában szép nőalakot jelenített meg, hanem egy foglalkozás, egy hivatás jellemzőinek megfogalmazására is vállalkozott. A konkretizálás, a meghatározás viszont nem szűkíti le a mű jelentéskörét, sokkal inkább kitágítja azt, mintegy a jelképek szintjére emeli, s így lehet ez a kompozíció az emberi értékek hirdetője, figyelmeztetés az ember, a felnövő nemzedékek megóvásának, gondos felnevelésének fontosságára.

Péterfy László

Virágültető leány 1977

Óváros, Május 1 park, Nyugdijas Panzió (Óvárosi Öregek Háza)
mészkő, 100 cm

A múlt század hatvanas-hetvenes évei köztéri szobrászatának erőteljes tendenciája volt – a szocialista szellemiség emlékműveinek kiemelt, hangsúlyos megvalósítása mellett – a közterek – elsősorban parkok – díszítő jellegű alkotásokkal való betelepítése. E törekvés jegyében fiatal leányok, nőalakok, férfi-leány kettősök, anya-gyermek kompozíciók

szobrainak végeláthatatlan műegyüttese valósult meg, s ebbe a tendenciába illeszthető Péterfy László szobrászművész – oly sok, a városban megvalósított köztéri mű alkotójának – guggoló (vagy ülő) testhelyzetű, virágültető leányalakot alacsony posztamensen megjelenítő kompozíciója is.

Nagy István János

Puputeve 1978

Újváros, Kodály Zoltán tér 1., V. számú Általános Iskola (ma Kodály Zoltán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), (Kodály Zoltán Óvoda)

mészkö, 200 x 220 x 100 cm

Marton László

Merengő 1980

Dózsakert, Dózsa György út 77., Komárom
Megyei Kórház (ma Szent Borbála Kórház)
mészkő, bronz, 220 cm

Egy rusztikus mészkő tömbön keresztbe
vetett lábakkal ülő, bal kezét a homlokához
emelő fiatal nőalak szobra.

Csíkszentmihályi Róbert

Napórás kút 1980

Dózsakert, Dózsa György út, Kollégium (ma
Réti út 1-5., Bánki Donát Szakközépiskola)
mészkő, bronz, 90 x 140 cm

A Bánki Donát Szakközépiskola hátsó frontja
mögötti, épületekkel körülvevő térségben, egy

kör alakú vízmedencében helyezkedik el a három mészkő-korong, a legfelsőn 5-től 12-ig
és 1-től 7-ig jelzett számozással, középen egy árnyékot vető, gömbön elhelyezett, jelenleg
törött fémelemmel.

Kungl György

Szobor gyerekeknek 1980 körül

Kertváros, Építők útja, Gyermekvédelmi Intézmény (ma
Nefelejcs Ápolási Intézet)
mészkő, 180 cm

Egy 1980 körül rendezett tatabányai művésztelep során alkotta meg Kungl György keramikumművész ezt a keletkezésekor a kertvárosi Gyermekvédelmi Intézmény kertjébe állított, mészkőbe faragott elvont plasztikát, amely egy korong-testen nyugvó – gömbökből, hasábokból, és szabálytalan, domború felületű, ismétlődő alakzatokból álló – kompozíció.

Gálócsy Edit

***Kerámiaplasztika (Virágok)* 1984**

Dózsakert, Gyógyszertár belső udvar
(2012-ben áthelyezve a Réti utca 62., Turul Óvodába)
pirogránit, porcelán, 180 cm

Felavatták 1984-ben, felújították és áthelyezték 2012-ben. A művet 2012. október 18-án újraavatta Schmidt Csaba polgármester és Hajdú Zsófia keramikumművész.

B. Hegyi László

***Delfinek* 1987**

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér)
(2004-ben áthelyezve a Városháza elé)
kerámia, 200 cm

A művész felajánlása révén megvalósult alkotást 1987. május 6-án helyezték el a városközpontban, a posta épülete előtti parkban. A *Dolgozók Lapja* tudósítója a napilap 1987. május 12-i számában közreadott *Delfin, régóta vártunk* címmel írt cikkében

állapította meg a műről: „Alkotója, aki tíz évvel ezelőtt a Kárpátaljáról települt Magyarországra, Tatabányán talált otthonra. 1978-at írtak akkor, amikor a mű értékének töredékéért felajánlotta azt a városnak. Kilenc esztendőnek kellett eltelnie, amíg a hely kijelölése, a szükséges engedélyek beszerzése, a tervezés, a kivitelezés, a lektorálás stb. megtörtént. Sokáig tartott, de megérte. A szobor gömbölyödő ívei sokak szerint nemcsak a bölcs állat virgonc mókázását idézik, hanem a telt női idomok erotikus báját is eszébe juttatják azoknak, akiknek fejlettebb a látásuk.” 2004-ben a Tatabányai Szebb Környezetünk Köz-alapítvány közreműködésével az alkotást áthelyezték a Városháza elé.

Móser Ernő

*Engedjétek hozzám
a gyermekeket* 1991

Bánhida, Árpád-házi Szent Erzsébet tér 1.,
Szent Erzsébet Óvoda
fa

Felavatták 1991. május 7-én.

B. Hegyi László

Az örök szerelem kútja 1994

Újváros, Fő tér (az Árpád fejedelem-szobor
elhelyezése miatt 2012-ben áthelyezve
a Szent Borbála térre, az OTP Bank székháza
elé)

kerámia, 190 cm

A homorú és domború palástokkal övezett, szabályos és szabálytalan, zárt testek – félgömbök, elmetszett korongok, hasábok, stilizált virág-formák – konstrukciójának felső részén ered a víz. Felavatva 1994. május 29-én.

Vígh Tamás

Lenin-szobor 1976 gömb-plasztikája

Az 1990-es évekig az újvárosi Felszabadulás téren állt szobor architektúrájának eleme, Felsőgalla, Széchenyi út 20., a Péch Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium előkertje /Tatabányai Szakképzési Centrum Bánki Donát–Péch Antal Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája/ mészkkő, műkő, 120 cm

Miután a Felszabadulás téren állt Lenin- emlékművet 1990-ben lebontották és a bronzalakot raktárban helyezték el, az architektúra elemei is feleslegessé váltak. Az emlékmű szimbolikus gömb-plasztikáját a kompozíció teljes lebontása után a felsőgallai oktatási intézmény kertjében, a bejárat mellett helyezték el.

Gengeliczky László–M. Nagy József

Életfa; Kétarcú 1998

Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út) (részben lebontva)
fa, 250 cm; 180 cm

A ma már nem látható szimbolikus, stilizált, vastag törzsű fa mellett egymásnak háttal álló, egymás kezét fogó férfi- és nőalak szobra.

M. Nagy József

Lány a szélben 1998

Kertváros, Hadsereg utca 98., Bányász Művelődési Otthon
fa, 250 cm

A Baráti Egyesület Kertvárosért csoport kezdeményezésére állított szobor. Az egyesület elnöke, Somhegyi Lajos adta át a városrésznek a fiatalságot, a tetterekészséget szimbolizáló alkotást.

Szám János

Mesterségek fája 1998

Felsőgalla, Baross Gábor utca–Szent István utca
fa, fémlemez, kb. 800 cm

A Fenyvesi Béla önkormányzati képviselő javaslatára, a felsőgallai német kisebbség támogatásával készült emlékjel a hajdani mesterségeket szimbolizáló jelképek áttört ábráival megjelenített emlékoszlop. A mesterségek fája állításának szokása az 1830-as években Bajorországban alakult ki, s e tradíció jegyében áll 1998 óta Felsőgalla településközpontjában is a Szám János által megformált alkotás. (Hasonló emlékjel áll Lajoskomáromban is.)

A fából készült oszlopon kis vízszintes tartóelemeken négy függőleges sorba rendezetten függnek a fémlemezből alakított zászlószerű, a településen élő-dolgozó mesteremberek tevékenységére utaló mesterség-jelek.

Szunyogh László

Millenniumi napóra 2001

Újváros, Köztársaság útja, Millenniumi Emlékpark, Csónakázó-tó szigete
mészkő, 250 cm

A VIII-tól XII-ig, illetve VI-ig római számokkal jelölt, fekvő mészkőlapok közül a két szélső, a VIII-as és a VI-os felirata:

SZUNYOGH LÁSZLÓ SZOBRA SZMŰVÉSZ
KOVALICZKY ISTVÁN CSILLAGÁSZ
FÁSKERTI ISTVÁN KÖSZOBRA SZ

ÁLLÍTTATTA TATABÁNYA MEGYEI JOGÚ
VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA 2001-BEN

A FŐALAK FEJÉNEK ÁRNYÉKA
A KŐLAPOKON
JELZI AZ EGÉSZ ÓRÁKAT ÉS MUTATJA
AZ IDŐ MÚLÁSÁT
A SZÁMOZÁS A NYÁRI IDŐSZÁMÍTÁSHOZ
IGAZODIK

Az alkotó, Szunyogh László szobrászművész nyilatkozata szerint „Kovaliczky István csillagással együtt dolgoztunk, ő alkotta meg a nagy térben elhelyezett napórát, én meg felöltöttem. Alkotásomon apa fiával látható, szándékaim szerint átfűztem ezeréves történelmünket: egyszerre fejezheti ki múltunk magját, mondjuk az apa Géza fejedelem fiával, Istvánnal, ugyanakkor a kortárs emberpár már a jövőbe tekint. A férfi fejének árnyéka – amely nyáron a kőlapokra, télen az oszlopokra, ősszel és tavasszal pedig az őket összekötő egyenesre vetül – mutatja az időt. A napóra a pontos időtől legfeljebb 16 perccel tér el.” A 2001. május 20-án felavatott, Kovaliczky István csillagász-ismeretterjesztő és Fáskerti István kőszobrász közreműködésével készült alkotást a Millenniumi Emlékpark felavatása alkalmából Bencsik János polgármester leplezte le és Nagy László prépost szentelte meg. Az avatóünnepségre invitáló meghívó ismertető szövege arról tájékoztat, hogy „A napóra kompozíció kettős funkciót lát el. Egyfelől kifejezi a millennium gondolatiságát – a főalak

Géza fejedelem, aki az ég felé emelve tartja kezében fiát, Istvánt –, és az idővel dacoló, de annak tisztelgő embert. Másfelől a napóra mutatójaként, árnyékvető kőszámként – mint a horizontális napóra gnómonja – jelenik meg, hogy a mögötte kettős ívben elhelyezkedő számozott kőlapokra és oszlopokra árnyékot vetve mutassa az időt. A férfi fejének árnyéka, mely nyáron a kőlapokra, télen az oszlopokra, ősszel és tavasszal pedig az őket összekötő egyenesre vetül – mutatja az időt.”

Béres Tamás–Zombori Gergely

Bányamanó 2004

Kertváros, Szent György utca
fa, 200 cm

A talapzaton elhelyezett réztábla felirata:

BÁNYAMANÓ

alkotók: Béres Tamás és Zombori Gergely

Állíttatta: Kertvárosi Baráti Kör és Takács Péter

Egy középkori legenda segítő lényét megjelenítő kompozíciót
Takács Péter képviselő 2004. szeptember 25-én avatta fel.

Gengeliczky László–M. Nagy József

Földanya 2004

Sárberek
fa, kb. 400 cm

A szimbolikus nőalak szobrát Sántik Lajos önkormányzati képviselő és Bencsik János polgármester avatta fel. Egy szárnszerű, hátulról a szobor fölé hajló tető-fakonstrukció előtt áll a fiatal, hosszú köpenyt viselő, két kezét maga elé emelő nőalak.

Móser Ernő

Bányászok 2015

Óváros, Május 1 park
fa, 220 cm

A Május 1 park óvárosi, Szent István templom felől nyíló bejáratát két oldalon egy-egy fába faragott bányász-alak szobra őrzi: jobbra öreg, bajuszos-szakállas, bojtval díszített sisakot viselő, bányász díszegyenruhába öltözött, kis terpeszben álló, és balra egy fiatalabb, bajuszos, ugyancsak kis terpeszben álló, bal kezében bányáslámpát tartó alak.

Kanalas Sándor (naiv fafaragó mester)

Bánhidai parasztcsalád 2018

Bánhida, Kossuth Lajos utca
fa, 250 cm; 250 cm

Az egyik tartóoszlopra szerelt fémtábla felirata:

„Tiszteld őseidet, mert rajtuk
keresztül nyertél életet
és örököltél Istent és Hazát.”
(Wass Albert)

BÁNHIDAI PARASZTCSALÁD

Bánhida újratelepítésének
400. évfordulójára
1618–2018
Állította: Visegrádi család

A szobrokat készítette:
Kanalas Sándor
népi fafaragó (Szováta)

Kivitelezők:
Bárány Tamás (Agnus G Kft)
Kecskés Attila
Papp Zoltán (Sárbogárd)
Badari József vállalkozó
Petkovics Zoltán (Geotech Kft.)
Tatabánya Város Önkormányzata

Köszönet a támogató segítségért!
Bánhidai Baráti Kör nevében
Visegrádi József
2018.

A négy oszlop által tartott tetőzet alatt álló, egy kezében ásót tartó férfit és egy kezében sajtárt tartó nőalakot ábrázoló kompozíció megrendelője Visegrádi József helyi vállalkozó volt. Felavatták 2018. szeptember 29-én.

Szám János

Felsőgalla címere

Felsőgalla, Szent István utca 51-53., Széchenyi István Általános Iskola
rézlemez domborítás, 80 cm

A címer körbefutó felirata:

SIGIL DER GEMEINDE
OBER GALLA 1799
CFEDGA

Az iskola földszinti folyosójának
falán függő címer-dombormű.

Szám János

Tűzoltás-jelenetek

Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság
rézlemezdomborítás, kb. $2 \times 70 \times 250$ cm

A Tűzoltó Parancsnokság főbejáratának oszlopokon álló előtető-konstrukcióján, a TŰZOLTÓSÁG-felirat két oldalán egy-egy tűzoltási jelenetet megformáló rézlemezdomborítás függ.

Varkoly László

Ivókút békával

Felsőgalla, Szent István út 51–53., Felsőgallai Német Nemzetiségi Óvoda
mészkő, bronz, 60 cm; 25 cm

Az óvoda kertjében álló alacsony mészkő építmény bronzba öntött béka-szoborral.

(E kompozíció hasonló változatát az alsógallai óvodában is felállították.)

MŰLAPOK | SZAKRÁLIS EMLÉKEK, SÍREMLÉKEK

Ismeretlen alkotó

Fogadalmi kereszt – Johan Fogl 1842

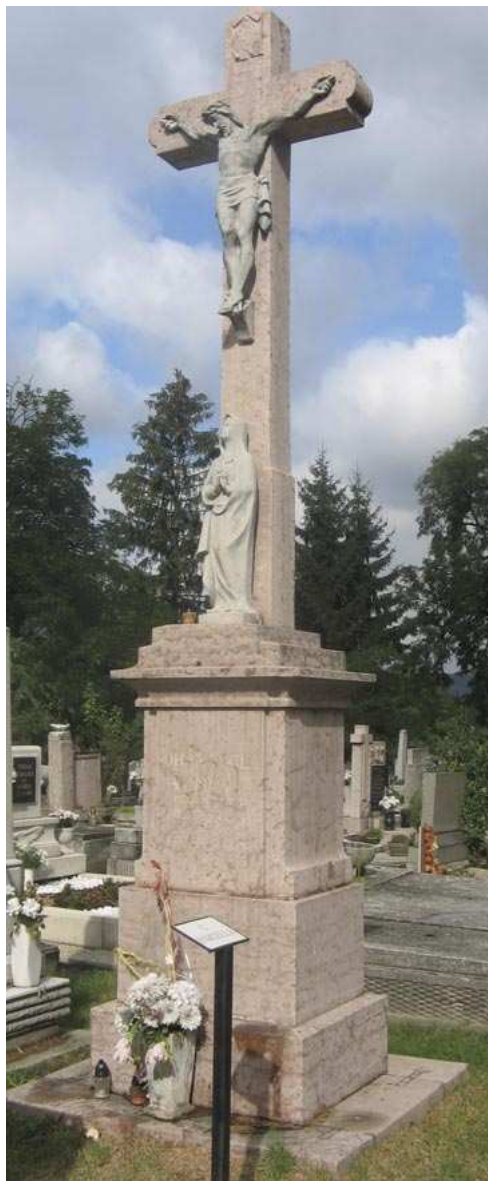
Felsőgalla, Szabadság tér, Felsőgallai temető mésző, bronz, kb. 300 cm

Felirat a kereszten:

JOHAN FOGL
AN. 1842

MEGUJÍTTOTTA
DARMSTEDTER GÁSPÁR
ÉS NEJE
PRETSNER ANNA
1938.

Újraszentelték 2006-ban. Mésző kereszt-
ten függő Krisztus-test, alatta kisméretű
Szűz Mária-szobor áll.

Ismeretlen alkotó

Fogadalmi kereszt 1894

Felsőgalla, Szabadkai utca–Sportpálya utca
mészkő, bronz, kb. 400 cm

A talapzat felirata:

ZUR EHRE GOTT
ANDENKEN DEM
HANCZ SZAM
1894

Kovácsoltvas kerítéssel övezett, mészkő kereszten függő bronz Krisztus, alatta Szűz Mária
bronz domborművű, álló alakja.

Ismeretlen alkotó

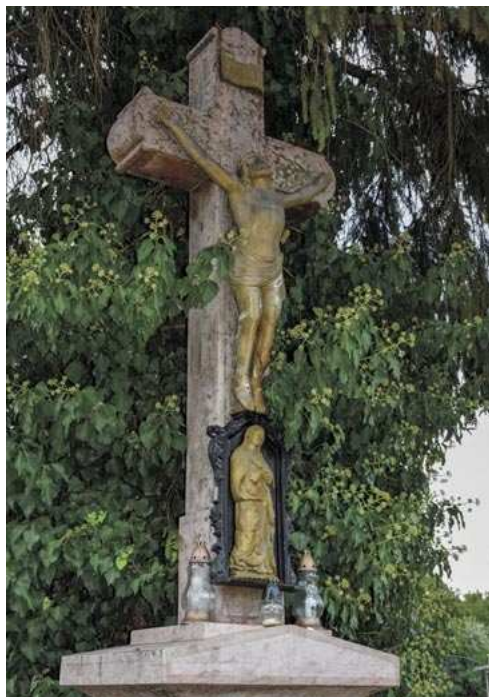
Fogadalmi kereszt – Kiprich József 1902

Óváros, Újtelepi temető
mészkő, bronz, kb. 500 cm

A kereszt talapzatának felirata:

Cur clue Gottes Gestiftet
KIPRICH JÓZSEF
és neje ACHER MÁRIA
METZLER GYÖRGY
és neje IZING BORBÁLA

GOGER FERENCZ
és neje HERMAN MÁRIA
BECKL MÁRIA ANNA
ALSÓ GALLA
1902

A temető főbejáratától bevezető út mentén álló mészkő kereszten függő bronz Krisztus-test, alatt kisméretű Szűz Mária-szobor áll.

Ismeretlen alkotó

Fogadalmi kereszt – Mathias Varga 1899

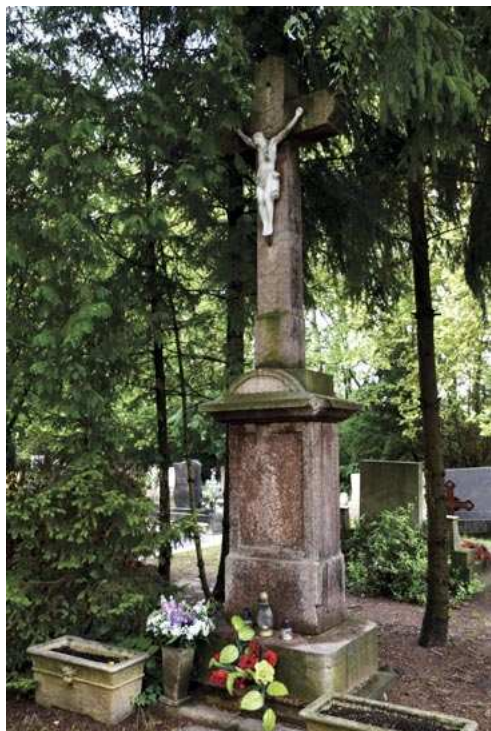
Felsőgalla, Szent István utca 112. előtt
mészkő, bronz, kb. 300 cm

Felirat a talapzaton:

WIR BETEN DICH AN.
O HERR JEZUS KRISTUS!
UND SAGEN DIR DANK
DENN DURCH DEIN HEILIGES KREUZ
HAST DU DIE WELT ERLOSET

Dieses Kreuz hat erstehlen lassen
MATHIAS VARGA
und Anna Eisemann ehewerb
1899.

Mészkő kereszten függő bronz Krisztus-test, alatta kis Szűz Mária-dombormű. A keresztet kovácsoltvas rács övezi.

Ismeretlen alkotó

Fogadalmi kereszt

Bánhida, Síkvölgyi temető, 1-es kapu
mészkő, kb. 500 cm

A magas, íves lezáródású talapzaton álló, mészkőbe faragott keresztet – amelyen fém Krisztus-test függ – a temető megnyitása után egy korábbi helyszínről helyezhették át Síkvölgyre.

Ismeretlen alkotó

Fogadalmi kereszt

Bánhida, Gellért tér, Római katolikus templom melletti sírkert
mészkő, kb. 300 cm

A mészkő keresztén domborművű Krisztus test függ, alatta stilizált Szűz Mária-szobor áll.

Ismeretlen alkotó*Fogadalmi kereszt*

Bánhida, Berecska utca, Újbánhidai temető
mészkő, kb. 400 cm

A kereszt alsó részén később elhelyezett
felirat:

A Máriát
hálából készítette
Farkas Sándor
és neje
Csehi Irén
2005.

A talapzatra helyezett márványtábla fel-
irata:

ZEMÁNEK ISTVÁNNÉ
SZÜL.
VAIGER ILONA
1887–
FELÚJÍTATTÁK
FARKAS SÁNDOR
ÉS NEJE
CSEHI IRÉN

Krisztus-fejjel díszített feszület, lábánál
Mária a kis Jézussal-ábrázolással. A talap-
zaton íves záródású márványtábla, vésett
betűkkel írt felirattal.

Ismeretlen alkotó*Fogadalmi kereszt*

Kertváros, Szent Erzsébet utca, Kertvárosi Árpád-házi
Szent Erzsébet templom
mészkő, alumínium, kb. 400 cm

Ismeretlen alkotó

Árpád-házi Szent Erzsébet-emlékszobor

Alsógalla, Táncsics Mihály út 1/a.
terméskő fülkeépítmény, kerámia,
400 cm; 160 cm

A posztamens felirata:

ÉDESANYÁM
EMLÉKÉRE

Íves záródású, kereszttel díszített fülke-
építményben álló, karjaiban maga előtt ró-
zsákkal övezett keresztet tartó, festett ke-
rámia Szent Erzsébet-alak. Felállításának
időpontja ismeretlen (XX. század).

Ismeretlen alkotó

Szűz Mária

Alsógalla, Táncsics Mihály út 2.
mészkő fülke, kerámia, 250 cm; 40 cm

Íves lezáródású, keresztet hordozó mészkő
fülke-építményben festett kerámia Szűz Má-
ria-szobor. Felállításának időpontja isme-
retlen (XX. század).

Reischl Károly
(Szörényi Reischl Károly) (?)

Szent Imre 1924

Óváros, Újtemplom előtti tér (1990 óta Óváros, Szent István templom mellett)
 mészkő, 600 cm

A talapzat felirata:

SZT
 IMRE

Hengeres, oszlopokkal tagolt talapzaton
 hosszú köpenyes, koronás, bal kezét a szívére helyező Szent Imre-alak áll.

Makrisz Agamemnon

Kolumbárium-dombormű 1974

Óváros, Újtelepi temető
 beton

Az oszlopokon álló hengertest felületén
 a csillagjegy-szimbólumok domborműegyüttese jelenik meg.

Salló István

Három kopjafa 1985

Bánhida, Síkvölgyi temető
fa, kb. 500 cm

Péterfy László

Szent Borbála 1994

Újváros, Szent Borbála tér
mészkő, bronz, kb. 500 cm

A talapzat felirata:

SZENT
BORBÁLA

1992-ben jött létre az az alapítvány, amely célul tűzte ki egy Szent Borbála-szobor felállítását, s amelyhez később csatlakozott a Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány is. A szobrot 1994. december 4-én, a tatabányai szénbányászat megkezdésének 100. évfordulóján avatták fel. Avatóbeszédet dr. Petrássy Miklós alapítványi elnök mondott. A kereszttel díszített, négyzetes, a négy sarkon álló oszlop fölött záródó kőfülkében áll a kezében kelyhet tartó bronz Szent Borbála (3. század – 306. körül) a bányászok, a kohászok, a tűzérek, az építészek, a tűzszerezsek és az ágyú- és harangöntők védőszentje, keresztény vértanú, a tizennégy segítőszent egyike. A művészi ábrázolásokban gyakran kezében cibóriummal és felette ostyával jelenítették meg, s Magyarországon gyakran tűnik fel alakja a keresztény kultúrkörben, és mint a néphagyományban megidézett szent.

Péterfy László

Szent Borbála 1995

Dózsakert, Dózsa György út 77.,
Szent Borbála Kórház (raktárba helyezve,
majd 2016-ban újraállítva)
kb. 200 cm

A szobor felirata:

SZENT
BORBÁLA

A dózsakerti Komárom Megyei Kórház 1995-ben kapta a Szent Borbála-nevet. A kórház névadó ünnepségén dr. Petrássy Miklós bányamérnök a kórháznak ajándékozta a Péterfy László által alkotott *Szent Borbála*-szobrot – a bányászok, a kohászok, a tűzérek, az építészek, a tűzszerészek és az ágyú- és harangöntők védőszentjének, keresztény vértanúnak, a tizennégy segítőszent egyikeként szobormását –, amelyet Takács Nándor székesfehérvári püspök szentelt fel. A kórház bővítésekor a szobor raktárba került, majd a 2010-es évek közepén a Szabadtéri Bányászati Múzeum Alapítvány restauráltatta, és 2016-ban a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségével, a Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvánnyal és az OMBKE helyi szervezetével közösen újraállították a kompozíciót, amelyet Gedő Attila esperes plébános szentelt újra.

Szám János

Szent Flórián 1998

Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság
rézlemezdomborítás, 200 cm

A Tűzoltó Parancsnokság előcsarnokának bal oldali falán elhelyezett, rézlemezdomborításként megformált, a tűzoltók védőszentjét megjelenítő Szent Flórián-alak.

M. Nagy József

*Schalkhammer Antal
emlékhelye* 2003

Óváros, Újtelepi temető
fa, 120 cm

Péterfy László

Árpád-házi Szent Margit 2010

Újváros, Botond utca 1., Szent Margit
Katolikus Általános Iskola
bronz dombormű, kb. 200 × 80 cm.

A dombormű felirata:

ÁRPÁDHÁZI
SZENT MARGIT

A számos tatabányai köztéri alkotás megformálója, Péterfy László szobrászművész által készített, az újvárosi iskola névadóját megjelenítő, 2010-ben elhelyezett domborművet az épület főbejárata melletti homlokzaton íves lezáródású, keretezett mező középpontjában helyezték el. A jelésszerűen megformált gótikus ablakban balra forduló, főkötös, dús redőzészű köntösbe öltözött, sugárnyalábok által övezett nőalak jelenik meg – a háttérben templom, fölötte napkorong –, aki jobb kezében az ártatlanságot jelképező attribútumát, a liliumot tartja. Az 1943-ban szentté avatott Margit (1242–1271), IV. Béla király leánya volt, az önfegyelmezés és a szeretet példaképe.

Kanalas Sándor (naiv fafaragó mester)

Árpád-házi Szent Margit 2019

Újváros, Botond utca 1., Szent Margit Katolikus Általános
Iskola udvara
fa, 300 cm

A talapzat felirata:

Szt. MARGIT

A Visegrádi József vállalkozó megrendelésére készült alkotás az 1943-ban szentté avatott Margitot (1242–1271), IV. Béla király leányát, az önfegyelmezés és a szeretet példaképét jeleníti meg. A négy oszlopon nyugvó tetőzet alatt hosszú köpenyes nőalak áll, kezében attribútumaival, a liliommal és a könyvvvel, a lábánál egy nyúllal.

Tóth Dávid

Földi Imre-síremlék 2019

Bánhida, Síkvölgyi temető
márvány, bronz, 250 × 120 × 120 cm

A síremlék felirata:

FÖLDI IMRE
1938–2017

OLIMPIAI BAJNOK
A NEMZET SPORTOLÓJA
TATABÁNYA M.J.V. DÍSZPOLGÁRA

Tatabánya e kiemelkedő jelentőségű egykori sporttemberének, súlyemelőjének fekete márvány síremléke a dombormű és a plasztika együttes alkalmazásának különleges kompozíciója: Földi Imre portréhűséggel megformált félalak-domborműve a karok, illetve a kezek révén kilép a térbe, megragadva a súlyos tárcsákat hordozó, a sír fedlapján nyugvó súlyzó rúdját.

Krasznai (Krausz) Lajos

Stáció-domborművek

Alsógalla, Kálvária
terrakotta, 14 × 40 × 40 cm

Az 1890-ban állíttatott kálvária fülkéibe foglalt, a keresztút jeleneteit ábrázoló terrakotta domborműsorozat. Eredetileg Görgényi István festőművész vaslemezre festett képei voltak a fülkékben. A kálvária lezárásaként

Frank János és neje, Beckl Anna Mária által 1890-ben állított fogadalmi kereszt áll: márvány kereszten bronz Krisztus-szobor, alatta Szűz Mária domborműve. A jelenlegi együtttest az Alsógallai Baráti Egyesület kezdeményezésére és támogatásával 2019-ben újították fel.

Móser Ernő

Stációk

Felsőgalla, Kálvária-hegy
fa domborművek, 14 × 50 × 40 cm

Krisztus keresztútjának fülkébe foglalt, fába faragott domborműsorozata, amelyet az 1855-ben épült, majd lerombolt, 2007–2008-ban újjáépített kápolna mellett három mészkő-kereszt zár le.

Ismeretlen alkotó

Szent Flórián

Felsőgalla, Szent István út 5.

Az épület kapubejárója feletti fülkében középen álló Szent Flórián-alak, mellette balra kis templom, jobbra angyalfej.

MŰLAPOK | MURÁLIÁK

Ferenczy Béni

Gyerekek 1957

Újváros, Esztergomi utca 8., Újvárosi Óvoda (Micimackó Óvoda)
mázás kerámia dombormű, kb. 80 x 220 cm

Fekvő téglalap formátumú, világoskék színű alapsíkon hat, három ülő és három álló, hosszú ingbe öltözött, egymással játszó kisgyermek domborműve.

Majoros Hedvig és Majoros János

Kerámia faliképek 1959

Kertváros, Néphadsereg út (ma Hadsereg út) 111., Kölcsey Ferenc Általános Iskola
festett csempe, festett, mázas kerámia, 14,7 m²

Vidos Zoltán *Néhány új iskolaépületről* című, a *Művészet* című folyóirat 1963. évi 8. számának 26. oldalán közölt cikkében állapította meg: „A Tatabánya-Kertvárosi iskolában szintén tágas zsibongót létesít, de ez már szabad kitekintéssel, padlóig érő, nagy

ablakfelülettel nyílik keletre, a bánhidai hegyek felé. Az épület téglaburkolatú, a burkolat folytatódik a lépcsőházi zsibongó falain is, jelezve ezzel a külső és belső terek összefüggését. Itt, a teret lezáró téglafal felületein szabadon, elszórt foltokban jelentkeznek Majoros Hédi és Majoros János derűs, színes kerámia képei, mintegy megbontva és fellazítva a téglakötés szigorú katonás rendjét.” A földszinti előcsarnokban, a földszinti és az első emeleti zsibongó téglaborítású zárófalán elszórva, kisebb és nagyobb téglalap-formátumú mezőkben gyerekkarcok, állatok és jelenetek színes kompozíciói jelennek meg a csempeképeken.

Krajcsirovits Henrik

Víz alatti világ 1969

Óváros, Semmelweis út 9., Bányászfürdő (ma Szent Borbála Kórház)
műanyagmozaik, 400 × 400 cm

Az épület előcsarnokának falán a víz alatti növényzetet és halakat megjelenítő, színes, dekoratív kompozíció.

Kerti Károly

Faintarzia 1974

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér),
MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (ma Városháza), tanácsterem
fa, 24 m²

Az egyik emeleti tanácsterem zárófalát díszíti a nagyméretű, elvont kompozíció, amely az évtizedeken át Tatán dolgozó grafikusművész életművének kiemelkedő jelentőségű alkotásaként valósult meg. Az 1990-es rendszerváltás utáni években az épület pártház-funkciója megváltozott, Városházaként funkcionál.

Kóthay Ernő

Tavaszi 1974

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza
(ma Városháza)

gobelin, kb. 150x270 cm

Az egyik emeleti tanácsterem zárófalát díszítette a nagyméretű, egy magból kinövő növényt élénk színekkel, domináns vörösökkel megjelenítő falikárpit, amelynek az épület 1990-es rendszerváltás utáni funkció-váltása, átalakítása során nyoma veszett. Sorsa ma is ismeretlen. (A mű 1973-ban készült, itt reprodukált kartonját a tatai Kuny Domokos Múzeum őrzi.)

Gorka Livia

Sejt nagyító alatt 1983

Dózsakert, Dózsa György út 77., Komárom Megyei Kórház (ma Szent Borbála Kórház)
kőagyag dombormű, 20 m²

Barabás Márton

Tatabányai pannó 1994

Újváros, Fő tér, A Közművelődés Háza (ma Vértesszéki Agora)
Fali, olaj, 44 m²

A Virág Csaba építész által tervezett épület külső falai – egy amatőr dekoráció időleges fennállását követően – Barabás Márton festőművész tervei szerint kapták meg 1993-94-ben a „végleges”, az új évezredben lezajlott Agorává alakításig fennmaradt, a kissé monoton architektúrát élénkítő, geometrikus motívumokból komponált díszítőfestésüket. (Barabás Márton már 1989-ben vendégszerepelt műveivel Tatabányán: ekkor a hajdani Kernstok Terem, majd később a Népház Galéria és a Kortárs Galéria is rendezett alkotásaiból kiállítást.) Ezzel párhuzamosan, 1994-ben készült el a belső tér aulájának falára illesztett, hatalmas, általa készített pannó, amely nemcsak a Barabás-életműben, hanem a hazai monumentális festészetben is kiemelkedő jelentőségű alkotás. A pannót bemutató, a keletkezéstörténetét leíró, az *Új Forrás* című folyóirat 1997. 8. számában megjelent beszélgetésben Barabás Márton leszögezte: „Nem volt korlát. Csak a fal jelöltetett meg, hogy hova kerül a mű. Ez a szabadság nagyon jó, ösztönző hatású volt. Minden ilyen jellegű

munka csak akkor születhet meg magas szinten és jól, ha az alkotó és a megrendelő szemlélete találkozik. ... A pannó meghatározó, lényegi eleme egy nyolcszög alakú csillag, amely egy keresztet is hordoz magában, és amely egyszersmind kicsit a mandalaformára is utal. A távol-keleti vagy keresztény mitológiáknak is vannak meditációs objektumai vagy tárgyai, amelyeknek kapcsán tulajdonképpen – bár egy geometriai alakzatot néz az ember – valamiféle transzcendencia felé vezető inspirációt kaphat a szemlélő. Tehát itt nem közvetlenül megidézett transzcendens események vagy motívumok vannak megfestve, Jákob lajtorját, Illés szekerét hiába keresnénk. Ez nem lett volna szerencsés, végtére is ez egy közművelődés háza. De olyan elem jelen lehet, amely bizonyos kultúrkörökben meditációra ösztönözhet, vagy legalábbis a transzcendenciához vezető lelki gyakorlat képi segítségére serkent.”

Zámbó Kornél

Hippokratész 1998

Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórház
mozaik, 80 × 40 cm

A kompozíció felirata:

HIPPOKRATÉSZ
... TISZTÁN ÉS AZ ISTEKNEK
TETSZŐEN ŐRZÖM MAJD
MEG ÉLETEMET ÉS
MESTERSÉGEMET...

A Szent Borbála Kórház aulájában elhelyezett mozaik-emléktábla az orvostudomány egyik megalapítójának, a görög orvosnak, Hippokratésznek állít emléket fantáziaportréjának megidézésével és az esküje szövegéből vett idézettel. Az Oroszlányban élő és dolgozó festőművésznek hasonló mozaik-kompozíciója valósult meg Oroszlányban és Budapesten (Johann Strauss, Faludy György) is.

Zámbó Kornél

Elefántos mesekép 1998

Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórház, Gyermekosztály
kerámia falikép, kb. 200 × 700 cm

Csempefalon megjelenő, fantasztikus jelenetet ábrázoló színes dombormű: balról repdeső szárnyas lény és angyalalak alatt közeledő zenebohóc-páros, jobbra egy gyerekek játszótársául szegődött elefánt áll, a lába között egy kiselefánttal.

B. Hegyi László

Tűzvész 1999

Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság
pirogránit dombormű, kb. 160 × 240 cm

Szabálytalan formájú, vörösesbarna árnyalatú elemekből mozaikszerűen felépülő kompozíció. A stilizált, architektúrát sejtető alsó rész geometrikus jellegű ablakmotívumból lángnyelvek csapnak ki, amelyek – közöttük kis, változó méretű gömböcskékkel – szétáradva hullámzó felületűvé alakítják a mű teljes felületét.

MŰLAPOK | EGYKOR (VAGY SOHASEM) ÁLLT EMLÉKEK

Ismeretlen alkotó

Erdei emlékoszlop vadászbaleset emlékére 1838

Dózsakert, Erdész utca, az Erdésgazdaság irodaépületének kertje (az 1980-as években a várgesztesi erdőből áthelyezve, majd a 2010-es évek második felében visszaállítva Várgesztesen az Önkormányzat épülete elé)
mészkő, 180 cm

Az emlékmű felirata:

Halb sieben Uhr am Morgen des
26 September 1838.
Anbetung, Preis und Dank zu den
fünf Wunden unsers Herrn und Erlösers

Jesus Christus Nazarenus

Drück o Heiland deine Schmerzen
Tief in Aller Christen Herzen
Lass dein Kreuz und Todesvein
Nicht an uns verloren seyn.
Vater u. Gegrüss., Heilig h:h:
N:F:E+M:P:E+P:N:E+M:E+
N:E+F:R:E+M:E+P:E+M:E+F:E:K+S:K+

Fordításban:

Reggel fél hét óra 1838 szeptember 26-án
Imádat, dicséret és köszönet a mi Urunk és Megváltónk
Názáreti Jézus Krisztus öt sebének
Vésd ó Üdvözítő fájdalmadat
Mélyen minden keresztény szívébe
Ne engedd, hogy keresztet és halálhörgésed
Nálunk vesztítsék el.

(A két utolsó sor nagybetűi személyneveket takarnak és minden bizonnyal az Esterházy család tagjairól van szó elsősorban. Erre vallanak az E betűk. Állítólag ezen a napon, 1838. szeptember 26-án, vadászat alkalmával egy idegen gróf ezen a helyen véletlenül meglőtte magát vagy erőteljesebben megsérült. Ennek emlékére állították ezt az emlékművet. A nép soraiban több változata is fennmaradt a történetnek. Egyesek szerint agyonlőtte magát az illető, mások szerint vaddisznó tépte szét, vagy más lőtte meg.

Tarjáni Antal fotóművész kutatásai szerint az emlékoszlop Tatabányára történő áthelyezése László György erdőmérnöknek köszönhető, aki lelkesen gyűjtötte és publikálta a Vértes és Gerecse tájain található erdőgazdálkodáshoz, vadászathoz, természetjáráshoz kötődő értékeket, információkat.

Az erdei emlékmű előtörténetéhez fontos adalék Weisz János várgesztesi ny. lelkész 1971. évi feljegyzése:

„A Mészáros (Missriasch) hegygel párhuzamosan futó Vadászdombok egyikén 1838-ból származó kőemlék áll. Úgy található meg, ha elmegyünk a vadászdombi volt szénégetőig. Onnét néhány lépés az Allee (Alé)nak nevezett út, mely itt déli irányban halad. Ezen keveset megyünk déli irányban és elérünk egy kitérő utat, mely egy kanyarral nyugatnak tart. Ezen kb. 200 lépést megyünk és balkéz felől a fiatal fák között magunk előtt látjuk az emlékművet. Turisták is megkeresik.”

Schrotta Frigyes
(Schrotta János Frigyes)

Hősi emlékmű 1932

Óváros, Tóth-Bucsoki út, (ma Népház utca), Tatabányai Tisztikaszinó (Tulipános-ház) (lebontva, sorsa ismeretlen)
 márvány

Az *Esztergom* című lap 1932. december 21-i számában jelent meg a következő hír:

„Hősi emlékmű leleplezése a Tatabányai Tisztikaszinóban. A Tatabányai Bányatisztviselő Kaszinó meleg ünnepség keretében leplezte le a világháborúban hősi halált halt három kaszinó tagjának Gebe Lajos, Kreutzer Lajos és Hafner Aladár bányamérnököknek emlékművét a tisztikaszinó épületében. Réhling Konrád m. kir. bányaügyi főtanácsos, bányagazgató elnökletével megtartott közgyűlésen az emlékmű előtt Leskó Béla bányafőfelügyelő, a kaszinó ügyvezető alelnöke áldozott kegyeletes szavakkal a hősi halált halt tagtársak emlékének. A kaszinó épület előcsarnokának falában elhelyezett figurális tárgyú emlékművet Bokor Róbert bányatisztviselő terve után Schrotta Frigyes budapesti szobrászművész faragta; fehér márványba.”

A feltehetően domborműves emléktáblaként megvalósult alkotást a Tulipános-ház bejárata mellett, a bal oldali falon helyezték el, és minden bizonnyal az 1945 utáni években bontották le. Sorsa ismeretlen.

Ismeretlen alkotó

Szovjet hősi emlékmű 1948

Óváros, Tóth-Bucsoki út 5., Népház (az 1970-es években, a Felszabadulás téri emlékfal felavatásakor lebontva)
mésző

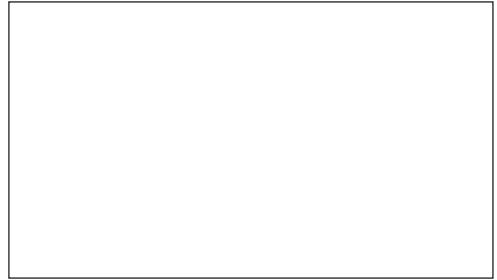
Egy korabeli, a Tatabányai Múzeum 2010-ben megjelent Évkönyvében (1.), a 201. oldalon közreadott fotó tanúsága szerint a Népház főbejárata előtti térségen, a lejtős terepen kiképzett, az épület felé kőfallal övezett, az utcaszintről lépcsősoron megközelíthető teraszon egy obeliszk állt, amelyet 1948-ban avattak fel: az alsó rész emléktáblákkal megjelölt hasáb-tömbjén egy szovjet címerrel díszített négyzetes oszlop magasodott. A bontást követően az emléktáblákat a Szabadtéri Bányászati Múzeumban helyezték el.

Megyeri Barna

Plasztika 1958

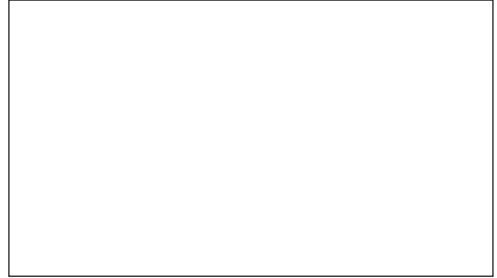
Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat
székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)
(3 db. vörösréz)

Bondor István

Sziklai Sándor 1960

Kertváros, Sziklai Sándor Általános Iskola
(sorsa ismeretlen)

Farkas Aladár

Testvérek (Fiú gyermekkel) 1961

Óváros, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő)
(az 1990-es évek óta sorsa ismeretlen)

id. Pál Mihály

*A család, Bányász, Marx-Engels-Lenin; majd a helyén:
Tatabánya városcímer 1961*

Óváros, Május 1 park, Szabadtéri Színpad (2014-ben lebontva, a töredékek a város múzeumában)

mészakő domborművek

A Május 1 parkban létesített Szabadtéri Színpad hátsó falán a szocialista realista művészeti törekvések szellemét sugárzó domborművek teremtettek propagandisztikus hátteret az itt lezajlott ünnepeknek és előadásoknak. A rendszerváltás után a kommunista teoretikusok portréi helyére a város címere került, majd az együttes fokozatos lepusztulása után a töredékeket lebontották és a Tatabányai Múzeumba szállították.

id. Szlávic László

Dombormű 1963

Újváros, II. sz. Üzletház
rézlemezdomborítás (nem helyezték el)

id. Szlávic László szobrászművész 1963-ban készítette el az újvárosi II. sz. Üzletház épületdíszítő domborműveként azt a kompozíciót, amely műtermében maradt, elhelyezésére (ma már nem tudható, miért) nem került sor. Kovács Gyula művészettörténész

A fémlemez címmel írt ismertetést a művész munkásságáról a *Művészet* című folyóirat 1963. évi 12. számában, amelynek illusztrációjaként megjelent a dombormű reprodukciója is: széttöredezett keretbe foglalva egy fején kosarat tartó nőalak, egy kosár alma és egy gitár motívumait megjelenítő kompozíció. „Legutóbbi (itt bemutatott) munkája a tatabányai üzletházra készülő rézdomborítása. E lemez munkák közös jellemzője a szigorú szerkezetesség, s ... ez a belső szigorúság komor keménységével a felületen is megmutatkozik. S ez a meghatározóiban az alkotó sajátos temperamentumát is tartalmazó formavilág teljességgel

nélkülözi a negélyességet és hatáskeresést, még az artisztikus hatáskeresést is.” – állapította meg Kovács Gyula. (A Képző- és Iparművészeti Lektorátus nyilvántartásában az újvárosi I. és II. számú Üzletház dekorációjaként M IX/A-jelzettel szerepel Marosán László szobrászművész két rézlemezéből készült, figurális falpillér-domborműve is – feltehetően összefüggésben id. Szlávic László alkotásával –, de a Marosán-művel kapcsolatban fotó sem maradt fenn.)

Marosán László

Dombormű 1964

Újváros, I. sz. Üzletház (nem helyezték el)
2 db rézlemez

Lajos József

Sütkérező mackó 1964

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) 2.,
József Attila Megyei Könyvtár belső udvara
(lebontva, jelenleg raktárban)
mészakő

Lajos József játékos, egy kis vízmedencébe helyezett kővön ülő, felmagasodó mackószobra a könyvtár belső udvarában állt az épület újjáépítéséig – jelenleg e díszítő jellegű kompozíció raktárban várja a visszahelyezését, illetve az új környezetbe illesztés lehetőségét.

Brém Ferenc

József Attila 1967

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), József Attila Megyei Könyvtár (lebontva, sorsa ismeretlen)
rézlemezdomborítás

A költő portréját, az intézmény névadóját rézlemezdomborításként megjelenítő kompozíció a József Attila Megyei Könyvtár előcsarnokának falán függött. A könyvtár lebontása, 2020-2022-es újjáépítése óta a mű sorsa ismeretlen.

Eőry Miklós

Kerámia falburkolat 1968

Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)
9 elemes mázas kerámia, 83 m²

Mészáros Mihály

Ságvári Endre 1969

Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Üzletház (a 2010-es években lebontva, áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)
mésző posztamens, bronz, 120 cm; 70 cm

Felirat a posztamensen, oldalt:

SÁGVÁRI

A munkásmozgalom harcosa, az illegális kommunista Ságvári Endre szobrát 1969. április 30-án avatták fel az Óvárosban. A *Dolgozók Lapja* 1969. május 1-i száma a szoborról készült fotóval kísért híradásban számolt be az avatóról: „Tatabányán, a Ságvári úti új üzletházak előtti téren, április 30-án avatták fel Mészáros Mihály szobrászművész alkotását, Ságvári Endre portrészobrát. Az ünnepségen, melyet a tatabányai városi tanács művelődésügyi osztálya és a városi KISZ-bizottság közös rendezésében tartottak, Kiss Zoltán, a KISZ tatabányai városi bizottságának titkára mondott beszédet, a Ságvári Iskola úttörő irodalmi színpada adott műsort. Ságvári Endre a párt Központi Bizottságának összekötőjeként 1943-44-ben többször megfordult a bányászvárosban. Az akkori munkáshonban kommunistákkal találkozott, azzal az ürüggyel, hogy a fiatalokat szavalni tanítja. A munkásmozgalom e nagy alakjáról már utcát, iskolát neveztek el a megyeszékhelyen, most emlékének idézésére és megőrzésére felavatták szoborportréját is.” A tatabányai mellszobor – szembeforduló, távolba néző, határozott fiatal férfi portréja – két, középen egy négyzetes elemmel összefogott vékony mésző hasápból álló posztamensen nyugodott. A szocializmus évtizedeiben Ságvári Endrét állami szinten ápolt kultusz övezte – számos Ságvári-szobrot és -emléktáblát állítottak, utcákat, tereket, közintézményeket neveztek el róla – de a rendszerváltás után személye és szerepvállalása vitatottá vált, így szobrait, emlékjeleit – miként a Tatabányán állót is – a 2010-es években lebontották, majd áthelyezték a Szabadtéri Bányászati Múzeum parkjába.

Ismeretlen alkotó

Felszabadulási emlékmű, ill. „szovjet hősi emlékfal” 1970

Felszabadulás tér (ma Fő tér), (1990-ben megszüntetve, 1991-ben ötnyelvű felirattal és kereszt-szimbólummal újraavatta, majd 2000-ben Péterfy László *Magyar életfa* című *Milenniumi emlékművé*é átalakítva)
mészkő

A második világháború lezárulását, Magyarország szovjet csapatok általi 1945-ös „felszabadítását” követően a magyar települések központi terein szovjet hősi, valamint felszabadulási emlékműveket állítottak. A kezdetben elhelyezett szerényebb kivitelű architektonikus emlékeket, obeliszkeket fokozatosan szobrászati igényel megformált kompozíciók váltották fel, amelyeket általában a „felszabadulás” ünnepnapján, április 4-én avattak fel,

majd azután minden évben ezen a napon koszorúztak meg. Számos magyarországi szovjet hősi és felszabadulási emlékmű született a 25. évfordulón, 1970-ben, majd a 30. évfordulón, 1975-ben. Tatabányán, miután a „felszabadulásra” csak a Népház előtt 1948-ban felállított obeliszket emlékeztetett, szükség volt az újjvárosi városközpontban egy központi elhelyezésű, reprezentatívabb emlékjelre, amelyet a 25. évfordulón, megkéssen, júliusban avattak fel. (Az új emlékmű átadásával párhuzamosan a Népház előtt álló obeliszket lebontották.) A *Dolgozók Lapja* című napilap 1970. március 5-i számában jelent meg a *Két érdekes*

műalkotás Tatabányán című hír, amely arról tájékoztatja az olvasókat, hogy „Ebben az évben készül el Tatabánya felszabadulási emlékműve, amelyet a főtér ma még rendezetlen részén állítanak fel. Addig a környezetet is megfelelően kialakítják.” Az új felszabadulási emlékművet, illetve „szovjet hősi emlékfalat” 1970. július 6-án avatták fel. Az emlékműre magyar nyelven A HŐSÖK EMLÉKÉRE – 1945 felirat került, amelyet orosz nyelven, cirill betűkkel is kőbe véstek. Ehhez az em-

lékhelyhez kapcsolva 1976-ban helyezték el a Víg Tamás szobrászművész által megformált – Molnár Péter építész közreműködésével készült – *Lenin*-szobrot.

Az emlékfal újraavatására a rendszerváltás után, 1991. augusztus 9-én került sor (amikor már nem állt az 1990-ben lebontott *Lenin*-szobor): a *Szabadság lángja*-emlékmű lebontott márványlapjainak felhasználásával a Felszabadulás tér felszabadulási emlékfalának felújítására került sor. A polgármesteri hivatal megbízására Dall'Asta Arnold kőfaragómester és brigádja ötnyelvű – magyar, német, angol, szlovák és orosz – emléktábla-együttest helyezett el egy kereszt mellett. Az aranyozott *A Hősök emlékére*-felirat azok előtt tiszteleg, akik Tatabányán haltak meg a második világháború idején. A tér is ekkor kapta új, Fő tér nevét. Ez az emlékfal 2000-ben adta át helyét a Péterfy László szobrászművész által tervezett *Magyar életfa* című *Millenniumi emlékmű*nek.

Kalló Viktor

Lenin 1970

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza, (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)

Búza Barna

Tóth-Bucsoki István 1972

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), (2018-ban lebontva, áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)

mészko posztamens, mészko, 120 cm; 70 cm

Felirat a posztamensen:

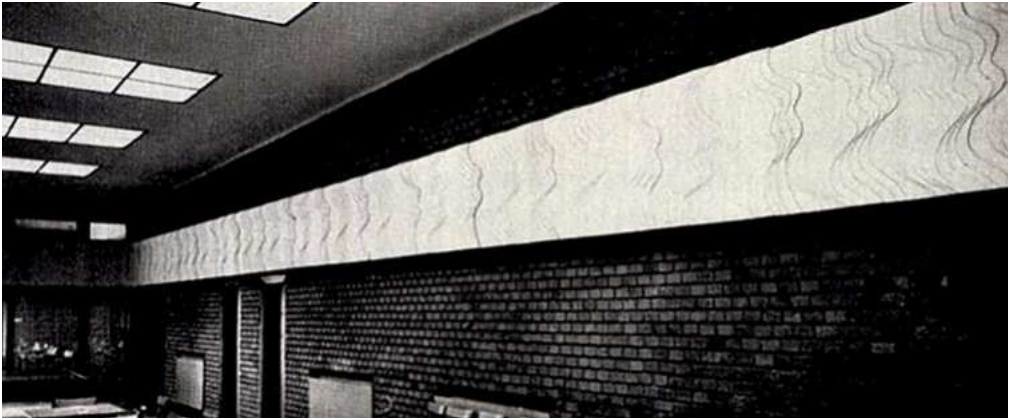
TÓTH
BUCSOKI
ISTVÁN
1889–1944

A felszabadulás 27. évfordulóján a munkásmozgalom kimagasló harcosának emlékére az újvárosi városközpontban felállított, 1972. április 4-én felavatott szobor. A szoboravatón Tóth Bucsoki István munkásságát Takács Tihamér, az MSZMP tatabányai bizottságának első titkára méltatta. 2018 januárjában a városközpont átépítése következtében lebontották, majd a Szabadtéri Bányászati Múzeum kertjében állították fel. Szembeforduló fiatal férfi portréja.

Deim Pál

Dekoratív fríz 1972

Újváros, Schönherz Zoltán utca 57., (ma Stúdium tér 1.), MSZMP Komárom megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága (ma Edutus Alkalmazott Tudományok Egyeteme)
festett fa, 120 × 1475 cm

Az épület egykori aulájában, ahonnan az előadótermek nyíltak (és ahol a büfé is működött), a mennyezet alatt a klinkertéglával burkolt oldalfalakon vajszerű, egységes festésű, elvont nyelvezetű, hullámzó hatást keltő, falemez-rétegekből képzett dombormű futott körbe, amely a XX. század utolsó harmadában kimagasló életművet teremtett szentendrei mester néhány alkotást felölelő monumentális műegyüttesének rendkívül értékes, különleges alkotásaként valósult meg. (1972-ben még nagyon ritka volt az állami megrendelésre és támogatással készült nonfiguratív kompozíció.) Az alkotás, illetve alkotója az 1971-1972-es állami megbízásra készült monumentális alkotásokat szemlélő Művészeti Tanács nívódíját

kapta meg. A rendszerváltozás után az épület funkciója megváltozott, teljesen átépítették, amelynek során a mű eltűnt. Sorsa ma is ismeretlen, így csupán egy archív fotó dokumentálja egykori megjelenését.

Lajos József

Sárkánycsikó 1974

Újváros, Köztársaság útja 13., V. sz. Óvoda (Szivárvány Óvoda) (lebontva, sorsa ismeretlen)

vörösrézlemez, 140 cm

A háromfejű fantázialény, a hengeres testekből megformált, rézlemezből alakított sárkány szobra a Köztársaság úti Óvoda kertjében állt. Az ezredforduló óta sorsa ismeretlen.

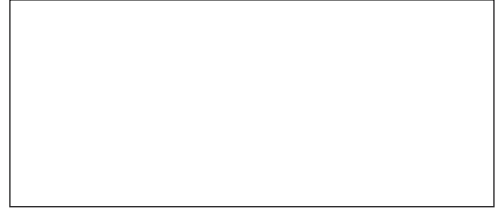
Bondor István

Kaszás István 1975

Tatabányai Szénbányák Szakszervezete (át-helyezve Kertváros, a Kertvárosi Művelődési Házba, majd lebontva, jelenleg sorsa ismeretlen)
mészkő

Lisztes István*Lenin* 1976

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér),
MSZMP-székház (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)

Vígh Tamás*Lenin* 1976 (Molnár Péter építésszel)

Újváros, Felszabadulás tér (1990-ben lebontva, azóta a Táncsics Mihály úti Szociális Foglalkoztató telephelyén, az architektúra gömb-plasztikája áthelyezve Felsőgalla, Széchenyi út 20., a Péch Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium előkertjébe /Tatabányai Szakképzési Centrum Bánki Donát–Péch Antal Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája/) mészkö, bronz

Az 1956-os forradalom és szabadságharc bukása után, a szocializmus évtizedeiben – szovjet mintát követve, a marxista-leninista ideológia szellemében – a magyarországi megyeszékhelyeken és nagyobb településeken, általában a városközpontban, vagy kiemelt, exponált környezetben egészalakos szobrot állítottak Leninnek, a kommunista szellem vezéralakjának. A Komárom Megyei Tanács VB megbízásából a Képző- és Iparművészeti Lektorátus 1972-ben hirdetett meghívásos pályázatot Lenin tatabányai szobrának megvalósítására. A pályázatra Borsos Miklós, Varga Imre, Vígh Tamás és Vilt Tibor szobrászművész

kapott meghívást. A szobor tervezett helyszíne az MSZMP Oktatási Igazgatóságának épülete előtti tér volt, amelyet a pályázat során módosítottak, így a művészek már a Felszabadulás térre – az MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza előtti térre – adaptálták pályaműveiket, ahol viszont nehéz térbeillesztési problémát jelentett a teret határoló betonfal. Az első pályázati forduló művei közül a szakzsűri – Cifka Péter szakértő, Illés Gyula, Kiss István és Makrisz Agamemnon szobrászművész – nem talált megvalósításra alkalmas tervet, illetve Vígh Tamást és Vilt Tibort bízta meg terveik továbbfejlesztésével, és melléjük Molnár Péter, illetve Mandel Tamás építész kérte fel az építészeti tervek kidolgozásával. „A szobor kabátban ábrázolja Lenint, de az alak erőt, dinamizmust sugároz. A nagyon sok elkészült ilyen tárgyú alkotás után is maradandó élmény nyújtására lesz képes” – fogalmazta meg az egyik szakértő. Az 1973-as második pályázati forduló során a zsűri Vígh Tamás és Molnár Péter tervét ítélte – az építészeti terv korrekciója után – megvalósíthatónak. A tervezés során többször változott a bronzalak mellett emelt architektúra, míg kialakult a figurával összehangolt, föld-hold-szimbólumokkal megjelenő elem, és a kompozíciót 1976. április 4-én felavathatták. Lenin alakja az 1970-es évek emlékműszobrászatának törekvése szellemében a járószintre került. A szobrász hagyományos, puritán, reális Lenin-alakot jelenített meg, amely nem sokban különbözött el a magyar városokban korábban felállított Lenin-szobrok típusától, így a budapesti, központi *Lenin*-emlékmű megformálásától sem. Vígh Tamás szobrászművész és Molnár Péter építész újjító szándéka egy járulékos elem alkalmazásában jelölhető meg: a szoboralak mellé és mögé egy architektúrát, illetve architektonikus kompozíciót építettek. A két tömböt – hogy ne csak formai, hanem tartalmi szálak is a szoboralakhoz kössék – a szobrász és az építész megbontotta két, szimbolikus értelmű gömb révén. A mészkőlap borítású architektúráról a fehér műkő-gömbök erőteljesen elválnak, mintegy kihangsúlyozott elemekként jelennek meg. Vagyis két, egymástól meglehetősen távol álló kifejezőmód egy művön belüli térnyerésének lehettünk tanúi: a figuratív – Lenin alakja – és a nonfiguratív – a két, architektúrába helyezett gömb – alakítás egymás mellett, s ugyanakkor egymással ellentétben kapott teret. A két „nyelv” feszültséget szült, a szintézist az alkotóknak nem sikerült megteremteni. Mindezen túlmenően a tatabányai *Lenin*-szobor nehézkes, súlyos tömbjeivel szervesen illeszkedett a városképbe is, tipikus példaként a magyarországi utólagos szoborelhelyezési gyakorlatnak: a mű környezetétől függetlenül született meg, s szobrászati terét úgy érvényesíthette csak, hogy szétzilálta az eredeti környezet rendszerét, együtthatását. Vígh Tamás és Molnár Péter alkotása a magyar emlékműszobrászat kísérletező, autentikus hangját kereső szakaszának reprezentánsa volt.

A rendszerváltozást követően, 1990-ben a szobrot lebontották, a bronzalakot raktárban helyezték el, míg az építészeti elem gömb-plasztikáját a felsőgallai Péch Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium előkertjében állították fel. Az 1990-es évek végén felmerült a bronzalak nyersanyagának új szobrászati alkotás megvalósításához való felhasználásának gondolata, amellyel kapcsolatban a tatabányai önkormányzat képviselője a Képző- és Iparművészeti Lektorátus szakvéleményét kérte. A szakmai állásfoglalás szerint „A Képző- és Iparművészeti Lektorátus a leghatározottabban tiltakozik az eljárás ellen, amely törvénytörő, etikátlan és történelmietlen. A köztulajdon kezeléséről az önkormányzati törvény rendelkezik. Ettől függetlenül a szobrot védi a szerzői jog... Amennyiben a szobor

sorsát rendezni kívánják, s mivel mind a köztéren való felállítás, mind a megsemmisítés kizártnak tekinthető, javasoljuk a Bányászati Múzeumban történő elhelyezést. Beletárolt műzeumi tárgyként egy korszak művészetének emléke lehet a tematikailag vagy stilisztikailag hasonlóan idejétmúlt műalkotások között.”

Asszonyi Tamás

Díszkút 1978

Dózsakert, Vadász utca, Üzletközpont (2000 körül lebontva, azóta a Táncsics Mihály úti Szociális Foglalkoztató telephelyén)
mészkő, 100 cm

A dózsakerti Üzletközpont átriumos parkjában 1978-ban állították fel azt a mészkőbe faragott, szintetikus díszkutat, amely mintegy két évtizeden át díszítette a teret. A kör alakú medence közepén elhelyezett, hengeres alakú, felső részén kanyargósan futó, labirintus-szerű mélyedéssel tagolt díszkút lebontásának okai és körülményei nem ismertek.

Droppa Judit

Textilkompozíció 1979

Bánhida, Kossuth Lajos utca 2., Családi Intézet (sorsa ismeretlen)

Varga Imre

Orpheus és Euridiké 1980

Óváros, Tóth-Bucsoki út (ma Népház utca)
5., Népház (Jászai Mari Színház) (az épület
2007–2009-es rekonstrukciója után lebont-
va, sorsa ismeretlen)
bronz, krómacél, bazalt, 250 cm, változó
méretek

A Dolgozók Lapja 1980. szeptember 7-i száma a Bányásznapi alkalmából megrendezett szobor-avatóról tudósított: „Szombaton délelőtt szobrot avattak Tatabányán, a Népház előtt. Figyelemre méltó képzőművészeti alkotással gazdagodott a város: Varga Imre Kossuth-díjas szobrászművész *Orpheus* című kompozíciója díszíti a teret. Az Oroszlányi Bányász Fúvószenekar vendégcsalogató térzenéje után Tóth Zsóka, a Bányász Színpad tagja mondott verset az alkalmából. Szabó László, a Tatabányai Szénbányák szociális igazgatóhelyettese avatóbeszédében felidézte Orpheus és Euridiké történetét.” Orpheus a görög mitológia legendás dalnoka, a líra feltalálója vagy tökéletesítője volt, aki zenéjével lecsillapította a vadállatokat, táncra perdítette a sziklákat, megállította a folyókat. Héthúrú líráján olyan dallamokat szólaltatott meg, amelyek megbabonázták az alvilág őreit is.

Amikor kedvesét, Euridikét elveszítette, lement érte az alvilágba. Zenéjével megindította Hadészt és Perszephonét, akik ezért visszaengedték Euridikét a földi világba. Volt azonban egy feltétel: az, hogy Orpheusz elől haladjon, és ne nézzon vissza kedvesére. Ezt a feltételt Orpheusz nem tudta megtartani, ezért véglegesen elveszítette őt. E mitológiai történet számos műalkotás (opera, költemény, film) témájává vált, s ezt a legendát idézte fel Varga Imre kompozíciója is. A Népház előtti lejtős terepre adaptált, bazalt-tömbökkel tagolt, bronz és krómaccél alakokat megidéző kompozíciót a Népház, illetve a Jászai Mari Színház 2007-2009-ben lezajlott rekonstrukciója során lebontották – helyére hirdetőtáblák kerültek –, s azóta a mű sorsa ismeretlen.

Farkas Ádám

Plasztika 1981

Dózsakert, Dózsa György út 58., Gyermekintézményi Központ (ma Bánki Donát–Péchy Antal Technikum, A épület) (sorsa ismeretlen)
andezit, 52 cm

Az oktatási intézmény Dózsa György úti bejárata melletti parkrészben, alacsony talapzaton állt 1981-től a 2010-es évek második feléig Farkas Ádám korai alkotószakaszában készült, organikus jellegű motívumok burjánzására, domború futású felületek egymásba-kapcsolódására komponált, zárt tömegbe foglalt alkotása. A mű, a szentendrei szobrászművész életműve e kiemelkedő jelentőségű munkájának sorsa ismeretlen.

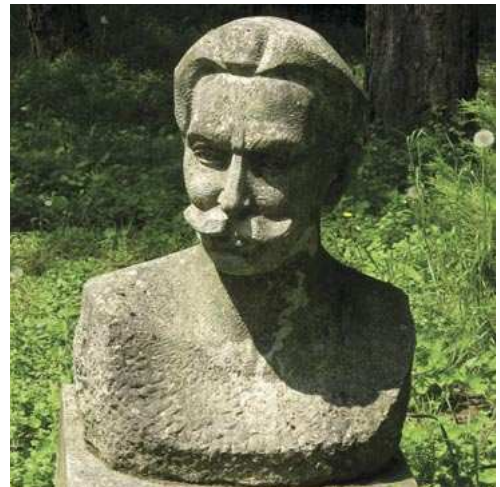
Bondor István

Bokányi Dezső 1984

Újváros, Komáromi út, KOMÉP Vállalat székháza (1990 után áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)
mészkő, 80 cm

Felirat a talapzaton:

BOKÁNYI
1871–1940

Az 1948-ban megalapított Komárom Megyei Állami Építőipari Vállalat a székháza elé állított szoborral adózott a vállalat művelődési és oktatási központja névadója, az Építők Országos Szakszervezete megalapítója emlékének. A portrészobrot 1984. június 8-án avatták fel. A vállalat az 1990-es évek első felében szűnt meg, majd a szobrot áthelyezték a Szabadtéri Bányászati Múzeum parkjába. A középkorú, bajszos, kissé balra forduló férfit megjelenítő portré napjainkban az eredeti posztamens nélkül, a földre helyezve áll.

Hajdu László

Cégér, vízköpő 1984

Dózsakert, Réti út 36., Turul patika (lebontva, sorsa ismertetlen)

Brém Ferenc

Meleg közelében (Zsuzsi) 1985

Újváros, Győri út 23., Távhőszolgáltató Vállalat (lebontva, áthelyezve a bányaidai Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum raktárába)

mészkő posztamens, mészkő, 40 cm; 200 cm

Kontraposztban álló, jobb kezével a háta mögötti radiátorra támaszkodó, bal kezét a derekán nyugtató, hosszú ruhát viselő fiatal nőalak szobra, amely ma már a Szabadtéri Bányászati Múzeum raktárában található. A talapzaton embléma. E mű párdarabja az egykori tatabányai szobrászművész *Óvónő* című, az újvárosi Záray Márta pihenőparkban 1975-ben elhelyezett kompozíciójának.

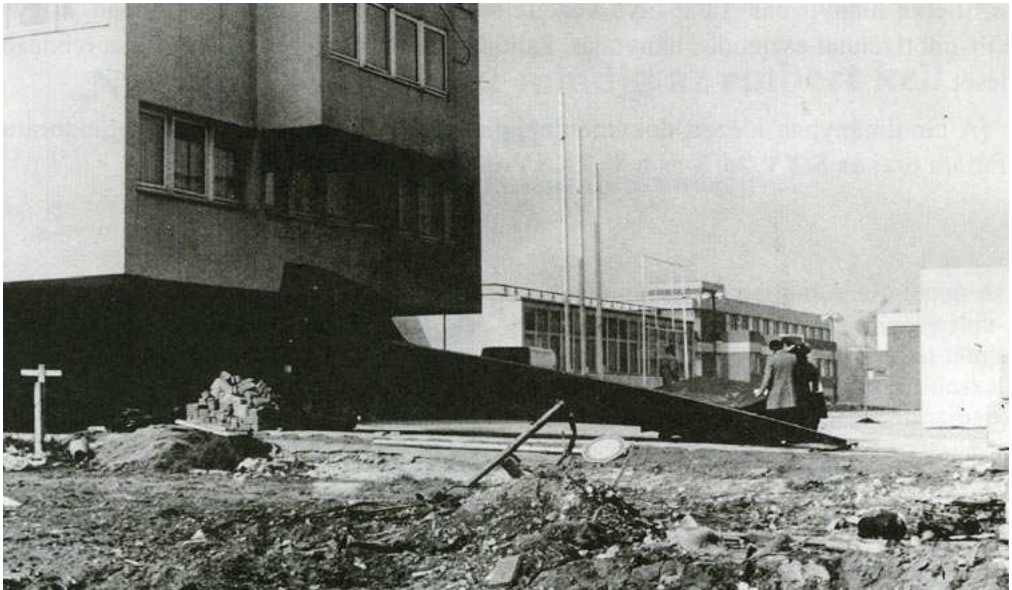
Ismeretlen alkotó*Emlékoszlop a békéért* 1986

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), (Centrum Áruház előtti park) (lebontva, sorsa ismeretlen)
fa

Vilt Tibor*Bányász-emlékmű* 1986

Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), A Közművelődés Háza (ma Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum) (elkészült, de nem helyezték el)
vas

Egy 1977-es, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus által Budapesten rögzített jegyzőkönyv határozata szerint „Tatabánya Városi Tanács VB igényére, Tatabányán, a Munkásmozgalmi, valamint Ipartörténeti Múzeum épülete előtti területre önálló plasztika elhelyezésével egyetért a Képző- és Iparművészeti Lektorátus. A mű tervezésére Vilt Tibor szobrászművész jelöli ki egyenes megbízás keretében. (A művész korábbi kisplasztikájának kiválasztásában Virág Csaba építész konzultál.)” Amikor 1978 nyarán a mű tervét a lektorátusi zsűri (Németh Lajos művészettörténész, Varga Imre szobrászművész, Virág Csaba építész) elfogadta, egy kb. 8-10 méteres kő kompozícióról tárgyaltak, amelynek költségeit a Lektorátus és Tatabánya városa közösen, fel-fele arányban vállalta. A művész kötelezettséget

vállalt, hogy a művet az épület 1981-es átadásának időpontjára kivitelezzi, és alkotásán a „tisztelet a bányászoknak” feliratot feltünteti. Egy év elmúltával a koncepció változását jelezte, hogy a kompozíció kő-anyagát felváltotta a fém: a Lőrinci Hengermű ekkor a három tonna lemez felhasználásával készülő alkotás költségeiről adott árajánlatot. A koncepcióváltást az anyagi lehetőségek is diktálták: a fémkompozíció kivitelezése lényegesen olcsóbbnak bizonyult, mint a kőé. 1980 márciusában Vilt Tibor bemutatta a tíz méter magas „lemez anyagú” *Bányász-emlékművet*: a tervrajz egy stilizált, földbe állított csákány plasztikájáról tanúskodik. A Lektorátus a tervet elfogadta, és Virág Csaba építész jelölte ki az architektúra, illetve az elhelyezési terv kidolgozására. Virág Csaba A Közművelődés Háza és közvetlen környezete tervezőjeként a mű helyét az intézmény bejáratától jobbra, egy szökőkút pandanjaként jelölte meg. Ezután öt esztendő, hosszú szünet következett a mű keletkezéstörténetében, amelynek szomorú közjátéka volt, hogy Vilt Tibor 1983-ban meghalt. A tatabányai Városi Tanács Művelődésügyi Osztálya 1985. február 22-i levelében adott állásfoglalást a művel kapcsolatban: „Az alkotás 1979-ben Virág Csaba építész-tervező (Lakóterv) javaslatára készült az akkor még épülő művelődési központ elé. Az épület most készült el, és a sokszor módosított park és környezet kialakításába véleményünk szerint nem illik bele ez az alkotás.” Az 1985-ös helyszíni szemlén – immár a művész, Vilt Tibor nélkül – a Lektorátus és a Városi Tanács képviselői az 1986-ban kialakításra kerülő bányász-skanzent jelölték meg a mű felállításának, elhelyezésének színterét. A művet később valóban a bányász-skanzenbe szállították, de elhelyezéséről, felállításáról nem beszélhetünk: Vilt Tibor szobrászművész egyik utolsó alkotása ma is ott hever, mint valami monumentális kacat.

Barabás Márton

A Közművelődés Háza díszítőfestése 1993–1994

Újváros, Fő tér, A Közművelődés Háza
(2010 után az épület átépítése során megsemmisült)

Az 1990-es évek első felében pályázatot írtak ki a Virág Csaba építész által tervezett A Közművelődés Háza színdinamikai tervére, amely pályázaton Fajó János és Barabás Márton festőművészek terveit ítélték megvalósíthatónak. (1990-ben Henye Péter festette meg az *Üvöltő sakálok a sivatagban* című, az épületet díszítő falképet.) Miután Fajó János visszalépett a kivitelezéstől, az egész épület díszítőfestésére Barabás Márton tervei szerint került sor. Az épület külső díszítésének koncepciója az volt, hogy a városközpontban emelt sátor tetős házak csúcsos tetejének látványát, illetve tetőzetének megjelenését geometrikus formákká átvitt motívumokként jelenítse meg a művész. „A kompozícióban a kékek különböző tónusai jelentek meg, az eltérő idejű expozícióra emlékeztető sötétedések és kivilágosodások, valamint a térképekről, illetve a felhős égboltról ismert különös alakzatok: a felhőképek, a felhőállatok. Ezekkel próbáltam feloldani az épület merev tömbjét, és egy geometrikus motívum, egy farkasfogas szerkezet végigvonultatásával teremtettem meg a hangsúlyt, illetve rendet.” – vallotta meg alkotásáról a művész az *Új Forrás* című folyóirat 1997. évi 8. számában közreadott beszélgetésben. A díszítőfestés az épület Vértessé Agorává alakításáig, építészeti átformálásáig, a 2010-es évek első feléig díszítette a falakat.

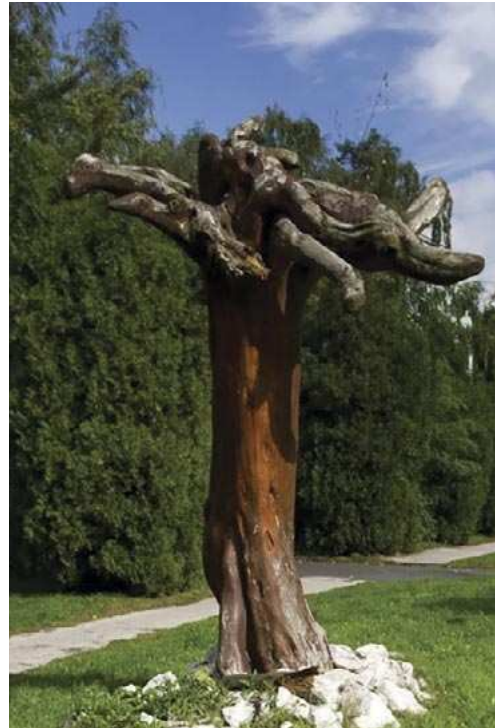

Gengeliczky László

Életfa 1998

(M. Nagy József „Kétarcú” című alkotásával)
(lebontva, sorsa ismeretlen)
Óváros, Ságvári Endre út, (ma Szent Borbála út)
fa

A Tatabánya várossá nyilvánításának ötvenedik évfordulója alkalmából rendezett városi vetélkedő győztese az Óvárosi Baráti Egyesület volt. A vetélkedő első díja Gengeliczky László faragványa volt, amelyet a fafaragó tábor alkotóinak határozata értelmében M. Nagy József *Kétarcú* című munkájával együtt, a nemzetközi nőnap alkalmából avattak fel 1998. március 8-án.

Brém Ferenc

Lenin

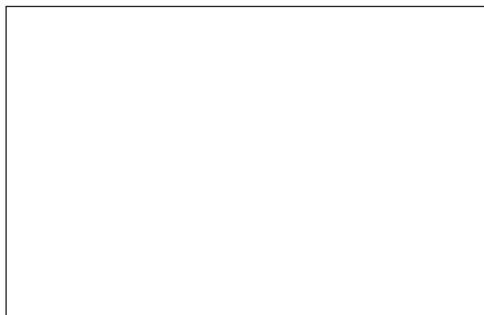
Újváros, Schönherz Zoltán utca 57., (ma Stúdium tér 1.) MSZMP Komárom megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)

Brém Ferenc

Bányászat

Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)

Csikvári Péter

Szobor

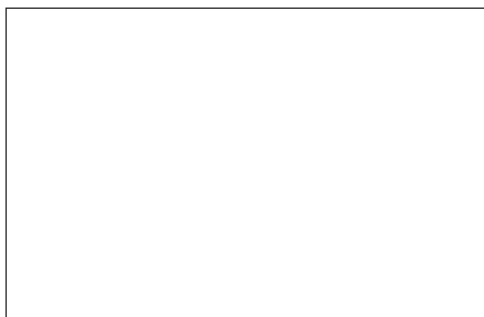
Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)

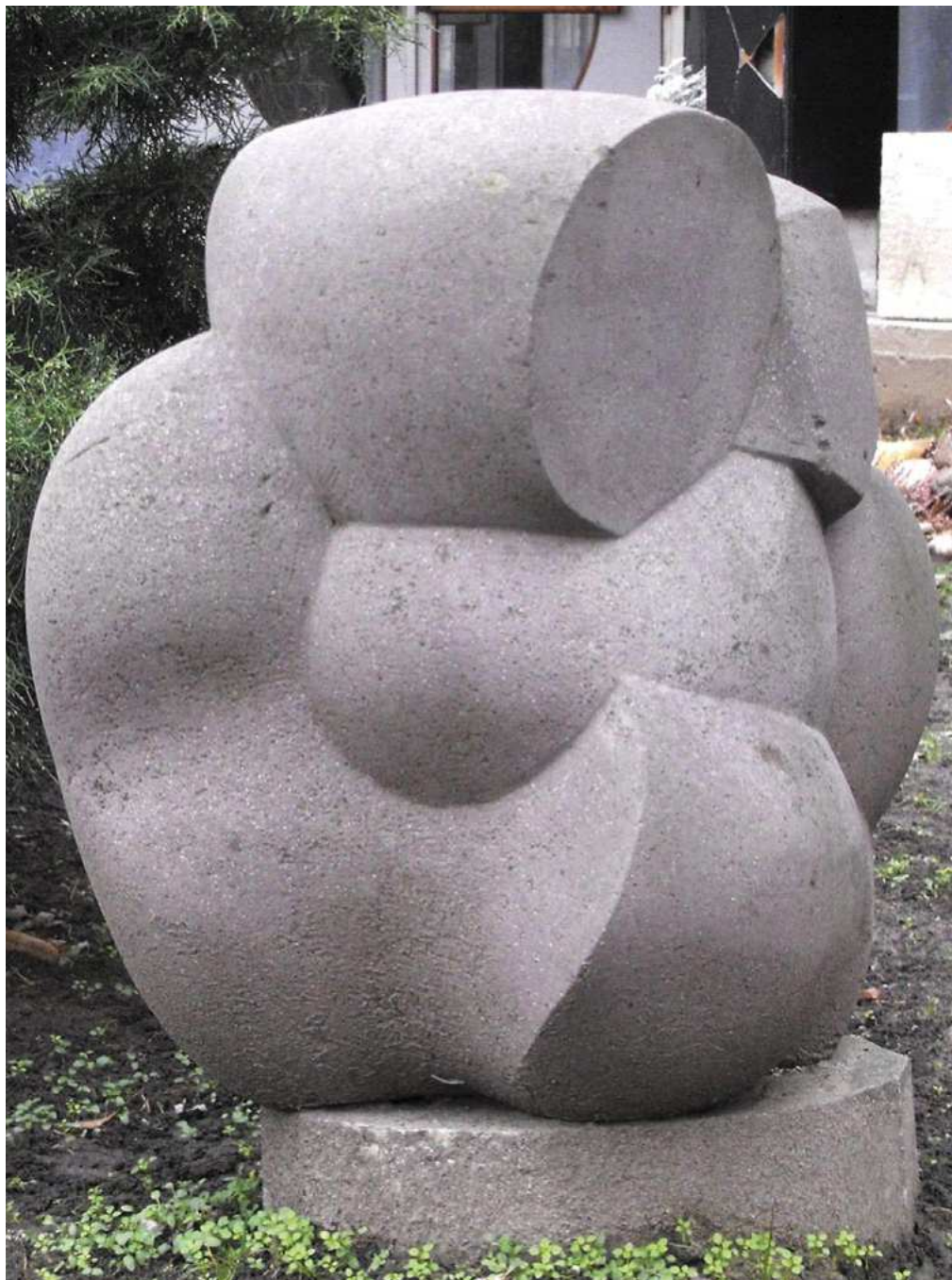

Nausch Géza

Lenin

Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)

KISLEXIKON | TATABÁNYA MONUMENTÁLIS EMLÉKJELEI ÉS MŰALKOTÁSAI ÁLTAL MEGJELENÍTETT KIEMELKEDŐ SZEMÉLYEK KISLEXIKONA

Ady Endre (Érmindszent, 1877. – Budapest, 1919.)

Költő író, publicista. Pályája kezdetén Nagyváradon újságíró, majd később budapesti lapok munkatársa volt. Költészetére nagy hatással voltak párizsi utazásai. A *Nyugat* című folyóirat egyik irodalmi vezéralakja volt. Költészete: magyarság versei, vallásos, istenes költeményei és szerelmi lírája révén a modern magyar irodalom egyik megújítója.

Árpád fejedelem (850–855 körül – 907 körül)

A honfoglaló magyarok vezére, az első magyar uralkodó dinasztia, az Árpád-ház őse.

895-ben csapatai élén a Vereckei-hágón át érkezett az Alföldre és több éves csatározás után meghódította a Kárpát-medencét és Erdélyt, megalapítva a területileg a XXI. századig fennálló Magyarországot.

Árpád-házi Szent Erzsébet (Sárospatak vagy Pozsony, 1207. – Marburg, /Németország/, 1231.)

IV. Béla király húga, a szegények, az elesettek gyámolítója, menedékhelyek, kórházak alapítója. 1235-ben IX. Gergely pápa avatta szentté. Attribútuma a rózsza.

Árpád-házi Szent Margit (Klissa /Németország/, 1242. – Nyulak szigete, 1271.)

Árpád-házi hercegnő, IV. Béla és Laszkarisz Mária leánya, domonkos rendi apáca, a rend patrónája. 1254-ben tett fogadalmat.

Bánki Donát (Bakonybánk, 1859. – Budapest, 1922.)

Gépészmérnök, számos szabadalom szerzője. Nevéhez és munkásságához kapcsolódik a karburátor, a nagynyomású belső égésű motor, a vízbefecskendezéses motor, az elsőkerék-meghajtású autó, a gőzturbina és a vízturbina találmánya. A Magyar Tudományos Akadémia tagja volt.

Bárdos László (Bárdos László István) (Sátoraljaújhely, 1909. – Tatabánya, 1963.)

Tanár és könyvtáros. Tanári pályáját Beregszászon kezdte 1939-ben, majd 1946-ban került Tatabányára, ahol jelentős szerepet vállalt a város első gimnáziumának (Árpád Gimnázium) megalapításában. A halálát megelőző években könyvtárosként dolgozott. Ő írta a város történetének első összefoglaló művét.

Bell, Alexander Graham (Edinburgh /Nagy-Britannia/, 1847. – Baddeck /Kanada/, 1922.)

Fizikus, a telefon feltalálója. A Telephone Company (1877) megalapítója.

Bokányi Dezső (Pest, 1871. – Moszkva /Szovjetunió/, 1943.)

Kőfaragó munkás, műfordító, újságíró, a munkásmozgalom harcosa. Az építőmunkások

szervezetének megalapítója, 1918-ban a Nemzeti Tanács tagja, a Tanácsköztársaság népbiztosa. 1920-ban halálra ítélték, fogolycsere-akcióval került a Szovjetunióba, ahol a sztálini törvénytelenések áldozatául esett.

Engels, Friedrich (Barmen /Németország/, 1820. – London /Nagy-Britannia/, 1895.)
Német filozófus, a munkásmozgalom ideológusa, a marxizmus egyik megalapítója. Karl Marx-szal közösen kidolgozott elméletüket a munkásosztály tudományos világnézeteként értelmezték.

Erkel Ferenc (Gyula, 1810. – Budapest, 1893.)
Zeneszerző, a magyar nemzeti opera megteremtője. Legjelentősebb művei a *Bánk bán* és a *Hunyadi László*. 1875 és 1887 között a budapesti Zeneakadémia igazgatója volt. 1844-ben megnyerte a *Himnusz* megzenésítésére kiírt pályázatot, műve néhány év elmúltával a magyar nemzeti himnusszá vált.

Gróf Esterházy János (Nyitraújlak, 1901. – Mirov /Csehszlovákia/, 1957.)
Magyar mártír politikus. Főnemesi család sarja, az Esterházyak galántai ágának leszármazottja. Az 1920-as években kezdte a csehszlovákiai magyarság érdekeit védő, a trianoni békeszerződés revízióját képviselő politikai pályafutását. Szlovák parlamenti képviselőként elutasította a zsidóellenes törvények megszavazását. A második világháború alatt politikai állásfoglalásai miatt letartóztatták, szovjet kényszermunkatáborokban, majd Szlovákiában raboskodott. 1957-ben a morvaországi Mirov börtönében hunyt el.

Galánthai gróf Eszterházy József Antal (Pápa, 1682. – Pozsony, 1748.)
Országbíró. Nagyszombaton, Rómában és Bécsben bölcsészeti, teológiai és hadtudományi tanulmányokat végzett, majd 1705-től katonai pályára lépett, altábornagyként és lovassági tábornokként számos csatában vett részt. 1708-tól több jelentős tisztséget viselt, sorukban 1709-től Komárom megye főispánja volt. Nevéhez fűződik az erősen elnéptelenedett Komárom megye betelepítése: ekkor települtek Alsógallára és Felsőgallára német ajkú, Bánhidára elsősorban szlovák nemzetiségű, döntő többségükben katolikus családok.

Fieba József (Alsókorompa, 1819. – Győr, 1893.)
Katolikus pap, Bánhida és Vértesszőlős plébánosa. Teológiai tanulmányait Győrben végezte, 1845-ben szentelték áldozópappá. 1848-ban került Vértesszőlősre, mint bánhidai-szőlősi plébános. A forradalom és szabadságharc alatti kiállása és szervező tevékenysége miatt a bukás után üldözték, elfogták és börtönbe vetették. 1852-es szabadulása után haláláig Győrben élt és elhagyva az egyházat világi hivatalokat vállalva tevékenykedett.

Földi Imre (Kecskemét, 1938. – Tatabánya, 2017.)
Olimpiai bajnok, a Nemzet Sportolója súlyemelő. Tatabányán volt lakatos szakmunkás, majd 1955-től 1978-ig a Tatabányai Bányász súlyemelője, majd 1988-ig a klub edzője volt. Öt olimpián, tíz világbajnokságon, tizenhárom Európa Bajnokságon szerepelt, harmincöttször javított világcúcst. 1972-ben szerzett olimpiai bajnoki címet.

Dr. Gál István (Szirmabesenyő, 1917. – Tatabánya, 1979.)

1945 és 1953 között budapesti vállalatok és kormányhivatalok munkatársaként dolgozott, miközben 1951 és 1954 között a Gazdasági és Műszaki Akadémián végezte tanulmányait, majd 1959-ben a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen mérnök-közgazdász oklevelet szerzett. 1953-tól haláláig a Tatabányai Szénbányászati Tröszt igazgatójaként tevékenykedett. 1961-ben Kossuth-díjjal ismerték el munkásságát.

Hippokratész (Kósz sziget /Görögország/, Kr. e. 460 körül – Larissza, 377 körül)

Görög orvos, az ókori orvostudomány egyik megalapozója. A megfigyelésen alapuló orvoslást állította a mágikus gyógy módok helyébe. Kidolgozta a betegvizsgálatok módszertanát, leírta számos betegség tüneteit, hangsúlyozta a természetes gyógy módok szerepét. Alapelve volt, hogy az orvosi működés fundamentuma az erkölcsi tisztaság és az orvosi etika törvényeinek betartása. Iskolájában a hippokratészi eskü szellemében dolgoztak az orvosok.

Hunyadi János (1452 körül – Zimony, 1456.)

Főúr, hadvezér, 1446 és 1552 között Magyarország kormányzója. Felesége Szilágyi Erzsébet, fia I. Mátyás király volt. Számos csatát vívott a törökkel (Nikápoly 1444, Várna 1444, Rigómező 1448, Nándorfehérvár 1456), megannyi tisztséget viselt (erdélyi vajda, székely ispán, nándorfehérvári kapitány, temesi ispán, a kereszties sereg fővezére, az ország főkapitánya).

Jászai Mari (Ászár, 1850. – Budapest, 1926.)

Színésznő, 1872-től a Nemzeti Színház tagja volt. A klasszikus tragédiák, így a Shakespeare-színművek hősnőinek szenvedélyes, romantikus hevülettel fűtött megformálója volt. Versmondóként is jeleskedett. Emlékiratai 1926-ban jelentek meg.

József Attila (Budapest, 1905. – Balatonszárszó, 1937.)

Költő. A XX. századi magyar irodalom egyik legjelentősebb költészeti életművének megteremtője. Megpróbáltatásokkal terhes gyermek- és ifjúkorának élményei költészetének hangsúlyos motívumaivá váltak. Első kötete 1922-ben jelent meg, amelyet tragikus haláláig újabb könyvek és mély gondolatisággal áthatott, az egyén és a közösség viszonyát boncolgató, a társadalmi problémákat költői ihletettséggel feldolgozó nagy versek követtek (*Külvárosi éj, Óda, Eszmélet, A Dunánál*). A Kossuth-díjjal posztumusz, 1948-ban ismerték el munkásságát.

Kaszás István (1916. – 1973.)

Szakszervezeti vezető és sportvezető, a Tatabányai Szénbányák Vállalat Szakszervezeti Bizottságának titkára, 1960 és 1963 között a tatabányai Bányász Sport Club elnöke volt. Elévülhetetlen érdemei vannak Tatabánya sportéletének fejlesztésében, a tatabányai bányász sportklub kiemelkedő, országos és nemzetközi eredményeinek elérésében.

Királdi Herz Zsigmond (Mezőcsát, 1854. – Budapest, 1903.)

Gyáripáros. Miskolcon és Budapesten végezte tanulmányait, majd Miskolcon gépgyárat alapított, de érdeklődése hamarosan a szénbányászat felé fordult. A Tata vidéki szénbányászat az ő kezdeményezésére indult meg. 1891-től 1903-ig alapító igazgatója volt a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulatnak. Gróf Esterházy Miklós Józseffel 1894-ben kötött a szénkutató és kitermelés jogot biztosító szerződést a hitbizomány területére a részvénytársaság részére. A XIX. század utolsó évtizedében a tatai térség akkori és későbbi gazdasági fejlődésének megalapozása fűződik nevéhez.

Kodály Zoltán (Kecskemét, 1882. – Budapest, 1967.)

Zeneszerző és népzenekutató. Életművében az európai zene és a magyar népzene szintézise született meg. Pótolhatatlan munkásságot fejtett ki a magyar népzene értékeinek feltárásában és feldolgozásában. A zenei nevelés terén kidolgozott módszere Kodály-módszerként vált ismertté világszerte. A Magyar Tudományos Akadémia tagja, 1946 és 1949 között elnöke volt. Háromszor, 1948-ban, 1952-ben és 1957-ben ismerték el Kosuth-díjjal munkásságát.

Kós Károly (Temesvár, 1883. – Kolozsvár, 1977.)

Építész, író, grafikusművész, néprajzkutató, politikus. Pályája kezdetén építésként Budapesten dolgozott, megvalósult fővárosi munkái közül kiemelkednek a városligeti állatkert pavilonjai és a kispesti Wekerle-telep épületegyüttese. 1914-ben költözött vissza Erdélybe, ahol lapalapítóként és szerkesztőként, művészegyesületek szervezőjeként, nemzetgyűlési képviselőként tevékenykedett, valamint regényeket és drámákat írt, és etnográfiai tárgyú munkákat tett közzé.

Kölcsey Ferenc (Sződemeter, 1790. – Cseke, 1838.)

Költő, a magyar reformkor kiemelkedő alakja. Irodalmi kritikái, esztétikai tanulmányai a korszak meghatározó eszmefuttatásai, az elemző-értékelő kritikai normarendszer megalapozói. *Himnusz* című verse (1823) Erkel Ferenc megzenésítése nyomán (1844) magyar nemzeti himnusszá lett.

Lenin, Vlagyimir Iljics (Szimbirszk (Oroszország), 1870. – Gorki /Szovjetunió/, 1924.)

Politikus. Már fiatalon politikai szerepet vállalt, ezért száműzetésbe, később nyugat-európai emigrációba kényszerült, ahol kidolgozta elméletét a munkásosztály hatalmáról. Az 1917-es forradalom hírére hazatért és a novemberi szentpétervári forradalmi események vezetőjeként lépett fel. A társadalmi reformok, a vörösteror irányítójaként és ideológiájának kimunkálójaként meghatározó szerepet vállalt a Szovjetunió 1922-es létrejöttében, a szocialista (kommunista) elvek és hatalomgyakorlás oroszországi és európai meggyökerezésében és elterjedésében.

Makk Béla (Győrszentmárton, 1890. – 1955.)

Katolikus pap. 1913-ban szentelték pappá. 1921 és 1951 között a bánhidai Szent Mihály római katolikus templom plébánosa volt. Az 1920-as, 1930-as években az *Evangelium*

című teológiai periodika szerkesztője volt. 1951-ben koholt vádak alapján letartóztatták, két évre bebörtönözték, és családját is meghurcolták. "Ha nem is halt meg a börtönben, mégis áldozat volt és vértanú." (Nagy László prépost.)

Marx, Karl (Trier /Németország/, 1818. – London /Nagy-Britannia/, 1883.)

Német filozófus, politikai gondolkodó, aki Friedrich Engels-szel együtt dolgozta ki a marxizmus eszmerendszerét. Az önállóan és közösen jegyzett munkáikban a kommunista mozgalom célkitűzéseit és a kapitalizmus társadalmi jellemzőit elemezték.

Mohi Rezső dr. (Garamszentkereszt, 1888. – Budapest, 1981.)

Tatabányán harminc éven át szolgált bányamérnök, a világháborút követően kerületi bányagazgató volt. A Magyar Általános Kőszénbánya Rt. első technikai doktora volt.

Móra Ferenc (Kiskunfélegyháza, 1879. – Szeged, 1934.)

Író, régész. Tanár és újságíró volt Szegeden, majd a város múzeumának munkatársa, később igazgatója volt. Gyermekkönyvei és ifjúsági regényei nemzedékek olvasmányai voltak (*Rab ember fiai* 1908, *Kincskereső kisködmön* 1917). Regényeiben a tanyavilág életét, történeti és művelődéstörténeti témákat dolgozott fel (*Ének a búzamezőről* 1927, *Aranykoporsó* 1932).

Nagy Imre (Kaposvár, 1896. – Budapest, 1958.)

Politikus. A két világháború között Magyarországon, Bécsben és Moszkvában élt. 1945 után pártfunkcionáriusként, majd földművelésügyi miniszterként, belügyminiszterként és az Országgyűlés elnökeként tevékenykedett. Az 1950-es években különböző állami és pártvezetői tisztségeket viselt, 1953-tól 1955-ös leváltásáig Magyarország miniszterelnöke volt. 1956-ban a forradalom és szabadságharc vezetőjeként lépett fel, miniszterelnökként irányította az eseményeket. A forralom bukása után internálták, majd az 1956-os forradalom eszmeiségét vállaló politikust a Kádár-rendszer bírái 1958-ban halálra ítélték és kivégezték.

Nagy László (Perbete, 1934. – Tatabánya, 2014.)

Címzetes prépost, bányai plébános. Érsekújváron, Pannonhalmán és Győrben végezte iskoláit, 1959-ben szentelték pappá. 1972-ben került Tatabányára, illetve Bányára. 1980-tól tiszteletbeli főesperes, 1988-tól címzetes prépost volt. Köztisztviselőként álló szolgálatának köszönhetően épült meg Tatabányán a kertvárosi templom, a Bányai Szent Erzsébet Óvoda, a Szent Margit Általános Iskola és az újvárosi kápolna.

Orpheusz és Euridiké

Mitológiai alakok. Orpheusz, thrákiai énekes és lantjátékos, miután hitvese, Euridiké meghalt, alászállt az alvilágba, hogy visszahozza őt az élők közé. Az alvilág ura azzal az ígérettel engedte el Euridikét, hogy távoztukban Orpheusz nem néz vissza rá. Orpheusz azonban megfedkezett erről az ígéretéről, így örökre elvesztette Euridikét. Bánatában Thrákia hegyei között bolyongott, ahol a helybéli nők széttépték.

Puskás Tivadar (Pest, 1844. – Budapest, 1893.)

Technikus, a telefonközpont és a telefonhírmondó feltalálója. Thomas Alva Edison munkatársaként tevékenykedett. 1878-ban Párizsban létesített telefonközpontot, majd az 1881-es párizsi Világkiállításon mutatta be a telefonhírmondót, a vezetékes rádió őseit. 1893-ban Budapesten telefonhírmondó szolgálatot indított meg.

Puskin, Alekszandr Szergejevics (Moszkva /Oroszország/, 1799. – Szentpétervár /Oroszország/, 1837.)

Költő, író. Életműve mind az orosz irodalom, mind a világirodalom viszonylatában kimagasló jelentőségű. Elbeszélő költeményei (*Ruszlán és Ludmilla*), történelmi színművei (*Borisz Godunov*), verses regénye (*Anyegin*), regényei, elbeszélései, költeményei révén az irodalmi nyelv megújítója, minden műnemben és műfajban meghatározó fontosságú művek szerzője. Fiatalon, harmincnégy évesen párbaiban halt meg.

II. Rákóczi Ferenc (Borsi, 1676. – Rodostó /Törökország/, 1735.)

Magyarország és Erdély fejedelme. I. Rákóczi Ferenc és Zrínyi Ilona fiaként Csehországban nevelkedett, majd hazatérése után a rendi szervezkedések vezetője lett. 1703-ban a szabadságküzdelmek élére állt, 1704-ben Erdély fejedelmévé, 1705-ben a magyarországi rendek vezérő fejedelmévé választották. Számos csatában személyesen vezette csapatait. A Habsburg-ház 1707-es trónfosztása után, nem fogadván el a szabadságharcot lezáró szatmári békét Lengyelországba, majd Franciaországba, végül Törökországba utazott. 1920-tól haláláig Rodostóban élt.

Ranzinger Vince (Gottschee /Ausztria/, 1856. – Bécs (Ausztria), 1933.)

Bányamérnök. A Magyar Általános Kőszénbánya Rt. bányagazgatója volt, akinek nevéhez és munkásságához számos műszaki megoldás fűződik: így többek között az iszapoltásos technológia bevezetése, amely megalapozta a tatabányai szénbányászat fejlődését.

Rehling Konrád (Pécs, 1874. – Eger, 1957.)

Bányamérnök. A Magyar Általános Kőszénbánya Rt.-nél 1916-tól 1945-ig a bánya- és ipari üzemek vezető igazgatója. Több korszerű aknaüzemet létesített és a munka megkönnyítésére nagyarányú gépesítést hajtott végre. 1936-ban megindította az oroszországi szénmedence termelését. Számos egészségügyi, kulturális és sportintézmény létrehozása fűződik nevéhez és tevékenységéhez.

Ságvári Endre (Budapest, 1913. – Budapest, 1944.)

Jogász, az illegális kommunista mozgalom aktivistája. Egyetemi évei alatt ismerkedett meg a marxizmussal. 1936-ban az államtudományok doktorává avatták. Az 1930-as évek második felétől a Magyarországi Szociáldemokrata Párt, 1940-től a Kommunisták Magyarországi Pártjának tagja, számos szervezkedés és akció résztvevője. 1942-től illegálisban volt. 1944-ben az őrizetbe vételére érkezett csendőrökkel vívott tűzharcban halálosan megsebesült.

Salló István (Csíkszereda, 1932. – Tatabánya, 2003.)

Pedagógus diplomát szerzett autodidakta művész, aki szabadiskolákban ismerkedett meg a szobrászattal. Mesterének Szervátiusz Jenőt vallotta. 1978-ig Erdélyben élt, 1978-ban telepedett le Magyarországon, ahol Tatabányán élt. 1954 óta volt kiállító művész. Számos faszobra, fadomborműve került Tatabányán, valamint magyarországi településeken közterekre és közintézményekbe.

Schalkhammer Antal (Felsőgalla, 1946. – 2002.)

Bányamunkás volt, majd a Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskolán és a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen végezte tanulmányait. 1994-től Komárom-Esztergom megye országgyűlési képviselője volt.

Sipos Imre (Szentendre, 1941. - Tatabánya, 2015.)

Amatőr fafaragó. Tatabányán élt.

Dr. Szabó (Sonenschein) Ignác (Nyitra, 1868. – Budapest, 1945.)

Orvos. A bécsi egyetemen 1893-ban szerzett diplomát. 1898-tól, rövid dorogi szolgálatot követően Alsógalla-Bányatelepen a MÁK Rt. bányorvosaként tevékenykedett. A Bányapénztár első orvosaként megszervezte a bányatelep egészségügyi ellátását, majd kórházat nyitott, amelynek bányafőorvosaként dolgozott. Emlékét a róla elnevezett, a város Önkormányzata által az egészségügyben 1996 óta adományozott díj is őrzi.

Gróf Széchenyi István (Bécs /Ausztria/, 1791. – Döbling /Ausztria/, 1860.)

Politikus, gróf Széchenyi Ferenc fia. 1809-től katonatisztként részt vett a napóleoni háborúkban. Később Angliában a politikai és társadalmi életet tanulmányozta. 1825-ben, a pozsonyi országgyűlésen birtokai egyéves jövedelmét a Magyar Tudós Társaság megalapítására ajánlotta fel. 1827-ben Pestre költözött, közreadta a *Hitel*, *Világ* és *Stádium* című, Magyarország felemelkedését célzó munkáit. 1948-ban a Batthyány-kormány közlekedési és közmunkaügyi minisztere volt, de Magyarország helyzetét reménytelennek ítélve hamarosan a döblingi elmegyógyintézet lakója lett, ahol a zaklatások hatására 1860-ban öngyilkosságot követett el.

Szende Lajos (1866. – 1914.)

Könyvelőként kezdte pályafutását, majd 1903 és 1914 között a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. vezérigazgatója volt. Kivételes gazdasági képességeit kamatoztatva növelte a Részvénytársulat termelését és nyereségét, de számos szociális jellegű fejlesztést is végrehajtott: munkáskórházat, étkezdét, balesetbiztosítási intézményt létesített.

Szent Borbála (III. század – Nikomédia, 306 körül)

A bányászok, kohászok, tűzérek, építészek, tűzserészek, ágyú- és harangöntők védőszentje, vértanú, a tizennégy védőszent egyike.

Szent Flórián (240. körül – 304.)

A tűzoltók védőszentje, keresztény vértanú.

Szent Imre (Székesfehérvár, 1000 és 1007 között – Bihar vármegye, 1031.)

Magyar királyi herceg, Szent István király és Boldog Gizella királyné fia, a magyar trón örököse. 1031-ben vadászat közben halt meg.

Szent István (975 körül – 1038.)

Az utolsó magyar fejedelem és az első magyar király. Géza fejedelem és Sarolt fejedelemasszony fia. Géza 997-es halálától magyar fejedelem, majd 1000 karácsonyán koronázták királlyá. A keresztény magyar állam megteremtője, az egyik első magyar katolikus szent, a magyar történelem kiemelkedő alakja, Magyarország fő védőszentje.

Szent József (I. század)

A Dávid házából származó újszövetségi személy, az Újszövetség leírása szerint Szűz Mária férje és Jézus apja, a keresztény hagyomány szerint nevelőapja, a Szent Család feje.

Sziklai Sándor (Tornya, 1895. – Budakeszi, 1956.)

A Szovjetunióban tanult, katonai akadémiát végzett és részt vett a spanyol polgárháborúban. 1944-ben a Vörös Hadsereggel érkezett Magyarországra. A háború után ezredesként a Honvédelmi Minisztériumban, majd a Hadtörténeti Intézetben dolgozott, 1956-tól a Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnoka volt. A budakeszi forradalmi események idején vesztette életét.

Tóth-Bucsoki István (Mátranovák, 1889. – Tatabánya, 1944.)

Bányász. A szakszervezeti mozgalom résztvevője, a tatai szénmedencében a két világháború között a bányászok szervezkedésének egyik vezetője volt. 1944-ben mint a bányászbizottság tagját hurcolták el és csendőrségi vallatás közben ölték meg.

Váci Mihály (Nyíregyháza, 1924. – Hanoi (Vietnam), 1970.)

Költő, író, műfordító. Szülővárosában tanítóképzőt végzett, majd Budapestre kerülve 1955-ben jelentek meg az első versei, amelyeket számos önálló kötet közreadása követett. A realista hagyományok szellemében írt költeményeit őszinte hang, életigenlés, humanista szemlélet jellemzi. 1966-ban Kossuth-díjjal ismerték el munkásságát.

Vas László dr. (Orosháza, 1910. – Tatabánya, 1965.)

Belgyógyász főorvos, diagnosztika. Szakorvosi vizsgáját 1937-ben, Szegeden szerezte meg. 1940-ben került a tatabányai Bányakórház belgyógyászati osztályára. 1944-től belgyógyász osztályvezető volt, 1957 és 1965 között a kórház és rendelőintézet röntgen osztályát vezette. Nevét 1989 és 2001 között – az intézmények összevonásáig – egészségügyi szak-középiskola viselte.

Verebély László (Budapest, 1883. – Budapest, 1959.)

Okleveles villamosmérnök, műegyetemi tanár, akadémikus. 1906-ban fejezte be tanulmányait a budapesti műegyetemen, majd 1906 és 1910 között az Amerikai Egyesült Államokban szerzett villamosmérnöki diplomát. 1918-tól a MÁV villamos osztályának vezetője, Kandó Kálmán munkatársa. Nevéhez fűződik az ország villamosenergia-ellátásának megtervezése, a Budapest-hegyeshalmi vasútvonal villamosítása és a Bánhidai Erőmű műszaki terveinek elkészítése is. A Magyar Tudományos Akadémia tagja, a budapesti műegyetem tanára, majd 1945 után rektora volt. 1953-ban Kossuth-díjjal ismerték el munkásságát.

Dr. Vitális István (Pusztaszenttornya, Orosháza, 1871. – Budapest, 1947.)

Geológus, egyetemi tanár, akadémikus. A magyarországi ásványkincsek kutatója, a nagyegyházi szénmedence felfedezője. A Budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen 1894-ben fejezte be tanulmányait, majd 1904-ben avatták bölcsészdoktorrá. Budapesti, selmechányai és soproni középiskolai, főiskolai és egyetemi tanárkodást követően a Magyar Tudományos Akadémia levelező, majd rendes tagjává választották. Az 1920-as évektől fontos geológiai vizsgálatokat végzett a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. területén és számos fontos felfedezést tett. Fő műve a *Magyarország szén-előfordulásai* (1939) című könyv. A nagyegyházi szénmedence felfedezője (1923–1926).

KISLEXIKON | TATABÁNYA MONUMENTÁLIS EMLÉKJELEI ÉS MŰALKOTÁSAI ALKOTÓINAK KISLEXIKONA

Ács József (Székesfehérvár, 1931. február 10.)

1952 és 1958 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait.

Mestere Szabó Iván volt.

1938 óta Budapesten él.

Díjak, ösztöndíjak:

2003 Budapest Főváros XVII. Kerület Díszpolgára

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1960 Sopron, Óvoda, *Halas fiú* – alumínium; 1961 Budapest III., Meggyfa utca 14., *Ülő medve* – mészke; 1965 Szarvas, Óvónőképző Intézet, *Tessedik Sámuel* – mészke; 1965 Kecskemét, Szoborsétány, *Révész Imre* – mészke; 1965 Budapest, Bánki Donát Szakközépiskola, *Bánki Donát* – mészke; **1965 Budapest XI., Fehérvári út 70., BHG, Alexander Graham Bell – mészke (1990-ben áthelyezve Tatabányai Ipari Park, Artesyn Gyáregység);** 1969 Mezőkövesd, Művelődési Ház, *Kis Jankó Bori* – mészke; 1969 Mezőkovácsháza, Művelődési Ház, *dombormű* – mészke; 1970 Marcali, Könyvtár, *Berzsenyi Dániel* – mészke; 1970 Leninváros, Kun Béla Gimnázium és Szakközépiskola, *Ülő lány* – alumínium; 1971 Budapest, II. Rákóczi Ferenc Gimnázium, *Zalka Máté* – márvány dombormű; 1975 Budapest XVII., VI. utca 14., Óvoda, *Meseoszlop* – mészke; 1977 Budapest XVII., Rákoscsaba-Újtelep, Diafal utca 86., Óvoda, *Három mackó* – mészke; 1977 Budapest, Gyógypedagógiai Főiskola, *Dr. Bárczy Gusztáv* – mészke; 1978 Budapest XVII., Derkovits tér, *Derkovits Gyula* – mészke (sorsa ismeretlen); 1979 Budapest XVII., Városi Tanács, *Anyaság* – márvány (2004-ben áthelyezve Budapest XVII., Pesti út 170.); 1981 Budapest XVII., Hunyadi utca 50., Bartók Zeneház, *Bartók Béla* – bronz; 1986 Cankova (Szlovénia), *Pável Ágoston* – mészke; 1986 Szombathely, Savaria Múzeum, *Pável Ágoston* – mészke; 1987 Borsodszirák, Bartók Béla Termelőszövetkezet székháza, *Bartók Béla* – bronz; 1998 Budapest XVII., Rákoslíleti Művelődési Ház, *Csekovszky Árpád* – bronz dombormű; 1999 Budapest XVII., Szent István tér, *Kodolányi János-emléktábla* – bronz dombormű; 2006 Budapest XVII., Jókai utca 6., *Bartók Béla-emléktábla* – márvány, bronz dombormű

Alusán Tódor (Luppa, 1913. október 15. – ?, 1994.)

Autodidakta művész, az 1940-es évek végén, az 1950-es évek elején a tatabányai Bányász Képzőművészeti Szabadiskolában tanult. A tatabányai Cement- és Mészművekben fizikai munkásként dolgozott.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1947 körül Tatabánya, Kőbánya, Bányász – bronz (1995 körül áthelyezve a Bánhida, Vágóhid utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeumba)

Asszonyi Tamás (Pécs, 1942. augusztus 30.)

1956 és 1960 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, majd 1960 és 1965 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Martsa István, Szabó Iván és Pátzay Pál volt.

1969 óta Szentendrén él, a szentendrei új művésztelepen dolgozik. 1966 óta kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1966 Fiatal Képzőművészek Stúdiója, Marx-Engels pályázat díja; 1967 Országos játékszóplasztika-pályázat, III. díj; 1969 II. Országos Kisplasztikai Biennálé, II. díj, Pécs; 1969 X. Szegedi Nyári Tárlat díja, Szeged; 1970 Fiatal Képzőművészek Stúdiója kiállítási díja, Budapest; 1970 Pest Megyei Tárlat, I. díj, Szentendre; 1970 Balatoni Nyári Tárlat díja, Keszthely; 1974 Munkácsy-díj; 1974 Fiatal Képzőművészek Stúdiója kiállítási díja, Budapest; 1976 V. Országos Kisplasztikai Biennálé, I. díj, Pécs; 1976 V. Debreceni Országos Nyári Tárlat, Debrecen Megyei Jogú Városi Tanács és a Hajdú-Bihar Megyei Tanács díja, Medgyessy-emlékplakett, Debrecen; 1977 I. Országos Érembiennálé, a Képcsarnok Vállalat díja, Sopron; 1978 III. Indiai Triennálé, a zsűri különdíja, Új-Delhi (India); 1981 Érdemes Művész; 1982 Az emberi környezetért kiállítás díja, Budapest; 1985 V. Országos Érembiennálé, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alap díja, Sopron; 1985 Budapest Főváros Művészeti Díja; 1989 Kiváló Művész; 1995 Magyar Művészetért-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1967 Székesfehérvár, Ybl Miklós lakótelep, Óvoda, *Két pingvin* – mészko; 1968 Szolnok, MÁV-kórház, *díszkút* – mészko, bronz; 1971 Budapest VIII., Népszínház utca 28., *Népszínház-emléktábla* – mészko dombormű; 1974 Budapest V., Kristóf tér 4., *Kristóf tér* – mészko dombormű; 1974 Budapest V., Aranykéz utca 5., *Aranykéz utca* – bronz dombormű; 1974 Budapest II., Ganz utca 3., *Ganz utca* – öntöttvas dombormű; 1975 Sásd, MSZMP-székház, *dombormű* – mészko; 1975 Pécs, Szabadság utca 2., Dózsa étterem, majd Modern Magyar Képtár, majd Janus Pannonius Múzeum Természettudományi Múzeuma, *Steinmetz Miklós* – bronz dombormű; 1976 Gödöllő, Laboratóriumi Törzsszállattenyésztő Intézet, *szökőkút* – mészko, bronz; 1978 Parád, *Károlyi Mihály-emléktábla* – bronz; **1978 Tatabánya, Dózsakert, Vadász utca, díszkút – mészko (lebontva, sorsa ismeretlen)**; 1980 Szentendre, Piac tér, *ivókút* – mészko, kovácsoltvas; 1980 Budapest II., Medve utca, *dombormű* – mészko, ólom (sorsa ismeretlen); 1980 Budapest, Békásmegyeri lakótelep, *díszkút* – mészko (sorsa ismeretlen); 1981 Budapest XIV., Városliget, *ivókutak* – öntöttvas (sorsuk ismeretlen); 1981 Kaposvár, Továbbképző Intézet, *szökőkút* – mészko, vas; 1984 Szentendre, Áprily Lajos tér 2., Ferences Gimnázium, tanári váró, *P. Szikra Ferenc-emléktábla* – bronz dombormű; 1990 Szentendre, Duna korzó, Turul üzletház, *Turul-cégér* – vas, bronz; 1994 Salgótarján, Megyeháza, *A nemzeti bizottság emléktáblája* – bronz dombormű; 1994 Salgótarján, *1956-os emlékpasztika* – bronz; 1996 Szentendre, Rákóczi Ferenc utca 11., Ilona Panzió, *cégér* – bronz, kovácsoltvas; 1996 Budapest, Pál dentál, *cégér* – bronz, vas; 1999 Esztergom, Berényi Zsigmond utca 1., *Ince pápa-emléktábla* – bronz, kő dombormű; 1999 Gödöllő, piactér, *ivókút* – mészko, bronz; 2000 Szentendre, Vujicsics Tihamér tér, *Vujicsics Tihamér-emlékkút* – bronz, kő; 2004 Budapest XII., Farkasréti temető, *Hofi Géza-síremlék* – bronz, kő; 2006 Budapest V., Városház

utca 7., Megyeháza, *1956-os emléktábla* – bronz; 2010 Szentendre, Kovács Margit Múzeum, *Art* – pirogránit dombormű; 2014 Szentendre, Duna korzó (Boromisza Emlékház előtt), *Madaras kút* – mészkö, bronz; – Budapest XII., Farkasréti temető, *Urbán Ernő-síremlék*

B. Hegyi László (Beregszászi-Hegyi László) (Beregszász, 1951. szeptember 14.)

1972-ben Ungváron, az Iparművészeti Iskola kerámia-szakán végzett. Tanárai Duncsák Attila és Harry Csualov voltak.

1977 óta Tatabányán él. 1973 óta szerepel műveivel kiállításokon.

Díjak, ösztöndíjak:

1979 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1980 Komárom Megyei Tavaszi Tárlat, Nívódíj, Tata; 1980 Dunakanyar Nyári Tárlat, Esztergom Város különdíja, Esztergom; 1986 Komárom Megyei Tanács művészeti ösztöndíja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1980 Esztergom, Városi Tanács díszudvara, *Egyiptomi harcos* – samott plasztika; 1985 Tata, Fáklya utca 6., KISZ Vezetőképző tábor, *Kettősforma (Bögyöske-csobogó)* – mázas pirogránit; **1987 Tatabánya, Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), *Delfinek* – samott plasztika, 2004-ben áthelyezve a Városházával szemben lévő parkba); 1994 Tatabánya, Újváros, Fő tér, *Az örök szerelem kútja* – pirogránit szökőkút-csobogó; 1997 Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út) *Kegyeleti Park, Bányász Kegyeleti Emlékmű* – andezit, acél, mészkö; 1999 Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), *Tűzoltó Parancsnokság, Tűzvész* – pirogránit dombormű; 2000 Balatonberény, *Tri-anoni-móló* – pirogránit, acél; 2002 Budapest VI., Hajós utca-Dessewfy utca, *Millenniumi csobogó* – pirogránit; 2011 Győr, *Találkozás* – pirogránit, mészkö**

Barabás Márton (Budapest, 1952. február 28.)

1966 és 1970 között a budapesti képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában tanult, majd 1971 és 1977 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Kádár György, Kokas Ignác és Kocsis Imre volt.

Budapesten él. 2010-től a Budapesti Metropolitan Egyetemen a Képi ábrázolási szak vezetője, főiskolai docens volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1978–1981 Derkovits-ösztöndíj; 1983 Magyar Néphadsereg képzőművészeti pályázata, a KISZ KB díja; 1984 XIV. Nemzetközi Festészeti Fesztivál különdíja, Cagnes-sur-Mer (Franciaország); 1986 Soros Alapítvány díja; 1986 Művelődési Minisztérium nívódíja; 1987 Egyiptomi Kulturális Minisztérium ösztöndíja; 1987 Fialat Képzőművészek Stúdiója kiállítása, Budapest Főváros Tanácsának díja; 1989 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1992 Norvég Kulturális Minisztérium ösztöndíja, Ekkey (Oslo) (Norvégia); 1993 Art Revue Budapest, megosztott I. díj, Budapest; 1995 USIA-ösztöndíj (Phelps Stokes

Alapítvány) (Amerikai Egyesült Államok); 1996 VI. Táblaképfestészeti Biennálé, a Kulturális Minisztérium díja, Szeged; 1998 Artist in Residence, Frankfurt város ösztöndíja (Németország); 1998 MATÁV, Zene szemeinknek kiállítás, festészeti III. díj; 1998 5. Országos Szobrászrajz Biennálé, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának díja, Budapest; 1999 Munkácsy-díj; 2000 Ladányi Alapítvány ösztöndíja; 2002 Magyar Páneurópai Unió festészeti I. díja; 2005 Salgótarjáni Tavaszí Tárlat, Nógrád Megye díja, Salgótarján; 2007 Hungart-ösztöndíj; 2007 Baden-Württemberg Kunststiftung ösztöndíja, Stuttgart (Németország); 2008 VI. Fa kissozbor és szobrászrajz kiállítás, Édeske-díj, Budapest-Rákoshegy; 2016 Pro Civibus Díj, Budapest, V. Kerületi Önkormányzat

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1985 Budapest, Ferihegy II. Repülőtér, *Fölszállás, Leszállás* – olaj, fa; **1994 Tatabánya, Szent Borbála tér, A Közművelődés Háza, homlokzatfestés (2010-ben eltávolítva); 1994 Tatabánya, Szent Borbála tér, A Közművelődés Háza, Tatabányai pannó – olaj, falemez;** 1996 Budapest V., Szent István téri Általános Iskola, *Noé bárkája-pannó* – olaj; 1998 Budapest V., Szabolcsi Bence Zeneiskola, *Szabolcsi Bence* – bronz dombormű; 2004 Budapest V., Régiposta utca 2., *Pártos Erzsi-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 2006 Budapest VIII., Szentkirályi utca 46., Semmelweis Egyetem Belgyógyászati Klinika, *dr. Schmidlechner Károly-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 2017 Budapest V., Párizsi utca 6/a., *Csenki Imre-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű

Barta Lajos (Bartha Lajos) (Budapest, 1899. március 9. – Köln [Német Szövetségi Köztársaság], 1986. május 13.)

1911-ben a budapesti Iparművészeti Iskolában Zutt Richárd tanítványa volt. 1915-1916-ban Telcs Ede mellett dolgozott. 1917-ben Iglón a faipari ipariskolában művészi faragást tanult. 1936-ban Aba-Novák Vilmos magániskoláját látogatta.

1920 és 1923 között Bécsben és Olaszországban, 1925 és 1927, valamint 1938 és 1943 között Párizsban élt. 1963 és 1965 között a kecskeméti művésztelepen dolgozott. 1965-ben a Német Szövetségi Köztársaságba költözött, 1965 és 1967 között Bonn-Rolandseck-ben, 1967-től Kölnben élt.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1956 Budapest XIV., Kerepesi úti lakótelep, *erkélydombormű*; 1957 Bonn (Német Szövetségi Köztársaság), Hofgarten, *Az előrelendülő* – bronz; 1958 Várpalota-Inota, Erőmű utca, Béke Művelődési Ház, *Művészet* – tégladombormű; 1960 Pécs, 39-es dandár út, Óvoda, *Hul-lám* – műkő (áthelyezve az 1970-es évek végén Szabadság út, Modern Magyar Képtár előkertje, majd 1995 körül az egykori kanonokház kertje); 1960 Miskolc, Nemzeti Színház, *maszkok*; 1961 Budapest IV., Káposztásmegyeri lakótelep, Hajló utca 41., Vízművek, *Kút IV. (Madár)* – műkő; **1961 Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út 22., (ma Szent Borbála út), Pelikánok – mészkő dombormű; 1961 Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út 22., (ma Szent Borbála út), Fiú kutyával – mészkő dombormű; 1960 Tatabánya-Kertváros, Néphadsereg út (ma Hadsereg út)-Alkotmány utca, *Fürdőzők* – mészkő; 1962**

Siófok, Balaton-part, *Napóra* – műkő; 1965 Budapest XI., Gellérthegy, Jubileumi park, *Három ló (lovacsák-játszószerek)* – műkő; 1965 Solt-Kalimajor, üdülő, *vízköpi*; 1978 Köln-Weidenspech (Német Szövetségi Köztársaság), Tűzoltóság, *Védelmet keresők* – bronz; 1980 Mühlheim a.d. Ruhr (Német Szövetségi Köztársaság), Ott Pankok-Schule, *Akrobaták* – bronz; 1981 Wuppertal-Elberfeld (Német Szövetségi Köztársaság), Emil-Uellenberg Platz, *Pár* – beton; 1982 Siegen (Német Szövetségi Köztársaság), Gesamthochschule, *Tavasz* – bronz; 1985 Köln (Német Szövetségi Köztársaság), Aachener Weiher-Dürener Strasse, park, *Ősrégi forma* – bronz; 1985 Remagen am Rhein (Német Szövetségi Köztársaság), *A szeretet ereje*; 1987 Székesfehérvár, Rózsáskert, *Ősrégi forma* – bronz

Bolgár Judit (Inámi-Bolgár Judit) (Kisvárd, 1924. június 30. – Budapest, 1982. április 28.)

1934 és 1944 között Jaschik Álmos budapesti magániskoláját látogatta, majd 1945-ben a budapesti Iparművészeti Iskolában, 1947 és 1951 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Ohmann Béla és Pátzay Pál volt.

1951 óta szerepelt műveivel kiállításokon.

Díjak, ösztöndíjak:

1950 Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Kar és a Magyar Iparművészeti Főiskola építész-szobrász pályázata, I. díj; 1952 Salgótarjáni városháza domborművének pályázata, I. díj; 1955 Országos kútpályázat, III. díj; 1959 Fővárosi díszkút és szoborpályázat, II. díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1951 Budapest XXI., Általános Iskola, *kapubejárat-dombormű* – mészkő; **1952 Tatabánya, Újváros, Esztergomi utca, Mező Imre (ma Móra Ferenc) Általános Iskola, Zenélő gyerekek (Olvasó család, Tanuló gyermekek ?)** – mészkő dombormű; 1953 Budapest XI., Budapesti Műszaki Egyetem Új Épülete, *kapubejárat-domborművekl*; 1953 Budapest, Budapesti Nemzetközi Vásár, Mezőgazdasági Kiállítás kömedencéi, *Kukoricatermesztés, Állattenyésztés* – dombormű; 1955 Budapest XII., Mártonhegyi út 6., Szabadsághegyi Állami Gyermekszanatórium, *Két bagoly* – alumínium (sorsa ismeretlen); 1955 Budapest XIV., Kerepesi úti lakótelep, *Őzikék* – mészkő dombormű; 1957 Ózd, 1000 személyes étterem (Kék Acél), *Három zenélő nőalak* – dombormű (sorsa ismeretlen); 1959 Budapest III., Óbuda, Bölcsőde, *Kislány* – bronz; 1959 Siófok, Motel, *Vízköpi vöcsök-díszkút* – fém (2008-ban áthelyezve Petőfi sétány 3., Strand-bejárat); 1962 Balatonszemes, Könnyűipari Minisztérium Gyermeküdülője, *Kislány-díszkút* – alumínium; 1962 Budapest XII., Kiss János altábornagy utca 31., Általános Iskola, *ivókút kislánnyalakkal* – kerámia (2015-ben az épületen belül áthelyezve); 1962 Baja, Vízügyi Igazgatóság, *A Duna sirályokkal* – mészkő dombormű; 1963 Nyíregyháza, Zrínyi Ilona Gimnázium, *Zrínyi Ilona* – mészkő; 1966 Vásárosnamény, Közkórház, *Ülő leány (Hamupipőke)* – mészkő; 1969 Sátoraljaújhely, Kossuth Lajos Múvelődési Ház, *Puck* – bronz; 1973 Eger, Hadnagy utcai lakótelep, *Sárkányt eregető fiú* – bronz; 1973 Székesfehérvár, Vízügyi Igazgatóság, *Beszédes József* – mészkő; 1973 Százhalombatta, Bölcsőde, *Két bors ökröcske* – mészkő, 1974 Szeged, Solyom utca 6., Városi Tanács Óvodája,

Ülő róka – mészkő; 1975 Budapest, Vízügyi Főigazgatóság, *Vedres István* – márvány; 1975 Szeged, Stefánia 4., Alsó Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság, *Vedres István* – mészkő; 1979 Szeged, Szövetség utca, Vízügyi Történeti Emlékhely, *Vedres István* – műanyag; 1979 Tatabánya, Tatabányai Lakótelep, Ligeti Károly utca, *Két elefánt – játszótéri plasztika* – műkő; 1981 Budapest XXI., Papírgyári lakótelep, *Inámi-Bolgár és csengerujfalusi O'svát-h-családok sírboltja* – mészkő dombormű; – Budapest XII., Farkasréti temető, *Bilicsi Tivadar-síremlék*

Bondor István (Tatabánya, 1917. december 23. – Tatabánya, 2005. március 5.)

1946 és 1951 között a tatabányai Bányász Képzőművészeti Szabadiskolában tanult, majd 1950 és 1956 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Tatabányán Balázs István, majd a főiskolán Szabó Iván, Beck András és Pátzay Pál volt. 1956 és 1959 között Budapesten élt, a Százados úti művésztelepen dolgozott, majd 1959-től Tatabányán élt. 1951 óta szerepelt műveivel kiállításokon. 1956 és 1959 között a Magyar Népköztársaság Művészeti Alap Kőszobrász Műtermében, 1959 és 1977 között a tatabányai Jókai Mór, Dózsa György és Ságvári Endre Általános Iskolában rajzpedagógusként dolgozott.

Díjak, ösztöndíjak:

1973 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1975 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1997 Ezüst Turul Díj Tatabányáért-emlékérem

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1960 Tatabánya, Kertváros, Sziklai Sándor Általános Iskola, Sziklai Sándor – dombormű; 1967 Tatabánya, Óváros, Ótelep utca 3., Ságvári Endre Általános Iskola (ma Óvárosi Iskola), Ságvári Endre – márvány dombormű; 1968 Tatabánya, Óváros, Szénbányák Központi Iroda, bányász-embléma – rézlemez dombormű; 1975 Komárom, Jókai Mór Könyvtár, Szinnyei József – fa dombormű; 1975 Tatabánya, Tatabányai Szénbányák Szakszervezetének székháza, Kaszás István – mészkő (áthelyezve Kertváros, Kertvárosi Művelődési Házba, majd lebontva, jelenleg sorsa ismeretlen); 1981 Nagyegyháza, Nagyegyházi Bányauzem, Dr. Vitális István – bronz (1992-ben áthelyezve Tatabánya, Vágóhid utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum); 1983 Tatabánya, Erőműi lakótelep, Erőmű tér, Verebélly László – mészkő; 1984 Tatabánya, Újváros, Komáromi út, KOMÉP Vállalat székháza, Bokányi Dezső – mészkő (áthelyezve Tatabánya, Vágóhid utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum); 1985 Tatabánya, Újváros, Kodály Zoltán tér, Kodály Zoltán – bronz; 1989 Kötcsé, II. világháborús emlékmű – mészkő; 1989 Budapest VII., Kazinczy utca 21., Magyar Elektronikai Múzeum, Verebélly László – bronz; 1990 Szólád, II. világháborús emlékmű – mészkő; 1990 Lengyeltóti, II. világháborús emlékmű – mészkő; 1991 Pusztakovácsi, II. világháborús emlékmű – mészkő; 1993 Budapest, Budapesti Műszaki Egyetem, Verebélly László – bronz; 1994 Baj, II. világháborús emlékmű – mészkő; 1995 Győr, Bencés Gimnázium, Jedlik Ányos – bronz; 1995 Pécs, Boszorkány utca 2., Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar,

Déri Miksa – bronz dombormű; 1996 Ács, Ácsi Cukorgyár Rt., *A gyár emlékműve* – márvány; 1997 Pécs, Indóház tér, Főpályaudvar, *Kandó Kálmán* – bronz dombormű; 1998 Pécs, Edison utca 1., Pannon Hőerőmű Zrt., *Zipernowsky Károly* – bronz dombormű; 1998 Pécs, 48-as tér 2., Zipernowsky Károly Szakközépiskola, *Zipernowsky Károly* – bronz dombormű; 2002 Budapest XII., Konkoly-Thege Miklós út 21-33., Központi Fizikai Kutató Intézet, *Simonyi Károly-emléktábla* – mészkö, bronz dombormű; 2002 Pécs, Jurisics Miklós utca 44., MTA Pécsi Akadémiai Bizottság, *Simonyi Károly* – bronz dombormű

Böjte Horváth István (Horváth István) (Budapest, 1972. augusztus 5.)

1986 és 1990 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában tanult, majd 1990 és 1996 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Somogyi József, Bencsik István, Kő Pál és Karmó Zoltán volt.

Erdőkereszen él. 2003 és 2006 között a budapesti Dési Huber István Képzőművész Kör tanára volt.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

2003 Erdőkeres, Veresegyházi út, *Isten keze* – carrarai márvány; 2004 Dunavarsány, Vasút sor 6., *Boldog Gizella királyné és Szent Imre* – bronz, mészkö; 2004 Kismaros, Kossuth Lajos utca, *Ulmi skatulya-szobor* – mészkö, bronz; 2005 Erdőkeres, Fő út 48., Faluház, *Napóra-kút* – bronz; 2007 Erdőkeres, Batthyány Lajos-emlékpark, *Németújvári gróf Batthyány Lajos*; 2007 Veresegyház, Margita-hegy, *Trianon-emlékmű* – acél, kő (többszerzős mű); 2008 Vecsés, Telepi út, hrsz. 2788/13. *Honfoglalás emlékmű* – bronz; 2009 Veresegyház, Széchenyi domb, *gróf Batthyány Lajos* – bronz; 2009 Veresegyház, Szadai út, *Kezek* – márvány, bazalt, bronz; 2010 Visegrád, Mátyás Király történelmi játszópark, *vár udvaronccal, kismadárval, hintákkal, Kinizsi Pál*; 2010 Kiskunlacháza, Duna-part, *Horgász* – bronz, mészkö; 2012 Győr-újbarát, Csárdasor út 1., *Bárá Kistelek Lévay Henrik* – bronz, mészkö; 2014 Erdőkeres, Reveteg utca 1., *Utcasajt-térinstalláció* – beton, műkö; 2014 Vácrátót, Petőfi tér 7-8., *A világháborúk áldozatainak emlékműve* – mészkö; 2014 Kismaros, Szokolyai út 9., Kisvasút, *Szarvas* – bronz, mészkö; 2015 Erdőkeres, Fő út 1., *Munkaszolgálatosok emlékműve* (Schütz Zoltánnal és id. Horváth Istvánnal) – mészkö; 2015 Pécs, Esze Tamás utca 5., Nyugati várfalsétány, *Angster-emlékmű* (Bérczi Zsófiával és Tankó Barnabással); 2015 Veresegyház, Széchenyi tér, *Pöhltenberg Ernő* (id. Horváth Istvánnal) – bronz, 70 cm; 2016 Erdőkeres, Fő út 106., *56-os emlékmű* – mészkö; 2016 Sződ, Dózsa György út 100., *IV. Béla* – mészkö; 2016 Veresegyház, Fő út 94., Szentlélek templom, *Krisztus* – fa; 2017 Biatorbágy, Baross Gábor utca 1., Juhász Ferenc Művelődési Központ, *Juhász Ferenc* – bronz; **2018 Tatabánya, Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány – Rehling Konrád – bronz**

Brém Ferenc (Úrkút, 1927. január 28. – Tatabánya, 1988. szeptember 30.)

1947-től a tatabányai Bányász Képzőművész Körben tanult, majd 1951 és 1956 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Beck András és Mikus Sándor volt.

Tatabányán élt, 1958 és 1983 között általános iskolai rajztanárként dolgozott. Az 1960-as évektől szerepelt műveivel kiállításokon.

Díjak, ösztöndíjak:

1971 Székely Bertalan-érem, Debrecen; 1971 Komárom Megyei Tanács nívódíja és művészeti díja, Tatabánya; 1972 Tatabánya városért emlékplakett, Tatabánya; 1974 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja, Tatabánya; 1982 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja, Tatabánya; 1983 Komárom Megyei Tanács művészeti díja, Tatabánya

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1957 Martonvásár, MTA Kutatóintézet, *Beethoven* – mészkő dombormű; 1965 Tata, Kossuth tér, *Vízbe néző lány* – mészkő (áthelyezve a Tata, Fényes fürdőbe); 1966 Tata, Tanoda tér 5., Eötvös József Gimnázium, *Eötvös József* – mészkő, bronz dombormű; **1967 Tatabánya, Újváros, József Attila Megyei Könyvtár, József Attila** – rézlemez dombormű, lebontva, sorsa ismeretlen; **1975 Tatabánya, Újváros, Midlothian tér (ma Záray Márta pihenőpark) (Mártírok útja 44.) Újvárosi Klubkönyvtár, Óvónő** – mészkő; **1977 Tatabánya, Újváros, Komáromi út 36. (ma Nagy Imre tér), (az egykori Turul Filmszínház parkja), Vízelépfő fiú** – bronz; 1978 Kömlőd, Nevelőotthon, *Figurális kompozíció* – rézlemez dombormű; **1980 Tatabánya, Dózsakert, Dózsakert utca 17., Dózsakerti Általános Iskola, Váci Mihály-emléktábla** – rézlemez dombormű; 1983 Balatongyörök, Szénbányászati Üdülő, *Törölköző nő* – mészkő; **1984 Tatabánya, Réti út 1-5., Bánki Donát Szakközépiskola (ma Bánki Donát-Pécs Antal Technikum), Bánki Donát-emléktábla** – dombormű; **1985 Tatabánya, Újváros, Győri út 23., Távhőszolgáltató Vállalat, Meleg közelében (Zsuzsi)** – mészkő (lebontva, áthelyezve a Bánhida, Vágóhid utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeumba); 1986 Budapest XI., Kalotaszeg utca 31., *Meleg közelében II.* – mészkő; 1987 Tata, Hősök tere 9., 311. számú Ipari Szakmunkásképző Intézet, *Bláthy Ottó* – bronz dombormű; 1988 Oroszlány, 3. számú Általános Iskola, *Ságvári Endre-emléktábla* – rézlemez dombormű; **1988 Tatabánya, Óváros, Gál István lakótelep 701., Bárdos László Gimnázium, Bárdos László** – bronz dombormű; – Kisbér, Kollégium, *Táncsics Mihály* – rézlemez domborítás; Kisbér, MSZMP-székház, *Lenin* – rézlemez domborítás (sorsa ismeretlen); Tata, Tanoda tér 5., Kollégium, *József Attila* – mészkő, vörösrézlemez dombormű; **Tatabánya, Újváros, Schönherz Zoltán utca 57., MSZMP Komárom megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága, Lenin** – rézlemez domborítás (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); **Tatabánya, Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza, Bányászat** – rézlemez domborítás (lebontva, sorsa ismeretlen)

Búza Barna (Buzi Barnabás, Buza Barna) (Vésztő, 1910. december 30. – Budapest, 2010. október 16.)

1928 és 1935 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Sidló Ferenc és Szentgyörgyi István volt.

Budapesten élt, 1945-től haláláig a Százados úti művésztelepen dolgozott. 1933 óta volt kiállító művész.

1976 és 1978 között Bagdad város városesztétikai tanácsadója volt. 1963-tól a Budapest VIII. Kerületi Tanács tagja volt, 1971 és 1975 között Budapest VIII. kerület országgyűlési képviselője volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1930 Magyar Képzőművészeti Főiskola Ferenczy István szobrászati díja; 1933 Fiala művészek I. díja a 40 éven aluliak pályázatán, Budapest; 1934 Budapest Székesfőváros díja, Budapest; 1935-1936 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1936 Balló Ede-díj; 1937 Budapesti Téli Tárlat, Zala György-érem, Budapest; 1942 Őszi Tárlat, A Benczúr Társaság kitüntető érme, Budapest; 1943 Kolozsvári Művészeti Hetek, Fafaragó verseny I. díja, Kolozsvár; 1970 VI. Pál pápa művészeti érme; 1981 Munka Érdemrend arany fokozata; 1991 Sarkad Város Díszpolgára; 1997 Molnár C. Pál Társaság életmű-díja; 2002 Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje; 2002 Magyar Művészetért-díj; 2003 Magyar Művészbarát Alapítvány szobrászati díja; 2006 MAOE Képzőművészeti Alkotói Nagydíj; 2008 Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1934 Pécs, Köztemető, *Papp-Keinráth család síremléke* – márvány; 1940-1941 Budapest, Albertfalva, Szent Mihály-templom, *Szent Mihály* – festett fa; 1943 Balatonföldvár, Római katolikus templom, *Szent Tadeus* – fa; 1943 Ózd, Rombauer tér, ún. Labor, *A kohászat és a munka allegóriája*; 1944 Felsőbánya, Bányászotthon, *Csillás* – mészko; 1947 Kecskemét, SZTK Rendelő, *oszlopreliefek* – alumínium; 1949 Győr, Fürdő, *Mezőgazdaság* (Gorka Gézával) – kerámia; 1952 Budapest, Kapisztrán Szent János templom, *Kortona Szent Margit* – fa; 1955 Baktalórántháza, *Béke-emlékmű* – mészko; 1957 Székesfehérvár, Bazilika, *Keresztút* – fa; 1958 Budapest XIV., Népstadion, *Ökölvívók* – bronz; 1959 Kazincbarcika, Rákóczi tér, *Kuruc lovas* – bronz; 1958 Inota, Erőmű utca, Béke Művelődési Ház, *Fényképezés* – tégladombormű; 1960 Budapest XIV., Széchenyi fürdő, *Fürdőző nő* – bronz; 1961 Ózd, Vasvár út, Kohászati Üzem Munkásszálló (Béke Szálló), *Kohászcsalád* – alumínium dombormű; **1961 Tatabánya, Óváros, Semmelweis utca 1., Komárom Megyei Kórház, Bányász – mészko (2010-ben áthelyezve a Szent Borbála Kórházba); 1961 Tatabánya, Óváros, Semmelweis utca 1., Komárom Megyei Kórház, Anya gyermekével – mészko (2010-ben áthelyezve a Szent Borbála Kórházba);** 1963 Jászberény, *Öntőmunkás* – bronz; 1964 Komló, Fő tér, *Zenélő fiatalok* – alumínium; 1965 Budapest XI., Lágymányosi út 21-23., *Irinyi János* – mészko; 1965 Budapest XVII., Rákoskeresztúri Új köztemető, *Börzsönyi Ferenc-síremlék* – vörösrézlemez; 1966 Sátoraljaújhely, Esze Tamás Általános Iskola, *Esze Tamás* – mészko; 1966 Vác, Április 4. tér, *Karikázó fiú* – vörösréz; 1969 Eger, Szálloda utca, Szakszervezetek Heves Megyei Tanácsa-székház, *Olajfűró munkás* – bronz; 1969-1971 Budapest I., Budai Vár, Szentháromság-szobor rekonstrukciója; 1970 Budapest XVIII., Kosuth Lajos tér, *Felszabadulási emlékmű (Lány galambokkal)* – pirogránit; 1970 Kiskunhalas, Köztársaság út 2., Thorma János Múzeum, *Thorma János* – mészko dombormű; 1971 Budapest XII., Farkasréti temető, *Kondor Béla-síremlék* – márvány; 1972 Szekszárd, Garay János Gimnázium, *Garay János* – pirogránit; **1972 Tatabánya, Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), Tóth-Bucsoki István – mészko (2018-ban lebontva, áthelyezve Bánhida,**

Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum); 1974 Budapest VIII., Blaha Lujza tér, Népszínház-Nemzeti Színház-emlékkő – mészkő; 1974 Gyula, Művész-sétány, *Ady Endre* – mészkő; 1975 Budapest X., Kőbánya-Óhegy, Szovjet-magyar barátság park, *Szovjet-magyar barátság* – pirogránit (1992-ben lebontva, majd áthelyezve a budatétényi Szoborparkba); 1975 Sümeg, Ferences templom, *Keresztút* – fa; 1975 Vecsés, Petőfi tér, *Petőfi Sándor* – pirogránit; 1976 Moszkva (Szovjetunió), Druzsba park, *Szovjet-magyar barátság* – pirogránit; 1977 Székesfehérvár, Ybl Miklós utca, *Vadász Elemér* – pirogránit; 1977 Balatonudvari, Vitorlás utca, *Emlékmű* – kő, pirogránit; 1978 Sümeg, Ferencrendi kegytemplom, *Jézus szíve* – fa; 1978 Dobogókő, Nimród Szálló, *Solymász* – fa; 1980 Balassagyarmat, Helytörténeti Gyűjtemény, *Kondor Ernő* – pirogránit; 1980 Mezőhegyes, Zalka Máté Szakmunkásképző, *Zalka Máté* – pirogránit; 1980 Budapest XII., Farkasréti temető, *dr. Bakács Tibor-síremlék* – vörösrézlemez; 1980 Székesfehérvár, Bazilika, *Jó pásztor* – bronz; 1980 Budapest XII., Farkasréti temető, *Turcsányi Tibor-síremlék*; 1981 Battonya, Szabadság emlékpark, *Agrár-szocialista emlékmű* – bronz; 1981 Budapest XVIII., Kondor Béla sétány 7., *Lány mandolin* – bronz; 1982 Budakalász, Lenfonógyár, *Textilmunkásnő* – pirogránit; 1982 Battonya, Petőfi lakótelep, *Petőfi Sándor* – pirogránit; 1982 Sümeg, Ferencrendi kegytemplom, *Keresztút* – fa; 1983 Budapest XIV., Lőcsei út 32., , Evangélikus Teológiai Akadémia kertje, *Luther Márton* (Lux Elek terve alapján) – mészkő; 1983 Battonya, Mikes Kelemen Gimnázium, *Mikes Kelemen* – pirogránit; 1983 Székesfehérvár, Almássy-telep, Zsolt utca 30., Krisztus király római katolikus templom, *Keresztút* – pirogránit; 1985 Kisvárd, Felszabadulás lakótelep, *Petőfi Sándor* – pirobronz; 1985 Budapest XII., Farkasréti temető, *Bárdos Lajos-síremlék* – mészkő; 1985 Gödöllő, Ambrus-nyaraló, *Ambrus Zoltán* – pirogránit; 1986 Budapest XIV., Városliget, Fővárosi Állat- és Növénykert, *Anghi Csaba* – bronz; 1986 Budapest XIV., Városliget, Fővárosi Állat- és Növénykert, *Táncoló kigyók* – bronz; 1986 Nagykőrös, Petőfi Sándor Általános Iskola, *Petőfi Sándor* – pirobronz; 1986 Kiskunhalas, Szűts József Általános Iskola, *Szűts József* – mészkő; 1987 Berettyóújfalu, Művelődési Központ, *II. Rákóczi Ferenc* – pirobronz; 1987 Budapest XII., Farkasréti temető, *Márkus László-síremlék* – bronz; 1987 Kisvárd, Császy László Szakközépiskola, *Császy László*; 1988 Berettyóújfalu, Művelődési Központ, *Mikes Kelemen* – pirogránit; 1989 Budapest XII., Farkasréti temető, *Gobbi Hilda-síremlék* – pirogránit; 1989 Budapest XII., Farkasréti temető, *Bárdos Lajos-síremlék*; 1989 Budapest II., Margit körút 64/b, *Bárdos Lajos-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 1989 Budapest, Margitsziget, *Ambrus Zoltán* – pirogránit; 1990 Battonya, Múzeum, *Molnár C. Pál* – pirobronz; 1990 Sarkad, Református templom, *II. világháborús emlékmű* – bronz; 1991 Battonya, OTP Székház, *Fáy András* – bronz dombormű; 1991 Pápa, Református Gimnázium, *A. Tóth Sándor-emléktábla* – bronz; 1996 Pusztazámor, Római katolikus templom, *Keresztút* – pirogránit; 1998 Székesfehérvár, Püspöki bazilika, *Szent család* – fa; 2000 Budapest IX., Kálvin tér, *Kálvin János* – bronz; 2000 Sarkad, Szabadság tér, *Szent István* – bronz; 2000 Budapest III., Béres-székház, *dr. Béres József* – bronz; 2000 Budapest I., Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, *dr. Béres József* – bronz; 2000 Szolnok, Béres Gyógyszergyár, *dr. Béres József* – bronz; 2001 Baja, Szentistváni Általános Művelődési Központ, *Szent István* – bronz; 2002 Órbottyán, Rákóczi út 148., *Obersovszky Gyula-emléktábla* – bronz; 2002 Budapest XII., Farkasréti temető, *Istókovits Kálmán-síremlék*; 2003 Budapest, Margitsziget, Művészsétány, *Ambrus Zoltán* – bronz; 2005 Lakitelek,

Népfőiskola, *Klebensberg Kunó* – bronz; 2009 Budapest II., Klebensberg Kultúrkvartéria, *Klebensberg Kunó* – bronz; 2010 Kisvárdai, Flórián tér 19., Városi Könyvtár, *dr. Béres József-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; 2010 Budakalász, Budai úti Népiszkola, *Klebensberg Kunó* – bronz; 2010 Lakitelek, Népfőiskola, *Vass Lajos* – bronz; 2012 Budapest III., Keve utca 41., dr. Béres József Általános Iskola, *Dr. Béres József-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; – Budapest III., Szőlő utca 56., Budai Jó Pásztor templom, *keresztút*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Sashegyi Gyula-síremlék*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Breuer Gyula-síremlék*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Küpry Kálmán Tibor-síremlék*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Pesthy István-síremlék*, Budapest XII., Farkasréti temető, *Takács Imre-síremlék*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Toldy Miklós-síremlék*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Szili Sándor-síremlék*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Erdélyi Gábor-síremlék*, Budapest XII., Farkasréti temető, *Keréky Anna Mária-síremlék*

Cyránski Mária (Budapest, 1940. október 21. – Dunaújváros, 2018. április 13.)

1955 és 1959 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, majd 1959 és 1964 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Somogyi József, Szabó Iván és Pátzay Pál volt.

1965-től 1986-ig Dunaújvárosban, 1986-tól haláláig Dunaföldváron élt.

Díjak, ösztöndíjak:

1974–1977 Derkovits-ösztöndíj; 2008 Pro Cultura Intercisae, Dunaújváros

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1966 Tatabánya, Újváros, Komáromi út 4., 314. sz. Szakmunkásképző Intézet és Kollégium (áthelyezve Sárberkek, Pilinszky János utca 3., Fellner Jakab Középfokú Iskola kertjébe), Álló leány – Ifjúság – mészkő; 1971 Dunaújváros, Weiner Tibor utca, Könyvtár, *Weiner Tibor-emléktábla* – bronz dombormű; 1971 Dunaújváros, Balogh Ádám út, *Ho Si Minh* – mészkő, bronz (1992-ben lebontva, az Intercisa Múzeumban); 1972 Dunaújváros, Idegenforgalmi Hivatal, *Bartók Béla* – bronz; 1973 Dunaújváros, Vasmű út, *Hajnal* – bronz (2005-ben áthelyezve a Bartók Kamaraszínház és Művészetek Háza elé); 1973 Dunaújváros, József Attila Általános Iskola, *József Attila* – bronz dombormű; 1973 Székesfehérvár, József Attila Gimnázium, *József Attila* – bronz; 1973 Dunaújváros, Dózsa György út 15., *Münich Ferenc* – bronz (1989-ben lebontva, az Intercisa Múzeumban); 1975 Dunaújváros, Miskolci Egyetem Dunaújvárosi Főiskolai kar Kerpely Antal Kollégiuma, *Rózsa Ferenc* – bronz (1992-ben lebontva, raktárban); 1976 Dunaújváros, Bartók Béla Művelődési Központ, *Bartók Béla* – bronz dombormű; 1978 Dunaújváros, Fedettuszoda, *Sellő (Lighea)* – bronz; 1984 Ercsi, Házasságkötő Terem, *Alvó kisgyermek I.* – bronz dombormű; 1986 Ercsi, Egészségügyi Központ, *Alvó kisgyermek II.* – bronz dombormű; 1986 Ercsi, Egészségügyi Központ, *Merengő* – bronz; 1988 Dunaújváros, Mező Imre Általános Iskola, *Mező Imre* – bronz; 1989 Várpalota, Sétatér, *Tavasz* – bronz; 1992 Miskolc, Miskolci Egyetem, díszterem, *N. Jacquin, G. Scopoli, Verő József* – bronz (Verő József szobra 1993-ban eltűnt, 2005-ben újraöntve és újraállítva); 1993 Dunaújváros, DUNAFERR, *Vénusz* – bronz; 1995 Gyöngyös, Dózsa

György tér, *Vénusz* – bronz; 1996 Rácalmás, Jankovich Miklós Általános Iskola, *Jankovich Miklós* – bronz dombormű; 1999 Dunaújváros, Vasmű tér 1-3., ISD Dunaferr Rt., *Borovszky Ambrus* – bronz; 2002 Székesfehérvár, Béla úti temető, *Földes-család síremléke* – márvány; 2005 Miskolc, Egyetemváros, *Jacquin Nikolaus* – bronz; 2010 Rácalmás, Katolikus temető, *Raáb Ervin-síremlék* – mészkő, bronz dombormű; 2011 Rácalmás, Szigetfő utca, Városháza, *Széchenyi István* – bronz; 2013 Rácalmás, Petőfi park, *Petőfi Sándor* – bronz; 2014 Agárd, Sigray István utca 1., Gárdonyi Géza Emlékház, *Ányos Pál-emléktábla* – bronz dombormű

Cs. Kiss Ernő (Csíkjénőfalva, 1929. április 10. – Tata, 2018. április 19.)

Alap- és középfokú tanulmányait Csíkszeredán, Marosvásárhelyen, Kolozsváron és Debrecenben végezte. 1948 és 1953 között hivatásos katona, 1953-tól a Komárom megyei Moziüzemi Vállalat, 1962 és 1971 között a Vendéglátóipari Vállalat grafikusa volt, 1972 és 1981 között a Generál Kereskedelmi Vállalat osztályvezetője volt.

Tatán élt. 1972 és 1982 között a komáromi felnőtt fafaragó szakkör vezetője, 1982 és 1992 között a tatabányai felnőtt fafaragó szakkör vezetője, 1980 és 1992 között a tatai faragó stúdió vezetője volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1972 Komárom megyei alkotói ösztöndíj; 1973 Szocialista Kultúráért; 1979 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1980 Népi Iparművész; 1988 Pro Urbe Tata; 1992 Komárom-Esztergom Megyéért Díj; 2002 Ezüst Turul-díj; 2009 Komárom-Esztergom megyei Prima-díj; 2011 Magyarország Köztársasági Elnöke Érdemérem

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1979 Dorog, *200 éves a dorogi bányászat* – fa dombormű; 1980 Bábolna, *Bábolna* – fa dombormű; 1982 Szózat – fa dombormű; 1982 Tata, *1956-os emlékoszlop* – fa; 1982 Baj, *1956-os emlékoszlop* – fa; 1982 Bajna, *1956-os emlékoszlop* – fa; 1983 Tata, Új út 19., Jávorka Sándor Mezőgazdasági Szakközépiskola, *Jávorka Sándor-kopjafa* – fa; 1989 Tata, Tópart utca, *Az 1956-os forradalom kopjafája* – fa; 1990 körül, Tata, Malom utca 5., *Skoflek István-emlékoszlop* – fa; 1996 Neszmély, *Millecentenáriumi emlékoszlop* – fa; 1996 Tahi, *Millecentenáriumi emlékoszlop* – fa; **1996 Tatabánya, Újváros, Aradi vértanúk tere, Aradi vértanúk emlékműve – fa**; 1997 Tata, Országgyűlés tér 4., Vaszary János Általános Iskola, *Cantata profana* – fa dombormű; 1998 Tata, Országgyűlés tér 4., Vaszary János Általános Iskola, *Kaptay József-emléktábla* (Lajos Józseffel) – fa, bronz dombormű; 2000 Tata, Országgyűlés tér 4., Vaszary János Általános Iskola, *Dr. Gira Ferenc-emléktábla* (Lajos Józseffel) – fa, bronz dombormű; 2000 Tata, Fekete út 2., Szabadtéri Geológiai Múzeum, *Székelkapu* – fa; 2005 Tata, Kossuth tér 11., Református Gimnázium, *Tízparancsolat* – fa; 2005 Tata, Kossuth tér 11., Református Gimnázium, *Jézus boldogmondásai* – fa; 2009 Tata, Kocsi utca 15., Református templom, *A református népiskola emlékműve* – fa; 2009 Tata, Kocsi utca 15., Gyülekezeti terem, *Kálvin János* – fa dombormű; 2010 Tata, Új út 19., Jávorka Sándor Mezőgazdasági Szakközépiskola, *Az iskola volt diákjainak kopjafája* – fa; **2010 Tatabánya, Újváros, Aradi vértanúk tere, Katyn – Szmolenszk áldozatainak em-**

lékére – fa; 2013 Tata, Fenyő tér, *Az aradi vértanúk emlékműve* – fa; – Tata, Tanoda tér 5., Eötvös József Gimnázium, *Eötvös József-kopjafa* – fa

Csíkszentmihályi Róbert (Budapest, 1940. január 5.– Szentendre, 2021. augusztus 26.) 1954 és 1958 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, majd 1960 és 1965 között végezte tanulmányait a Magyar Képzőművészeti Főiskolán. Mestere Pátzay Pál és Szabó Iván volt.

1964 óta Szentendrén élt. 1965 óta volt kiállító művész.

1965 és 1967 között általános iskolai rajztanár volt Vác-Deákváron és rajz-művészettörténet tanár volt a budapesti Kirakatrendező Iskolában, majd 1967 és 1975 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanára volt. 1971-1972-ben a zebegényi Szőnyi István Képzőművészeti Szabadiskola tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1969 Pest Megyei Tárlat díja, Szentendre; 1970 Pest Megyei Tárlat díja, Szentendre; 1971 III. Országos Kisplasztikai Biennálé, III. díj, Pécs; 1972 Dózsa-emlékkiállítás díja, Budapest; 1972 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1974 Munkácsy-díj; 1975 III. Nemzetközi Kisplasztika Biennálé, különdíj, Budapest; 1975 Mezőgazdaság a képzőművészetben kiállítás díja, Budapest; 1977 I. Arcok és Sorsok Portrébiennálé, Arany diploma, Hatvan; 1977 Kulturális Minisztérium nívódíja; 1978 Debreceni Nyári Tárlat díja, Debrecen; 1979 II. Országos Érembiennálé, Civitas Fidelissima-díj, Sopron; 1980 Salgótarjáni Tavasz Tárlat díja, Salgótarján; 1980 Miskolci Téli Tárlat díja, Miskolc; 1982 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1982 Layota Art-ösztöndíj, Grödinge (Svédország); 1982 Az emberi környezetért kiállítás díja, Budapest; 1983 IV. Országos Érembiennálé, a Képcsarnok Vállalat díja, Sopron; 1983 Szabadtéri Szoborkiállítás, a Nógrád Megyei Tanács díja, Salgótarján; 1983 Érdemes Művész; 1984 Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának kiállítási díja; 1986 Miskolci Téli Tárlat díja, Miskolc; 1988 Budapest Főváros Művészeti Díja; 1995 Szobrászkoszorú, a Magyar Szobrász Társaság díja; 2001 Kiváló Művész; 2005 Pest Megyéért Emlékérem; 2006 Mednyánszky-díj; 2007 Szentendre Város Díszpolgára; 2013 Kossuth-díj; 2014 Nemzet Művésze

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1967 Vác, Petőfi Sándor Általános Iskola, *Petőfi Sándor* – gipsz; 1968 Békés, Városháza, *Anya gyermekével* – bronz (1997-ben áthelyezve a Gyermekgyógyászati Rendelő elé); 1969 Tiszadob, Gyermekváros, *Vadkan* – mészkő; 1970 Verdinborg (Dánia), Szakszervezeti Üdülő, *Az utolsó szarvas emlékműve* – öntöttvas; 1971 Siklós, Vár, *Batthyány Kázmér* – mészkő; 1973 Szentendre, Katonai Akadémia, *Kossuth Lajos* – mészkő; 1974 Budapest XII., Farkasréti temető, *Jankovich Ferenc-síremlék* – mészkő; 1974 Budapest I., Vérmező, *Herman Ottó-emlékkút* – mészkő; 1974 Budapest V., Harmincad utca 1., *Harmincad utca* – bronz dombormű; 1974 Budapest VIII., Légszesz utca 1., *Légszesz utca* – mészkő dombormű; 1974 Dunaújváros, Szoborpark, *Háború* – öntöttvas; 1975 Szentendre, Ady Endre út, *Felszabadulási emlékmű* – mészkő; 1975 Kecskemét, *Fásítási emlékkő* – mészkő; 1976

Székesfehérvár, Május 1 tér, *A látomás tehene-kútfigura* – mészkö; 1977 Budapest VII., Madách tér, Madách Kamara Színház, *Madách Imre* – mészkö; 1977 Vác, Bartók Béla Zeneiskola, *Zene* – körtefa; 1978 Nagykáta, Telefongyár, *Távközlés* – bronz (elpusztult); 1979 Mátészalka, Fő tér, *Díszkút* – mészkö; **1980 Tatabánya, Dózsakert, Dózsa György út, Kollégium, Napórás kút – mészkö (ma Réti út 1-5., Bánki Donát Szakközépiskola)**; 1980 Róma (Olaszország), Szent Péter Bazilika altemploma, Magyarok Nagyasszonya Kápolna, *Boldog Erzsébet Szűz; Boldog Dominici János; Boldog Hedvig* – mészkö domborművek; 1981 Budapest XI., Etele út, Számítástechnikai Oktatási Központ, *Plasztika medencében* – mészkö; 1981 Kiskőrös, Művelődési Ház, *Petőfi* – bronz dombormű; 1982 Budapest I., Gellérthegy, Víztározó, *Hullámok* – mészkö dombormű; 1982 Budapest II., Mártírok útja-Rómer Flóris utca, *Szarvas* – mészkö (lebontva); 1983 Budapest XII., Farkasréti temető, *Őri Ambrusné Opauszki Anna-síremlék* – mészkö; 1983 Budapest IX., Kálvin tér-Ráday utca, *Zene* – mészkö (1994-ben lebontva, 2000-ben áthelyezve IX., Tűzoltó utca); 1983 Vác, Radnóti Miklós Általános Iskola, *Radnóti Miklós* – bronz; 1984 Budapest XII., Farkasréti temető, *Végh György-síremlék* – mészkö; 1984 Bischofsheim (Német Szövetségi Köztársaság), Bevásárlóközpont, *Szobor őzbakkal* – mészkö; 1984 Budapest I., Batthyány tér, *A Szent Anna templom oltárának domborművei, A jerikói vak; Krisztus és Tamás; Az emmauszi tanítványok* – bronz; 1984 Budapest XI., Budaörsi út, Eötvös Lóránd Tudományegyetem Kollégiuma, *Kőrösi Csoma Sándor* – bronz dombormű; 1984 Szentendre, Közttemető, *Ilosvai Varga István-síremlék* – mészkö; 1984 Budapest IX., Boráros tér, *Dohánybolt-cégér* – bronz; 1984 Szentendre, Áprily Lajos tér 2., Ferences Gimnázium, *Kőrösi Csoma Sándor* – bronz dombormű; 1985 Budapest I., Logodi utca-Tábor utca, *Tűzszerész emlékmű* – mészkö; 1985 Balatonboglár, *Legény* – mészkö; 1985 Leányfalu, Római katolikus templom, *Pusztai Sándor-emléktábla* – márvány, bronz; 1986 Szentendre, Áprily Lajos tér 2., Ferences Gimnázium, *Szent Ferenc* – mészkö; 1986 Szolnok, Hetényi Gyula Kórház, *térelváltó plasztika* – festett fa; 1988 Ábrahámhegy, Szent László templom, *Kálvária* – bronz dombormű; 1988 Sárospatak, temető, *Cs. Szabó László-síremlék* – mészkö; 1989 Kismaros, Római katolikus templom, *Krisztus* – mahagóni fa; 1989 Budapest XXI., Szent Imre tér, *Árvízi emléktábla* – bronz; 1989 Badacsony, temető, *Káldy Ferenc-síremléktábla* – bronz dombormű; 1989 Budapest XII., Farkasréti temető, *Berki Géza-síremlék* – mészkö; 1990 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Barcsay Jenő-síremlék* – fekete gránit, aranyozott bronz; 1990 Magyarereg, *Lászlóffy Woldemár-emlékoszlop* – mészkö, bronz; 1992 Jászszentandrás, *II. világháborús emlékmű* – mészkö; 1992 Budapest XXI., Csepel Művek, *Weiss Manfréd-emléktábla* – bronz dombormű; 1993 Budapest, Hadtörténeti Intézet, *A Magyar Királyi Második Honvédhadsereg* – bronz dombormű; 1993 Budapest V., Szabadság tér, Inter-Európa Bank, *Európa elrablása* – bronz; 1994 Budapest V., Városház utca, Vármegyeháza, *Kossuth-emléktábla* – bronz, márvány; 1994 Tata, Váralja utca, *II. világháborús emlékmű* – mészkö; 1995 Letkés, Római katolikus templom, *Szent László* – bronz dombormű; 1995 Biatorbágy, *II. világháborús emlékmű* – mészkö; 1995 Budapest, ERU-Hungária Kft, *Fali plasztika vízfolyással* – márvány; 1996 Budapest II., Pasaréti Pádai Szent Antal templom, *Szent József a gyermek Jézussal* – mészkö; 1996 Budapest V., Városház utca, Vármegyeháza, *Honfoglalási emléktábla* – vörösmárvány; 1996 Valkenswaard (Hollandia), Biztosító iroda, *Hasadt figura* – bronz; 1996 Valkenswaard (Hollandia), Jan van Eden Művek, *Gépember* – bronz; 1996 Budapest

XII., Farkasréti temető, *Gyöngyössy Imre-síremlék* – márvány; 1997 Baja, Petőfi Sándor utca 19., Református parókia, *Fülep Lajos-emléktábla* – bronz dombormű; 1997 Szentendre, Kálvária-domb, *Háború (Hősi emlékmű)* – öntöttvas, kő; 1998 Gödöllő, *II. világháborús emlékmű* – mészkő; 1998 Budapest V., Március 15 tér, *Budapest a Duna gyöngye (Pest-Buda egyesítésének 125. évfordulójára)* – mészkő; 1998 Budapest XXI., Csepeli Kórház, *Weiss Manfréd-emléktábla* – bronz; 1999 Szentendre, Péter-Pál római katolikus templom, *Szent Péter és Szent Pál* – vörösmárvány dombormű; 1999 Szentendre, Péter-Pál római katolikus templom, *Kálvária-sorozat* – gipsz; 1999 Róma (Olaszország), Gianicolo, *Türr István* – márvány, travertin; 2000 Róma (Olaszország), Via Giulia, Magyar Akadémia, *Klebelsberg Kunó-emléktábla* – mészkő; 2000 Nápoly, Posilippo (Olaszország), Via Nicola Ricciardi, *Márai Sándor-emléktábla* – mészkő; 2000 Salerno (Olaszország), *Márai Sándor-emléktábla* – mészkő; 2000 Pilisszentkereszt, *III. Béla* – mészkő; 2000 Budapest V., Kossuth Lajos tér, Mezőgazdasági Minisztérium-árkád, *Okályi Iván-emléktábla* – bronz; 2000 Baja, Türr István Múzeum, *Oltványi Imre-emléktábla* – bronz; 2000 Szekszárd, Szent István tér, *1956-os emlékmű* – bronz, mészkő; 2001 Baja, Alsó-Dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság, *Türr István* – mészkő, travertin; 2001 Noto (Olaszország), Palazzo Ducesio, *Petőfi* – mészkő (2013-ban áthelyezve a Via Nicolacin álló Principe di Villadorata Könyvtárba); 2001 Róma (Olaszország), Via de Cestari, *1956-os emléktábla* – mészkő; 2001 Szentendre, Péter-Pál római katolikus templom, *Szent Máté evangélista; Szent Márk evangélista; Szent Lukács evangélista; Szent János evangélista* – mészkő; 2002 Vác, Madách Imre Művelődési Központ, *Kossuth Lajos-emléktábla* – bronz, kő; 2002 Budapest VIII., Fiumei úti temető, *Rideg Gábor-síremlék* – mészkő; 2002 Pistoia (Olaszország), *Dunyov István-emléktábla* – mészkő; 2002 Velence (Olaszország), San Marco, Calle dell'Ascension, Ala Napoleonica, *Winkler Lajos-emléktábla* – bronz, kő, szürke márvány; 2003 Budapest XI., Ménesi út, Kertészeti Egyetem Arborétuma, *Ormos Imre* – mészkő; 2003 Baja, Nagy István Képtár, *Rudnay Gyula-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 2004 Dorog, Jubileum tér, *Szénbányász emlékmű* – mészkő, gránit; 2004 Budapest X., Bánya utca, Janikovszky Éva Általános Iskola, *Janikovszky Éva-emléktábla* – bronz; 2005 Tihany, I. András tér 1., Apátság, *A tihanyi Alapítólevél* – kvarchomokkő; 2006 Budapest IV., József Attila utca 60., *Dr. Szunyoghy János-emléktábla* – kő, bronz dombormű; 2006 Budapest II., Pasaréti út-Radna utca, *Németh László* – mészkő; 2006 Budapest XI., Műegyetem rakpart, *56-os emlékmű* – mészkő; 2006 Montreal (Kanada), ICAO-székház, *Nemzedékek* – bronz; 2006 Róma (Olaszország), Via Giulia, Magyar Akadémia, *Gerevich Tibor-emléktábla* – mészkő dombormű; 2007 Róma (Olaszország), Via Giulia, Magyar Akadémia, *Emléktábla a Falconieri-palota felújítására* – mészkő dombormű; 2007 Milano (Olaszország), Cimitero Monumentale, *Frigyesy Gusztáv-síremlék* – bronz, mészkő; 2007 Szentendre, Péter-Pál utca, Péter-Pál római katolikus templom, *Árpád-házi Szent Erzsébet* – bronz; 2007 Szentendre, Fő tér, *Avatott kockakő* – andezit; 2009 Budapest XII., Farkasréti temető, *Lázár Ervin-síremlék* – mészkő; 2009 Budapest II., Margit körút, Ferences rendház, *Szent Ferenc* – mészkő; 2010 Sopron, Soproni Erdészeti Egyetem, Arborétum, *Igmándy Zoltán* – mészkő; 2010 Sopron, Soproni Erdészeti Egyetem, Arborétum, *Majer Antal* – mészkő; 2010 Szentendre, Kovács Margit Múzeum, *Art* – pirogránit dombormű; 2011 Kismaros, Római katolikus templom, *Szent József* – hársfa; 2013 Szentendre, Dumtsa Jenő utca,

Csobogó – mészkö, kovácsolt vas; 2013 Balatonalmádi, Véghelyi Dezső út, Kézfogás Európa Szoborpark, *díszkút* – mészkö; 2013 Budapest VI., Andrássy út-Hősök tere, *A biatorbágyi II. világháborús emlékmű figurája* – mészkö; 2013 Narni (Olaszország), Via di Feronia, *Janus Pannonius-emléktábla* – mészkö

Csikvári Péter (Budapest, 1953. április 24. – Budapest, 2012. április 19.)

1971 és 1976 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Mikus Sándor és Vigh Tamás volt.

Budapesten élt. 1998-tól az InterNetTo számítógépes hálózati folyóirat galériájának vezetője volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1981–1984 Derkovits-ösztöndíj; 1983 IV. Országos Érembiennálé, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alap díja; 1999 Hungart-ösztöndíj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1980 Mezőkövesd, *Madárijesztő* – bronz (sorsa ismeretlen); 1983 Siófok, Autóbuszpályaudvar, *Kavicsot tartó fiú* – bronz, kő; 1999 Szekszárd, Művelődési Ház, *Camera obscura* – bronz, kő; 2001 Szekszárd, *Az évezred kapuja* – bronz (kollektív munka); 2017 Albár, Római katolikus templom kertje, *Pieta*; **Tatabánya, Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányászati Tröszt Irodaház, Szobor (lebontva, sorsa ismeretlen)**

Deim Pál (Szentendre, 1932. június 29. – Szentendre, 2016. május 9.)

1952 és 1958 között a Honvéd Képzőművész Szakkörben tanult, ahol Szalatnyay József és Koren István volt a mestere, majd 1958 és 1963 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Tanára Pap Gyula és Ék Sándor volt, mesterének Vajda Lajost, Gadányi Jenőt és Barcsay Jenőt vallotta.

Szentendrén élt. A szentendrei MűvészetMalom egyik megalapítója, a Magyar Képzőművészeti Főiskola címzetes egyetemi tanára (1990) volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1959–1963 Szentendre Városi Tanács Deli Antal-ösztöndíja, Szentendre; 1974 IV. Országos Kisplasztikai Biennálé, I. díj, Pécs; 1978 IV. Budapesti Nemzetközi Kisplasztikai Kiállítás, a Fővárosi Tanács különdíja, Budapest; 1985 Munkácsy-díj, 1987 Szentendre Város Pro Urbe-díja, Szentendre; 1990 Kiváló Művész; 1991 Ferenczy Béni és Noémi-emlékkiállítás I. díja, Budapest; 1991 A Művészeti Alap Nagydíja; 1993 Kossuth-díj; 1999 Aba-Novák életműdíj; 2001 Kölcsey Ferenc Millenniumi díj; 2003 Herczeg Klára-díj; 2004 Prima Primissima Díj Prima-fokozat; 2006 Vajda Lajos Stúdió Vajda Lajos-díja; 2007 Magyar Festészet Napja Alapítvány életmű-díja; 2010 Hungart-életműdíj; 2011 Tancsics Mihály Alapítvány Életmű Díj; 2014 Nemzet Művésze

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1972 Tatabánya, Újváros, Schönherz Zoltán utca 57. (ma Stúdió tér 1.), MSZMP Komárom Megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága (ma Edutus Alkalmazott Tudományok Egyeteme), *Dekoratív fríz – festett fa (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)*; 1973 Kisköre, Vízlépcső Irodaház, *térkép és dombormű* – fa, öntött alumínium és alumínium lemez; 1975 Nagyatád, Szoborpark, *Minden értelmetlenül meghalt ember emlékére* – fa; 1979 Budapest XI., Etele út 68., Központi Statisztikai Hivatal Nemzetközi Számítástechnikai Központ, *Beprogramozva*, plasztikus táblakép – festett fa; 1982 Budapest XIV., Istvánmezei út 3-5., Hotel Stadion, *plasztikus falburkolat* – festett, rétegelt fa (lebontva, sorsa ismeretlen); 1982 Szentendre, Ferences Gimnázium, *üvegablak* – ölmazott üveg; 1988 Ábrahámhegy, Római katolikus templom, *üvegablak* – ölmazott üveg; 1990 Győr, Nádorvárosi temető, *A hazáért meghalt hősök és áldozatok emlékére (Minden értelmetlenül meghalt ember emlékére)* – mészkő; 1990 Budapest XII., Farkasréti temető, *Vasilescu Jánosné-síremlék* – márvány; 1990-es évek Szentendre, Fő tér 17., *Elisabeth-cégér* – kovácsolt vas; 1993 Győr, Városcsok-pont, *Golgota (1956-os emlékmű)* – bronz; 1995 Szentendre, Posta-park, *Lehajló bábu (Köszönő szobor)* – színezett poliészter (2015-ben áthelyezve a Bogdányi útra, a Régi Művésztelep melletti parkba); 2000 Szentendre, Református Gimnázium, *Vízpartra ültetett fa* – ölmazott üveg; 2006 Budapest XII., Farkasréti temető, *Németh Lajos és N. Fülöp Katalin síremléke* – bronz, gránit; 2007 Szentendre, Református Gimnázium, *Pünkösdi lángnyelvek* – ölmazott üveg; 2007 Szentendre, Fő tér, *Avatott kockakő* – andezit

Donáth Gyula (Pest, 1850. március 13. – Budapest, 1909. szeptember 27.)

1967-től Münchenben, Bécsben és Drezdában tanult. 1880-ban tért vissza Budapestre, ahol haláláig dolgozott.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1881 Budapest I., Lánchíd utca, Liphay-palota, *Hűség, Vendégszeretet*; 1881 körül Budapest VI., Operaház, *díszítőszobrok: Arezzoi Guido, Orlando di Lasso, Pergolesi, Thália* (sorsuk ismeretlen); 1882 Budapest V., Vigadó, *díszítőszobrok: Pásztorsíp* (ma a Fővárosi Képtár Kiscelli Múzeumban), *Népdal*; 1884 Budapest VI., Sugár út, Krausz-palota, Sváb-palota, *épületszobrok* (részben rekonstruálva), *Incselkedés-kút*; 1901 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Péterfy Jenő-síremlék*; 1901 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Kammermayer Károly-síremlék*; 1902 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Csemegi Károly-síremlék*; 1903 Bártfa, *Erzsébet-emlékmű*; 1903 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Liphay Elek-síremlék*; 1904 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Telenszky István-síremlék*; 1905 Budapest I., Budai Várpalota, Várkert, *Turul* – bronz; **1907 Bánhida, Kő-hegy, Turul – rézlemez domborítás**; 1908 Budapest V., Kígyó tér, *Werbőczy István* – márvány (1948-ban lebontva); – Bécs (Ausztria), Kunsthistorisches Museum, *homlokzati szobrok*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Petényiné Megyeri Krausz Paula-síremlék*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Pulszky-síremlék*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Reviczky-síremlék*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Huszár Adolf-síremlék*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Vajda János-síremlék*

Droppa Judit (Tatabánya, 1948. november 15.)

1968 és 1973 között a budapesti Magyar Iparművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Búzás Árpád és Szilviczky Margit volt.

1968 óta Budapesten él.

1967–1968-ban a budapesti Vígszínházban jelmezsabó és jelmeztervező asszisztens, 1973 és 1988 között a Kőbányai Textilművek kelmetervezője, 1974 és 1978 között a Fővárosi Kézműipari Vállalat modelltervezője volt. 1985 és 1993 között a Texteam modelltervező alkotóközösség tagja volt. A Design Center Formatervezési Szaktanácsadó Testületének tagja, a Szerzői Jogi Szakértő testület tagja (1992-től).

1982 óta a budapesti Magyar Iparművészeti Főiskola, majd Moholy-Nagy Egyetem tanára, 1986 és 1993 között az Öltözéktervező Stúdió vezetője, előbb adjunktusként, majd 1990-től egyetemi docensként, majd 1993-tól a Textil Tanszék tanszékvezető helyettese, a kötött anyag- és modelltervező szak vezetője. 1997 óta egyetemi tanár, az Egyetemi Tanács (1991-től), valamint a Tanulmányi és Oktatási Bizottság és Gazdasági Bizottság tagja. 1999 és 2007 között az egyetem rektora volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1973 VIT-pályázat, III. díj, Budapest; 1975 II. Ipari Textilművészeti Biennálé, I. díj, Szombathely; 1976 IV. Fal- és Tértextil Biennálé, III. díj, Szombathely; 1977 Flags, Banners and Kites, elismerő oklevél, Seattle (Amerikai Egyesült Államok); 1978 II. Szocialista Országok Iparművészeti Quadriennáléja, II. díj, Erfurt (Német Demokratikus Köztársaság); 1978 V. Fal- és Tértextil Biennálé, Biennálé-díj, Szombathely; 1978 III. Nemzetközi Textil Triennálé, III. díj, Łódź (Lengyelország); 1981 KISZ-díj; 1982 SZOT-ösztöndíj; 1985 Művelődési Minisztérium nívódíja; 1989 Munkácsy-díj; 1997 Széchenyi Professzori Ösztöndíj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1979 Tatabánya, Bánhida, Kossuth Lajos utca 2., Családi Intézet, Textilkompozíció (sorsa ismeretlen); 1979 Tata, Társadalmi Szervezetek Háza, Textilkompozíció

Eőry Miklós (Budapest, 1934. szeptember 26. – Budapest, 2003. december 12.)

Szabadiskolai felkészülését követően a budapesti Magyar Iparművészeti Főiskola porcelán-szakán 1967-ben diplomázott. Mestere Schrammel Imre és Jánossy György volt. Tanulmányainak befejezésétől 1994-ig a főiskola Szilikát Tanszékének tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1977 Oktatásügy Kiváló Dolgozója; 1982 Magyar Népköztársaság Művészeti Alap kiállítási nívódíja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1968 Tatabánya, Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza, Kerámia falburkolat (lebontva, sorsa ismeretlen); 1969 Sopron, AFIT Irodaház, Plasztikus kerámia, mázas burkolat; 1970 Budapest V., Dorottya utca 6., DATORG Számítóközpont

gépterem, *Plasztikus kerámiafal* (lebontva); 1970 Szombathely, Megyei Könyvtár, *Plasztikus samott burkolat*; 1971 Budapest VI., Király utca, AMFORA bemutatóterem, *Plasztikus pil-lérburkolat*; 1971 Budapest, Domus Stúdió, *Plasztikus kerámia falburkolat*; 1972 Bőcs, Borsodi Sörgyár főzőcsarnoka, *Színes dekoratív csempeburkolat* (csoportmunka); 1972 Budapest, Állategészségügyi Intézet, *Plasztikus kerámia burkolat* (lebontva); 1976 Budapest I., Táncsics Mihály utca, Vörös Sün Snack bár, *Burkolatok, asztalok, pultok, üldőkék, bár-székek* (csoportmunka); 1977 Budapest, Magyar Filmtudományi Intézet, *Nagyméretű virágtartó edények; Dekoratív samott burkolat*; 1978 Budapest, Magyar Kereskedelmi Kamara, *Tetőkert berendezés, samott virágtartók, üldőkék* (csoportmunka); 1980 Budapest, Olimpia Mozi, *Virágtartó plasztika, 14 elemes*

Erdey Dezső (Erdei Dezső) (Istvánföldre, 1902. augusztus 22. – Budapest, 1957. május 25.) 1920 és 1928 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Radnai Béla és Szentgyörgyi István volt.

1943 és 1948 között a budapesti Iparművészeti Iskola tanára, 1948 és 1953 között a Szép-művészeti Múzeum restaurátora volt. 1922 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1923 Ferenczy István szobrászati díj; 1925 Állami ösztöndíj, Párizs (Franciaország); 1925 Akt kiállítás, Országos Magyar Képzőművészeti Társulat Barta Károly-díja, Budapest; 1927 Tavaszi Tárlat, Röck Szilárd-díj, Budapest; 1928 Tavaszi Tárlat, Rothermere-díj, Budapest; 1929-1930 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1940 Tavaszi Tárlat, Vaszary Kolos-díj, Budapest; 1942 Magyar Keramikai Kiállítás, Országos Magyar Iparművészeti Társulat elismerő oklevele, Budapest; 1943 Országos Magyar Iparművészeti Társulat kiállítása, a Társulat ezüstérme, Kassa

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1928 Budapest XIV., Városliget, Stefánia út, *Vízhordó fiú* – bronz (1935-ben eltűnt, majd újraöntve); 1928 Vál, Széchenyi utca, *I. világháborús emlékmű* – mészkő; 1929 Nyíregyháza, Északi temető, *Dr. Konthy Gyula-síremlék* – bronz, mészkő; 1930 Baracska, Kossuth Lajos utca 33-41., Emlékpark, *I. világháborús emlékmű* – bronz, mészkő, műkő; 1931 Sósút, Fő út 19., *Hősi emlék* – mészkő; 1934 Székesfehérvár, Fő utca-Várkapu utca, *Varkocs György várkapitány* – bronz; 1934 Székesfehérvár, Petőfi Sándor utca-Arany János utca-Megyeház utca, *Maulbertsch-kút* – mészkő, kovácsoltvas; 1934 Tata, Tóvárosi temető, *Michl István-síremlék (Mater Dolorosa)* – bronz; 1935 Bicske, Hősök tere, *I. világháborús emlékmű* – bronz, gránit; 1937 Budapest VIII., Baross utca 25., II. Sebészeti Klinika, lépcsőház, *Réczey Imre* – bronz; 1938 Veszprém, Vár utca 20., *Szent Imre* – bronz; 1938 Budapest VI., Nemzeti Színház, *Bajza József* – márvány (2002 óta a IX., Bajor Gizi park, új Nemzeti Színházban); 1941 Kenderes, Horthy liget, *13-as jászkun huszárezred hősi emlékműve* – mészkő, bronz; 1942 Budapest V., Szervita tér, *Szűz Mária-oszlop (Immaculata kegyoszlop)* – mészkő; 1941 Budapest X., Gyöngyike utca 4., Közfürdő, *Kútszobor* – alumínium (sorsa ismeretlen); 1942 Budapest XII., Kútvölgyi út 4., Kútvölgyi Kórház, *Vitéz nagybányai Horthy Miklós* – márvány

(1945 után sorsa ismeretlen); 1943 Szolnok, Indóház utca 4-6, Rep-Tár, *Horthy István* – mésző dombormű (1945 után lebontva, 2017-ben újraállítva); 1943 Szolnok, Repülő Múzeum, *Horthy István* – márvány dombormű; 1944 Szeged, Dóm tér, Fogadalmi templom, *Szent Antal-kút* – mésző; 1952 Budapest XIV., Városliget, *Liszt Ferenc* – mésző (1966-ban áthelyezve a Margitszigetre); 1953 Budapest XIV., Városliget, *Csokonai Vitéz Mihály* – mésző (1966-ban áthelyezve a Margitszigetre); 1954 Budapest V., Balassi Bálint utca 1., *Balassi Bálint-emléktábla* – márvány dombormű; 1956 Várpalota-Inota, Készenléti lakótelep, *Vízholdó lány* – alumínium (1988-ban áthelyezve Várpalota városközpontjába); 1958 Budapest XIV., Népstadion, *Stafétafutók* (László Péterrel) – bronz; 1958 Zalaegerszeg, Platán sor, Ruhagyár, *Ollós nő* (Illés Gyulával) – bronz (2005-ben áthelyezve Göcseji utca 16., Deák Ferenc Székhelyiskola előkertjébe); **1961 Tatabánya, Felsőgalla, Füzes utca 4., Péch Antal Bányaiipari Technikum Kollégium, Bakugrók** – alumínium **(1998-ban áthelyezve Felsőgalla, Széchenyi út 20., a Péch Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium előkertjébe)**; 1964 Budapest XII., Hollós utca 5., *Jókai Mór* – alumínium (sorsa ismeretlen); 1965 Budapest I., Országház utca 9., *Bartók Béla* – bronz; 1987 Veszprém, Csaplár János utca, Kölcsey Könyvesbolt, *Gyertyavivő lány* – bronz; – Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Antony István-síremlék*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Erdey Dezső-síremlék*; Budapest XII., Stromfeld Aurél út 16., Bajor Gizi Színészmúzeum, *Földvári Gábor* – márvány (2002-ben áthelyezve a Nemzeti Színházba); Sárszentmihály, Géza utca, Hősök kertje, *I. világháborús emlékmű* – mésző; Kenderes, *Hősi emlékmű*

Farkas Ádám (Bisztrai Farkas Ádám) (Budapest, 1944. november 21.)

1960 és 1964 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, majd 1964 és 1968 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Mikus Sándor volt. 1968–1969-ben Párizsban, az École Supérieure des Beaux-Arts szabad hallgatója volt, és mestere műhelyében, Émile Giliolinál dolgozott.

1948 óta Szentendrén él.

1990-től a Magyar Képzőművészeti Főiskola osztályvezető tanára, 1992-től egyetemi docens, 1992-től 1999-ig a Szobrász Tanszék vezetője volt. 2000-ben DLA-fokozatot és egyetemi tanári kinevezést kapott. 2002-től 2005-ig a Magyar Képzőművészeti Egyetem rektora volt, 2009 óta az egyetem professor emeritusa.

Díjak, ösztöndíjak:

1979 VI. Országos Kisplasztikai Biennálé, III. díj, Pécs; 1979 I. Nemzetközi Rajzbiennálé, Nívódíj, Nürnberg (Német Szövetségi Köztársaság); 1979 Fa és környezete, Faszobrászati Biennálé, I. díj, Cegléd; 1983 Munkácsy-díj; 1983 VIII. Országos Kisplasztikai Biennálé, I. díj, Pécs; 1983 Művelődési Minisztérium nívódíja; 1984 Szobrászat szabad térben kiállítás, II. díj, Salgótarján; 1985 Szakszervezetek Pest Megyei Tanácsának díja; 1987 VI. Országos Érembiennálé, Civitas Fidelissima díj, Sopron; 1989 Érdemes Művész; 1989 XI. Országos Kisplasztikai Biennálé, I. díj, Pécs; 1989 Kortárs magyar szobrászat, nagydíj, Lisszabon (Portugália); 1993 XIII. Országos Kisplasztikai Biennálé, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége különdíja, Pécs; 1998 Szobrászrajz Biennálé, I. díj, Budapest; 2006

Szentendre Város Díszpolgára; 2007 Vanves (Franciaország) Város Díszpolgára; 2008 Gundel-díj; 2008 Építészet, Művészet, Kéves Stúdió Galéria díja; 2010 Prima Primissima Díj, Prima fokozat; 2012 Samu Géza Díj; 2016 Kossuth-díj; 2017 Kerényi Jenő-díj; 2020 Nemzet Művésze

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1969 Párizs (Franciaország), Világbank Európai Székháza, *gobelin*; 1973 Budapest XIX., Csengő utca, Egészségügyi Szakiskola, *Semmelweis Ignác* – mészkkő (sorsa ismeretlen); 1973 Budapest XII., Farkasréti temető, *Czóbel Béla- és Modok Mária-síremlék* – márvány; 1976 Budapest XI., Budaörsi út, Növényvédelmi Kutatóintézet, *fríz* – alumínium; 1977 Budapest V., Kálvin téri aluljáró eszpresszója, *dombormű* – alumínium (lebontva); 1977 Nagyatád, Szoborpark, *Ködkarcoló* – tölgyfa; 1980 Székesfehérvár, Technika Háza, *dombormű* – alumínium; 1980 Szentendre, Duna-parti sétány, *Köszöntőszobor* – zsaluzott, festett beton, 800 cm (2008-ban „átértelmező felújítás”, festés Rákossy Anikóval); 1981 Tápiógyörgye, Községi Önkormányzat, *A Termés* – mészkkő és gránit; **1981 Tatabánya, Dózsakert, Dózsa György út 58.), Gyermekintézményi Központ ((ma Bánki Donát – Péch Antal Technikum, A. épület), *plasztika* – andezit (a 2010-es évek második fele óta sorsa ismeretlen);** 1983 Budakeszi, Vadászház, *szökőkút* – mészkkő; 1984 Budapest XIX., Városcsopont, Bercsényi út 1., Fehér Holló étterem, *szökőkút* – mészkkő; 1985 Szekszárd, Régi Megyeháza, *ivókút-plasztika* – mészkkő; 1986-1988 Villány, Szoborpark, *Köesés* – félmárvány; 1987 Budapest III., Váradi Sándor utca 35., ÁNTSZ-székház, *A Nap születése* – mészkkő; 1987 Telki, Vadászház, *díszkút-plasztika* – mészkkő; 1988 Hajdúböszörmény, Dézsány úti lakótelep, *szökőkút* – mészkkő; 1990 Villány, Eislingen tér 1, *Barátság kútja* – mészkkő; 1991 Budapest XI., Gazdagréti lakótelep, Nagyszeben tér, *A Föld ereje-szökőkút* – mészkkő; 1991 Recsk, egykori internálótábor emlékhelye, *Recski Emlékmű* – mészkkő, gránit; 1992 Fujimi Kogen (Japán), *Feléledt oszlop* – gránit; 1993 Csobaj, Fő tér, *Háborús emlékmű* – vörös és fehér márvány; 1994 Budapest V., Vigadó tér, Magyar Kereskedelmi és Hitelbank, *Köemlék a jövőből* – vörösmárvány; 1994 Balatonboglár, Szoborpark, *Csavart oszlop* – márvány; 1994 California (Amerikai Egyesült Államok), Arthur Graham-szoborpark, *Kettős csavart oszlop* – vörösmárvány; 1996 Budapest V., Szabadság tér 7-9., Bankcenter, *Az erő nyomai (Kompozíció)* – mészkkő; 1996 Pécs, 48-as tér, *1956-os Forradalom Emlékműve* – fekete és vörös márvány; 1996 Pécs, 48-as tér, *Millecentenáriumi Országzászló* – mészkkő; 1996 Tiszaújváros, Fő tér, *Életfa* – mészkkő; 1997 Montignac (Franciaország), Collège Yvon Delbos, *Kibontott oszlop* – mészkkő; 1998 Budapest XII., Farkasréti temető, *Solti György-síremlék* – mészkkő; 1998 Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út, Daewoo Bank, *Daewoo-díszkút* – mészkkő (lebontva, 2001-ben újrifaragva felállítva Törökbálint, Astra-Zeneca-székház előtt); 2000 Kölesd, Kismegyeháza-kastély, *Tolnai Borvidék Emlékkútja* – mészkkő; 2001 Szentendre, Református Gimnázium, *Arbor Plantata* – márvány; 2002 Budapest I., Budai Vár, Szentháromság tér, Mátyás-templom, *Tapogató-szobor vakoknak* – bronz; 2003 Budapest XII., Farkasréti temető, *Illyés Gyula-síremlék* – homokkő; 2003 Budapest XII., Farkasréti temető, *Cservenák János és felesége síremléke* – gránit; 2004 Cegléd, Fürdő út 27-29., Termálfürdő és Szabadidőközpont, *Európai Unió-emlékmű* – mészkkő, acél, üveg; 2005 Eger, Dobó tér, *Történelmi belváros (tapintható dombormű)* – bronz; 2006 Recsk-Csákánykő, *Földváry-Boér Elemér*,

Dudás József, Marényi Ernő emlékműve – gránit; 2006 Ózd, Antalköz József tér, *Törött csapágy (56-os emlékmű)* – mészkő; 2006 Tiszalúc, 56-os tér, *56-os emlékmű* – nyers kő; 2006 Vanves (Franciaország), Square de Verdun, *Az észak-afrikai harcosok emlékműve* – mészkő, bronz; 2006 Budapest XIV., Ilka utcai irodaház, *Husadik század* – festett beton; 2006 Varese (Olaszország), Spazio Lovit, *Szines Möbiusz* – gránit; 2007 Vanves (Franciaország), *Köztársaság* – bronz, mészkő; 2007 Szentendre, Attila utca-Árpád utca, *Árpád-kopjafa* – fa, kő; 2008 Porcedone (Olaszország), Humusz park, *Puha ék* – land art mű; 2008 Budapest V., Vigadó tér, *Tapintható tárlat, Budai panoráma* – bronz; 2009 Szentendre, Sztaravodai út 33., Városi köztemető, *Hamvas Béla-Kemény Katalin-síremlék* – andezit, ólom; 2009 Budapest VIII., Fiumei úti temető, *Málnay-Bögi-síremlék* – gránit; 2010 Szentendre, Áprily Lajos tér 5., Református Gimnázium, *Univerzum-díszkút* – gránit; 2013 Balatonfüred, Vitorlás tér, *Baltoni legenda, Bujtor István* – mészkő, bronz; 2014 Budapest V., Kossuth Lajos tér, *Tapintható térkép, Kossuth tér a Parlamenttel* – bronz; 2016 Budapest IX., Ludovika tér, *Nemzeti közszolgálati emlékmű* (Bohus Zoltánnal) – gránit; 2017 Budapest I., Naphegy utca 27., *Réti József-emléktábla* – bronz dombormű; 2018 Budapest I., Mészáros utca 10., *Gyurkovics Tibor-emléktábla* – bronz dombormű; 2022 Kolozsvár, Felsővárosi Kakasos templom, *Kós Károly* – bronz

Farkas Aladár (Újpest, 1909. március 27. – Budapest, 1981. december 11.)

A budapesti Iparrajziskolában, majd 1937-től a párizsi École des Beaux-Arts-on végezte tanulmányait. Mestere Fülöp Elemér, Ohmann Béla és Bouche volt.

1937-től 1939-ig Párizsban, majd Budapesten élt. 1945 és 1981 között a Százados úti művésztelepen dolgozott.

1946 és 1948 között a Magyar Állami Szénbányák kulturális osztályának vezetője, 1948-ban a Pártközpont Kulturális Osztálya képzőművészeti aktívájának titkára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1950 Munkácsy-díj; 1953 Munkácsy-díj; 1953 Koreai Nemzeti Zászló Érdemrend; 1967 Szocialista Hazáért Érdemrend; 1969 Munka Érdemrend arany fokozata; 1971 Érdemes Művész; 1972 SZOT-díj; 1975 Munka Érdemrend arany fokozata

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1951 Makó, Szabadság tér, *Szovjet hősi emlékmű* – mészkő, bronz; 1954 Budapest XIV., Nagy Lajos király úti lakótelep, *Anyá és gyermek* – mészkő; 1954 Felsőszentiván, Általános Iskola, *dombormű I-II* – mészkő; 1955 Budapest, XIV., Kerepesi úti iskola, *dombormű I-II* – mészkő; 1957 Budapest XIV., Nagy Lajos király úti iskola, *Írás, olvasás* – mészkő dombormű; 1958 Budapest, Munkásörtség Központi Iskola, *Munkásör* – bronz; 1959 Budapest IX., Közgazdaságtudományi Egyetem, *Marx Károly* – bronz (2014-ben lebontva, az épületen belül áthelyezve); 1959 Budapest IV., Rezi Károly utca 5., Bőripari Szakközépiskola, *Simon Ferenc-emléktábla* – mészkő dombormű; 1960 Nagykanizsa, *Felszabadulási emlékmű* – bronz (áthelyezve a Tripammer úti temetőbe); 1960 Sopronkőhida, Kultúrház, *Sej, a mi lobogónkat* – alumínium; 1960 Budapest V., Belügyminisztérium, *Munkás-paraszt hatalomért* – bronz dombormű; 1961 Budapest VII., Dózsa György út 68., *Építőmunkás* – mészkő

dombormű; **1961 Tatabánya, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő), Testvérek (Fiú gyermekkel) – bronz (az 1990-es évek óta sorsa ismeretlen);** 1963 Budapest V., Szabadság tér, Magyar Nemzeti Bank, előcsarnok, *Lengyel Gyula-emléktábla* – márvány; 1963 Fonyód Bélatelepe, Komló Szénbányászati Tröszt Üdülő, *Törülköző fiú* – bronz; 1964 Nyékládháza, *Ülő lány könyvvel* – mészkkő; 1965 Baktalórántháza, Gimnázium, *Ülő nő* – mészkkő; 1965 Budapest, MTA Közgazdaságtudományi Intézet, *Marx Károly* – bronz; 1965 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Vándor Sándor-síremlék* – bronz; 1966 Budapest VII., Dózsa György út 68., *Vándor Sándor-emléktábla* – márvány dombormű; 1966 Komló, Dávidföldi Általános Iskola, *Labdázó fiú* – alumínium; 1967 Budapest VIII., Kun Béla tér, *Kun Béla, Landler Jenő, Szamuely Tibor* (Herczeg Klárával és Olcsai Kiss Zoltánnal) – mészkkő, bronz (1992-ben lebontva, 1993 óta a budatétényi Szoborparkban); 1967 Budapest XII., Farkasréti temető, *Rózsa, Borka-síremlék*; 1968 Kismaros, *Hintázó fiú mackóval* – bronz; 1970 Budapest XII., Nagy Jenő utca 5., MSZMP Pest megyei Bizottsága székháza, *Marx-Engels-Lenin* – rézlemez-domborítás (1990 körül lebontva, sorsa ismeretlen); 1970 Budapest XI., Bocskai út, Hanoi park, *Ho-Shi-Minh* – bronz (1991-ben lebontva, sorsa ismeretlen); 1971 Budapest IV., Újpesti lakótelep, *Felszabadulási emlékmű* (Tar Istvánnal, Ungvári Lajossal, Varga Imrével); 1973 Budapest XIII., Váci út-Gyöngyösi út, Munkásör park, *Sallai és Fürst emlékmű* – bronz (1993-ban lebontva, sorsa ismeretlen); 1974 Tunyogmatolcs, Általános Iskola, *Zalka Máté* – bronz; 1982 Budapest VI., MSZMP-székház, *Fasizmus áldozatai*; 1984 Budapest IV., Rezi Károly utca 1., *Rezi Károly* – bronz (1992-ben lebontva, majd áthelyezve a budatétényi Szoborparkba); 1984 Budapest XXI., Öregek Napközi Otthona, *Női akt* – műkkő; 1985 Leninváros, Hámán Kató utca 5., Zeneiskola, *Vándor Sándor* – terrakotta; 1996 Püspökladány, Általános Iskola, *Petőfi Sándor* – bronz; – Budapest XII., Farkasréti temető, *Modok Mária és Czöbel Béla-síremlék*

Ferenczy Béni (Szentendre, 1890. június 18. – Budapest, 1967. június 2.)

1907 és 1910 között a nagybányai festőiskolában tanult, majd 1908-1909-ben Firenzében, 1910-ben Münchenben, 1911-ben Párizsban Émile-Antoine Bourdelle-nél, 1912-ben Alexander Archipenkónál végzett stúdiumokat. Mestere mellettük Réti István és Balthasar Schmidt volt.

1919 után 12 évig Bécsben élt, 1932 és 1935 között Moszkvában dolgozott, majd 1936-ban Budapestre telepedett le. 1945 és 1950 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskola tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1948 Kossuth-díj; 1956 Érdemes Művész; 1958 Kiváló Művész; 1964 VIII. Országos Képzőművészeti Kiállítás, Miskolc város nagydíja, Miskolc; 1965 Kossuth-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1929 Berlin, Grunewald (Németország), *Tevékeny élet* – mészkkő; 1945 körül Budapest XII., Farkasréti temető, *Fabó Pál-síremlék* – mészkkő; 1949 Budapest V., Szent István Bazilika, *Lisieux-i Kis Teréz* – márvány; 1950 Budapest IX., Bakáts tér, Assisi Szent Ferenc plébániatemplom, *Páduai Szent Antal* – márvány; 1951 Szombathely, *Blaskovits Mária-síremlék* – mészkkő

dombormű (az 1960-as években áthelyezve a csöngői temetőbe); 1954 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Babits Mihály-síremlék (Apolló)*; 1955 Budapest V., Belvárosi plébánia-templom, Szent Flórián kápolna, *Krisztus megkeresztelése*; 1956 Nagybátony, Kányás Bányaüzem és Bányászfürdő, *Bányász fiú* – pirogránit (áthelyezve az Ady Endre Művelődési Központ elé); 1956 Miskolc, Egyetemváros, E/4 Kollégium. *Pihenők* – mészkő dombormű; **1957 Tatabánya, Újváros, Esztergomi utca 8., Újvárosi Óvoda (Micimackó Óvoda), Gyermekek – majolika dombormű**; 1960 Gyula, *Petőfi* – bronz; 1961 Budapest I., Horváth-kert, *Ülő nő* – bronz; 1962 Hódmezővásárhely, Strand, *Vízbelépő* – bronz; 1963 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Ferenczy Károly-síremlék* – bronz dombormű; 1967 Székesfehérvár, Lakatos utca, *Játszó fiúk* – bronz; 1968 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Réti István-síremlék*; 1970 Quito (Ecuador), *Petőfi* – bronz; 1973 Milánó (Olaszország), Ambrosiana, *Petőfi* – bronz; 1977 Budapest V., Váci utca-Kígyó utca, *Kisfiú-kút* – bronz; 1977 Szentendre, Alkotmány utca 1., *Ferenczy Károly-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; 1979 Szentendre, Alkotmány utca 5-7., *A kis alpinista* – bronz (1979-ig a Szentendre, Görög utca, Ferenczy Múzeum udvarán); 1981 Szentendre, Görög utca, Ferenczy Múzeum, *Fiatal atléta* (1947) – bronz (2013-ban áthelyezve a Kossuth Lajos utca 5., Ferenczy Múzeum előkertjébe); 1981 Szentendre, Görög utca, Ferenczy Múzeum, *Egon Schiele-síremlék* – mészkő dombormű (László Péter rekonstrukciója, 2013-ban áthelyezve a Kossuth Lajos utca 5., Ferenczy Múzeum előkertjébe); 1988 Budapest VI., Andrássy út, Magyar Állami Operaház, *Ferencsik János* – bronz; 1988 Balatonfüred, Tagore sétány, *Ferencsik János* – bronz; 1990 Ungvár, Petőfi tér, *Petőfi* – bronz; 2003 Budapest V., Károlyi utca 16., Petőfi Irodalmi Múzeum kertje, *Petőfi* – bronz; 2007 Budapest V., Vigadó tér 1., Vigadó, *Szerelmespár* – bronz dombormű; – Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Ferenczy Valér-síremlék*; Esztergom, Belvárosi temető, *Martsa Alajos-síremlék* – bronz

Gaal Tamás (Szombathely, 1962. augusztus 7.)

1976 és 1980 között a pécsi Művészeti Szakközépiskola kerámia szakán tanult, majd 1983 és 1987 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán, 1987-1988-ban a főiskola Mesterképzőjén végezte tanulmányait. Mestere Vigh Tamás és Segesdi György volt.

1986 óta Budapesten él. 1993-tól a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Képzőművészeti Mesteriskola szobrász tanszékének tanára, 1997-től 2000-ig a pécsi Janus Pannonius, majd Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar szobrász tanszékének tanszékvezetője, 1997 óta egyetemi docense.

Díjak, ösztöndíjak:

1988 Stúdió '88 kiállítás, a Fiatal Képzőművészek Stúdió díja, Budapest; 1988 2. Országos Faszobrászati Kiállítás, Gábor Andor Művelődési Központ díja, Nagyatád; 1988 XII. Nemzetközi Éremművészeti és Kispasztikai Alkotótételep, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alap díja, Nyíregyháza-Sóstó; 1988–1991 Derkovits-ösztöndíj; 1990 I. Országos Szobrászrajz Biennálé, Művelődési Központ díja, Budapest; 1992 II. Országos Szobrászrajz Biennálé, Művelődési és Köznevelési Minisztérium díja, Budapest; 1992 XXIII. Győri Művésztelep Kiállítása, Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete díja, Győr; 1993

XXIII. Győri Művésztelep kiállítása, Győr Város díja, Győr; 1994 Stúdió '93 kiállítás, a Népszabadság díja, Budapest; 1994 Kisszobor '94 kiállítás, Művelődési és Köznevelési Minisztérium I. díja, Budapest; 1994 Munkácsy-díj; 1995 DAAD-ösztöndíj, Worpswede (Németország), Atelierhaus; 1995 Dialógus '95 kiállítás díja, Sárvár; 1995 Stúdió '95 kiállítás, a Bernáth Aurél Társaság díja, Budapest; 1997 XV. Országos Képzőművészeti Biennálé, I. díj, Pécs; 1998 Zene szemeinknek, MATÁV képzőművészeti pályázat, szobrászati kategória I. díj, Pécs; 2002 Nemzetközi Éremművészeti és Képzőművészeti Alkotótételek, Aranyérem, Nyíregyháza-Sóstó; 2003 III. Regionális Képzőművészeti Tárlat, Vas Megye Közgyűlésének díja, Szombathely; 2003 Szobrászszövetség, a Magyar Szobrász Társaság díja; 2003 XVIII. Országos Képzőművészeti Biennálé, I. díj (Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma különdíja), Pécs; 2006 Erdemes Művész; 2007 Batthyány és kora-pályázat, a honvédelmi miniszter és a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja; 2013 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 2015 I. Országos Képzőművészeti Quadriennálé, Pécs Megyei Jogú Város díja, Pécs

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1987 Nagyatád, Szoborpark, *Ember, Föld* – fa; 1989 Szombathely, Brenner park, *Zuhatag* – krómaccél, vörösréz; 1990 Rábapatty, Római katolikus templom kertje, *Pietá, a II. világháború áldozatainak emlékműve* – mészkő, bronz; 1992 Ausztria, Szlovákia, Magyarország közös határpontja, *Imaginárius terek II.* – mészkő; 1993 Villány, Szoborpark, *Imaginárius terek I.* – mészkő; 1994 Böge, Fő tér, *Díszkút; Batthyány Ervin-emlékmű* – mészkő; 1994 Zerbst (Németország), Városi Park, *Testek* – homokkő; 1995 Rábasömjén, *I. és II. világháborús emlékmű* – mészkő; 1995 Budapest, Dresdner Bank, *Testek I.* – bronz, mészkő; 1995 Budapest, ECP Irodaház, *Imaginárius terek III.* – bronz, márvány; 1996 Katowice (Németország), Szoborpark, *A kapcsolatok* – acél, fa; 1996 Budapest, Andersen Consulting, *A kapcsolatok II.* – bronz; 1996 Budapest, Andersen Consulting, *A kapcsolatok V.* – bronz; 1996 Sárvár, Nádasdy-vár parkja, *Törések, Holocaust-emlékmű* – mészkő, krómaccél; 2000 Dunaújváros, Szoborpark, *Part-Pár* – acél; 2000 Budapest, Business Center 99, *Arc* – fa, vörösréz; 2000 Budapest, Business Center 99, *Pajzs* – fa, vörösréz; 2001 Ópusztaszer, Nemzeti Történelmi Emlékpark, *Gróf Batthyány Lajos miniszterelnök* – bronz; 2002 Szombathely, 48-as tér, *Gróf Batthyány Lajos miniszterelnök* – bronz; 2002 Lockenhaus (Ausztria), Szabadidőpark, *Csónakban* – fa; 2003 Ikervár, magánpark, *Forrás* – fa; 2003 Paks, Dózsa György út 55-61., Városháza előtti park, *Deák Ferenc* – bronz; 2004 Kecskemét, KÉSZ Kft, *Pad-Pár* – acél; **2005 Tatabánya, Dózsakert, II. Rákóczi Ferenc tér, II. Rákóczi Ferenc – bronz;** 2006 Böge, Gróf Batthyány Ervin Művelődési Ház, *Gróf Batthyány Ervin-emléktábla* – bronz, gránit; 2006 Paks, Dózsa György út 55-61., Városháza előtti park, *1956-os emlékmű* – bronz, mészkő, beton; 2008 Debrecen, Debreceni Egyetem, *Folyamatos kapcsolat* – mészkő, rozsdamentes acél; 2009 Nagyatád, Szoborpark, *Táj-ágy* – tölgyfa; 2014 Paks, Duna-parti sétány, Gesztenyesor, *Trianon-emlékmű* – mészkő; 2016 Sárvár, Várkerület, *Sylvester János-emlékmű* – mészkő

Gádor Magda (Budapest, 1924. július 25. – Budapest, 2022. július 24.)

1949 és 1954 között végezte tanulmányait a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán. Mestere Mikus Sándor, Pátzay Pál és Kisfaludi Strobl Zsigmond volt.

Budapesten élt, 1963-tól a Százados úti művésztelepen dolgozott. 1955 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1972 Hajdúsági Művésztelep, Káplár Miklós-emlékérem, Hajdúböszörmény; 1976 A Magyar Népköztársaság Művészeti Alap nívódíja a Madarak című, Sződön felállított szoborért; 1994 Tavaszi Tárlat, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége szobrászati díja, Budapest; 1995 A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete alkotói díja; 1996 IV. Nemzetközi Szobrászrajz Biennálé, Vincze László papírmerítő mester díja, Budapest; 2000 Munkácsy-díj; 2004 Szobrászkoszorú, a Magyar Szobrász Társaság díja; 2005 IV. Kő Kispasztika és Szobrászrajz Biennálé, a Laborcz Ferenc Alapítvány díja, Budapest; 2011 Magyar Újságírók Országos Szövetsége Építészeti, Képző- és Iparművészeti Szakosztály Kerényi Jenő-díja; 2015 Ibrányért díszcímer

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1957 Tatabánya, Újváros, Huba vezér út 12., Anya gyermekével – terrakotta dombormű; 1957 Tatabánya, Újváros, Huba vezér út 8., Anya gyermekkel és kecskével (Bárányetetés) – terrakotta dombormű; 1959 Kadarkút, Általános Iskola, *dombormű* – terrakotta; 1961 Budapest XI., Kosztolányi Dezső tér, *kútszobor (Ülő fiú)* – mészkő; 1962 Budapest, Országos Meteorológiai Intézet, *Konkoly Thege Miklós* – bronz; 1962 Budapest, Országos Meteorológiai Intézet, *Róna Zsigmond* – bronz; 1965 Nagykanizsa, Platán sor 3., Gimnázium-kert, *Ülő lányka-kútszobor* – mészkő; 1965 Székesfehérvár, Ybl Miklós-lakótelep, Eszperantó tér, *Ülő nő* – mészkő; 1965 Velence, Strand, *kútszobor* – mészkő; 1966 Szarvas, Vajda Péter utca, *Galambot etető lány* – mészkő; 1966 Sződ, Általános Iskola, *Madarak* – mészkő; 1967 Budapest V., Váci utca, Ápoló- és Szülésznőképző Intézet, *Fekvő anya* – mészkő; 1968 Hajdúszoboszló, Művelődési Ház, *Művészet* – mészkő (2000-ben áthelyezve a Gönczy Pál Általános Iskola parkjába); 1976 Kiskunmajsa, Általános Iskola, *ivókút* – mészkő; 1976 Vyšné Ruzbachy (Csehszlovákia), Kőbánya, *Napkelte* – mészkő; 1978 Eger, Bartók Béla tér, *Nap-hold-csillagok kútszobor* – mészkő; 1978 Berlin (Német Demokratikus Köztársaság), Treptov park, *parkszobor* – mészkő (1979-től az Alaszakai Nemzeti Parkban); 1983 Budapest XXII., Magasház utca 1., *kútszobor* – mészkő; 1991 Budapest XIV., Cházár András utca 18., *Gádor István-emléktábla* – beton; 2012 Budapest II., Ady Endre utca 17., *Lossonczy Tamás és Lossonczy Ibolya-emléktábla* (Kontur Andrással) – mészkő dombormű

Gálócsy Edit (Hajdú Imréné) (Szeged, 1928. október 16. – Budapest, 2010. január 30.)

A budapesti Magyar Iparművészeti Főiskola kerámia-szakán végezte tanulmányait, 1954-ben kapott diplomát. Mestere Borsos Miklós és Gádor István volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1968 Országos Kerámia Biennálé, különdíj, Pécs; 1979 Nemzetközi Kerámia Kiállítás, diploma, Faenza (Olaszország); 1998 Gádor-díj; 2009 Ferenczy Noémi-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1984 Tatabánya, Dózsakert, Dózsakerti lakótelep, Gyógyszertár belső udvar, Kerámia-plasztika (Virágok) – pirogránit, porcelán (2012-ben áthelyezve a Turul Óvodába); 1993-1994 Brüsszel (Belgium), Old England szecessziós épület homlokzatfelújítás, *Kerámia homlokzati díszek rekonstrukciója* (Hajdú Zsófiával és Kádasi Évával) – fagyálló mázas samott

Gáti Gábor (Budapest, 1937. szeptember 3.)

1950 és 1955 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, majd 1955 és 1961 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Somogyi József és Pátzay Pál volt.

Budapesten él, 2000-ig a Várbazárban dolgozott. 1962 óta kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1972–1975 Derkovits-ösztöndíj; 1976 Ady Endre centenáriumi pályázat, I. díj; 1979 II. Országos Érembiennálé, a Biennálé Soproni Rendező Bizottságának díja, Sopron; 1982–1983 SZOT-ösztöndíj; 1982 XXIX. Vásárhelyi Őszi Tárlat munkajutalma, Hódmezővásárhely; 1983 VII. Nemzetközi Éremművészeti és Kisplasztikai Alkotótelep, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége Kelet-magyarországi Területi Szervezete díja, Nyíregyháza-Sóstó; 1986 XXXIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat, munkajutalom, Hódmezővásárhely; 1986 Nemzetközi Éremművészeti és Kisplasztikai Alkotótelep különdíja, Nyíregyháza-Sóstó; 1987 X. Országos Kisplasztikai Biennálé, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus különdíja, Pécs; 1987 Szakszervezeti Munkáért oklevél; 1988 A Művelődési Minisztérium nívódíja; 1989 XXXVI. Vásárhelyi Őszi Tárlat munkajutalma, Hódmezővásárhely; 1989 Nemzetközi Éremművészeti és Kisplasztikai Alkotótelep különdíja, Nyíregyháza-Sóstó; 1989 Munkácsy-díj; 1989 VII. Országos Érembiennálé, Ferenczy Béni-díj, Sopron; 1991 XII. Országos Kisplasztikai Biennálé, a Magyar Köztársaság Művészeti Alap különdíja, Pécs; 1999 XII. Országos Érembiennálé, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának megosztott díja, Sopron; 2003 XIV. Országos Érembiennálé, Szabó Géza ötvösmester díja a legjobb vertérem tervezőjének, Sopron; 2005 XV. Országos Érembiennálé, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete díja, Sopron; 2011 XVIII. Országos Érembiennálé, a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete díja, Sopron

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1965 Tatabánya, Újváros, Schönherz Zoltán út (ma Kós Károly utca) 2., Óvoda (ma Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény), Csikó – alumínium; 1967 Rudabánya, Gvadányi Művelődési Ház, *Kuporgó* – mész kő (2001-ben áthelyezve Petőfi Sándor utca 24., Művelődési Ház mellé); 1969 Komló, Vájáriskola, *Csizmazia Gyula* – mész kő dombormű; 1970 Szarvas, Felsőfokú Óvónőképző Intézet, *Lenin* – bronz (sorsa ismeretlen); 1970 Budapest, Zalka Máté Katonai Főiskola, *Zalka Máté* – gránit (sorsa ismeretlen); 1971 Tata, Gesztenye fasor, *Halas gyerekek* – bronz; 1973 Budapest, Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet, *Lenin* – gipsz (sorsa ismeretlen); 1973 Vatta, Községi park, *Szemere Bertalan* – mész kő; 1975 Budapest, SZOT-székház, *Lenin* – diófa dombormű

(sorsa ismeretlen); 1976 Kiskunfélegyháza, Batthyány Általános Iskola, *Baglyos* – mésző; 1977 Mosonmagyaróvár, Agrártudományi Egyetem, *Deining Imre* – mésző dombormű; 1980 Pécs, Pintér kert, Arborétum, *Persephone* – mésző (sorsa ismeretlen); 1982 Pustavacs, Jeltorony, *Jeltorony-napóra (2 db)* – mésző, bronz; 1985 Ózd, Csónakázó tó, *Sellő* – bronz, mésző; 1986 Budapest X., Maglódi út 4., Bercsényi Miklós Élelmiszeripari Szakközépiskola, *Bercsényi Miklós* – bronz; 1987 Nyírbátor, Szoborsétány, *Liszt Ferenc* – bronz; 1987 Berettyóújfalú, Park, *díszkút* – mésző; 1989 Oroszlány, Rákóczi út-Alkotmány út, *Az oroszlányi bányászat 50 éves* – mésző, gránit; 1989 Vésztő, Mágori-domb, *Féja Géza* – bronz; 1993 Békéscsaba, Jókai Mór Középiskola Kolégiuma, *Jókai Mór* – bronz; 1994 Lemberg (Ukrajna), Lvivi Ivan Franko Egyetem, *Bolyai János-emléktábla* – mésző, bronz dombormű; 1997 Szklabonya, Mikszáth Kálmán Emlékház, *Mikszáth Kálmán* – bronz; 1997 Illyefalva, Községi Ház, *Mikszáth Kálmán* – bronz, mésző; 2000 Tolna, Szentháromság tér, *Szent István* – bronz; 2000 Budapest V., Dorottya utca 2., *Maria Dorottya-emléktábla* – gránit, bronz; 2001 Tolna, Szent István park, *Szent István* – bronz; 2001 Szekszárd, *Az évezred kapuja* – bronz (kollektív munka); 2002 Tolna, Szent István park, *Holocaust emlékmű* – mésző, gránit; 2004 Budapest XX., Emlékezés tere, *I. és II. világháborús hősi emlékmű* – kő, bronz, kovácsolt vas, tölgyfa; 2007 Gödöllő, Gödöllői Városi Múzeum, *Kőrösfői-Kriesch Aladár* – bronz

Geiger Péter (Sárbogárd, 1956. június 29.)

A pécsi Tanárképző Főiskolán 1981-ben szerzett földrajz-rajz szakos tanári oklevelet, majd 1986-ban elvégezte a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskola középiskolai rajztanárképző tagozatát. Mestere Bérces Gábor, Bráda Tibor és Patay László volt.

1986 óta Tatabányán él. A Bárdos László Gimnázium tanára.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

2005 Tatabánya, Felsőgalla, Gábor Áron utca – Szent János utca, Zsinagóga-emlékmű – mésző

Gengeliczy László (Budapest, 1945. február 25. – Tatabánya, 2021. január 8.)

Autodidakta művész. 1964 és 1968 között a tatabányai Bányász Képzőművész Körben kezdte meg felkészülését. Tanulmányait 1976 és 1982 között a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem magyar-népművelés szakán végezte.

1953-ig Budapesten, 1953 és 1963 között Bácsalmáson élt, 1963 óta Tatabányán élt.

Díjak, ösztöndíjak:

1972 Tatabánya Kultúrájáért-díj; 1996 Országos Kisipari Kézműves Tanács díja; 2003 IPOSZ különdíj; 2008 Tatabánya Kultúrájáért-díj; 2008 Komárom-Esztergom megyei Prima-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1995 Kecskéd, Kápolna, *Térplasztika Kun Péter emlékére* – tölgyfa; **1998 Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Életfa, Kétarcú – fa (lebontva); 2000**

Tatabánya, Újváros, Köztársaság útja, Millenniumi Emlékpark, Millenniumi emlékoszlop (M. Nagy Józseffel) – fa; 2003 Dunaalmás, Templomdomb, *Emlékoszlop az aradi vértanúk emlékére* – tölgyfa; **2004 Tatabánya, Sárberki, Földanya (M. Nagy Józseffel) – fa;** 2006 Dunaalmás, Templomdomb, *Emlékoszlop a zsitvatoroki béke emlékére* – tölgyfa; **2007 Tatabánya, Madách utca, Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Újjászületés – tölgyfa;** **2008 Tatabánya, Bánhida, Szent Erzsébet Óvoda, Mesekapu – tölgyfa, akácfa;** **2008 Tatabánya, Botond vezér utca 1., Árpád-házi Szent Margit Általános Iskola, Főnix – diófa, réz;** **2010 Tatabánya, Sárberki tó, Organikus híd – tölgyfa, akácfa;** **2013 Tatabánya, Dózsa-kert, Millenniumi Lakópark, Szent István-emlékplasztika (M. Nagy Józseffel) – fa**

Gorka Livia (Nógrádverőce, 1925. március 5. – Díszel, 2011. augusztus 4.)

1947-ben tett fazekas mestervizsgát. Mestere édesapja, Gorka Géza volt.

1959-ig a verőcei Gorka-műhelyben, majd 1962-től Budapesten, saját műhelyében dolgozott. 1996-tól Szentendrén, majd Díszelben élt.

Díjak, ösztöndíjak:

1954 Fiatal iparművészek kiállítása, I. díj; 1962 Nemzetközi kerámia kiállítás, AIC aranyérem, Prága (Csehszlovákia); 1964 Munkácsy-díj; 1975 Érdemes Művész; 1996 Verőce Díszpolgára

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1961 Tatabánya, Óváros, Május 1. park, Halászkert, embléma – kerámia; 1966 Gödöllő, GATE kollégium, *Zodiákus jegyek* – samottos agyag; 1979 Washington (Amerikai Egyesült Államok), Magyar Nagykövetség, *Madarak* – kőagyag plasztika; **1983 Tatabánya, Dózsakert, Dózsa György út 77., Komárom Megyei Kórház (ma Szent Borbála Kórház), Sejt nagyító alatt – kőagyag dombormű**

Görömbey Imre (Tiszabercel, 1900. július 16. – Budapest, 1967. november 10.)

1919 és 1921 között a budapesti Iparművészeti Iskolában tanult. Mestere Mátrai Lajos volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1933 Az I. világháború hős tüzérei emlékműpályázat kitüntető elismerése

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1923 Jászapáti, Hősök tere, *I. világháborús emlékmű* – műkő; 1924 Dombrád, Szabadság tér 1., Községháza, *I. világháborús emlékmű* – műkő; 1924 Kótaj, Hunyadi utca 2., *I. világháborús emlékmű* – mészkő; 1924 Bogyiszló, Kossuth Lajos utca, *I. világháborús emlékmű* – műkő; **1927 Tatabánya, Bánhida, Kossuth Lajos utca 106., (egykori Községháza), Bánhidai Szoborpark, Az I. világháború hőseinek emlékműve – bronz;** 1927 Nyíregyháza, Luther utca, *Kovács István* – bronz (1944-ben ledöntve, sorsa ismeretlen); 1928 Mezőcsát, Hősök tere, *Hősi emlékmű* – bronz; 1935 Büdszentmihály, *Hősi emlékmű*; 1935 Tiszavasvári, Városháza tér, *I. világháborús emlékmű* – mészkő, bronz

Grantner Jenő (Abonyi Grantner Jenő, Grandtner Jenő) (Budapest, 1907. április 17. – Budapest, 1983. december 3.)

1922 és 1928 között a budapesti Iparművészeti Iskolában, majd 1928–1929-ben a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Mátrai Lajos, Simay Imre és Szentgyörgyi István volt.

Budapesten élt, 1945 és 1983 között a Százados úti művésztelepen dolgozott. 1928-tól szerepelt műveivel a kiállításokon.

Díjak, ösztöndíjak:

1929 Szinyei Társaság kitüntető elismerése; 1933-1935 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1939 Magyar Tudományos Akadémia művészeti díj; 1943 Budapest Székesfőváros Ferenc József-díja; 1954 Munkácsy-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1935 Budapest VII., Rákóczi út 4., I. emelet, *Georgia* – bronz; 1935 Budapest IX., Bakács tér, *Szent Erzsébet*; 1936 Budapest XI., Gellérthegy, Sziklatemplom, *Krisztus*; 1936 Budapest I., Budai Vár, Lovas út, *Magyar hajdúk emlékműve (Hajdúk hősi emlékköve)* – mészkő; 1937 Budapest, *Liber Endre-síremlék*; 1937 Budapest V., Eskü tér (ma Március 15-e tér), *Klebsberg Kunó emlékmű* – mészkő (1945-ben megsérült, ezután lebontva, 1960-tól a Művészet, Tudomány mellékalakok a Budapest II. Adyligeten álltak, 2000 óta a rekonstruált szobor Budapest XI., Villányi út, Cisztercita templom és Gimnázium közötti parkban); 1942 Budapest VIII., Golgota tér, *Kálvária* – mészkő (1971-ben áthelyezve a VIII., Rezső térre); 1943 Budapest IX., Bakáts tér 13., Assisi Szent Ferenc Plébániatemplom, *Jézus szíve* – márvány; 1943 Budapest IX., Bakáts tér 13., Assisi Szent Ferenc Plébániatemplom, *Szűz Mária* – márvány; 1950 Budapest V., Belügyminisztérium, *Alkotmány ünnepe* – dombormű; 1951 Budapest VI., Andrássy út, Magyar Állami Operaház, *Fodor János* – bronz; 1955 Budapest XIV., Hősök tere, Millenniumi Emlékmű, *Thököly Imre; Thököly kurucái a szikszói harcban legyőzik a labancokat, 1697* – bronz, bronz dombormű; 1955 Várpalota, *Felszabadulási emlékmű* – mészkő; 1958 Budapest X., Üllői út 130., *Fiú hallal (Halas fiú)* – alumínium (1994-ben lebontva); **1959 Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Ülő nő – bronz**; 1959 Győr, Szövetség utca, *1959-es árvízi emlékmű* – műkő; 1960 Budapest VIII., Erkel Színház, *Puccini, Csajkovszkij, Verdi, Mosonyi Mihály* – mészkő domborművek; 1960 Budapest XII., Farkasréti temető, *Bakay Lajos-síremlék*; 1962 Debrecen, Vidámpark, *Ludas Matyi* – alumínium; 1962 Fertőd, Esterházy-kastély, *Ősz* – mészkő; 1963 Debrecen, Egészségügyi Szakiskola, *Nővérke* – mészkő; 1964 Almásfüzitő, Sportpálya, *Diszkoszvető* – mészkő; 1965 Miskolc, Általános Iskola, *Toldi Miklós* – bronz; 1966 Budapest VII., Rottenbiller utca 50., Állatorvostudományi Egyetem, *Tormay Béla* – bronz; 1966 Tokodaltáró, *Álló nő* – márvány; 1967 Budapest I., Budai Vár, Budavári Palota, *Szobrászat* – mészkő; 1967 Pécs, Vasas telep, D utca 1., Petőfi Sándor Művelődési Ház, *Bányász* – mészkő (2004-ben áthelyezve a vasasi bányászemlékek közé); 1968 Kecskemét, *Molnár Erik* – mészkő; 1968 Debrecen, Agrártudományi Egyetem, *Tormay Béla* – márvány; 1969 Tiszadob, *Vásárhelyi Pál és a Tisza-szabályozás emlékműve* – mészkő; 1969 Budapest XII., Farkasréti temető, *Pettykó Antal-síremlék (Pieta)*; 1970 Nagykanizsa, Eötvös tér, *Család* – mészkő; 1970

Zalaegerszeg, Kovács Károly tér-Balatoni út, *Olajkutatók* – bronz; 1971 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Vásárhelyi Pál-síremlék* – mészkő; 1971 Budapest IX., Rezső tér, *Kálvária* – mészkő (az 1941-es szobor újraállítása); 1973 Budapest XII., Farkasréti temető, *Madarász-család síremléke*; 1974 Szolnok, Várkonyi István tér 17., *Várkonyi István* – mészkő; 1974 Várpalota, *Thán Károly*; 1974 Budapest VII., Hevesi Sándor tér 2., Nemzeti Színház, *Hevesi Sándor-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 1974 Orosháza, *Radnóti Miklós*; 1976 Budapest XII., Farkasréti temető, *Tóth Jánosné Kulcsár Krisztina-síremlék* – mészkő; 1978 Budapest VIII., Hungária körút 6., MTK Stadion, *Orth György* – bronz; 1979 Budapest VIII., Práter utca 75., *Tavaszi* – bronz; 1980 Budapest V., Kossuth Lajos tér, Földművelésügyi Minisztérium, *Székkács Elemér, Baross László, Fleischmann Rudolf-emléktábla* – bronz dombormű; 1972 Madang (Ausztrália), *Bíró Lajos* – bronz; 1974 Budapest VI., Andrassy út, Magyar Állami Operaház, *Fodor József* – bronz; 2016 Budapest VIII., Salgótarjáni utca 12-14., Új Hidegkúti Nándor Stadion, *Orth György* – bronz; – Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Vida-család síremléke*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Tóth János-síremlék*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Grantner Jenő-síremlék*; Győr, Vasas-sportpálya, *Súlydobó*.

Gyergyák Jenő (Szil, 1893. – ?)

Stróbl Alajos budapesti iskolájában végezte tanulmányait. 1924 óta önálló szobrászként és kőfaragó mesterként működött.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1922 Vasvörösvár, *I. világháborús emlékmű* (Mayer Sándorral) – mészkő; **1927 Alsógalla, Szent Gál római katolikus templom előtt (ma Táncsics Mihály utca), Az I. világháború hőseinek emlékműve (1990-ben kiegészítve a II. világháború áldozatainak emléktáblájával) – mészkő**; 1938 Pornóapáti, *Patrona Hungariae* – mészkő; 1939 Nárai, Hősök tere, *Hősi emlékmű* – mészkő

Györfi Sándor (Karcag, 1951. május 28.)

1965 és 1969 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, majd 1973 és 1978 között végezte tanulmányait a Magyar Képzőművészeti Főiskolán. Mestere Borbás Tibor, Mikus Sándor, Rátonyi József és Somogyi József volt.

1978 óta Karcagon él.

1978 és 1981 között a nyíregyháza-sóstói Nemzetközi Éremművészeti és Képzőművészeti Alkotótelep alkotói tanácsának tagja, 1983 óta az alkotótelep művészeti vezetője volt. 1983 óta a Mezőtúri Alkotótelep művészeti vezetője.

Díjak, ösztöndíjak:

1979–1982 Derkovits-ösztöndíj; 1978 Nemzetközi Éremművészeti Alkotótelep díja, Nyíregyháza-Sóstó; 1979 II. Arcok és Sorsok Portrébiennálé, bronz diploma, Hatvan; 1980 Nemzetközi Éremművészeti Alkotótelep, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége Kelet-magyarországi Területi Szervezetének díja, Nyíregyháza-Sóstó; 1981 Szolnok

Megye Tanácsának művészeti díja, Szolnok; 1981 Mezőtúri Művésztelep díja, Mezőtúr; 1983 VII. Nemzetközi Éremművészeti és Képzőművészeti Alkotótételep, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alap díja, Nyíregyháza; 1985 Művelődési Minisztérium nívódíja; 1986 Munkácsy-díj; 1986 Művelődési Minisztérium nívódíja; 1986 IX. Debreceni Országos Tárlat, Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács különdíja, Medgyessy-émlékplakett, Debrecen; 1987 XVII. Salgótarjáni Szabadtéri Szoborkiállítás, Salgótarján Város Tanácsának díja, Salgótarján; 1987 VI. Arcok és Sorsok Portrébiennálé, ezüst diploma, Hatvan; 1990 Országos Nyári Tárlat díja, Debrecen; 1990 Művelődési Minisztérium nívódíja; 1991 Pro Urbe-érem, Mezőtúr; 1993 Jász-Nagykun-Szolnok Megyéért díj, Szolnok; 1994 Karcag Város Díszpolgára; 1998 Mednyánszky-díj; 2001 Magyar Művészetért-díj; 2001 Nyíregyháza Város Pro Arte érme, Nyíregyháza; 2001 Tiszteletbeli Nagykun Kapitány; 2003 XXXII. Szegedi Nyári Tárlat díja, Szeged; 2003 Szervátiusz Jenő-díj; 2004 Karinthy Szalon Móricz-pályázatának fődíja, Budapest; 2004 Szegedi Nyári Tárlat díja, Szeged; 2004 Zempléni Tárlat díja; 2004 Civis Nemzetközi Művésztelep díja, Hajdúszoboszló; 2004 Symposium Társaság díja; 2005 XI. Szolnoki Képzőművészeti Triennálé, Szolnok Város Önkormányzatának díja, Szolnok; 2006 Honvédelemért Díj; 2007 Nagykunságért Díj; 2007 Jász-Nagykun-Szolnok megye Prima-díja; 2008 Gaál Kálmán-díj; 2009 Mezőtúr Város Díszpolgára; 2009 Magyar Örökség Díj; 2011 Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt; 2013 Érdemes Művész; 2018 Kossuth-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1978 Hatvan, Mikszáth utca 2., *Damjanich János* – bronz; 1979 Túrkeve, Finta Múzeum, *Finta Gergely* – bronz dombormű; 1980 Karcag, Városi Kórház, *dr. Kátai Gábor* – bronz; 1980 Nyíregyháza, Bessenyei tér 13., Móricz Zsigmond Színház, *Eszéki Emma* – bronz dombormű; 1980 Karcag, Városi Tanács parkja, *A ménesek emlékére* – bronz; 1981 Balassagyarmat, Palóc liget 1., *Komjáthy Jenő* – bronz; 1981 Kalocsa, Idősek Otthona, *Nagyapám portréja* – bronz; 1982 Karcag, Déryné Művelődési Központ, *Arany János* – bronz dombormű; 1982 Karcag, Déryné Művelődési Központ, *Liszt Ferenc* – bronz dombormű; 1982 Karcag, Györffy István Nagykun Múzeum, *Szücs Sándor* – bronz dombormű; 1982 Karcag, Déryné Művelődési Központ, *Petőfi Sándor* – bronz dombormű; 1982 Kisvárd, Városi Tanács, *Életfa* – bronz dombormű; 1982 Debrecen, Medgyessy Múzeum, *Medgyessy Ferenc* – bronz dombormű; 1983 Nyíregyháza, Zrínyi Ilona utca 2., *Zrínyi Ilona* – bronz dombormű; 1984 Karcag, Györffy István Nagykun Múzeum, *Györffy István* – bronz; 1984 Szolnok, Damjanich János Múzeum, *Damjanich János* – mészkő; 1985 Karcag, Városi Tanács, *Lenin* – bronz dombormű (lebontva, a Györffy István Nagykun Múzeumban); 1986 Nagyrábé, Kossuth utca 24-32., *Felszabadulási emlékmű* – bronz, mészkő; 1986 Budapest V., Deák Ferenc tér, *Bajcsy-Zsilinszky Endre* – bronz, mészkő (1997-ben lebontva, majd 2003-ban újraállítva Tarpán, a Művelődési Ház előkertjében); 1987 Abádszalók, Mirhó-fok, *A Mirhó-gát építése 200. évfordulójának emlékköve* – bronz, andezit; 1987 Ecsegpuszt, Mirhó-torok, *A Mirhó-gát építése 200. évfordulójának emlékköve* – bronz, andezit; 1987 Ajka, Hild János park, *Ajka Hild Érmes Város* – bazalt, márvány, bronz; 1987 Mezőtúr, Balassi Bálint utca-Újvárosi utca, *Kubikos emlékmű* – bronz; 1987 Karcag, Mezőgazdasági Szakközépiskola, *Kun-sági Vénusz-díszkút* – bronz; 1987 Máriapócs, Kossuth tér, *Forrás-díszkút* – mészkő, bronz;

1987 Biharnagybajom, Szűcs Sándor Művelődési Ház, *Szűcs Sándor* – bronz, mészkeő dom-bormű; 1987 Mezőtúr, Teleki Blanka Gimnázium, *Teleki Blanka* – bronz, márvány dom-bormű; 1989 Karcag, Kossuth tér, *Németh Gyula* – bronz; 1989 Dombrád, Szabadság tér, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – mészkeő, bronz; 1989 Kisújszállás, temető, *Papi Lajos-síremlék* – mészkeő; 1990 Mezőtúr, Tessedik Sámuel Főiskola parkja, *Túri-portré I-IV.* – bronz; 1990 Nyíregyháza, Ungvár sétány 22., Arany János Gimnázium, *Arany János* – bronz, mészkeő dombormű; 1991 Mezőtúr, Kossuth tér, *A II. világháború áldozatainak em-lékműve* (Balogh Gézával, Borbás Tiborral és E. Lakatos Arankával) – bronz, mészkeő, vö-rösréz; 1991 Szolnok, Széchenyi István Gimnázium, *Gróf Széchenyi István* – bronz; 1992 Karcag, Mezőgazdasági Szakközépiskola, *Szentannay Sámuel* – bronz; 1992 Dunavarsány, Római katolikus templom kertje, *XXIII. János pápa* – gránit, bronz; 1992 Erk, Római kato-likus templom kertje, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – mészkeő, bronz; 1992 Tó-szeg, Rákóczi Ferenc út, *ívóút* – bronz, mészkeő; 1992 Tószeg, Kálvária domb, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – mészkeő, bronz dombormű; 1993 Jászberény, Szent-kúti tér, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – bronz, mészkeő; 1993 Dunavarsány, Hősök tere, *Haldokló katona, Az I. és II. világháború áldozatainak emlékműve* – gránit, bronz; 1993 Karcag, Kossuth tér, *Nagykun Pieta, A II. világháború áldozatainak emlékműve* – mészkeő, gránit, bronz; 1993 Kisújszállás, Szabadság tér, *A II. világháború kisújszállási ál-dozatainak emlékműve* (Győrfi Lajossal) – mészkeő, bronz; 1993 Karcag, Győrfy István Nagykun Múzeum parkja, *Dr. Mándoky Kongur István* – bronz, mészkeő dombormű; 1993 Karcag, Római katolikus templom kertje, *dr. Orosz Pál* – bronz; 1993 Karcag, Varró István utca 8., *Varró István-emlékszobor* – gránit, bronz; 1993 Karcag, Arany János Általános Is-kola, *Arany János* – bronz dombormű; 1993 Újdombrád, Fő utca, *A II. világháború áldoza-tainak emlékműve* – gránit; 1994 Szolnok, Hősök tere, *Magyar Golgota (A II. világháború áldozatainak emlékműve)* – bronz, bazalt; 1994 Mezőkövesd, Hősök tere, *1956-os emlékmű* – bronz, gránit, bazalt; 1994 Mezőkövesd, Jézus Szíve római katolikus templom, *Az I. és II. világháború áldozatainak emlékműve* – bronz, gránit, mészkeő; 1995 Nyíregyháza, Széchenyi utca, *Zrínyi Ilona* – bronz dombormű; 1995 Karcag, 4. sz. főút magyarkai leágazása, Ma-gyarkai kunhalom, *Kun emlékhely* – műkeő; 1995 Karcag, Kuthen utca 16., *Mesekút Madarász Imre emlékére* – bronz, mészkeő; 1995 New York (Amerikai Egyesült Államok), 57. utca, *Bartók Béla* – bronz dombormű; 1995 Karcag, Deák körút-Liliom utca, *Kovács Mihály Em-lékkapu* – architektúra; 1996 Szabolcs, Földvár, *Szabolcs vezér szobra* – bronz; 1996 Deb-recen, Medgyessy sétány, *A II. világháború debreceni hősi halottainak emlékműve* (E. Lakatos Arankával) – bronz, mészkeő; 1996 Karcag, Kossuth tér, *József nádor-emlékoszlop (Korona)* – bronz, gránit, mészkeő; 1996 Karcag, Bajcsy-Zsilinszky utca 2., *Kása József* – bronz dombormű; 1996 Karcag, Kálvin utca-Kossuth tér, *Országzászló emlékmű* – bronz, beton, mészkeő; 1996 Kunmadaras, Kossuth tér, *Országzászló emlékmű* – bronz, mészkeő; 1996 Me-zőkövesd, Római katolikus plébánia, *A korona őrzésének emlékműve* – bronz; 1996 Rákó-cziújfalu, Felszabadulás út 31., *A Honfoglalás 1100. évfordulója-emlékmű* – bronz, beton; 1996 Törökszentmikós, Almásy utca 1., *Bercsényi Miklós* – bronz, mészkeő dombormű; 1997 Berekfürdő, Néphadsereg utca 1., *Veress Zoltán* – bronz, mészkeő dombormű; 1997 Nyír-egyháza, Országzászló tér, *I. világháborús magyar huszár hősi emlékmű* – bronz, mészkeő, bazalt; 1997 Budapest VIII., Rókus Kórház, *Szent Rókus* – bronz, márvány; 1997 Dombrád,

Kossuth Lajos utca, *Kossuth Lajos* – bronz, mészkő; 1997 Karcag, DATE Kutatóintézet arborétuma, *dr. Vezekényi Ernő* – bronz; 1997 Szolnok, Ádám Jenő Zeneiskola, *Ádám Jenő* – bronz dombormű; 1997 Törökszentmiklós, Bethlen Gábor utca 1., *Bethlen Gábor* – bronz, mészkő dombormű; 1998 Ibrány, Egészségház tér, *Ibrányi László kuruc ezredes kapitány* – bronz; 1998 Dunavarsány, Hősök tere, *1848-as emlékmű (Turul)* – bronz, mészkő; 1998 Karcag, Fehér Holló Hotel, *Mágikus találkozás* – bronz; 1998 Törökszentmiklós, Hunyadi tér, *Mindszenty József* – gránit, bronz; 1998 Tiszafüred, Deák Ferenc tér, *Deák Ferenc-kút* – bronz, bazalt, téglá, gránit; 1998 Jászszer, Járasi iskola utca, *IPA-emlékmű – Arthur Tropp (Király Róberttel)* – bronz, földplasztika, diabáz szikla; 1999 Abádszalók, Deák Ferenc utca 12., *A II. világháború áldozatainak emlékműve (Turul)* – bronz, mészkő, bazalt; 1999 Debrecen, Kossuth Lajos utca, Rendőrkapitányság, *városcímer* – mázas kerámia; 1999 Dombrád, Általános Iskola, *Móra Ferenc* – bronz; 1999 Kisújszállás, Illéssy utca 52., *1848-as emlékkapu* – bronz, mészkő, gránit; 1999 Mezőtúr, Bajcsy-Zsilinszky utca 35., *Bárdos Lajos* – bronz dombormű; 2000 Debrecen, Kálvin tér 16., Református Kollégium, *Millenniumi dombormű* – bronz, márvány; 2000 Debrecen, Kálvin tér 16., Református Kollégium, *Jubileumi dombormű* – bronz; 2000 Ibrány, *Turul emlékoszlop* – bronz, kő; 2000 Abádszalók, Deák Ferenc utca 12., Polgármesteri Hivatal, *dr. Laki Kálmán* – bronz gránit, andezit; 2000 Karcag, Villamos utca 79., Vadászház, *Ózbak* – bronz; 2000 Karcag, Mezőgazdasági Szakközépiskola, *Emlékharang* – bronz, kő; 2000 Szajol, Rózsák tere, *Szent István* – bronz; 2001 Karcag, Kossuth tér, *Angyalos kút (Viktória-kút)* (részben rekonstrukció, Tóth Istvánnal)) – bronz, kő, kovácsolt vas; 2001 Szolnok, Szent István tér, *Szent István* – bronz, andezit, gránit; 2001 Ópusztaszer, Nemzeti Történeti Emlékpark, *Kun László király* – bronz; 2001 Nyíregyháza, Blaha Lujza sétány 41., *Millenniumi díszkút* – bronz, kő; 2001 Kisvárd, Flórián tér-Szent László utca, *Szent László* – bronz, andezit; 2001 Karcag, Madarasi út, *Nagykun Millenniumi Emlékmű, IV. Béla és Kuthen találkozása* – bronz, gránit, andezit; 2001 Kisújszállás, Illéssy Sándor Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola, *Illéssy Sándor* – bronz; 2001 Kalocsa, Obermayer tér 9., *dr. Bujk Gábor-emléktábla* – gránit, bronz dombormű; 2002 Gyöngyös, Könyves Kálmán tér, *1848/1849-es emlékmű, Kossuth Lajos* – bronz, gránit, mészkő; 2002 Mezőtúr, Tessedik Sándor Főiskola, *Kaán Károly* – bronz; 2002 Mezőtúr, Kossuth utca 82-84., Kossuth Lajos Általános Iskola, *Kossuth Lajos* – bronz; 2003 Kisvárd, Flórián tér 3., Szent László Szakközépiskola, *Szent László* – bronz; 2003 Abádszalók, István király utca 15., Ember Mária Könyvtár, *Ember Mária* – bronz; 2003 Kisújszállás, Kálvin park, *Illéssy János* – bronz; 2003 Szolnok, Szent István tér, *Szent István* – bronz, andezit, gránit; 2003 Túrkeve, Ecsegfalvi határ, Balogh János-emlékhely, *dr. Balogh János* – bronz, andezit dombormű; 2003 Túrkeve, Balogh János utca, *dr. Balogh János* – bronz, mészkő dombormű; 2004 Bercel, temető, *Kállay Béni-síremlék* – bronz, gránit dombormű; 2004 Budapest XI., Bartók Béla út, *Mándoky Kongur István* – bronz, gránit dombormű; 2004 Gyöngyös, Könyves Kálmán tér, *II. Rákóczi Ferenc* – bronz, mészkő; 2004 Kisújszállás, Nyár utca 8., Papi Lajos Alkotóház, *Papi Lajos* – bronz; 2004 Körösladány, Szoborsétány, *Tüköry Lajos* – bronz; 2004 Kisvárd, Várfal, *II. Rákóczi Ferenc* – gránit, mészkő, bronz dombormű; 2004 Kisvárd, Várfal, *Balassi Bálint* – gránit, mészkő, bronz dombormű; 2004 Tószeg, Község-háza, *1956-os emlék* – kő; 2004 Nyíregyháza, Rákóczi utca 1., *II. Rákóczi Ferenc* – gránit, bronz dombormű; 2005 Helvécia, Petőfi Sándor utca 12., Petőfi Sándor Művelődési Ház,

Petőfi Sándor – bronz, mészkö; 2005 Karcag, Kálvin tér 2., Nagykun Református Általános Iskola, *Kálvin János* – bronz, mészkö dombormű; 2005 Jászberény, Lehel vezér tér, *Jász emlékmű* – bronz, andezit; 2005 Mezőtúr, Kossuth utca 3., Casino park, *Hajnali ébredés a forrásnál-díszkút* – bronz, mészkö; 2005 Anarcs, Czóbel-kúria, *Czóbel Minka-síremlék (Lélekharang)* – gránit, bronz; 2005 Kisvárd, Flórián tér 3., Szent László Szakközépiskola, Kollégium és Óvoda, *Forrás csobogó- és ivókút* – mészkö, bronz; 2005 Karcag, Református Általános Iskola, *Pap Béla* – mészkö, bronz dombormű; 2006 Kassa, Rodostó ház udvara, *II. Rákóczi Ferenc* – bronz, gránit; 2006 Ópusztaszer, Nemzeti Történeti Emlékpark, *Őseink* – mészkö; 2006 Budapest I., Fő utca 30-32., Kapucinus templom, *Aviano Márk* – bronz, bazalt; 2006 Nyíregyháza, Hősök tere, *Zászlókő – 1956-os emlékmű* – gránit; 2006 Mezőtúr, Kossuth tér, Városháza, *Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékműve* – bronz, gránit; 2006 Karcag, Szabó József utca 1., Erkel Ferenc Alapfokú Oktatási Intézmény, *Erkel Ferenc-emléktábla* – mészkö, bronz dombormű; 2006 Kunhegyes, Református templom kertje, *Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékműve* – bronz, andezit; 2006 Törökszentmiklós, Kossuth Lajos utca, Mentőállomás, *'56 Életfa* – andezit, gránit, mészkö, bronz; 2006 Kisvárd, Zrínyi tér, *Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékműve* – bronz, gránit; 2006 Versec, Művelődési ház, *Petőfi Sándor* – bronz; 2007 Budapest XXII., Márta utca 10., Magyar Művészetért Szoborkert, *Zrínyi Ilona és a kis Rákóczi; Napba öltözött Boldogasszony, Szent István* – bronz; 2007 Helvécia, Millenniumi Emlékpark, *Millenniumi emlékoszlop* (Kerekes Ferenc, 2001) *kiegészítése: Turulmadár* – bronz, mészkö; 2007 Debrecen, Debreceni Orvostudományi Egyetem, Szoborpark, *dr. Went István* – bronz; 2007 Gyöngyös, Könyves Kálmán tér, *Gróf Bercsényi Miklós* – bronz; 2007 Gyöngyös, Könyves Kálmán tér, *Vak Bottyán János* – bronz; 2007 Gyöngyös, Könyves Kálmán tér, *Gróf Almásy János* – bronz; 2007 Kisújszállás, Kálvin park, *Kossuth Lajos* – bronz; 2007 Máriapócs, Kossuth tér, *XXIII. János pápa emlékkő* – andezit, bronz; 2007 Székelyudvarhely, *Élet* (Melocco Miklóssal) – bronz, gránit; 2008 Gyöngyös, Batthyány tér, *gróf Batthyány Lajos* – bronz; 2008 Debrecen, Köztetető, *Torok Sándor festőművész síremléke* – gránit; 2008 Debrecen, Nagyerdei Szoborsétány, *Wass Albert* – bronz; 2008 Debrecen, Nagyerdei körút 98., Orvos- és Egészségtudományi Centrum, Szoborpark, *dr. Kesztyűs Lóránd akadémikus* – bronz; 2008 Debrecen, Böszörményi út 138., Debreceni Egyetem Agrár- és Műszaki Tudományok Centruma, *dr. Tormay Béla* – bronz; 2008 Mezőtúr, Református Gimnázium, *Árkosi Benkő Gyula* – gránit, bronz dombormű; 2008 Árkos, Községháza, *Árkosi Benkő Gyula* – gránit, bronz dombormű; 2008 Karcag, Református gyülekezeti ház, *Pap Béla* – mészkö; 2008 Szeged, Szegedi Egyetem, *Bellon Tibor* – mészkö, bronz; 2008 Székelykeresztúr, *Molnár István* – bronz, gránit; 2009 Tiszafüred, Béke tér, *I. világháború áldozatainak emlékművének rekonstrukciója* – bronz, márvány; 2009 Dévaványa, Árpád utca 23/b., Ladányi Mihály Városi Könyvtár, *Ladányi Mihály* – bronz; 2009 Mezőkövesd, Szent László Gimnázium, *dr. prof. Lukács Gáspár* – mészkö, bronz dombormű; 2009 Nagykőrű, Szabadság tér, *Trianon-emlékmű* – mészkö, bronz; 2009 Szolnok, Damjanich János Múzeum, *Tolna Károly* – bronz dombormű; 2009 Nagykőrös, Koszorú utca 3., *Benkő Imre* – mészkö, bronz dombormű; 2009 Debrecen, Köztetető, *Laky Kálmán-síremlék* – gránit, bronz; 2009 Izmit (Törökország), Thököly Emlékház, *Zrínyi Ilona* – bronz dombormű; 2009 Törökbecse, Római katolikus templom kertje, *gróf Leiningen-Westerburg Károly* – bronz, tégl; 2009 Kunhegyes, Református Általános

Iskola, *Kun bálvány-szobor* – öntött kő; 2009 Kiskunhalas, Tesco Áruház körforgalom, *Kun bálvány-szobor* – beton; 2009 Karcag, Varró utca 2., Csokonai-pince, *Csokonai Vitéz Mihály-emléktábla* – gránit, bronz dombormű; 2009 Budapest I. Kapisztrán tér, Hadtörténeti Múzeum díszudvara, *Jászkun huszárok emlékére 1703–1918* – gránit, bronz dombormű; 2009 Tiszagyenda, Fő tér, *A II. világháború tiszagyendai áldozatainak emlékműve* – mészkő, bronz; 2009 Túrkeve, Fő tér, *A II. világháború áldozatainak emlékművének rekonstrukciója* (Finta Sándor műve) – mészkő, gránit; 2009 Kunhegyes, Fő tér, *Kálvin* – andezit, bronz; 2009 Székelykeresztúr, *Országzászló-rekonstrukció* – bronz, gránit; 2009 Ópusztaszer, Nemzeti Történeti Emlékpark, *Ősienk (Kun férfi és nő)* – műkő; 2009 Debrecen, Nagyerdei körút 98., Szoborpark, *dr. Kettesy Aladár* – bronz; 2010 Szigetszentmiklós, Római katolikus templom melletti tér, *Országzászló emlékmű*; 2010 Budapest XXII., Márta utca 10, Magyar Művészetért Szoborkert, *Attila király* – bronz; 2010 Abádszalók, Deák Ferenc utca-Kossuth Lajos utca, Autóbuszpályaudvar, *Kossuth Lajos* – bronz; 2010 Kiskunhalas, Fejérföld utcai körforgalom, *Kun harcosok* – öntött kő; 2010 Dévaványa, Hősök tere 4., *Trianon és Országzászló emlékmű* – bazalt, mészkő; 2010 Debrecen, Köztemető, *dr. Laki Kálmán és felesége síremléke* – bronz, andezit, gránit; 2010 Debrecen, Nagyerdei körút 98., Szoborpark, *dr. Jeney Endre* – bronz; 2010 Szigetszentmiklós, Bajcsy-Zsilinszky út-Losonczy utca, *Országzászló emlékmű* – gránit; **2012 Tatabánya, Újváros, Fő tér, Árpád emlékmű (Árpád feje-delem) – bronz, gránit**; 2012 Kaposvár, Vak Bottyán utca, Meistro Lovasklub, *Kunkép* – műkő; 2013 Debrecen, Nagyerdei körút 98., Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, *Kenézy Gyula* – bronz; 2013 Debrecen, Akadémiai utca, Debreceni Egyetem Agrártudományi Kar, *Mándy György dr.* – bronz; 2013 Agárd, Sigray István utca 1., Gárdonyi Géza Emlékház, *Eötvös József-emléktábla* – bronz dombormű; 2014 Szigetszentmiklós, Bercsényi utca-Petőfi utca körforgalom, *Üdvözlő* – bronz, mészkő; 2015 Budapest V., Kossuth Lajos tér, Vidékfejlesztési Minisztérium, *Herman Ottó* – bronz; **2018 Tatabánya, Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány, Szende Lajos – bronz**

Hajdu László (Budapest, 1954. szeptember 30.)

1981-ben fejezte be tanulmányait a budapesti Magyar Iparművészeti Főiskolán. Mestere Engelsz József, Pölöskei József és Kertész Géza volt.

Budapesten él.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1983 Tatabánya, Dózsakert, Réti út 36., Turul patika, Turul-cégér, vízköpő – vörösrézlemez (lebontva, sorsa ismeretlen); 1983 Pécsvárad, Szent István Szálló, *feliratok*; 1985 Budapest V., Bécsi utca, Nádudvari csemege, *portál, cégér* (Veres Gáborral) – sárgaréz; 1985 Budapest V., Kálvin tér, Caola-Hemovit, *cégér és feliratok* – sárgaréz; 1985 Budapest V., Kossuth Lajos utca, Aranypók üzlet, *belsőépítészeti berendezés*; 1987 Pécsvárad, Szent István Szálló, *külső és belső feliratok* – bronz; 1987 Budapest III., Ürömi út, Garvics vendéglő, *cégér, vízköpő* – bronz; 1988 Győr, Koesztlin Ház, *csillár-rekonstrukció* – sárgaréz, üveg; 1989 Budapest VII., Rákóczi út, Ékszerbolt, *homlokzati feliratok* – sárgaréz; 1989 Jászapáti, Takarékszövetkezeti Bank, *homlokzati felirat* – bronz, alumínium; 1991 Budapest

V., Szép utca; XIII. Pozsonyi út; II., Frankel Leó út, Magyar Hitel Bank fiókok, *csillárok, belső rézmunkák* (Veres Gáborral) – vörösréz, üveg; 1991 Magánkereskedések, *portálok, homlokzati feliratok*; 1991 Magánházak, *belsőépítészeti munkák*; 1991 Budapest, Hunguard Float üveg Kft., *embléma és feliratok* – bronz; 1992 Budapest III., Vörösvári út, Budagast, *embléma és feliratok* – vörösréz; 1994 Budapest V., Petőfi Sándor utca, Kordax iroda és üzlet, *feliratok* – festett műanyag, plexi; 1996 Budapest V., Hold utca, Vásárcsarnok, műemléki rekonstrukció, *öntvénydíszek* – öntöttvas, öntött alumínium; 1997–2000 Kaposvár, Miskolc, Budapest, üzletközpontok, üzletek, *homlokzati reklámfeliratok, világító reklámok*; 2001 Budapest, Metrober Irodaház, *homlokzati felirat, információs rendszer* – dukkózott alumínium; 2001 Budapest X., Kerepesi út, Kepsz Irodaház, *homlokzati felirat, információs rendszer* – rozsdamentes acél, alumínium; 2002 Budapest VII., Dohány utca, Irodaház, műemléki rekonstrukció, *homlokzati öntvény oszlopdíszek* – öntött alumínium; 2002 Szombathely, Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár, rekonstrukció, *külső és belső feliratok* (Veres Gáborral) – vörösréz, rozsdamentes acél, plexi, fólia

Huszár Imre (Nagyercse, 1899. szeptember 27. – Budapest, 1985. április 9.)

1918-ban Kolozsváron Kolozsvári Szeszák Ferencnél, 1920 és 1926 között a budapesti Iparművészeti Iskolában tanult, majd 1926–1927-ben Párizsban végezte tanulmányait. Mestere Stróbl Alajos, Simay Imre, Mátrai Lajos és Émil-Antoine Bourdelle volt. Párizsban, majd 1939-től Budapesten élt, a Várbazárban dolgozott. 1927-ben mutatkozott be a párizsi Salon-on, a budapesti Műcsarnokban 1939-től állított ki.

Díjak, ösztöndíjak:

1937 Világkiállítás kitüntetése, Párizs (Franciaország); 1940 Állami ösztöndíj; 1973 Munkácsy-díj; 1976 V. Debreceni Országos Nyári Tárlat, Debrecen Város Tanácsának nívódíja, Debrecen

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1938 Párizs (Franciaország), Foire de Paris, *Haját tartó nő*; 1940 körül Budapest XIV., Városliget, Vidámpark, *Ló* (1944–1945-ben elpusztult); 1942 Budapest XX., Téglagyár tér 3., *Építés-erkélydomborművek* – terrakotta (Pándi Kiss Jánossal); 1953 Budapest XXI., Szent Imre tér 23., Rendőrkapitányság, *épületdíszek* – mészkő domborművek; 1959 Kazincbarcika, Építők útja, *Diana őzzel* – bronz; 1960 Herceghalom, Állami Gazdaság, *Lovas*; 1964 Budapest XIV., Városliget, Vidámpark, *Két paripa* (elpusztult); **1964 Tatabánya, Óváros, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő), Fekvő nő – mészkő**; 1965 Tihany, Cserhegyi utca, *Álló nő* – bronz; 1966 Budapest XI., Fehérvári út 159., Iparitanuló Otthon, *Tanítás* – alumínium; 1966 Gárdonyi-Agárd, Balatoni út, *Csodaszarvas* – alumínium; 1969 Gyula, Part utca 15., Mikro Hotel, *Napozó nő* – mészkő; 1976 Mosdós, Petőfi utca 4., Kastélypark, *Női akt* – műkő; 1977 Herend, *Korsós lány*; 1977 Debrecen, Dobozi utcai telepi óvoda, *Hal-játékszóplasztika* – mészkő; – Agárd, Strand, *Női akt*

Kalló Viktor (Babócsa, 1931. július 12. – Budapest, 2014. november 19.)

1950 és 1956 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait.

Mestere Beck András és Szabó Iván volt.

Budapesten élt. 1953 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1958–1960 Derkovits-ösztöndíj; 1960 SZOT-díj; 1961 Munkácsy-díj; 1970 Szovjetunió Elnöki Tanácsa Elnökségének Lenin-centenárium emlékérmé; 1980 SZOT-díj; 1981 III. Arcok és Sorsok Portré Biennálé, Bartók-érem pályázat díja, Hatvan; 1984 Erdemes Művész

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1958 Szombathely, Puskin park, *Fürst Sándor* – bronz (1963-ban áthelyezve a Bocskai körút, Fürst Sándor Általános Iskola elé, majd 1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1959 Budapest, Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat, *Fiatallány* – bronz; 1959 Pécs, Kőrösi Csoma Sándor út 13/a-b., *Kakas, Vadliba* – vörösrézlemez domborítás; 1960 Budapest VIII., Köztársaság tér, *Mártíremlékmű* – bronz, (1992-ben lebontva, majd áthelyezve a budatétényi Szoborparkba); 1961 Szeged, Marx tér, *Marx* – mészkő dombormű, (lebontva, sorsa ismeretlen); 1961 Békéscsaba, 1919-esek tere, *Tanácsköztársasági emlékmű (Proletár)* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1963 Heves, *Károlyi Mihály* – mészkő; 1963 Budapest XXII., Baross Gábor telep, *Álló nő* – bronz; 1963 Székesfehérvár, 320. számú Iparitanuló Intézet, *Ipari tanuló* – vörösrézlemez; 1963 Budapest V., Városház utca, Pest Megyei Tanács, *Marx* – mészkő (lebontva, sorsa ismeretlen); 1963 Tihany, Filmszínház, *Ülő nő* – mészkő; 1963 Budapest V., Ferenczy István utca 1., *Károlyi Mihály-emléktábla* – mészkő dombormű; 1964 Pécs, 39-es dandár út (Esztergár Lajos út 19.), Mecseki Ércbányászati Vállalat Irodaháza (Mecsek-Öko Zrt.), *Ércbányász* – krómaccél; 1965 Budapest XIII., Béke tér, *Felszabadulási emlékmű* – bronz, beton (1992-ben lebontva majd áthelyezve a budatétényi Szoborparkba); 1965 Kiskunfélegyháza, MSZMP Városi Bizottsága, *Lenin* – vörösrézlemez (lebontva, sorsa ismeretlen); 1966 Sopron, Erdészeti Egyetem, *Boleman Géza* – mészkő; 1966 Budapest XIV., Egressy út 36., Kaesz Gyula Faipari Szakközépiskola és Szakiskola, *Repülés* – bronz dombormű; 1967 Salgótarján, Camping utca, Strand, *Halak* – vörösréz, krómaccél mobil (sorsa ismeretlen); 1967 Budapest XIV., Kacsóh Pongrác úti lakótelep, Szikszó park, *Zenélő nő* – mészkő; 1968 Salgótarján, Megyei Kórház, *Ülő nő* – márvány; 1968 Kisvárd, Kórház, *Anyja gyermekével* – mészkő; 1968 Dombóvár, Láng Gépgyár, *Álló munkás* – bronz; 1968 Budapest XIII., Váci út 152-156., Láng Gépgyár, *Álló munkás kerékkel (Munkás)* – bronz (lebontva, sorsa ismeretlen); 1968 Börzsönyliget, Láng Gépgyár Gyermeküdülője, *Őzsuta* – vörösrézlemez; 1969 Budapest XIII., Váci út 152-156., Láng Gépgyár, *Tanácsköztársasági emléktábla* – márvány, bronz dombormű (lebontva, sorsa ismeretlen); 1969 Budapest XIII., Váci út 202-204., Magyar Hajó és Darugyár Angyalföldi gyáregysége, *Tanácsköztársasági emléktábla* – márvány, ólom; 1969 Budapest XIII., Váci út 137., Villamosberendezés és Készülék Művek, *Komját Aladár-emléktábla* – bronz dombormű; 1969 Kecskemét, Aranyhomok Szálló, *Hatszáz év* – vörösrézlemez; 1969 Rétság, Rákóczi út, *Felszabadulási emlékmű* – vörösrézlemez; 1970 körül Székesfehérvár, Szabadságharcos út 65., *Karl Marx* – bronz

(1992 óta sorsa ismeretlen); 1970 Balatonőszöd, Minisztertanács Üdülő, *Ülő nő* – márvány; **1970 Tatabánya, Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) MSZMP Komárom megyei Bizottsága, Lenin – vörösrézlemez dombormű (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)**; 1970 Békéscsaba, Szabadság tér, *Lenin* – bronz (lebontva, sorsa ismeretlen); 1971 Budapest XI., Andor utca, AKÖV, *Kun Béla* – mészkkő (lebontva, sorsa ismeretlen); 1972 Székesfehérvár, Öreghegy, Millenniumi út, *Millenniumi emlékmű* (Skoda Lajossal) – alumínium, beton; 1973 Budapest V., Városház utca, Budapest Fővárosi Tanács, *Lenin* – vörösrézlemez dombormű (lebontva, sorsa ismeretlen); 1974 Budapest V., Semmelweis utca, Szovjet Kultúra és Tudomány Háza, *Lenin* – márvány dombormű (lebontva, sorsa ismeretlen); 1975 Debrecen, Művelődési Központi előtti tér, *Lenin* – bronz (lebontva, sorsa ismeretlen); 1975 Nyíregyháza, Bessenyei György Tanárképző Főiskola, *Lenin* – mészkkő (lebontva, sorsa ismeretlen); 1975 Zalaegerszeg, Landerhegyi út, MSZMP Zala megyei Bizottsága Oktatási Igazgatósága (ma Pécsi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar), *Marx Károly* – bronz; 1976 Kecskemét, Széchenyi-város, Óvoda, *Boci* – mészkkő; 1977 Tata, Városközpont, *Szövőnő* – vörösrézlemez, műkkő (1990 után lebontva, majd a volt Szőnyeggyár előtt architektúra nélkül újraállítva); 1977 Budapest XIII., Váci út, Elektromos Művek, *Elektromosság* – krómacél, vörösréz; 1979 Fót, Gyermekváros, IX. épület, *Károlyi Mihály* – mészkkő, bronz dombormű; 1979 Fót, Károlyi-kastély, *Károlyi Mihály* – mészkkő, bronz dombormű (2010-ben áthelyezve Parádsasvár, Kossuth Lajos utca 1.); 1980 Mosonmagyaróvár, Gráber út-Lenin út, *Magyaróvár kiváltságos mezővárossá emelésének 625. évfordulója* – mészkkő, krómacél; 1980 Budapest XXII., Rózsa Richárd úti lakótelep, *Összefogás* – krómacél; 1981 Szikszó, *Hatszáz éves évforduló emlékkő* – beton, krómacél; 1982 Tab, Művelődési Ház, *Zichy Mihály* – mészkkő; 1982 Salgótarján, MSZMP Nógrád megyei Bizottsága, *Lenin* – vörösrézlemez (lebontva, sorsa ismeretlen); 1983 Salgótarján, Úttörők útja, *Üvegfüvők* – réz, üveg; 1983 Budapest VIII., Köztársaság tér, *A néphatalom hőseinek emlékhelye* – márvány (1992-ben lebontva, majd áthelyezve a budatétényi Szoborparkba); 1984 Budapest XII., Kútvölgyi út, Mozgássérültek Intézete, *Dr. Pető András* – vörösrézlemez; 1984 Budapest XIX., Kossuth tér, Latinka Sándor Szakmunkásképző Intézet, *Latinka Sándor* – vörösrézlemez; 1984 Encs, Gagarin út 11., Jubileumi Park, *Három tavasz* – vörösrézlemez (2001-ben a parkon belül áthelyezve); 1986 Budapest XXI., Tanácsház tér 12., *Kun Béla-emléktábla* – bronz dombormű (lebontva, sorsa ismeretlen); 1987 Kiskunhalas, Lenin tér, *Garbai Sándor* (Skoda Lajossal) – bronz, beton; 1991 Kemenessömjén, Berzsenyi utca, *Berzsenyi Dániel* – bronz; 1993 Budapest IX., Fővám tér 8., Corvinus Egyetem, *Nagy Imre-emléktábla* – bronz dombormű (2014-ben lebontva); 1994 Budapest IX., Fővám tér 8., Corvinus Egyetem, *Teleki Pál* – bronz dombormű (áthelyezve az egyetem kiállító intézményébe)

Kamotsay István (Hódmezővásárhely, 1923. május 15. – Budapest, 1994. június 15.)

1941 és 1949 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Bory Jenő, Pásztor János, Pátzay Pál és Medgyessy Ferenc volt.

Budapesten élt, 1947 és 1994 között a Százados úti művésztelepen dolgozott. 1942 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1953 Munkácsy-díj; 1966 SZOT-díj; 1973 Munkácsy-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1941 Budapest XII., Farkasréti temető, *Matolcsy Ferenc-síremlék*; **1951 Tatabánya, Bánhida, Környei út 38., 2. sz., Bánhidai Erőmű (ma Országos Távvezeték Zrt.), Szerelőmunkás – alumínium**; 1954 MÁV Állomás, *Kéveköti nő* – mészkő; 1954 Hódmezővásárhely, Hősök tere, *Felszabadulási emlékmű (Iván)* – bronz (1990 után áthelyezve a szoborparkba, majd az Emlékpont Múzeumba); 1954 Pécs, Légszeszgyár utca 36., *Villanyszerelő* – mészkő; 1956 Almásfüzitő, Timföldgyár Sporttelep, *Sportoló nő (Úszónő)* – mészkő; 1957 Cegléd, Gubody kert, *Lenin* – bronz (lebontva, sorsa ismeretlen); 1958 Budapest II., Pasaréti út 11-13., Vasas Sporttelep, *Sportoló férfi (Győztes atléta)* – bronz; 1958 Zalaegerszeg, Ady mozi, *Ady Endre* – mészkő; 1960 Gyula, Göndöcs utca, *1919-es emlékmű* – alumínium (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1960 Debrecen, Csokonai Színház, *Vörösmarty Mihály* – mészkő; 1961 Miskolc, Építőipari Tanulóotthon, *Építész lány* – alumínium; 1961 Budapest XII., Alkotás utca 48., Sportkórház kertje, *Dalmady Zoltán dr.* – mészkő; 1961 Budapest II., Pasaréti út, Vasas Sportklub, *Fiúakt* – alumínium; **1962 Tatabánya, Újváros, Szanatórium utca, Komárom Megyei Kórház TBC szanatóriuma (ma Szent Borbála Kórház), Ülő nő – mészkő**; 1963 Belpátfalva, IV. Béla út, *1919-es emlékmű* – bronz; 1965 Kapuvár, Művelődési Otthon, *Hárfázó nő* – alumínium; 1966 Budapest XIV., Szőnyi út 2., BVSC Sporttelep, *Úszónő* – vörösréz; 1966 Hódmezővásárhely, Ady Endre utca 2., *Ady Endre-emléktábla* – bronz dombormű; 1966 Hódmezővásárhely, Bethlen Gábor Gimnázium, *domborműves kút* – vörösrézlemez; 1966 Budapest IV., Berlini utca 47-49., Gyógyszerkutató Intézet, *Leány virággal* – bronz; 1967 Dunaújváros, Eszperantó út, Sporttelep, *Vívó* – mészkő; 1967 Hódmezővásárhely, Szőnyi utca 2., Bethlen Gábor Református Gimnázium, *Arany János* – gipsz; 1967 Hódmezővásárhely, Szőnyi utca 2., Bethlen Gábor Református Gimnázium, *Az élet-ről-díszkút* – bronz; 1967 Csurgó, Széchenyi tér, *Csokonai Vitéz Mihály* – mészkő; 1968 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Benedek Jenő-síremlék* – bronz; 1968 Makó, *József Attila*; 1968 körül Makó, *Espersit János-emléktábla*; 1971 Nagymaros, Fő tér, *Kittenberger Kálmán* – bronz; 1973 Budapest X., Rottenbiller park, *Rottenbiller Lipót* – bronz; 1973 Szolnok, Gépipari Technikum, *Rozsdaszobor-plasztika* – vas, üveg (Szabó Erzsébettel) (1990 után megsemmisült); 1975 Mosonmagyaróvár, Agrártudományi Egyetem, *Hensch Árpád* – mészkő dombormű; 1979 Szolnok, Gépipari Technikum, *Óda az anyaghoz*; 1979 Miskolc, *Fotoszintézis-díszkút*; 1981 Budapest XI., Budaörsi út 141-145., Növényvédelmi Kutató Központ, *Horváth Géza* – bronz; 1983 Hódmezővásárhely, Andrassy út-Bocskai utca, *Petőfi Sándor* – bronz; 1983 Kétegyháza, Gyulai út 21., Andrassy-Almásy kastélykápolna, *Szántó Kovács János* – bronz; 1984 Balatonfüred, Tagore sétány, *Kőrösi Csoma Sándor* – mészkő; 1984 Dunakeszi, Garas utca 26., Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola, *Kőrösi Csoma Sándor* – terrakotta; – Budapest VIII. Múzeum körút 4/b., Eötvös Loránd Tudományegyetem, *Kőrösi Csoma Sándor* – bronz

Kárpáti Anna (Kárpáthy Anna) (Budafok, 1923. augusztus 18. – Budapest, 1993. november 11.)

1945 és 1951 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Pátzay Pál volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1957–1959 Derkovits-ösztöndíj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1955 Budapest XI., Kisköre utca 18-20., *Játékos gyerekek* – mészkő domborművek; 1957 Budapest XIV., Kerepesi úti lakótelep, *két dombormű* – mészkő; 1960 Budapest VIII., Üllői út 78., előkert, *Dollinger Gyula* – bronz; 1960 Budapest XII., Városmajor utca 68., Ér- és Szívsebészeti Klinika, *Dollinger Gyula* – mészkő; 1962 Kaposvár, Rákóczi Ferenc Általános Iskola, *Tulipános kislány* – bronz; 1962 Balatonalmádi, Szent István sétány, *Pihenő nő* – alumínium; 1962 Budapest XIII., Radnóti Miklós utca 32., *Ülő leány (Judit)* – mészkő; **1963 Tatabánya, Óváros, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő), Úszónő – bronz**; 1965 Hajdúnánás, Strand, *Heverő nő* – mészkő; 1966 Pécs, Pacsirta utca 2., Pedagógiai Főiskola Kollégiuma (Pécsi Tudományegyetem Természettudományi és Bölcsészettudományi Kar), *Támaszkodó nő* – mészkő; 1967 Budapest XI., Váli utca 10-12., *Néger fiú* – bronz; 1967 Budapest XVII., Pesti út 113., Dózsa Iskola, *Dózsa népe* – mészkő dombormű; 1968 Szigetvár, Vár, *Istvánffy Miklós* – mészkő; 1969 Nyíregyháza, Sóstói út 24/a., Stadion, *Sportoló* – alumínium; 1969 Gyöngyös, Pesti út 39., Strand, *Hamupipőke (Kendős lány)* – alumínium; 1970 Seregélyes, Széchenyi utca 1., Művelődési Ház, *Münnich Ferenc* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1971 Százhalombatta, Csokonai utca 50., Óvoda, *Elefánt* – mészkő; 1972 Százhalombatta, *Ságvári Endre* – bronz; 1973 Budapest XIII., *Ülő férfi* – bronz; 1973 Abony, Bethlen Gábor utca 5., Pingvines Óvoda, *Pingvinek* – mészkő; 1975 Szilvásvárad, Egri út 8., *Kövön ülő* – mészkő; 1976 Nagykanizsa, Csokonai út 1., *Ivó zsiráf* – bronz; – Budapest XIV., Kerepesi úti lakótelep, *figurális dombormű* – mészkő; Budapest, Sziget utcai iskola, *Ülő lány*

Kerti Károly (Magyarbóly, 1917. október 21. – Tata, 1986. november 29.)

1937 és 1942 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Benkhardt Ágoston, Boldizsár István és Elekffy Jenő volt.

1947 és 1957 között Orosházán, majd haláláig Tatán élt és dolgozott. 1953 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1958 Alba Regia-díj, Székesfehérvár; 1961 Munkácsy-díj; 1965 Csók István-díj, Székesfehérvár; 1965 Népek Barátsága grafikai pályázat, Lipcse (Német Demokratikus Köztársaság), bronzérem; 1969 Komárom megyei Tanácsköztársasági pályázat I. díja, Tatabánya; 1972 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1973 Komárom Megyei Tanács művészeti díja; 1974 Pro Tata-díj; 1975 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1976

Honvédelmi Minisztérium országos képzőművészeti pályázata, II. díj; 1977 Munka Érdemrend arany fokozata (rajzpedagógiai munkásságáért); 1979–1986 Komárom megyei Tavasszi tárlat, nívódíjak; 1986 Komárom Megyei Tanács művészeti díja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1961 Tatabánya, üzemépület, sgraffito (elpusztult); 1964 Bicske, *sgraffito*; **1974 Tatabánya, Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (ma Városháza), faintarzia;** 1982 Tata, Május 1. út, *Térplasztika* – fa; 1986 Tata, Országgyűlés tér, Vaszary János Általános Iskola, *Életfa* – plasztikus fa falburkolat

Kiss Kovács Gyula (Budapest, 1922. január 5. – Zsenyie, 1984. július 20.)

Szabadiskolai tanulmányai során Örkényi Strasser Istvánnál tanult, majd 1942 és 1949 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Pátzay Pál és Sidló Ferenc volt.

Budapesten élt. 1965 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1947 Szinyei Társaság, Fiatal szobrászok díja; 1965 Munkácsy-díj; 1969 II. Országos Kisplasztikai Biennálé, III. díj, Pécs; 1971 Munkácsy-díj; 1977 Érdemes Művész; 1984 Művelődési Minisztérium nívódíja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1951 Pákozd, Hajóállomáshoz vezető út, *Pákozd csata emlékműve* – mészkő; 1952 Nagykánizsa, Dózsa György Laktanya, *Dózsa György* – bronz (2000-ben áthelyezve Ceglédre, a Laktanyába, majd áthelyezve Cegléd, Füzér utca); 1954 Budapest VIII., Szabó Ervin tér, Magyar Igazság kútja, *Szabó Ervin-emléktábla* – mészkő dombormű (1954-ben áthelyezve a Szabó Ervin tér 1., Szabó Ervin Könyvtár falára); 1955 Budapest XIV., Népstadion út, Tisztiház kertje, *Álló leány* – bronz; 1956 Salgótarján, Megyei Tanács, *homlokzati dombormű* (Boda Gáborral, Ispánki Józseffel és Pándi Kiss Jánossal) – mészkő; 1956 Csongrád, Dózsa György tér, *Zoja (Felszabadulási emlékmű)* – bronz (1956-ban ledöntve, sorsa ismeretlen); 1957 Budapest XIV., Thököly út 149., Torontál utca, *Mackók* – alumínium; 1958 Budapest XIV., Kerepesi út 76/b., *Ülő lány* – alumínium; 1958 Várpalota-Inota, Erőmű utca, Béke Művelődési Ház, *Művészet* – tégladombormű; 1958 Budapest VI., Körönd (ma Kodály körönd), *Vak Bottyán* – bronz; 1959 Budapest VIII., Futó utca 54., *Anya gyermekkel* – bronz; 1958 Miskolc, Szentpéteri kapu 72-76., Kórház, *Fürdőzők* – mészkő, fém; 1959 Budapest XIV., Kerepesi út 78/b., Kerepesi úti lakótelep, *Merengő* – alumínium; 1960 Budapest XIII., Víg-színház, *dombormű* – mészkő; **1960 Tatabánya, Újváros, Hunyadi tér, Hunyadi János – bronz;** 1960 Budapest XX., Tatra tér, Iskola, *Kiskatona* – alumínium; 1961 Budapest VII., Madách Színház, *homlokzati szobrok* – bronz; 1961 Balatonfüred, Szabadság utca 5., Szív-kórház, *Ülő akt* – mészkő; 1963 Eger, Gárdonyi Géza Színház, *lemezdomborítás* – fém; 1963 Szentes, Ady Endre utca 44., Termál Gyógyfürdő, *Fürdőző lányok, Madarak, Halak, Napozó lányok, Vízhordó, Halászhók, Napsugár* – kerámiafalak (Lendvay Zsigmonddal); 1964

Budapest II., Rómer Flóris utca, Magyar Autóklub, *Vízköpők* – vörösréz; 1964 Oroszlány, Általános Iskola, *Kötéssel ugráló lány* – vörösréz; 1965 Budapest VI., Thália Színház, *figurák* – rézlemezdomborítás; 1965 Budapest XI., Diószegi út 62-64., Országos Haematológiai és Vértranszfúziós Intézet, *Ülő nő (Véradó)* – alumínium; 1965 Pécs, Jókai utcai Általános Iskola, *Kinizsi, ornamentális dombormű* – kerámia; 1966 Budapest I., Budavári Palota, Budapesti Történeti Múzeum, *mennyezetplasztika* – gipsz; 1967 Budapest XXII., Káldor Adolf utca 5-9., SZTK Rendelőintézet, *Ülő nő* – mészkkő; 1968 Budapest VI., Népköztársaság útja, Magyar Újságírók Országos Szövetsége, *Jacques Billiet* – bronz; 1968 Balatonfüred, Hotel Marina, *lemezdomborítás* – fém; 1969 Szekszárd, Szent István tér, Művelődési Ház, *Babits Mihály* – bronz; 1969 Szolnok, Kossuth tér 3., Szolnok Megyei Néplap Szerkesztőség, *Szolnoki Munkás-emléktábla* – bronz; 1970 Budapest XI., Gyáli út 17., Gyáli úti Kórház, *dr. Merényi Gusztáv-emléktábla* – bronz dombormű; 1970 Sopron, Május 1 tér, *Felszabadulási emlékmű* – bronz (1990-ben lebontva, sorsa ismeretlen); 1970 Békéscsaba, Árpád sor, Szoborsétány, *Haán Lajos* – bronz; 1970 Nyíregyháza, Bessenyei tér, *Női figura (Thália)* – mészkkő; 1971 Tihany, Biológiai Kutató Intézet, *Magyar Élettani Társaság megalakulása-emléktábla* – bronz; 1971 Kiskőrös, Gyógyfürdő, *dombormű* – mészkkő; 1972 Budapest XII., Csörsz utcai park, *Szovjet hősi emlékmű* – mészkkő, bronz; 1973 Miskolc, Déryné utca 5., Miskolci Nemzeti Színház, *A 150 éves miskolci színháztársaság-emléktábla* – bronz dombormű; 1973 Balatonszemes, Minisztertanács Üdülő, *dombormű* – mészkkő; 1973 Kiskőrös, Petőfi Sándor Laktanya, *Petőfi Sándor* – bronz (2001 óta az Árpád utca 4., Petőfi Sándor Gimnázium előtt); 1974 Szarvas, Fő tér, *Felszabadulási emlékmű* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1975 Tiszaalpár, Árpád tér, *900 éves jubileumi emlékmű* – márvány; 1976 Balatonfüred, Állami Kórház, *Női akt* – mészkkő; 1976 Budapest V., Hilton Szálló, *domborművek* – bronz; 1976 Budapest VII., Rákóczi út, Vue Touristique, *George Dopagne* – bronz dombormű; 1976 Kecskemét, Kétemplomköz, *Művészetek kútja* – mészkkő, bronz; 1977 Dunaújváros, Dózsa György út, *Dózsa* – bronz; 1979 Szeged, Dóm tér, Nemzeti Emlécsarnok, *Csontváry Kosztka Tivadar* – bronz, (a Nemzeti Emlécsarnokon belül 2015-ben át-helyezve); 1980 Róma (Olaszország), Szent Péter Bazilika altemploma, Magyarok Nagyasszonya Kápolna, *három dombormű* – mészkkő; 1980 Hódmezővásárhely, Andrássy utca 8., *Oroszlános kút* – mészkkő; 1977 Pécs, Csontváry Múzeum, *Csontváry Kosztka Tivadar* (Dévényi Sándorral) – bronz, beton (1980-tól Lvov-kertváros, Csontváry utca-Maléter Pál út, 1982-től Csontváry utca 1.); 1982 Sárvár, Várkerület utca 34., *Hild János-emlékérem* – bronz dombormű; 1983 Szeghalom, Fáy András lakótelep, *Kubikus emlékmű* – bronz, fa; 1984 Kiskőrös, Általános Iskola, *dombormű* – mészkkő; 1985 Marcali, Fő tér, *ivókút* – bronz, mészkkő; 1985 Győr, Városi Tűzoltóság, *Tűzoltók emlékére (Tűzkakas)* – mészkkő; 1986 Budapest V., Vörösmarty tér, Csontváry Terem, *Csontváry Kosztka Tivadar* – bronz (1990 után sorsa ismeretlen); 1986 Budapest III., Békásmegyér, *Figurák* – mészkkő; 1986 Bonn (Német Szövetségi Köztársaság), Magyar Nagykövetség, *Magyarországi műemlékek* – dombormű; 1987 Paks, Halászcseré, *Halászfű halakkal* – bronz díszkút; 1987 Vác, dr. Csányi László körút 63., Művelődési Központ, *Anyaság* – mészkkő

Kóthay Ernő (Bajót, 1926. november 18. – Tata, 1982. május 26.)

1949 és 1952 között, megszakításokkal végezte tanulmányait a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán. Mestere Bencze László, Pap Gyula és a bajai szabadiskolában Rudnay Gyula volt.

1938-tól Nyergesújfalun, 1952-től haláláig Tatán élt. 1954 óta szerepelt műveivel kiállításon.

Díjak, ösztöndíjak:

1961 Fiatal Képzőművészek Stúdió-ösztöndíj; 1969 Komárom megyei tanácsköztársasági pályázat, II. díj, Tatabánya; 1973 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1973 Szocialista Kultúráért; 1976 Komárom Megyei Tanács művészeti díja és Kernstok plakettje; 1977 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1979 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1974 Tatabánya, Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (ma Városháza), Tavasz – gobelin; 1981 Lábatlan, Községi Tanács, pannó; Oroszlány, Házasságkötő Terem, Esküvő – pannó

Krajcsirovits Henrik (Tatabánya, 1929. június 6. – Tatabánya, 2007. július 24.)

A tatabányai Bányász Képzőművészeti Szabadiskolában kezdte meg felkészülését, majd 1953-ban fejezte be tanulmányait a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán. Mestere Hincz Gyula, Koffán Károly, Fónyi Géza és Domanovszky Endre volt.

1953 óta Tatabányán élt. 1954 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1960 Országos Pedagógus Kiállítás, II. díj; 1962 SZOT-díj; 1967 Csók István-díj, Székesfehérvár; 1972 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1975 Szocialista Kultúráért; 1975 III. Esztergomi Tárlat díja, Esztergom; 1976 Ezüst Gerely-díj; 1979 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1982 SZOT-ösztöndíj; 1988 Tavasz Tárlat, a TIT Komárom Megyei Szervezete díja, Tata; 1998 Ezüst Turul-díj, Tatabánya

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1969 Tatabánya, Óváros, Semmelweis út 9., Bányászfürdő (ma Szent Borbála Kórház és Rendelőintézet), Víz alatti világ – műanyag mozaik; – Tatabánya, Tejüzem, sgraffito; Tatabánya, Bányász Szakszervezet, Szénbányászati Tröszt, pannó

Krasznai Lajos (Krausz Lajos, Krasznai Krausz Lajos) (Budapest, 1884. július 5. – Budapest, 1965. november 20.)

Főként egyházi megrendeléseket teljesítő szobrász.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1904 Veszprém, Szent Benedek-hegy, *Feszület* – mészkő, bronz; 1920 Pilisvörösvár, Temető, *Hősi emlékmű* – mészkő (1944-ben áthelyezve a Hősök terére); 1927 Marcali, Széchenyi utca 61., *Noszlopy Gáspár Általános és Alapfokú Művészetoktatási Iskola címere* – mészkő; 1928 Székesfehérvár, Budai út 45., Hadiárva Intézet (ma Gróf Széchenyi István Műszaki Szakközépiskola) *épületszobrok* – mészkő; 1929 Budapest XIV., Angol utca 44., *Szent Antal a gyermek Jézussal* – mészkő; 1930 Budapest XIII., Babér utca 17., Szent Mihály plébánia-templom, *homlokzati dísz* – mészkő; 1930 Veszprém, Török Ignác utca 1., Veszprém Megyei Levéltár, *IV. Béla* – mészkő; 1930 Veszprém, Török Ignác utca 1., Veszprém Megyei Levéltár, *Árpád vezér* – mészkő; 1930 Szeged, Dóm tér, Fogadalmi templom, *Szent Gellért-oltár* – márvány; 1930 Budapest II., Máriaremete, Templom kert 1., *Szent Imre* – mészkő; **1931 Tatabánya, Római katolikus templom, Szent József; 1931 Tatabánya, Római katolikus templom, Szent Imre**; 1931 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Ambrus Ferenc-síremlék* – bronz; 1931 Budapest VI., Szondi utca 67., Szent Család római katolikus templom, *Szent család* – mészkő; 1931 Gödöllő, Szabadság tér, *Szent Imre* – műkő; 1933 Budapest II., Máriaremete, Templom kert 1., *Szűz Mária hét fájdalmas stációja* – műkő domborművek; 1933 Budapest II., Máriaremete, Templom kert 1., *Fájdalmas szűzanya* – mészkő; 1933 Budapest XXI., Béke tér, Jézus Szíve római katolikus templom, *Jó Pásztor* – mészkő; 1933 Perkáta, Dózsa György utca, *Mária Immaculata* – márvány; 1934 Gödöllő, Kapucinusok tere, Máriabesnyői kegyhely, *Szent Konrád* – bronz; 1935 Esztergom, Bencés Gimnázium, *Szent István és Szent Imre*; 1935 Budapest IX., Üllői út 145., Szent Kereszt római katolikus templom, *Páduai Szent Antal* – márvány; 1935 Budapest XII., Farkasréti temető, *Jézus Krisztus – Hufnagl Imre-síremlék* – márvány; 1936 Győr, Liszt Ferenc utca 13., *Szent Imre herceg* – bronz (1948-ban áthelyezve a Püspökvár kertjébe); 1937 körül, Soltszentimre, Szent Imre katolikus templom, *Jézus Szíve* – mészkő dombormű; 1938 Budapest II., Máriaremete, Templom kert 1., *Szent László* – mészkő; 1938 Budapest II., Máriaremete, Templom kert 1., *Szent István-kút* – mészkő; 1938 Budapest II., Máriaremete, Templom kert 1., *Benizi Szent Fülöp* – mészkő; 1938 Káptalanfő, Badacsonyi utca 60., Temető, *I. világháborús emlékmű (Hősi kereszt)* – mészkő; 1938 Marcali, Széchenyi utca, Temető, *Feltámadás – Vörös Imre családi síremléke* – mészkő; 1939 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Böhm család síremléke* – márvány; 1939 Visegrád, Városkapu, *IV. Béla* – mészkő; 1940 Chernelházadamonya, Vasút utca, *Kis Szent Teréz hódolata a gyermek Jézus előtt* – műkő; 1941 Esztergom, IV. Béla király utca 3., Plébániaház, *Prohászka Ottokár* – márvány dombormű; 1941 Kővágószőlős, Templom tér, Sarlós Boldogasszony plébániatemplom, *Szent József* – műkő; 1942 Gödöllő, Máriabesnyői Nagyboldogasszony Bazilika, *Assisi Szent Ferenc, Szent Rita, Árpádházi Szent Erzsébet, Mária édes szíve, Jézus szíve* – mészkő; 1943 Soltszentimre, Hősök tere, *Világháborús emlékmű* – mészkő; 1943 Veszprém, Völgyhíd tér 4., Szent László plébánia, *Jézus Szíve* – mészkő; 1943 Balatonföldvár, Szabadság tér 1., Római katolikus templom, *Segítő Madonna* – műkő; 1944 Gárdonyi-Agárd, Balatoni út, Szent István király római katolikus templom, *Jézus szíve* – műkő; 1945 Budapest XII., Farkasréti temető, *Gergely Mária-síremlék* – márvány; 1947 Budapest XXI., Sas utca 1-3., Jézus Szíve római katolikus templom plébániája, *Jézus szíve* – műkő; 1961 Dunakeszi, Szent István utca 41., Szent Mihály római katolikus templom, *Pieta* – márvány; – Budapest II., Máriaremete, Templom kert 1., *Szent Család*,

Árpád-házi Szent Erzsébet – mészkő; Budapest II., Máriaremete, Templom kert 1., Plébániahivatal, *Szent József* – műkő; Sükösd, Hunyadi János utca, Temető, *Kálvária* – mészkő; Marcali, Széchenyi utca, Temető, *Feszület* – műkő; Marcali, Dózsa György utca 11., Gondviselés Háza, *Madonna* – műkő; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Giesswein Sándor-síremlék (Krisztus)* – bronz (1972-ben áthelyezve Taksonyba, a Szent Anna utcába, a Római katolikus templom homlokzatára); **Tatabánya, Alsógalla, Kálvária, Stáció-domborművek – terrakotta**

Kucs Béla (Ózd, 1925. július 10. – Szentendre, 1984. november 18.)

A budapesti Derkovits Gyula Népi Kollégiumban kezdte meg felkészülését, majd 1948 és 1953 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Medgyessy Ferenc, Beck András, Mikus Sándor és Pátzay Pál volt.

1965-től Szentendrén élt. 1949-től volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1957 Munkácsy-díj; 1966 Szocialista Kultúráért

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1948 Dorog, Esztergomi út-Hantken utca, *Petőfi Sándor* – mészkő (1971-ben áthelyezve a Petőfi térre); 1950 Budapest II., Ságvári liget, Úttörővasút, *Munkás gyermekkel* (Kovács Ferencsel és Rozbora Bélával) – mészkő; 1952 Dorog, Hantken Miksa utca, VIII. Akna, *Pihenő bányász* – alumínium (1981-ben áthelyezve a Rákóczi Ferenc utcába); 1954 Budapest XV., Czabán Samu tér, *Bányász* – bronz; 1954 Dobogókő, Pilisnyereg, *Szovjet emlékmű* – mészkő dombormű (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1956 Budapest XIV., Kerepesi úti lakótelep, *Virágot ültetők* – mészkő; 1957 Kiskunhalas, Kossuth utca 37/a., Csipkeház, *Markovits Mária* – márvány dombormű; 1957 Balatonfüred, Zrínyi Miklós utca 11., Balatoni Pincegazdaság, *Fiú lopóval* – alumínium; 1958 Pécs, Szeptember 6. tér, *Búcsúzás (Fiatalság)* – mészkő; 1959 Budapest X., Albertirsai út, BNV, *Puli* – kerámia (sorsa ismeretlen); 1959 Hódmezővásárhely, Tanácsköztársaság tér, *Tanácsköztársasági emlékmű* – bronz (1990-ben lebontva, ma az Emlékpont gyűjteményében); 1960 Edelény, Bányász tér, *Bányász* – bronz; 1961 Miskolc-Pereces, Debreczeni Márton tér, 104. sz. Ipari Tanuló Intézet, *Pihenő bányász* – bronz (az aulában lévő helyéről lebontva, az iskola pincéjében); 1961 Miskolc, Egyetemváros, Nehézipari Műszaki Egyetem, *Fekvő nő* – mészkő; 1962 Budapest II., Pasaréti út 191., Általános Iskola, *Tornázó fiúk* – bronz; 1962 Badacsonytomaj, Vasútállomás, *Női akt-díszkút* – alumínium; **1964 Tatabánya, Újváros, Felszabadulás tér 2., (ma Fő tér), József Attila Megyei Könyvtár, Űlő nő (Könyvet tartó nő) – mészkő**; 1964 Pécs, Jókai utca, Jókai Mór Általános Iskola, *Vízen átkelő gyerekek – Táncoló gyerekek* – bronz kútszobor; 1964 Vác, Forte Fotókémiai Gyár, *Hajnal* – alumínium (2008-ban áthelyezve a Diadal térre); 1965 Esztergom, Tanítóképző Intézet, *Űlő lány* – mészkő (1990-ben áthelyezve a főiskola Batthyány Lajos utcai új kollégiuma elé); 1965 Szentendre, Dózsa György út, *Ivó lány – Szomjúság* – mészkő; 1965 Komló, Gagarin utca 4., Kenderföldi Iskola, *Fiatalok* – bronz; 1965 Balatonfüred, Ady Endre utca 40., Lóczy Lajos Gimnázium és Idegenforgalmi Szakközépiskola, *Fiú vitorlással* – alumínium; 1966 Budapest XXI., Kossuth Lajos utca 12-14.,

Kossuth Lajos Szakközépiskola, *Tanítás (Technikusok)* – mészkő; 1966 Szentendre, Duna korzó, Zeneiskola, *Bartók Béla* – márvány dombormű; 1966 Szentendre, Duna korzó, Zeneiskola, *Liszt Ferenc* – márvány dombormű; 1966 Budapest XI., Ménesi út 44., Kertészeti Egyetem, *Térdelő lány virággal* – mészkő; 1968 Nagykőrös, Kecskeméti úti park, *Virágtartó lány* – mészkő; 1968 Kaposvár, Cseri út, *Kéveköltő* – mészkő; 1968 Győr, Köztelek utca-Kígyó utca, *Ülő nő* – mészkő; 1968 Csurgó, Petőfi tér, *Térdelő nő virággal* – mészkő (egy évig állt helyén, utána sorsa ismeretlen); 1969 Csurgó, Petőfi tér, *Ivó lány – Szomjúság* – műanyag; 1969 Szarvas, Szabadság út 1., Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum, *Vedres István* – mészkő; 1971 Nagyatád, Széchenyi tér, Gyógy- és Thermálfürdő, *Ivó lány – Szomjúság* – mészkő; 1971 Verőcse, Mátyás király utca, Express-tábor, *Találkozó-emlékmű* – mészkő; 1972 Szolnok, Ságvári Endre körút 2., MSZMP-székház, *Ivó lány – Szomjúság* – mészkő; 1973 Vác, Deákvari lakótelep, Óvoda, *Puli* – bazalt; 1975 Mosonmagyaróvár, Terv utca 92., Fémszerelvénygyár, *Háromfigurás kompozíció* – mészkő; 1976 Budapest XII., Szarvas Gábor út 20., Csecsemőotthon, *Pingvinek* – műanyag; 1976 Sáropataki, Eötvös utca, Ifjúsági Ház, *Olvasó nő* – mészkő; 1978 Karancslapujtő, Rákóczi út 69., Művelődési Ház, *Ülő nő* – mészkő; 1980 Budapest XIII., Tüzér utca 43., Bölcsődék Országos Módszertani Központ, *Pingvinek* – mészkő; 1983 Nyíregyháza, Vetőmag Vállalat Kutató Központ, *Dr. Westrik Vilmos* – mészkő; 1983 Szolnok, Közép-magyarországi Vetőmagtermeltető és Értékesítő Vállalat, *Díszkút búzamaggal* – mészkő; 1985 Tiszakécske, Randevő tér, *Térdelő nő* – mészkő; 1986 Ózd, Újvárosi tér, *Szomjúság – Szomjazó nő* – kő díszkút (sorsa ismeretlen); – Orosháza, Városi Kórház, *Kompozíció*; Budapest, Margitsziget, Üttörő Stadion, *Játszó gyerekek*

Kunl György (Tata, 1955. szeptember 19. – Zsámbék, 2023. január 18.)

1977 és 1981 között Egerben, majd Pécsen tanult a Tanárképző Főiskolán, majd 1982 és 1986 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait.

1985-től haláláig Zsámbékon élt.

Díjak, ösztöndíjak:

1988 Nemzetközi Kerámia Stúdió ösztöndíja, Kecskemét; 1989 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1990–1993 Derkovits-ösztöndíj; 1992 XII. Országos Kerámia Biennálé, II. díj, Pécs; 1994 XIII. Országos Kerámia Biennálé, a Baranyai Alkotótelepek különdíja, Pécs; 1996 XIV. Országos Kerámia Biennálé, II. díj, Pécs; 1996 Munkácsy-díj; 2001 Nemzeti Kulturális Alapprogram alkotói ösztöndíja; 2003 Nemzeti Kulturális Alapprogram alkotói ösztöndíja; 2004 Nemzeti Kulturális Alapprogram alkotói ösztöndíja; 2009 Nemzeti Kulturális Alapprogram alkotói ösztöndíja; 2014 Budapest Főváros ösztöndíja, Salzburg (Ausztria)

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1980 körül Tatabánya, Kertváros, Építők útja, Gyermekevédelmi Intézmény (ma Nefelejcs Ápolási Intézet), Szobor gyermekeknek – mészkő; 1997 Pécs, Rákóczi út 71/a., Aqua Üzletház, *Oszlop (Nappal)* – mázas pirogránit; 1997 Eger, Philip Morris Dohánygyár (Agria Bevásárló Központ), *szökőkút* – mázas pirogránit; 1998 Pécs, Siklósi út 97.,

Köztemető, *I. világháborús hősi emlékmű* – mázas pirogránit; 2000 Szeged, Makkosházi körút 29., Media Markt Üzletház, *homlokzati épületplasztika* – mázas pirogránit; 2001 Oroszlány, Alkotmány utca, *Topolya emlékkút* – gránit, mészkő, homokkő, bronz, mázas pirogránit; 2001 Zsámbék, Zárdakert, *Lótusz-csobogó* – mázas pirogránit; 2003 Pécs, Rákóczi út 71/a., Aqua Üzletház, *Oszlop (Éjszaka)* – mázas pirogránit; 2003 Pécs, Rákóczi út 71/a., Aqua Üzletház, *Szökőkút halakkal* – mázas pirogránit; 2003 Kecskemét, Börtön, Anya-gyermekek részleg, *Béka-ivókút* – mázas samott; 2003 Kecskemét, Állategészségügyi Központ, *Szalamandrák csobogókútja* – mázas samott; 2004 Budapest, Egészségügyi Főiskola, *szökőkútfigura és virágtartó edények* – mázas pirogránit; 2005 Gyomaendrőd, Kner tér, *A tudás kútja* – gránit, bronz, pirogránit; 2009 Budapest, Egészségügyi Főiskola, *virágtartó edények* – mázas pirogránit; – Zsámbék, Magyar utca 13., *Sasvári madonna* – mázas kerámia

Lajos József (Újpest, 1936. július 5.)

1947-től a tatabányai Bányász Képzőművészeti Szabadiskolában kezdte meg felkészülését, ezután 1950 és 1954 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, majd 1954 és 1960 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Martsa István, Vígh Tamás és Pátzay Pál volt.

1950 óta Budapesten él. 1962 óta kiállító művész.

1962 és 1965 között a Magyar Iparművészeti Főiskola szakoktatója, 1980 és 1987 között a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karán a Rajz- és Formaismereti Tanszék adjunktusa volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1970 Komárom megyei képzőművészek jubileumi kiállítása, I. díj, Tata

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1962 Kazincbarcika, Bolyai tér, *Kisfiú-kútfigura* – alumínium; 1963 Budapest XI., Ménesi út 44., Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem, *Entz Ferenc* – bronz; **1964 Tatabánya, Újváros, Felszabadulás tér 2. (ma Fő tér), József Attila Megyei Könyvtár, Sütkérező mackó – mészkő (lebontva, jelenleg raktárban);** 1964 Budapest XIV., Városliget, Magyar Mezőgazdasági Múzeum, *Entz Ferenc* – bronz; 1964 Budapest IX., Közraktár utca, Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem, *Zodiákus* – mészkő; 1964 Dunaújváros, Gimnázium, *Ülő lány* – mészkő; 1966 Zalaegerszeg, Landerhegyi Általános Iskola, *Ülő nő* – mészkő; 1967 Budapest VII., Almássy tér 2., Ruházati Dolgozók Szakszervezetének Székháza, *kétalakos dombormű* – márvány; 1967 Körmend, Kölcsey Ferenc Gimnázium, *Kölcsey Ferenc* – bronz; 1969 Kisköre, Vízlépcső irodaház, *Lépő női alak* – bronz; 1969 Szeged, Semmelweis utca 7., Szegedi Orvostudományi Egyetem Jancsó Miklós Kollégiuma, *A gyógyítás (Orvosi tudományok)* – samott dombormű; 1971 Budapest XII., Farkasréti temető, *Takács Györgyné Vadai Julianna-síremlék* – bronz; 1972 Budapest XIII., Madridi utca 9., Magyar Néphadsereg Építő Műszaki Magasabb Egység Parancsnokság, *Dolgozó katona* – bronz; **1974 Tatabánya, Újváros, Köztársaság útja 13., V. sz. Óvoda kertje, Sárkánycsikó – vörösrézlemez (lobontva, sorsa ismeretlen);**

1979 Szolnok, Tisza-híd pillére, *Tiszai hajósok emlékműve* – mészkő dombormű; 1982 Túrkeve, Sportcsarnok, *Az ifjúság alkotó ereje* – bronz dombormű; 1986 Nyíregyháza, Örökösföld, Egészségügyi Szakközépiskola, *zászlótartó plasztika* – bronz; 1998 Tata, Országgyűlés tér 4., Vaszary János Általános Iskola, *Kaptay József-emléktábla* (Cs. Kiss Ernővel) – fa, bronz dombormű; 2000 Tata, Országgyűlés tér 4., Vaszary János Általános Iskola, *Dr. Gira Ferenc-emléktábla* (Cs. Kiss Ernővel) – fa, bronz dombormű; 2002 Mosonmagyaróvár, Timföldgyári utca 5., *Bartha Lajos-emléktábla* – bronz dombormű

Ligeti Miklós (Buda, 1871. május 19. – Budapest, 1944. december 10.)

A budapesti Iparművészeti Iskolában 1886-tól 1889-ig Mátrai Lajos, majd a 1889-től Bécsben Edmund von Hellmer, majd Párizsban, a Julian Akadémián Denys Puech volt a mestere, 1890 és 1893 között a Mintarajziskolában Stróbl Alajos tanítványa volt. Budapesten élt.

Díjak, ösztöndíjak:

1900 Világkiállítás, bronzérem, Párizs (Franciaország); 1904 Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat nagydíja; 1904 Világkiállítás, aranyérem, St. Louis (Amerikai Egyesült Államok); 1905 IX. Internationale Kunstausstellung, II. osztályú érem, München (Németország); 1906 Nemzetközi kiállítás, nagydíj, Milánó (Olaszország); 1907 Pécs város nagy díszoklevele; 1907 Nemzetközi kiállítás, aranyérem, Torino (Olaszország); 1908 Vaskorona rend III. osztályú érdemérme; 1908 Nemzetközi kiállítás, aranyérem, London (Nagy-Britannia); 1911 Grosse Staatmedaille, Bécs (Ausztria); 1914 Ipolyi Arnold-díj; 1917 Ferenc József-rend hadiékítményes középkeresztje; 1922 Szinyei Társaság díja; 1922 Iparcsarnok, aranyérem; 1922 Díszoklevél, Varsó (Lengyelország); 1923 Nemzetközi iparművészeti kiállítás, Díszoklevél, Monza (Olaszország); 1925 Nemzetközi iparművészeti kiállítás, aranyérem, Monza (Olaszország); 1926 Aranyérem, Philadelphia (Amerikai Egyesült Államok); 1927 Mention Honorable, Krakkó (Lengyelország); 1929 Nemzetközi kiállítás, Diploma de Honor, Barcelona (Spanyolország); 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás, Állami Kis Aranyérem; 1935 Székesfőváros Nagy Aranyérme; 1937 IV. Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás, Állami Nagy Aranyérem

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1894 Budapest V., Váci körút, Angol-Magyar Bank, *Ókori kereskedelem, Reneszánsz kereskedelem* – mészkő (a II. világháborúban elpusztult); 1895 körül Fiume, Jadrolina (Adria) palota, *Adria Biztosító Társaság épületdíszítő szobrai*; 1896 Budapest, Pokol körkép, *szobrászati díszítés*; 1897 Budapest, Ferenc József tér, *Hungária* – gipsz (elpusztult); 1900 körül Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Szöllőssy Gyula-síremlék* – márvány; 1901 Budapest IX. Tűzoltó utca 58., SOTE Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet, *Mihalkovics Géza* – bronz; 1902 Budapest V., Kossuth Lajos tér, Parlament, Felsőház, *I. Endre* – mészkő; 1902 Budapest V., Kossuth Lajos tér, Parlament, déli oldal, *Apaffy Mihály* – mészkő; 1903 Budapest I., Királyi Vár, *Csongor és Tünde* – bronz (1945-ig a kétkarú lépcső pihenőjén, majd raktárban, 1976-ban a palota elé újraállítva); 1903 Szolnok, Művésztelep kertje, *báró Wlassics Gyula*

– bronz; 1903 Budapest XIV., Városliget, Széchenyi sziget, *Anonymus* – bronz; 1903 Szeged, Várkert, *Erzsébet királyné* – carrarai márvány; 1904 Budapest, *Lukács Béla-síremlék* – mészkkő, bronz (elpusztult); 1906 Temesvár, *Szailer Antal* – bronz, mészkkő (elpusztult); 1906 Csokonyavisonta, *Kossuth Lajos* – bronz; 1906 Csokonyavisonta, *Széchenyi István* – bronz; 1907 Szeged, *Erzsébet királyné* – márvány; 1907 Tátralomnic, *Gróf Csáky Zénó* – bronz; 1907 Szeged, Dóm tér, Nemzeti Emlékcarnok, *Lechner Ödön* – bronz; 1907 Budapest V., Gresham Biztosító Rt. székháza, homlokzat, *Évszakok* – mészkkő; 1908 Budapest VI., Munkácsy Mihály utca, Schiffer-villa, *Elveszett paradicsom (Ülő férfi I.)* – carrarai márvány; 1908 Budapest XIV., Városliget, Stefánia út, *Rudolf trónörökös* – bronz, szikla; 1909 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Hegedüs Sándor-síremlék* – bronz; 1911 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Kilián család síremléke* – carrarai márvány; 1911 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Eisele síremléke* – carrarai márvány, bronz; 1911 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Tóth Béla-síremlék* – bronz; 1911 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Gerhardt Gusztáv-síremlék* – bronz dombormű; 1911 körül Miskolc, Bartók Béla tér 1., Zenei Szakközépiskola, *Hubay Jenő* – bronz; 1912 Budapest XIV. Thököly út 61., *Kőasszony* – stukkó; 1912 Bártfa, Sáros Megyei Múzeum, *Szinyei Merse Pál* – bronz; 1913 Budapest VI., Nagymező utca, Terézvárosi római katolikus plébániatemplom, *Krisztus sírbatétele II.* – márvány dombormű; 1914 Szeged, Dóm tér, Nemzeti Emlékcarnok, *Ferenc József* – márvány (1945 után megsemmisült); 1915 Budapest XI., Gellért Gyógyfürdő, *Sellőgyerekek teknőccel (Csorgókút díszítő szobra)* – majolika; 1915 Budapest XI., Gellért Gyógyfürdő, *Kisfiú teknőccel (Csorgókút díszítő szobra)* – majolika; 1916 Budapest V., Lósy Imre utca, Kisapok kertje, *Béke kút* – márvány, kő (1935-ben áthelyezve Budapest V., Papnövelde utca 5-7., Központi Papnevelő Intézet); 1917 Budapest XI., Gellért Gyógyfürdő, *Pilonfő I. (Csókolózó gyermekek)* – majolika; 1917 Budapest XI., Gellért Gyógyfürdő, *Pilonfő II. (Gyermekepár)* – majolika; 1917 Budapest XI., Budaörsi út 49-53., Petőfi laktanya, *Vitéz Szurmay Sándor* – bronz (újraállítva 2013); 1918 Budapest V., Deák tér 2., Adria Biztosító Rt., *homlokzati díszítőszobrok* – márvány (elpusztult); 1922 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Elek Pál-síremlék* – márvány; 1925 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Jelinek Lajos családi sírboltja* – mészkkő; 1925 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Végh Károly-síremlék* – mészkkő; 1926 Budapest I., Királyi Vár, főlépcső, *Rákászfű* – bronz (1928-ban áthelyezve az I. Döbrentei térre, 1945 után áthelyezve a Margitszigetre, a vízesés medencéjébe); **1926 Tatabánya, Óváros, Nép-park (Népház-liget), Az I. világháború hőseinek emlékműve** – mészkkő; 1926 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Kern S. Ferenc-síremlék* – bronz dombormű; 1926 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Bolla család síremléke* – márvány; 1926 Budapest VIII., Múzeum körút, Magyar Nemzeti Múzeum, *Vasvári Pál-emléktábla* – bronz; 1927 Budapest XII., Pihenő út 1., Korányi Szanatórium, *Korányi Frigyes báró* – márvány; 1928 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Sorg család síremléke* – márvány; 1928 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Pucher István és családja síremléke* – bronz; 1929 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Korányi család síremléke* – bronz; 1929 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Pintér család síremléke* – márvány; 1930 Budapest V., Eötvös József Gimnázium, *Hősi emlékmű* – bronz; 1930 körül Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Strallendorf Brunóné Krail Irma-síremlék* – bronz; 1931 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Rózsavölgyi Gyula-síremlék* – bronz; 1931 Szikszó, *Turul (A 34. gyalogezred emlékoszlója)* – bronz (1945-ben elpusztult); 1932 Temesvár, Belvárosi

temető, *Prochaska család síremléke* – mészkő; 1933 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Fleissing Endre-síremlék* – mészkő; 1934 Balatonszabadi, Gyermeküdülő, *Pakots József-emléktábla* (sorsa ismeretlen); 1934 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Asbóth Jenő Oszkár-síremlék*; 1934 Budapest XII., Farkasréti temető, *Báró Fejérváry Géza Gyula-síremlék* – bronz (a balatonlellei Kapoli Múzeumba áthelyezve); 1935 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Erdey Grúz László-síremlék* – bronz dombormű; 1935 Budapest I., Horváth-kert, *Déryné Széppataky Róza* – márvány (1945-ben elpusztult, jelenleg a Polgár Botond által készített rekonstrukció áll a helyén); 1935 Pécs, Zsolnay Vilmos utca 46, Balakány fürdő, *Turini kút* – mázas kerámia; 1936 Budapest V., Szabadság tér, *Bandholz tábornok* – bronz (1949-ben lebontva, 1989-ben visszaállítva); 1937 Budapest I., *Lovas tűzérek hősi emlékműve* (a II. világháborúban megsérült, 1959-ben lebontva); 1939 Budapest XII., Farkasréti temető, *Góthné Kertész Ella-síremlék* – márvány; – Budapest XII., Költő utca 21., Jókai-kert, *Jókai Mór* – mészkő dombormű

Lisztes István (Kecskemét, 1942. április 8.)

1957 és 1961 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, majd 1962 és 1969 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Szabó Iván volt. 1971 és 1973 között filozófiai és esztétikai tanulmányokat folytatott.

1977 óta Norvégiában és Magyarországon él. 1967 óta kiállító művész.

1969 és 1977 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán tanított, 1996 óta az oslói Képzőművészeti Főiskola professzora.

Díjak, ösztöndíjak:

1970 Szakszervezetek Országos Tanácsa kiállítása a Felszabadulás 25. évfordulóján, III. díj; 1970 Lenin centenáriumi érem pályázat díja; 1971 XII. Szegedi Nyári Tárlat díja, Szeged; 1972 Fiatal Képzőművészek Stúdiója Forradalmi hagyományaink kiállításának III. díja; 1974 Dante Alighieri-pályázat, aranyérem, Firenze (Olaszország)

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1972 Szigetszentmiklós, II. számú Iskola, *József Attila* – bronz; 1973 Mágocs, Fő tér, *díszkút* – kovácsolt vas; 1974 Sopron, Petőfi tér, *Petőfi Sándor* – bronz (2011-ben a tér átépítése után újrahelyezve); 1975 Budapest XI., Bartók Béla út 34., *Csontváry Kosztka Tivadar-emléktábla* – bronz dombormű; **1976 Tatabánya, Felszabadulás tér (ma Fő tér) MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza, *Lenin* – bronz dombormű (lebontva, 1990 után sorsa ismeretlen);** 1983 Budapest III., San Marco utca 81., *Kis pegazus* – bronz; 1980 Mohács, *Radnóti* – bronz dombormű; 1981 Oslo (Norvégia), Oppdrag fra Kongens Garde, *Nordahl Grieg* – bronz dombormű; 1986 Rykkin (Norvégia), KI-centrum, *Férfi figura*; 1987 Majorstua (Norvégia), Öregek Otthona, *Kis férfi figura*; 1988 Tromsø (Norvégia), Kultúrház, *Női figura*; 1989 Vest-Adger (Norvégia), Női Klinika, *Nő* – fa; 1990 Ringsaker (Norvégia), *Nő nyitott kézzel*; 1993 Lillehammer (Norvégia), Hakons Hall, Oppdrag fra LOOC, *Férfi karomozdulattal* – bronz; 1998 Oslo (Norvégia), Rikshospitalet, *Három grácia* – bronz; 1998 Stenbråten (Norvégia), Iskola, *Négy figura* – bronz; 2001 Bergen (Norvégia), Statens Hus,

Kinn/benn – bronz; 2005 Hakadal (Norvégia), MC senter, *Felfele/lefele*; 2006 Arendal (Norvégia), Tinghus, *Hallgatózó* – bronz; 2007 Drammen (Norvégia), autópálya-hídszobrok, *Hör (Halló!)* – bronz; 2009 Budapest, Telenord, *szobor* – bronz; 2011 Bodö (Norvégia), *Erling Jarl-emlékmű*; – Salgóháza, *Lovász József* – mészkő

M. Nagy József (Ukk, 1943.)

Székesfehérváron és Győrben építészeti üzemmérnöki diplomát szerzett. Mesterének Búza Barna és Borsos Miklós szobrászművészeket vallja.

Veszprémbe él.

Díjak, ösztöndíjak:

2010 Gizella-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1998 Tatabánya, Kertváros, Hadsereg út 98., Bányász Művelődési Otthon, Lány a szélben – fa; **2000 Tatabánya, Újváros, Köztársaság útja, Millenniumi Emlékpark, Millenniumi emlékoszlop** (Gengeliczky Lászlóval) – fa; **2004 Tatabánya, Sárberk, Földanya** (Gengeliczky Lászlóval) – fa; **2013 Tatabánya, Dózsakert, Millenniumi Lakópark, Szent István-emlékplasztika** (Gengeliczky Lászlóval) – fa; **2017 Tatabánya, volt XIV-es (Szent István) akna, Szent Borbála**; Veszprém, Vámosi úti temető, *Mindenki keresztye*; Veszprém, Vámosi úti temető, ravatalozó, *domborművek*; Veszprém, *Veszprémi Harci Helikopter Ezred emlékműve*; Veszprém, *Ejtőernyős emlékmű*; Veszprém, Magyarok Nagyasszonya római katolikus templom, *Szűzanya, Feltámadt Krisztus, Szent sír*

Majoros Hedvig (Majoros Hédi, Majoros Hédi) (Szarvas, 1930. július 15.)

1953-ban fejezte be tanulmányait a budapesti Magyar Iparművészeti Főiskolán. Mestere Borsos Miklós és Gábor István volt.

Budapestre él.

Díjak, ösztöndíjak:

1962 AIC kiállítás, ezüstérem, Prága (Csehszlovákia); 1970 Munkácsy-díj; 1970 Országos Kerámia Biennálé, I. díj, Pécs; 1977 Kulturális Minisztérium nívódíja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1959 Tatabánya, Kertváros, Hadsereg út, Kölcsey Ferenc Általános Iskola, I. emelet, Faliképek – festett csempe; 1960 Budapest V., Szent István körút 10., Posta, *falburkolat* – festett, mázas csempe (lebontották); 1961 Mátraháza, Tüdőszanatórium I. sz. nővérszállás, hall, *falikép* – festett kerámia; 1965 Tiszapalkonya, étterem külső bejárata, *plasztikus falikép* – színes mázas samott; 1966 Kazincbarcika, Borsodi Vegyikombinát, *murália* – kerámia; 1967 Eger, Fogyatékos Gyermekeket Kórháza, étterem, *plasztikus falikép* – színes, festett, mázas samott; 1967 Győr, Tanítóképző Főiskola, *plasztikus, színes csendélet* – festett mázas

samott; 1967 Kaposvár, Thermalfürdő, *plasztikus színes falikép* – színes csempe háttéren (lebontották); 1970 Budapest, Geofizikai Intézet, *kerámia murália*; 1970 Budapest, Intercontinental Szálloda, *plasztikus, mázas faliképek* (lebontották); 1975 Győr, Thermaluszoda, *funkcionális ivókút* – mintázott mázas samott; 1976 Miskolc, József Attila Könyvtár, *körplasztika* – pirogránit; 1978 Budapest I., Kosciuszko Tádé utcai Zeneiskola, *falikép* – plasztikus színes samott; 1979 Budapest, Filmtudományi Intézet Archívuma, *körplasztika* – mintázott mázas pirogránit; 1980 Budapest XIV., Városliget, *térplasztika* – pirogránit; 1980 Budapest, Rákospalotai temető, *Madár Tekse Kálmán sírjára* – mázas samott; 1981 Győr, Városi Könyvtár, *dombormű* – oxiddal színezett samott; 1985 Mezőberény, társasház, *Rondo* – plasztikus, mázas samott; 1986 Székesfehérvár, Ady Endre utca 11., Alba Regia Építőipari Vállalat-székház, *mázas samott plasztika*; 1989 Székesfehérvár, Ady Endre utca 11., Alba Regia Építőipari Vállalat-székház, *körplasztika* – mázas, festett samott; 1990 Debrecen, Déri Múzeum, *Körplasztika* – mázas samott

Majoros János (Dombóvár, 1928. december 13. – Budapest, 2021. március 28.)

1952-ben fejezte be tanulmányait a budapesti Magyar Iparművészeti Főiskolán. Mestere Gádor István és Borsos Miklós volt.

Budapesten élt.

A siklói Kerámia Szimpozion alapító tagja, 1969 és 1975 között a szimpozion vezetőségének tagja volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1957 Munkácsy-díj; 1966 Munkácsy-díj; 1972 Nemzetközi Kerámia Biennálé, megosztott kiállítási díj, Vallauris (Franciaország); 1972 Országos Kerámia Biennálé, I. díj, Pécs; 1976 Erdemes Művész; 1977 Kulturális Minisztérium nívódíja; 2013 Dombóvár Díszpolgára

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1954 Balatonfüred, Borpincék, *negatív kontúros színes mázas falikép*; 1955 Kecskemét, Konzervgyár, *plasztikus faliképek* – színes mázas samott; 1955 Csengele, Iskola, *színes samott kompozíció* (nem került felállításra); 1955 Budapest, Gubacsi úti lakótelep, *mázas kerámia domborművek* (Kunvári Lillával); 1956 Budapest, Kitaibel Pál utca, Bölcsőde, *erkélyburkolat* – színes mázas samott (lebontották); 1956 Budapest, Mezőgazdasági Vásár pavilonjai, *színes plasztikus falikép*; 1957 Nagytétény, Bölcsőde, *színes mázas falikép*; 1957 Budapest VII., Wesselényi utca, élelmiszerbolt, *oszlopburkolat* – vésett kontúrú mázas samott (lebontották); **1959 Tatabánya, Kertváros, Néphadsereg (ma Hadsereg) út, Kölcsey Ferenc Általános Iskola, Faliképek – festett mázas kerámia**; 1959 Budapest, Központi Statisztikai Hivatal Óvodája, *színes, mázas murália* (lebontották); 1959 Budapest, Royal Szálló, *színes, mázas faliképek* (lebontották); 1960 Budakeszi, Általános Iskola, *oszlopburkolat* – színes kontúrú mázas csempekép (lebontották); 1961 Salgótarján, étterem, *színes plasztikus mázas samott kompozíció*; 1961 Tiszapalkonya, Iskola, *színes plasztikus mázas samott képek*; 1961 Kecskemét, Aranyhomok Szálló, étterem, *plasztikus színes mázas falikép*; 1962 Debrecen, Nagyáruháza, *oszlopburkolat* – színes mázas csempe; 1962 Balatonfüred, Áruháza, *színes, plasztikus,*

samott kompozíció (nem került elhelyezésre); 1963 Miskolc, Egyetemi Kollégium, *színes festett falburkolat* – mázas samott; 1963 Tiszapalkonya, Vegyigvár, *színes plasztikus falikép* – samott (lebontották); 1963 Budapest XXI., Iskola, *színes plasztikus mázas samott képek*; 1964 Budapest IX., Rezső tér, Kollégium, *színes plasztikus samott falburkolat*; 1965 Balatonalmádi, Pannonia étterem, *plasztikus kontúrú színes samott mázas faliképek*; 1965 Dombóvár, Gimnázium, *színes, plasztikus, samott falikép*; 1966 Pécs, Orvostudományi Egyetem, *színes, plasztikus mázas samott fal*; 1968 Budapest XII., Farkasréti temető, *Ascher Oszkár-síremlék* – plasztikus, mázas samott; 1968 Budapest XI., Budapesti Műszaki Egyetem, Vegyészmérnöki Kar, *plasztikus színes samott falikép*; 1969 Hódmezővásárhely, Műteremházak, *homlokzati relief* (3 db) – plasztikus mázas samott; 1970 Budapest, Reanal Vegyianyaggyár, *színes festett plasztika* – samott; 1971 Keszthely, Helikon Szálló étterem, *plasztikus mázas samott fal*; 1971 Budapest V., Vörösmarty téri Irodaház, I. emeleti átjáró, *két falburkolat* – plasztikus mázas samott (lebontva); 1976 Budapest V., Kossuth Lajos utca, Amfora üzlet alagsor, *plasztikus mázas samott falburkolat*; 1976 Budapest XII., Fodor utca, Állami Vendégház kertje, *plasztikus samott térelválasztó fal és szökőkút*; 1976 Szeged, Biológiai Kutatóintézet, *plasztikus mázas samott falburkolat*; 1977 Győr, Kioszk étterem, *plasztikus, mázas samott falburkolat*; 1979 Dombóvár, Kultúrház, *mázas, plasztikus samott falburkolat*; 1980 Tompa, Határátkelő, *ivókút térplasztika* – pirogránit; 1980 Szeged, Orvostudományi Egyetem, *mázas, plasztikus samott falikép*; 1984 Budapest XII., Budapest Kongresszusi Központ, *mintázott, színezett samott fali plasztika*; 1985 Budapest XIII., Orvostovábbképző Intézet, *szökőkút, 3 db térplasztika* – színezett samott; 1986 Orosháza, Művelődési Ház, *homlokzati fríz* – plasztikus, színes, mázas samott; 1986 Komárom, Jókai tér, Duna Áruház, *térelválasztó fal* – plasztikus mázas samott kompozíció; 1987 Balatonfüred, Paksi Atomerőmű Gyógyfürdő, *plasztikus mázas samott fal*; 1991 Encs, OTP, *színes plasztikus mázas samott kompozíció*; 1991 Budapest, EMTEL Kábel Művek, Irodaház, *színes plasztikus mázas fal*; 1993 Pincehely, Kórház, *Dr. Lukovits István-emléktábla* – plasztikus mázas samott; 1994 Balatonboglár, *szökő- és ivókút* – több darabos színes mázas samott kompozíció; 1995 Százhalombatta, uszoda, *domborművek* – mázas kerámia

Makrisz Agamemnon (Macris Agamemnon) (Patrasz /Görögország/, 1913. március 24. – Patrasz /Görögország/, 1993. május 27.)

1933 és 1938 között az athéni Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Dimitriadisz és Tombrosz volt.

1945 és 1949 között Párizsban, 1950-től Magyarországon, az 1980-as évek második felétől Görögországban élt. Magyarországon 1952 és 1963 között a budapesti Százados úti művésztelepen dolgozott. 1938-tól volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1953 Munkácsy-díj; 1955 Munkácsy-díj; 1966 Érdemes Művész; 1969 Művelődésügyi Minisztérium nivódíja; 1972 Kiváló Művész; 1973 Munka Érdemrend arany fokozata; 1978 Kossuth-díj; 1979 Kulturális Minisztérium nivódíja; 1983 Magyar Népköztársaság Babérkoszorúval Ékesített Zászlórendje

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1952 Budapest V., Beloiannis utca 17., *Nikosz Beloiannisz-emléktábla* – márvány dombormű; 1952 Beloiannis, Lenin tér, *Nikosz Beloiannisz-emléktábla* – bronz dombormű; 1952 Budapest XIV., Városliget, *Móricz Zsigmond* – mész kő (1966-ban áthelyezve a Margitszigetre); 1953 Budapest XIV., Népstadion, *Éneklő fiatalok* – alumínium; 1957 Budapest XIV., Városliget, *Medgyessy Ferenc* – márvány (1966-ban áthelyezve a Margitszigetre); 1957 Tokod, Üveggyár Kultúrház, *Támaszkodó nő* – mész kő; 1958 Szeged, Textilgyári út, Textilművek, *Fonó nők* – bronz; 1959 Szekszárd, Béri-Balogh Ádám Múzeum előtti tér, *Tanácsköztársaság* – bronz (1990 után lebontva); 1960 Budapest IX., Pöttyös utca 8/a., *Játszó gyerekek* – mész kő dombormű; 1961 Szeged, Korányi fasor 5., toronyház, *Sellő* – vörösréz lemez; 1962 Győr, Pályaudvar, *Vizicsikó* – vörösrézlemez (1981-ben áthelyezve a Duna-Rába-torkolatba, a Strand-szigetre); 1962 Budapest XI., Kosztolányi Dezső tér, *Munkáslány* – bronz; 1962 Debrecen, Béke úti Általános Iskola, *Ady Endre* – bronz (1986-ban áthelyezve Liszt Ferenc tér, Ady Endre Gimnázium); 1962 Gyula, Groza park, *Bartók Béla* – bronz; 1962 Debrecen, Bem tér 18., Atommagkutató Intézet, *Joliot Curie* – bronz; 1963 Kecskemét, Aranyhomok Szálló, *Kecskemétet szimbolizáló plasztika* – ólom; 1963 Budapest XII., Pihenő út 1., Korányi TBC Intézet, *Ülő nők* – márvány; 1964 Mauthausen (Ausztria), *Mártíremlékmű* – bronz; 1965 Szeged, Bartók Béla tér, *Bartók Béla* – bronz (1970-ben áthelyezve Dóm tér, Nemzeti Emlékcsarnok); 1966 Budapest VI., Városligeti fasor 38., Rátkai Klub, *Tánc* – mész kő dombormű; 1966 Miskolc, SZOT-székház, *Húsz éve* – vörösréz; 1968 Budapest XVIII., Lakatos úti lakótelep, Mikszáth utca, *Ülő nő*; 1968 Szombathely, MSZMP-székház, *Lenin* – vörösrézlemez (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1969 Budapest VI., Nagymező utca, Mikroszkóp Színház, *Plasztika* – ólomlemez; 1970 Kecskemét, Fedett uszoda, *Úszó nők* – vörösrézlemez, ólom; 1970 Budapest V., Néphadsereg tér, *Nemzetközi brigád, Spanyol partizánok emlékműve* – bronz, mész kő (1992-ben lebontva, majd áthelyezve a budatétényi Szoborparkba); 1970 Budapest XII., Korányi Szanatórium, *körplasztika* – márvány; 1970 Eger, Gárdonyi tér, *Lenin* – gránit (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1971 Budapest, Vadászati Világkiállítás, *Állatfigurák* – vörösréz (sorsa ismeretlen); 1972 Békéscsaba, Megyei Tanács, *Figurális dombormű* – vörösrézlemez; 1973 Füzesabony, Járási MSZMP-székház, *Ülő nő* – mész kő; 1973 Debrecen, Agrártudományi Egyetem, *Fésülködő nő* – vörösréz; 1973 Békéscsaba, Tanácsköztársaság útja, Művelődési és Ifjúsági Ház, *Munkáslány* – vörösrézlemez; **1974 Tatabánya, Óváros, Ótelepi temető, kolumbárium-dombormű – beton**; 1975 Tiszafüred, Felszabadulás tér, *Felszabadulási emlékmű* – vörösrézlemez; 1975 Pécs, Mecsek, Hunyadi út, *Felszabadulási emlékmű (Niké)* – hegesztett bronz, beton; 1977 Kazincbarcika, Kórház, *körplasztika* – vörösrézlemez; 1978 Sopron, Barátság park, *Ülő nők* – vörösrézlemez; 1978 Athén (Görögország), *Áldozatok tiszteletére*; 1979 Marcali, Ifjúsági park, *Térdelő nő* – bronz; 1980 Szeghalom, Szabadság tér, *Felszabadulási emlékmű* – vörösrézlemez; 1980 Nicosia (Ciprus), Köztársasági elnöki palota, *Makariosz érsek* – bronz; 1980 Budapest XII., Moszkva tér, *Sellő-díszkút* (Makrisz Zizivel) – vörösrézlemez, bronz, mozaik (2016-ban áthelyezve a Krisztina körút-Várfoke utca találkozásához); 1982 Budapest I., Szentháromság tér 7-8., *Hermes* – vörösrézlemez; 1982 Mexikóváros (Mexikó), Bartók tér, *Bartók Béla* – bronz; 1983 Leninváros, MSZMP-székház, *Lenin* – vörösrézlemez, kő (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1983 Athén

(Görögország), Jacht Klub, *Hellasz*; 1986 Budapest XIII., Viza utca, Rakpart, *Mauthauseni mártírelékmű* – bronz, mészke (a Mauthausenben felállított emlékmű méretváltozata); 1986 Eger, Almagyar úti Szolgáltatóház (Kossuth Lajos út 28.), *Alabárdos katona* – vörösrézlemez; 1986 Leninváros, Lenin út, *Fészülködő nő* – vörösrézlemez; 1988 Szigetvár, Basa utca, Városi Kórház, *Szigeti veszedelem* – vörösrézlemez; 1992 Budapest VIII., Kálvária tér, *háromfigurás díszkút* – mészke, vörösrézlemez; 2005 Budapest VI., Városligeti fasor 38., Művészeti Szakszervezetek Szövetsége, *Zenészek* – ólom, mészke dombormű; *Táncosok* – ólom, mészke dombormű; – Budapest II., Vérhalom utca 17., *díszkút*; Miskolc, Nehézipari Műszaki Egyetem, *figurális dombormű*; Makó, Felszabadulás tér, *Háború és fasizmus áldozatai*; Vác, Pokolszigeti hajókikötő, *Körplasztika*; Korinthos (Görögország), *Türr István-emlék*; Budapest, Üllői úti óvoda, *Játszó gyerekek*

Marosán László (Budapest, 1916. október 30. – Budapest, 1991. június 23.)

1933 és 1937 között a budapesti Iparrajziskolában, majd 1937-től Aba-Novák Vilmos szabadiskolájában végezte tanulmányait.

Budapesten élt, a Várbazárban dolgozott. 1935-től volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1966 Munkácsy-díj; 1977 Érdemes Művész; 1986 Munka Érdemrend ezüst fokozata

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1955 Győr, Révai Miklós utca 5., Posta, *Galambot röptető nő* – mészke dombormű; 1958 Várpalota-Inota, Erőmű utca, Béke Művelődési Ház, *Művészet* – tégladombormű; 1959 Budapest VI., Csillag Áruház, *dombormű* – vörösrézlemez; 1960 Győr, Hild József Építőipari Technikum, *emléka* – vörösrézlemez; 1960 Budapest, IBUSZ Iroda, *dombormű* – vörösrézlemez; 1960 Miskolc, Csabai kapu, Rendelőintézet, *Nő korsóval* – mészke; 1961 Debrecen, Petőfi tér, Vasútállomás, *figurális dombormű* – alumínium (sorsa ismeretlen); 1962 Keszthely, Mezőgazdasági Akadémia, *dombormű* – vörösrézlemez; 1963 Balatongyörök, Tatabányai Szénbányászati Tröszt üdülő, *dombormű* – vörösrézlemez; **1964 Tatabánya, Újváros, I. sz. Üzletház, dombormű – vörösrézlemez (nem helyezték el)**; 1964 Balatongyörök, étterem, *Vitorlások* – vörösrézlemez; 1965 Budapest IX., Üllői út 89/a., *térelválasztó*; 1967 Budapest VIII., *Sport* – lemez domborítás; 1967 Győr, *térelválasztó rács* – mészke; 1967 Szeged, Szolgáltató sor, Gyógyszertár, *Hügieia* – fa (sorsa ismeretlen); 1967 Budapest VIII., Szentkirályi utca, Sportcsarnok, *dombormű* – vörösrézlemez; 1967 Szeged, Odessza városrész, Gyógyszertár, *dombormű* – fa; 1969 Budapest, 100-as Posta, *figurális térelválasztó rács* – gipsz; 1974 Budapest XIV., Városliget, Vakok kertje, *plasztika* – krómácel (sorsa ismeretlen); 1970 Veszprém, Victor Hugo utca 28., Simonyi Zsigmond Általános Iskola, *homlokzati dombormű* – mészke; 1975 Debrecen, Műszaki Főiskola, *Körzött tartó férfi*; 1976 Baja, Petőfi Sándor utca 1., 609. számú Ipari Szakmunkásképző Intézet, *murália* – krómácel; 1979 Veszprém, Dózsa György út, Művelődési Ház, *Áttört plasztika* – krómácel, vörösréz; 1983 Budapest XIV., Ifjúság út, Hotel Stadion, *Lángok-szökőkút* – krómácel (2000-ben áthelyezve a Szabó József út, Népstadion területére); 1987 Miskolc, Szentpéteri kapu 66., *Sellő* – krómácel (lebontva, sorsa ismeretlen)

Marosits István (Szombathely, 1943. március 18.)

1963 és 1965 között a budapesti Állatorvostudományi Egyetemen, majd 1965 és 1972 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Pátzay Pál, Barcsay Jenő és Pogány Frigyes volt.

1961 óta Budapesten él. 1974 óta a Moholy-Nagy László, 1979 óta a Ferenczy István képzőművész kör tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1973–1976 Derkovits-ösztöndíj; 1976 Derkovits-ösztöndíj Derkovits-díja; 1983 Magyar Néphadsereg képzőművészeti pályázata, a Honvédelmi Minisztérium I. díja; 1983 Szabadtéri Szoborkiállítás, Salgótarján Városi Tanács díja, Salgótarján; 1983 Szocialista Kultúráért; 1984–1985 SZOT-ösztöndíj; 1984 XXXI. Vásárhelyi Őszi Tárlat díja, Hódmezővásárhely; 1986 Művelődési Minisztérium nívódíja; 1987 Munkácsy-díj; 1989 Angyalföldi Tárlat díja, Budapest; 1989 Honvédelmi pályázat, Honvédelmi Minisztérium II. díja, Szentendre; 1990 Nemzetközi Szobrászrajz Biennálé, a Hungarovin díja, Budapest; 1992 Nemzetközi Szobrászrajz Biennálé, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja, Budapest

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1971 Balatonföldvár, Juventus Ifjúsági Szálló, *Négyen együtt* – beton (2008-ban áthelyezve Somogyi Béla utca, majd 2011-ben a keleti strandra); 1972 Budapest XVIII., Est utca 2-4. *Párkák-játszóplasztika* – beton; 1973 Budapest XV., József Attila utcai Óvoda, *Síkkompozíció* – alumínium; **1975 Tatabánya, Felszabadulás tér (ma Fő tér), Béke park, 1944-es bányász mártírok emlékműve (Munkásmozgalmi mártír emlékmű) – bazaltbeton**; 1979 Leninváros, Tisza ABC, *Dínócsalád* – alumínium; 1979 Vasvár, Szentmihályfalvi utca, ABC Áruház, *Vasvár 700 éves emlékkő* – mészkő; 1980 Budapest IV., Dallos Ida Művelődési Ház, *Dallos Ida* – beton dombormű (lebontva, sorsa ismeretlen); 1982 Budapest XII., Farkasréti temető, *Dr. Pongrácz Kálmán-síremlék* – gránit, alumínium, coracél; 1982 Nyíregyháza, Országzászló tér, Tudomány és Technika Háza, *Erővonalak* – krómaccél; 1982 Rum, Fürst-szülőház, *Fürst Sándor* – bronz dombormű (lebontva, sorsa ismeretlen); 1983 Vasvár, Alkotmány utca 8., *Barabás István* – bronz, beton; 1983 Győrvár, Általános Iskola, *Béri Balogh Ádám-emléktábla* – bronz dombormű; 1983 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Farkas Aladár-síremlék* – mészkő; 1984 Budapest XI., Villányi út, MSZMP Budapesti Oktatási Igazgatósága, *Memento* – alumínium, üveg; 1985 Szombathely, Hevesi Ákos Szakközépiskola, *Niké* – alumínium, üveg; 1985 Siófok, Szépvölgyi út 2., 4. számú Általános Iskola, *Szélbolygó* – krómaccél; 1986 Esztergom, Bajcsy-Zsilinszky utca, Bibliotheca, *Liszt Ferenc* – bazaltbeton, coracél, bronz; 1986 Záhony, Petőfi Sándor utca, Határátkelő, *Kelet kapuja* – beton; 1986 Budapest IV., István tér, *Szovjet hősi emlékmű* – beton, bronz (az 1947-ben felállított, Kocsis András által tervezett emlékmű cseréje, 1990-ben lebontva, a főalak a Megyeri úti temetőben felállítva); 1988 Siófok, Koch Róbert utca 8., Nevelési Központ, *UFO* – beton, krómaccél; 1988 Gyöngyösfalu, Kossuth Lajos utca 41., Általános Iskola, *Tolnay Sándor-emlékplasztika* – bronz; 1989 Kajászó, Rákóczi utcai Emlékkert, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – beton, mészkő, acél (Bory Jenő I. világháborús emlékművével); 1989 Hévíz, Kossuth Lajos utca 2., Illyés Gyula Általános Iskola, *Illyés Gyula* – bronz,

mészkő; 1990 Budapest VII., Állatorvostudományi Egyetem, *II. világháborús és 1956-os állatorvos-emléktábla* – bronz; 1990 Budapest XII., Farkasréti temető, *Hajdú Júlia-síremlék* – kő, krómaccél; 1992 Budapest, Gyűjtőfogház, *Demény Pál* – bronz dombormű; 1992 Budapest V., Kossuth Lajos tér, Mezőgazdasági Minisztérium, *Tolnay Sándor* – bronz; 1992 Keszthely, Helikon utca 28/a., *Károly Gyula-emléktábla* – bronz; 1993 Balatonfőkajár, Rákóczi tér, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – bronz, beton, vörös kő; 1995 Budapest XIII., Hegedűs Gyula utca 2., *Hegedűs Gyula-emléktábla* – bronz dombormű; 1996 Budapest VII., Dózsa György út-Benczúr Gyula utca 49., *Benczúr Gyula-emléktábla* – bronz, mészkő dombormű; 1997 Budapest III., Csobánka tér 7., Veres Péter Gimnázium, *Kalokagathia* – bronz, márvány; 1998 Lukácsháza, Tanács utca 12., *Tolnay Sándor* – bronz, fa; 1999 Pilis, Petőfi park, *Petőfi lángoszlop* – bronz, koracél, mészkő; 2000 Vasvár, Barabás István utca, Városi köztemető, *Marosits-síremlék* – mészkő, bronz; 2000 Budapest XI., Magyar Tudósok körútja 1., Magyar Szentek temploma, *Mennybemenetel, Szent István megkoronázása* – bronz, alumínium, mészkő; 2003 Budapest XI., *Dr. Palotás Gábor* – bronz, mészkő; 2003 Budapest VI., Szófia utca 7., *Hegedűs István-emléktábla* – bronz, mészkő dombormű; 2004 Szombathely, Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola, *Dr. Bariska Mihály* – bronz, mészkő; 2005 Debrecen, Nagyerdei körút, Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum, *Dr. Tankó Béla* – bronz; 2005 Budapest III., Gruber Béla-emlékszoba, *Gruber Béla* – bronz; 2006 Vasvár, Főszolgabíró tér, *Niké, 1956-os emlékmű* – alumínium, alubronz, bazalt; 2006 Vasvár, Bartók Béla utca 4., Nagy Gáspár Művelődési Központ, *A ma embere* – alumínium; 2006 Vasvár, Bartók Béla utca 4., Nagy Gáspár Művelődési Központ, *Zeneművészet* – alumínium, acél; 2006 Vasvár, Bartók Béla utca 4., Nagy Gáspár Művelődési Központ, *Tudomány* – alumínium, acél; 2006 Vasvár, Bartók Béla utca 4., Nagy Gáspár Művelődési Központ, *Költészet* – alumínium; 2006 Debrecen, Nagyerdei körút 98., Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum, *Dr. Krompecher István* – bronz; 2006 Debrecen, Nagyerdei körút 98., Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum, *Prof. Dr. Sántha Kálmán akadémikus* – bronz; 2006 Budapest XIII., Tahi utca 14., *56-os emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 2013 Budapest XIII., Ruttkai Éva park, *Ruttkai Éva* – mészkő, bronz; – Budapest XII., Farkasréti temető, *Gyurkóczy Miklós Ervin-síremlék* – bronz

Marton László (Tapolca, 1925. november 5. – Budapest, 2008. október 6.)

1940 és 1946 között a budapesti Iparművészeti Iskolában tanult, majd 1946 és 1952 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Pátzay Pál és Ferenczy Béni volt.

Budapesten élt.

Díjak, ösztöndíjak:

1940 Zala vármegye ösztöndíja; 1944 Horthy Miklós-ösztöndíj; 1949 A Fővárosi Képtár kiállítása, VIT-díj, Budapest; 1952 Magyar-Szovjet Társaság I. díja; 1952 Munkácsy-díj; 1953 Szondi szobor pályázat I. díja; 1953 Munkácsy-díj; 1956 Munkácsy-díj; 1970 Csányi László-emlékplakett; 1972 Dózsa-szobor pályázat, I. díj, Mezőtúr; 1973 Érdemes Művész; 1975 A Városi Tanács elismerő oklevele, Kiskunhalas (Hírnök-emlékműért); 1977 Kitüntető

jelvény arany fokozat, Mezőtúr (Dózsa-emlékműért); 1977 Nívódíj (Három tavasz emlékműért, Kiskunhalas); 1977 Kulturális Minisztérium nívódíja (Ho Si Minh-emlékműért, Zalaegerszeg); 1977 Kulturális Minisztérium nívódíja (Kölcsey Ferenc-mellszoborért, Álmosd); 1978 A 600 éves Mezőtúr Pro Urbe plakettje; 1980 Kiváló Művész; 1981 Pro Arte (A Dunánál-szoborért, Budapest); 1981 Nívódíj (A Vatikáni Magyar Kápolna domborműveiért, Róma /Olaszország/); 1982 A Művelődési Minisztérium nívódíja (Történelmi Allegória című műért, Veszprém); 1983 Magyar Néphadsereg képzőművészeti pályázata, a Belügyminisztérium díja; 1983 Békéstarhos emléklakettje; 1985 A Haza minden előtt-pályázat, I. díj; 1986 A Művelődési Minisztérium Liszt Ferenc-emléklakettje (Liszt Ferenc-szoborért); 1989 Veszprém megye művészeti díja arany fokozata; 1989 Jose Marti emlékérem, Havanna (Kuba) (Kossuth-szoborért); 1989 Bárdos Lajos emléklakett, Tapolca; 1990 Batsányi János emléklakett, Tapolca; 1992 Pro Cultura ezüstérem, Hévíz; 1992 Festetics György emlékérem, Hévíz; 1994 Tapolca Város Díszpolgára; 1994 Pro Cultura, Hévíz; 1995 Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje; 1995 Pro Comitatu és emléklakett, Veszprém; 1996 Hévíz Város Díszpolgára; 1997 Hévíz Városa Aranykönyvébe való díszpolgári bejegyzés; 1999 Hévíz arany plakettje (Nympha-díszkútért és Ecce Homo-szoborért); 2000 Tokió (Japán) Főváros Kormányzatának elismerő oklevele (Kiskirálylány című szoborért); 2003 Kossuth-díj; 2003 Kós Károly-díj (Donáth Ferenc-szoborért); 2005 Budavárért emlékérem; 2008 Budapest Díszpolgára (posztumusz)

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1952 Orosháza, Táncsics Mihály Gimnázium, *Táncsics Mihály* – bronz; 1953 Dunaújváros, Vasvári Pál Általános Iskola, *domborművek* – mészkő; 1953 Budapest XIV., Hősök tere, Millenniumi Emlékmű, *Bocskai hajdúi harcban a császári zsoldosokkal* – bronz dombormű; 1954 Budapest XI., Budafoki út 109., Textilgyári Óvoda, *Játsszó gyerekek* – mészkő; 1954 Budapest XIV., Kossuth Lajos utca, Gépipari Technikum, *Kossuth Lajos* – mészkő; 1954 Debrecen, Mezőgazdasági Akadémia, *Traktorosok* – mészkő; 1955 Tapolca, Általános Iskola, *Tanítónő* – terrakotta; 1955 Budapest XIV., Városliget, *Ferenczy István* – márvány (1966-ban áthelyezve a Margitszigetre); 1956 Békéscsaba, Építészeti Technikum, *Súlydobó* – alumínium; 1957 Szombathely, Savaria tér, *Tyche* – bronz; 1957 Gödöllő, *Relief* – pirogránit; 1958 Budapest VI., Körönd (ma Kodály körönd), *Szondi György* – bronz; 1958 Keszthely, Strand, *Fürdő után* – alumínium; 1958 Budapest X., Üllői út 130., *Béke (Lány galambbal)* – bronz; 1959 Budapest XII., Joliot Curie tér (ma Királyhágó tér), *Joliot Curie* – bronz (2000-ben lebontva, 2009-ben áthelyezve, illetve újraöntve a Budapest XII., Konkoly-Thege Miklós út 21-23., KFKI atomreaktor előtti kertbe); 1959 Budapest I., Czákó utcai Általános Iskola, *Furulyás lány* – alumínium; 1960 Komló, Lenin tér, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1963 Kaposvár, Színház park, Csiky Gergely Színház, *Múza (Nő hárfával)* – mészkő; 1963 Budapest VI., Magyar Állami Operaház, *Beethoven* – mészkő; 1963 Budapest VI., Magyar Állami Operaház, *Mozart* – mészkő; 1964 Hőgyész, Fő tér, *Bőség* – mészkő; 1964 Debrecen, Tanácsház, *Kossuth Lajos* – bronz; 1964 Gyula, Lenin tér, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1964 Vác, Kikötő, *Fekvő nő* – mészkő; 1965 Debrecen, Kossuth Lajos Tudományegyetem, *Fekvő férfi* – bronz; 1965 Hódmezővásárhely, Városi Sport-stadion, *Atléta* – bronz; 1966 Siklós, Vár, *Jobbágyfelszabadítási emlékmű* –

bronz; 1966 Kaposvár, AKÖV Irodaház, *Napozó* – bronz; 1966 Mosonmagyaróvár, *Kútfigura* – alumínium; 1967 Salgótarján, Megyei Tanács, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1967 Székesfehérvár, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1968 Eger, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1968 Kiskőrös, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1968 Kunszentmárton, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1968 Debrecen, Gördülőcsapágy Művek, *XX. század* – bronz; 1968 Szentes, Fő tér, *Tanácsköztársasági emlékmű (Kubikusok)* – bronz; 1968 Szigliget, Alkotóház, *Olvasó nő* – mészkő; 1969 Szalkszentmárton, Petőfi tér, *Petőfi* – bronz; 1969 Vaja, Vay Ádám Múzeum, *Vay Ádám* – mészkő; 1969 Jászberény, *Új termés* – mészkő; 1969 Veszprém, *Torzó* – márvány; 1969 Hajdúszoboszló, Béke tér, *Bocskai-lovas szobor* – bronz; 1970 Zalaegerszeg, Ifjúsági park, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1970 Békéscsaba, *Áchim András* – mészkő; 1970 Nyíregyháza, Tompa Mihály utca 12., Laktanya, *Damjanich János* – bronz; 1970 Balatonszéplak, SZOT Üdülő, *Nike* – mészkő; 1971 Balatonfüzfő, *Lenin* – márvány (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1972 Dömsöd, Művelődési Ház, *Petőfi* – bronz; 1972 Mezőtúr, Művelődési Ház, *Petőfi* – bronz; 1973 Sárospatak, Kollégium előtti tér, *Kossuth Lajos* – bronz; 1973 Mezőtúr, Dózsa György tér, *Dózsa* – bronz; 1973 Kecskemét, Széchenyi úti lakótelep, *Kútfigura* – bronz; 1973 Budapest IX., Üllői út, Iparművészeti Múzeum, *Radisits Jenő* – márvány; 1973 Szatmárcseke, Művelődési Ház előtti tér, *Kölcsey-emlékmű* – bronz; 1973 Tapolca, Bakonyi Bauxitbánya-székház, *Figurális rácskompozíció* – mészkő; 1974 Álmossd, Fő tér, *Kölcsey Ferenc* – mészkő; 1975 Kiskunhalas, Semmelweis tér, *Hírnök (Három tavasz)* (Kerényi Józseffel) – bronz, beton; 1976 Budapest XVIII., Vörösfény utca-Címer utca, *Felszabadulási emlékmű* (Martsa Istvánnal) – mészkő; 1976 Zalaegerszeg, Landerhegyi lakótelep, *Ho Si Minh* – bronz, márvány; 1976 Hévíz, Thermál Hotel, *Kisfaludy Sándor emlékére* – bronz; 1976 Szolnok, Rendőrkapitányság, *A trombitás* – mészkő; 1976 Hőgyész, Hunyadi János Általános Iskola, *Hunyadi János* – bronz dombormű; 1977 Veszprém, *Nagy bánat* – márvány; 1978 Ruzsa, Fő tér, *Felszabadulási emlékmű* – mészkő, bronz; 1978 Budapest I., Várszínház, *Kempelen Farkas* – márvány; 1978 Budapest I., Várszínház, *Kelemen László* – márvány; 1978 Budapest XII., Farkasréti temető, *Fodor József-síremlék* – bronz; 1978 Budapest V., Semmelweis utca, Szovjet Kultúra és Tudomány Háza, *Leonyid Brezsnyev* – bronz (1990 után sorsa ismeretlen); 1980 Budapest XI., Egry József utca-Irinyi János utca, *Egry József* – bronz; 1980 Badacsony, Kikötő, *Egry József* – bronz; 1980 Róma (Olaszország), Szent Péter Bazilika alttemploma, Magyarok Nagybasszonya Kápolna, *Boldog Jolánta*, *Boldog Szalome*, *Magyar Mózes*, *Toulouse-i Szent Lajos* – mészkő domborművek; 1980 Budapest V., Kossuth Lajos tér, A Dunánál – *József Attila* – bronz, mészkő (2013-ban áthelyezve a rakpartra); 1980 Tapolca, *Kossa István* – bronz; **1980 Tatabánya, Dózsakert, Dózsa György út 77., Komárom Megyei Kórház (ma Szent Borbála Kórház), Merengő – bronz**; 1982 Békés, *Kodály Zoltán* – bronz; 1982 Badacsonytomaj, Keresztury-ház, *Kodály Zoltán-emléktábla* – bronz dombormű; 1982 Kecskemét, *Prohászka József-síremlék* – mészkő, bronz; 1982 Senlis (Franciaország), *Liszt Ferenc* – bronz; 1982 Veszprém, Münnich Ferenc tér, MSZMP Veszprém Megyei Bizottsága-székház, *Történelmi allegória* – mészkő; 1983 Budapest VI., Liszt Ferenc tér 10., *Harangozó Gyula-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 1983 Tyukod, *Felszabadulási emlékmű* – mészkő, bronz; 1984 Ajka, Ajkai Üveggyár, *Üvegfúvók* – bronz; 1984 Ajka,

Bányászok – bronz; 1984 Sárospatak, Szoborpark, *Pécsi Sándor* – bronz; 1984 Budapest XII., Virányos úti Általános Iskola, *Kelen József* – bronz (1989-ben eltávolítva, sorsa ismeretlen); 1985 Marcali, Fő tér, *Noszlopy Gáspár* – bronz; 1985 Sárvár, Thermál Szálló, *Sztriptíz* – bronz; 1985 Budapest, Energiagazdálkodási Intézet, *Heller László* – bronz; 1985 Budapest, Energiagazdálkodási Intézet, *Forgó László* – bronz; 1985 Pápa, Köztársaság liget, *Kilián György* – bronz; 1986 Budapest VI., Liszt Ferenc tér, *Liszt Ferenc* – bronz, gránit; 1986 Halle (Német Demokratikus Köztársaság), *Népek barátsága* – bronz; 1987 Ajka, Molnár Gábor Általános Iskola, *Molnár Gábor* – mészke, bronz; 1987 Vasszécsény, Ebergényi Kastélyszálló, *Locsi-pocsi-kút* – bronz; 1987 Budapest VII., Lenin körút (ma Erzsébet körút) 2-4., *Erdei faun* – bronz; 1988 Pápa, Alsóvárosi temető, *A fasizmus áldozatainak emlékére* – műke, bronz; 1988 Devecser, Kastélykönyvtár, *Nagy László* – bronz; 1988 Veszprém, Petőfi Színház, *Vándor Petőfi* – bronz; 1988 Tapolca, Romkert, *Múltunk* – bronz; 1988 Pápa, Türr István Gimnázium, *Türr István-emléktábla* – mészke, bronz; 1988 Pápa, Köztársaság liget, *Bartók Béla* – bronz; 1988 Tapolca, Köztársaság tér, *Pásztorfiú* – bronz; 1988 Budapest XV., Kossuth utca 53., *Pletyka* – márvány; 1988 Havanna (Kuba), Lenin-liget, *Kossuth Lajos* – bronz; 1989 Budapest XI., Szakasits Árpád út, *Szakasits Árpád* – bronz (1990 után lebontva, 1992 óta a budatétényi Szoborparkban); 1989 Budapest V., Vigadó tér, Duna-korzó, *Kiskirálylány* – bronz; 1990 Tapolca, Úttörő utca 5., Iskola, *Bárdos Lajos-emléktábla* – bronz; 1990 Tapolca, Városi Múzeum, *Batsányi János-emléktábla* – bronz; 1990 Tapolca, Fő tér, *Kiskirálylány* – bronz; 1990 Sümeg, Plébániatemplom, *Padányi Bíró Márton* – bronz; 1990 Sümeg, Várudvar, *Vetési Albert* – bronz dombormű; 1990 Tapolca, Hősök tere, *Szomorú történelmünk* – bronz, mészke; 1990 Sümeg, Fő utca, *II. világháborús emlékmű* – mészke; 1990 Ajka, *Évszakok* – bronz, mészke; 1991 Sümeg, Plébániatemplom, *Maulbertsch* – bronz; 1991 Langenargen (Németország), Városi Múzeum, *Maulbertsch* – bronz; 1991 Hévíz, *Festetics György* – bronz; 1992 Budapest XII., Béla király út, Kormány Vendégház, *Fortuna* – bronz; 1992 Budapest XX., Pestszenterzsébet, Idősek Otthona, *Négy Évszak (Tavas, Nyár, Ősz, Tél)* – bronz, mészke; 1993 Battonya, SOS Gyermekfal, *Herman Gmeiner* – bronz; 1993 Balasagymarmat, Ady Endre utca 8., *Szabó Vladimír-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; 1994 Budapest, Zeneakadémia, *Cziffra György* – bronz; 1994 Hévíz, Szentlélek templom, *Ecce homo* – bronz; 1994 La Chaise-Dieu (Kanada), *Cziffra György* – bronz; 1994 Budapest XII., Magyar jakobinusok tere 1., *Szombathy Viktor-emléktábla* – mészke, bronz dombormű; 1996 Devecser, Templom tér, *Fohász hősi halottaknak* – bronz; 1996 Győr, *Lord Rothermere* – bronz; 1996 Hévíz, Kossuth utca, *Nagy Imre* – bronz; 1996 Hévíz, Kodály utca, *Kodály Zoltán* – bronz; 1996 Toronto (Kanada), *Peter Munk* – bronz; 1996 Toronto (Kanada), *Melanie Munk* – márvány; 1996 Toronto (Kanada), Szív-kórház, *Andrew Sarlós* – bronz; 1996 London (Nagy-Britannia), Newspaper Holding Limited, *Lord Lothmere* – bronz; 1997 Budapest XII., Apor Vilmos tér, *Apor Vilmos-emlékmű* – bronz; 1997 Pannonhalma, Fő tér, *Szent Márton* – mészke; 1997 Keszthely, Premontrei Gimnázium, *Festetics György* – bronz; 1997 Keszthely, *Vajda János* – bronz; 1998 Budapest V., Kossuth Lajos tér, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium-árkád, *Donáth Ferenc* – bronz; 1998 Budapest I., Budai Vár, Fehérvári Rondella, *Görgey Artúr lovas szobor* – bronz, gránit; 1998 Budapest XII., Diós árok 1., Szent János Kórház, *Nepomuki Szent János* – mészke; 1998 Hévíz, Polgármesteri Hivatal, *Nympha-díszkút* – márvány; 1999 Budapest IX., Népliget, *Dalnoki Jenő* – bronz; 1999

Csenger, Fő tér, *O'sváth László* – bronz; 1999 Hévíz, *Dr. Moll Károly- emléktábla* – bronz; 2000 Pápa, Nagytemplom, *Keresztelő Szent János* – bronz; 2000 Pápa, Fő tér, *Gróf Esterházy Károly* – bronz; 2000 Tokió (Japán), Ikebukuro Metropolitan Art Space Center Gallery, *Kis-királylány* – bronz; 2000 Budapest XI., Gellérthegy Sziklakápolna, *Boldog Özséb* – bronz; 2000 Budapest XI., Gellérthegy Sziklakápolna, *Mindszenty József* – bronz dombormű; 2000 Ipolyvece, Római katolikus templom kertje, *Pásztorfű* – bronz; 2000 Tapolca, Művelődési Ház, *Szent Borbála* – bronz; 2000 Veszprém, Hittudományi Főiskola, *Szent István* – bronz; 2000 Ipolyvece, Temető, *Megfeszített Krisztus* – bronz; 2001 Budapest XII., Királyhágó tér, *Cantata Profana, Millenniumi emlékmű* – mészkő, bronz; 2001 Heimbach (Németország), *Szent Mihály arkangyal harca a sátánnal*; 2001 Keszthely, Festetics-kastély parkja, *Flóra* – bronz; 2001 Budapest IX., Népliget, *Székelly Bulcsú* – bronz; 2001 Budapest, *Röplabdázók* – bronz; 2001 Budapest, *Fürdőző kisfiú* – bronz; 2002 Zsaryán, Parókia kertje, *O'sváth László* – bronz; 2002 Budapest IX., Bajor Gizi park, Nemzeti Színház, *Sinkovits Imre Mózes szerepében* – bronz; 2002 Budapest IX., Bajor Gizi park, Nemzeti Színház, *Major Tamás III. Richárd szerepében* – bronz; 2002 Budapest IX., Bajor Gizi park, Nemzeti Színház, *Színész-portrék (Bihari József, Kálmán György, Makláry Zoltán, Őze Lajos, Pártos Erzs, Rajz János, Somogyi Nusi, Bulla Elma, Dajka Margit, Feleki Kamill, Gábor Miklós, Páger Antal, Pécsi Sándor, Sulyok Mária)* – bronz dombormű; 2002 Zágráb (Horvátország), *Antall József*; 2002 Pápa, *Sulyok Dezső* – bronz; 2003 Hévíz, Deák Ferenc tér, *Deák Ferenc* – bronz; 2004 Hévíz, Dr. Moll Károly tér, *Dr. Moll Károly* – bronz; 2004 Tapolca, Batsányi János tér, *Négy Évszak (Tavas, Nyár, Ősz, Tél)* – bronz; 2004 Döge, O'sváth Pál tér, *O'sváth Pál református püspök*; 2005 Budapest, VIII. József körút 4., Hotel Nemzeti, *Blaha Lujza* – bronz; 2007 Balatone-derics, Afrika Múzeum, *Dr. Nagy Endre* – bronz; 2007 Hévíz, Szent Erzsébet tér, *Szent Erzsébet*; 2007 Budapest, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, D. épület, *dr. Heller László* – bronz; 2008 Hévíz, Városháza tér-Kossuth Lajos utca, *Széchenyi István* – bronz; 2008 Budapest I., Vérmező, Bugát lépcső, *Babits Mihály* – bronz, mészkő; 2008 Tapolca, Batsányi János utca, Városi Könyvtár, *Wass Albert* – bronz; 2010 Budapest I., Naphegy utca, *Fadrusz János* – bronz; 2011 Hévíz, Deák tér, *Önportré* – bronz

Megyeri Barna (Megyeri Barnabás) (Nagyvárad, 1920. július 12. – Budapest, 1966. március 14.)

1937 és 1942 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Kisfaludi Strobl Zsigmond volt.

1945-től Kolozsváron, 1947-től Budapesten élt, a Várbazárban dolgozott. 1938-tól szerepelt műveivel kiállításokon. 1960-1961-ben a budapesti Magyar Iparművészeti Főiskola tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1947 A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium díja; 1965 Munkácsy-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1948 Budapest XVII., Kasztel András tér, *Szovjet hősi emlékmű* – mészkő (lebontva, 1992 óta a budatétényi Szoborparkban); 1948 Siófok, Fő utca 184., *Tanácsköztársasági emlékmű* – bronz (az 1960-as években lebontva, sorsa ismeretlen); 1950 Komló, Városház tér 3., Rendelőintézet, *Bányász* – mészkő; 1953 Várpalota, Erőmű utca, November 7. szénerőmű, *Munkásnő* – mészkő (2000 körül áthelyezve Budapestre, a Terror Házába); 1954 Budapest XIII., Pannónia utca 27-29., BM-garázs, *Két dombormű* – mészkő; 1957 Kazincbarcika (Berente), Ipari utca 7., Hőerőmű, *Prométheusz* – vörösrézlemez (2018-ban lebontva); 1957 Debrecen, Medgyessy sétány, *Arany János* – mészkő; **1958 Tatabánya, Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat, *plasztika* – vörösrézlemez (lebontva, sorsa ismeretlen)**; 1960 Budapest VII., Rákóczi út 58., Metropol Szálló, *figurális díszek* – bronz (sorsa ismeretlen); 1960 Miskolc, Csabai kapu 9-11., Semmelweis Kórház, *Nő kígyóval* – bronz; 1962 Ózd-Bolyok, Bölcsőde, *dombormű* – krómácel (sorsa ismeretlen); 1962 Budapest XXI., Csepel, Tranzit, *emléma* – fém, zománc; 1963 Budapest XIV., Erzsébet királyné útja 10/d., *Nyugalom* – mészkő; 1963 Budapest XIV., Kerepesi út 78/d., *Spartacus* – alumínium; 1965 Debrecen, Böszörményi út 134., Agrártudományi Főiskola, *Európa elrablása* – bronz; 1965 Gödöllő, Péter Károly utca 1., Víztorony, *Szélkakas* – rézlemez; 1966 Budapest VI., Nemzeti Színház, *Mennyezetplasztika*; 1966 Budapest XII., Farkasréti temető, *Megyeri Barna síremlék* – mészkő, bronz; 1968 Eger, Leányka út 6., Pedagógiai Főiskola Kollégiuma, *Fekvő nő I., Fekvő nő II.* – mészkő (áthelyezve); – Budapest, Mezőgazdasági Kiállítás, *Facsemete ültetők* – bronz (1972-ben áthelyezve Kecskemét, Erkel Ferenc tér 1-3., Kertészeti Főiskola); Ózd, Árpád vezér út, Általános Iskola, *Politechnika* – bronz; Budapest XIV., Amerikai út, *Fekvő nő*

Melocco Miklós (Róma /Olaszország/, 1935. április 3.)

1955 és 1961 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Gyenes Tamás, Mikus Sándor és Pátzay Pál volt.

Zsámbékon él. 1990 óta a Magyar Képzőművészeti Főiskola, majd Egyetem címzetes egyetemi tanára.

Díjak, ösztöndíjak:

1966 Fiatal Képzőművészek Stúdiója kiállításának díja, Budapest; 1973 XIV. Szegedi Nyári Tárlat, Szeged Megyei Város Tanácsa alkotói díja, Szeged; 1975 Munkácsy-díj; 1976 Bács-Kiskun megye Művészeti Díja, Kecskemét; 1977 Kulturális Minisztérium nivódíja; 1979 Kulturális Minisztérium nivódíja; 1982 Érdemes Művész; 1985 Neufeld Anna Alapítvány díja; 1986 Művelődési Minisztérium nivódíja; 1987 Podmaniczky-díj; 1988 Kossuth-díj; 1989 Művelődési Minisztérium nivódíja; 1993 Magyar Művészetért-díj; 1995 Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje (nem vette át); 1998 Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje; 1998 Magyar Örökség-díj; 1999 Pest Megye Díszpolgára; 2004 Prima Primissima Díj; 2008 Szent Márton-díj; 2010 Budapestért Díj; 2014 Budavárért Emlékérem; 2014 Nemzet Művésze; 2014 Sopron Város Díszpolgára; 2018 Magyar Corvin-lánc

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1962 Ózd-Bolyok, Bulcsú utcai Bölcsőde, *Fürdőző elefánt* – haraszi mészkő (1999-ben áthelyezve a Városi Strandra); 1964 Budapest XI., Gellérthegy, Jubileumi Park, játszótér, *Pelikán* – mészkő; 1964 Sárvár, Várkerület utca 30., Arborétum, *Dr. Koltay György* – mészkő; 1967 Tata, Váralja utca 4., Vár, *Thury György* – mészkő (1975-ben áthelyezve a Lovardához vezető útra, majd 1992-ben ismét visszahelyezve a Várhoz); 1969 Győr, Bartók Béla út, *Bartók Béla* – mészkő (1974-ben áthelyezve a Bartók Béla Zenei Általános Iskolába); 1970 Tihany, MTA Biológiai Kutatóintézet, *Női torzó* – kő; 1970 Salgótarján, József Attila Művelődési Központ, *Kuporgó* – haraszi mészkő; 1970 Budapest I., Tárnok utca 9., Tárnok utcai Általános Iskola, *Mátyás király* – mészkő dombormű; 1970 Budapest IX., József Attila lakótelep, Dési Huber István Művelődési Ház, *Páva* – mészkő, bronz; 1970 Budapest X., Albertirsai út, MÉM Kiállítási Iroda, *Pelikán* – mészkő; 1970 Nagykőrös, Fő tér, Városi Tanács, *Vági István* – mészkő (1990 után lebontva, az Arany János Múzeumban); 1971 Miskolc, Szentpéteri kapu, Megyei Kórház, *Szülő nő és bába* – mészkő; 1972 Herceghalom, Állattenyésztési Kutató Intézet, *Dr. Tangl Harald* – gipsz; 1973 Budapest XII., Zugligeti út 93., Libegő, *Papírrepülő* – mészkő; 1973 Orfű, Üdülőtelep, *Sárkánykút* – mészkő; 1974 Kecskemét, Fő tér, *Pelikán* – mészkő (sorsa ismeretlen); 1974 Jánoshalma, Radnóti Miklós utca 13., Radnóti Miklós Gimnázium belső udvara, *Radnóti Miklós* – bronz; 1974 Solt, Általános Iskola, *Vécsey Károly* – fa dombormű; 1975 Kecskemét, Fő tér, *Kodály Zoltán* (Kerényi Józseffel, Fekete Tamással) – bronz, architektúra (2001-ben megrongálva, majd áthelyezési szándékkal lebontva); 1975 Kecskemét, Új köztemető, *Dr. Mészöly Gyula-síremlék* – vörösréz (2013-ban eltűnt); 1975 Budapest XI., Fehérvári út, Fővárosi Művelődési Ház, *Agitátor* – körtefa dombormű; **1976 Tatabánya, Óváros, Néppark, Ady: A halottak élén – mészkő, vas (áthelyezve: 1986 Újváros, városközpont; 1997 Újváros, Studium tér, Üzleti Tudományok Főiskolája (ma Edutus Alkalmazott Tudományok Egyeteme))**; 1976 Budapest III., Fő tér, *Fő tér* – bazalt utcajelző tábla; 1976 Budapest I., Budai Vár, Országház utca 29., *Országház utca (Falon átrepülő apáca)* – festett mészkő; 1976 Budapest II., Árpád fejedelem útja 8., Császár-Komjádi Uszoda, *Komjádi Béla* – bronz; 1977 Budapest V., Petőfi Irodalmi Múzeum, *Ady-oltár* – gipsz (2000-ben az épület rekonstrukciója során az épületen belül, poliésztergyanta-változatban áthelyezve); 1977 Pásztó, Strand, *Kezdő akt* – mészkő; 1977 Pécs, Klimó György utca, Barbakán, Várarok-sétány, *Ady Endre* – carrarai márvány; 1977 Debrecen, Nagyerdei Művészsétány, *Ady Endre* – mészkő, bronz; 1978 Kiskunhalas, Kölcsey utca, Felsővárosi Általános Iskola, *Kamasz Radnóti* – bronz; 1979 Mezőtúr, Városháza, *II. Rákóczi Ferenc lovas szobor* – bronz, mészkő (2005-ben áthelyezve a Rákóczi Ferenc utca 32-36., II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolába); 1980 Győr-Abda, Bécsi út, *Radnóti* (Kerényi Józseffel) – gránit (2013-ban egy közúti baleset következtében megsemmisült, majd 2014-ben rekonstruálva); 1982 Komló, Színház, *József Attila-oltár* (Erdélyi Etával) – festett gipsz; 1983 Győr, Bencés Gimnázium, *Krisztus Emmausban* – festett bronz; 1983 Mezöhegyes, Kozma Ferenc utca, Művelődési Központ, *József Attila-emlékmű* – süttői mészkő; 1983 Budapest I., Táncsics Mihály utca 5., Koller Galéria, *Tiziano: Urbinoi Vénusz* – gipsz; 1984 Budapest XII., Farkasréti temető, *Nádasdy Kálmán-síremlék* – mészkő; 1984 Győr, Bencés templom, *Szent Sír* – gipsz; 1985 Szeged, Belvárosi temető, *Kanyó Zoltán-síremlék* – mészkő; 1985 Zsámbék, Romtemplom parkja, *Szabadságoszlop* – mészkő; 1985

Cegléd, Magyarok Nagyasszonya római katolikus kápolna, *Madonna* – ruskicai márvány; 1986 Salgótarján, Ifjúsági Művelődési Ház, *Gerelyes Endre* – terrakotta; 1986 Ópusztaszer, Nemzeti Történeti Emlékpark, *Földműves emlékmű* – süttői mészkő; 1986 Gödöllő, Állattenyésztési és Takarmányozási Intézet, *Dr. Szentmihályi Sándor* – gipsz; 1986 Kaposvár, Mező utca 2., Keleti temető, *Molnár Csilla-síremlék* – márvány dombormű; 1986 Budapest I., Mészáros utca-Pálya utca, *Kilus-kút (Léda)* – mészkő; 1986 Budapest VII., Rákóczi út 90., Grand Hotel Hungária, *Bacchus és Lady* – carrarai márvány; 1987 Zsámbék, Apor Vilmos Tanítóképző Főiskola, *Szokratész* – homokkő; 1988 Mány, Petőfi Sándor utca, I-II. világháborús emlékmű (1927), *Turul-rekonstrukció* – bronz; 1989 Budapest XII., Farkasréti temető, *Amerigo Tot-síremlék (Homo faber)* – mészkő; 1989 Budapest I., Szent György tér, Sándor-palota, *Tavaszzünnep, Vénusz diadalmenete* – mészkő dombormű-rekonstrukció; 1989 Budapest XVIII., Thököly út, Pogány Frigyes Két Tannyelvű Építőipari Szakközépiskola és Gimnázium, aula, *Arkhimédész és az ifjú* – bronz; 1989 Kazincbarcika, Derkovits tér, *Derkovits Gyula* – bronz; 1989 Zsámbék, Romtemplom, *Möller István-emlékkő* – mészkő; 1989 Fischbach (Ausztria), *dombormű* – márvány; 1990 Budapest XXII., Rózsakert utca-Tűzliliom utca, *Rózsa* (Lakner László művének köztéri elhelyezése) – bronz; 1990 Székesfehérvár, Fő utca 6., Ady Endre utca 2., *Mátyás király-emlékmű* – mészkő, bronz (a Díszkút a Szónok szobrával és a Krónikaíró címerével 1992-ben, a gyűrűt tartó holló, a Geometria és Aritmetika címere és az Asztronómia alakja 1993-ban készült el); 1990 Kiskunhalas, Kölcsey utca, Felsővárosi Általános Iskola előkertje, *A kamasz Radnóti* – bronz, márvány; 1990 Tök, Kútvolgyi tér, Petőfi Sándor Művelődési Ház, *A II. világháború áldozatainak emléktáblája* – mészkő; 1991 Canberra (Ausztrália), Magyar Nagykövetség, *Szokratész* – mészkő; 1991 Balatonszemes, Rózsakert, *Latinovits Zoltán* – bronz; 1991 Gárdonyi, Posta utca-Gárdonyi Géza utca, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – mészkő; 1991 Zsámbék, Magyar utca, Templomkert, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – mészkő; 1994 Miskolc, Városház tér, *Gróf Széchenyi István* – mészkő; 1994 Szekszárd, Alkony utca 10., Alsóvárosi temető, *Korpusz (Budavári Barnabás síremléke)* – mészkő; 1994 Keszthely, Szabadság tér, Hősi emlékmű (1932), *Turul* – bronz; 1997 Vác, Posta-park, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – bronz; 1997 Szeged, Rerrich Béla tér, *'56-os emlékmű* – caravec mészkő; 1997 Budapest VIII., Fiumei úti temető, *Antall József-síremlék* – bolgár mészkő; 2000 Iváncsa, Fő tér, *Millenniumi díszkút (Kamaszok)* – bronz, kő; 2000 Budapest IX., Bajor Gizi park, Nemzeti Színház, *Díszkapu* – mészkő; 2000 Szeged, Széchenyi tér, *Klebsberg Kunó* – mészkő; 2000 Budapest V., Veress Pálné utca, Magyar Külkereskedelmi Bank, *Széchenyi István* – bronz; 2001 Esztergom, Vár, Északi Rondella, *Szent István megkoronázása* – mészkő; 2001 Budapest VII., Kertész utca 36., Fészek Művészklub kertje, *Ady Endre* – majolika; 2001 Veszprém, Óvári Ferenc utca 2., Petőfi Színház, *Petőfi Sándor* – bronz; 2002 Kisbér, Lovarda tér, *Kossuth Lajos* – mészkő; 2003 Mátészalka, Almáskert utca 1., Kastélyszálló, *Vörösmarty Mihály* – gipsz; 2003 Debrecen, Nagyerdő, Egyetem tér, *1956-os emlékmű* – carrarai márvány; 2004 Balatonfüred, Deák Ferenc sétány, *Deák Ferenc* – mészkő; 2004 Nagyoroszi, Drégely vára, *Szondi György* – mészkő; 2006 Budapest I. Fátyol utca-Várkert rakpart, *Elek apó kútja (Benedek Elek-émlék)* (Gergely Istvánval) – szikla, bronz; 2007 Budapest I., Szabó Ilonka utca, *Mansfeld Péter-emlékmű* – mészkő; 2007 Székelyudvarhely, Fő tér, *Élet* (Györfi Sándorral és Máthé Lóránt Pállal) – bronz, gránit; 2008 Veszprém, Megyeháza tér, *Bruszniai*

Árpád-emlékmű – mészkő; 2009 Budapest V., Ferenciek tere, Ferences templom, *Melocco János-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 2009 Sopronpuszta, *Áttörés* – mészkő; 2009 Zsámbék, Zichy Miklós tér, *Lány ivókúttal* – mészkő; 2009 Sopron, Ferenczy János utca 5., Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Főiskolai Pedagógiai Kar, *Elek apó kútja* – mészkő, bronz dombormű; 2009 Zsámbék, Benedek utca, Erzsébet lépcső, *A rózsák csodája* – bronz dombormű; 2010 Zsámbék, Benedek utca, Erzsébet lépcső, *Az ének csodája az esőben* – bronz dombormű; 2010 Gyermely, Általános Iskola, *Tanítás* – bronz dombormű; 2011 Zsámbék, Benedek utca, Erzsébet lépcső, *A gyógyítás csodája* – bronz dombormű; 2011 Balatonszemes, Bajcsy-Zsilinszky utca, Temető, *Bujtor István-síremlék* – márvány; 2011 Miskolc, Köln utca 2., Magyar Máltai Szeretetszolgálat, *Csilla von Boeselanger* – márvány; 2012 Etyek, Sós-kúti út, *Isten, áldd meg a magyart* – márvány; 2013 Budapest XII., Temes lépcső, Kós Károly Általános Iskola, *Kós Károly* – mészkő; 2014 Jászberény, Lehel tér, *Lehel vezér* (Párkányi Raab Péterrel) – bronz, mészkő – Budapest XII., Farkasréti temető, *Tomsits Rudolf-síremlék* – mészkő

Menasági Péter (Budapest, 1973. január 30.)

1994 és 2000 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán, illetve Egyetemen végezte tanulmányait, majd 2000 és 2003 között a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán DLA-képzésben vett részt, ahol 2009-ben szerzett DLA-fokozatot. Mestere Bencsik István és Karmó Zoltán volt.

Budapesten és Héregén él. 2003 óta a Szimultán Képző- és Iparművészeti Tanoda tanára, 2010 óta a Magyar Képzőművészeti Egyetem Szobrász Tanszékének adjunktusa.

Díjak, ösztöndíjak:

1996 Barcsay-díj; 1996 Köztársasági Ösztöndíj; 1997 Székely Bertalan-díj; 1997 Média, Kommunikáció és az Ember-pályázat, a Deutsche Telekom Ag díja; 1998 Köztársasági Ösztöndíj; 2001 Aszú-díj; 2003 XVIII. Országos Kisplasztikai Biennálé, II. díj (Pécs Megyei Jogú Város különdíja), Pécs; 2003 Mansfeld Péter-emlékműpályázat, I. díj, Budapest; 2004–2006 Derkovits-ösztöndíj; 2005 Német Kisebbségi Kitelepítési emlékműpályázat, I. díj, Budaörs; 2009 Kogart-ösztöndíj; 2011 Trianoni emlékműpályázat, I. díj, Hatvan; 2011 Újbuda-Mecénás alkotói ösztöndíj; 2014 Bányász zsánerszobor pályázat, II. díj, Tatabánya; 2014 III. Szobrász Biennálé, a Magyar Művészeti Akadémia díja, Szentendre; 2015 1848-49-es Forradalom és Szabadságharc Emlékhely pályázat, I. díj, Tatabánya; 2018 Munkácsy-díj; 2018 Magyar Művészeti Akadémia-ösztöndíj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1998 Bonn (Németország), Deutsche Telekom Akadémia, *Üzenetek* – andezit; 1998 Piller/Pitztal (Ausztria), *Jelzőkő* – gránit; 1998 Piller-Pitztal (Ausztria), *Határkő* – gránit; 2001 Budapest VI., Magyar Képzőművészeti Egyetem, Epreskert, *Külön kerék II.* – acél, öntöttvas, fa; 2003 Kisoroszi, Hősök tere, *Örvény* – homokkő, ólom; 2004 Budapest II., Veronika park, *Mansfeld Péter-emlékmű* – indiai gránit, bronz; 2006 Budaörs, Ó-temető, *Bezárt kapu*, *Magyarországi Németek Országos Emlékműve* – mészkő, bronz, ólom; **2018 Tatabánya, Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány, Szabó Ignác – bronz**

Mészáros Mihály (Rákospalota, 1930. január 21. – Budapest, 2008. július 31.)

1949 és 1954 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Mikus Sándor, Pátzay Pál és Kisfaludi Strobl Zsigmond volt.

Budapesten élt. 1970 és 1980 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanára volt, 1984 és 2001 között a Magyar Iparművészeti Főiskola Alapképző Intézet plasztikai tanszékének tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1966 Ösztöndíj, Bécs (Ausztria); 1970 Ösztöndíj, Nagy-Britannia; 1974 IV. Országos Kisplasztikai Biennálé, III. díj, Pécs; 1975 Nemzetközi Dante Biennálé díja, Ravenna (Olaszország); 1976 Munkácsy-díj; 1979 II. Arcok és Sorsok Portré Biennálé, bronzdiploma, Hatvan; 1981 III. Arcok és Sorsok Portré Biennálé, ezüstdiploma, Hatvan; 1985 Osztrák Képzőművészeti Társaság Ludwig-díja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1955 Budapest II., Kistrókus utca 15., Országos Vetőmag Felügyelőség, *Leány kalással* – gipsz (lebontva, sorsa ismeretlen); 1958 Budapest IX., Szárnyas utca, Üllői úti lakótelep, *Madaras fiú (Fiú madárral)* – alumínium (2002 óta sorsa ismeretlen); 1958 Balatonföldvár, Jubileum tér, Kistex Üdülő, *Ülő nő* – mészkő; 1958 Budapest III., Vörösvári út 88-96., *Napozó nő (Fekvő nő)* – mészkő; 1959 Budapest V., Papnövelde utca 4-6., *Apáczai Csere János* – bronz; 1959 Pécs, Bánki Donát utca 29/a-b., *Bölcény, Pegazus* – rézdomborítás; 1960 Baja, Köztársaság tér, Tanácsház, *Tanácsköztársasági emlékmű* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1961 Budapest II., Csalán utca 29., *Bartók Béla-emléktábla* – mészkő dombormű (1980-ban lebontva, sorsa ismeretlen); 1961 Szeged, Kálvária sugárút 84-86., Szakmunkásképző Intézet, *Ifjúmunkás* – mészkő; 1962 Kaposvár, Somssich P. utca 8., Siketnéma Óvoda, *Óvónő gyermekkel (Beszédindítás)* – alumínium; 1964 Budapest III., Bécsi úti Óvoda, *lemezdomborítás* – zománcozott lemez; 1965 Kecskemét, Leninvárosi Óvoda, *Kompozíció* – vörösrézlemez; 1965 Pécs, Erdész út, TBC Szanatórium, *Emberpár* – mészkő; 1965 Mosonmagyaróvár, Lenin körút 96., *József Attila* – bronz; 1967 Salgótarján, Munkás út 6., Nógrád Megyei Építőipari Vállalat, *dombormű* – vas, réz, zománc (sorsa ismeretlen); **1969 Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Üzletház, Ságvári Endre – bronz (a 2010-es években lebontva, áthelyezve Bánhida, Vágóhid utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeumba);** 1969 Budapest II., Pasaréti út 77., *Pór Bertalan-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 1970 Szeged, IBUSZ-iroda, *Falióra* – lemez domborítás; 1971 Mórahalom, Millenniumi sétány, Általános Iskola, *Olvasó (Anyá gyermekkel)* – mészkő; 1972 Nagykanizsa, Múzeum tér, *Glóbusz-díszkút* – réz, bronz; 1972 Budapest III., Házasságkötő Terem, *Népköztársasági címer és díszítőelem* – réz; 1972 Ajka, Városi Párt- és Tanácsház, *dombormű* – fa, fém, üveg; 1973 Nyíregyháza, Árok utca 41., *KÖJÁL, domborítás* – rézlemez; 1973 Budapest, II. Kerületi Ifjúsági és Úttörőház, *feliratos tábla* – réz; 1975 Budapest II., Tárogató út-Vörös Hadsereg útja, *Budai Önkéntes Ezred emlékműve* – beton (1992-ben lebontva, majd áthelyezve a budatétényi Szoborparkba); 1975 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky utca, Erdészeti és Faipari Egyetem, *Sébor János* – mészkő; 1976 Győr, Orvosi Rendelő, *Kompozíció* – tűzzománc domborítás; 1976 Nagyatád, Szoborpark,

Bach-emlékmű – fa; 1976 Nagyatád, Szoborpark, *Dózsa* – fa; 1977 Nagyatád, Szoborpark, *Simon István fejfája* – fa; 1978 Nagyatád, Bajcsy-Zsilinszky utca 1., Városi Kórház, *Életfa-Emberpár* – mészkő; 1981 Budapest I., Táncsics Mihály utca 1., Országos Műemléki Felügyelőség, *díszkút* – vörösréz; 1982 Gyula, Nemzetközi SZOT Üdülő, *Lazaro Pena* – bronz dombormű; 1983 Vámoszabadi, Határátkelő, *zászlótartó-plasztika (Földgömb)* – kő, réz; 1984 Budapest XIII., Szabolcs utca 30-35., Orvostovábbképző Intézet, *Balassa János dr.* – bronz (sorsa ismeretlen); 1985 Budapest XII., Farkasréti temető, *Kósa György-síremlék* – kő, bronz; 1986 Budapest XI., Gellért Fürdő, *Papp Ferenc dr.* – bronz; 1986 Budapest II., Magyar Biológiai Társaság-székház, *Huzella Tivadar* – bronz dombormű; 1986 Alsógöd, Magyar Biológiai Társaság, *Huzella Tivadar* – bronz dombormű; 1987 Marcali, Széchenyi park, Városi Kórház, *Tóth Ágoston* – bronz; 1987 Salgótarján, Bányászati Múzeum, *Vitális Sándor dr.* – bronz; 1988 Budapest II., Hűvösvölgyi út 77., *Lina (Fedák Sári)* – gipsz; 1988 Szolnok, Ságvári körút 32., Magyar Hidrológiai Társaság, *Sajó Elemér* – kő, bronz; 1988 Budapest XII., Farkasréti temető, *Főnix* – rézlemez (2006-ban áthelyezve a VIII., Fiumei úti Nemzeti Sírkertbe, majd a kispesti Új temetőbe); 1989 Dunaföldvár, Vármúzeum, *Magyar László* – bronz; 1990 Medve, Határállomás, *Földgömb* – réz, kő; 1990 Budapest III., Óbudai temető, *Főnixmadár* – réz; 1991 Nyúl, Római katolikus templom, *II. világháborús emlékmű* – mészkő dombormű; 1992 Nyíregyháza-Sóstó, Szoborpark, *Bessenyei György* – bronz; 2000 Solt, Vécsey-kastély, *Gróf Vécsey Károly* – bronz; 2001 Budapest III., Nagyszombat utca 19., Árpád Gimnázium, *Szentkuthy Miklós-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; 2001 Ópusztaszer, Nemzeti Történeti Emlékpark, *Anonymus* – bronz, architektúra; – Budapest II., Vörös Hadsereg útja 77., *Földgömb* – ólom; Budapest II., Vörös Hadsereg útja 77., *Női fej* – fa; Budapest VII., Kertész utca 36., Fészek Művészklub, *Kaján Tibor* – bronz; Budapest VII., Kertész utca 36., Fészek Művészklub, *Decsényi János* – bronz; Budapest VII., Kertész utca 36., Fészek Művészklub, *Moldován Stefánia* – bronz; Budapest VII., Kertész utca 36., Fészek Művészklub, *Kósa György* – bronz; Budapest VII., Kertész utca 36., Fészek Művészklub, *Vámos László* – bronz

Móser Ernő (Tatabánya, 1949. február 8.)

Mestere Balássi Gyula volt. Építőipari technikumot végzett.

Tatabányán él.

Díjak, ösztöndíjak:

1975 Alkotó Ifjúság I. díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1990 Budapest V., Markó utca, Legfőbb Ügyészség, *címer* – fa; **1991 Tatabánya, Bánhida, Árpád-házi Szent Erzsébet tér, Szent Erzsébet Óvoda, „Engedjétek hozzám a gyermekeket”** – fa; 2008 Dunaszentmiklós, Bokor-dűlő, *Szent Orbán* – fa; **2015 Tatabánya, Óváros, Május 1 park, Bányászok** – fa; Tatabánya, Óváros, Molnár u. 4., Móra Ferenc Óvoda, *kopjafa és dombormű* – fa; Tatabánya, Bánhida, Református templom, *ajtó, címer, oltárdísz* – fa; Tatabánya, Újváros, Városháza, *testvérvárosok címerei* – fa; Tatabánya, Felsőgalla, Kálvária-hegy, *stációk* – fa; Tatabánya, Ságvári Endre Általános Iskola, *dombormű* – fa; Tarján, *Szent Orbán* – fa

Nagy István János (Nagykanizsa, 1938. március 16.)

1957 és 1963 között végezte tanulmányait a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán. Mestere Pátzay Pál, Somogyi József és Mikus Sándor volt.

1952 óta Budapesten él. 1964 óta kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1974 Vasari-pályázat V. helyezette, különdíj, Firenze (Olaszország); 1975 Nemzetközi Dante Biennálé, különdíj, Ravenna (Olaszország); 1981 Nemzetközi Dante Biennálé, arany-érem, Ravenna (Olaszország)

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1965 Budapest V., Steindl Imre utca 2., *Steindl Imre-emléktábla* – márvány dombormű; 1965 Budapest XI., Irinyi József utca 47., *Irinyi József-emléktábla* – mészkő dombormű; 1965 Keszthely, Festetics park, *Kitaibel Pál* – bronz; 1966 Siófok, Bakony utca 2., Munkaügyi Minisztérium Üdülője, *domborműves térplasztika* – mészkő; 1967 Budapest XIV., Városliget, Közlekedési Múzeum, *Schwarz Dávid* – mészkő; 1968 Budapest VIII., Nagyvárad tér, Asztalos János park, *Asztalos János-emléktábla* – mészkő dombormű (1992-ben lebontva, majd áthelyezve a budatétényi Szoborparkba); 1968 Budapest I., Budai Vár, Királyi Palota, Oroszlános udvar, *Hit, allegorikus figura* – mészkő; 1970 Zalaszentgrót, Csány László utca, *Mártíremlékmű* – mészkő; 1970 Miskolc, Palóczy utca, Központi Kollégium, *Ülő nő* – mészkő; 1972 Orosháza, Bajcsy-Zsilinszky utca 1., 2. számú Általános Iskola, *Kulich Gyula-díszkút* – mészkő; 1973 Dunakeszi, Pesti út, *A gödi Fészek emlékműve* – mészkő (1990 után lebontva, 2009-ben a Városháza udvarán újraállítva); 1974 Kazincbarcika, Fő tér 5., Egressy Béni Művelődési Központ, *Egressy Béni* – bronz; 1975 Sopron, Határállomás, *Határkő* – mészkő (lebontva); 1975 Sárvár, Rudas László Szakmunkásképző Intézet, *Rudas László* – mészkő (1990 óta sorsa ismeretlen); 1976 Budapest XII., Szarvas Gábor utca, Csecsemőotthon, *Zsiráf* – fa; **1978 Tatabánya, Újváros, Kodály Zoltán tér 1., V. számú Általános Iskola (ma Kodály Zoltán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), (Kodály Zoltán Óvoda), Puputeve** – mészkő; 1979 Budapest XII., Csörsz utcai park, *Fekvő nő* – mészkő (1985-ben áthelyezve az I. Vérmezőre, a Napozó parkba); 1980 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Madonna* – mészkő; 1981 Vaja, Damjanich utca 75-79., Vay Ádám Múzeum, *Esze Tamás* – bronz; 1983 Fehérgyarmat, Petőfi Sándor Szakközépiskola, *Petőfi Sándor* – bronz dombormű; 1983 Budapest XII., Városmajor utca 59., Kós Károly Általános Iskola, *Kós Károly-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 1985 Tiszavasvári, Alkaloida Vegyészeti Gyár, *Dr. Kelp Ilona* – bronz dombormű; 1985 Tiszavasvári, Alkaloida Vegyészeti Gyár, *Kabay János* – bronz dombormű; 1985 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Szent Bernát* – mészkő; 1987 Budapest VII., Csengery utca, Szakorvosi Rendelőintézet, *Korányi Frigyes* – dombormű; *Korányi Sándor* – dombormű; 1988 Tiszaföldvár, Kossuth Lajos út 42., Római katolikus templom, *Szent István-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 1989 Mátészalka, Római katolikus templom, *Dr. Scheffer János* – bronz dombormű; 1990 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Pieta* – bronz dombormű; 1990 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *RM-embléma* – aranyozott bronz; 1990 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Az apátság címere* – égetett agyag dombormű; 1990 Budapest XII., Farkasréti temető, *Ruttkai*

Éva-síremlék – gránit; 1990 Mariekron ciszterci apátság (Ausztria), *Keresztút* – bronz dombormű; 1990 Mariekron ciszterci apátság (Ausztria), *Oszlopfő* – mészkő; 1991 Zirc, Arborétum, *Szent Bernát* – márvány; 1993 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Szent Bernát* – bronz; 1995 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Szent Benedek* – márvány; 2000 Budapest XII., Böszörményi út, XII. kerületi Polgármesteri Hivatal, *Egressy Béni* – mészkő; 2000 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Szent József* – mészkő; 2001 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Az apátság címere* – márvány dombormű; 2001 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Apátnő címere* – márvány dombormű; 2001 Budapest XII., Hollósy Simon tér, *Kis püspötteve* – mészkő; 2002 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Köpenyes Madonna* – mészkő; 2003 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Alapító Atya* – márvány dombormű; 2003 Érd, Regina Mundi ciszterci apátság, *Első Apátnő* – márvány dombormű; 2005 Nyáregyháza, Nyáry Pál utca 17., Református templom, *Nyáry József-emléktábla* – bronz dombormű; 2007 Budapest II., Nagyajtai utca 1/b., *Pinczési Judit-emléktábla* – márvány dombormű; 2007 Pécs, Széchenyi tér 11., Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma, *Brenner János* – bronz; 2008 Balatonfüred, Zákonyi Ferenc utca, Silver Szálló, *Mocó-emlékmű* – bronz

Nagy Kovács Mária (N. Kovács Mária, Nagy Zoltánné) (Budapest, 1910. augusztus 27. – Budapest, 2005. november 2.)

1932 és 1938 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Varga Nándor Lajos és Kisfaludi Strobl Zsigmond volt.

1945 és 1950 között Szegeden, majd Budapesten élt. 1934 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1936 Budapest Székesfőváros díja; 1938–1939 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1941 Ferenc József jubileumi szobrászati díj; 1942 Budapest Főváros nagypasztikai díja; 1972 Corridoniai (Olaszország) kiállítás aranyérme; 1985 Az Urbinói Egyetem ezüst serlege (Olaszország); 1986 Az Európai Parlament Elnökének díja; 1996 Nemzetközi Dante Biennálé, aranyérem, Ravenna (Olaszország)

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1932 Budapest VI., Nagymező utca 1., Terézvárosi római katolikus templom, *Páduai Szent Antal* – gipsz; 1938 Balatonlelle, Tiszti Üdülő, *Toldi Miklós a malomkővel* – bronz; 1940 Győr, Római katolikus templom, *Keresztút*; 1942 Budapest XII., Csaba utca 5., Városmajori római katolikus templom, *Fájdalmas Szűzanya*, *Evangélista Szent János* – mészkő, bronz; 1942 Győr, Nádorvárosi római katolikus templom, *Stációk* – terrakotta dombormű; 1942 Balatonlelle, Honvéd utca 10., *Toldi Miklós* – bronz; 1944 Tata, Római katolikus plébánia-templom, *Keresztelő Szent János* – bronz (az 1990-es évektől az Öreg-tó sziklaszigetére helyezve); 1944 Pécs, *Janus Pannonius* – bronz; 1944 Battonya, *Stációk* – majolika; 1953 Dunaújváros, Építők útja, Strand, *Leányka* – mészkő; 1957 Budapest VI., Nagymező utca 1., Terézvárosi római katolikus templom, *Jézus szíve*, *Mária szíve* – terrakotta (sorsuk ismeretlen); 1960 Dunaújváros, Építők útja, *Fürdő lány* – mészkő; 1960 Székesfehérvár, Várkörút 14-16.; Brunszvik Teréz Óvoda, *Teknősbéka-díszkút* – mészkő; 1960 Komló, Tűzoltó

Laktanya, *Tűzoltó* – mésző; **1961 Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út 22.), Anya gyermekkel** – mésző dombormű; **1961 Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út 4/a.), Őzek** – mésző dombormű; 1964 Dunaújváros, Dózsa György út, Széchenyi István Gimnázium, *Ülő lány* – mésző; 1965 Székesfehérvár, Autóbuszállomás, *Darvak*; 1965 Budapest VI., Terézvárosi római katolikus templom, *Skapulárés Mária* – márvány; 1990 Budapest XII., Kiss János altábornagy utca 31., Iskola, *Három táncoló kislány* – mázas kerámia dombormű (2015-ben az épület átalakítása során lebontva); 1999 Isoila di Gransasso (Olaszország), Szent Gábor zárdakapuja, *Szent Gábor* – dombormű

Nausch Géza (Bánhida, 1941. július 17. – Tatabánya, 2015. november 10.)

A tatabányai Bányász Képzőművészeti Szabadiskolában Szilágyi Lajos és Krajcsirovits Henrik tanítványa volt, ezután 1955 és 1959 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, majd 1960 és 1965 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Kmetty János, Pap Gyula, Sarkantyú Simon és Ék Sándor volt, a fémművészetet Kállai István ötvösművész műhelyében tanulta.

A főiskolai tanulmányokat követően Tatabányán telepedett le. 1966 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1965 Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja ösztöndíja; 1975 Komárom Megyei Tanács dívdíja; 1987 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 2008 A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete ösztöndíja; 2008 Ferenczy Noémi-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1976 Budapest I., Hilton Szálló, *gótikus kandalló* – kovácsolt vas; 1983 Budapest VIII., Rákóczi téri vásárcsarnok, *négyszárnyas főkapu-rekonstrukció* – kovácsolt vas; 1983 Csongrád, halászfalu, *közvilágítás, lámpatestek* – kovácsolt vas; 1985 Budapest VI., Hungária Szálló, Vincellér Borozó, *borozóvilágítás* – kovácsolt vas; 1986 Budapest V., Taverna Szálló, *szo-borvédő rács* – kovácsolt vas; **1988 Tatabánya, Felsőgalla, I. világháborús emlékmű restaurálása; 1988 Tatabánya, Bánhida, I. világháborús emlékmű restaurálása;** 1989 Budapest VIII., Rákóczi út 15., Cseh Kultúra székháza, *kapu* – kovácsolt vas; 1989 Tahi, Külügyminisztérium nyaralója, *borozó, vasalatok* – kovácsolt vas; 1993 Kiskunfélegyháza, Dyonisos borszaküzlet, *cégér* – kovácsolt vas; 1993 Budapest V., Honvéd utca, Budapest Bank, *főkapu* – kovácsolt vas; 1995 Budapest, Pénzügyintézet, *virágtartók*; 1996 Gödöllő, Királyi kastély, *kovácsolt vas munkák* (Királylépcső korlátai, Gizella lépcső korlátai, Főkapu, világító-rács, főbejárat kandeláberei, dísztermi rács rekonstrukciója, udvari két oldalajtó); **1997 Tatabánya, Bánhida, Kossuth Lajos utca – Bajcsy-Zsilinszky út, A II. világháború áldozatainak emlékműve** – mésző, bronz

Némethy László (Debrecen, 1880. szeptember 18. – Debrecen, 1963. március 28.)
Kereskedelmi érettségit követően banktisztviselőként dolgozott Debrecenben. A világháború idején katonaságnak kezdett mintázni, majd Beszédes László és Stróbl Alajos műtermében dolgozott.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1912 Debrecen, Simonyi út 42., *Medence-szobrok* – beton, műkő; 1923 Debrecen, Péterfia utca 58., Nagysándor József laktanya, *A 3-as honvéd gyalogezred emléktáblája* – mészkő dombormű (1945 után áthelyezve, majd 1998-ban jelenlegi helyére állítva); 1924 Debrecen, Kossuth utca 21., Angol Királynő szálloda, *Ady Endre-emléktábla* – mészkő dombormű (lebontva, a Déri Múzeumban); 1929 Pallag, *Hősi emlékmű*; 1931 Debrecen, Benczúr Gyula utca 20., Köztemető, *Krisztus* – mészkő; **1934 körül Tatabánya, VI. telepi római katolikus templom, Szent István** – mészkő dombormű (a lebontott templomból 1998-ban áthelyezve a Felsőgalla, Szent István utca 1. lakóházra); 1936 Hajdúsámson, *Hősi emlékmű*

Nyíró Gyula (Szeged, 1924. szeptember 28. – Budapest, 2005. április 23.)

1944 és 1949 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Pásztor János és Pátzay Pál volt.
Budapesten élt, a Várban dolgozott. 1951 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1947 Szinyei Merse Pál Társaság díja; 1970 Kiskunhalas város díja; 1973 A Képző- és Iparművészeti Lektorátus nívódíja; 1987 A Magyar Vöröskereszt különdíja; 1991 Az Amerikai Numizmatikai Társaság emlékérmé; 1999 Veszprém Megyei Önkormányzat Arany diplomája

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1955 Budapest XI., Fehérvári út, Kábel- és Műanyaggyár, *két dombormű* – mészkő; 1958 Budapest X., Szárnyas utca 12., Üllői úti lakótelep, *Horgászfiú* – alumínium (2015-ben rekonstruálva); 1959 Pécs, 39-es dandár út (Esztergár Lajos út) 15/a., b., c., *Dámvad, Legelesző kecske, Holdat uगतó kutya* – samott domborművek; 1963 Tiszapalkonya, Nitrogénműtrágyagyár, *dombormű* – alumínium; 1964 Kaposvár, Termálfürdő, *Madarak* – vörösréz; 1965 Budapest XIX., Bölcsőde, *Játzó gyerekek* – műkő dombormű; 1965 Budapest II., Budakeszi út 51., Magyar Filmlaboratórium, *emlékpléna* – vörösrézlemez; 1965 Debrecen, Böszörményi út 138., Agrártudományi Egyetem, *emlékpléna* – mészkő dombormű; 1966 Komló, Pécsi út 42., *Tornászok* – alumínium; 1966 Ózd, Zrínyi út, Lakótelep, *Sasok* – vörösrézlemez domborítás (áthelyezve az MTH kertjébe, majd az Újváros térre); 1969 Tapolca, Ady Endre utca 12., Lakótelep, *Geometrikus figurák* – vörösrézlemez domborítás; 1970 Pécs, Veress Endre utca 2., SZTK Rendelőintézet, *relief* – műkő; 1971 Solt, A Kossuth adó telepe, *Kossuth Lajos* – bazalt; 1971 Gyula, Állami Erdő- és Vadgazdaság, *Bika* – vörösrézlemez dombormű; 1972 Eger, Leányka út 4., *Madarak (Sas madár áldozatával)* – mészkő, vörösréz lemez; **1973 Tatabánya, Bánhida, Kossuth Lajos utca 4., Puskin Művelődési**

Ház előtti park, Puskin – mészkö; 1973 Tiszaszederkény, Művelődési Ház, *Szerelmespár* – mészkö; 1974 Kiskunhalas, Bajza utca, Fazekas Gábor Általános Iskola, *Halasi csipke* – vörösrézlemez; 1974 Kiskunhalas, Általános Iskola, *napóra* – vörösrézlemez dombormű; 1975 Komló, 48-as tér 5., Zeneiskola, *Erkel Ferenc* – mészkö; 1978 Budapest XI., Házasságkötő terem, *Család*; 1971 Budapest XI., Karolina út 65., *Volán Elektronika-embléma* – vörösrézlemez, beton; 1976 Budapest, SOTE II. Neurológiai Klinika, *Dr. Nyírő Gyula* – márvány; 1978 Budapest V., Kossuth Lajos tér, Földművelésügyi Minisztérium, árkád, *Matthiasz János* – bronz; 1979 Budapest XI., Bajmóci utca 11., *Törölköző nő* – bronz; 1980 Marientbaum (Német Szövetségi Köztársaság), Evangélikus templom, *Hét harang* – bronz; 1980 Harkány, Kossuth Lajos utca, *Sztárai, a reformátor* – bronz; 1981 Budapest XIII., Kárpát utca 56., park, *Henry Dunant* – bronz; 1983 Tiszaszederkény, *Ölelés* – mészkö; 1983 Budapest, Nyírő Gyula Kórház, *Dr. Nyírő Gyula* – bronz dombormű; 1983 Nagyarsány, Kossuth Lajos utca, Református templom, *Sztárai Mihály* – bronz; 1984 Budapest, Kossuth Zsuzsa Egészségügyi Szakközépiskola, *Kossuth Zsuzsa* – bronz dombormű; 1990 Budapest II., Magyar Autóklub, *A repülő skót (Jim Clark)* – bronz; 1992 Aranyosgyéres, *Bartha Lajos* – bronz; 1992 Nagyatád, Baross Gábor utca 10., *Virág* – krómaccél; 1994 Budapest X., Gyömrői út, Irodaház, *Richter Gedeon* – bronz; 1996 Mezőszilas, Általános Iskola, *Németh László* – mészkö; 1997 Budapest VIII., Üllői út 78., Radiológiai Klinika, *A Radiológiai Klinika fennállásának 50. évfordulója-emléktábla* – mészkö, bronz dombormű; 1999 Gyulafirátót, Kastély utca-Hajmáskéri utca, *Batthyány Lajos* – bronz; – Edelény, Rendelőintézet, *Sas és kígyó* – vörösrézlemez domborítás; Budapest XII., Farkasréti temető, *Méhes Miklós-síremlék*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Hajagos Kornélia-síremlék*

Paulikovics Iván (Budapest, 1953. december 24.)

1968 és 1972 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában tanult, majd 1972 és 1977 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán, 1977-1978-ban a moszkvai Szuvorikov Intézetben végezte tanulmányait. Mestere Somogyi József volt.

Budapesten él. 1984-től 1987-ig tanított a zebegényi Szőnyi István Képzőművészeti Szabadiskolában, 1992-ben és 1994-ben a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola, 2001 és 2003 között a budafoki Mészáros László Képzőművészeti Egyesület tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1979–1982 Derkovits-ösztöndíj; 1981 A Derkovits-ösztöndíjasok beszámoló kiállításának nívódíja; 1982 A Vas Megyei Tanács Derkovits-díja; 1983 VIII. Országos Kisplasztikai Biennálé, a KISZ KB különdíja, Pécs; 1983 A Nemzetközi Faszobrászati Alkotótelep Híd-programjának pályázata, pályadíj, nagydíj, Nagyatád; 1984 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1986 SZOT-ösztöndíj; 1986 A Fiatal Képzőművészek Stúdiója kiállítása, a KISZ díja; 1987 XVII. Salgótarjáni Szabadtéri Szoborkiállítás, Nógrád Megyei Tanács Művelődési Osztályának díja, Salgótarján; 1990 Kölcsey Ferenc születésének 200. évfordulója-pályázat, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Tanácsának díja, Budapest; 2003 Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztje; 2007 Pátzay-emlékérem

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1985 Nagyatád, Szabadság tér, *Il Grande Omaggio a Torremolinos* – fa; 1985 Budapest VII., Rákóczi út 90., Hotel Hungária, *Nő fátyollal* – bronz; 1985 Budapest VII., Rákóczi út 90., Hotel Hungária, *Budapest, Bécs* – bronz; 1987 Szentes, Sima Ferenc utca 44-54., Városi Kórház, *A medicináról* – bronz, műkő; 1988 Budapest XI., Karinthy Frigyes út-Irinyi József utca, *Karinthy Frigyes* – bronz; 1988 Sajószentpéter, Bem József utca 15., Léway József Városi Könyvtár, *Léway József* – bronz; 1989 Budapest XII., Kiss János altábornagy utca, *Kiss János altábornagy* – bronz; 1990 Semjén, *II. világháborús emléktábla* – bronz; 1990 Budapest XII., Farkasréti temető, *Kollár Béla-síremlék* – bronz, mészkő; 1990 Budapest XI., Baranyai úti Iskola, *Bárdos Lajos* – bronz; 1990 Lácacséke, *II. világháborús emléktábla* – bronz; 1990 Ricse, *II. világháborús emléktábla* – bronz; 1991 Balatonfüred, Kovászna park, *A II. világháború füredi hősi halottainak és áldozatainak emlékműve* – bronz, mészkő (2010-ben áthelyezve Bajcsy-Zsilinszky Endre utcai Köztemető); 1992 Budapest XII., Mártonhegyi út 34., Tamási Áron Iskola, *Tamási Áron* – bronz, mészkő; 1992 Gödöllő, Temető, *ifj. K. S. síremléke* – bronz, márvány; 1992 Kerekegyháza, Szent István tér, *I-II. világháborús emlékmű* – bronz, mészkő; 1995 Balatonfüred, Móló, *A magyar vitorlássport 100 éve* – bronz dombormű; 1996 Budapest XII., Alkotás utca 45., Herman Ottó Általános Iskola, *Herman Ottó* – bronz, mészkő (2007 óta a XII., Németvölgyi út 42-46., Németvölgyi úti Általános Iskola kertjében); 1996 Kaposvár, Nagy Imre park, *Nagy Imre* – bronz, mészkő; 1997 Budapest IV., Szent István tér, *Gróf Károlyi István* – bronz, mészkő; 1997 Budapest XII., Budakeszi út 48., Lauder Javne Iskola, *Kati-kút* – bronz, mészkő; 1998 Győr, Baross utca, *Nosztalgia egy elmúlt kor iránt (Csónakos fiú)* – bronz, mészkő; 2000 Budapest II., Ürömi úti Iskola, *Budapest a Duna gyöngye-ivókút* – bronz, mészkő; 2001 Budapest XIV., Örs vezér tere, Árkád Üzletközpont, *Budapest címere* – bronz dombormű; 2002 Klagenfurt (Ausztria), Szent Márton Plébánia, *Emmausi tanítványok* – bronz dombormű; 2003 Budapest IX., Üllői út 26., Semmelweis Orvostudományi Egyetem, I. számú Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet, *Arányi Lajos* – bronz, mészkő; 2004 Budapest I., Zsolt utca 7., *Aba-Novák Vilmos-emléktábla* – bronz, mészkő dombormű; 2004 Budapest IX., Üllői út 26., Semmelweis Orvostudományi Egyetem, I. számú Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet, *Dr. Genersich Antal* – bronz; 2005 Budapest XI., Kelenhegyi út, Múteremház, *Zala Tibor-emléktábla* – bronz, mészkő; 2005 Budapest IX., Tompa utca 14., *dísz- és ivókút (Kézenálló)* – öntött vas; 2005 Budapest IX., Üllői út 26., Semmelweis Orvostudományi Egyetem, I. számú Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet, *Dr. Baló József* – bronz, mészkő; 2005 Budapest XIII., Gömb utca, Teve-ház, *Centrum* – mészkő, bronz; 2006 Mosonmagyaróvár, Magyar utca-Soós János utca, *Habsburg Frigyes főherceg* – bronz; 2006 Komárom, Jókai liget, *56-os emlékmű* – bronz; **2006 Tatabánya, Újváros, Nagy Imre tér (egykori Turul mozi parkja), Nagy Imre – bronz**; 2006 Tiszaújváros, Léway József út, *Nagy Imre* – bronz, mészkő; 2007 Budapest XIII., Bulcsú utca 18-20., *A Bulcsú utcai kollektív múterem emléke, Bokros Birman Dezső-, Hincz Gyula-, Pap Gyula-, Vedres Márk-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 2007 Budapest V., Veres Pálné utca 10., *Fekete Tamás-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 2007 Budapest XI., Egyetem rakpart 1-3., Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, *dr. Csáki Frigyes* – bronz; 2008 Budapest XII., Farkasréti temető, *Fekete Tamás-síremlék* – mészkő, bronz; 2014 Székesfehérvár, Illyés Gyula tér, *A holokaust áldozatainak emlékére* – vas, gránit; 2017 Budapest XIII., Dráva utca 12., *A ház műtermeinek alkotói-emléktábla* – bronz; 2017 Budapest VIII., Stróbl Alajos utca 3/b., Közjegyzők Háza, *Baditz Lajos* – bronz

id. Pál Mihály (Budapest, 1911. január 24. – Gyömrő, 1971. június 21.)

Trinchieri Dániel műhelyében tanulta ki a kőszobrász-mesterséget, ezt követően a budapesti Iparrajziskolában 1928-tól tanult, majd 1938 és 1944 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Fülöp Elemér, Ohmann Béla, Vesztróczy Manó, Bory Jenő és Szőnyi István volt.

A budapesti Várbazárban, majd Gyömrőn dolgozott. 1942 óta volt kiállító művész. 1947 és 1952 között a Fővárosi Emlékműfelügyelőség restaurátoraként dolgozott.

Díjak, ösztöndíjak:

1970 Munkácsy-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1934 Budapest XV., Pestújhelyi tér, *Szabadságzászló-emlékmű* (*Centenárium i ifjúsági emlékmű*) – mészkő, bronz, vas; 1944 Gyömrő, Szabadság tér 2., *Szovjet hősi emlékmű* (*Vaszil*) – mészkő (1956-ban ledöntve, és a téglagyár helyén keletkezett tóba süllyesztve); 1944 Budapest II., Máriaremetei út 34., Remetekertvárosi Szentlélek templom, *homlokzati szobrok* (*Árpád-házi szentek szobrai: Szent István, Szent László*) – beton, műkő; 1949 Budapest XV., Felszabadulás úti temető, *Szovjet hősi emlékmű* – gránit; 1949 Budapest XV., Pestújhelyi temető, *Szovjet hősi emlékmű* – mészkő (elpusztult); 1949 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Sergio Failoni-síremlék* (Domján Árpáddal és Tar Istvánnal); 1952 Budapest XIV., Városliget, *Táncsics Mihály* – mészkő (1966-ban áthelyezve a Margitszigetre); 1954 Budapest XIV., Kerepesi úti Általános Iskola, *domborművek* – mészkő; 1954 Répcelak, Szénsavgyár, *Hókrisztályok* – mészkő; 1955 Gyömrő, Gyömrő és Üllő közötti műút, *Rákóczi-émlékoszlop* – mészkő; 1955 Budapest, Országos Vetőmagfelügyelőség, *domborművek*; 1956 Martonvásár, Brunszvik utca 2., Brunszvik-kastély parkja, *Baross László* – mészkő; 1956 Miskolc, Klinika, *Korsós lány* – mészkő; 1957 után Gyömrő, Táncsics út 6., Mendei úti temető, *Jaloveczky család síremléke* (*Jézus Krisztus*) – mészkő; 1958 Budapest VII., Rákóczi út 2-4., *Orfeusz* – mészkő; 1959 Sopron, Gyermekkorház, *Testvérek* – márvány; 1960 Pécs, 39-es dandár (Esztergár Lajos) út 4., Olimpia étterem, *Életöröm I., II., III.* – mészkő domborművek; 1960 Gyöngyös, Tejüzem, *Táncolók* – bronz; 1961 Zalaegerszeg, Kosztolányi Dezső utca, *Fekvő férfi* (*A színházművészet*) – mészkő; **1961 Tatabánya, Óváros, Május 1 park, Szabadtéri Színpad, A család, Bányász, Marx-Engels-Lenin; majd a három portré helyén: Tatabánya városcímer – mészkő domborművek (2014-ben lebontva, a töredékek a város múzeumában);** 1964 Gyömrő, Szabadság tér, *Dózsa György* – mészkő (1972-ben Pál András rekonstrukciója újraavatva); 1964 Imrefürdő, *Ivókút vízköpője*; 1965 Budapest, Rácz fürdő, *vízköpő* – vörösmárvány; 1965 Budapest XIV., Városligeti körút, Közlekedési Múzeum, *Rákosmező 1909 (Repülőtér) emléktábla* – mészkő (2016-ban az épület bontásával párhuzamosan eltávolítva, sorsa ismeretlen); 1966 Nagykanizsa, *vízköpő* – vörösmárvány; 1968 Debrecen, Vámospércsi út 115., Debreceni Vízmű, *Nyár* (*Fekvő nő*) – mészkő; 1967 Kiskőrös, *figurális díszkút* – mészkő; 1970 Gencsapáti, Szentegyház utca 5., Művelődési Ház és Könyvtár, *Népművészet* – mészkő; 1971 Gyömrő, Művelődési Ház, *József Attila* (sorsa ismeretlen); – Gyömrő, Só út, Református temető, *Békesség anyala* (*Füstös Tibor-síremlék*) – mészkő

Péterfy László (Nyárádselye, 1936. május 2.)

1948 és 1953 között a marosvásárhelyi Művészeti Gimnáziumban tanult, majd 1954 és 1959 között a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Kádár Tibor és Miklóssy Gábor volt.

1966 óta Magyarországon, Budapesten él. 1959-1960-ban Avasfelsőfalun, Szászrégenben tanított, majd a marosvásárhelyi Művészeti Gimnázium tanára volt. 1993 és 1996 között a Magyar Művelődési Intézet munkatársa volt. A Velemi Népművészeti Stúdió vezetője volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1991 Életfa-díj; 1999 Kodály Zoltán-díj; 1999 Magyar Művészetért-díj; 2000 Magyar Köztársaság Érdemrend Tisztikeresztje; 2001 Babó Antal-díj, Kőszeg; 2017 Kossuth-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1968 Siófok, Semmelweis utca 1., Szívkórház, *Ülő nő (Haját fonó lány)* – mészkö; **1977 Tata-bánya, Óváros, Május 1 park, Nyugdíjas Panzió (Óvárosi Öregek Háza), Virágültető leány – mészkö**; 1979 Tokaj, Bajcsy-Zsilinszky Endre út 12., *Világfa* (Samu Gézával) – fa, vas; 1980 Zalaegerszeg, Kossuth Lajos utca-Kisfaludy Sándor utca, *Életfa* – mészkö (1989-ben áthelyezve az Ady Endre utca-Kisfaludy Sándor utca sarkára); 1986 Sárospatak, Eötvös utca 6., Művelődési Ház, *Csodaszarvas, Égberagadás* – mészkö; 1987 Sárospatak, Hild tér, *Hild János emlékérem-emléktábla* – bronz; 1987 Budapest XIX., Wekerle-telep, Kós Károly tér, *Kós Károly* – bronz; 1989 Bábolna, *Magvető* – bronz; 1989 Siófok, Evangélikus templom, *Krisztus* – fa; 1989 Paks, Hősök tere, Római katolikus templom, *Két őrangyal, Krisztus két anygallal* – fa, bronz; 1989 Pusztaszer, Ravatalozó, *dombormű* – kerámia; 1990 Sárospatak, Kazinczy Ferenc utca, Iskolakert, *Harsányi Zsolt* – bronz; 1991 Budapest, Kós Károly Kollégium, *Kós Károly* – bronz; 1993 Budapest XIX., Ötvenhatosok tere, *1956-os mártíremlékmű* – mészkö, bronz; **1994 Tatabánya, Újváros, Szent Borbála tér, Szent Borbála – mészkö, bronz**; 1994 Budapest XIX., Templom tér, *II. világháborús emlékmű* – mészkö, bronz; 1995 Győr, Széchenyi tér, Bencés Gimnázium, *Két angyal* – vörösrézlemez; **1995 Tatabánya, Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórház, Szent Borbála – mészkö**; 1996 Budapest I., Dózsa György tér, *Akiknek életét tönkretette a kommunizmus (Az 1944 és 1990 között üldözöttek emlékműve)* (Makovecz Imrével) – beton, krómacél, bronz; 1997 Budapest XIII., Szent István körút 14., Vígsház, *Harsányi Zsolt* – bronz; 1998 Budapest XI., Pázmány Péter sétány, Petőfi híd budai hídfő, *Mementó1945-1956* – mészkö; 1999 Pécs, Papnövelde utca 5., Baranya Megyei Közgyűlés, *Keresztes-Fischer Ferenc* – bronz; **2000 Tatabánya, Újváros, Fő tér, Magyar életfa (Millenniumi emlékmű) – mészkö, rozsdamentes acél**; 2000 Tokaj, Kossuth tér, *Szent István* – kő, bronz; 2001 Budapest IX., Rezső tér, *Géza fejedelem* – bronz; 2001 Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, *Szent István* – márvány, vörösréz; 2002 Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Iosephinum Kollégium, *dr. Gál Ferenc* – bronz; **2004 Tatabánya, Újváros, Fő tér, Béke park, 1956-os forradalom és szabadságharc emlékmű – bronz, műkö**; **2006 Tatabánya, Óváros, Vértanúk tere, dr. Gál István – bronz**; 2006 Budapest XII., Kék golyó utca 3-13., Onkológiai Intézet, kápolna, *Katalin emlékfa* – fa; 2007 Piliscsaba, Templom tér, Lazarista Rendház, *Páli Szent Vince* – mészkö; **2008 Tatabánya, Újváros, Fő tér, Béke park, Gróf Esterházy János – mészkö, bronz**; 2008 Budapest XIX.,

Kós Károly tér, *Wekerle Sándor* – bronz; **2009 Tatabánya, Újváros, Kós Károly utca 17., KPVDSZ Művelődési Ház, Kós Károly** – bronz dombormű; **2010 Tatabánya, Újváros, Bontond utca 1., Szent Margit Katolikus Általános Iskola, Árpád-házi Szent Margit** – bronz dombormű; 2011 Veresegyház, Kálvin tér 1., Református templom, *Kálvin János* – bronz; 2011 Pilisszántó, Magas-hegy, Boldogasszony kápolna, *Boldogasszony* – mészkkő, fa; 2012 Piliscsaba, Klotildliget, Klotild tér 1., Plébániatemplom, *Boldog II. János-Pál-ereklyetartó* – bronz, mészkkő; 2013 Kolozsvár, 1989. december 21. út, Református templom kertje, *Bethlen Gábor* – bronz; – Budapest XII., Farkasréti temető, *Erdei András-síremlék*

Pózner Gábor (Hatvan, 1963. október 8.)

1983 és 1987 között a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Bényi Árpád és Nagy Lajos volt.

Debrecenben, majd 2001 óta Tatabányán élt, napjainkban Tatán él. 1987 óta kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1997 Tavaszi Tárlat, Nívódíj, Debrecen

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1991 Debrecen, Hunyadi János Általános Iskola, *Hunyadi-címer* – bronz; 1993 Debrecen, Dózsa György Általános Iskola, *Dózsa György-emléktábla* – bronz dombormű; 1998 Hodász, *Kölcsey Ferenc* – bronz; 1999 Debrecen, Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola, *Medgyessy Ferenc* – bronz; 2001 Debrecen, Medgyessy Ferenc Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola, *Petőfi Sándor* – terrakotta (sorsa ismeretlen); 2002 Csaroda, Emlékpark, *Árvízi emlékmű* – beton, bronz; 2003 Nagyecsed, Dancs Lajos Általános Iskola, *Dancs Lajos* – bronz; 2006 Debrecen, Fül- Orr- és Gégészeti Klinika, *dr. Verzár Gyula* – bronz; **2015 Tatabánya, Óváros, Béke út 8., Mikes Kelemen Felnőtt és Ifjúsági Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola, Mikes Kelemen** – terrakotta; **2015 Tatabánya, Óváros, Béke út 8., Mikes Kelemen Felnőtt és Ifjúsági Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola, Mikes Kelemen-emléktábla** – terrakotta; **2019 Tatabánya, Bánhida, Árpád-házi Szent Erzsébet tér 1., Bánhidai Szent Erzsébet Óvoda, Nagy László-emléktábla** – márvány, **bronz dombormű**; – Debrecen, Kossuth Lajos Tudományegyetem Műszaki Főiskolai Kar, *Nemzeti címer*; Konyár, *II. Rákóczi Ferenc*; Csaroda, *Balla Gyula-emléktábla*

R. Kiss Lenke (Rábai Györgyné) (Illye, 1926. május 13. – Veszprém, 2000. január 18.)

1951 és 1957 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Barcsay Jenő, Mikus Sándor és Pátzay Pál volt.

1941-től Budapesten, 1964-től Veszprémben, majd Balatonalmádiban élt. 1958 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1967 Egy József-díj; 1973 I. Dunántúli Tárlat díja, Kaposvár; 1977 Egy József-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1958 Budapest XV., Széchenyi tér, Óvoda, *Játsszók (Fürdő gyerekek)* – alumínium (sorsa ismeretlen); 1961 Veszprém, Óváros tér 9., *Vízöntő (Zsuzsi)* – bronz; **1961 Tatabánya, Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), Olvasó lányok – bronz**; 1962 Budapest XIV., Kolumbusz utca, MSZMP-székház, *Ülő munkás* – mészkő; 1964 Fót, Vörösmarty tér, Fóti Gyermekváros, *Korsós lányka* – műkő; 1965 Budapest III., Törzs utca 2., Óvoda, *Fiú karikával* – alumínium; 1965 Budapest III., Bécsi út, Óvoda, *Karikázó fiú* – bronz (a 2000-es években áthelyezve XV., Körvasút sor 110.); 1965 Budapest XIV., Rákospatak utca 101., *Olvasó* – mészkő; 1965 Balinka, Bányaüzem irodaépülete, *Anya gyermekkel* – mészkő (2004-ben áthelyezve: Bodajk, Május 1 út 9., Takarékpénztár és Egészségház épülete elé); 1965 Veszprém, Béke téri Általános Iskola, *Szilágyi Erzsébet* – bronz; 1966 Mosonmagyaróvár, Soproni utca 65., II. számú Bölcsőde, *Anyaság (Anya gyermekével)* – alumínium (2008-ban újraállítva a Rév utca 1-3., Micimackó Óvoda); 1966 Veszprém, Állatkert, *Kittenberger Kálmán* – bronz; 1968 Székesfehérvár, Szabadságharcos út 55., *Zenélők (Térdelő lányok)* – alumínium; 1968 Veszprém, Cserhát lakótelep 11., Lovassy Gimnázium, *Lovassy László* – bronz; 1969 Pét, Nitrogénművek Irodaház, *Álló nő* – mészkő; 1969 Veszprém, *Lányok* – bronz; 1969 Szekszárd, Laktanya, *Női figura* – mészkő; 1970 Balatonfüzfő, Munkás tér 2., Nitrokémia, *Vegyész lányok* – vörösrézlemez; 1970 Veszprém, KISZÖV-székház, *Lenin* (sorsa ismeretlen); 1971 Szekszárd, *Akt*; 1971 Balinkabánya, *Beszélgetők*; 1971 Szekszárd, Tartsay Vilmos utca, *Pihenő lány* – mészkő; 1971 Zirc, *Bakony*; 1971 Pétfürdő, Berhidai út, *Faültetők* – bronz; 1971 Devecser, *Béke*; 1971 Veszprém, Stadion utca, *Építők emlékoszlopa (Építők kútja)* – mészkő; 1971 Pápa, Sellyei utca 12., *Ülő nő pitypanggal* – bronz; 1971 Csapok, KISZ vezetőképző tábor, *Dr. Münnich Ferenc* – bronz (sorsa ismeretlen); 1971 Veszprém, Kiss Lajos lakótelep, *Kiss Lajos*; 1971–1978 Veszprém, Panteon, *Tudósportrék (Lovassy László, Cholnoky Viktor, Simonyi Zsigmond, Kittenberger Kálmán, Veszprémi István,* – bronz dombormű; 1972 Sümeg, Kisfaludy Sándor Gimnázium, *Kisfaludy Sándor* – bronz; 1973 Veszprém, MSZMP megyei Bizottsága, *Lenin* – bronz dombormű (sorsa ismeretlen); 1973 Veszprém, József Attila utca 34., *Térplasztika (Szerves molekula)* – mészkő, bronz; 1975 Budapest X., Rottenbiller park, *Emlékoszlop (Munkás-paraszt összefogás)* – bazalt, bronz; 1976 Veszprém, Kossuth Lajos utca 7., *Simonyi Zsigmond-emléktábla* – bronz dombormű; 1976 Veszprém, Kossuth Lajos utca 7., *Cholnoky Jenő-emléktábla* – bronz dombormű; 1977 Tapolca, Hősök tere, *vízzel kombinált plasztika* – krómacél; 1977 Balatonfüred, Nádor utca 17., Radnóti Miklós Általános Iskola, *Radnóti Miklós* – bronz; 1978 Veszprém, Iskola utca, *Színházkerthi díszkút* – mészkő, bronz; 1978 Veszprém, Kittenberger Kálmán utca 15., Vadaspark, *Kittenberger Kálmán* – bronz; 1982 Zirc, *Dr. Tallós Pál-emléktábla* – mészkő; 1982 Zirc, *domborműves emléktábla*; 1982 Zirc, *Dr. Köves János-emléktábla* – márvány dombormű; 1982 Hajdúböszörmény, Kossuth Lajos utca 1., Hajdúsági Múzeum, *Király Jenő* – bronz; 1982 Veszprém, MÁFKI, *Szerves kémia*; 1982 Veszprém, MTESZ, *Történelem*; 1982 Sümeg, *Kisfaludy Sándor*; 1982 Ajka, Művelődési Központ, *Gaia* – mészkő; 1982 Tapolca, Kisfaludy utca, *díszkút* – mészkő; 1982 Veszprém, *Vegyipar*; 1982 Budapest, *Centenárium emlékmű*; 1982 Tapolca, Hősök tere, *Metamorfózis* – krómacél; 1987 Mosonmagyaróvár, Erkel Ferenc utca 10., MSZMP Városi Bizottsága, *Forrás* – bronz; 1987 Paks, Paksi Atomerőmű, *Harmónia*; 1987 Pápa, Rendelőintézet, *Ülő lány*; 1987 Bábolna, *Gróf Széchenyi István*;

1987 Bábolna, Mészáros utca 1., *Erdei Ferenc* – bronz; 1990 Zirc, József Attila utca 17., *Álló nő* – mészkő; 1998 Veszprém, Európa Ház, *Madárijesztő* – bronz; 2000 Veszprém, Rózsa utca 43., Rózsa utcai Általános Iskola, *Anya gyermekkel* – mészkő; 2000 Nagyszalonta, Lázár Aurél utca, *Kiss István* – bronz; 2005 Veszprém, Török Ignác utca 1., Veszprém Megyei Levéltár, *Memento* – bronz

Reischl Károly (Szörényi Reischl Károly) (Budapest, 1890. február 19. – ?)

1908 és 1913 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Edvi Illés Aladár, Révész Imre és Szinyei Merse Pál volt.

Budapesten élt. 1913 és 1942 között a budapesti állami felső építőipari iskola rajztanára volt. 1920-tól volt kiállító művész.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1924 Tatabánya, Óváros, Újtemplom előtti tér (1990 óta Óváros, Szent István római katolikus templom mellett), *Szent Imre* – mészkő; – Szeged, Fogadalmi templom – *falkép*; Budapest, Hűvösvölgyi katonai főreáliskola temploma – *Patrona Hungariae-mozaikkép*; Budapest, Magyar szentek kápolna – *üvegablakok*; **Tatabánya, Újtelepi templom – *berendezés***; Budapest, Notre Dame de Sion – *falfestés*; Budapest, Szent Mihály plébániatemplom – *falfestés*; Budapest, Németvölgyi templom – *falfestés*; Veszprém, Szent Margit templom – *falfestés*; Komló, Templom – *falfestés, színes üvegablakok, berendezés*; Budapest, Svéd nagykövetség – *üvegablakok*; Budapest, Kárpátia söröző – *falfestés*; Budapest, Margitsziget, Park Club – *falfestés*

Salló István (Csíkszereda, 1932. március 3. – Tatabánya, 2003. szeptember 30.)

Pedagógus diplomát szerzett, autodidakta művész, szabadiskolákban ismerkedett meg a szobrászattal. Mesterének Szervátiusz Jenőt vallotta.

1978-ig Erdélyben élt, 1978-ban telepedett le Magyarországon, Tatabányán élt. 1954 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1954 Országos III. díj, Bukarest (Románia); 1980 Budapesti Műgyűjtők és Műbarátok Egyesületének pályázata, megosztott fődíj; 1981 Országos fődíj, Budapest; 1985 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1987 Komárom Megyei Tanács művészeti díja; 1987 Csorna Város Díszpolgára

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1978 Szomód, Bethlen-pusztai út, *Láncos kopjafa* – Római úti emlékmű – fa; 1981 Csorna, Városi Tanács, *Csorna története* – fa; 1982 Csorna, *Székellyfonó* – fa; **1985 Tatabánya, Bánhida, Síkvölgyi temető, *Három kopjafa* – fa; 1986 Tatabánya, Dózsakert, Vadász utca 24., Dózsa György Sportiskolai Általános Iskola, *Dózsa György-emléktábla* – fa dom-bormű**; 1987 Budapest XI., Sashegy, Tájvédelmi Körzet, *faragott oszlop* – fa; 1987 Csorna,

Széchenyi István Általános Iskola, *Árpád-házi királyaink* (Salló Győzővel) – fa domborművek; 1989 Tatabánya, Óváros, Cseri utca 35., Vas László Egészségügyi Szakközépiskola (ma Kossuth Lajos Közgazdasági és Humán Szakközépiskola, B. épület), *Dr. Vas László* – fa dombormű; 1989 Tatabánya, Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark, *Fieba József plébános-emlékoszlop* – fa; 1989 Tatabánya, Bánhida, Kossuth Lajos utca 85., *Az 1848-49-es szabadságharc bánhidai hőseinek emlékműve* – mészkő (a 2010-es években áthelyezve a Bánhida, Síkvölgyi temetőbe); 1990 Tatabánya, Újváros, Fő tér, Béke park, *Pro Patria 1956-os emlékoszlop* – fa (2007 óta Óváros, Újtelepi temető); 1992 Tatabánya, Újváros, Esztergomi utca 6., Móra Ferenc (volt Mező Imre) Általános Iskola, *Móra Ferenc-emléktábla* – fa dombormű; 1992 Kőszeg, Kiss János utca 31., A marosvásárhelyi „Csaba királyfi” hadapródiiskola emlékműve – fa; 1995 Tiszadob, Andrássy-kastély parkja, *In Memoriam Péli Tamás* – fa; 1998 Nógrád, Vár, *Millecentenáriumi emlékmű*; 2000 Brennbergbánya, Bányászcsalád – fa dombormű; 2000 Brennbergbánya, Újhermesz, *Szent István aknai emlékoszlop* – fa; – Csorna, Bodnár Alajos Általános Iskola, *Illyés Gyula-emlékfal* – fa dombormű; Csorna, Széchenyi István Általános Iskola, *Széchenyi István* – fa; Csorna, Széchenyi István Általános Iskola, *Az 1849-es csornai csata emlékére* – fa dombormű; Csorna, Széchenyi István Általános Iskola, *5 székelly népballada* – fa dombormű; Csorna, Széchenyi István Általános Iskola, *Bethlen Gábor* – fa dombormű; Csorna, II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola, *Kurucok* – fa; Csorna, Mezőgazdasági Szakközépiskola, *50 éves a csornai Mezőgazdasági Szakközépiskola* – fa dombormű; Csorna, Farádi városrész, *25 éves a Csorna-farádi TSZ* – fa dombormű; Tata, Zeneiskola, *Székellyfonó* – fa; Tatabánya, Óváros, Béke utca 1., József Attila Általános Iskola és Alsófokú Művészetoktatási Intézmény, *József Attila-emléktábla* – fa dombormű; Tatabánya, A Közművelődés Háza, *Öt portré* – fa; Tatabánya, Úttörőház, *Hat székelly ballada* – fa; Tatabánya, Síkvölgyi temető, *Széchenyi emlékoszlop* – fa; Tatabánya, Házasságkötő Terem, *Faragott berendezés* – fa; Tatabánya, Újváros, Köztársaság útja 44/a., Herman Ottó Általános Iskola, *Az aradi vértanúk emlékoszlopa* – fa; Tatabánya, Szent Erzsébet Óvoda, *Szent Erzsébet-kapu* – fa; Tatabánya, Árpád Gimnázium, *Árpád* – fa; Tatabánya, Péch Antal Bányászati Technikum, *Péch Antal* – fa; Tatabánya, Népház, *Négy székelly népballada* – fa; Tatabánya, Újváros, Köztársaság útja 44/a., Herman Ottó Általános Iskola, *Herman Ottó* – fa; Tatabánya, Fellner Jakab Szakközépiskola, *Fellner Jakab* – fa; Tatabánya, Polgármesteri Hivatal, *Bánk bán, Az ember tragédiája, Csongor és Tünde, István, a király* – fa; Tatabánya, Kertváros, Hadsereg utca 111., Kölcsey Ferenc Általános Iskola, *Kölcsey Ferenc* – fa; Tatabánya, Kossuth Lajos Szakközépiskola, *Kossuth Lajos* – fa; Tatabánya, Szent Margit Általános Iskola, *Árpád-házi Szent Margit* – fa dombormű; Tatabánya, Szent Margit Általános Iskola, *Történelmi várak, középkori személyiségek* – fa domborművek; Tatabánya, Jókai Mór Általános Iskola, *Jókai Mór* – fa; Tatabánya, Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés Hivatala, *Szép Domokos Anna* – fa; Diósd, Rádióadó parkja, *A távközlés nagyjai* – fa; Nógrád, Római katolikus templom, *Árpád-házi Szent Erzsébet* – fa; Komárom, Széchenyi István Középiskola, *Széchenyi István-emlékoszlop* – fa; Sátoraljaújhely, Temető, *K. P. síremléke* – fa;

Császár, Borfeldolgozó, *Bort, búzát, békességet* – fa dombormű; Kisbér, Petőfi Sándor Általános Iskola, *1848-1849-émlékfal* – fa; Csopak, Borkombinát, *A szőlő dicsérete* – fa dombormű; Budapest XII., Farkasréti temető, *Kovács Gergely-síremlék*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Dankánics Iván-síremlék*; Budapest, ÉPTEK, *Az ÉPTEK életéből* – fa dombormű; Majk, *Júlia szép leány* – fa dombormű; Majk, *A szőlőtermesztés múltjából* – fa dombormű

Schrotta Frigyes (Schrotta János Frigyes) (Kispest, 1898. május 13. – Budapest, 1979. január 31.)

1919 és 1922 között a budapesti Iparművészeti Iskolában tanult, majd 1925 és 1932 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Kaesz Gyula, Orbán Antal és Sidló Ferenc volt.

Budapesten élt, 1934 és 1944 között a Százados úti művésztelepen dolgozott. A Munkácsy Céh tagja volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1930 A Szinyei Merse Pál Társaság kitüntetése; 1932 Beczkó Bíró Henrik-díj; 1943 Tavaszi Tárlat, A Képzőművészek Egyesületének díja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1932 Tatabánya, Óváros, Tóth Bucsoki út (ma Népház utca), Tatabányai Tisztikaszínó (Tulipános ház), Hősi emlékmű – márvány (lebontva, sorsa ismeretlen); 1950 körül, Budapest V., ELTE díszterme, *Eötvös Loránd*; 1970 Budapest XIX., Kispesti Rendelő Intézet, *Dr. Jáhn Ferenc*

Segesdi György (Segesdy György) (Budapest, 1931. július 17. – Budapest, 2021. február 16.)

1949 és 1954 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Kisfaludi Strobl Zsigmond, Szabó Iván és Beck András volt.

Budapesten élt. 1955 óta volt kiállító művész. 1976-tól a Magyar Iparművészeti Főiskola tanára, 1987 és 1997 között a Magyar Képzőművészeti Főiskola szobrász tanszékének docense volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1958 Munkácsy-díj; 1964 Munkácsy-díj; 1973 Érdemes Művész; 1985 Kiváló Művész; 2013 Magyar Újságírók Országos Szövetsége Építészeti, Képző- és Iparművészeti Szakosztály Kerényi Jenő-díja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1954 Tapolca, Csébi udvar, *Batsányi János* – bronz; 1956 Keszthely, Tapolcai út 1/c., Nagyváthy János Szakközépiskola, *Nagyváthy János* – bronz; 1956 Budapest, *kútszobor* – műkő; 1957 Szeged, Roosevelttér 14., *Juhász Gyula* – bronz; 1958 Budapest XI., Bartók Béla út

24., *Zalka Máté* – mésző dombormű (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1958 Budapest, Margitsziget, *Stróbl Alajos* – bronz (2011 óta sorsa ismeretlen, 2014-ben újraállítva); 1958 Budapest XV., Czabán Samu tér, *Néphatalom (Munkáshatalom)* – mésző; 1960 Szeged, Stefánia sétány, *Tanácsköztársasági emlékmű* – bronz (1992-ben lebontva, jelenleg a Móra Ferenc Múzeum raktárában); 1961 Székesfehérvár, Prohászka Ottokár út, *Ülő lány* – alumínium; 1961 Szentes, Ady Endre utca 44., Gyógyfürdő, *Fekvő nő* – márvány; 1962 Tiszapalkonya, Verebély László út, Erőmű lakótelep, *Prométheusz* – vörösrézlemez; 1963 Miskolc, Bartók Béla tér, MSZMP Városi Bizottság székháza, *Zászlós férfi* – vörösréz dombormű; 1963 Budapest XI., Gellérthegy, Jubileumi park, *Szélkakas* – acél; 1964 Eger, Csiky Sándor út 1., Gárdonyi Géza Gimnázium, *Daidalosz* – krómácel; 1964 Eger, Iskola utca 1., Gyermekváros, *Játzó gyerekek* – mésző (sorsa ismeretlen); 1965 Jászberény, Hatvani út, Termálfürdő, *Leányalak* – ólom; 1965 Hévíz, Park utca, Gyógyfürdő, *dombormű* – krómácel; 1967 Orosháza, Csorvási út 5., Üveggyár, *Három nő* – mésző; 1967 Budapest VI., Révay utca, Vidám Színpad, *Vasfüggöny és oszlopburkolatok* – acél; 1968 Budapest V., Váci utca 9., *Anna presszó pillérburkolat* – krómácel (az 1990-es években lebontva, sorsa ismeretlen); 1969 Budapest V., Kossuth Lajos tér, Magyar Kereskedelmi Kamara, *oszlopburkolatok* – acél (lebontva, sorsa ismeretlen); 1971 Budapest V., Jászai Mari tér, *Marx-Engels emlékmű* – gránit (1992-ben lebontva, 1993 óta a budatétényi Szoborpark homlokzatán); 1972 Aggtelek, Aggteleki Baradla oldal 2., Cseppkő Szálló, *Anyaság* – krómácel; 1972 Debrecen, Egyetem tér 1., Kossuth Lajos Tudományegyetem, *térplasztika* – krómácel; **1972 Tatabánya, Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), A szabadság lángja** – krómácel; 1973 Budapest, Mezőgazdasági Vásár, *forgó plasztika* – acél; 1974 Miskolc, Megyei Könyvtár, *oszlopburkolat* – krómácel; 1975 Vác, Siketnémák Tanintézete, *díszkút fémplasztikával* – kő, acél; 1975 Budapest II., Völgy utca, Magyar Rádió Óvoda, *kinetikus plasztika* – krómácel; 1975 Dunakeszi, Nap utca, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1978 Brasília (Brazília), Magyar Nagykövetség, *plasztika* – krómácel; 1979 Szeged, Tisza Lajos körút, *A szegedi nagy árvíz centenáriumi emlékműve* – krómácel, gránit; 1981 Zalaegerszeg, Stadion út 3., Sportcsarnok, *homlokzatplasztika* (Blaski Jánossal) – krómácel, zománc; 1983 Budapest XIII., Pozsonyi út 60-64., KISZ KB székház, *térplasztika (A XIII. kerületi üzemek karakterét szimbolizáló alkotás)* – krómácel; 1983 Budapest XII., Alkotás út 63-67., Hotel Novotel, *térplasztika* – krómácel; 1985 Budapest XIII., Váci út, ÉVITERV-székház, *térplasztika* – acél; 1986 Szombathely, Rákóczi Ferenc utca 12., Szombathelyi Képtár, *homlokzati térplasztika* – acél; 1990 Hajdúszoboszló, Szilfákajla utca, *vízzel komponált plasztika* – krómácel; 2003 Csönge, Rába utca 11., Weöres Sándor Emlékmúzeum, *Weöres Sándor* – bronz (újraállítva 2014-ben); 2005 Budapest XII., Farkasréti temető, *Bozay Attila-síremlék* – márvány, krómácel; 2006 Budapest X., Szent László templom, *Szent László* – dombormű

Sóváry János (Sóvári János) (Papolc, 1895. november 15. – Budapest, 1966. március 5.) 1917 és 1921 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Stróbl Alajos, Radnai Béla és Vedres Márk volt. Budapesten élt. 1920 óta volt kiállító művész.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1935 Görömbölytapolca, Miskolctapolcai Strandfürdő, *Akt* – mészkő (2010-ben áthelyezve Miskolc-Miskolctapolca, Dehmel Nándor sétány, Barlangfürdő); 1936 Budapest, Margitsziget, MAC-klubház, *Faun és Nympha-kútszobor* – mészkő (1944-1945-ben megsemmisült); 1938 Budapest II., Fenyves tér, *Korsós nő* – mészkő; 1938 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Katona család síremléke* – bronz; 1939 Miskolc, Városház tér 8., Városháza, *Matyó anya gyermekével* – műkő; 1940 Budapest XI., Bercsényi utca 34., *Bercsényi Miklós-emléktábla* – mészkő dombormű; 1940 Budapest XIII., Katona József utca 2., *Fejkendős anya fiával* – mészkő; 1942 Budapest XIII., Visegrádi utca 38/b., *Kéveköttők* – mészkő dombormű; 1942 Budapest XIII., Visegrádi utca-Csanády utca, *Matyó népviseletes anya gyermekével* – mészkő; 1953 Budapest XIV., Városliget, *Mikszáth Kálmán* – mészkő (1966-ban áthelyezve a Margitszigetre); 1953 Oroszlány, Asztalos János út 2., 312. számú Szakmunkásképző Intézet, *Bányásztanulók* – mészkő; 1954 Budapest XI., Mezőkövesd utcai Általános Iskola, *Táncoló gyerekek* – bronz; **1955 körül, Tatabánya, Óváros, Cementgyár út 1., Cement és Mészművek Tatabányai Gyára, Irodaház (Munkásszálló), homlokzati domborművek – terrakotta**; 1958 Budapest XVI., Kerepesi úti lakótelep, *Lány őzzel, Ásó és ültető* – mészkő domborművek; 1959 Oroszlány, Fürst Sándor utca, Arany János Általános Iskola, *Kislány őzzel* – bronz; 1960 Székesfehérvár, József Attila Gimnázium, *József Attila* – gipsz; 1960 Abaliget, Barlang bejárat, *Nő korsóval* – mészkő; 1962 Kőröshegy, Petőfi Sándor utca, *Széchenyi Zsigmond* – bronz; 1963 Nagymágocs, Szentesi út 2., Károlyi-kastély parkja, *Ülő női akt* – műkő; 1964 Veszprém, Victor Hugo utca 28., Általános Iskola, *Játszó medvék* – mészkő; 1964 Balatonfüred, Liliom utca, orvoslakások, *Álló nő (Tavaszi)* – mészkő; 1965 Siófok, Deák Ferenc sétány, *Fekvő nő* – mészkő; 1965 Berekfürdő, Berek tér, Strandfürdő, *Korsós nő* – mészkő; 1965 körül, Parádfürdő, Kossuth Lajos út 221., Gyógyfürdő, *Álló nő* – mészkő; 1965 körül, Martonvásár, Brunszvik utca 2., Brunszvik-kastély parkja, *Cserháti Sándor* – mészkő; 1965 Balatonszéplak, MÚOSZ Üdülő, *Fekvő nő* – mészkő; 1965 Budapest XI., Villányi út 27., József Attila Gimnázium, *József Attila* – mészkő (1990 után áthelyezve a XI., Móricz Zsigmond körtérre); 1966 Budapest VIII., Tavaszmező utca 17., Kandó Kálmán Híradásipari Technikum, *Kandó Kálmán-emléktábla* – mészkő dombormű; 1966 Vác, Stadion utca, Sporttelep, *Díszkoszvető* – bronz; 1967 Makó, Kórház utca 2., Kórház, *Támaszkodó női akt* – mészkő; 1967 Budapest, Margitsziget, *Szőnyi István* – mészkő; 1968 Budapest XIV., Városliget, Közlekedési Múzeum, *Kandó Kálmán* – bronz; – Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Székel Körmöczy Sándor-síremlék*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Rákosi István-síremlék*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Rónai Alfréd-síremlék*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Hoffmann család síremléke*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Szél család síremléke* – bronz

Szabó György (Nagykőrös, 1947. december 19.)

1968 és 1972 között végezte tanulmányait a Magyar Képzőművészeti Főiskolán. Mestere Somogyi József volt.

Budapesten és Szolnokon él. 1972-től 1977-ig Budapesten, Újpalotán tanított általános iskolában, majd 1973 és 1985 között a Budapest XII. kerületi Művelődési Ház képzőművész szakkörében szobrászatot és kerámiakészítést tanított. 1977 óta a Budapesti Tanítóképző Főiskola Vizuális Nevelési Tanszékének tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1986 16. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat, Budapesti Rádiótechnikai Gyár Salgótarjáni Üzemének díja, Salgótarján; 1989 VI. Országos Éremművészeti Biennálé, a Képcsarnok Vállalat díja, Sopron; 1990 Nemzetközi Éremművészeti és Képlasztikai Alkotótelep díja, Nyíregyháza-Sóstó; 1996 Nemzetközi Éremművészeti és Képlasztikai Alkotótelep díja, Nyíregyháza-Sóstó; 1999 XII. Országos Érembiennálé, a Magyar Éremművészetért Alapítvány díja, Sopron; 2000 Nyári Tárlat, nívódíj, Debrecen; 2001 26. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat, a Nógrád Megyei Önkormányzat Hivatalának díja, Salgótarján; 2002 Nemzetközi Éremművészeti és Képlasztikai Alkotótelep díja, Nyíregyháza-Sóstó; 2003 27. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat nagydíja, Salgótarján; 2003 XIV. Országos Érembiennálé, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának díja, Sopron; 2004 Kecskemét arcai kiállítás díja, Kecskemét; 2004 Debreceni Nyári Tárlat nagydíja, Debrecen; 2004 Szimpozionok kiállítása, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának díja, Majosháza; 2005 Hommage à József Attila kiállítás díja, Tatabánya; 2005 Szegedi Nyári Tárlat díja, Szeged; 2005 XV. Országos Érembiennálé, Civitas Fidelissima-díj, Sopron; 2006 In memoriam '56-pályázat díja, Mosonmagyaróvár; 2007 XXXV. Alföldi Tárlat, Békéscsaba Megyei Jogú Város díja, Békéscsaba; 2007 XVI. Országos Érembiennálé, a Pro Kultúra Sopron Kht díja, Sopron; 2007 LIV. Vásárhelyi Őszi Tárlat, az Imerys Magyarország Tűzállóanyaggyártó Kft díja, Hódmezővásárhely; 2008-2009 Reutligen város (Németország) ösztöndíja; 2009 Radnóti-emlékkiállítás díja, Mezőtúr; 2009 Atelier an der Donau, Pöchlarn (Ausztria); 2011 Munkácsy-díj; 2013 XIX. Országos Érembiennálé, Ferenczy Béni-díj, Sopron; 2014 Pro Urbe Nagykőrös; 2014 III. Szobrászbiennálé, az Emberi Erőforrások Minisztériumának díja, Szentendre; 2021 XXIII. Országos Érembiennálé, Ferenczy Béni-díj, Sopron; 2021 Aba-Novák Életműdíj, Szolnok

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1979 Bonyhád, Széchenyi tér, Perczel Mór Szakközépiskola, *Perczel Mór* – mészkö; 1980 Budapest XIX., Chlepkó Ede tér, *Chlepkó Ede* – bronz (1992-ben lebontva, majd áthelyezve a budatétényi Szoborparkba); 1983 Budapest XIII., Szabolcs utca 33-35., Orvostovábbképző Intézet, *Dr. Markusovszky Lajos* – bronz; 1986 Sátoraljaújhely, Házasságkötő Terem, *Sze-relmespár* – terrakotta; 1986 Nagykőrös, Szabadság tér 11., SZTK Rendelőintézet, *Szélfű* – bronz; 1990 Hajós, Gyermekotthon, *Szélfűvő* – vörösmárvány díszkút; 1990 Bonyhád, Zrínyi Miklós utca, Művelődési Központ, *Vörösmarty Mihály* – bronz, mészkö; 1992 Hevesvezekény, Fő tér, *Pieta, I. és II. világháborús emlékmű* – bronz, mészkö; 1993 Budapest XIV., Besnyői utca, General-Consulting Rt. Tárgyalóterem, *szökőkútfal* – márvány; 1993 Tata, Tóvárosi városközpont, *Városi közkút-rekonstrukció* – vörösmárvány; 1994 Tata, Kossuth tér 1., Városháza, *Szárnyas fiú* – bronz, márvány; 1996 Tata, Tóvárosi városközpont, *szökőkút* – bronz, márvány; 1996 Simontornya, *díszkút* – bronz, márvány; 1996 Ozora, Fő tér, *díszkút* – bronz, márvány; 1996 Hevesvezekény, Fő utca, *díszkút* – bronz, márvány (2012-ben áthelyezve Alkotmány út 2., Polgármesteri Hivatal); 1999 Kunszállás, Dózsa György utca, Általános Iskola, *Tóth Pál-emléktábla* – bronz, márvány; **2000 Tatabánya, Óváros, Tóth-Bucsoki út (ma Népház utca), Jászai Mari Színház, Népház, Jászai Mari – bronz, márvány**; 2000 Kápolnásnyék, Fő utca, *Vörösmarty Mihály* – bronz, márvány; 2001 Budapest II., Germanus Gyula park, *Germanus Gyula* – bronz (2001 óta sorsa ismeretlen); 2003

Gyula, Adler utca, Karácsonyi János Gimnázium, *dr. Karácsonyi János* – bronz; 2004 Fényeslitke, Béke út, *Holocaust-emlékmű* – kő, bronz; 2004 Ozora, Cinca patak partja, *Holocaust-emlékmű (Búcsúzás)* – mészkő, bronz; 2006 Budapest IX., Sobieski tér, *József Attila-emlékkút* – gránit, bronz; 2010 Kunhegyes, *Szélfű II.* (Borbás Mártonnal) – bronz, gránit; 2011 Kunhegyes, Kossuth Lajos utca 59., *Hidra-vízbójáték* – bronz, gránit; 2011 Nagykőrös, Deák tér, *Sellő* – bronz; 2012 Nagykőrös, Hősök tere, *Aladar Paasonen* – bronz; 2013 Nagykőrös, Hősök tere, *Tisztelegés az 50-es évek áldozatai és üldözöttei előtt* – bronz, gránit; 2014 Szolnok, Hild János tér, *C. V. (Curriculum Vitae)* – bronz; 2014 Nagykőrös, Szabadság tér 5., *Hild János-díj* – gránit, bronz; 2014 Nagykőrös, Szabadság tér, *Országzászló és a Megújuló élet* – bronz, márvány; 2016 Cegléd, Rákóczi út 46., Kossuth Lajos Gimnázium, *Emlékpád a ceglédi 56-os ifjúságnak* – vas, fa, műanyag; 2018 Nagykőrös, Hősök tere, *Arany János és családja* – bronz, mészkő; – Budapest XII., Böszörményi út 23-25., XII. Kerületi Önkormányzat, *Ölelkezők* – bronz

ifj. Szabó István (Dorogháza, 1927. május 22. – Benczúrfalva, 2017. január 26.)

1947 és 1952 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Kisfaludi Strobl Zsigmond és Pátzay Pál volt.

1947 óta Budapesten élt. 1953 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1949 VIT szobrászati díj, Budapest; 1955–1958 Derkovits-ösztöndíj; 1959 VIT Nemzetközi Képzőművészeti Kiállítás aranyérem, Bécs (Ausztria); 1968 Munkácsy-díj; 1970 Ezüstge-rely pályázat díja; 1976 Munkácsy-díj; 1977 Kulturális Minisztérium nívódíja; 1978 SZOT-díj; 1982 Somogy Megye Művészeti Díja; 1984 XIV. Salgótarjáni Szabadtéri Szobor-kiállítás, II. díj, Salgótarján; 1985 XV. Salgótarjáni Szabadtéri Szoborkiállítás, a József Attila Művelődési Központ díja, Salgótarján; 1986 Szocialista Kultúráért; 2005 XV. Országos Érembiennálé, Szabó Géza ötvösmester díja a legjobb vertérem tervezőjének, Sopron; 2015 Magyar Arany Érdemkereszt (polgári tagozat); – Nógrád megye Díszpolgára

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1953 Budapest XIV., Hősök tere, Millenniumi Emlékmű, *Bethlen Gábor szövetséget köt a csehekkel 1620-ban* – bronz dombormű; 1954 Budapest III., MSZMP III. kerületi székháza, *Ha-jógyárban, Goldberger festődében* – gipsz domborművek; 1959 Miskolc, Nemzeti Színház, *Latabár Endre* – márvány; 1959 Madaras, Dózsa György utca 6., Művelődési Ház, *Petőfi Sándor* – bronz; 1959 Miskolc, Nehézipari Műszaki Egyetem, *Széki János* – bronz; 1959 Győr, Berzsenyi Iskola, *domborművek* – gipsz; 1959 Segesd, Általános Iskola, *dombormű* – vörösrézlemez; 1959 Somogy-szob, Kossuth Lajos utca 18., Általános Iskola, *Iskolások* – rézlemez dombormű; 1962 Várpalota, Jó Szerencsét Művelődési Központ, *Bányász* – mészkő; 1962 Sopron, Ferenczy János utca 5., Óvónőképző Intézet, *Óvónő* – mészkő; 1963 Kelebia, Határállomás, *Integető lány* – alumínium; 1963 Komló, Petőfi tér, *Bányászok* – bronz; 1964 Szolnok, Tiszaparti sétány, MTH Kollégium, *Ülő munkás* – mészkő; 1965 Salgótarján, Tó Strand, *díszkút* – ólom (sorsa ismeretlen); 1966 Nagybátony, Molnár Sándor út

1-3., Művelődési Ház, *Fuvolázó lány* – vörösréz lemezdomborítás (restaurálva 2008-ban); 1967 Budapest XI., Fehérvári út 47., Fővárosi Művelődési Ház, *Táncoló lány (Népitánc)* – bronz; 1968 Budapest XVIII., Dolgozó utca 2., SZTK Rendelőintézet, *Anya gyermekkel* – mészkkő; 1968 Pécs, Tüzér utca 11., Mentőállomás, *Anyaság (Fán ülő fiú)* – homokkő; 1968 Debrecen, Nagyerdei körút 64., *Oláh Gábor* – mészkkő dombormű; 1969 Debrecen, Benczúr Gyula utca 20., Köztemető, *Veterán emlékmű* – mészkkő; 1969 Nagybátony, *Felszabadulási emlékmű* – mészkkő (1990 után lebontva, elhelyezve Szécsény-Benczúrfalván, Ózdi út 64-ben); 1971 Balatonalmádi, Verseny utca 1., Általános Iskola, *Váci Mihály* – gránit; 1971 Siófok, Megyei Kórház, *pillérburkolat* – fa; 1973 Miskolc, ÉMÁSZ-irodaház, *Déri Miksa, Bláthy Ottó, Zipernovszky Kornél* – fa dombormű; 1973 Komló, Szilvási út, *Bányász mártírok emlékműve* – beton, labradorit, krómacél; 1973 Fadd-Dombori, KISZ Vezetőképző Tábor, *Zászlós emlékfal* – mészkkő; 1975 Zánka, Úttörőváros, *Petőfi 1849 júniusában Mezőberényben* – bronz; 1975 Nagyatád, Szoborpark, *Somogyi Madonna* – fa; 1975 Nagyatád, Szoborpark, *Kopjafa* – fa; 1975 Pincehely, Kossuth Lajos utca, *Vörösmarty Mihály* – mészkkő; 1975 Budapest III., Csillaghegy, Martos Flóra sétány, *Felszabadulási emlékmű (Flóra)* – bronz (1990-ben ledöntve, majd újraöntve Kisterenyén, Csentei utca 14., a lebontott Lenin-szobor helyén felállítva); 1975 Mohács, Szent István út 18., Dr. Marek József Mezőgazdasági és Közgazdasági Szakközépiskola, *Marek József* – bronz; 1975 Balassagyarmat, Civitas Fortissima tér 2., Városi Tanács, *Nógrád Megyei Tanács-emléktábla* – márvány (1994-ben lebontva, a Palóc Múzeumban elhelyezve); 1975 Mohács, Történelmi Emlékhely, *kopjafák, fejfák, bálványok* – fa; 1976 Nyíregyháza, Bessenyei tér, Móricz Zsigmond Színház, *Váci Mihály* – bronz; 1976 Nagyatád, Szoborpark, *Dózsa a máglyán* – fa; 1978 Mátészalka, Kölcsey utca 12., *Iffjúság* – mészkkő; 1978 Budapest, BM Iskola, *Marx-Engels-Lenin* – fa (sorsa ismeretlen); 1978 Salgótarján, Városi temető, *Czakó György-síremlék* – fa; 1980 Budapest, Vilamos Berendezések és Készülék Művek, *plasztika* – fa, vörösréz (sorsa ismeretlen); 1980 Mezőkövesd, Mátyás király utca, *Matyó menyecske* – mészkkő; 1980 Szabadszállás, Kálvin tér, *Rozsnyai Mátyás* – bronz; 1981 Zánka, Úttörőváros, *Barátság emlékoszlop* – mészkkő; 1982 Pásztó, Múzeum, *Csohány Kálmán* – gipsz; 1982 Martonvásár, Kastélypark, *Erdei Ferenc* – mészkkő; 1983 Budapest, Elektronikai Vállalat, *Lenin* – gipsz (sorsa ismeretlen); 1983 Mezőberény, Fő út, Művelődési Központ, *Petőfi Mezőberényben* – bronz; 1983 Vámoszabadi, Határállomás, *plasztika* – mészkkő; 1985 Salgótarján, Táncsics Mihály Kereskedelmi és Közgazdasági Szakközépiskola, *Táncsics Mihály* – bronz; 1985 Pásztó, Fő tér, *Körtánc* – bronz (2011-ben áthelyezve Fő utca 54/a.); 1986 Budakeszi, Szanatórium utca, Vadaspark, *plasztikus díszkapu* – fa, vörösréz; 1987 Budapest XII., Királyhágó utca 1-3., Kórház, kert, *díszkút* – mészkkő; 1989 Gárdonyi, Holdfény sétány 9., Hazafias Népfront Üdülő, *Rajk László* – mészkkő (sorsa ismeretlen); 1989 Budapest XIV., Mogyoródi út 128., Váci Mihály Kollégium, *Váci Mihály* – bronz; 1990 Telki, Vadászaház, *térrács, dombormű* – fa; 1992 Magyargéc, Általános Iskola, *játszóplasztika* – fa; 1992 Bátorfyerénye, Kossuth Lajos Általános Iskola, *Kossuth Lajos* – mészkkő; 1992 Nógrádmegyer, Általános Iskola, *Mikszáth Kálmán* – márvány; 1993 Sávoly, Római katolikus templom, *II. világháborús emlékmű* – mészkkő, vas; 1993 Alattyán, Fő tér, *II. világháborús emlékmű* – mészkkő; 1993 Berettyóújfalu, Berzsényi lakótelep, *játszóplasztika* – fa, fém; 1994 Benczúrfalva, Római katolikus templom, *Korpusz* – fa; 1994 Mátraszentimre-Fallóskút, Mária-kegyhely,

Szentháromság – műmárvány; 1994 Mátraszentimre-Fallóskút, Mária-kegyhely, *Faragott kapu* – fa; 1995 Békés, Városliget, *játszóplasztika* – fa, kötél; 1996 Szurdokpüspöki, Béke út, Római katolikus templom, *Honfoglalási emlékmű* – műkő; 1997 Mátraszentimre-Fallóskút, Mária-kegyhely, *Mária* – márvány; 1997 Fogaras, *Mikszáth Kálmán-emléktábla* – bronz; 1997 Berettyóújfalu, Kossuth utca, *Játszótéri plasztikák* – fa; 1998 Királyhelme, Fő tér, *Petőfi Sándor* – bronz; 1999 Horpács, Kossuth utca 2., Mikszáth-kúria, *Mikszáth Kálmán* – bronz; 1999 Budapest XI., Pázmány Péter sétány, ELTE aula, *Jedlik Ányos* – bronz; 1999 Budapest XI., Pázmány Péter sétány, ELTE aula, *Detre László* – bronz; 2000 Encs, Szent Anna templom, *Szentháromság* – műmárvány dombormű; 2001 Csesznek, Vár, *Vathay Ferenc* – bronz; 2002 Nagyréde, Erzsébet tér, Faluház, *Millenniumi pávás díszkút* – mész, bronz, vas, vörösréz; 2002 Hatvan, Kossuth tér, *Kossuth Lajos* – bronz; 2002 Királyhelme, Történelmi emléktér, *Szent Korona-díszkút, Ősforrás* – bronz; 2002 Királyhelme, Fő tér, *Szent István, Szent László, Szent Imre* – bronz; **2002 Tatabánya, Dózsakert utca 17., Dózsakerti Váci Mihály Általános Iskola, Váci Mihály – bronz**; 2003 Bányaterenye, Váci Mihály utca 5., Váci Mihály Gimnázium, *Váci Mihály* – gipsz; 2003 Bányaterenye, Kastély park, *id. Szabó István* – bronz; 2003 Bányaterenye, Rákóczi út 16., *id. Szabó István* – mész, műkő dombormű; 2003 Cered, *id. Szabó István Általános Iskola, Díszkapu* – fa; 2004 Szurdokpüspöki, Szabadság tér-Béke utca, *Történelmi emléktér* – mész, műkő, architektúra; 2004 Mátramindszent, *Mikszáth Kálmán-emléktábla* – márvány; 2005 Herencsény, *Fonó lányok* – műkő dombormű; 2005 Herencsény, *Szent István felajánlja a koronát Máriának* – gipsz; 2005 Horpács, Kossuth utca 2., Mikszáth-kúria parkja, *Mauks Ilona* – bronz; 2005 Szliács, Detva, *Arany János, Madách Imre-emléktábla* – bronz, gránit; 2006 Királyhelme, Hlavná 87., *Esterházy János* – bronz; 2006 Királyhelme, Rákóczi út 1., *II. Rákóczi Ferenc* – bronz; 2007 Horpács, Kossuth utca 2., Mikszáth-kúria parkja, *Felsőgyőri Nagy Iván* – mész; 2008 Horpács, Kossuth utca 2., Mikszáth-kúria parkja, *Szontágh Pál* – mész; 2008 Bányaterenye, Árpás utca 114., *id. Szabó István 1937-ben Kisterenyén állított Hősök emlékművének restaurálása* – bronz; 2010 Salgótarján, Vároldal utca, *A tizenhárom aradi vértanú* – mész; 2012 Királyhelme, Ulica Mailátha 1., *Gróf Mailáth József* – bronz; 2018 Dabas, Domb utca 1., *Jézus* (több alkotó közös alkotása) – beton, műkő, bronz, fa; – Budapest XII., Farkasréti temető, *Nagy László-síremlék*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Váci András-síremlék*; Tar-Fenyvespuszta, Csevice völgy, *Muzsikál az erdő* – fa; Pécs, Veress Endre utca 5., Ifjúsági Ház Szivárvány Gyermekeháza, *Bányász* – bronz

Szám János (Felsőgalla, 1944.)

Autodidakta művész. 1978-ban a tatabányai Bányász Képzőművész Körben dolgozott. Tatabányán él.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1998 Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság, Szent Flórián – rézlemez domborítás; **1998 Tatabánya, Felsőgalla, Baross Gábor út – Szent István utca, Mesterségek fája** – fa, fémlemez; **2005 Tatabánya,**

Felsőgalla, Szent István utca 51-53., Széchenyi István Általános Iskola, *Széchenyi István – fa*; – 1998 Tatabánya, Felsőgalla, Szent István utca 51-53., Széchenyi István Általános Iskola, *Felsőgalla címere*; – Tatabánya, Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság, *Tűzoltás-jelenetek* – rézlemez domborítás

Széri-Varga Géza (Varga Géza) (Budapest, 1951. november 26.)

1966 és 1970 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában tanult, majd 1971 és 1976 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Borbás Tibor, Mikus Sándor és Somogyi József volt.

1976-ig Komáromban élt, 1976-tól 2002-ig Békéscsabán élt, 2002 óta Csobánkán él. 1976 és 1986 között a békéscsabai Rózsa Ferenc Gimnázium, 1993 és 2004 között az Evangélikus Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola tanára, 2004-től a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1977–1980 Derkovits-ösztöndíj; 1979 XXI. Alföldi Tárlat, Békéscsaba Város Tanácsa díja, Békéscsaba; 1983 XXIII. Alföldi Tárlat, a Szakszervezetek Békés Megyei Tanácsa díja, Békéscsaba; 1985 XXIV. Alföldi Tárlat, Békés Megye Tanácsának Művészeti Díja, Békéscsaba; 1985 Fialatok a békéért, III. díj, Torun (Lengyelország); 1986 Délalföldi Tárlat, Koszta József-díj, Hódmezővásárhely; 1986 XXXIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat, munkajutalom, Hódmezővásárhely; 1987 XXXIV. Vásárhelyi Őszi Tárlat díja, Hódmezővásárhely; 1987 Családvédelmi pályázat különdíja, Budapest; 1987 Együtt a békéért kiállítás, I. díj, Budapest; 1988 XXXV. Vásárhelyi Őszi Tárlat díja, Hódmezővásárhely; 1989 XXVI. Alföldi Tárlat, Békéscsaba Város Tanácsának díja, Békéscsaba; 1989 XXXVI. Vásárhelyi Őszi Tárlat díja, Hódmezővásárhely; 1990 Békés Megye Művészeti Díja, Békéscsaba; 1990 Mezőgazdaság a képzőművészetben-kiállítás, I. díj, Budapest; 1991 XXVII. Alföldi Tárlat, Békés Megye Képviselőtestülete Önkormányzati Hivatala díja, Békéscsaba; 1991 XXXVIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja, Hódmezővásárhely; 1991 VIII. Országos Érembiennálé, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja, Sopron; 1992 XXXIX. Vásárhelyi Őszi Tárlat, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja, Hódmezővásárhely; 1992 Petőfi életútja-pályázat, III. díj, Kiskőrös; 1994 Élő művészetért, különdíj; 1995 Salgótarjáni Tavasz Tárlat, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja, Salgótarján; 1996 In memoriam 1956 kiállítás, különdíj, Mosonmagyaróvár; 1999 Petőfi-pályázat, III. díj, Kiskőrös; 1999 XXXI. Alföldi Tárlat, Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatának díja, Békéscsaba; 2000 Hajó-pályázat, I. díj, Budapest; 2001 XXXII. Alföldi Tárlat, Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatának díja, Békéscsaba; 2007 Batthyány és kora-pályázat, a honvédelmi miniszter díja; 2007 Arcok és Sorsok, Országos Portré Biennálé, Ezüst diploma, Hatvan; 2008 Debreceni Nyári Tárlat, a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat díja, Debrecen; 2008 Visegrádi 4-ek, III. díj, Terebes; 2008 A Hunyadiak és a reneszánsz, III. díj, Budapest; 2009 Katinyi mártírok emlékműve-pályázat, I. díj, Budapest; 2013 37. Szegedi Nyári Tárlat, különdíj, Szeged; 2013 Ezt szeretem Petőfiben-kiállítás, II. díj, Kiskőrös; 2014 XXI. Országos Tájékp Biennálé, bronz diploma, Hatvan

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1979 Békéscsaba, Széchenyi liget, *Mohácsy Mátyás* – bronz; 1980 Békéscsaba, József Attila lakótelep, *Kentaur-pár* – bronz; 1984 Békéscsaba, Békés Megyei Hírlap Szerkesztőség, *Életfa* – fa, bronz dombormű; 1986 Gyula, Székely Aladár utca, *Székely Aladár* – bronz; 1987 Békéscsaba, Gyulai út 44., Városi Sportcsarnok, *Tornászlány* – bronz; 1988 Békéscsaba, Víz- és Csatornamű Vállalat, *megyetérkép* – vörösréz, bronz; 1988 Vésztő-Mágor, Történelmi Emlékhely, Népi Írók Szoborparkja, *Barsi Dénes* – bronz; 1989 Békéscsaba, Állami Gazdaság, *Holdimádó* – mészkkő, réz; 1990 Gyomaendrőd, Fő tér, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – bronz; 1990 Gyomaendrőd, Szabadság tér, Istók János Hősi emlékműve, *emlékkövek* – mészkkő; 1992 Végegyháza, Széchenyi István út 1-11., *A XX. század forradalmárainak és áldozatainak emlékműve* – kő, bronz; 1992 Békéscsaba, Szabadság tér, *II. világháborús emlékmű* – bronz, kő; 1994 Gyula, Vár-sétány, *Havasi István* – bronz, mészkkő; 1995 Békéscsaba, Szeberényi tér 2., *Vidovszky Béla-emléktábla* – bronz dombormű; 1996 Békéscsaba, Árpád fejedelem tere, *Árpád fejedelem* – mészkkő; 1996 Mezőberény, Fortuna tér, *Barátság-oszlop* – bronz, andezit; 1997 Gyula, Pálffy utca, *Pálffy Albert-emléktábla* – mészkkő, bronz dombormű; 1997 Magyarbánságy, *Kossuth Lajos* – bronz dombormű; 1998 Mezőberény, Petőfi Sándor út 17-19., Orlai Petrics Soma Általános Iskola, *Orlai Petrics Soma* – bronz; 1998 Békéscsaba, Szeberényi tér 2., Evangélikus Gimnázium, *Luther Márton* – bronz; 1999 Békéscsaba, Szeberényi tér 2., Evangélikus Gimnázium, *Vajda Aurél-emléktábla* – mészkkő, bronz dombormű; 2000 Elek, Szent István út 1., Polgármesteri Hivatal parkja, *Szent István* – mészkkő, bronz; 2000 Kondoros, Kossuth park, *Millenniumi emlékmű* – mészkkő, bronz; 2000 Mezőkovácsháza, Árpád út 184., *Csanád vezér* – mészkkő, bronz; 2000 Ács, Zichy park, *Szent István* – mészkkő, bronz; 2000 Békéscsaba-Jamina, Kolozsvári út 56., Jézus Szíve templom, *Szent László* – bronz; 2001 Ópusztaszer, Nemzeti Történelmi Emlékpark, *Hunyadi János kormányzó* – bronz; 2001 Békéscsaba, Szeberényi tér, *Szeberényi-emlékmű* – gránit, bronz; 2001 Makó, Széchenyi tér, *Galamb József* – bronz; 2001 Tata, Ady Endre utca 14., *Hóman Bálint-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; 2001 Békéscsaba, Gyulai út 18., Megyei Kórház, *Dr. Borbóla József-emléktábla* – mészkkő, bronz dombormű; 2001 Békéscsaba, Gyulai út 18., Megyei Kórház, *Dr. Gombos Imre-emléktábla* – mészkkő, bronz dombormű; 2003 Békéscsaba, Szent István tér, *A kommunista diktatúrák áldozatainak emlékműve* – bronz, beton, gránit; 2003 Békéscsaba, Lencsési út 136., *Arany János* – mészkkő, bronz dombormű; 2003 Szeged, Tisza Lajos körút 79-81., Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Kar Fricsay Ferenc Hangversenyerterme, *Simándy József-emléktábla* – mészkkő, bronz dombormű; 2003 Abaújkér-Aranyospuszt, Napsugár utca 14., Simándy József emlékház, *Simándy József* – mészkkő, bronz dombormű; 2004 Ács, Vársárhelyi Pál utca 20., *100 éves az ácsi Ipartestület* – bazalt, mészkkő, bronz, fa; 2004 Bakonyszombat, Kossuth Lajos utca 56., Általános Iskola, *Benedek Elek* – bronz dombormű; 2004 Kondoros, Hősök útja 16., Evangélikus templom, *Az evangélikus gyülekezet alapítóinak emlékére* – gránit; 2005 Budapest V., Széchenyi rakpart, *Bibó István* – bronz; 2005 Békéscsaba, Andrássy út, *Velocipédés városcímer* – színezett műkő, bronz; 2005 Békéscsaba, Ligeti Károly sor, Ligeti temető, *Dr. Borbóla József-síremlék* – mészkkő, bronz dombormű; 2005 Budapest XII., Farkasréti temető, *Janikovszky Éva-síremlék* – gránit; 2006 Körösladány, Wenckheim-kastély, *1956-os emlékmű* – bronz; 2007 Budapest VII., Klauzál tér, *Huszár (1848-as emlékmű)* – mészkkő, bronz; 2009 Komárom, Igmándi út 2., *Zsolt Béla-emléktábla* – mészkkő, bronz dombormű; 2010 Budapest I., Szarvas tér, *Az 1950-1953 között kitelepítettek emlékműve* (Széri-Varga Zoltánnal) – üvegbeton;

2010 Tatabánya, Újváros, Fő tér 34., Erkel Ferenc Zeneiskola, *Erkel Ferenc* – gránit; 2011 Budapest III., Katinyi mártírok tere, *Katinyi mártírok emlékműve* (Széri-Varga Zoltánnal) – gránit, koracél; 2013 Budapest XI., Ménesi út, Corvinus Egyetem Budai Campusa, arborétum, *Probocskai Endre* – gránit, bronz; 2013 Balatonalmádi, Véghegy Dezső utca, Kézfogás Európa Szoborpark, *Csónakban* – műkő, acél; 2014 Gyula, Városház utca 26., *Bodoki Károly* – bronz, gránit; 2016 Mezőberény, 56-os emléktér, *56-os emlékmű* – mészkö, bronz, vas; 2017 Békéscsaba, Ligeti Károly sor, *Lischka Lipót-emlékoszlop* – gránit, bronz dombormű; 2018 Kiskőrös, Luther Márton tér 3., Evangélikus templom, *Közösség összetartozása* – bronz dombormű; 2019 Kiskőrös, Fürdő, *Rónaszéki emlékoszlop* – gránit, bronz; 2018 Gyula, Kórház, *Semmelweis Ignác* – mészkö, bronz; 2020 Gyula, *Stéberl András emlékszobor* – bronz, mészkö; 2020 Balmazújváros, Fő tér, *Csók* – bronz, kő; 2021 Budapest XII., Méra utca, *Torgyán József-emléktábla*

id. Szlávics László (Henyehegy, 1927. február 24. – Budapest, 1991. február 9.)

1942-től Győrben Földessy Gyula szobrász műhelyében volt bentlakásos szobrásztanonc, ahol 1946-ban megkapta Győr Város Ipartestületétől a Szobrász az iparban kitűnő előmenetele elismeréseként a segédlevelet. 1950 és 1955 között a budapesti Magyar Iparművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Dózsa Farkas András volt. Borsos Miklóst és Makrisz Agamemnont is mesterének vallotta.

Budapesten élt, a Százados úti művésztelepen dolgozott. 1953-tól volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1955 A Magyar Iparművészeti Főiskola ösztöndíja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1959 Bag, Kultúrház, *Lant és maszk*; **1963 Tatabánya, Újváros, II. sz. Üzletház, *dombormű* – rézlemezdomborítás (elkészült, nem de nem helyezték el);** 1965 körül Budapest, Budapesti Történeti Múzeum, Vármúzeum, *kapuk* – vörösrézlemez; 1974 körül Budapest XIV., Mogyoródi út 59-63., Állatorvostudományi Egyetem Diákszállója, *Ló, Bika* – vörösrézlemezdomborítások; 1977 Sopron, Előkapu, *A város kulcsa* – vörösrézlemezdomborítás; – Miskolc, Vízügyi Igazgatóság, *lemezdomborítás*; Ráckeve, Tanácsháza, *dombormű*

Szunyogh László (Tatabánya, 1956. október 30.)

1971 és 1975 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában tanult, majd 1976 és 1979 között az esztergomi Tanítóképző Főiskolán, 1979 és 1981 között az egri Tanárképző Főiskolán végezte tanulmányait. 1990 és 1993 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskola rendkívüli rajztanárképző tagozatát végezte el. 2003 és 2006 között a Pécsi Tudományegyetem DLA-hallgatója volt, ahol 2009-ben szerzett DLA-fokozatot. Mesterének Csíkszentmihályi Róbertet vallja.

Tatabányán él. 1986 és 1994 között a tatabányai Árpád Gimnázium és Óvónői Szakközépiskola tanára volt, 1994 óta a győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola tanára.

Díjak, ösztöndíjak:

1981 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1987 Képző- és Iparművészek Kollektív Tárlata, Tatabánya Város díja, Tatabánya; 1994 Art Today, Képző- és Iparművészeti Alapítvány kiállításának díja, Budapest; 1996 A Tatabánya Alkotó Művészeiért Alapítvány pályadíja, Tatabánya; 2003 In Memoriam Egon Schiele kiállítás, a MAOE díja, Tatabánya; 2005 XV. Országos Érembiennálé, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége díja, Sopron; 2005 Határesetek az éremművészetben kiállítás, a MAOE díja, Budapest; 2007 XVI. Országos Érembiennálé, Civitas Fidelissima-díj, Sopron; 2009 XVII. Országos Érembiennálé, Ferenczy Béni-díj, Sopron; 2011 Komárom-Esztergom megyei Prima-díj; 2019 XXII. Országos Érembiennálé, az Emberi Erőforrások Minisztériumának díja, Sopron; 2021 XXIII. Országos Érembiennálé, Kiss Nagy András- emlékdíj, Sopron; 2021 *Hallgat a mély*, 14. Őszi Tárlat díja, Tatabánya

Közosségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1984 Ászár, Jászai Mari tér, Jászai Mari Emlékmúzeum, *Jászai Mari* – mészkő; **2001 Tatabánya, Újváros, Csónakázó-tó szigete, Millenniumi Emlékpark, Millenniumi napóra – mészkő**; 2005 Ács, Művelődési Ház, *Bartók Béla* – dombormű; **2006 Tatabánya, Bánhida, Gellért tér, Római katolikus templom, Makk Béla plébános – bronz**; 2014 Szombathely, Aréna utca 10., Kanizsai Dorottya Gimnázium, *Kristóf Ágota-emléktábla* – bronz dombormű

Tar István (Theisz István) (Újpest, 1910. augusztus 24. – Budapest, 1971. október 3.)

1932 és 1940 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Bory Jenő volt.

Budapesten élt. 1937 óta volt kiállító művész. 1965 és 1969 között a budapesti Magyar Iparművészeti Főiskola ötvös szakának tanszékvezető tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1941-1942 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1950 Munkácsy-díj; 1958 Munkácsy-díj; 1958 Világkiállítás, bronzérem, Brüsszel (Belgium); 1968 Érdemes Művész; 1969 SZOT-nívódíj; 1969 A Művelődésügyi Minisztérium nívódíja (gyűjteményes kiállításért); 1970 Budapest Főváros Pro Arte-érme

Közosségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1946 Budapest IV., Bajcsy-Zsilinszky utca 14., *Bajcsy-Zsilinszky Endre-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; 1948 Budapest VIII., Reviczky utca 7., *Babits Mihály-emléktábla* (Zsákodi Csizsér Jánossal) – mészkő, bronz dombormű; 1949 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Sergio Failoni-síremlék* (Domján Árpáddal és Pál Mihállyal) – mészkő; 1949 Budapest VII., Gorkij fasor, Építőipari Szakszervezet, Építők Rózsa Ferenc Művelődés Otthon, *Építőmunkások* – mészkő dombormű; 1951 Veszprém, Szabadság tér, *József Attila* – bronz (1989-ben áthelyezve Kemece utca 1., Vetési Albert Gimnázium); 1952 Budapest XIII., Szent István körút 14., Vígszínház, *Zrínyi Miklós* – bronz; 1952 Balatonszárszók,

Vasútállomás, *József Attila* – gipsz, majd 1955-től bronz (az 1970-es években áthelyezve a Vörösmarty utca 6. alá); 1953 Mogyoróska, Fő tér, *II. Rákóczi Ferenc* – bronz; 1953 Eger, Várkapu, *Eger vár védői* – bronz dombormű; 1954 Miskolc, Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem, Egyetemváros, E/1, Kollégium, *Bányászok* – mészkkő dombormű; 1955 Esztergom, Rákóczi tér, *Lőrinc kapitány (Esztergomi latin polgár)* – mészkkő; 1955 Budapest XIV., Népstadion, *Gránátdobók-vetők* – alumínium; 1955 Kiskunfélegyháza, Bányászati és Vegyipari Gépgyár, *Bányász* – mészkkő; 1955 Szécsény, Rákóczi út, *II. Rákóczi Ferenc* – mészkkő; 1956 Makó, Művelődési Ház, *József Attila* – bronz (2005-ben áthelyezve Csanád vezér tér, József Attila Gimnázium elé); 1958 Kaposvár, *Latinka Sándor* – bronz (lebontva, sorsa ismeretlen, 1958 Budapest X., Albertirsai út, Mezőgazdasági Kiállítás, *Bőség* – mészkkő (1972-ben áthelyezve Szekszárdra); 1959 Salgótarján, Fő tér, *1919-es emlékmű* – bronz; 1959 Budapest XIV., Városliget, *Ferenczy Károly* – bronz (1966-ban áthelyezve a Margitszigetre, 1997-ben eltűnt, majd újraöntve); 1960 Budapest XIX., Lenin tér, *Felszabadulási emlékmű (Szovjet hősi emlékmű)* – bronz; 1961 Tordas, Szabadság út, Kultúrház, *Petőfi Sándor* – bronz; 1961 Celldömölk, Nagy Sándor tér 13., Berzsenyi Gimnázium, *Berzsenyi Dániel* – mészkkő; 1961 Szeged, Építőipari Vállalat Szociális épület, *Építőmunkás* – mészkkő (1987-ben áthelyezve a Cserje sorra, az Első Beton Kft. telephelyére); 1962 Vanyola, Petőfi Sándor utca 26., Általános Iskola, *Vajda Péter* – mészkkő; 1963 Budapest XI., Bojti Imre utca 1., *Halász* – mészkkő; 1964 Zalaegerszeg, SZOT-székház, *Férfi furulyával, Nő lanttal* – konzervált gipsz dombormű; 1965 Budapest XI., Gellérthegy, Jubileumi Park, *Budapesti lány* – bronz; 1965 Salgótarján, Szerpentin utca, Tűzoltó laktanya, *Tereferélők* – alumínium; 1966 Budapest II., Frankel Leó utca 25-27., Lukács Gyógyfürdő, *Fekvő nő lanttal* – Zene – bronz; 1966 Komló, Steinmetz Gimnázium, *Szobrász-Alkotás* – bronz; 1966 Pécs, Uránércbánya Vállalat Óvoda, *Lovas* – vas, rézlemez dombormű; 1966 Záhony, Vasútállomás, *Nő galambbal* – mészkkő; 1966 Budapest IX., Ifjúság utca-Dési Huber István utca, *Ülő nő* – mészkkő; 1967 Keszthely, Agrártudományi Főiskola, *Éneklők* – mészkkő; 1967 Gyula, *Szocialista mezőgazdaság*; 1967 Budapest VI., Magyar Állami Operaház, *Rossini* – mészkkő; 1967 Budapest VI., Magyar Állami Operaház, *Donizetti* – mészkkő; 1968 Pózva, Szociális Otthon, *Ülő nő* – mészkkő; 1968 Budapest XX., Téglagyár tér, *Táncolók* – bronz; 1968 Szeged, Odessza lakótelep, *A Tisza allegóriája* – bronz (1978-ban áthelyezve a Novotel Szálló mellé); 1969 Budapest, Margitsziget, *Balassi Bálint* – bronz (1997-ben áthelyezve Esztergom, Pázmány Péter utca 13., Balassa Bálint Múzeum); **1969 Tatabánya, Újváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza előtt, Bányász mártír emlékmű – mészkkő**; 1970 Szőny, Tanácsház előtti tér, *Dobi István* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1971 Budapest V., Március 15. tér, *Barbárok harca a rómaiakkal (Harcosok-kütszobor)* – bronz, (2011-ben lebontva, majd újrathelyezve); 1971 Miskolc, Semmelweis Kórház, *Semmelweis Ignác* – bronz; 1971 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Vedres Márk-síremlék* – mészkkő; 1971 Budapest IV., Újpesti lakótelep, *Felszabadulási emlékmű* (Farkas Aladárral, Ungvári Lajossal és Varga Imrével); 1972 Zalaegerszeg, Külső-Kórház utca, Szociális Otthon, *Ülő nő* – mészkkő; 1972 Heves, Erzsébet tér, MSZMP-székház, *Galambos lány (Mártíremlékmű)* – mészkkő; 1974 Budapest XXII., Nagytétényi út 190-196., *Ülő nő* – alumínium; 1975 Szombathely, Bartók Béla Zenei Szakiskola, *Zenélő (Guzsalyos nő)* – bronz (1990-ben áthelyezve Mátyás király út 17.); 1977 Budapest XII., Farkasréti temető, *Tar István síremléke (Tünődő)* (Lesenyei Mártával) – mészkkő; 1979 Budapest XIV., Kacsóh Pongrác úti lakótelep, Nezsider park, *Lovas figura* – bronz

Tóth Béla (Budapest, 1941. január 23. – Csongrád, 2022. január 18.)

1955 és 1959 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, majd 1959 és 1966 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Viski Balás László, Somogyi József, Szabó Iván és Pátzay Pál volt.

1980-ig Budapesten, 1980 óta Csongrádon élt. 1967 és 1982 között a Tungsram Amatőr Képzőművész Kör vezetője, 1976 és 1982 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Szak-középiskola tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1968 A Képző- és Iparművészeti Lektorátus nívódíja; 1970 Mezőgazdaság a képzőművészetben kiállítás, III. díj, Budapest; 1976 Mezőgazdaság a képzőművészetben kiállítás, különdíj, Budapest; 1992 Csongrád Megye Alkotói Díja; 1994 XLI. Vásárhelyi Őszi Tárlat, Építőmester Tervező és Kivitelező Kft. munkajutalma, Hódmezővásárhely; 1995 XXVIII. Nyári Tárlat, a Csongrád Megyei Önkormányzat díja, Szeged; 1995 XLII. Vásárhelyi Őszi Tárlat különdíja, Hódmezővásárhely; 1995 Mezőgazdaság a képzőművészetben kiállítás, különdíj, Budapest; 1995 Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt (Polgári tagozat); 1998 I. Festival d'Art Actuel, Prix Sculpture, Chambéry La Ravoire (Franciaország); 1999 IX. Képzőművészeti Triennále, MOL Rt. különdíja, Szolnok; 2004 Pro Urbe Csongrád; 2021 Munkácsy-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1964 Hódmezővásárhely, Bethlen Gábor Gimnázium, *Bodnár Bertalan* – gipsz; 1966 Mátészalka, Kölcsey utca 2., *Zalka Máté* – öntött vas (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1969 Budapest VIII., Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola, *Zalka Máté* – gipsz; 1971 Budapest, *díszkút* – bazalt; 1974 Gyula, Vár, *Lovas harcos (Végvári vitéz)* – bronz; 1978 Budapest X., Dobi István út, Kincsem park, *Kincsem* – bronz; 1979 Csongrád, Hunyadi tér, *Kubikos emlékmű* – bronz, mészkő; 1982 Csongrád, Szentháromság tér 8., Művelődési Központ, *Csemegei Károly* – bronz dombormű; 1983 Hódmezővásárhely, 602. számú Ipari Szakmunkásképző Intézet, *domborműves oszlop* – mészkő; 1984 Budapest X., Kőrösi Csoma Sándor sétány, *Kőrösi Csoma Sándor* – bronz, mészkő; 1984 Kerepestarcsa, Kórház, *Flór Ferenc* – bronz, mészkő; 1984 Szeged, Marostó utca, magánház, *térelválasztó fal* – mészkő; 1985 Budapest X., Dobi István út, Kincsem park, *Gróf Széchenyi István* – bronz dombormű; 1987 Szombathely, Ady Endre tér, Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ, *Petőfi Sándor* – bronz; 1988 Tata, Kastély tér, Esterházy-kastély parkja, *Tatai Diana* – bronz; 1989 Zalaegerszeg, Kossuth Lajos utca – Kisfaludy Sándor utca, *Zrínyi Miklós* – bronz; 1990 Csongrád, Szentháromság tér 27., *Miloš Crnjanski* – bronz dombormű; 1991 Gádosor, Kossuth Lajos utca, I. világháborús emlékmű, *Katona* – alumínium dombormű; 1992 Csongrád, Dózsa György tér, II. világháborús emlékmű (Lantos Györgyvel és Máté Istvánnal) – bronz; 1992 Budapest XIV., Őrnagy utca 5-7., Csanádi Árpád Központi Sportiskola, *Gerevich Aladár* – bronz dombormű; 1993 Szegvár, Kossuth tér, II. világháborús emlékmű – bronz; 1993 Gádosor, Kossuth Lajos utca, *Dr. Hidasi László* – bronz; 1994 Ópusztaszer, Nemzeti Történeti Emlékpark, *Feszty Árpád* – bronz; 1996 Gödöllő, Gimnázium parkja, *Török Ignác* – bronz; 1997 Csongrád, Temető, *Fekete család síremléke* – mészkő; 1997 Csongrád-Bokros, *Bokros-parti tanyai*

iskola emlékköve – márvány; 1998 Csongrád, Kossuth tér 7., Városháza, *Móra Ferenc-emléktábla* – bronz dombormű; 1998 Csongrád, Réti János utca 8., László Imre-szülőház, *László Imre-emléktábla* – bronz dombormű; 1999 Gádos, Dr. Hidasi László park, *1848-1849-es diadalív* – mészkő; 1999 Csongrád, Kossuth tér 7., Városháza, *Juhász Gyula-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; 1999 Budapest XI., Pázmány Péter sétány, ELTE aula, *Hevesy György* – bronz; 1999 Budapest XI., Pázmány Péter sétány, ELTE aula, *Buchböck Gusztáv* – bronz; 2000 Budapest IV., Templom utca 46., *Gróf Károlyi István-emléktábla* – bronz; 2001 Budakeszi, Pilisi Parkerdő Rt. Budakeszi Erdészete, *Keleti Károly* – bronz; 2001 Ópusztaszer, Nemzeti Történeti Emlékpark, *II. András* – bronz; **2001 Tatabánya, Bánhida, Károlyi-sarok, Gróf Eszterházy József Antal – bronz**; 2001 Csongrád, Kossuth Lajos tér, Nagyboldogasszony templom, *Szent István* – bronz, mészkő; 2002 Tata, Tópart sétány, *Öveges József* – bronz; 2003 Budapest VIII., Tattersall (Nemzeti Lovarda), *Tóth Béla mesteredző* – bronz; 2003 Budapest XII., Győri út, Testnevelési Egyetem, *1956 áldozata: Hegedüs István öttusabajnok* – bronz; 2004 Budapest XXI., Városháza, *Erzsébet királyné* – bronz; 2005 Esztergom, Ferences Gimnázium, *P. Hajdu Antal-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; 2005 Csongrád, Bökény, *Irgalmas Krisztus* – bazalt, bronz dombormű; 2006 Csongrád, Bökény, *Árvízi emlékkő* – gránit; 2006 Oroszlány, Rákóczi út 84., *II. Rákóczi Ferenc* – bronz; 2006 Csongrád, Szentháromság tér, *Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékműve* (Lantos Györgyivel, Máté Istvánnal és Ungor Csabával) – bronz, gránit; 2006 Szeged, Ady tér, Göncz Árpád sétány, *1956. Szeged. A MEFESZ megalakulásának emlékműve* – gránit, bronz; 2007 Budapest IV., István út 14., Városháza, *Mildenberger Márton-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; 2008 Budapest IV., István út 14., Városháza, *Dr. Semsey Aladár-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű; 2008 Budapest VIII., Fiumei úti temető, *Veréb Jenő-síremlék* – bronz, gránit; 2008 Budapest VIII., Tavaszmező utca, Budapesti Műszaki Főiskola, *Keleti Károly* – bronz; 2010 Pocokszállás, *Bay Béla* – bronz; 2010 Szeged, Széchenyi tér, *IV. Béla király* (Tóth Dáviddal) – bronz; 2010 Csongrád, Kossuth tér, Kossuth Lajos Általános Iskola, *Jókai Mór-emléktábla* – gránit, bronz dombormű; 2010 Rimóc, Erzsébet tér, Római katolikus templom, *Szent Erzsébet* (Tóth Dáviddal) – bronz; 2011 Budapest V., Kossuth Lajos tér, Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, *Horn Artúr* – bronz; 2012 Csongrád, Gróf Andrássy Gyula utca 2., *Sohlya Gyula-emléktábla* – márvány, bronz dombormű; 2016 Göd, Kincsem park, *Kincsem* (Tóth Dáviddal) – bronz

Tóth Dávid (Budapest, 1974. március 26.)

1988 és 1992 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában tanult, majd 1992 és 1997 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait, ahol 1997 és 1999 között Mesterképzős volt. Mestere Czinder Antal, Meszlényi János, Kubisch János, Somogyi József, Bencsik István és Karmó Zoltán volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1992 Kerényi Jenő tanulmányi díj; 1995 Mezőgazdaság a képzőművészetben kiállítás, különdíj, Budapest; 1996 Makó szoborpályázat, II. díj, Makó; 2003 L. Vásárhelyi Őszi Tárlat, munkajutalom, Hódmezővásárhely; 2005 Verőce Község Díszpolgára; 2006 Lengyel Köztársaság Ezüst Lovagkeresztje

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

2000 Pilisvörösvár, *Boldog Gizella* – bronz; 2000 Verőce, Árpád út-Rákóczi út, *Géza fejedelem* – bronz; 2001 Budapest IV., István út 14., Városháza, *Ugró Gyula-emléktábla* – mészkkő, bronz dombormű; 2002 Budapest V., Március 15. tér, Belvárosi Főplébánia, *Szent Kinga* – mészkkő; 2002 Telki, Nagy magyar vadászok szoborparkja, *Maderspach Viktor* – bronz; 2002 Verőce, *Keresztelő Szent János-díszkút* – bronz, mészkkő; 2002 Budapest IV., Megyeri út 13., Újpesti Stadion, *Aschner Lipót-emléktábla* – mészkkő, bronz dombormű; 2003 Verőce, Kismaros felé vezető út, *Honfoglaló lovas* – homokkő; 2004 Verőce, Nagy Lajos király tér, *Szent Kristóf* – kvarchomokkő; 2004 Vác, Tragor Ignác tér, *Tragor Ignác* – mészkkő; 2005 Tata, Tópart sétány, *Mikoviny Sámuel* – bronz; 2005 Verőce, Nagy Lajos király tér, *Életfa-díszkút* – mészkkő; 2005 Verőce, Száva utca 8., *Wass Albert* – bronz; 2005 Budapest, *Henrik Slawik* – bronz, mészkkő dombormű; 2006 Budapest V., Garibaldi utca 3., *Lengyel menekültek 1939-1944 emléktáblája* – gránit, bronz dombormű; 2006 Győr, Bem tér, *A lengyel-magyar barátság emlékműve* – kvarchomokkő; 2006 Gyöngyös, Szent Bertalan utca, *1956-os emlékmű* – mészkkő, bronz; 2006 Kisoroszi, *56-os emlékmű* – bronz; 2007 Budapest VIII., Fiumei úti temető, *Illés Lajos-síremlék* (Velekei József Lajossal) – fa, mészkkő; 2007 Verőce, Csattogó völgy, *Szent Jakab-emlék* – homokkő; 2008 Hollókő, 032 hrsz., *Hollókői Holló* – festett vaslemez, kovácsolt vas; 2009 Budapest IV., Tulipános kert, *Kelemen Gyula* – bronz; 2010 Budapest IV., Pozsonyi út, Rendelőintézet, *Wolf Emil* – bronz; 2010 Szeged, Széchenyi tér, *IV. Béla király* (Tóth Bélával) – bronz; 2010 Gyöngyös, Fő tér 13., *dr. Puky Árpád* – bronz; 2010 Rimóc, Erzsébet tér, Római katolikus templom, *Szent Erzsébet* (Tóth Bélával) – bronz; 2011 Hollókő, Millenniumi park, *Életfa* – mészkkő, bronz; 2011 Budapest IV., Pozsonyi út 4/c., Halassy Olivér Sportcentrum, *Halassy Olivér* – bronz; 2011 Hatvan, Hajós Alfréd utca-Kazinczy utca-Horváth Mihály út, *Trianon-emlékmű* – bronz, mészkkő; 2011 Budapest IV., Tanoda tér 6., Szent János Katolikus Általános Iskola, *Szent János apostol* – bronz dombormű; 2011 Győr, Bem tér, *Lech Kaczynski-emlékkő* – mészkkő; 2012 Pomáz, Majdán-fennsík, *Megérkezés – Árpád vezér* – bronz; 2013 Budapest III., Puskás Ferenc tér (Promenád), *Puskás Ferenc* (Pauer Gyulával) – bronz; 2013 Rimóc, István király utca, *Napszámos óra* – bronz; 2014 Keszthely, Csík Ferenc sétány, *Csík Ferenc* (Borbás Dorkával) – bronz, mészkkő, üveg; 2014 Keszthely, Erzsébet királyné sétány, *Erzsébet királyné* – mészkkő; 2014 Budaörs, Templom tér 11., *Trianon-emlékmű* – mészkkő; 2014 Budapest XI., Etele út 3., Boldog Meszlényi Zoltán templom, *Golgota* – acél, beton, műkő, fa; 2014 Budapest XI., Etele út 3., Boldog Meszlényi Zoltán templom, *evangelista- és szimbolikus domborművek* – beton, műkő; 2016 Kismaros, Kossuth Lajos út 22., Kismarosi Művelődési Ház, *Ivókút (Betelepült őseink emlékére)* – bronz; 2016 Göd, Kincsem park, *Kincsem* (Tóth Bélával) – bronz; 2016 Verőce, Árpád út-Rákóczi utca, *Ybl Miklós* – bronz; 2016 Szendehely, Petőfi Sándor utca 3., *Málenkij robotra hurcoltak emlékműve* – mészkkő, bronz; **2016 Tatabánya, Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark, Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékműve – mészkkő, bronz; 2017 Tatabánya, Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány, Királdi Herz Zsigmond – bronz; 2017 Szigethalom, Kossuth Lajos utca 17., Mindszenty József – bronz; 2018 Budapest V., Károlyi utca-Irányi utca, Centrál kávéház, *Pilinszky-emléktábla* – mészkkő, bronz; 2019 Budapest XII., Széll Kálmán tér, *Széll Kálmán* – bronz; **2019 Tatabánya, Bánhida, Síkvölgyi temető, Földi Imre-síremlék – márvány, bronz****

Varga Imre (Siófok, 1923. november 1. – Budapest, 2019. december 9.)

1951 és 1956 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait.

Mestere Mikus Sándor és Pátzay Pál volt.

Budapesten élt. 1950 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1960 Marx-Engels emlékműpályázat díja; 1969 Munkácsy-díj; 1970 I. Miskolci Téli Tárlat, a Borsodi Vegyikombinát díja, Miskolc; 1971 III. Országos Kisplasztikai Biennálé, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alap különdíja, Pécs; 1973 Kossuth-díj; 1975 Érdemes Művész; 1975 Lengyel Kultúráért Érdemérem; 1977 Pro Arte Budapest; 1977 Kulturális Minisztérium nívódíja; 1979 Kiváló Művész; 1982 Herder-díj; 1982 Művelődési Minisztérium nívódíja; 1983 A Német Akadémia tagja; 1983 Magyar Népköztársaság Zászlórendje; 1984 SZOT-díj; 1985 Siófok Díszpolgára; 1989 Művészetek és Irodalom Érdemrendjének Parancsnoki Jelvénye (Franciaország); 1989 Olasz Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztje, lovag; 1989 A Lengyel Kultúráért; 1989 Hajdúböszörmény Díszpolgára; 2001 Hazám-díj; 2002 Szövetségi Érdemkereszt (Németország); 2003 Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje; 2003 Portrészobrászok Társasága Jean Masson-Davidson-díja (Nagy-Britannia); 2004 Prima Primissima Díj; 2006 Óbuda Kultúrájáért-díj; 2012 Magyar Újságírók Országos Szövetsége Építészeti, Képző- és Iparművészeti Szakosztály Kerényi Jenő-díja; 2016 Nemzet Művésze

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1956 Budapest XI., Fővárosi Művelődési Ház, *Zenét hallgató nő* – gipsz; 1957 Gyöngyös, *Mackók* – mészkő; 1958 Hegyeshalom, *Galambok* – mészkő; 1958 Budapest I., Hess András tér, *Fortuna-cégér* – bronz; 1960 Budapest XII., Dániel úti SZOT Üdülő, *Ülő lány* – mészkő (1999-ben lebontva, sorsa ismeretlen); 1961 Hódmezővásárhely, TBC Gondozó Intézet, *Napozó nő* – bronz (2011-ben áthelyezve a Strandfürdőbe); 1962 Hajdúszoboszló, Gyógyfürdő, *Úszó nő* – bronz; 1963 Tihany, Üdülőszálló, *Fekvő fiú* – bronz; 1964 Debrecen, Kossuth Lajos Tudományegyetem, *Heverő női akt* – bronz; 1964 Szeged, Dugonics tér 13., József Attila Tudományegyetem, *József Attila* – bronz; 1964 Nagybátony, Lakótelep, 21. számú épület, *Kétalakos kompozíció (Heverő nők)* – mészkő; 1964 Budapest, Mezőgazdasági Kiállítás, *Magvető* – alumínium (áthelyezve 1973-ban Lajosmizsére, a Falumúzeum elé); 1965 Auschwitz (Lengyelország), Magyar Emlékmúzeum, *Rácskompozíció* – beton, vas; 1965 Győr, Termálfürdő, *Kígyókirály* – réz; 1965 Antwerpen (Belgium), Middelheim Parkmúzeum, *Prométheusz* – hegesztett krómacél; 1966 Ráckeve, Ady Endre Gimnázium, *Ady Endre* – márvány; 1966 Budapest VI., Városligeti fasor, Korvin Ottó Kórház, *Korvin Ottó* – bronz; 1967 Budapest XIV., Amerikai úti KISZ-iskola, *Rácskompozíció* – beton; 1967 Tihany, *Három párka* – márvány; 1967 Székesfehérvár, *Három párka* – alumínium; 1967 Balatonarács, *Fémdomborítás* – fém; 1967 Rajka, Határállomás, *Páva* – krómacél; 1968 Budapest II., Ganz utca 26-28., Erősáramú Gyártmányfejlesztő Intézet, *Gondolkodó fiú* – bronz; 1968 Budapest I., Budai Vár, Bécsi kapu, *Táncsics Mihály* – bronz; 1968 Berlin (Német Demokratikus Köztársaság), *Háromfigurás szobor* – márvány; 1969 Salgótarján, Madách Imre Gimnázium, *Madách* – bronz; 1969 Budapest V., Veres Pálné Gimnázium, *Veres Pálné-emléktábla* –

márvány, bronz; 1969 Antwerpen (Belgium), Middelheim Parkmúzeum, *Professzor* – bronz; 1970 Mohács, *Radnóti* – bronz, fa, kő; 1970 Salgótarján, Fő tér, *Radnóti* – bronz, fa, kő; 1971 Makó, *József Attila* – bronz; 1971 Budapest IV., Pozsonyi úti lakótelep, Pozsonyi út-Berda József utca, *Partizán (Újpesti partizánharcok emlékére)* – beton, bronz; 1971 Salgótarján, Városközpont, *Város* – bronz, beton; 1971 Debrecen, Kossuth Lajos Tudományegyetem Természettudományi Kar, *Professzor* – bronz; 1971 Kisköre, Vízlépcső gépterme, *Jégzajlás* – krómaccél, poliészter, üveg dombormű; 1971 Budapest IV., Újpesti lakótelep, *Felszabadulási emlékmű* (Farkas Aladárral, Tar Istvánnal és Ungvári Lajossal); 1972 Budapest XIII., Rajk László utca 1., *Rajk László-emléktábla* – mészkő, bronz dombormű (1992-ben lebontva, sorsa ismeretlen); 1972 Tihany, Apátság, *Az Alapító* – bazalt, aranyozott krómaccél; 1972 Budapest XI., Budaörsi út 95., *Zeusz* – homokkő; 1973 Baja, *Nagy István* – bronz; 1973 Varsó (Lengyelország), *Kopernikusz* – bronz; 1973 Siófok, Fő tér 2., Dél-balatoni Kulturális Központ, előcsarnok, *Kopernikusz* – bronz; 1973 Tihany, Külügyminisztérium Üdülő, *Beszélgetők* – márvány; 1974 Budapest, Margitsziget, *József Attila* – bronz (1997 után újraöntve); 1974 Mohács, Fő tér, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1974 Vác, Géza király tér, Általános Iskola, *Anya és lánya (Asszonyok)* – bronz; 1974 Oslo (Norvégia), *Hősi emlékmű* – 1944 – bronz; 1974 Budapest, *Kondor Béla* – bronz; 1974 Villány, Szoborpark, *Sziklakéz* – márvány, mészkő; 1975 Szentendre, Czóbel Múzeum, *Czóbel Béla* – bronz; 1975 Siófok, Somogy Megyei Tanács Kórház és Rendelőintézet, *Múló idő (Tűnt idő)* – bronz; 1975 Békéscsaba, Kulich Gyula-park, *Kulich Gyula-emlékmű* – bronz, rézlemez; 1975 Budapest V., Kossuth Lajos tér, *Károlyi Mihály* – bronz (2012-ben lebontva, majd elhelyezve Siófokon (Balatonszéplak), Zsigmond utca); 1975 Kaposvár, Centenárium park, *Emlék felszabadulásunk 30. évfordulójára* – beton, ólom, réz; 1975 Diósjenő, *Felszabadulási emlékmű* – bronz, beton; 1975 Harkány, Napsugár Szálló, *Táncosok* – bronz, márvány; 1975 Budapest, *Vas István* – bronz; 1976 Százhalombatta, Gesztenyés úti lakótelep, *Munkás* – bronz; 1976 Pécs, Alsó sétatér, *Kodály Zoltán* – bronz; 1976 Budapest X., Kozma utca 2., Athenaeum Nyomda, *Pallas Athéné* – hegesztett krómaccél, kő; 1976 Budapest, *Egy stewardess síremléke* – bronz; 1977 Szombathely, Rohonci út, Derkovits-lakótelep, *Derkovits* – bronz; 1977 Szombathely, Csónakázó tó szigete, majd időlegesen Köztársaság tér, jelenleg ismét a Csónakázó tó szigete, *Az élet őrzői (Ülő pár)* – bronz; 1977 Szentendre, Ady Endre út, Régi Művésztelep, *Czóbel Béla* – bronz; 1977 Budapest V., Veres Pálné utca 4-6., *Ady Endre* – bronz dombormű; 1977 Budapest X., Újhegyi úti lakótelep, Szocialista brigádok parkja, *Munkás* – krómaccél; 1977 Budapest V., Markó utca 18-20., *Szőnyi István* – bronz; 1977 Aden (Jemen), *Felszabadulási emlékmű* – bronz; 1977 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Darvas József-síremlék* – krómaccél, kő; 1978 Győr, Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola, *Sárkányrepülő Ikarusz* – krómaccél, bazalt; 1978 Szekszárd, Városközpont, *Prométheusz* – krómaccél, bazalt; 1979 Szeged, Dóm tér, Nemzeti Emlécsarnok, *Balázs Béla* – bronz (2015-ben a Nemzeti Emlécsarnokon belül áthelyezve); 1979 Bor (Jugoszlávia), Volt koncentrációs tábor, *Radnóti* – bronz, fa, kő (2001-ben eltűnt, 2004-ben újraöntve és újraavatva); 1979 Tiszacsécse, Móricz Zsigmond Emlékház, *Móricz Zsigmond* – bronz; 1979 Budapest XII., Farkasréti temető, *Déry Tibor-síremlék* – krómaccél; 1980 Mecseknádasd, *Liszt Ferenc* – bronz; 1980 Hatvan, Hatvany Lajos Múzeum, *Hatvany Lajos* – bronz; 1980 Makó, Espersit-ház, *József Attila* – bronz; 1980 Dunaújváros, Petőfi liget, *Bartók-Kodály* – bronz; **1980 Tatabánya, Óváros,**

Tóth-Bucsoki út (ma Népház utca) 5., Népház (Jászai Mari Színház), Orfeusz és Euri-diké – bronz, krómácel (az épület 2007-2009-es rekonstrukciója után lebontva, sorsa ismeretlen); 1980 Róma (Olaszország), Szent Péter Bazilika alttemploma, Magyarok Nagyasszonya Kápolna, *Mária, a magyarok nagyasszonya; Szent István; Csodaszarvasok* – vörösrézdomborítás, vörösréz és aranyfüstlemez, bronz, krómácel; 1980 Budapest XII., Farkasréti temető, *Várkonyi Zoltán-síremlék* – krómácel; 1980 Budapest XII., Farkasréti temető, *Básti Lajos-síremlék* – krómácel; 1981 Debrecen, Debreceni Agrártudományi Egyetem, *Veres Péter* – bronz; 1981 Makó, József Attila Múzeum, *homlokzatszobor* – fa; 1981 Budapest II., Csalán utca 29., Bartók Emlékház kertje, *Bartók Béla* – bronz; 1981 Makó, Bartók Béla Ének-Zenei Általános Iskola, *Bartók Béla* – bronz; 1982 Párizs (Franciaország), Place Bartók, *Bartók Béla* – bronz; 1982 Gödöllő, Művelődési Központ, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1982 Verőcse, *Orbán László* – bronz, márvány dombormű; 1982 Budapest XII., Farkasréti temető, *Honthy Hanna-síremlék* – krómácel; 1982 Budapest XII., Farkasréti temető, *Gábor László-síremlék* – bronz; 1982 Budapest I., Budai Vár, Európa-park, *Kodály Zoltán* – bronz (2003-ban áthelyezve a I., Budai Vár, Püspökkertbe); 1982 Budapest, Fővárosi Hulladékhasznosító Művek, *Madarak* – krómácel, vas; 1983 Pécs, Szent István tér, Püspöki Palota, *Liszt Ferenc* – krómácel, hegesztett réz, vas; 1983 Budapest IX., Boráros tér, *Boráros* – bronz; 1983 Budapest IX., Boráros tér, *Ivócsanak parafrázis* – hegesztett réz; 1983 Apostag, Nagy Lajos Általános Iskola, *Nagy Lajos* – bronz; 1983 Budapest XVIII., Havanna úti lakótelep, Kondor Béla sétány, *Kondor Béla-emléktábla* – bronz dombormű; 1983 Vác, Posta-park, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1983 Budapest V., Október 6. utca, *Czóbel Béla* – bronz; 1984 Budapest XIII., Szent István körút 14., Vígszínház, előcsarnok, *Várkonyi Zoltán* – bronz; 1984 Debrecen, Orvostudományi Egyetem, *Professzorok* – bronz; 1984 Budapest, *Niobé-síremlék* – bronz; 1985 Kaposvár, *Mártíremlékmű (Lenin)* – bronz (1990-ben lebontva, részlete újra felállítva: 1996 Siófok, Millenniumi Park, kiegészítve katona-figurával 2005); 1985 Budapest XIII., Szent István park, *Lukács György* – bronz (2017-ben lebontva, elhelyezve az óbudai Varga Imre-gyűjteményben); 1985 Budapest XV., Sipos Dénes út, Fővárosi Hulladékhasznosító Művek, *Füst* – alumínium; 1985 Sáropatak, Szent Erzsébet tér, *Szent Erzsébet és Lajos lovas szobor* – bronz; 1986 Budapest III., Fő tér-Laktanya utca, *Várakozók* – bronz; 1986 Bad-Neustadt (Német Szövetségi Köztársaság), *Sas és kígyó* – krómácel; 1986 Budapest I., Vörösmarty, *1919 emléke (Kun Béla-emlékmű)* – krómácel, bronz (1990 után lebontva, 1992 óta a budatétényi Szoborparkban); 1987 Budapest II., Szilágyi Erzsébet fasor-Nagyajtai utca, *Raoul Wallenberg* – bronz, gránit; 1987 Budapest XIV., Olof Palme-sétány, *Olof Palme-emlékplasztika* – mész, gránit, bronz; **1987 Tatabánya, Óváros, Gál István lakótelep 535., Dr. Gál István-emléktábla – bronz dombormű;** 1988 Siófok, Fő tér, *Vénusz születése* – bronz, krómácel; 1988 Miskolc, Ávas lakótelep, *Szabó Lőrinc* – bronz, krómácel; 1988 Überlingen (Német Szövetségi Köztársaság), *Radnóti* – bronz, fa, kő; 1989 Mezőberény, Népköztársaság útja, *La Charogne* – kovácsolt vas, krómácel; 1990 Budapest VII., Dohány utcai Zsinagóga, *Mártíremlékmű* – krómácel; 1990 Zagyvarékas, *II. világháborús emlékmű* – mész; 1991 Bad Kissingen (Németország), *II. Rákóczi Ferenc* – bronz, krómácel, gránit; 1991 Bad Neustadt (Németország), Kurparklinik, *A menyasszony öltöztetése* – bronz, krómácel; 1991 Siófok, Somlay Artúr utca, Tűzoltóság, *Szent Flórián* – bronz,

krómácél; 1991 Hajdúböszörmény, Művelődési Központ, *A II. világháború áldozatainak emlékműve* – bronz, krómácél; 1991 Budapest XII., Farkasréti temető, *Kálmán György-sír-emlék* – krómácél, gránit; 1992 Hajdúdorog, *II. világháborús emlékmű (Jákob harca az angyallal)* – bronz, krómácél; 1992 Szabolcs, *Szent László* – bronz; 1992 Los Angeles (Amerikai Egyesült Államok), *Esernyős nők* – bronz; 1992 Bad Neustadt (Németország), *Zsuzsanna és a vének* – bronz, krómácél; 1992 Bad Neustadt (Németország), *Aranylevelű fa* – gobelin; 1992 Bad Neustadt (Németország), *Ezüstlevelű fa* – gobelin; 1992 Bad Neustadt (Németország), *A csodálatos halászat* – gobelin; 1992 Bad Neustadt (Németország), *Madarak* – gobelin; 1992 Bad Neustadt (Németország), *Genezis* – gobelin; 1992 Bad Neustadt (Németország), *Jákob harca az angyallal* – bronz, krómácél; 1993 Zalabaksa, Római katolikus templom, *Szűz Mária Világkirálynője (Sarlós Madonna)* – bronz, rézlemez; 1993 Budapest XII., Diana utca, *Erkel Ferenc* – bronz dombormű; 1993 Aachen (Németország), Dóm, *Szent István* – bronz; 1993 Hajdúböszörmény, Kossuth utca 2., *1956-os emléktábla* – kő, bronz; 1995 Budapest VIII., Fiumei úti temető, *Mosonyi Mihály-síremlék*; 1995 Brüsszel (Belgium), Carrefour de l'Europe, *Bartók Béla* – bronz; 1996 Nagykőrös, Arany János Múzeum, *Bor-Kalán nemzetségfő* – bronz; 1996 Brückenau (Németország), *Mobil* – krómácél; 1996 Aachen (Németország), *Szent László* – aranyozott bronz; 1996 Bad Kissingen (Németország), *Pénzváltó* – bronz, krómácél; 1996 Bad Kissingen (Németország), *Szent Ferenc* – bronz, krómácél, rekeszzománc; 1996 Bad Kissingen (Németország), *Peter Heil Brunnen* – bronz; 1996 Bad Brückenau (Németország), *Sírályok* – krómácél; 1997 Siófok, Millenniumi Park, *Kálmán Imre* – bronz, krómácél, márvány; 1997 Gitzenweiler-Hof Lindau (Németország), Camping, *Elefánt* – bronz; 1997 Bad Kissingen (Németország), *Peter Heil-emlékkút* – bronz; 1997 Budapest XI., Szent Gellért templom, *Szent Gellért* – bronz, krómácél; 1998 Nagykőrös, *Arany János és a nagy tanári kar* – bronz, krómácél; 1998 Siófok, Fő tér, *II. Rákóczi Ferenc* – bronz, krómácél; 1998 Budapest VIII., Fiumei úti temető, *Vladimir Gribov-síremlék*; 1999 Siófok, Szépvölgyi úti temető, *Krisztus kereszthalála* – krómácél, hegesztett vas, bronz; 1999 Budapest XI., Szent Gellért templom, *Szent István* – bronz; 1999 Budapest XI., Szent Gellért templom, *Szent Imre* – bronz; 1999 Budapest XI., Szent Gellért templom, *Szent László* – bronz; 1999 Budapest XI., Szent Gellért templom, *Szent Erzsébet* – bronz; 1999 Budapest XI., Szent Gellért templom, *Szent Margit* – bronz; 2000 Ópusztaszer, Nemzeti Történeti Emlékpark, *Szent István király* – bronz, krómácél; 2001 Rhöndorf (Németország), *De Gaulle – Adenauer* – bronz; 2001 Budapest XI., Szent Gellért templom, *II. Szilveszter pápa* – bronz, krómácél; 2001 Tel Aviv (Izrael), *Raoul Wallenberg* – bronz, mészkö; 2001 Budapest, *Pieta* – márvány; 2002 Budapest V., Veres Pálné utca, *Ady Endre* – bronz dombormű; 2002 Budapest XIII., Vígsház, *Molnár Ferenc* – bronz; 2003 Nyíregyháza, Bessenyei tér, *Hazatérés (Krúdy Gyula)* – bronz, krómácél; 2003 Budapest XIV., Városliget, *Winston Churchill* – bronz; 2004 Budapest XI., Móricz Zsigmond körtér, *Móricz Zsigmond* – bronz; 2004 London (Nagy-Britannia), South Kensington, *Bartók Béla* – bronz; 2004 Eger, Érsekkert, Múzsák ligete, *Bródy Sándor* – bronz; 2004 Budapest I., Budai Vár, Szent György tér, Sándor palota, *Harangvirág* – krómácél, bronz (2008 körül lebontva, sorsa ismeretlen); 2004 Siófok, Szent Miklós tér, *Bartók Béla* – bronz, krómácél; 2004 Siófok, Koch Róbert utca 8., *Krúdy Gyula Szakközépiskola, Krúdy Gyula* – bronz, krómácél; 2004 Siófok-Kiliti, Római katolikus templom kertje, *Mária halála és mennybemenetele*; 2005 Siófok, Jókai

park, *Az öreg Krúdy* – bronz, krómacél; 2005 Siófok, Fő tér, *Czóbel Béla* – bronz; 2005 Eger, Érsekkert, Múzsák ligete, *Gárdonyi Géza* – bronz; 2006 Mohács, Fő tér, *II. Lajos* – bronz, krómacél; 2006 Hajdúböszörmény, Losonczy Géza- emlékpark, *56-os emlékmű* – bronz, krómacél; 2006 Ráckeve, Szent Domonkos Katolikus Temető, *Patay László-síremlék* – márvány, fém; 2008 Hódmezővásárhely, Kossuth tér, *dr. Rapcsák András* – márvány; 2009 Budapest VI., Lövölde tér, *Arthur Koestler* – gránit, bronz; 2009 Budapest VI., Nagymező utca, *Radnóti* – bronz, kő; 2009 körül Toronto (Kanada), Királyi Konzervatórium, *Bartók Béla* – bronz; 2012 Siófok, Fő tér, *Széchenyi István* – bronz, krómacél; 2013 Debrecen, Kossuth utca 37., Dóczy Gimnázium, *Szabó Magda* – bronz; 2015 Budapest IX., Bajor Gizi park, *Schwajda György* – bronz; 2015 Budapest I., Budai Vár, Esztergomi rondella, *Koszorús Ferenc* – bronz; – Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Rajk László-síremlék*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Fél László-síremlék*

Varga László (Budapest, 1960. november 11.)

1981 és 1986 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Borsos Miklós volt. Budapesten él.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1987 Budapest III., Bécsi út 134., Kossuth Zsuzsa Egészségügyi Szakközépiskola, *Thomas Mann* – bronz; 1989 Budapest XII., Farkasréti temető, *Gábor Pál-síremlék*; **1992 Tatabánya, Alsógalla, Bem József utca 6., Szent István kistemplom, Szent István (Szöllősy Ottóval) – bronz dombormű**; 1993 Budapest II., Móricz Zsigmond Gimnázium, *Móricz Zsigmond* – bronz

Varkoly László (Olaszliszka, 1960. február 16.)

1982 és 1986 között az egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Sarkadi Péter volt.

1985 óta Tatabányán él. 1987 óta szerepel műveivel kiállításokon. 1985 és 1991 között a tatabányai Kernstok Terem vezetője volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1985 Fialat Képzőművészek Stúdiója ösztöndíja; 1987 Komárom megyei fiatal művészek tárlata, a Komárom Megyei Tanács díja, Tatabánya; 1988 Fialat Képzőművészek Stúdiója ösztöndíja; 1988 Komárom megyei Tavaszi Tárlat, Komárom Megyei Tanács VB. Művelődési Osztály díja; 1989 Komárom megye alkotói ösztöndíja; 1990 VII. Dunántúli Tárlat, Pécs Város Tanácsának díja, Kaposvár; 1991 Tatabányai Őszi Tárlat, nívódíj, Tatabánya; 1992 Komárom-Esztergom megyei Tárlat, Komárom-Esztergom megyei Önkormányzat díja; 1993 II. Országos Groteszk Pályázat, Kaposvár Megyei Jogú Város díja, Kaposvár; 1994 Tatabánya Művészetéért Alapítvány nívódíja, Tatabánya; 1998 Tatabánya Művészetéért Alapítvány nívódíja, Tatabánya; 2001 Tatabánya Művészetéért Alapítvány millenniumi

nívódíja, Tatabánya; 2003 Tatabánya Művészetéért Alapítvány nívódíja, Tatabánya; 2004 Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete alkotói ösztöndíja; 2006 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 2007 V. Kő Kisszobor és Szobrászrajz Biennálé, Haraszty István-díj, Budapest, Rákoshegy; 2008 Budapest Főváros Önkormányzatának ösztöndíja, Salzburg (Ausztria); 2011 Nemzeti Kulturális Alap-támogatás, Acton (Amerikai Egyesült Államok), CAI, New Archeology Symposium

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

2006 Tatabánya, Felsőgalla, Szent István út 50-52., Széchenyi István Általános Iskola előtt, Szent István – bronz; – Tatabánya, Felsőgalla, Szent István út 51-53, Felsőgallai Német Nemzetiségi Óvoda, Ivóút békával – mészkő, bronz; Budapest, Kinnarps bemutatóterem, *Kinnarps kút* – polikróm márvány; Dunakiliti, Wellness hotel, *Genezis kút* – polikróm márvány

Veszprémi Imre (Balatonszabadi, 1932. július 29. – Budapest, 2013. április 1.)

1948 és 1952 között a budapesti Szépművészeti Líceumban, illetve Művészeti Gimnáziumban tanult, majd 1952 és 1958 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Somogyi József és Szabó Iván volt.

1934-től rövidebb-hosszabb megszakításokkal (Hortobágy, Debrecen, Kékkút, Olaszország 1986-2006) Budapesten élt. 1960-ban a budapesti Szent István téri Általános Iskolában, 1982-ben a zebegényi Képzőművészeti Szabadiskolában, 1993-ban a Dortmundi Egyetemen (Németország) tanított.

Díjak, ösztöndíjak:

1955 Fiatal képzőművészek kiállítása, III. díj, Budapest; 1972 Ösztöndíj, Görögország; 1974 Petőfi-pályázat, III. díj, Kiskőrös; 1979 Ösztöndíj, Franciaország; 1979 Fasizmus áldozatai emlékmű-pályázat, III. díj, Budapest; 1979 Humor és Satíra Fesztivál, III. díj, Gabrovo (Bulgária); 1982 Munkácsy-díj; 1984 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 2003 Salon International de la Culture des Arts, ezüstérem, Cannes (Franciaország); 2003 Grand Concours International 2003, ezüstérem, Port Fréjus (Franciaország); 2003 Salon International du Monde de la Culture des Arts, aranyérem, Marseilles (Franciaország); 2007 Les Arts Française en Méditerranée, aranyérem, La Grande Motte (Franciaország); 2009 Salon International du Monde de la Culture des Arts, aranyérem, Cannes (Franciaország)

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1954 Budapest XII., Farkasréti temető, Igazgatósági épület, *Parasztasszony-síremlék* – mészkő; 1958 Sopron, Hunyadi János Általános Iskola, *Hunyadi János* – mészkő dombormű; 1959 Siófok, Vak Bottyán Gimnázium, *Vak Bottyán* – bronz; 1963 Budapest XI., Bartók Béla úti Munkásszálló, *Építőmunkások* – pirogránit; **1964 Budapest XI., Fehérvári út 70., BHG, Puskás Tivadar – mészkő (1990-ben áthelyezve Tatabányai Ipari Park, Artesyn Gyár-egység);** 1966 Székesfehérvár, Árpád úti Óvoda, *Ülő fiú* – mészkő; 1966 Gyula, Eszperantó tér, *Női figura* – márvány; 1967 Ózd, Árpád vezér út-Lehel vezér út-Géza út park, *Madárkő*

– mészkő; 1968 Keszthely, Lakótelep, *Ülő nő* – mészkő; 1968 Kisújszállás, Strandfürdő, *Álló nő* – mészkő; 1969 Budapest VII., Rottenbiller utca 50., Állatorvostudományi Egyetem, *Aujeszký Aladár* – bronz; 1969 Jászberény, Tanácsháza, *Bámészakodó* – mészkő; 1970 Budapest XI., Budaörsi úti Nyelviskola, *Bagolykő* – mészkő; 1971 Harkány, Fürdő-park, *Zsigmondy Vilmos* – mészkő; 1971 Jászberény, park, *Álló lány* – bronz; 1975 Vyšné Ruzbachy (Csehszlovákia), Szabadtéri Múzeum, *Kéz* – travertin; 1977 Sopron, Jereván lakótelep, *Anyaság* – mészkő; 1978 Villány, Szoborpark, *Világszálló madár* – mészkő; 1980 Győr, Lengyel Gyula Iskola, *Lengyel Gyula* – bronz dombormű; 1981 Kiskunhalas, Kötönyi út 15., Általános Iskola, *Földanya* – mészkő; 1982 Budapest IX., Üllői út, Orvostudományi Kutató Intézet, *Rusznák István professzor* – bronz dombormű; 1985 Budapest XII., Farkasréti temető, *Anyag gyermekkel-síremlék* – márvány dombormű; 1985 Nagyvácszony, *Ló* – juharfa (1993-tól Klárapusztá, Lovasszálloda); 1986 Kővágóörs, Kornyi tó, *Emberi komédia* – mészkő, vas; 1986 Kővágóörs, Béke MGTSZ, *Szerelem; Emberpár; Orpheus* – mészkő; 1986 Csenger, Temető, *kopjafa* – mészkő; 1986 Lucca (Olaszország), Villa de Vergano, *La porta della vita* – carrarai márvány; 1986 Arandelovac (Jugoszlávia), Vízierőmű, *Ad Astra* – mészkő; 1988 Orgovány, Szőlőhegy, *Madár* – mészkő; 1988 Tibolddaróc, Emlékpark, *Kossuth Lajos* – bronz; 1989 Fanano (Olaszország), Comune di Fanano, *Bagoly II.* – mészkő; 1990 Adnet (Ausztria), Raiffeisen Bank, *Régi kapu* – márvány; 1990 Adnet (Ausztria), Városháza, *A nagy ember* – márvány; 1991 Bordeaux (Franciaország), *A költő (Petőfi)* – mészkő; 1991 Budduso (Olaszország), Piazza Madonnina, *Croce Umana* – gránit; 1992 Caldas da Rainha (Portugália), Museo Municipale, *Onda Femina* – márvány; 1992 Teulada (Szardínia, Olaszország), park, *Faro* – trachit; 1993 Maalot Tarshiha (Izrael), *Titkok titka (A Grál)* – mészkő; 1993 Montbrison (Franciaország), Lótenyésztő Centrum, *Lószerелеm* – mészkő; 1993 Budapest V., Honvéd tér, *A Gulag áldozatainak emlékére (A megkötözött)* – carrarai márvány; 1994 Carhaix-Plouguer (Franciaország), Szoborpark, *A második* – gránit, pala; 1994 Ashdod (Izrael), Városi park, *Nuclear Time (Dávid és Góliát)* – márvány; 1995 Jayal (India), *Hanuman* – mészkő; 1995 Új-Delhi (India), Magyar Intézet, *Jantar Mantar* – márvány; 1995 Budapest I., Mészáros utca 48., Duna Televízió, *Kronosz* – mészkő, acél; 1995 Comblain-au-Pont (Belgium), Szoborpark, *La Bouche de la Vérité* – mészkő, fa; 1995 Zürich (Svájc), Dresdner Bank, *Bika* – mészkő, dolomit; 1996 Degirmendere (Törökország), Tengerparti sétány, *Nap-tenger-hold* – festett fa; 1997 Mayen (Németország), Szoborpark, *A Föld köldöke* – homokkő, tufa, bazaltláva; 1997 Duisburg (Németország), *A Föld köldöke 2.* – márvány, láva; 1997 Budaörs, Neupack Hungária Kft., *A heidelbergi* – homokkő, acél, vörösrézlemez; 1998 Törökbálint, Astra Zeneca Gyógyszergyártó Kft., *Nap-tenger* – festett fa; 1998 Barichara (Kolumbia), Fundacion Jose Maria Delgado, *Esőcsináló* – festett mészkő; 1999 Kemijarvi (Finnország), Szobormúzeum, *Ad Astra* – festett vörösfenyő; 1999 Kékkút, Fő tér, *Hősök emlékműve* – mészkő; 2001 Fucecchio (Olaszország), *A Nap kapuja* – festett márvány; 2001 Balatonszabadi, Pusztatorony, *Millenniumi emlékmű* – festett homokkő; 2002 Fucecchio (Olaszország), *Tagliata etrusci* – carrarai márvány; 2003 Fucecchio (Olaszország), *Vénusz tornya* – festett fa; 2003 Budapest VII., Andrassy út, Magyar Képzőművészeti Egyetem, *Budapest 1956* – márvány; 2004 Duisburg (Németország), *Napkapu* – festett márvány; 2005 Velence (Olaszország), Fusina, Venice Sculpture Park, *Luna laguna* – festett fa; 2005 Velence (Olaszország), Fusina, Venice Sculpture Park, *Világítótorony* – festett fa; 2005 Fucecchio

(Olaszország), *Alfa és omega* – festett fa; 2006 Fucecchio (Olaszország), *Ló* – carrarai márvány; 2007 Ácseszér, Fő tér, *Ősnyomtató* – homokkő, vörösréz- és acéllemez; 2007 Budapest, Semmelweis Orvostudományi Egyetem, II. Belklinika, *három dombormű* – bronz; 2008 Budapest, Semmelweis Orvostudományi Egyetem, II. Belklinika, *plakett* – bronz; 2008 Budapest, Semmelweis Orvostudományi Egyetem, II. Belklinika, *Prof. Kelemen Endre* – bronz dombormű; 2008 Kiskunhalas, Nyírfu utca 23, *Déméter- emlékmű* – mészkő; 2014 Budapest XII., Farkasréti temető, *Veszprémi Imre síremlék (Kore II.)* – márvány; – Budapest XII., Farkasréti temető, *Benkhardné Csiby Éva-síremlék* – márvány dombormű

Vígh Tamás (Csillaghegy, 1926. február 18. – Budapest, 2010. szeptember 18.)

1946 és 1952 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Ferenczy Béni volt.

Budapesten élt, az ezredfordulóig a Várbazárban dolgozott. 1975-től 1986-ig a Magyar Képzőművészeti Főiskola tanára volt.

Díjak, ösztöndíjak:

1954 Munkácsy-díj; 1955 VIT-díj; 1969 Munkácsy-díj; 1970 I. Miskolci Téli Tárlat, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Tanács díja, Miskolc; 1972 III. Debreceni Országos Nyári Tárlat, Szakszervezetek Hajdú-Bihar Megyei Tanácsának különdíja és a Medgyessy-emlékplakett, Debrecen; 1973 Erdemes Művész; 1977 Kulturális Minisztérium nívódíja; 1978 Budapesti Nemzetközi Kisplasztikai Kiállítás díja, Budapest; 1978 Kossuth-díj; 1979 II. Országos Érembiennálé, Ferenczy Béni-díj, Sopron; 1979 Kulturális Minisztérium nívódíja; 1981 III. Arcok és Sorsok Portrébiennálé, Bartók-érem pályázat díja, Hatvan; 1981 VII. Országos Kisplasztikai Biennálé, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alap különdíja, Pécs; 1983 Kiváló Művész; 1983 Művelődési Minisztérium Nívódíja; 1985 40 alkotó év kiállítás, a Magyar Építőművészek Szövetsége különdíja, Budapest; 1988 Magyar Népköztársaság Aranykoszorúval Ékesített Csillagrendje; 1991 XII. Országos Kisplasztikai Biennálé, a Baranyai Alkotótelepek Siklós különdíja, Pécs; 1992 XXVII. Szegedi Nyári Tárlat, a Csongrád Megyei Közgyűlés szobrászati díja, Szeged; 1993 Nemzetközi Éremművészeti és Kisplasztikai Alkotótelep díja, Nyíregyháza- Sóstó; 2004 Táncsics Mihály Alapítvány Életmű Díj; 2005 Magyar Művészetért-díj; 2007 Prima Primiissima Díj, Prima-fokozat; 2010 Magyar Újságírók Országos Szövetsége Építészeti, Képző- és Iparművészeti Szakosztály Kerényi Jenő-díja

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1954 Budapest XI., Kisköre tér 10., Albertfalvai Általános Iskola, *Éneklő ifjúság (Éneklő fiatalok)* – bronz; 1954 Budapest III., Szőlő utca 46., Goldberger-gyár Bölcsőde, *Kecskek (Kecske gidával)* – bronz; 1955 Budapest XIV., Laky Adolf utca 62., *Pihenő nő (Fekvő nő, Heverő nő)* – mészkő; 1958 Budapest VIII., Krúdy Gyula utca 22., *Krúdy Gyula-emléktábla* – bronz dombormű; 1958 Balassagyarmat, Idegyógyintézet, *Apa és fiú (Férfi és fiúakt; Beszélgetők)* – alumínium (2002-ben áthelyezve a Dr. Kenessey Albert Városi Kórház Szülészete előtti parkba); 1960 Budapest V., Felszabadulás tér 5., IBUSZ Iroda-székház, *Fiú és szarvas, Sárkányeregető, Hegyi vasút* – vörösrézlemez domborítás (sorsa ismeretlen); 1960

Budapest VIII., Szentkirályi utca 5., Magyar Rádió nagyzenekari 22-es Stúdió, *Hárfázó* – eloxált alumínium; 1961 Budapest XI., Ifjúsági park, *Bartók Béla* – bronz (1981-től áthelyezve Budapest XI., Bartók Béla út 141, Általános Iskola; 1961 Kápolnásnyék, Vörösmarty Emlékmúzeum, *Vörösmarty Mihály* – mészkő; 1961 Debrecen, Nagyerdő, Csónakázó tó, *Bőség* – alumínium; 1962 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Nagy Lajos-síremlék* – bronz; 1962 Kecskemét, Katona József tér, *Katona József* – bronz; 1962 Oroszlány, Petőfi Sándor utca 23., *Fiú csikóval* – bronz; 1963 Székesfehérvár, Vörösmarty Színház, *Három táncoló nő* – okuméfa (2007-ben lebontva); 1963 Siófok, Beszédes József Múzeum, *Beszédes József* – bronz; 1964 Csesztve, Madách kúria parkja, *Madách Imre* – bronz; 1964 Budapest X., Vaspálya utca 17-21., Magnezitipari Művek Munkásszállója, *Éjszaka (Luna)* – vörösrézlemez domborítás (megcsonkítva); 1964 Miskolc, Nehézipari Műszaki Egyetem C1 épülete, *Patantyús Ábrahám Imre* – bronz; 1965 Debrecen, Orvostudományi Egyetem Leánykollégiuma, *Térdeplő nő (Nyújtózkodó nő)* – bronz; 1965 Budapest VIII., Mező Imre úti temető, *Madarász Viktor-síremlék* – bronz dombormű; 1966 Debrecen, Agrártudományi Egyetem, *Magvető* – mészkő; 1967 Budapest XIV., Lumumba utca 120-122., Postai Tervező Intézet, *Kürtösök* – vörösrézlemez; 1967 Budapest V., Alkotmány utca 29., Országos Vízügyi Hivatal, *Vásárhelyi Pál* – bronz; 1968 Komárom, Mészáros út 20., Gyermekotthon, *Nevelő* – vörösrézlemez; 1969 Budapest, Margitsziget, *Radnóti Miklós* – bronz (1997 után többször újraöntve); 1969 Karancsberény, Vadászház, *Partizánemlékmű (Szarvas és farkas)* – vörösrézlemez (1997-ben áthelyezve: *A szarvas győzelme*, Salgótarján, Szabadság emlékpark); 1970 Szeged, Dóm tér, Nemzeti Emlécsarnok, *Kodály Zoltán* – bronz dombormű; 1972 Baja, Zeneiskola, *Kodály Zoltán* – bronz; 1972 Budapest, Margitsziget, *Petőfi Sándor* – bronz (1997-ben eltűnt, 1998-ban a művész újraöntette); 1972 Budapest VI., Körönd (ma Kodály körönd), *Kodály Zoltán-emléktábla* – bronz dombormű; 1973 Nyíregyháza, Petőfi lakótelep, *Petőfi Sándor* – bronz; 1973 La Paz (Bolívia), *Petőfi Sándor* – bronz; 1975 Esztergom, Kőrösi László Kollégium, *Lovagló nő* – alumínium; 1975 Békéscsaba, Szoborsétány, *Bartók Béla* – bronz; 1976 Weimar (Német Demokratikus Köztársaság), Goethe Múzeum épülete előtt, *Petőfi Sándor* – bronz; 1976 Budapest XI., Kende utca 13-17., MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet, *Benedikt Ottó* – bronz; **1976 Tatabánya, Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), Lenin (Molnár Péter építésszel) – bronz (1990-ben lebontva, azóta a Táncsics Mihály úti Szociális Foglalkoztató telephelyén, az architektúra gömbplasztikája elhelyezve Felsőgalla, Széchenyi út 20.);** 1976 Csanádapáca, Arany János Művelődési Ház, *Arany János* – bronz; 1978 Pécs, Káptalan utca 4., Uitz Múzeum, *Régészet* – bronz, márvány (1990-ben áthelyezve a Szent István tér, Alsó sétátérre); 1979 Budapest VIII., Blaha Lujza tér, Hírlapkiadó Vállalat, *Vörös Újság-emléktábla* – bronz dombormű (sorsa ismeretlen); 1979 Vác, Városi Kórház, *Dr. Szőnyi Tibor* – bronz; 1980 Ajka, Szabadság tér 13., Nagy László Művelődési Ház, *Nagy László* – bronz (1996 óta sorsa ismeretlen); 1980 Esztergom, Várhegy, *Városalapító (Millenniumi emlékmű)* – bronz; 1980 körül Budapest XII., Farkasréti temető, *Miklós Róbert-síremlék*; 1981 Sopron, Színház utca 17., *Thirring Gusztáv-emléktábla* – bronz dombormű; 1982 Pécs, Nagy Lajos király útja 20., Autóbusz-pályaudvar, *Női torzó* – sárgarézlemez; 1983 Győr, Ady-város, *Ady Endre emlékmű (Ady négy arca)* – bronz; 1983 Nagycenk, Kiscenki út 22., Lunkányi Emlékház, *Lunkányi János-emléktábla* – bronz dombormű; 1984 Budapest I.,

Budai Vár, Táncsics Mihály utca, Evangélikus templom, *Sztehlo Gábor-emléktábla* – bronz dombormű; 1985 Szeged, Árpád tér 2., Kalmár László Kibernetikai Intézet, *Kalmár László* – bronz dombormű; 1987 Budapest VIII., Gutenberg tér 4., *Johannes Gutenberg-emléktábla* – bronz dombormű; 1988 Pécs, Athinay út 44., József Attila Könyvtár, *József Attila emlékére* – bronz; 1990 Budapest III., Árpád fejedelem útja 66., *Nagy László-emlék* – bronz, mészkő; 1990 Székesfehérvár, Kígyó utca 1-4., *Rejtőzködő (Pilinszky János-emléktábla)* – bronz dombormű; 1992 Budapest VI., Városligeti fasor 17-21., *Vermes Miklós-emléktábla* – bronz dombormű; 1992 Budapest VI., Vasvári Pál utca 16., *Vasvári Pál-emléktábla* – bronz dombormű; 1997 Budapest XI., Kende utca 13-17., MTA Számítástechnikai Kutató Intézet, *Tudósok (Csáky Frigyes, Frey Tamás, Hatvani József, Uzsoki Miklós, Rácz István, Tarján Frigyes)* – bronz; 2001 Budapest VI., Fészek Művészklub, *Csontváry – Zsolnay-kerámia*; 2001 Békéscsaba, Schéner Mihály Múzeuma, *Schéner Mihály* – bronz; 2003 Budapest III., Árpád fejedelem út 66., *Szécsi Margit és Nagy László-emléktábla* – bronz dombormű; 2003 Peking (Kína), *Petőfi Sándor* – bronz; 2007 Budapest V., Roosevelt tér, Magyar Tudományos Akadémia, *I. Tóth Zoltán* – gránit; 2007 Tiszalök, Parkerdő, Arborétum, *A Tisza-szabályozás emlékműve (Vásárhelyi Pál-emlékmű)* – bronz, mészkő; 2009 Visegrád, 11-es főút, Kompikötő melletti park, *Életfa* – mészkő; 2009 Budapest V., Deák Ferenc tér, *Sztehlo Gábor* – gránit, beton; 2011 Gyula, Kossuth tér, *Múlt és Jövő* – gránit – Budapest VIII., Fiumei úti Nemzeti Sírkert, *Vígh Tamás síremlék (Múlt és jövő)* – gránit

Vilt Tibor (Wilt Tibor) (Budapest, 1905. december 15. – Budapest, 1983. augusztus 13.) 1922 és 1925 között a budapesti Iparművészeti Iskolában, majd 1925 és 1927 között a Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Mátrai Lajos és Kisfaludi Strobl Zsigmond volt.

Budapesten élt. 1925 óta volt kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1928-1930 Magyar Akadémia ösztöndíja, Róma (Olaszország); 1933 Ferenc József-díj; 1965 Munkácsy-díj; 1969 II. Országos Kisplasztikai Biennálé, a Janus Pannonius Múzeum nagydíja, Pécs; 1970 Érdemes Művész; 1973 II. Budapesti Nemzetközi Kisplasztikai Biennálé díja, Budapest; 1975 A Munka Érdemrend arany fokozata; 1977 Pro Urbe Budapest; 1977 Kulturális Minisztérium nívódíja; 1979 Kulturális Minisztérium nívódíja; 1978 Kiváló Művész; 1980 Kossuth-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1925 körül Komárom, Klebelsberg Kunó Római katolikus Leányiskola, *Krisztus* – dombormű; 1928 körül Győr, Gyárvárosi Jézus Szentséges Szíve templom, *Krisztus, szentek szobrai (Szent József, Szűz Mária, Szent Sebestyén; Szent Imre, Lisieux-i Kis Szent Teréz, Boldog Margit)* (1944-ben elpusztult); 1929 körül Komárom, Szabadság tér, Városháza, *városcímer* – gipsz dombormű; 1931-1934 Budapest II., Pasaréti út, Szent Anna-templom, *Assisi Szent Ferenc és Pádai Szent Antal* – mészkő dombormű; 1932 körül Balatonboglár, Római katolikus templom, *Hét szentség* – mészkő domborművek; 1933 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Nyíri József-síremlék* – mészkő; 1933 Budapest II., Bimbó út 39., *Nő madárral*; 1935

Budapest II., Zsigmond út 17-19., (Frankel Leó út), Irgalmasok Kórháza, *Jedlik Ányos* – terrakotta; 1936 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Deér-család síremlék*; 1936–1938 Gyöngyös, Izraelita temető, *I. világháborús emlékmű* – mészkő; 1937 Budapest, Margitsziget, Palatinus főnyírfürdő, *Nympheas-csoport (csorgó)* – majolika (elpusztult); 1937 Budapest XII., Farkasréti temető, *Magvető-síremlék*; 1937 Budapest XII., Farkasréti temető, *Csinszka (Boncza Berta)-síremlék* – mészkő; 1937 Budapest XI., Gellérthegy, keleti oldal, Pálos kolostor épülete előtt, *Remete Szent Pál* – bronz (1949 óta sorsa ismeretlen); 1938 Székesfehérvár, Budai út 1., *Szent Kristóf* – mészkő útjelző oszlop (a II. világháborúban megsemmisült); 1939 körül Budapest XI., Diószegi út 36., XI. kerületi Tűzoltóság, *Angyalok* – mészkő dombormű; 1940 Budapest VIII., Dologház utca 10-12., OTI Baleseti Kórház, *Rádiumos gyógyítás* – mészkő dombormű; 1942 Budapest XIII., Apály utca 2., *Munka és Béke* – mészkő dombormű; 1943 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Hunyady Sándor-síremlék* – bronz (1944–1945-ben megsemmisült, új formában felállítva 1945 után, mészkő, ólom); 1949 Budapest XII., Pihenő út 1., Szanatórium, *Dési Huber István-emléktábla* – fém dombormű; 1949 Debrecen, Bethlen utca 11., Rendelőintézet, *domborművek* – mészkő; 1951 Budapest V., Honvédelmi Minisztérium, *szoborcsoport* – bronz (elbontva, sorsa ismeretlen); 1954 Budapest VII., Leonardo da Vinci utca 52., *Leonardo da Vinci-emléktábla* – mészkő, ólom dombormű; 1958 Tiszalök, Vízierőmű, *Az áram* – bronz; 1958 Miskolc, Nehézipari Műszaki Egyetem, *Lány körzével* – mészkő dombormű; 1958 Budapest V., Apáczai Csere János utca 1., *Apáczai Csere János-emléktábla* – bronz dombormű; 1960 Eger, Bartók Béla tér 4., Általános Iskola, *Éneklő gyerekek* – mészkő dombormű; 1961 Ercsi, Szent István utca, *Eötvös József* – bronz; 1963 Budapest, XI. kerületi MÁVAUT-pályaudvar, *Térplasztika* – hegesztett vas (a váróterem-belsőben elhelyezett művet elbontották, majd 2005-ben a külső falra helyezték); 1964 Budapest XIII., Váci út 179-183., Váci úti Iparitanuló Iskola, *Autók fejlődése* – mészkő dombormű; 1965 Budapest XX., Emlékezés tere, *Felszabadulási emlékmű* – mészkő; 1965 Salgótarján, Hotel Karancs, *dombormű* – alumínium; 1965 Budapest XVIII., Kossuth Lajos tér, *Felszabadulási emlékmű* – kerámia, műkő (1992-ben lebontva és áthelyezve a Rákoskeresztúri köztemetőbe); 1965 Budapest X., Kőrösi Csoma Sándor úti lakótelep, *Állatok, madarak-dombormű* – mészkő; 1966 Budapest V., Apáczai Csere János utca, *dombormű* – fémlemez; 1966 Zebegény, *Szőnyi István* – bronz (2000 óta sorsa ismeretlen, helyére 2001-ben Nagy Attila Szőnyi-portréja került); 1966 Budapest VII., Barcsay utca 5., Madách Imre Gimnázium, *Madách Imre* – bronz; 1967 Pécs, Szigeti út 12., Orvostudományi Egyetem (Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar), *Prometheus* – bronz, mészkő, terméskő; 1967 Budapest V., Országos Vízügyi Főigazgatóság Kollégiuma, *Széchenyi* – bronz; 1967 Székesfehérvár, Bátya utca 15., Szent István Király Múzeum szoborparkja, *Dorottya* – alumínium; 1968 Komárom, Táncsics Mihály utca 32., Jókai Mór Gimnázium, *Olvasó pár* – bronz; 1968 Székesfehérvár, Bátya utca 15., Szent István Király Múzeum szoborparkja, *Galambdúc*; 1971 Budapest XXI., Hollandi utca, Csepeli Strandfürdő, *Háromfigurás kompozíció (Gyermekek)* – bronz; 1971 Budapest, Térképészeti Székház, *Atlasz* – bronz; 1972 Budapest, OSZMI, *Kelemen László* – mészkő; 1972 Sárospatak, Kazinczy Ferenc utca, Rákóczi Gimnázium, *Csokonai Vitéz Mihály* – bronz; 1972 Siklós, *Dózsa György emléksztélé* – műanyag; 1973 Miskolc, Nehézipari Műszaki Egyetem, *Az emberi tudás (Vasmunkás)* – vaslemez; 1973 Budapest, Margitsziget, *Madách Imre* – bronz, mészkő; 1974

Budapest, SOTE Szemészeti Klinika, *Kompozíció* – poliészter; 1975 Győr, Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola, *Csanády György dr.* – alumínium; 1975 Békéscsaba, Árpád sor, *Munkácsy Mihály* – bronz; 1975 Szeged, Arany János utca 7., Csongrád Megyei Tervező Vállalat (ma irodaház), *Hasított hasáb* – beton, krómacél; 1975 Székesfehérvár, Könnyűfémű, *Lenin* – alumínium (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen); 1975 Budapest XII., Farkasréti temető, *Varga Károly-síremlék* – mészkö (sorsa ismeretlen); 1976 Budapest V., Dorottya utca 8., *Pécsi József-emléktábla* – alumínium dombormű; 1976 Hajdúböszörmény, Árpád tér, *Lenin* – bronz (1990 után lebontva, a Hajdúsági Múzeumban); 1977 Szombathely, Elme- és Idegkórház, *Ülő fiúk* – bronz; 1977 Budapest XIV., Egressy út 36., 18. számú Kaesz Gyula Faipari Szakmunkásképző Intézet, *Kaesz Gyula* – hársfa; 1977 Budapest, Margitsziget, *Gulyás Pál* – bronz; 1977 Budapest XVI., Kultúrház utca 12., Szerb Antal Gimnázium, *Szerb Antal* – bronz; 1977 Budapest XII., Farkasréti temető, *Kassák Lajos-síremlék* – mészkö; 1977 Székesfehérvár, Bástya utca 15., Szent István Király Múzeum szoborparkja, *Létrák és székek*; 1977 Debrecen, Medgyessy sétány, *Gulyás Pál* – bronz; 1978 Pécs, Nagy Jenő utca, *Doktor Sándor* – bronz (2011-ben lebontva); 1978 Baja, Magyar-Szovjet Barátsági Emlékpark, *Gagarin* – bronz; 1979 Dunaújváros, Szoborpark, *Emlékműterv* – acéllemez; 1978 Budapest XII., Farkasréti temető, *Ország Lili-síremlék* (Gulyás Gyulával) – mészkö; 1979 Somberek, Kossuth Lajos utca, *Heinrich Heine* – homokkő; 1979 Budapest XXI., Kossuth Lajos utca-Corvin út-Szabadkikötő út, *Szikratávíró* – acél, gránit (1990 után átadva kereskedelmi hasznosításra); 1980 Nagyatád, Szoborpark, *Állvány és szobor* – fa; 1980 Budapest XX., Köves út 2-4., Dél-pesti Kórház, *Kígyós nő* – bronz; 1980 Albertirsa, Transzformátorállomás, *Emléklasztika* – mészkö; 1981 Budapest XI., Műgyetem rakpart 3-9., Budapesti Műszaki Egyetem, *Schafarzik Ferenc* – bronz; 1983 Budapest XI., Őrmező, Menyecske utca-Kérő utca, *Óra (Időgép)* – beton, acél; 1983 Siófok, Rózsakert, Hajóállomás *Álló női figura (Balatoni sellő)* – mészkö; **1986 Tatabánya, Újváros, Fő tér, A Közművelődés Háza, Bányász-emlékmű** – vas, márvány (elkészült, de nem helyezték el, Bánhida, Vágóhid utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum); – Budapest XII., Farkasréti temető, *Granasztói Rihmer Béla-síremlék* – mészkö dombormű; Budapest XII., Farkasréti temető, *Triff-család síremléke*

Zámbó Kornél (Tét, 1938. február 14.)

1952 és 1956 között a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban tanult, ezután az egri Tanárképző Főiskolán 1960-ban szerzett diplomát, majd 1965 és 1971 között a budapesti Magyar Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Mestere Jakuba János és Domanovszky Endre volt.

1962 és 1969 között a tatabányai gimnázium tanára volt. 1969 óta Oroszlányban él, az 1960-as évek óta kiállító művész.

Díjak, ösztöndíjak:

1974 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1984 SZOT-ösztöndíj; 1985 Komárom Megyei Tanács alkotói ösztöndíja; 1986, 1987 SZOT-díj

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1976 Oroszlány, Fő tér 2., Sportcsarnok, *sgraffito* (2015-ben rekonstruálva); 1982 Oroszlány, 4. sz. Általános Iskola, *Hangszerek* – fa dombormű; 1985 Oroszlány, Gönczi Ferenc utca-Fürst Sándor utca, *Gönczi Ferenc-emléktábla* – mozaik; 1985 Oroszlány, Kubicza Mihály utca, *Kubicza Mihály-emléktábla* – mozaik; 1985 Oroszlány, Mészáros Lajos utca 54., *Mészáros Lajos-emléktábla* – mozaik; 1985 Oroszlány, Takács Imre utca, *Takács Imre-emléktábla* – mozaik; 1988 Oroszlány, Városi Tanács, VB-terem, *Munka* – faintarzia; **1998 Tatabánya, Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórház, Hippokratész – mozaik; 1998 Tatabánya, Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórház, Gyermekosztály, Elefántos mesekép – kerámia falikép;** 1999 Budapest V., Báthori utca 24., *ifj. Johann Strauss-emléktábla* – mozaik; 2013 Budapest VII., Damjanich utca 54., *Faludy György-emléktábla* – mozaik; – Oroszlány, Városi Tanács, *Névadás* – pannó; Budapest, UNIC Bank, *kerámia dombormű*

Zsákodi Csiszér János (Csiszér János) (Héjjasfalva, 1883. április 28. – Budapest, 1953. április 30.)

A székelyudvarhelyi kő- és agyagipari szakiskolában tanult, majd a budapesti Iparművészeti Iskolában, később Párizsban, a Grand Chaumiere Akadémián végezte tanulmányait. Mestere Mátrai Lajos és Auguste Rodin volt.

Budapesten élt, 1922 és 1953 között a Százados úti művésztelepen dolgozott. 1904-től szerepelt kiállításokon.

Közösségi megbízásra és magán megrendelésre készített monumentális művek:

1905 Budapest XIV., Hősök tere, Millenniumi Emlékmű, *I. Fredinánd* – bronz; 1906 Budapest XIV., Hősök tere, Millenniumi Emlékmű, *Hunyadi János* – bronz; 1910 Budapest V., Egyetem utca, Központi Kávéház, *Zuboly (Bányai Elemér)* – márvány, bronz dombormű; 1913 Vöröskővár, *Pálffy János*; 1916 Budapest V., Szemere utca 10., Budapesti Ügyvédi Kamara, díszterem, *Deák Ferenc* – márvány; 1916 Budapest V., Szemere utca 10., Budapesti Ügyvédi Kamara, díszterem, *Szilágyi Dezső* – bronz; 1924 Káld, Berzsenyi utca 7., *Hősi emlékmű* – műkő; 1925 Jánoshida, Fő út 1., Premontrei rendház, *Hősi emlékmű* – mészkő; 1925 Jászszentlászló, Alkotmány utca, *I. világháborús emlékmű* – mészkő; 1926 Tiszakórod, Kosuth utca 37., *Hősi emlékmű* – mészkő; 1927 Dorog, Hősök tere, *Hősi emlékmű* – mészkő, bronz; 1927 Kecel, Rákóczi Ferenc utca 177., Pintér Művek Szoborparkja, *Ismeretlen őrnagy* – bronz; **1929 Tatabánya, Felsőgalla, Szabadság tér, Az I. világháború hőseinek emlékműve – mészkő;** 1929 Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Endrődi Sándor-síremlék*; 1930 Budapest II., Bem József utca 20., Öntödei Múzeum, *Zorkóczy Samu* – bronz; 1930 Budapest VIII., Fiumei út 19., OTI, *Építkezési baleset, Áramütés, Szállítási baleset* – mészkő domborművek; 1930 Budapest XIV., Stefánia út, *Pósa Lajos* – bronz; 1931 Komárom, Szabadság tér, Városháza, *Hősi emlékmű* – bronz; 1932 Budapest VI., Andrassy út 75., *A világháború vasutas hőseinek emlékműve* – bronz dombormű; 1932 Budapest, Rákospalota (ma XV.), Hubay Jenő tér, *Hősi emlék* – mészkő, bronz (1977-ben áthelyezve XV., Közvágóhíd térre, 1998-ban visszahelyezve eredeti helyére); 1933 Visegrád, *Görgey-emlék* – dombormű;

1936 Budapest XII., Farkasréti temető, *Tenk-család síremléke*; 1938 Budapest XIV., Aréna út-Damjanich utca, *Csengery Antal* – bronz (1950-ben áthelyezve a VII., Almássy térre); 1943 Budapest V., Irányi utca 1., *Irányi Dániel-emléktábla* – mészkö dombormű; 1948 Budapest VIII., Reviczky utca 7., *Babits Mihály-emléktábla* (Tar Istvánnal) – mészkö, bronz dombormű; 1952 Budapest XIV., Városliget, Művészsétány, *Jedlik Ányos* – mészkö (1966-ban lebontva); 1955 Budapest XII., Pihenő út 1., Korányi Kórház, *Dési Huber István-emléktábla* – mészkö, bronz dombormű; 1957 Balatonfüred, Gyógy tér, *Eötvös Károly* – márvány; 1960 Debrecen, Kossuth utca 10., Csokonai Színház, *Jókai Mór* – bronz dombormű; – Budapest I., Budai Vár, Budavári Palota, északi homlokzat, *Tánc (Terpsichoré), Zene (Apolló)* (Pongrácz D. Szigfriddel) – mészkö; Budapest V., Ferenc József tér 5-6., Gresham palota, két torony, *domborművek mozaikkal*; Budapest V., Ferenc József tér, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, homlokzat, *sarokoromdész* (Pongrácz D. Szigfriddel); Budapest V., Ferenc József tér, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, belső, Merkur-kút, *Ipar, Kereskedelem, Jog, Földművelés*; Budapest V., Kossuth Lajos tér, Igazságügyi Palota, homlokzat, *Zene, Földművelés* – mészkö; Budapest VII., Károly király út 3., volt Katonai Biztosító, *Biztosítás ágazatai* – mészkö, réz; Budapest VIII., Ludovika, *Honvéd gyalogság hősi emlékműve*; Budapest VIII., Kerepesi úti temető, *Iszer Károly-síremlék*; Budapest XI., Szent Gellért Szálló és Fürdő, főhomlokzat, *két oromcsoport*; Budapest XI., Szent Gellért Szálló és Fürdő, I. emelet 115., *Horthy Miklós* – márvány, bronz dombormű; Budapest XI., Gellért-hegy, Szikla-templom, *Patrona Hungariae Árpád-házi szentekkel*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Nagyné Kenessey Adél-síremlék*; Budapest XII., Farkasréti temető, *Varga Edit-síremlék* – mészkö; Budapest XIV., Városliget, Magyar Mezőgazdasági Múzeum, homlokzat, *Áldás, Nő galambokkal, Nő ásóval* – horganyöntvény; Budapest XIV., Városliget, Széchenyi fürdő, toronyok, *Nőalak és gyermekcsoportok*

MŰVÉSZNÉVMUTATÓ | TATABÁNYA MONUMENTÁLIS EMLÉKJELEINEK ÉS MŰALKOTÁSAINAK ALKOTÓI

- Ács József 21, 103, 205, 324
Alusán Tódor 14, 21, 125, 205, 325
Asszonyi Tamás 21, 108, 187, 205-206, 329
B. Hegyi László (Beregszászi-Hegyi László)
16, 21, 59, 67-76, 143-144, 144-145,
206, 322, 326, 328
Barabás Márton 16, 17, 21, 168-169, 171,
192-193, 207-208, 328
Barta Lajos 21, 131, 132, 208-209, 325
Bolgár Judit 10, 21, 127, 209-210, 325
Bondor István 16, 21, 22, 49, 59, 94, 97, 97-
98, 99, 176, 184, 189-190, 210-211, 323,
328, 329, 330
Böjte Horváth István 15, 22, 120, 211, 324
Brém Ferenc 16, 22, 49, 96, 98-99, 101, 107,
139, 140, 179, 190, 194, 211-212, 323,
326, 329, 330
Brunner András 22, 90, 323
Budai Imre 28, 118-119, 324
Búza Barna 22, 132-133, 134, 182-183,
212-215, 325, 329
Cyránski Mária 22, 139, 215-216, 326
Cs. Kiss Ernő 22, 61-62, 86-87, 216-217,
322, 323
Csíkszentmihályi Róbert 22, 142, 217-220,
326
Csíkvári Péter 22, 194, 220, 330
Deim Pál 12, 16, 23, 183-184, 220-221, 329
Donáth Gyula 15, 23, 32-34, 221, 322
Droppa Judit 16, 23, 187, 222, 329
Eőry Miklós 23, 179, 222-223, 329
Erdey Dezső 23, 134, 223-224, 325
Farkas Ádám 16, 23, 189, 224-226, 330
Farkas Aladár 23, 176, 226-227, 329
Ferenczy Béni 9, 16, 17, 23, 140, 164, 227-
228, 328
Gaál Tamás 23, 108, 228-229, 324
Gádor Magda 9, 23, 129, 130, 230, 325
Gálócsy Edit 23, 143, 230-231, 326
Gáti Gábor 23, 138, 231-232, 326
Geiger Péter 23, 84-85, 232, 323
Gengeliczky László 21, 23, 76-77, 91, 117,
145, 148, 193, 232-233, 322, 323, 324,
326, 327, 330
Gorka Livia 23, 168, 233, 328
Görömbey Imre 23, 40-41, 233, 322
Grantner Jenő 23, 130, 234-235, 325
Gyergyák Jenő 10, 23, 35-37, 235, 322
Györfi Sándor 13, 16, 23, 87-88, 120-121,
235-240, 323, 324
Hajdu László 23, 190, 240-241, 330
Huszár Imre 24, 137, 241, 326
Ismeretlen alkotó 8, 24, 25, 46-47, 52-55,
56-59, 62-67, 79-80, 90, 91, 124, 125,
126, 152, 153, 154, 155, 156, 163, 172-
173, 174-175, 181-182, 191, 322, 323,
325, 327, 328, 329, 330
Kalló Viktor 25, 49, 182, 242-243, 329
Kamotsay István 13, 14, 25, 49, 127, 136,
243-244, 325, 326
Kárpáti Anna 25, 137, 245, 326
Kerti Károly 25, 166-167, 245-246, 328
Kiss Kovács Gyula 15, 25, 93, 246-247, 323
Kontra Ákos 28, 118-119, 324
Kóthay Ernő 25, 167, 248, 328
Krajcsirovits Henrik 25, 166, 248, 328
Krasznai (Krausz) Lajos 25, 162-163, 248-
250, 328
Kucs Béla 25, 138, 250-251, 326
Kunzl György 25, 142-143, 251-252, 326
Lajos József 25, 178, 184, 252-253, 329
Ligeti Miklós 10, 25, 37-39, 253-255, 322
Lisztos István 25, 185, 255-256, 329

- M. Nagy József 21, 23, 25, 26, 76-77, 91, 117, 145, 146, 148, 160, 193, 256, 322, 323, 324, 326, 327
- Majoros Hedvig 26, 164-165, 256-257, 328
- Majoros János 26, 164-165, 257-258, 328
- Makrisz Agamemnon 26, 157, 186, 258-260, 327
- Marosán László 26, 178, 260, 329
- Marosits István 13, 26, 50-51, 261-262, 322
- Marton László 26, 49, 142, 262-267, 328
- Megyeri Barna 16, 26, 175, 266-267, 328
- Melocco Miklós 12, 15, 16, 17, 26, 95-96, 267-270, 323
- Menasági Péter 15, 26, 88, 121, 270, 324
- Mészáros Mihály 26, 180, 271-272, 329
- Móser Ernő 26, 144, 149, 163, 272, 326, 327, 328
- Nagy István János 26, 141, 273-274, 326
- Nagy Kovács Mária 26, 135, 274-275, 325, 326
- Nausch Géza 13, 16, 26, 41, 59-60, 194, 275, 322, 330
- Némethy László 26, 93, 276, 323
- Nyíró Gyula 26, 94, 276-277, 323
- Paulikovics Iván 26, 109-110, 277-278, 324
- id. Pál Mihály 26, 176-177, 279, 329
- Péterfy László 11, 13, 15, 26, 27, 78-79, 81-84, 110-111, 114-115, 140-141, 158-159, 159, 161, 280-281, 322, 323, 324, 326, 327
- Póznér Gábor 27, 117, 118, 122, 281, 324
- Pozsgay Gyula 27, 52, 322
- R. Kiss Lenke 27, 135-136, 281-282, 326
- Reischl Károly (Szörényi Reischl Károly) 27, 157, 283, 327
- Salló István 27, 55, 56, 92, 100, 102, 104, 118, 122-123, 123, 158, 201, 283-285, 322, 323, 324, 325, 327
- Schrotta Frigyes (Schrotta János Frigyes) 10, 11, 27, 38, 174, 285, 328
- Segesdi György 12, 28, 49-50, 51, 285-286, 322
- Sóváry János 10, 28, 128-129, 286-287, 325
- Szabó György 28, 105-106, 287-289, 324
- ifj. Szabó István 28, 107, 289-291, 324
- Szám János 28, 109, 146-147, 150, 151, 160, 291-292, 324, 326, 327
- Széri-Varga Géza 28, 116, 292-294, 324
- id. Szlávics László 28, 177-178, 294, 329
- Szöllőssy Ottó 28, 104-105, 324
- Szunyogh László 13, 16, 28, 59, 111-112, 147-148, 294-295, 319, 321, 324, 327
- Tar István 28, 47-48, 295-296, 322
- Tóth Béla 15, 28, 88, 106-107, 297-298, 324
- Tóth Dávid 12, 15, 28, 88-89, 119, 162, 298-299, 323, 324, 328
- Varga Imre 28, 100-101, 111, 185, 188-189, 191, 300-304, 323, 329
- Varga László 28, 104-105, 304, 324
- Varkoly László 15, 16, 28, 112-114, 151, 304-305, 319, 320, 321, 324, 327
- Veszprémi Imre 28, 103, 305-307, 324
- Vígh Tamás 29, 145, 185-187, 307-309, 326, 329
- Vilt Tibor 12, 16, 29, 185, 186, 191-192, 309-311, 330
- Zámbó Kornél 29, 170, 170-171, 312, 328
- Zsákodi Csiszér János 29, 42-46, 312-313, 322

Fafaragók:

- Asztalos Zoltán 21, 91, 323
- Béres Tamás 21, 148, 327
- Kanalas Sándor 25, 149-150, 161-162, 327, 328
- Kis Károly 21, 91, 323
- Sipos Imre 28, 81, 118-119, 201, 3123, 324
- Zombori Gergely 21, 148, 327

MŰVÉSZNÉVMUTATÓ | A TATABÁNYAI FÉMSZOBRÁSZ ALKOTÓTELEP RÉSZTVEVŐI A SZABADTÉRI BÁNYÁSZATI MÚZEUMBAN 1997–2018

1997 (Képzlet)

Budahelyi Tibor
Cseres, Josef (Szlovákia)
Ézsiás István
Lois Viktor
Murin, Michal (Szlovákia)
Szunyogh László
Varkoly László
Zielinski Tibor

1998 (KÉPZELET Szimpózium)

Antone, John D. (Amerikai Egyesült Államok)
Ézsiás István
Kopasz Tamás
Lois Viktor
Majoros Gyula
Péter Ágnes
Szunyogh László
Varkoly László
Zielinski Tibor

1999 (KÉPZELET)

Drabik István
Lois Viktor
Rose, Denis Stuart (Németország)
Szunyogh László
Turcsány Villő
Varkoly László

2000 (KÉPZELET)

Bogdándy Zoltán Szultán
Buczko György
Folwatschni, Daniel (Németország)
Katona Zoltán
Lois Viktor

Nagy Árpád
Nagy István
Palkó Tibor
Rose, Denis Stuart (Németország)

2001 (KÉPZELET)

Bogdándy Zoltán Szultán
Horowitz Magda
Lois Viktor
Rose, Denis Stuart (Németország)
Werger, Frank (Németország)
Zsemlye Ildikó

2002 (KÉPZELET)

Bogdándy Zoltán Szultán
Császár Péter
Hsien Yin Peet (Amerikai Egyesült Államok)
Hwam Bu Ching (Tajvan)
Lois Viktor
Márkus Péter
Várnagy Ildikó

2003 (VII. Kép-Ze-Let)

Császár Farkas Márton
Cseh Lili
Csepregi Balázs
Dorogi János
Drabik István
Engler András
Erős Ágost Koppány
Hsien Yin Peet (Amerikai Egyesült Államok)
Ivancsics, Josip (Horvátország)
Lois Viktor
Vergette, Marcus (Nagy-Britannia)

2004 (VIII. Kép-Ze-Let, Párbeszéd az óceán és szárazföld között.)

Tajvan – Magyarország)

Bogdándy Zoltán Szultán

Dorogi János

Duronelly Balázs

Chang Hwei-Lan (Tajvan)

Chen Shih-Hsien (Tajvan)

Hsien Yin Peet (Amerikai Egyesült Államok)

Hwang Buc-Ching (Tajvan)

Lois Viktor

Sinkovics Ede

Taj Ming-Te (Tajvan)

Huang Tser-Hua (Tajvan)

Lois Viktor

Németh Marcell

Szabó Áron

Szilágyi Erzsébet

Varkoly László

2010 (XII. Kép-Ze-Let Nemzetközi Szobrász tábor)

Brown, Laura (Amerikai Egyesült Államok)

Brown, Rick (Amerikai Egyesült Államok)

Lois Viktor

Mata Attila

Szilágyi Erzsébet

Varkoly László

2005 (IX. Kép-Ze-Let)

Hsien Yin Peet (Amerikai Egyesült Államok)

Lestyán Goda János

Lois Viktor

Varkoly László

Weidman, John M. (Amerikai Egyesült Államok)

Weidman, Nadia (Amerikai Egyesült Államok)

2012 (13. Kép-Ze-Let Nemzetközi Szobrász tábor)

Hajdú László

Lois Viktor

Mata Attila

Rabóczy Judit

Varkoly László

2006 (X. Kép-Ze-Let, Kép-Ze-Let 10 év, Nemzetközi Művészeti Szimpózium)

Boros Miklós János

Chiu Tai-Yang (Tajvan)

Dorogi János

Hsien Yin Peet (Amerikai Egyesült Államok)

Kotormán Patrik

Kulcsár Írisz

Lin Chen-Yen (Tajvan)

Lois Viktor

Majoros Áron Zsolt

Rajcsók Attila

2014 (14. Kép-Ze-Let Szobrász Szimpózium)

Hajdú László

Lois Viktor

Mata Attila

Mosonyi Tamás

2016 (15. Kép-Ze-Let Szobrász Szimpózium)

Hsien Yin Peet (Amerikai Egyesült Államok)

Kotormán Ábel

Lois Viktor

Miguel Angel Velit (Peru)

Mosonyi Tamás

2008 (XI. Kép-Ze-Let Nemzetközi Szobrász tábor)

Baráth Fábán

Gilly Tamás

Huang Ming-Chung (Tajvan)

2018 (16. Kép-Ze-Let Szobrász

Szimpózium)

Chang Chia-Ming (Tajvan)

Chang Shu-Wei (Tajvan)

Hsien Yin Peet (Amerikai Egyesült Államok)

Jen Ta-Shien (Tajvan)

Lois Viktor

A fémszobrász alkotótelepnek a Szabad- téri Bányászati Múzeum szoborparkjá- ban (Vágóhíd utca 1.) elhelyezett művei:

Budahelyi Tibor: *Hároméves terv* 1997

Chiu Tai-Yang: *Kultiváció* 2006

Csepregi Balázs: *Pad* 2003

Drabik István: *Torzó* 1999

Duronelly Balázs: *Káosz* 2004

Ézsiás István: *Madár* 1997

Ézsiás István: *Hommage Le Corbusier* 1999

Hsien Yin Peet: *Ultimate Yin* 2002

Hsien Yin Peet-Lois Viktor: *Turultojás és Tu-
rulasszony*

Lestyán Goda János: *Hal* 2005

Lois Viktor: *Szénmolnár*

Lois Viktor: *Hintalámpa* 1998

Lois Viktor: *Vastotem* 1996

Lois Viktor: *Fitness király és királynő* 1999

Lois Viktor: *Ingadozó férfi, ingadozó nő*
2000-2001

Lois Viktor: *Karácsonyfa* 2010

Majoros Gyula: *XV-ös akna* 1998

Mosonyi Tamás: *Térszem* 2012

Péter Ágnes: *Szent Borbála szeme* 1998

Rose, Denis Stuart: *Két őrszem* 1999

Szunyogh László: *Szarvas* 1997

Szunyogh László: *Csók* 1998

Turcsány Villő: *Iránytűkarú* 1999

Varkoly László: *Fragmentumok és szekven-
ciák* 1999

Vergette, Marcus: *Dupla forma* 2003

Weidman, Nadia és John: *Egyszerű szerelem*
2004

Zsemlye Ildikó: *Vastáj* 2001

TEMATIKAI MUTATÓ | TATABÁNYA MONUMENTÁLIS EMLÉKJELEINEK ÉS MŰALKOTÁSAINAK TEMATIKAI JEGYZÉKE

EMLÉKMŰVEK

Donáth Gyula: *Turul* **1907** – Kő-hegy

Ligeti Miklós: *Az I. világháború hőseinek emlékműve* **1926** – Óváros, Néppark (Népház-liget)

Gyergyák Jenő: *Az I. világháború hőseinek emlékműve* **1927** – Alsógalla, Táncsics Mihály út, Szent Gál római katolikus templom előtt

Görömbey Imre: *Az I. világháború hőseinek emlékműve* **1927** – Bánhida, Kossuth Lajos utca 106., (egykori Községháza), Bánhidai Szoborpark

Zsákodi Csiszér János: *Az I. világháború hőseinek emlékműve* **1929** – Felsőgalla, Szabadság tér

Ismeretlen alkotó: *Szovjet hősi emlékmű* **1946** – Bánhida, Berecska utca, Újbánhidai temető

Tar István: *Bányász mártír emlékmű* **1969** – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza előtt

Segesdi György: *A szabadság lángja* **1972** – Felszabadulás tér (ma Fő tér)

Marosits István: *1944-es bányász mártírok emlékműve (Munkásmozgalmi mártír emlékmű)* **1975** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), Béke park

Pozsgay Gyula: *Az 1978. február 16-i sújtólégrobbanás áldozatainak emlékműve* – Óváros, Újtelepi temető

Ismeretlen alkotó: *Aknatorony, Ranzinger Vince kilátó* **1980** – Kő-hegy

Salló István: *Az 1848-49-es szabadságharc bánhidai hőseinek emlékműve* **1989** – Bánhida, Kossuth Lajos utca 85. (a 2010-es évek közepén áthelyezve a Síkvölgyi temetőbe)

Salló István: *Pro Patria 1956-os emlékoszlop* **1990** – Újváros, Fő tér, Béke park (2003-ig, majd áthelyezve, 2007 óta Óváros, Újtelepi temető)

Ismeretlen alkotó: *A II. világháború áldozatainak emlékfala* **1993** – Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark

Cs. Kiss Ernő: *Aradi vértanúk emlékműve* **1996** – Újváros, Aradi vértanúk tere

Ismeretlen alkotó: *Holokauszt emlékmű* **1996, 2004** – Felsőgalla, Zsidó temető, Holokauszt Emlékpark

B. Hegyi László: *Bányász Kegyeleti Emlékmű* **1997** – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Óvárosi Kegyeleti Park

Nausch Géza: *A II. világháború áldozatainak emlékműve* **1997** – Bánhida, Kossuth Lajos utca – Bajcsy-Zsilinszky út

M. Nagy József-Gengeliczy László: *Millenniumi emlékoszlop* **2000** – Újváros, Köztársaság útja, Millenniumi Emlékpark

Péterfy László: *Magyar Életfa (Millenniumi emlékmű)* **2000** – Újváros, Fő tér

Ismeretlen alkotó: *A II. világháború hősi halottainak emlékműve* **2000** – Óváros, Újtelepi temető

Sipos Imre: *Millenniumi emlékoszlop* **2001** – Bánhida, Kossuth Lajos utca 4., Puskin Művelődési Ház előtti park

Péterfy László: *Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékműve* **2004** – Újváros, Fő tér, Béke park

Geiger Péter: *Zsinagóga-emlékmű* **2005** – Felsőgalla, Gábor Áron utca – Szent János utca

Cs. Kiss Ernő: *Katyn-Szmolenszk áldozatainak emlékére* **2010** – Újváros, Aradi vértanúk tere

Györfi Sándor: *Árpád-emlékmű (Árpád fejedelem)* **2012** – Újváros, Fő tér

Tóth Dávid: *Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc emlékműve* **2016** – Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark

Brunner András: *Reformáció-emlékoszlop* **2017** – Bánhida, Jókai utca 81., Evangélikus templom kertje

Ismeretlen alkotó: *Jó szerencsét bányász emlékmű* **2017** – Alsógalla, Táncsics Mihály út 61.

Asztalos Zoltán–Gengeliczky László–M. Nagy József–Kis Károly: *Városi emlékoszlop* **2018** – Óváros, Szent Borbála és Béke utca találkozási pontja

Ismeretlen alkotó: *Emlékkereszt az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus tiszteletére* **2021** – Kő-hegy, Nagy Szédítő Szikla

Salló István: *Az aradi vértanúk emlékoszlója* – Újváros, Köztársaság útja 44/b., Herman Ottó Általános Iskola

EMLÉKSZOBROK

Némethy László: *Szent István* **1934** körül – Tatabánya, VI. telepi római katolikus templom (a lebontott templomból 1998-ban áthelyezve a Felsőgalla, Szent István utca 1. lakóházra)

Kiss Kovács Gyula: *Hunyadi János* **1960** – Újváros, Hunyadi tér

Bondor István: *Ságvári Endre-emléktábla* **1967** – Óváros, Ótelep utca 3., Ságvári Endre Általános Iskola (ma Óvárosi Iskola)

Nyíró Gyula: *Puskin* **1973** – Bánhida, Kossuth Lajos utca 4., Puskin Művelődési Ház előtti park

Melocco Miklós: *Ady: A halottak élén* **1976** – Óváros, Néppark (áthelyezve: 1986 Újváros, újvárosi városközpont; 1997 Újváros, Studium tér, Üzleti Tudományok Főiskolája) (ma Edutus Alkalmazott Tudományok Egyeteme)

Brém Ferenc: *Váci Mihály-emléktábla* **1980** – Dózsakert, Dózsakert utca 17., Dózsakerti Váci Mihály Általános Iskola

Bondor István: *Dr. Vitális István* **1981** – Nagyegyházi Bányauzem (1992-ben áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)

Bondor István: *Verebély László* **1983** – Erőműi lakótelep, Erőmű tér

Brém Ferenc: *Bánki Donát-emléktábla* **1984** – Dózsakert, Réti út 1-5., Bánki Donát Szakiskola (ma Bánki Donát–Péchy Antal Technikum)

Bondor István: *Kodály Zoltán* **1985** – Újváros, Kodály Zoltán tér, Kodály Zoltán Általános Iskola

Salló István: *Dózsa György-emléktábla* **1986** – Dózsakert, Vadász utca 24., Dózsa György Sportiskolai Általános Iskola

Varga Imre: *Gál István-emléktábla* **1987** – Óváros, Gál István lakótelep 535.

Brém Ferenc: *Bárdos László-emléktábla* **1988** – Óváros, Gál István lakótelep 701., Bárdos László Gimnázium

- Salló István: *Fieba József plébános-emlékoszlop* **1989** – Bánhida, Kossuth Lajos utca, Bánhidai Szoborpark
- Salló István: *Dr. Vas László-emléktábla* **1989** – Óváros, Cseri utca 35., Vas László Egészségügyi Szakközépiskola (ma Kossuth Lajos Közgazdasági és Humán Szakközépiskola, B. épület)
- Veszprémi Imre: *Puskás Tivadar* 1964 – Tatabányai Ipari Park, Artesyn Gyáregység (A Budapest XI., Fehérvári út 70., BHG-ből **1990**-ben Tatabányára áthelyezve)
- Ács József: *Alexander Graham Bell* 1965 – Tatabányai Ipari Park, Artesyn Gyáregység (A Budapest XI., Fehérvári út 70. alatti BHG-ből **1990**-ben Tatabányára áthelyezve)
- Salló István: *Móra Ferenc-emléktábla* **1992** – Újváros, Esztergomi utca 6., Móra Ferenc (volt Mező Imre) Általános Iskola
- Varga László (Szöllősy Ottóval): *Szent István-emléktábla* **1992** – Alsógalla, Bem József utca 6., Szent István templom
- Szabó György: *Jászai Mari* **2000** – Óváros, Tóth-Bucsoki út (ma Népház utca) 5., Jászai Mari Színház, Népház
- Tóth Béla: *Galánthai gróf Eszterházy József Antal* **2001** – Bánhida, Károlyi-sarok
- ifj. Szabó István: *Váci Mihály* **2002** – Dózsakert, Dózsakert utca 17., Dózsakerti Váci Mihály Általános Iskola
- Gaál Tamás: *II. Rákóczi Ferenc* **2005** – Dózsakert, II. Rákóczi Ferenc tér
- Szám János: *Széchenyi István* **2005** – Felsőgalla, Szent István utca 51-53., Széchenyi István Általános Iskola
- Paulikovics Iván: *Nagy Imre* **2006** – Újváros, Nagy Imre tér (egykori Turul mozi parkja)
- Péterfy László: *Dr. Gál István* **2006** – Óváros, Vértanúk tere
- Szunyogh László: *Makk Béla plébános* **2006** – Bánhida, Gellért tér, Római katolikus templom
- Varkoly László: *Szent István* **2006** – Felsőgalla, Szent István út 50-52., Széchenyi István Általános Iskola előtt
- Péterfy László: *Gróf Esterházy János* **2008** – Újváros, Fő tér, Béke park
- Péterfy László: *Kós Károly-emléktábla* **2009** – Újváros, Kós Károly utca 17., KPVDSZ Művelődési Ház
- Széri-Varga Géza: *Erkel Ferenc* **2010** – Újváros, Fő tér 34., Erkel Ferenc Zeneiskola
- Gengeliczky László–M. Nagy József: *Szent István-emlékplasztika* **2013** – Újváros, Dózsakert, Millenniumi Lakópark
- Pózner Gábor: *Mikes Kelemen* **2015** – Óváros, Béke út 8., Mikes Kelemen Felnőtt és Ifjúsági Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola
- Pózner Gábor: *Mikes Kelemen-emléktábla* **2015** – Óváros, Béke út 8., Mikes Kelemen Felnőtt és Ifjúsági Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola
- Sipos Imre (Budai Imre és Kontra Ákos közreműködésével): *Emlékoszlop Bánhida művészeiért* **2016** – Bánhida, Árpád utca 1., Református templom melletti park
- Tóth Dávid: *Királdi Herz Zsigmond* **2017** – Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány
- Böjte Horváth István: *Rehling Konrád* **2018** – Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány
- Györfi Sándor: *Szende Lajos* **2018** – Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány
- Menasági Péter: *Dr. Szabó Ignác* **2018** – Óváros, Népház, Ligeti-tó sétány
- Pózner Gábor: *Nagy László-emléktábla* **2019** – Bánhida, Árpád-házi Szent Erzsébet tér 1., Bánhidai Szent Erzsébet Óvoda

Salló István: *József Attila-emléktábla* – Óváros, Béke utca 1., József Attila Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
Salló István: *Kölcsey Ferenc-emléktábla* – Kertváros, Hadsereg utca 111., Kölcsey Ferenc Általános Iskola.

DÍSZÍTŐSZOBROK, ÉPÜLETPLASZTIKÁK

Ismeretlen alkotó: *Zsemle Pál-mészárszék kapudombormű* **1920 körül** – Bánhida, Teleki László utca 1., Károlyi sarok

Ismeretlen alkotó: *A Községháza timpanonjának címer-domborműve* **1920-as évek** – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), volt Községháza, később Postahivatal
Alusán Tódor: *Kőbányász* **1947 körül** – Kőbánya (1990-ben áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)

Ismeretlen alkotó: *Rendőr és munkás* **1950 körül** – Újváros, Komáromi út 2., Komárom (ma Komárom-Esztergom) megyei Rendőr-főkapitányság

Ismeretlen alkotók: *Erkélymellvédek (bányász-címerek, bányászélet- és munkajelenetek)* **1950 körül** – Újváros, Győri út 10-16.; 34-36.; Huba vezér út 8-10.; Előd vezér út 1-11.; Ond vezér út 2-6.

Kamotsay István: *Szerelőmunkás* **1951** – Bánhida, Környei út 38., 2. sz. Bánhidai Erőmű (ma Országos Villamostávvezeték Zrt.), (1978-ban az épülethomlokzatról áthelyezve az épület kertjébe)

Bolgár Judit (?): *Zenélő gyermekek (Olvasó család, Tanuló gyermekek ?)* **1952** – Újváros, Esztergomi utca 6., Mező Imre (ma Móra Ferenc) Általános Iskola

Sóváry János: *Homlokzati domborművek* **1955 körül** – Óváros, Cementgyár út 1., Cement- és Mészművek Tatabányai Gyára, Irodaház (Munkásszálló)

Gádor Magda: *Anya gyermekével* **1957** – Újváros, Huba vezér út 12., Szolgáltató épület
Gádor Magda: *Anya gyermekkel és kecskével (Báránytetés)* **1957** – Újváros, Huba vezér út 8.,

Grantner Jenő: *Ülő nő* **1959** – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út)

Barta Lajos: *Fürdőzők* **1960** – Kertváros, Néphadsereg út (ma Hadsereg út)-Alkotmány utca

Barta Lajos: *Pelikánok* **1961** – Óváros, Ságvári Endre út 22. (ma Szent Borbála út 15.)

Barta Lajos: *Fiú kutyával* **1961** – Óváros, Ságvári Endre út 22. (ma Szent Borbála út 16.)

Búza Barna: *Anya gyermekével* **1961** – Óváros, Semmelweis utca 1., Komárom Megyei Tanács Kórháza (2010-ben áthelyezve a Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórházba)

Búza Barna: *Bányász* **1961** – Óváros, Semmelweis utca 1., Komárom Megyei Tanács Kórháza (2010-ben áthelyezve a Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórházba)

Erdey Dezső: *Bakugrók* **1961** – Felsőgalla, Füzes utca 40., Péch Antal Bányaiipari Technikum Kollégiuma (1998-ban áthelyezve Felsőgalla, Széchenyi út 20. a Péch Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium előkertjébe /Tatabányai Szakképzési Centrum Bánki Donát-Péch Antal Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája/)

Nagy Kovács Mária: *Anya gyermekkel* **1961** – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út) 22.

- Nagy Kovács Mária: *Ózek* **1961** – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út) 4/a.
- R. Kiss Lenke: *Olvasó lányok* **1961** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér)
- Kamotsay István: *Ülő nő* **1962** – Újváros, Szanatórium utca, Komárom Megyei Kórház TBC szanatóriuma (ma Szent Borbála Kórház)
- Kárpáti Anna: *Úszónő* **1963** – Óváros, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő)
- Huszár Imre: *Fekvő nő* **1964** – Óváros, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő)
- Kucs Béla: *Ülő nő (Könyvet tartó nő)* **1964** – Újváros, Felszabadulás tér 2., (ma Fő tér), József Attila Megyei Könyvtár (ma József Attila Megyei és Városi Könyvtár)
- Gáti Gábor: *Csikó* **1965** – Újváros, Schönherz Zoltán út (ma Kós Károly utca) 2., Óvoda (ma Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény)
- Cyránski Mária: *Álló leány – Ifjúság* **1966** – Újváros, Komáromi út 4., 314 sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet és Kollégium (Komárom-Esztergom Megyei Bíróság) (áthelyezve Sárberék, Pilinszky János utca 3., Fellner Jakab Középfokú Iskola kertjébe)
- Brém Ferenc: *Óvónő* **1975** – Újváros, Midlothian tér (ma Záray Márta pihenőpark), (Mártírok útja 44.), Újvárosi Klubkönyvtár
- Brém Ferenc: *Vízbelépő fiú* **1977** – Újváros, Komáromi út 36., (ma Nagy Imre tér), (egykori Turul Filmszínház parkja)
- Péterfy László: *Virágültető leány* **1977** – Óváros, Május 1 park, Nyugdíjas Panzió (Óvárosi Öregek Háza)
- Nagy István János: *Puputeve* **1978** – Újváros, Kodály Zoltán tér 1., V. számú Általános Iskola (ma Kodály Zoltán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), (Kodály Zoltán Óvoda)
- Marton László: *Merengő* **1980** – Dózsakert, Dózsa György út 77., Komárom Megyei Kórház (ma Szent Borbála Kórház)
- Csikszentmihályi Róbert: *Napórás kút* **1980** – Dózsakert, Dózsa György út, Kollégium (ma Réti út 1-5., Bánki Donát Szakközépiskola)
- Kungl György: *Szobor gyerekeknek* **1980** körül – Kertváros, Építők útja, Gyermekvédelmi Intézmény (ma Nefelejcs Ápolási Intézet)
- Gálócsy Edit: *Kerámiaplasztika (Virágok)* **1984** – Dózsakert, Gyógyszertár belső udvar (2012-ben áthelyezve a Réti utca 62., Turul Óvodába)
- B. Hegyi László: *Delfinek* **1987** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) (2004-ben áthelyezve a Városházával szemben lévő parkba)
- Móser Ernő: *„Engedjétek hozzám a gyermekeket”* **1991** – Bánhida, Árpád-házi Szent Erzsébet tér 1., Bánhidai Szent Erzsébet Óvoda
- B. Hegyi László: *Az örök szerelem kútja* **1994** – Újváros, Fő tér (az Árpád fejedelem szobor elhelyezése miatt 2012-ben áthelyezve a Szent Borbála térre, az OTP Bank székháza elé)
- Vígh Tamás: *Lenin-szobor* 1976 *gömb-plasztikája* (Az 1990-es évekig az újvárosi Felszabadulás téren állt szobor architektúrájának eleme) **1990-es évek** – Felsőgalla, Széchenyi út 20., a Péch Antal Műszaki Szakközépiskola és Gimnázium előkertje /Tatabányai Szakképzési Centrum Bánki Donát-Péch Antal Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája/)
- Gengeliczy László–M. Nagy József: *Életfa; Kéttarcú* **1998** – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út) (részben lebontva)
- M. Nagy József: *Lány a szélben* **1998** – Kertváros, Hadsereg út 98., Bányász Művelődési Otthon
- Szám János: *Mesterségek fája* **1998** – Felsőgalla, Baross Gábor utca–Szent István utca

Szunyogh László: *Millenniumi napóra* **2001** – Újváros, Csónakázó-tó szigete, Millenniumi Emlékpark
 Béres Tamás–Zombori Gergely: *Bányamanó* **2004** – Kertváros, Szent György utca
 Gengeliczky László–M. Nagy József: *Földanya* **2004** – Sárberek
 Móser Ernő: *Bányászok* **2015** – Óváros, Május 1 park
 Kanalas Sándor naiv fafaragó mester: *Bánhidai parasztcsalád* **2018** – Bánhida, Kossuth Lajos utca
 Szám János: *Felsőgalla címere* – Felsőgalla, Szent István utca 51-53., Széchenyi István Általános Iskola
 Szám János: *Tűzoltás-jelenetek* – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság
 Varkoly László: *Ivókút békával* – Felsőgalla, Szent István út 51-53., Felsőgallai Német Nemzetiségi Óvoda

SZAKRÁLIS EMLÉKEK, SÍREMLÉKEK

Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – *Johan Fogl* **1842** – Felsőgalla, Szabadság tér, Felsőgallai temető
 Ismeretlen alkotó: *Kálvária-kereszt* **1890** – Alsógalla, Kálvária
 Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* **1894** – Felsőgalla, Szabadkai utca-Sportpálya utca
 Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – *Mathias Varga* **1899** – Felsőgalla, Szent István utca 112. előtt
 Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – *Kiprich József* **1902** – Óváros, Újtelepi temető
 Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Bánhida, Síkvölgyi temető, 1-es kapu
 Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Bánhida, Gellért tér, Római katolikus templom melletti sírkert
 Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Bánhida, Berecska utca, Újbánhidai temető
 Ismeretlen alkotó: *Fogadalmi kereszt* – Kertváros, Szent Erzsébet utca, Kertvárosi Árpád-házi Szent Erzsébet templom
 Ismeretlen alkotó: *Árpád-házi Szent Erzsébet-emlékszobor* – Alsógalla, Táncsics Mihály út 1/a.
 Ismeretlen alkotó: *Szűz Mária* – Alsógalla, Táncsics Mihály út 2.
 Reischl Károly (Szörényi Reischl Károly) (?): *Szent Imre* **1924** – Óváros, Újtemplom előtti tér (1990 óta Óváros, Szent István római katolikus templom mellett)
 Makrisz Agamemnon: *Kolumbárium-dombormű* **1974** – Óváros, Újtelepi temető
 Salló István: *Három kopjafa* **1985** – Bánhida, Síkvölgyi temető
 Péterfy László: *Szent Borbála* **1994** – Újváros, Szent Borbála tér
 Péterfy László: *Szent Borbála* **1995** – Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórház
 Szám János: *Szent Flórián* **1998** – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság
 M. Nagy József: *Schalkhammer Antal emlékhelye* **2003** – Óváros, Újtelepi temető
 Péterfy László: *Árpád-házi Szent Margit* **2010** – Újváros, Botond utca 1., Szent Margit Katolikus Általános Iskola

Kanalas Sándor naiv faragó mester: *Árpád-házi Szent Margit* **2019** – Újváros, Botond utca 1., Szent Margit Katolikus Általános Iskola udvara
 Tóth Dávid: *Földi Imre-síremlék* **2019** – Bánhida, Síkvölgyi temető
 Krasznai (Krausz) Lajos: *Stáció-domborművek* – Alsógalla, Kálvária
 Móser Ernő: *Stációk* – Felsőgalla, Kálvária-hegy
 Ismeretlen alkotó: *Szent Flórián* – Felsőgalla, Szent István út 5.

MURÁLIÁK

Ferenczy Béni: *Gyerekek* **1957** – Újváros, Esztergomi utca 8., Újvárosi Óvoda (Micimackó Óvoda)
 Majoros Hedvig és Majoros János: *Kerámia faliképek* **1959** – Kertváros, Néphadsereg út (ma Hadsereg út) 111., Kölcsey Ferenc Általános Iskola, földszint, I. emelet
 Krajcsirovits Henrik: *Víz alatti világ* **1969** – Óváros, Semmelweis út 9., Bányászfürdő (ma Szent Borbála Kórház)
 Kerti Károly: *Faintarzia* **1974** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (ma Városháza)
 Kóthay Ernő: *Tavaszi* **1974** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (ma Városháza)
 Gorka Livia: *Sejt nagyító alatt* **1983** – Dózsakert, Dózsa György út 77., Komárom Megyei Tanács Kórháza (ma Szent Borbála Kórház)
 Barabás Márton: *Tatabányai pannó* **1994** – Újváros, Fő tér (ma Szent Borbála tér), A Közművelődés Háza (ma Vértesszobor Agora)
 Zámbo Kornél: *Hippokratész* **1998** – Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórház
 Zámbo Kornél: *Elefántos mesekép* **1998** – Dózsakert, Dózsa György út 77., Szent Borbála Kórház, Gyermekosztály
 B. Hegyi László: *Tűzvész* **1999** – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Tűzoltó Parancsnokság

EGYKOR (VAGY SOHASEM) ÁLLT EMLÉKEK

Ismeretlen alkotó: *Erdei emlékoszlop vadászbaleset emlékére* **1838** – Dózsakert, Erdész utca, az Erdészgazdaság irodaépületének kertje (1980-as években a várgesztesi erdőből áthelyezve, majd a 2010-es évek második felében visszaállítva Várgesztesen az Önkormányzat épülete elé)
 Schrotta Frigyes (Schrotta János Frigyes): *Hősi emlékmű* **1932** – Óváros, Tóth-Bucsoki út, (ma Népház utca), Tatabányai Tisztikaszínó (Tulipános-ház) (lebontva, sorsa ismeretlen)
 Ismeretlen alkotó: *Szovjet hősi emlékmű* **1948** – Óváros, Tóth-Bucsoki út 5. (ma Népház utca), Népház (az 1970-es években lebontva, sorsa ismeretlen)
 Megyeri Barna: *Plasztika* **1958** – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)
 Bondor István: *Sziklai Sándor* **1960** – Kertváros, Sziklai Sándor Általános Iskola (sorsa ismeretlen)

Farkas Aladár: *Testvérek (Fiú gyermekkel)* **1961** – Óváros, Cseri Strand (ma Gyémánt Fürdő) (az 1990-es évek óta sorsa ismeretlen)

id. Pál Mihály: *A család, Bányász, Marx-Engels-Lenin*; majd a helyén: *Tatabánya városcímer* **1961** – Óváros, Május 1 park, Szabadtéri Színpad, mészkő domborművek (2014-ben lebontva, a töredékek a város múzeumában)

id. Szlávic László: *Dombormű* **1963** – Újváros, II. sz. Üzletház (elkészült, de nem helyezték el)

Marosán László: *Dombormű* **1964** – Újváros, I. sz. Üzletház (nem helyezték el)

Lajos József: *Sütkérező mackó* **1964** – Újváros, Felszabadulás tér 2., (ma Fő tér), József Attila Megyei Könyvtár belső udvara (lebontva, jelenleg raktárban)

Brém Ferenc: *József Attila* **1967** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), József Attila Megyei Könyvtár (lebontva, sorsa ismeretlen)

Eőry Miklós: *Kerámia falburkolat* **1968** – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)

Mészáros Mihály: *Ságvári Endre* **1969** – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), Üzletház (a 2010-es években lebontva, áthelyezve Bánhida, Vágóhid utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)

Ismeretlen alkotó: *Felszabadulási emlékmű ill. „szovjet hősi emlékfal”* **1970** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) (1990-ben megszüntetve, 1991-ben ötnyelvű felirattal és kereszt-szimbólummal újraavatta, majd 2000-ben Péterfy László *Millenniumi emlékművévé* átalakítva)

Kalló Viktor: *Lenin* **1970** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)

Búza Barna: *Tóth-Bucsoki István* **1972** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) (2018-ban lebontva, áthelyezve Bánhida, Vágóhid utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)

Deim Pál: *Dekoratív fríz* **1972** – Újváros, Schönherz Zoltán utca 57., (ma Studium tér 1.), MSZMP Komárom megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága (ma Edutus Alkalmazott Tudományok Egyeteme) (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)

Lajos József: *Sárkánycsikó* **1974** – Újváros, Köztársaság útja 13., V. sz. Óvoda (Szivárvány Óvoda) (lebontva, sorsa ismeretlen)

Bondor István: *Kaszás István* **1975** – Tatabányai Szénbányák Szakszervezete (áthelyezve Kertváros, a Kertvárosi Művelődési Házba, majd lebontva, jelenleg sorsa ismeretlen)

Lisztos István: *Lenin* **1976** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), MSZMP Komárom megyei Bizottsága székháza (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)

Vígh Tamás: *Lenin* **1976** (Molnár Péter építésszel) – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér) (1990-ben lebontva, azóta a Tancsics Mihály úti Szociális Foglalkoztató telephelyén)

Asszonyi Tamás: *Díszkút* **1978** – Dózsakert, Vadász utca, Üzletközpont (2000 körül lebontva, azóta a Tancsics Mihály úti Szociális Foglalkoztató telephelyén)

Droppa Judit: *Textilkompozíció* **1979** – Bánhida, Kossuth Lajos utca 2., Családi Intézet (sorsa ismeretlen)

Varga Imre: *Orpheus és Euridiké* **1980** – Óváros, Tóth-Bucsoki út (ma Népház utca) 5., Népház (Jászai Mari Színház) (az épület 2007-2009-es rekonstrukciója után lebontva, sorsa ismeretlen)

Farkas Ádám: *Plasztika* **1981** – Dózsakert, Dózsa György út 58., Gyermekintézményi Központ (ma Bánki Donát–Péché Antal Technikum, A épület) (a 2010-es évek második feléig sorsa ismeretlen)

Bondor István: *Bokányi Dezső* **1984** – Újváros, Komáromi út, KOMÉP Vállalat székháza (1990 után lebontva, áthelyezve Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)

Hajdu László: *Cégér, vízköpő* **1984** – Dózsakert, Réti út 36., Turul patika (lebontva, sorsa ismeretlen)

Brém Ferenc: *Meleg közelében (Zsuzsi)* **1985** – Újváros, Győri út 23., Távhőszolgáltató Vállalat (lebontva, áthelyezve a Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeumba)

Ismeretlen alkotó: *Emlékoszlop a békéért* **1986** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), (Centrum Áruház előtti park) (lebontva, sorsa ismeretlen)

Vilt Tibor: *Bányász-emlékmű* **1986** – Újváros, Felszabadulás tér (ma Fő tér), A Közművelődés Háza (elkészült, de nem helyezték el, ma Bánhida, Vágóhíd utca 1., Szabadtéri Bányászati Múzeum)

Barabás Márton: *A Közművelődés Háza díszítőfestése* **1993-1994** – Újváros, Fő tér, (ma Szent Borbála tér), A Közművelődés Háza (2010 után az épület átépítése során megsemmisült)

Gengeliczy László: *Életfa* **1998** – Óváros, Ságvári Endre út (ma Szent Borbála út), (lebontva, sorsa ismeretlen)

Brém Ferenc: *Lenin* – Újváros, Schönherz Zoltán utca 57., (ma Studium tér 1.), MSZMP Komárom megyei Bizottságának Oktatási Igazgatósága (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)

Brém Ferenc: *Bányászat* – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)

Csíkvári Péter: *Szobor* – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (lebontva, sorsa ismeretlen)

Nausch Géza: *Lenin* – Óváros, Vértanúk tere 1., Szénbányák Vállalat székháza (1990 után lebontva, sorsa ismeretlen)

BIBLIOGRÁFIA | TATABÁNYA MONUMENTÁLIS EMLÉKJELEINEK ÉS MŰALKOTÁSAINAK IRODALMA

- 1892 Kisfaludy Mihály: Bánhida és az ezredéves ünnepség. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1892. október 12.
- 1895 Kisfaludy Mihály: Bánhida és az ezredéves ünnepség. *Komáromi Lapok* 1895. október 12.
- 1895 Bánhidai emlék. *Komáromi Lapok* 1895. december 14.
- 1896 Beszámoló a Turul emlékbizottság üléséről. *Komáromi Lapok* 1896. április 29.
- 1896 Tájékoztató a városi közgyűlésről. *Komáromi Lapok* 1896. június 6.
- 1896 Híradás a bánhidai Turul-emlékmű nagymintájának munkáiról. *Komáromi Lapok* 1896. november 7.
- 1897 Híradás a nagyminta elkészültéről. *Komáromi Lapok* 1897. január 23.
- 1897 A vármegye közgyűlése által kiküldött bizottság ülése. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1897. február 11.
- 1897 Híradás a Turul emlékbizottság üléséről. *Komáromi Lapok* 1897. február 13.
- 1897 Híradás a nagyminta átvételéről. *Komáromi Lapok* 1897. február 20.
- 1897 Késik az emlékmű felállítása. *Komáromi Lapok* 1897. augusztus 28.
- 1897 Híradás helyszíni szemléről. *Komáromi Lapok* 1897. november 6.
- 1898 A bánhidai Turul-emlék. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1898. április 23.
- 1898 A Turulmadár Bánhidán. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1898. május 14.
- 1898 Híradás a szobordarabok helyszínre szállításáról. *Komáromi Lapok* 1898. május 21.
- 1898 A szerelési munkák hírei. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1898. június 23.
- 1898 A bánhidai turul madár. *Tata és Tóváros* 1898. július 16.
- 1898 Helyszíni szemle. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1898. július 30.
- 1898 Ezredévi emlékün. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1898. augusztus 13.
- 1898 A bánhidai Turul emlék a napokban teljesen elkészül. *Komáromi Lapok* 1898. augusztus 13.
- 1898 A megyei főispán és a megyei műszaki tanácsos szemléje. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1898. szeptember 24.
- 1898 Ismét a turulról. *Tata és Tóváros* 1898. szeptember 24.
- 1898 A Turulmadár emlék leleplezése idejéről. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1898. október 1.
- 1898 Beszámoló a vármegyei közgyűlésről. *Komáromi Lapok* 1898. december 31.
- 1899 Miért leplezik le a Turul-madarat csak jövő tavasszal? *Tata és Tóváros* 1899. január 7.
- 1899 Honfoglalási emlék Bánhidán. *Vasárnapi Újság* 1899. január 20.
- 1899 Híradás a Turulról. *Műcsarnok* 1899. január 29.
- 1899 A Turul májusi felavatása. *Tata és Tóváros* 1899. április 8.
- 1899 Lyka Károly: Donáth Gyula. *Új Idők* 1899. 18.
- 1899 A Bánhidai Turul. *Vasárnapi Újság* 1899(26)
- 1899 A bánhidai Turul. *Tata és Tóváros* 1899. szeptember 9.
- 1900 Még egyszer a turulról. *Tata és Tóváros* 1900. április 7.
- 1900 A bánhidai Turul-emlék megrongálása. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1900. június 2.

- 1900 Híradás a Turul sértetlenségéről. *Komáromi Lapok* 1900. június 9.
- 1900 A Turul. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1900. szeptember 1.
- 1901 Tájékoztatás a Turul költségeiről. *Tata és Tóváros* 1901. január 25.
- 1901 A Turul-emlékmű költségei. *Tata-Tóvárosi Híradó* 1901. március 30.
- 1901 Menjünk a Turulhoz. *Komáromi Lapok* 1901. május 25.
- 1926 (rh): Tatabánya hatvanegy hősi halottjának emlékművet állított. *Az Est* 1926. szeptember 7.
- 1926 Hősök emléke. Tatabányán szeptember 5-én leplezik le Ligeti Miklós hősi emlékművét, amely Körmenyi Frim műtermében készült. *Nemzeti Újság* 1926. augusztus 31.
- 1926 Hősi emlékművet leplezett le a kormányzó és József főherceg. *Nemzeti Újság* 1926. szeptember 7.
- 1926 József királyi herceg vasárnap a tatabányai hősök emlékét leplezte le. *Új Nemzedék* 1926. szeptember 7.
- 1926 József főherceg a tatabányai hősök emlékűnnepén. *Friss Újság* 1926. szeptember 7.
- 1926 B. F.: A tatabányai hősi emlék leleplezési ünnepélye. *Esztergom és Vidéke* 1926. szeptember 12.
- 1932 Hősi emlékmű leleplezése a Tatabányai Tisztikaszinóban. *Esztergom* 1932. december 21.
- 1938 O'sváth Andor (főszerk.): *Komárom és Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék múltja és jelene*. Budapest, Élet Irodalmi és Nyomda Rt.
- 1959 Weiner Tibor-Valentiny Károly-Visontai Miklós: *Sztálinváros, Miskolc, Tatabánya*. Budapest, Műszaki Kiadó.
- 1960 Bárdos László István: *Egy bányászváros a szocialista fejlődés útján*. Tatabánya, Városi Tanács.
- 1960 Május 1-re szobor kerül a tatabányai Ságvári Endre útra. *Dolgozók Lapja* 1960. március 23.
- 1960 Szobrokat kap Tatabánya. *Komárom Megyei Dolgozók Lapja* 1960. augusztus 24.
- 1961 Szobrokat állítanak fel a tatabányai óvárosi strandon. *Dolgozók Lapja* 1961. szeptember 20.
- 1963 Vidos Zoltán: Néhány új iskolaépületről. *Művészet* 1963(8)26.
- 1966 Szobrok Tatabánya új épületei előtt. *Dolgozók Lapja* 1966. május 25.
- 1966 Hegedüs Gyuláné: „Két ezrelék”. 1965-ben elhelyezett képző- és iparművészeti alkotások a Dunántúlon. *Jelenkor* 1966(6)558–564.
- 1969 Felavatták Ságvári Endre szobrát. *Dolgozók Lapja* 1969. május 1.
- 1969 Nagy Tamás: A bányászemlékmű alkotója. *Dolgozók Lapja* 1969. szeptember 7.
- 1970 (is): Először egy szoborhoz. *Dolgozók Lapja* 1970. január 13.
- 1970 Két érdekes műalkotás Tatabányán. *Dolgozók Lapja* 1970. március 5.
- 1970 Felszabadulási emlékművet avattak Tatabányán. Ünnepségek a NOSZF 53. évfordulója alkalmából. *Dolgozók Lapja* 1970. november 7.
- 1972 *Tatabánya története. Helytörténeti tanulmányok. 1-2. kötet*. Tatabánya.
- 1972 *Tatabánya képzőművészetének 25 éve*. Tatabánya, Népház. (Katalógus, bev. Englerth Miklós.)
- 1972 Ünnepi megemlékezések a felszabadulásról. Felavatták Tóth-Bucsoki István szobrát. *Dolgozók Lapja* 1972. április 6.
- 1972 Jenkei János: A lektorátus segítségével. *Dolgozók Lapja* 1972. szeptember 21.
- 1972 Új képzőművészeti alkotást avattak Tatabányán. A „Szabadság lángja” a Felszabadulás téren. *Dolgozók Lapja* 1972. november 14.

- 1972 (györke): Szimbolikus láng. Beszélgetés Segesdi György szobrászművésszel. *Dolgozók Lapja* 1972. november 26.
- 1973 Új képzőművészeti alkotások megyénkben. *Dolgozók Lapja* 1973. augusztus 30.
- 1975 Jenkei János: Köztéri szobraink. *Dolgozók Lapja* 1975. március 30.
- 1975 Mártíremlékmű Tatabányán. *Dolgozók Lapja* 1975. augusztus 8.
- 1975 Ünnepelesen felavatták Tatabányán a munkásmozgalmi mártírok emlékművét. *Dolgozók Lapja* 1975. szeptember 9.
- 1975 -de: Az ellenállók emléke. *Dolgozók Lapja* 1975. szeptember 11.
- 1976 Lakatos Pál: Beszélgetés Marosits István szobrászművésszel. *Új Forrás* 1976(1)115–119.
- 1976 Ady-szobrot avattak Tatabányán. *Dolgozók Lapja* 1976. október 30.
- 1977 Gink Károly: *Tatabánya*. (Bev. Szunyogh László.) Budapest, Corvina Kiadó.
- 1977 *Tatabányai szobrok*. Tatabánya, Tatabánya Város Tanácsa VB. Művelődésügyi Osztálya.
- 1977 Gombkötő Gábor: Ady az ifjúsági ligetben. *Dolgozók Lapja* 1977. április 24.
- 1977 j. j.: Tatabányai szobrok. *Dolgozók Lapja* 1977. szeptember 22.
- 1977 Mlakár Anna: A véleménynyilvánításról. Egy szoborról – az Ady-évforduló kapcsán. *Dolgozók Lapja* 1977. november 9.
- 1978 *Művész életrajzok*. Budapest, Képcsarnok.
- 1979 Wehner Tibor: A tatabányai Ady-szobor. *Új Forrás* 1979(1)79–80.
- 1979 Kovalovszky Márta: Emlékművek – talapzat nélkül. *Művészet* 1979(5)34–35.
- 1980 Bányászemlékművet avattak Tatabányán. *Dolgozók Lapja* 1980. szeptember 6.
- 1980 Nagygyűlés, gazdag program a bányásznap központi ünnepségén Tatabányán. *Dolgozók Lapja* 1980. szeptember 7.
- 1980 László Tibor: Orpheusz Tatabányán. *Dolgozók Lapja* 1980. szeptember 14.
- 1981 Lóska Lajos: A megfáradt Ady. *Új Forrás* 1981(2)62–65.
- 1981 Emlékműavatás Nagyegyházán Vitális István tiszteletére. *Magyar Hírlap* 1981. augusztus 7.
- 1981 -r. i.-: Emlékműavató. *Dolgozók Lapja* 1981. szeptember 2.
- 1981 Szoboravató és emlékűnnep. *Dolgozók Lapja* 1981. szeptember 4.
- 1982 Kulcsár Emil: A bánhidai Turul. *Új Forrás* 1982(6)78–80.
- 1983 Wehner Tibor: Tatabánya szobrai. Melocco Miklós: Ady: A halottak élén. A *Puskin Művelődési Központ havi műsorfüzete* 1983(3)
- 1983 Wehner Tibor: Tatabánya szobrai. Brém Ferenc: Óvónő. A *Puskin Művelődési Központ havi műsorfüzete* 1983(4)
- 1983 Wehner Tibor: Tatabánya szobrai. Segesdi György: A szabadság lángja. A *Puskin Művelődési Központ havi műsorfüzete* 1983(5)
- 1983 Wehner Tibor: Tatabánya szobrai. Marosits István: Munkásmozgalmi mártír-emlékmű. A *Puskin Művelődési Központ havi műsorfüzete* 1983(6)
- 1983 Wehner Tibor: Tatabánya szobrai. Vigh Tamás: Lenin. A *Puskin Művelődési Központ havi műsorfüzete* 1983(7)
- 1983 Jenkei János: Tatabányai szobrok 1. A szabadság lángja. *Dolgozók Lapja* 1983. július 30.
- 1983 Jenkei János: Tatabányai szobrok 2. Ülő nő. *Dolgozók Lapja* 1983. augusztus 6.
- 1983 Jenkei János: Tatabányai szobrok 3. Olvasó lányok. *Dolgozók Lapja* 1983. augusztus 13.
- 1983 Jenkei János: Tatabányai szobrok 4. A Lenin-szobor és emlékmű. *Dolgozók Lapja* 1983. augusztus 20.

- 1983 Jenkei János: Tatabányai szobrok 5. Munkásmozgalmi mártíremlékmű. *Dolgozók Lapja* 1983. augusztus 27.
- 1983 -pl-: Emlékezés a bánhidai erőmű megalkotójára. Száz éve született Verebély László. *Dolgozók Lapja* 1983. augusztus 27.
- 1983 -tin: Megfiatalítják a Turult. *Dolgozók Lapja* 1983. szeptember 23.
- 1984 Jenkei János: Tatabányai szobrok. Űlő nő. *Dolgozók Lapja* 1984. január 21.
- 1984 -sulyok-: Mű-emlékmű. *Élet és Irodalom* 1984. november 30.
- 1985 Freund Sándor (szerk.): *Köztéri alkotások Tatabányán*. Tatabánya, Tatabányai Városi Tanács VB.
- 1985 *Művész életrajzok. Kortárs magyar képzőművészek*. Budapest, Képcsarnok.
- 1985 Tapolcainé Sárnyas Szabó Éva: *Tatabánya*. Budapest, Panoráma Kiadó.
- 1985 kádár: Megkérdeztük magunktól. Mi lesz a Turullal? *Dolgozók Lapja* 1985. június 15.
- 1985 Vaderna József: Szobrok és látószögek. *Dolgozók Lapja* 1985. július 20.
- 1985 Wehner Tibor: Hiányok és hibák az új tatabányai szoborleltárban. *Dolgozók Lapja* 1985. augusztus 28.
- 1985 -tin: Az eltűnt Ady-szobor nyomában. *Dolgozók Lapja* 1985. december 23.
- 1986 Nász János: *Képző- és iparművészeti kiállítások Komárom megyében 1945-1985. Bibliográfia*. Tatabánya, József Attila Megyei Könyvtár.
- 1986 Mátyás Katalin: A Turul. *Élet és Tudomány* 1986. szeptember 5.
- 1986 Domborművet avattak. *Dolgozók Lapja* 1986. október 3.
- 1986 Kádár Péter: Egy emlékmű kalandregénye. Elrepül-e a Turul madár? *Dolgozók Lapja* 1986. november 5.
- 1987 V. T.: Tisztelet és megbecsülés a névadónak. Emléktábla-avató a Gál István-lakótelepen. *Dolgozók Lapja* 1987. április 27.
- 1987 (szabó): Delfin, régóta vártunk. *Dolgozók Lapja* 1987. május 12.
- 1987 A bánhidai Turulmadár történetéhez. *Dolgozók Lapja* 1987. október 22.
- 1987 Schmidt Lajos: Mentsük meg Szent Imrét! *Dolgozók Lapja* 1987. november 11.
- 1988 Németh Ferenc: Mentsük meg a szobrot! *Dolgozók Lapja* 1988. január 7.
- 1988 Ravasz Éva: Hova kerüljön Szent Imre szobra, avagy vannak-e Tatabányának polgárai? *Dolgozók Lapja* 1988. január 25.
- 1988 E. Nagy Lajos: Gyógyításra vár a Turul. *Népszava* 1988. július 28.
- 1989 Strobel Árpád: A tatabányai turulmadárról. *Honismeret* 1989(3)31–33.
- 1989 -cs-: Társadalmi összefogással készült. 1848-as emlékhelyet avattak Bánhidán. *Dolgozók Lapja* 1989. szeptember 30.
- 1990 Haraszi Mihály: *Útitárs Komárom-Esztergom megyei kirándulásokhoz*. Tatabánya, A Közművelődés Háza.
- 1990 Szabó Péter: Leépítés, lerombolás, vagy valami más... Monológok egy témára, kevés kommentárral. Lenin élni fog? *Dolgozók Lapja* 1990. február 3.
- 1990 A Turul szobor restaurálása. *Dolgozók Lapja* 1990. március 14.
- 1990 A Turul szobor restaurálása. *Dolgozók Lapja* 1990. március 28.
- 1990 Tóth Erika: Fölújítják földrészünk legnagyobb madarát. Daru fogta Turul. *Mai Nap* 1990. március 30.
- 1990 A Turul szobor restaurálása. *Képes Hét* 1990. április 14.

- 1990 Tóth Sándor: „Szobrot nemcsak dönteni tudunk...” Méltó helyen a telefon atyjai. *24 Óra* 1990. június 9.
- 1991 Fűrészsné Molnár Anikó (főszerk.): *Tatabányai séták*. Tatabánya, Tatabánya Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala.
- 1991 Wehner Tibor: *A hetvenes-nyolcvanas évek. Vonások Komárom-Esztergom megyei művészek arcképeihez*. Tatabánya, Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat.
- 1991 P. J.: Végleg elrepült? *Itthon* 1991. január 11.
- 1991 Turul-emlékmű bizottság. *24 Óra* 1991. február 2.
- 1991 Tóth Tihamér: A tollaitól megfosztott madár. *Itthon* 1991. február 8.
- 1991 Papp János: Keresik az elherdált milliókat. *Itthon* 1991. március 1.
- 1991 Tóth Sándor: Meddig maradunk ... turultalanul? *24 Óra* 1991. március 2.
- 1991 Varkoly László: A bánhidai csata. (Válasz az *Itthon* 1991. február 8-án közölt „A tollaitól megfosztott madár” c. cikkre.) *Itthon* 1991. március 29.
- 1991 Turul-alapítvány. *24 Óra* 1991. március 30.
- 1991 Papp János: Az „elszállt” milliók nyomában. A volt tanácsi vezetőknek semmi sem volt drága. *Itthon* 1991. április 12.
- 1991 Tóth Sándor: Mi van (lesz) a Madárral? *24 Óra* 1991. április 27.
- 1991 -t -s: Már nem madártávlát... *24 Óra* 1991. május 11.
- 1991 Tóth Sándor: „A megbízatásom még érvényben van.” Mi lesz veled, Turul-madár? *24 Óra* 1991. május 18.
- 1991 A Turul sorsa „megpecsételődött”. *24 Óra* 1991. május 22.
- 1991 Emlékmű a II. világháború magyar hőseinek. *Itthon* 1991. június 7.
- 1991 Emlékmű az áldozatoknak. *24 Óra* 1991. június 8.
- 1991 Szárnyaszegetten a „Nagyfaluban”. *24 Óra* 1991. június 8.
- 1991 Ábel: „Felröppent” a Turul. *Itthon* 1991. június 21.
- 1991 Rejtő Gábor: Egy madár viszontagságai Magyarországon. Ki turul a végén? *Magyar Hírlap* 1991. augusztus 13.; augusztus 15.
- 1991 B. Z.: Kereszt a Felszabadulás téren. *Itthon* 1991. augusztus 16.
- 1991 Változó terek – változó emlékművek. *24 Óra* 1991. augusztus 18.
- 1991 Forró nyomon, madárügyben. *24 Óra* 1991. szeptember 7.
- 1991 Tóth Tihamér: Elrepült a sebzett Turul-madár. *Ring* 1991. október 8.
- 1991 -thg-: Az alsógallai emlékmű. *Itthon* 1991. október 11.
- 1991 -Rób-: Szoborkórházba kerül a szárnyaszegett Turul. *Reform* 1991. október 17.
- 1991 Tóth Tihamér: Elrepült a sebzett turulmadár. Emlékmű helyett csökevény? *Tallózó* 1991. október 17.
- 1991 (szabó): A hírbehozott madár. *Itthon* 1991. november 8.
- 1991 Magyar Emőke: Madárlesen. *24 Óra* 1991. november 16.
- 1991 Nausch Géza: Turul csökemény. Válasz „A hírbehozott madár” 1991. november 8-án megjelent cikke. *Itthon* 1991. november 22.
- 1991 Csőke Sándor: Köszönet a támogatásért. *24 Óra* 1991. december 12.
- 1991 csi: A Turulmadár (-távlatból). *Itthon* 1991. december 13.
- 1992 Csőke Sándor (szerk.): *A bánhidai Turul I.* Tatabánya, Tatabányai (Bánhidai) Turul Emlékmű Alapítvány Kuratóriuma.

- 1992 Fűrészsné Molnár Anikó (főszerk.): *Tatabánya 45 éve város. Tatabánya várossá nyilvánításának 45. évfordulója alkalmából rendezett tudományos konferencia előadásainak anyaga*. Tata, Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Múzeumainak Igazgatósága.
- 1992 Nagy Ildikó: *A bánhidai Turul-szobor alkotója Donáth Gyula (1850–1909)*. In. Csőke Sándor (szerk.): *A bánhidai Turul*. Tatabánya, Tatabányai (Bánhidai) Turul Emlékmű Alapítvány Kuratóriuma. 13–41.
- 1992 Majtán Ferenc: A bánhidai Turul emlékmű. *Cartographia Hungarica* 1992. 41–44.
- 1992 A köztársasági elnök levele. Tájékoztatást kér – segítséget ígér. *24 Óra* 1992. február 3.
- 1992 Faludi Ádám: Elszállt a madár. *Heti Magyarország* 1992. június 5.
- 1992 Száll a Turul fészkeire. *24 Óra* 1992. szeptember 15.
- 1992 Magyar Emőke: Turul-nézőben Budapesten. *24 Óra* 1992. szeptember 18.
- 1992 -csi-: Hamarosan hazagurul a Turul. *Itthon* 1992. szeptember 25.
- 1992 Leblancné dr. Kelemen Mária: „Városunk múltjából.” *24 Óra* 1992. szeptember 26.
- 1992 Magyar Emőke: „Hazarepült” a bánhidai Turul. *24 Óra* 1992. október 7.
- 1992 Háborús emlékművek. *Itthon* 1992. október 16.
- 1992 Megérkezett a Turul. *Itthon* 1992. október 16.
- 1992 -petrik-: ... nem ilyen Turult akartam! Tatabányai kis újság. *24 Óra* 1992. október 31.
- 1992 Kádár Péter: A Turul-madár végre hazaérkezett. *24 Óra* 1992. november 14.
- 1992 Tatabánya Turult avat. *Új Magyarország* 1992. november 25.
- 1992 Turul-melléklet. *Itthon* 1992. november 27.
- 1992 „Újabb ezer évre kell hazát teremtenünk...” Göncz Árpád avatta fel a Turul emlékművet. *24 Óra* 1992. november 30.
- 1992 Kovács Béla: Felavatták a Turul-emlékművet. *Itthon* 1992. december 4.
- 1993 Balogh Kata–Bárdos István: *Komárom-Esztergom megye településtörténeti kalauza*. Tatabánya, Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat, Pedagógiai Intézet.
- 1993 Csőke Sándor (szerk.): *A tatabányai Turul II*. Tatabánya, Tatabányai Turul Alapítvány Kuratóriuma.
- 1993 Wehner Tibor: Tatabánya és művészete. Negyvenöt év tendenciái. *Új Forrás* 1993(1)37–45.
- 1993 Emlékmű Bánhidának. *Itthon* 1993. január 22.
- 1993 A Turul emlékművek helye. *Magyar Nemzet* 1993. május 11.
- 1993 Wehner Tibor: Tatabánya, művészet, ügyek. *Új Forrás* 1993(6)77–81.
- 1993 tin: Felszentelték az emlékművet. Méltó helyen Szent Imre szobra. *24 Óra* 1993. november 8.
- 1993 Dián Tamás: Egy éve átadták a Turult. Ismét állványozni kell. Irigység munkál itt, avagy szakmai hiányosság? „Zacskós” Turul áll a hegyen, avagy történt-e hamisítás? *24 óra* 1993. november 18.
- 1993 Cs. T.: A Turul 15,6 tonnás súlya alig 7 tonnára redukálódott. Felújítás után – felújítás előtt? *Magyar Hírlap* 1993. december 28.
- 1994 *Holocaust emlékpark*. (Bev, Ferjancz Krisztina, Kelemen Emma, Korcsok János.) Tatabánya.
- 1994 H. M.: Bánhida madaráról. *Komárom-Esztergom megyei kalendárium* 1994. Tatabánya.
- 1994 Dián Tamás: Zacskós a madár, avagy legenda háturul. *Kurír* 1994. január 4.

- 1994 Másik emlékmű. *Itthon* 1994. január 14.
- 1994 Havasházi László: Jártamban, keltemben. Ott fenn az a nagy madár. Tatabányai kis újság. *24 Óra* 1994. január 22.
- 1994 Cs. T.: „A felújítás szakmai ügy volt.” Hecckampány a tatabányai Turul-emlékmű körül? *Magyar Hírlap* 1994. február 1.
- 1994 -kábé-: Lehetne akár macska is... Beszámolt a Turul Alapítvány kuratóriuma. *Itthon* 1994. február 4.
- 1994 Korrekció előtt a Turul madár. Tatabányai kis újság. *24 Óra* 1994. február 5.
- 1994 C. Kiss Sándor: A pártállamban is volt turul. *Népszabadság* 1994. április 15.
- 1994 Dián Tamás: Mi lesz a tojócsővel? *Kurír* 1994. június 1.
- 1994 Kiss V. Kata: Emlékpark lesz a zsidó temető: soha többé. *24 Óra* 1994. augusztus 27.
- 1994 (si): Perben a turul. *Mai Nap* 1994. november 9.
- 1994 Tollászkodik a bronzturul. Igazítani kell a tatabányai szobron. *Népszabadság* 1994. november 9.
- 1994 Per alakul a Turul körül. *Népszabadság* 1994. november 10.
- 1994 Turul-per. *Új Magyarország* 1994. november 10.
- 1994 L. Zs.: A javításra váró Turul. *Itthon* 1994. november 18.
- 1994 Juszti Tibor: Holocaust emlékpark Tatabányán. Kőbe vésett fájdalom. *24 Óra* 1994. december 19.
- 1996 E. Nagy Lajos (főszerk.): *Látnivalók Esztergomtól Komáromig. (Komárom-Esztergom megye útikönyve praktikus tanácsokkal.)* Miskolc, WellPress Kiadó.
- 1996 Wehner Tibor: A harmadik menet. Ady Endre szobrának tatabányai hányattatásai. *A József Attila Megyei Könyvtár Évkönyve*. Tatabánya. 93-96.
- 1996 g: Egyedülálló gyűjteményes kiállítás otthona Tatabánya. Pataki Gábor művészettörténész Lois Viktor szoborhangszereiről nyilatkozik. *24 Óra* 1997. augusztus 30.
- 1996 Pataki Gábor: Hangfürdő. *Új Forrás* 1996(9)70-72.
- 1996 Emlékmű Tatabányán. *Új Élet* 1996. szeptember 1.
- 1996 Az emberi nagyság szimbólumai. Szoborparkot avattak a megyeszékhelyen. *24 Óra* 1996. október 7.
- 1996 Farkas István: Emlékműavatás az Aradi vértanúk terén. *Itthon* 1996. október 11.
- 1997 Csics Gyula (szerk.): *Bányász kegyeleti emlékmű*. Tatabánya, Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány.
- 1997 *Tatabánya. Fotóalbum*. Tatabánya, Polgármesteri Hivatal.
- 1997 Cseres, József: *Bevezető. Hangfürdő. Lois Viktor állandó kiállítása*. Tatabánya, Szabadtéri Bányászati Múzeum.(Katalógus)
- 1997 Wehner Tibor: Zene fúvós-, húros- és ütőhangszerekre. Lois Viktor tatabányai gyűjteménye. *Új Művészet* 1997(3)26-30.
- 1997 Wehner, Tibor: Tatabánya, Hungary, Viktor Lois, The Lois Museum. *Sculpture* 1997(3)62.
- 1997 Wehner Tibor: Három (kettő) tatabányai monumentum. *Limes* 1997(3)53-60.
- 1997 Melocco Miklós Ady-szobra. Barbár kezek ellenére újra él Tatabányán. *Új Magyarország* 1997. június 6.

- 1997 Wehner Tibor: A tatabányai pannó. Beszélgetés Barabás Márton festőművésszel. *Új Forrás* 1997(8)13-20.
- 1997 Wehner Tibor: Újra meg újra. Melocco Miklós Ady-szobráról. *Új Forrás* 1997(8)21-22.
- 1997 Bányászemlékmű. *Magyar Nemzet* 1997. augusztus 16.
- 1997 Felavatták a bányásmúlt emlékművét. *24 Óra* 1997. augusztus 18.
- 1997 Gombkötő Gábor: A múltat vállalni és becsülni kell! Felavatták a bányászat emlékművét Tatabányán. *24 Óra* 1997. augusztus 18.
- 1997 Jávorszky Béla Szilárd: Ócskavasból mű. Fémszobrásztábor Tatabányán. *Népszabadság* 1997. augusztus 27.
- 1997 Emlékművet avattak. *24 Óra* 1997. november 3.
- 1997 Cz. T.: Felavatták a II. világháború bányász áldozatainak emlékművét. *Itthon* 1997. november 14.
- 1998 Forgács Sándor (szerk.): *Ki kicsoda Tatabányán, Oroszlányban, Tatán?* Dél-dunántúli Extra Lapkiadó Kft.
- 1998 Dallos István: Hangfürdő. 1997. évi tervek. *Symposion* 1998(1)60.
- 1998 Faludi Ádám: Képfürdő – Hangvillám – Együttlét. Részletek egy ismeretlen műfajú beszámolóból. *Symposion* 1998(1)59.
- 1998 Wehner Tibor: Jelenségek, tendenciák, 1996–1997, szobrászati alkotótelepek. *Symposion* 1998(1)14–16.
- 1998 Bodonyi Emőke: A tatabányai zenei szimpózium. *Symposion* 1998(1)61.
- 1998 veér: Életfát avattak – „Kétarcú” ünnepség. *24 Óra* 1998. március 9.
- 1998 Wehner Tibor: A cukiturul árnyékában. *Új Forrás* 1998(4)75–77.
- 1998 Fémszobrok készülnek Tatabányán, Bemutató majd a háromhetes tábor zárónapján. *Komárom-Esztergom Megyei Hírlap* 1998. július 13.
- 1998 Tavasz szélben – Kertváros új szobra. *24 Óra* 1998. augusztus 25.
- 1999 *Kortárs Magyar Művészeti Lexikon, I. kötet. A–G.* Budapest, Enciklopédia Kiadó.
- 1999 Dallos István: Kép-Ze-Let Szimpózium '98, Tatabánya, Szabadtéri Bányászati Múzeum. *Symposion* 1999(1)63–64.
- 1999 Vendégművész a Hidegzuhanóban. *24 Óra* 1999. július 9.
- 1999 -monos-: Megnyílt a III. Képzlet Szimpózium. *Komárom-Esztergom Megyei Hírlap* 1999. július 12.
- 1999 Alice: A Képzlet közöseteremtő ereje. Hat alkotással gazdagodik a múzeum szoborparkja. *24 Óra* 1999. július 12.
- 1999 -monos-: Szabadjára engedett fantáziák a megyeszékhelyen. *Komárom-Esztergom Megyei Hírlap* 1999. július 13.
- 1999 (-g-): A KÉP-ZE-LET-et felülmúlja. Német alkotó a Hidegzuhanóban. Pilátus-lavór. *24 Óra* 1999. július 14.
- 1999 Gyorshírek. KÉP-ZE-LET-záró. *24 Óra* 1999. július 29.
- 1999 Véget ért a fémszobrász tábor. *Komárom-Esztergom Megyei Hírlap* 1999. július 31.
- 1999 (g. g.): Értékes alkotások születtek. Befejezték a munkát a fémszobrásztáborban. *24 Óra* 1999. augusztus 3.
- 1999 F. Á.: Újra KÉP-ZE-LET. *Itthon* 1999. augusztus 13.

- 1999 Emlékművet avattak Bánhidán. *24 Óra* 1999. október 30.
- 1999 Wehner Tibor: Szoborzárványok. *Élet és Irodalom* 1999. november 26.
- 2000 *Kortárs Magyar Művészeti Lexikon, II. kötet. H–Ö.* Budapest, Enciklopédia Kiadó.
- 2000 Kovács Béla: *11/6. Komárom-Esztergom megye. Tatabánya és térsége.*
- 2000 *Tatabánya 2000-ben. Fotóalbum.* Tatabánya, Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése Millenniumi Emlékbizottsága.
- 2000 Feltámadásra vár a színésznő. Elkészült Jászai Mari bronzszobra. *24 Óra* 2000. február 17.
- 2000 Szoboravató lesz a Fő téren. Készülődés a millenniumi ünneppsorozatra. *Itthon* 2000. április 28.
- 2000 Gombkötő Gábor: A fiatal Jászai Mari volt a minta. *24 Óra* 2000. február 24.
- 2000 Felavatták Jászai Mari szobrát. *24 Óra* 2000. február 25.
- 2000 Gyimes Zsolt: „Minden játékom siker volt.” Felavatták Jászai Mari szobrát a Népházban. *Itthon* 2000. március 11.
- 2000 A Városháza hírei. Szoborállítás. *24 Óra* 2000. április 5.
- 2000 g.: Magyar Életfa. *Itthon* 2000. augusztus 18.
- 2000 Havasházi László: A Turul valósága. *Itthon* 2000. szeptember 1.
- 2000 Gombkötő Gábor: Életfát avattak – tűzijátékkal. *24 Óra* 2000. szeptember 4.
- 2000 G. G.: Áll már a város új díszé: a Magyar Életfa. Beszélgetés az alkotóval, Péterfy László szobrászművésszel. *Itthon* 2000. szeptember 15.
- 2000 -őr-: Fafaragók a múzeumkertben. *Itthon* 2000. szeptember 15.
- 2000 Sárberkek 25 éves. Szobrot avattak a sárberki évfordulón. *Itthon* 2000. szeptember 17.
- 2001 *Kortárs Magyar Művészeti Lexikon, III. kötet. P–Z.* Budapest, Enciklopédia Kiadó.
- 2001 Fűrészné Molnár Anikó: *Tatabánya Anno. Képek a régi Tatabányáról.* Tatabánya, Tatabányai Múzeum.
- 2001 *Ünnepel az ország. A Magyar Millennium emlékkönyve 2000–2001.* Budapest, Kossuth Kiadó.
- 2001 Tóth Ilona: Szobrot avattak a Váci-iskolában. Szerényen kopogtatott a költészet kapuján. *Itthon* 2001. május 4.
- 2001 Ezeréves történelmünk néhány cseppje. Napóraszobrot az emlékparkban, skanzent a szabadtéri múzeumban avatnak. *24 Óra* 2001. május 18.
- 2001 Tóth Ilona: Hatalmas téren hatalmas szobor. *24 Óra* 2001. június 9.
- 2001 Tóth Ilona: A mostoha lett a leggazdagabb. Köztéri szobrok megegyezéssel. Árpád fejedelem vár. *24 Óra* 2001. július 28.
- 2001 T. I.: Szobordilemmák. Az ötlettől a megvalósulásig – Hol lesz a negyedik? *Itthon* 2001. augusztus 17.
- 2001 Tóth Ilona: Bányásznapon lovas szobrot avatnak. Eszterházy József befogadható magasságban. Közelebb a járókelőkhöz. *24 Óra* 2001. szeptember 1.
- 2001 Új tér és emlékoszlop Bánhidán. *Itthon* 2001. szeptember 14.
- 2001 Felavatták a lovas szobrot. *Itthon* 2001. szeptember 14.
- 2001 ntk: Mi lesz az Életfával? *Itthon* 2001. október 12.
- 2002 Ádám Róbert János: *Városunk Tatabánya. Tatabányai mozaik.* Tatabánya, Unio 21 Kiadó és Marketing Iroda.

- 2002 Szabó László (szerk.): *Bányászat a képzőművészetben Tatabányán*. (Bev. Csiszár István, Kövesdi Mónika, Szabó László.) Tatabánya, Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány.
- 2002 *Tatabánya. Fotóalbum*. Tatabánya, Alfadat-Press Nyomdaipari Kft.
- 2002 Ravasz Éva: Zsidó temető Felsőgalla határában. *Itthon* 2002. április 26.
- 2003 Pál Gabriella: *Tatabánya-Bánhida II. A település és a közösségi épületek*. In. Fülöp Éva–Kisné Cseh Julianna (szerk.): *Komárom-Esztergom Megyei Múzeumok Közleményei* 10. Tata. 181.
- 2003 Zoltai Dénes (szerk.): *Komárom-Esztergom megye*. Dömös.
- 2003 A Bányász Képzőművész Körből indultak. Tatabánya, Tatabányai Múzeum. (Katalógus)
- 2004 Germuska Pál: *Indusztria bűvöletében. Fejlesztéspolitika és a szocialista városok*. Budapest, 56-os Intézet.
- 2004 Bemutatták a szoborcsoport makettjét. Az új tatabányai 56-os emlékműről. *Itthon* 2004. február 6.
- 2004 KÉP-ZE-LET – nemzetközi szobrásztábor Tatabányán. *Komárom-Esztergom Megyei Hírlap* 2004. augusztus 2.
- 2004 Sárberék 25 éves. Szobrot avattak a sárberki évfordulón. *Itthon* 2004. szeptember 17.
- 2004 Bányamanó Kertvárosban. *Itthon* 2004. október 1.
- 2004 Müllner Helga: Költözhetnek a kórházi szobrok. *24 Óra* 2004. október 19.
- 2004 Knyazovics Edina: Velünk és bennünk él '56. Szoboravató. *24 Óra* 2004. október 22.
- 2004 Szoboravató. *24 óra* 2004. október 22.
- 2005 vété: Rajzkiállítás, vetélkedők, szoboravató. *Itthon* 2005. március 11.
- 2005 Rákóczi-szobor Dózsakertben. *Itthon* 2005. április 8.
- 2005 F. I.: Szobor jelöli a hajdani zsinagóga helyét. Avatás július 3-án, vasárnap 14 órakor Felsőgallán. *Itthon* 2005. július 1.
- 2005 Emlékműavatás Tatabányán. *24 Óra* 2005. július 4.
- 2005 Farkas István: Emlékkő a felsőgallai zsinagóga helyén. *Komárom-Esztergom Megyei Hírlap* 2005. július 4.
- 2005 FI-GR: Emlékkő a felsőgallai zsinagóga helyén. *Itthon* 2005. július 8.
- 2005 Nagy Imrének szobrot állítanak a megyeszékhelyen. *Komárom-Esztergom Megyei Hírlap* 2005. augusztus 26.
- 2005 Nevet és szobrot kapott a tér. *24 Óra* 2005. szeptember 24.
- 2005 Tér és szobor állít emléket a megyeszékhelyen II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek. *Komárom-Esztergom Megyei Hírlap* 2005. szeptember 24.
- 2005 ER: Rákóczi Ferencről nevezték el a dózsakerti teret. Katona Tamás méltatta a politikus életútját. Felavatták a fejedelem szobrát. *Itthon* 2005. szeptember 30.
- 2005 M. T. S.: Építő évekre emlékeztek a találkozón. *24 Óra* 2015. október 6.
- 2006 Nagy Ildikó (szerk.): *Kortárs művészet. Szoborpályázatok 1950–2000*. Budapest, Képző- és Iparművészeti Lektorátus.
- 2006 Wehner Tibor: Tatabánya köztéri szobor-tükre. Vázlat egy majdan megírandó nagyobb tanulmányhoz. *Új Forrás* 2006(2)71–75.
- 2006 Pruzsina Alice: Szobrot kap Felsőgalla történelmi főutcája. Bizánci, négy kereszttel díszített korona ékesíti majd a király fejét. *Itthon* 2006. március 11.

- 2006 M. Tóth Sándor: Bronzszoborral emlékeznek Bánhida egykori plébánosára. *24 Óra* 2006. április 11.
- 2006 Megemlékezés. *Itthon* 2006. június 9.
- 2006 Királyi szoboravatás Felsőgallán. *Itthon* 2006. augusztus 10.
- 2006 Katona Zs.: Felavatták a Szent István szobrot... így telt az idei augusztus 20-ai ünnep Tatabányán. *Itthon* 2006. augusztus 25.
- 2006 Szent Istvánról szól az ünnep. Szobrot avatott Felsőgallán Szili Katalin házelnök. *24 Óra* 2006. augusztus 19.
- 2006 Bányásznapi évfordulókkal. Szobrot kapott Gál István. Emléktábla az erőműben. *24 Óra* 2006. szeptember 2.
- 2006 K. Zs.: Bányászünnep három napon át. Felavatták dr. Gál István szobrát. Schalkhammer Antalra is emlékeztek. *Itthon* 2006. szeptember 8.
- 2006 Méltóságteljes megemlékezések. Koszorúzások, kopjafa- és szoboravatások megyeszerte. *24 Óra* 2006. október 24.
- 2006 Városi ünnepségek. Felavatták a Nagy Imre szobrot. Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóján emlékezünk. *Itthon* 2006. október 27.
- 2006 Főhajtás a szabadságharc áldozatai előtt. Emlékkövet avattak. Szobor örökíti meg a mártír plébánost. Kitüntetett polgármester. *24 Óra* 2006. november 6.
- 2006 -bézé-: Felavatták Makk Béla szobrát. *Itthon* 2006. november 10.
- 2007 *Art Limes. Kihelyezett tagozat.* (Bev. Wehner Tibor.) 2007(3)
- 2007 Wehner Tibor: Félbemaradt építészeti és szobrászati térfoglalás Tatabányán az úgynevezett ötvenes években. *Új Forrás* 2007(9)89–98.
- 2008 Takácsné Csente Júlia: *Szobrok városa Tatabánya*. Tatabánya.
- 2008 Takácsné Csente Júlia: *Tatabánya kincsei*. Tatabánya.
- 2008 Szombaton zárul Tatabányán a nemzetközi szobrász szimpózium. *Komárom-Esztergom Megyei Hírlap* 2008. július 24.
- 2008 Esterházy János szobrát avatták Tatabányán. *24 Óra* 2008. október 6.
- 2008 Felavatták Esterházy szobrát. Élete például szolgál a Kárpát-medence népeinek. *Itthon* 2008. október 10.
- 2009 *Art Limes. Fémszobrászok Tatabányán*. 2009(5)
- 2009 Bodonyi Emőke: Káprázat helyett valóság. A tatabányai fémszobrásztelep első évei. *Art Limes* 2009(5)17–25.
- 2009 Faludi Ádám: Tizenötös akna. Lois Viktor és a Kép-Ze-Let fémszobrász tábor. *Art Limes (Fémszobrászok Tatabányán)* 2009(5)65–69.
- 2009 Dallos István: A Kép-Ze-Let nemzetközi fémszobrász táborok. Tábor történet a beszélők tükrében. *Art Limes* 2009(5)75–83.
- 2009 Kós Károly-dombormű. *24 Óra* 2009. december 17.
- 2010 Monostori Imre: *Művészet és irodalom Tatabányán*. In. *Könyvtárosként és egyébként. Munkarajzok*. Tatabánya, József Attila Megyei Könyvtár. 17–26.
- 2010 N. I.: Befejeződött a nemzetközi szobrásztábor. A záróeseményen hagyományosan maguk a szobrászok mutatták be munkáikat. *24 Óra* 2010. augusztus 2.
- 2010 Méltó helyet kapott a Bányász. *24 Óra* 2010. szeptember 4.
- 2010 Palásti Péter: Kórházba viszik Búza Barna szobrai. *24 Óra* 2010. október 20.

- 2010 B. I.: Tisztelet a kétszáz éve született névadónak. *24 Óra* 2010. november 27.
- 2011 Csőke József: *Emlékirat a tatabányai (bánhidai) Turul-élmű helyreállításáról*. Tatabánya.
- 2011 *Art Limes. Képzőművészek Tatabányán a 20. században*. (Bev. Wehner Tibor.) 2011(2)
- 2012 Wehner Tibor: Árpád-szabvány. *Új Forrás* 2012(4)64–66.
- 2012 Mórocz Károly: Színpompás Főtér-avató. Árpád fejedelem a hét vezérrel a városközpontban. *24 Óra* 2012. augusztus 27.
- 2013 Wehner Tibor: A Turul alatt. *Új Forrás* 2013(7)12–19.
- 2013 Wágner Zsanett: Szobrot emeltek a hazának. Összetartozást jelképez a Millenniumi parki alkotás. *24 Óra* 2013. december 21.
- 2014 Gyüsi László–Babolcsai Sándor: *Tatabánya*. Tatabánya, Tatabánya Pont Rendezvény-szervező és Turisztikai Iroda.
- 2014 Visszatért szülővárosába Lois Viktor, a világhírű tatabányai fémszobrász. *24 Óra* 2014. július 14.
- 2014 Veizer Tamás: Lois Viktor hétméteres fémszobrot állítana Tatabányán. *24 Óra* 2014. július 22.
- 2014 Veizer Tamás: Az istenek lantosa pihen. Átrendezik a szoborpark alkotásait. Megszépül a környezet. *24 Óra* 2014. július 26.
- 2014 Veizer Tamás: Művészeti központ lehet a város. Fémszobrászok kiállítása a KÉP-ZE-LET tábor befejezéseként. *24 Óra* 2014. július 28.
- 2016 Kiss Vendel: „... A magyar rögnek vér az adója és vér az ára.” Első világháborús hősi emlékművek állítása Tatabányán és elődközségeiben. *A Tatabányai Múzeum Évkönyve* 2015–2016. 99–110.
- 2016 Dallos István: A Kép-Ze-Let Nemzetközi Fémszobrász Táborok története a beszámolóktükrében. Hangfürdő és Hidegzuhany. *A Tatabányai Múzeum Évkönyve* 2015–2016. 141–167.
- 2016 Emlékoszlopot állítanak Bánhidán a település művészeinek, értelmiségi gyarapítóinak nevével, Sipos Imre faragó mester emlékére. *A mi Tatabányánk* 2016. április 15.
- 2016 Emlékoszlop. *24 Óra* 2016. május 28.
- 2016 Zs. K.: Emlékművet avattak a bánhidai parkban. *24 Óra* 2016. szeptember 30.
- 2017 Balogh Csaba: Szent Borbála-konferencia, bányatérkép-kiállítás és szoborszentelés Tatabányán. *Bányászati és Kohászati Lapok – Kőolaj és Földgáz* 2017(1)54.
- 2017 Wehner Tibor: A turul diszkrét váza. Lois Viktor „szobrászata”. *Új Művészet* 2017(9)eznem kunszt-melléklet. Köztér 24–27.
- 2018 Kertész László: Költő kőben és bronzban. Ady Endre köztéri emlékezete. *Magyar Napló* 2018(1)48–54.
- 2019 Bánfi József: *In Memoriam. Ex libris KEM-Tatabánya m.jv. képzőművészei 2018-ig*. Tatabánya, Tatabánya Alkotó Művészeiért Közalapítvány.
- 2019 Horváth Géza: *Mi Komárom-Esztergom megyeiek vagyunk. Komárom-Esztergom megyei értékek I.* (Bev. Popovics György.) Tatabánya, Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat.
- 2019 Ludmann Mihály: *A nagy háború emlékezete*. Budapest, Kossuth Klub – L'Harmattan – Trianon Kutató Intézet.

- 2019 Nász János: *Képző-, ipar- és fotóművészeti kiállítások Komárom-Esztergom megyében 1986–2000. Sajtóbibliográfia.* (Bev. Wehner Tibor.) Tatabánya, József Attila Megyei és Városi Könyvtár.
- 2022 Szerdahelyi Márk–Borovi Dániel: *Szobrok és szobrászok a 19. századi Magyarországon.* Budapest, Holnap Kiadó.

